5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, Str. Gh. Mironescu 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul IX—No. 1460—Joi 1 Decembrie 1911

MORITURI

Suntem siliţi să ne întoarcem cu gîndul la vremurile de luptă de arenă ale strămoşilor noştri Romani, fiind-că primul nostru ministru, d. P. Carp a făcut ceva arheologie politică în şedinţa Senatului, în care a răspuns declaraţiei de retragere a opoziţiei de la discuţia mesajului.

In adevăr, d. Carp de sigur sub impresia sdruncinărei ce 'i-a produs declaraţia opoziţiei, a căutat, până să se reculeagă, să spună cîteva basme, în aşteptarea inspiraţiei unui răspuns potrivit. Aşa a fost, de sigur, istorioara cu originea noastră napolitană, la a cărei bază trebue să se fi aflat atît hapul foarte rece, frapat, napolitan, pe care i'l administrase opoziţia, cît şi greutatea cu care reuşea să taie frazele în răspunsul său, care se întindea ca macaroanele de Napoli.

Urmînd pe primul ministru în escursia sa arheologică, ne-am gîndit fără de voe la vremurile pe care d-sa singur le-a evocat şi ne-am amintit de luptele adesea ori inutile, de multe ori mortale, pe care le dădeau în arenă strămoşii noştri. Gladiatorii pe vremea acelor lupte crude, mureau adesea-ori pentru distracţia Cesarului, care'i privea din tronul său de purpură. *Ave Cesar, morituri te salutant*, „acei ce au să moară te salută, împărate", ziceau ei trecînd prin faţa împaratului şi adesea ori mureau cu siguranţa cu care porniseră la luptă.

De sigur nu vom fi avînd numai noi, pe care vrea să pună d. Carp fierul roşu, sîngele de roman; şi în partidul d-lui Carp, alături de sîngele levantin, trebue să fie şi cîţi-va stropi de sînge de gladiatori. Fatalismul strămoşilor şi gîndul lor la moarte, urmăreşte astă-zi şi pe gladiatorii d-lui Carp, care se duc la luptă unii siguri de moarte, alţii convinşi de lupta inutilă; cu toţii, însă, defilînd prin faţa Cesarului, îi zic „morituri te salutant".

In adevăr pe oricine întîlnim astăzi, din vechea gardă de corp a d-lui Carp, ca oricine din ei căutăm să privim evenimentele politice, nu găsim în toţi de cît siguranţa luptei fratricide ce întreprind cele două fracţiuni conservatoare şi convingerea că această luptă nu poate să ducă de cît la bucuria celui de-al treilea, care priveşte. Este atîta fatalism în această convingere, atîta devotament orb de a urma în totul steaua d-lui Carp, căreia 'şi-au încredinţat de atîta vreme destinele, în cît aceşti oameni, cari văd prăpastia la care merg, se lasă, totuşi, duşi de soarta rea care îi mînă şi 'i vedem oftînd cu resemnare, ca în faţa unei fatalităţi care nu se poate îndepărta.

Unii nu se sfiesc să recunoască rolul ce 'l are în această fatalitate pornirea îndărătnică a ctor-va; mulţi ar face astăzi pacea cea mai leală şi mai onorabilă pentru toţi, dacă n'ar fi acei cîţi va cari pun cu îndărătnicie înainte un fel de onoare rău înţeleasă, o ambiţie personală rău plasată şi care nu duce de cît la o conducere a partidului rău concepută.

Nu este unul, chiar din cei ambiţioşi, care să nu recunoască sfîrşitul către care merge această luptă; cei mai optimişti nu acordă guvernului mai mult de cît sfîrşitul acestei sesiuni parlamentare; cu toţii însă ne bat din pumni şi ne ameninţă că după asta vor veni liberalii. Cine va folosi? Vor folosi oare ambiţioşii, cari preferă să moară cu bună ştiinţă, de cît să facă o pace care să nu fie umiliteare pentru nimeni?

Dar ce va veni în urmă în opoziţie? Ce va rămîne dintr'un partid. care n'a fost în stare să guverneze şi care nu va mai putea nici odată să ceară guvernul, fiind-că guvernarea lui nu aduce de cît tulburarea de alegeri şi cîteva căpătuiri de partizani?

La toate acestea se gîndesc de sigur chiar ambiţioşii, cari prelungesc lupta inutilă de gladiatori, dar îi opreşte, „onoarea partidului". Onoarea partidului în acest caz, ni s'a lăsat lămurit s'o înţelegem, este parlamentul actual. Dacă este, însă, ceva care să fie recunoscut mai unanim, de către acei cari privesc mai obiectiv situaţia noastră politică, este tocmai faptul că alegerile, care au dat actualul parlament, au fost cea mai ruşinoasă pată pe onoarea partidului conservator.

Acei cari ţin, deci, la onoarea acestui partid, ar trebui tocmai să se silească, să şteargă această pată, să-şi deschidă larg inima sentimentelor de frăţie curată care 'i leagă de atîţia tovarăşi de merit ai luptelor trecute, să lase ca toate sufletele conservatoare, să se contopească într'un elan de sinceră tovărăşie, care ar acoperi pentru totdeauna amintirea luptelor de eghemonie care ne-au ţinut pe loc atîta vreme.

Suntem cu toţii siguri—şi este sigur şi guvernul—că actualele lupte nu pot să ducă de cît la căderea guvernului; prin urmare în scurtă vreme actualul parlament va fi ori cum disolvat. De ce să nu consimţim ca în loc să trimetem în uitare un partid întreg şi în loc să se piardă tot parlamentul,—în care ori cum sunt mulţi soldaţi ai gloriei trecute a partidului, care ar intra ori cum în ori ce parlament conservator,—să sacrificăm din soldaţii mai proaspeţi, de convingere politică mai îndoelnică, transfugi cari mîine pot să mai facă ceea ce-au făcut ieri şi în locul lor să ridicăm marele parlament conservator, care de sigur printr'o operă durabilă va edifica o glorie mai strălucită ca ori cînd, acestui partid urgisit.

Un sacrificiu este necesar pe altarul de glorie al acestui partid; pentru păcatele lui trecute, trebue adusă o ofrandă de expiaţiune. Dorim, însă, ca acest sacrificiu să nu mărească numărul sacrificiilor inutile, pe care de atîta vreme le face acest nenorocit partid. A te duce la luptă sigur de moarte, este o glorie îndoelnică, care nu prindea de cît pe vremea luptelor de distracţie a gladiatorilor; a face, însă, un sacrificiu ori cît de însemnat, dar sigur de izbînda finală, este o răsplată, care se cuvine, credem, unui partid, care are drept în această ţară şi la viaţă şi la recunoştinţă pentru serviciile aduse în trecut.

Numai în acest mod Cesarul în loc să fie salutat de nişte muribunzi, va fi aclamat cu glorie de nişte soldaţi vrednici şi plini de încredere în izbînda luptei ce vor duce.

S. G.

Un act de cavalerism

N'am uitat nemic. Şi nu e mult d'atunci, ca să fi uitat. Partidul liberal, şefii liberali, gazetele liberale, în cor cu junimiştii, jurase peire şefului nostru, jurase peire partidului democrat.

Eram pentru liberali, ca şi pentru junimişti, un partid vîndut străinilor, în solda imaginarei finanţe israelite; fie-care biruinţă electorală a noastră asupra partidului liberal de la guvern, era însoţită de o nouă serie de injurii.

Iar cînd Suveranul, asupra demisiei guvernului liberal, consultase pe d. Brătianu privitor la succesiune, şefui partidului liberal, el singur a declarat-o la Iaşi, bătîndu-se peste gură, dete Suveranului referinţi sinistre asupra cinstei partidului nostru.

In lipsa totală de idei şi de idealuri, ce stăpîneşte partidul astăzi la guvern, el are, totuşi, un ideal, unul singur, de ordin comercial: tramvaele. Uşor a renunţat acest guvern la reînfiinţarea contenciosului; uşor la desfiinţarea unor anumite legi agrare; cu stupidă indiferenţă întoarce spetele curentului pentru reforma electorală—dar la visul de a desfiinţa societatea tramvaiului nu renunţă.

Visul acesta a prilejit şefului partidului o ieşire cu totul condamnabilă. Intre viaţă şi sfîrşit nu-i era permis, de sigur, d-lui Carp, ca în onoarea tramvaiului, să atace mahalagiceşte un partid istoric şi o familie.

Cum nu-i era permis d-lui Brătianu să se facă purtătorul la treptele tronului, a tuturor legendelor macabre, la adresa d-lui Take Ionescu şi partidului său—nu-i era permis şi mai puţin încă d-lui Carp, la vrista sa, să facă ce-a făcut ieri.

Am fi putut asista nepăsători şi reci la răfuială aceasta dintre detractorii noştri de ieri şi cei de azi. Partidul nostru s'a simţit, însă, atins, nu atît de lovitura ce s'a dat unor aliaţi momentan; dar de insultele nechibzuite ce se aruncau unui partid politic şi fruntaşilor conducători ai acelui partid.

A fost un act de cavalerism ceea ce a făcut. în Senat, d. C. Dissescu. Un act de cavalerism cu atît mai mare, cu atît mai sincer, cu cît el se efectua în perfectă disonanţă, în aceeaşi timp, în aceeaşi chestie, cu ceea ce făcea, la palatul de justiţie, d. N. Fleva, iubitul tribun.

Partidul liberal ar avea să tragă două învăţăminte din cele petrecute Luni în Senat: că pornirea contra adversarului trebuie să aibă margine şi că este creştinesc să intervii pentru adversar, atunci cînd calomnia contra lui întrece acele margini.

IN EXTREMIS

— Domnul Carp aderentul opiniei publice —

Il ne faut jurer de rien, *este o vorbă franţuzească. Domnul Carp a confirmat această vorbă, dar într'un chip atît de extra-ordinar, că parcă d. Carp ie mai tare de cît proverbul.*

Domnul Carp a avut o antipatie constantă, o adevărată groază, de cînd face politică, contra opiniei publice. A deconsiderat-o, a urît-o, egalînd-o cu o femee publică, sau, cînd voia s'o maltrateze cu circumstanţe atenuante, îi contesta existenţa.

— Nu există opinie publică. Nu ea mă împedică să guvernez, ci faptul că nu mi se încredinţează guvernarea.

De mii de ori a repetat axioma aceasta şeful junimiştilor. Şi cînd, dintr'un act de clemenţă regală, făptuit inspre anul nou, s'a dat puterea d-lui Carp şi a reuşit să facă alegeri prin exces de corupţie, d. Carp a exclamat triumfînd:

— Vedeţi acum şi voi: nu există o pinie publică, Totul ie puterea.

Mulţi au dat dreptate d-lui Carp şi aderenţii neexistenţei opiniei publice, au crescut enorm de la Ianuarie 1911 încoace.

Dar iată ne ajunşi la extra-ordinar: d. Carp părăseşte brusc pe acei ce se aliaseră la axioma lui, renunţă la partid şi la amici şi exclamă:

— Mă leg pe toată viaţa de opinia publică: de azi înainte voi fi ecoul ei şi voi striga, în numele ei, pînă voi fi auzit.

Deraiarea aceasta de la un principiu vechi şi constant, d. Carp o datoreşte tot tramvaiului. O jumătate de veac a desprefuit profund opinia publică, a zeflemisit'o cu toate producţiunile originale, luate din diversele Blaetter*—şi acam, ca şi cum ar vrea să se spovedească că a greşit, ca un muribund, care, spre a se stînge mai uşor, insistă să-şi vadă adversarul, d. Carp face cumătrie cu opinia publică şi se angajează purtător al cuvîntului ei.*

Foarte bine. Dar opinia publică are idealuri mai mari de cît tramvaiul din Bucureşti; spre pildă reforma electorală; opinia publică nu este pentru ca un om ca d. Take Ionescu să fie ţinut în rezervă — face-se-va d. Carp în noua sa moşie, purtătorul acestor dorinţi? Chiar în chestia tramvaiului, care a dat naştere aderenţei d-lui Carp la opinia publică, dînsa ar avea de obiectat un fapt foarte serios: de ce n'au protestat partidul şi d. Carp la înfiinţarea societăţii?

Dar un lucru este sigur: a fost foarte înţelept, foarte cunoscător al slăbiciunilor omeneşti franţuzul, care a zis: il ne faut jurer de rien.

Nici, mai ales, de probabilitatea, că, într'o zi, d. Carp va divorţa de devotamentul seu pentru opinia publică.

RĂFUIALA

Şedinţa de eri a Senatului a fost extrem de interesantă. Răfuiala dintre şeful partidului liberal şi şeful guvernului a avut momente de o gravitate necontestată.

Nu vorbim de incidentele la cari a dat naştere atitudinea necuviincioasă a d-lui Calimachi, celebrul bandit electoral de la Botoşani; ci de conflictul grav de idei şi de sentimente ce s'a manifestat între domnii P. P. Carp şi Ionel Brătianu.

D. Brătianu s'a rîdicat şi a contestat şefului guvernului dreptul de a vorbi în numele cinstei şi de a ataca cinstea partidului liberal, care l'a remorcat pe d. Carp şi care mai mulţi ani de-a rîndul a avut deplina aprobare a actualui şef al guvernului. D. Ionel Brătianu i-a amintit d-lui Carp trista sa situaţie de odinioară de opoziţie miluită, de şef de partid, care-şi are situaţia graţie numai violentării unui moment politic, de şef de partid, care nu vîntură nici o idee de cît acea a anarhiei şi a violenţei guvernamentale.

D. P. P. Carp, a spus d. Brătianu, nu are dreptul să vorbească în faţa d-sale cu autoritate morală, căci d-sa ţine în mînă drapelul armatei romîne de la Plevna, pe cînd drapelul d-lui Carp e plin de sînge, după cum el însuşi l-a calificat.

Drept răspuns d. Carp n'a putut invoca decît vrista sa înaintată, care după concepţia d-sale, pare a-i constitui un drept şi un avantaj politic, fără a opune vre-o concepţie precisă, vre o idee sigură.

Slăbiciunea răspunsului primului ministru dovedeşte slăbiciunea terenului pe care se menţine încă, dar pe care nu se va putea menţine. Această slăbiciune apare evidentă, oridecîteori d Carp şi guvernul său sînt puşi în faţa unui curent de idei. Dacă d. Carp crede că vrîsta înaintată şi cinstea personală dau dreptul de a conduce interesele unui popor, atunci el singur îşi dă cea mai puternică lovitură.

Aceasta este morala, care se desprinde din răfuiala de eri dintre şeful partidului liberal şi şeful guvernului.

OAMENI ŞI LUCRURI

DOUA RIVALE

In acea zgomotoasă afacere despre care am vorbit eri—afacerea Langevin-Curie— sunt detalii tragice, dar şi comice în aceeaşi măsură şi în aceeaşi abundenţă.

Modul cum a reuşit doamna Langevin să pună mîna pe scrisorile cari formează adevărate piese de convicţiune, în această împrejurare, e un adevărat roman.

In chip ingenios a reuşit, în una din zile, să afle locul de întîlnire a celor doi... savanţi, după care cu ajutorul unei chei—găsită în buzunarul profesorului Langevin, pătrunse în cuibul amanţilor de unde ieşi înarmată cu pachetul de scrisori compromiţătoare.

Fu atît de mare emoţiunea provocată de dispariţia scrisorilor, în cît într'o bună zi — spunea ziarul din care am cules oare-cari amănunte — un celebru profesor al facultăţii de ştiinţi, confident şi devotat al d-nei Curie, se prezintă prefectului Lépine şi-i ceru să ordone unui agent al siguranţei publice ca să simuleze o anchetă în menagiul Langevin şi să sechestreze—ori să confisce—pachetul cu scrisori.

— „Pentru ce" ? ar fi întrebat prefectul.

— „Pentru că e în joc onoarea universităţii şi ştiinţei franceze".

Cu surîsul mefistofelic al omului care a văzut şi auzit multe, Lépine răspunse profesorului:

— „In timpul afacerei Dreyfus se auzia mereu:

— „Aşa cer interesele armatei, onoarea instituţiei militare... De atunci însă ne am vindecat de atari exagerări".

Şi ast-fel scrisorile au rămas şi unele din ele au putut fi comunicate ziarelor de către... soacra profesorului Langevin.

La ce incheieri ne pot duce întîmplările acestea,— cari ar fi pure banalităţi, dacă eroii n'ar fi oameni de ştiinţă, preocupaţi toată vremea de cele mai grave probleme ale minţii omeneşti?

E oare nevoie neaparat de a trage încheieri din ori-ce fel de întîmplări?

Fireşte, dacă în locul unei laureate Nobel pentru descoperiri în domeniul radiului ar fi vorba de o poetă ca Georges Sand, dacă în locul seriosului bărbat de ştiinţă şi de laboratoriu, ar fi vorba de un romantic zvăpăiat ca Musset, atunci idila acestor „Elle et Lui" n'ar uimi şi n'ar „revolta" pe nimeni. Dar în condiţiunile date, lucrurile se schimbă. Şi lumea, cetind captivantele detalii ale idilei tragi-comice, trage cu o stranie mulţumire concluzia, că nici ştiinţa cea mai înaltă şi mai gravă, nu scuteşte sufletul femeesc de vicisitudinile şi capriciile vrîstei... critice şi că, ori care ar fi diferenţa de cultură şi de intelect—cele două femei în luptă—soţia legitimă a profesorului şi cealaltă superioară lui în ierarhia universitară—se găsesc faţă în faţă ca ori-ce alte două rivale, pe care le desparte şi le învrăjbeşte acelaşi unic şi etern instinct—al setei de senzaţii şi de iubire.

Rodion

PE DIN FAŢĂ

Intre universitarii, decoraţi cu prilejul sărbărilor Universitare din Iaşi, se află, precum am mai anunţat, şi gardistul de noapte postat în piaţa Unirii.

Interesant monstru! Nu doar universitarul gardist. N'avem motiv să deranjăm distincţia ce împodobeşte mîndra sa tunică.

Dar faptul, veţi conveni, se presintă ca un monstru foarte interesant: un gardist de stradă, un fel de victimă socială, judecînd după salariul minim ce-l încasează—amestecat direct ca fiind un factor, care a contribuit la progresele focarului de cultură din cea de-a doua Capitală a ţării!

N'are nici un amestec gardistul de noapte din piaţa Unirii, în cei 50 ani de fiinţă a focarului de cultură? Atunci de ce-a fost decorat? Ce caută numele său în pomelnicul celor decoraţi cu prilejul cultural?

O croitoreasă din Paris şi-a publicat, mai dăună-zi, memoriile. Ele au făcut mare sensaţie, prin felul cum sunt scrise şi autoarea va fi premiată. Este dar posibil ca un remarcabil talent literar, de impresii şi de descripţie, să zacă într'o biată cusutoreasă.

De ce n'ar fi posibil ca merite culturale superioare să stee asemene într'un gardist? Dar ce a scris cusutoreasa s'a văzut şi, ca atare, s'a putut aprecia. Ce-a făcut, însă, pentru Universitate, gardistul citat?

A făcut ieri seara ceva. Hoţii şi-au pus ochii pe careul din piaţa Unirii. Au mers din prăvălie în prăvălie şi, nesuparaţi de nimeni, au cercat să, între, prin spargere, prin dosul magaziilor. Nereuşind, hoţii s'au oprit la o idee mai practică: să între pe din faţă.

Au operat la stradă, în public, au spart uşa unei tutungerii, au intrat, au aprins lumina, ca să aleagă coli timbre de 100 lei, de 2 lei, au luat tutunuri—şi, au plecat.

Universitarul habar n'a avut. Gîndul lui era la catedră. Hoţii l'au distrat din meditaţii: trecînd pe lîngă el, cu timbrele în mînă şi cu tutunurile, hoţii au dat bună seară decoratului.

A răspuns foarte afabil, ca un barbat demn de rozeta Universitară ce-o are. Demn şi de prefectul, care a reuşit să dee Iaşului o asemenea foarte detestabilă poliţie.

STEAUA DIN BETLEEM

Omul de înaltă moralitate este, pentru moment, o excepţiune destul de rară. Sub epiderma civilizatului, mai totdeauna zace străbunul, selbatecul contimporan cu ursul din caverne. Adevarata umanitate nu există încă. Ea se va forma încet-încet, făurită de fermentul veacurilor şi de lecţiunile conştiinţei; ea propăşeşte spre mai bine cu o desnădăjduitoare încetineală.

J. H. Fabre

Foaia satirico umoristă ilustrată müncheneză „Simplicissimus" are, într'un număr recent, pe prima pagină, o ilustraţiune ce cvintesenţiază întregul duh şi întregul zbucium către ideal, ale omenirii de cînd a luat fiinţă la faţa globului pămîntesc: duh ce parcă nu semnifică nimic, zbucium ce parcă se risipeşte'n van. Ilustraţiunea aceia e o splendoare de cugetare profundă şi de ironie mistuitoare. Cine poate, să caute s'o vază; iar cine n'are la îndămînă acel interesant număr, să se mulţumească forţamente cu palida schiţă ce voi face-o.

Pe un cer de-un albastru închis şi întunecat, figurat pe marea tulburată de pe coasta Tripolitaniei, se zugrăveşte în fascinantă lumină un obuz în explozie scînteitoare, lansat de un chiurasat italian ce abia se schiţază din fum. Lumina obuzului se desface în raze de explozie formidabilă închipuind o măreaţă stea: o stea de mărimea şi de frumuseţea cum numai steaua ce s'a arătat în Betleem a putut fi. Lumina obuzului înlesneşte a se vedea cetatea — port — ce ar putea fi Tripolisul — de pe ţerm, către care dă să cadă ucigătoarea stea ce, pînă a nu împrăştia moartea chinuitoare, luminează cu o stranie lumină, în primul plan, o grupă de arabi cari, uitîndu-se extaziaţi către dînsa, stau parcă încremeniţi. Doar cît unul poate să zică către ceilalţi — aceasta este legenda ilustraţiunii: — „Fraţilor, să fie oare asta steaua din Betleem!"

Aceasta-i toată ilustraţiunea şi aceas-

ta i toată istoria omenirei. Pînă a nu fi cucerite efectiv pămînturile ce s'au constituit apoi în colonii, europenii au trimis misionari creştini, ca să-i creştineze pe indigeni. Şi negreşit că mitul cu steaua ce s'ar fi arătat în Betleem cînd fu să se nască Isus, alimentă cea dintâi predică ce misionarii o adresară aşa zişilor păgîni. Cu imaginaţiunea prea dispusă a primi încîntătoarele mituri, făuritorii celor „o mie şi una de nopţi" feerice, deşi cu neîncredere, căci mintea lor e îmbîcsită de poveşti, lasau totuşi ca să li se mai spună poveşti mai ales de către rasa aceia de oameni ce veneau cu duhul blîndeţei şi al înţelepciunii. Şimţind în sfîrşit vanitatea cuceririlor, după ce ca dînşii cuceritori mai mari n'a văzut faţa pămîntului, arabii dornici acum de linişte şi pace lăsau să vină la dînşii, să se amestece cu dînşii aceia ce, în numele stelei din Betleem, le aducea acum şi raţiunea liniştii şi păcii.

Dar, vai, decepţiune. Semnificarea şi povestea stelei din Betleem n'a fost de cît o ispită; ba mai mult: a fost o cursă. Se alintau acum arabii de poveştile noi evanghelice şi parcă nu mai aşteptau de cît să vadă şi ei aieve steaua din Betleem, spre a se converti definitiv. De, aşa-i omul făcut: pînă nu vede, nu crede. Şi cînd să vie momentul ca în sfîrşit să vadă şi ei steaua din Betleem, să i se închine precum făcură simbolicii magi, observă cu groază că steaua din Betleem li-i fatală: în metamorfoză modernă steaua din Betleem e proectilul ucigător.

Iată-ţi dar opera, Hristoase. Cel puţin fără de legenda ori viaţa ta, omenirea ar fi ştiut la ce să se aştepte. Realitatea, atîta timp ascunsă de doctrina ta, ar fi învăţat-o mai de mult ce căi trebueşte să apuce. Pretinşii tăi adepţi se slujesc de doctrina ta pentru a lucra cu totul împotriva principiilor tale. Tu le-ai zis să nu ucidă; iar dînşii utilizează cît pot mai mult formula ta, tocmai spre a putea ucide mai bine şi mai la sigur. Tu le-ai zis să nu fure; iar dînşii utilizază zisa ta, tocmai spre a fura mai uşor. Tu le-ai spus să nu fie ipocriţi: afirmarea lor să fie *da* şi tăgada lor *nu*, pe cînd dînşii fac tocmai pe dos, zic *da* cînd au a tăgădui şi *nu* cînd au a afirma. In sfîrşit învăţăturile tale toate sînt răsturnate şi anapoda aplicate.

Astfel prin nesocotirea idealului se poate ajunge la însăşi batjocurirea lui; ceia ce nu însamnă totuşi că idealul în sine este fără de valoare. Steaua din Betleem n'a existat de cît în mit şi ca atare n'a existat de cît în închipuire: iar ceia ce-a existat în totdeauna, se poate spune, după vestita ilustraţiune de care pomenim, e steaua din Tripolis. Simplă piatră aruncată de praştie pe vremea lui Hristos, ghiulea rotundă ne fier în evul mediu, proectil zdrobitor în evul nostru, numai steaua din Tripolis a fost din toţii timpii şi poate fi-va pentru toţi timpii, pentru-că steaua din Tripolis exprimă realitatea debordantă şi copleşitoare, exprimă aspiraţiunile ce dau să încalece asupra altor aspiraţiuni, exprimă în definit viaţa aşa cum se trăeşte.

Iar steaua din Betleem exprimă gîndirea covîrşitoare, idealitatea ireală, ce răspunde şi ea nu mai puţin unor nevoi adînci ale spiritului nostru. Aşa că nu i tocmai chestiunea de-a se vedea în războiul italo-turc pentru cucerirea Tripolitaniei, răsturnarea de la tot la tot a idealului; ci tocmai manifestarea imperioasă care justifică idealul. Existenţa statornică aproape a stelei din Tripolis îndreptăţeşte închipuirea existenţei ideale a stelei din Betleem.

Cînd omenirea dă să-şi înjosească prea din cale afară viaţa, cînd cerul întunecat al vremilor nu se luminează de cît de steaua din Tripolis, atunci ca o trebuinţă tot a vieţii, se proectează în afară din chibzuinţa minţii steaua din Betleem. Aceasta nu există precum există acea din Tripolis; steaua din Betleem n'are realitate materială precum o are acea din Tripolis. Dar steaua din Betleem o dată închipuită de minte, are nepreţuitul dar de-a stînge ca prin minune toate stelele din Tripolis.

Steaua din Betleem simbolizază cultura, simbolizază înţelepciunea şi delicateţa de simţ, simbolizază acele unice exemplare umane ce nu proliferează ca lumea de rînd, simbolizează acele tendinţe ce foarte încet şi foarte cu greu se produc în omenire, precum o spune aşa de lapidar I. H. Fabre, ilustrul entomologist, autorul neîntrecut al *Vieţii insectelor*. Totuşi, cînd consideri suirea continuă spre prefecţiune, cînd consideri că un veac ce urmează, în genere vorbind, nu dă pas să fie întrecut cumva de cel precedent, nu poţi să nu recunoşti că la urma urmelor steaua din Tripolis, cu toată realitatea ei, este un simplu coşemar, şi că ceia ce orientează omenirea spre desăvîrşire, fie că o va atinge, fie că nu, este, deşi ireală, tot steaua din Betleem.

Dr. P. Zosin

Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

Delegaţiunile pedagogice

— O dicesiune ministerială —

D. Const. C. Arion ministrul cultelor şi al instrucţiunei publice, avînd în vedere pe de o parte nevoile imediate ale unui control mai de aproape asupra membrilor corpului didactic, iar pe de alta mijloacele bugetare de care dispune acest minister, a dat următoarea deciziune.

Delegaţiunile pedagogice pentru învăţămîntul primar vor fi compuse din cel puţin doi delegaţi de fiecăre circumscripţie.

Ori ce delegat al învăţămîntului primar, va avea de inspectat şcolile dintr'o parte anume fixată din circ. respectivă.

Pentru celelalte grade de învăţămînt delegaţii se numesc pe specialităţi, după trebuinţă.

Delegaţii pentru învăţămîntul secundar vor putea fi însărcinaţi şi cu cercetarea şcolilor pendinte de direcţiunile, normală, comercială, de agricultură şi de meserii, întru cît priveşte predarea obiectelor de studii de specialitatea lor.

Se vor putea numi şi delegaţiuni speciale anume pentru aceste categorii de şcoli.

Delegaţii pentru învăţămîntul primar numiţi dintre institutorii şi învăţătorii înaintaţi pe loc vor primi pe timpul cît va dura misiunea ce li se încredinţează o diurnă de 400 lei lunar, iar cei numiţi dintre profesorii de şcoli normale precum şi delegaţii pentru celelalte grade de învăţămînt, o diurnă de 300 lei, pe lună.

Suplinitorii lor de la catedră vor fi plătiţi după normele stabilite pentru suplinitorii revizorilor şi inspectorilor şcolari.

Delegaţii vor dispune şi de cărţi permanente pe căile ferate şi anume acei ai învăţămîntului primar, pe liniile din judeţele ce au de inspectat, precum şi pe cele ce duc la reşedinţa inspectorului de circ, la aceea a inspectorului general respectiv şi la Capitală; iar ceilalţi pe toate liniile din ţară.

Delegaţiile se dau pe timp de 6 luni cel puţin cu facultatea pentru minister de a le reînoi pînă la nouă luni cel mult.

Ori-ce delegaţie încetează de drept pe timpul vacanţei de vară, iar suplinitorilor delegaţilor nu li se acordă nici o remunerare pe acest timp, ori-cîte luni i-ar fi suplinit pe delegaţi în cursul anului şcolar.

Delegaţii numiţi în condiţiunile deciziunei de faţă sunt obligaţi a face cel puţin două-spre-zece zile de inspecţiuni pe lună şi a înainta ministerului prin inspectorat, la finele fie-cărei luni, raport cu rezultatele inspecţiunilor, cu constatările făcute şi, eventual, cu propuneri, relativ la învăţămînt în general.

Facerea de anchete nu se dă în nici un caz în sarcina delegaţilor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Păreri despre Hervieu.—De oarece am vorbit eri, tot aci, despre opera lui Paul Hervieu—cu prilejul apropiatei reprezentări a dramei „Connais-toi!" de către trupa Le Bargy, menţionăm aci cîteva rînduri ale unui cronicar teatral bucureştean, după spectacolul de la teatrul naţional din Capitală cu „Goana torţelor":

„...Paul Hervieu ocupă în teatrul modern francez, alăturea de Georges de Porto-Riche, Emile Fabre, François de Curel şi Brieux un loc pe care Academia franceză l'a consacrat, chiemîndu-l în sînul ei. Brunetière analizîndu-i opera, în salutarea de recepţiune printre nemuritori, constata cu cîtă lesniciune a trecut Hervieu dela roman la dramă şi relevînd preocuparea sa de inichităţile legilor omeneşti şi naturale, arată cum în opera lui Hervieu se oglindeşte legătura pe care teatrul poate s'o aibă cu morala, şi cum moralistul a fost acela care a trezit în Hervieu pe autorul dramatic, Brunetière a caracterizat fericit morala lui Hervieu, spunînd că din lucrările sale reiese că nu e cineva pesimist cînd găseşte că totul e rău, dacă în acelaş timp munceşte ca unele lucruri să meargă mai bine.

Căci aceasta e nota specială a lui Hervieu: luciditatea analizei sentimentelor, caracterul lor etern omenesc, mai presus, dacă se poate, de haina şi condiţia socială a individului.

Spirit sobru, electric, în care discernămîntul şi asprimea pasiunei pentru adevăr jertfeşte podoabele şi concesiunile către prejudecăţile lumei, Hervieu procedează de la date certe şi analizează apoi, taie, fără milă, ca chirurgul care scormoneşte întunericul în care se ascund cauzele ale căror efecte la îndurăm: astfel ajunge la sinteză,

Albert-Emile Sorel găseşte între teatrul lui Hervieu şi acela a lui Ibsen o afinitate morală inconştientă, căci o influenţă nu se resimte.

Şi la el, ca şi la Ibsen, aceiaş preocupare de a întinde şi destinde nervii, de a trezi conştiinţa, de a lărgi orizontul, de a reduce la măsura unei date propuse toate ideile ambiante..."

TEATRUL NAŢIONAL

LE BARGY

celebrul artist societar al Comediei franceze

însoţit de o trupă de elită, va juca în sala Teatrului Neaţional, două reprezentaţii extra-ordinare:

Luni 5 Decembrie

L'AMI DES FEMMES

Piesă în 5 acte de Alex. Dumas Fiul

Marţi 6 Decembrie

LE RESPECT DE L'AMOUR

Comedie în un act de Lionel Laroze

şi

CONNAIS-TOI

Piesă în 3 acte de Paul Hervieu.

Biletele s'au pus în vînzare la Agenţia Teatrală „Thalia" Th. Maximovici.

In editura Quintieri din Milano, a apărut de curînd libretul scris de Arturo Colauti pentru a fi pus în muzică de Leoncavallo: „Camiecia Rossa" (Cămaşa roşie).

Conţinutul libretului are o tendinţă anti austriacă.

*

Societatea artiştilor din Freiburg a trimis ziarelor o circulară, in care se se fixează cîteva chestiuni ce ar trebui să se pună cu privire la persoanele ce vor să face critica teatrală.

—Ce cultură au criticii? Ce-i îndreptăţeşte să scrie criticii? Nu transpiră din articolele lor necazuri personale?

Scopul acestei circutări este ca persoanele ce vor să îmbrăţişeze ingrata meserie, care este critica teatrală, să fie supuşi unui... examen.

*

La 10 Decembrie st. n., s'a făcut un pelerinagiu la mormîntul compozitorului francez Berlioz, al patrulea an de la moartea lui.

După vizitarea mormîntului, pelerinii s'au dus la casa din Montmartre, pe care s'a săpat în 1908 o marmură care aminteşte că Berlioz, a locuit această casă de la 1834 la 1838 şi că acolo a compus simfonia Harold în Italia şi opera Benvenuto Cellini.

Toate societăţila de muzică din Paris, au cîntat în ziua pelerinagiului opere de Berlioz.

*

Poetul Jean Richepin, membru al Academiei a fost solicitat de alegătorii unici, importante circumscripţie franceze ca să primească mandatul de deputat al circumscripţiei, care e vacant.

Richepin a acceptat pentru faptul că de la moartea lui Clovis Hugues poezia nu mai este reprezentată în Parlament.

*

A apărut No 4 din volumul II al importantei Reviste Ştiinţifice „V. Adamachi" pe Noembrie a. c. cu următorul sumar:

A). Articole de fond: Dr. Hurmuzescu: Din istoricul Universităţei din Iaşi. — C. Popovici: Obiectul Astronomiei. — Dr. P. Zosin: Ce i real şi posibil în „therapia sterilisans magna" şi în general în terapeutică. — Dr. C. Daniel: Patologia chirurgicală a căilor urinare în istoria ştiinţelor medicale. — C. G. Bedreag: Fenomenele radioactive.—V. Golescu: Mişcarea dendrologică. — N. Costăchescu: Intrebuinţarea azotului din aer.—H. Vasiliu: Problema îngrăşămintelor în agricultura noastră.

B). Dări de samă, note şi informaţii.

*

Ziarul „Lettura" a publicat autograf al prinţului moştenitor al Germaniei,—o scrisoare adresată cîntăreţei Gemma Bellanedni, foarte mult admirată de prinţ. Autograful, în limba franceză, cuprinde două grave greşeli de autografie.

*

Lipsa unor *teatre literare* care să nu să îngrijească în primul rînd de încăsări serale mari, ci care se reuşească a strînge-o elită de privitori la reprezentaţii de o reală valoare, a început să fie simţită şi la Berlin, după cum a fost simţită şi la Paris, cînd cu vechiul teatru Antoine şi cu teatrul Oeuvre, care a avut meritul să releve dramaturgia ibseniară.

Din iniţiativa lui Frédéric Kuyszler s'a fondat aşa dar la Berlin: *Teatrul celor nereprezentaţi*. Societatea poartă numele de *Teatrul liber berlinez*. In stagiunea aceasta se vor reprezenta vre-o zece opere teatrale, în faţa unui pubic de invitaţi.

*

STRUNA ZILEI

In comisia de judecată a ministerului de instrucţiune va fi numit d. dr. Socor.

Ziarele.

Intr'acea comisiune
De gîlcevi şi judecată,
Doctorul Socor însamnă
Justiţia la ochi... legată.

INFORMAŢII

Reduceri pe c. f. pentru militari.—Ministerul de răsboiu a făcut cunoscut corpurilor şi serviciilor, să ia măsuri şi să aducă la cunoştinţa oamenilor de trupă, că în urma intervenirii făcute de minister la direcţiunea generală a căilor ferate s'a pus în aplicare un nou tarif, cu preţuri reduse, pentru militari grade inferioare, atunci cînd călătoresc în cl. III pe socoteala lor. Biletele liberate în baza acestui tarif special, cît şi cele cu reducere, normală de 50 la sută vor fi valabile şi la trenurile accelerate, cari au cl. III fără nici un adaus.

Pentru a beneficia de această înlesnire gradele inferioare sunt obligate a prezenta la cerere pentru legitimare biletele de concediu sau permisie ori ordinele de chemare. Cînd însă ordinul de chemare va avea alăturat şi un cupon numit „bilet de circulaţie liberă", acel cupon va fi reţinut de casierul gărei în schimbul unul bilet de călătorie fără plată.

Ordinele de chemare de culoare roşie valabile pe timp de mobilizare, dau dreptul de călătorie fără plată.

Hramul bisericei Sf. Spiridon, în ziua de 12 Decembrie, va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul.

Licitaţia pentru furnizarea medicamentelor şi drogurilor necesare farmaciei spitalului Sf. Spiridon, se va ţine în ziua de 15 Decembrie.

Sătenii de pe moşia Luncenii Sturzoaia au cerut să li se arendeze această moşie, proprietatea Spiridoniei, care este căutată în regie, de un domn Borcea.

Legea fiind categorică, cerem ca juste cererea sătenilor să fie satisfăcută.

Aflăm cu plăcere despre logodna d şoarei Paulette Cananău, fiica doamnei Lucie şi a distinsului nostru prietin N. Cananău, cu d. locotenent Emil Ghica, din regimentul 7 roşiori.

Adresăm cordiale felicitări logodiţilor şi familiilor lor.

S'a acordat următorilor, dreptul de a vinde produsele monopolizate de Stat: Simion Movilă, comuna Iaşi, judeţul Iaşi; Leizer David Postelnicu, comuna Belceşti, judeţul Iaşi şi M. Butuc, comuna Ţiganaşi, jud. Iaşi.

Institutorii şi institutoarele de la şcoala normală de aplicaţie, de pe lîngă şcolile normale de învăţători şi învăţătoare, sunt scutiţi de a lua parte la conferinţele lunare ale corpului didactic primar din localităţile respective; de oarece aceştia sunt obligaţi de a face lecţii model cu elevii normalişti şi de a arăta, la lecţiile de probă ţinute de elevii normalişti, sub privigherea profesorilor de pedagogte.

Teatrale.—Joi 1 Decembre se va reprezenta pe scena teatrului naţional, frumoasa Comedie în 5 acte *Prostul*, de Fulda. Rolurile principale, vor fi interpretate de artiştii *Vlad Cuzinschi* şi *Mişa Ionescu*, care, anul trecut au făcut adevarate creaţii.

*

Simbătă 3 Decembrie *„Răsvan şi Vidra"* piesă originală în 5 acte de P. Hajdeu. Rolul lui Răsvan va fi interpretat de artistul Mihai Popovici.

Strada Berzei din Bucureşti se va numi pe viitor strada general G. Manu.

Faţă cu marile servicii pe cari generalul le-a adus în toate împrejurările Iaşului şi consiliul nostru comunal ar trebui să eternizeze numelé regretatului fruntaş.

Regele a semnat decretul, prin care d. I. Lecca, fost judecător de instrucţie la tribunalul Suceava, este pus în disponibilitate pe timp de doi ani.

In urma incidentului petrecut ieri la Senat, d. profesor Toma Ionescu a trimis martori „prinţului" Calimachi.

Era vorha ca în procesul cu societatee de tramvae să pledeze, pentru minister, şi d. Matei Cantacuzino. După cum află *La Roumanie*, ministrul de interne propusese d-lui Cantacuzino să pledeze, dar senatorul de Iaşi a refuzat să accepte.

Monitorul de astă-zi publică decizia ministrului comerţului, prin care frizerii din Iaşi, asemenea celor din Bucureşti, să fie deschise Duminica şi sărbătorile legale, pînă la orele 4 p. m.

Prefectul poliţiei publică un comunicat prin care stabileşte, că d. C. Leon, numit de curînd comisar de poliţie la Iaşi, este din Moldova, nu din Muntenia, cum am anunţat noi.

Luăm act de această interesantă restabilire. Dar am dori să ştim, dacă d. Leon, fost avocat în Bacău, după cum spune prefectul, a fost numit după recomandaţia prefectului?

Se ştie că fostul avocat C. Stoica, dispărut în America, furase între altele, o recipisă pe suma de 600 lei, depusă de un domn Berger. Acesta a acţionat în judecată pe ministerul de justiţie, făcîndu-l responsabil pentru întoarcerea sumei.

Judecata a admis cererea.

In ziua de 18 Decemvrie, la orele zece dimineaţa, se va ţine la direcţiunea poliţiei şi siguranţei din ministerul de interne, examenul pentru obţinerea gradului de ofiţer de sergenţi.

Comisiunea examinatoare se va compune din d-nii I. Panaitescu, directorul poliţiei şi siguranţei, căpitan Archip comandantul sergenţilor din Capitală, şi dr. Urechia, medic al acestor sergenţi.

Direcţia generală a serviciului sanitar, s'a interesat azi, de starea sanitară a Liceului internat.

Notăm, că de la 15 a lunei, nici un caz nou de scarlatină, nu s'a mai constatat la această instituţie.

La comisia despărţirea 3-a, se află arestat un anume Dimitropol, pungaş internaţional.

In sarcina lui, s'au descoperit pînă acuma 7 furturi îndrăzneţe, săptuite în localitate.

Simbătă 3 Decembrie, va avea loc în saloanele Societăţii de gimnastică, sport şi muzică, un mare bal. Comitetul organizator şi'a dat toată silinţa pentru ca succesul balului să fie desăvîrşit.

Invitaţiile la bal se găsesc cu multă greutate, din cauza multor familii ce doresc, să asiste la această frumoasă petrecere familiară.

Ministerul instrucţiunei publice, a cerut revizoratului şcolar din ţară, ca de urgenţă să i comunice:

1) La cîte socităţi cooperative din judeţ, iau parte învăţătorii urbani. 2) Numele şi pronumele lor şi 3) dacă inspectîndu se cooperativele s'a găsit vr'o una nelegal constituită.

Ministerul a acordat institutoarei Eugenia Dimitriu din Iaşi, un concediu de 40 zile.

Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

De vînzare Viţe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iasi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condiţiuni excepţional de favorabile
Furnizează cele mai multe viţe Creditului viticol.

Producţie Anuală

5,000000 VIŢE altoite în Nicolina Iaşi

2,000000 VIŢE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 viţe s'au altoit din varietăţile: Selection Carriere, galbenă de Odobeşti, Chasselas dore, şi varietăţi de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

Cereţi catalogul gratis

Ultime INFORMAȚII

❑ *Gheșeftul lui Cosmovici.*

Asupra gheșeftului rușinos, care a fost ratificat de consiliul comunal, dăm astăzi următoarele amănunte complimentare. Oferta d-lui Alexandru Zira, ginerele d-lui L. Cosmovici, este înregistrată la numărul 28235, din 27 August 1911, cînd primăria se afla condusă **numai** *de d. Cosmovici, care puse imediat pe ofertă, următoarea rezoluție: „Inginerul comunei va măsura locul, și se va face cunoscut proprietarului viran, că nu mai are voie să se folosească de trecerea prin acel loc".*

Partea din urmă a rezoluției dovedește că ofertantul ginere se înțelesese d'inainte cu socrul primar, asupra afacerei, de oare-ce ginerele nu spune în ofertă, și nici nu putea cere, ca trecerea să fie oprită celuilalt proprietar.

După ce inginerul face măsurătoarea și comunică că locul cuprinde 336 și 37 m. p. tot d. Cosmovici însărcinează pe d nii Konia și Popovici să facă evaluarea și delegații comunică, că au prețuit la **50 bani** *metrul patrat, deși pentru exact același loc, cu* **12** *ani în urmă, se oferise și primăria refuzase,* 1 leu 25 bani *pe m. p., după cum se poate constata din dosarul respectiv.*

Referatul celor doi delegați n'a fost adus la cunoștința consiliului comunal, locul n'a fost scos la licitație, ci cu adresa No. 23,222 din 10 Octombrie 1911, socrul face cunoscut ginerelui, că i vinde locul pentru suma totală de 168 lei 20 bani.

Intervine apoi un alt proprietar, care oferă pentru loc **1000** *lei,—adică* **3** *lei pe metrul patrat, consemnînd imediat suma la casieria comunală.*

Avocatul noului ofertant, d. C. Jornescu, aduce cazul la cunoștința primarului, care însărcinează imediat pe avocatul Xenopol, și acesta comunică verbal primarului—, spînindu i „C'est une affaire délicate".

D. Cosmovici însuși, recunoaște față de primar că a greșit rezolvînd o ofertă, ce emană de la o rudă a sa, și cu toate aceste, după stăruințele d-lui Cosmovici, consiliul, în ședința de alaltă eri, hotărăște că locul se cuvine d lui Zira, ginerele d-lui Cosmovici.

Vom mai reveni.

❑ *Cu toate promisiunile formale, vama nu se mai mută în localul antrepozitelor.*

Pentru moment, schimbarea stărei de lucruri, atît de dăunătoare comerciului, a fost amînată pentru la primavară.

❑ *Comisia de anchetă, numită de ministrul de interne să cerceteze denunțul făcut de d. profesor Cădere, asupra celor ce s'ar petrece la institutul chimic al statului, din Iași, își va începe Duminecă cercetările..*

In acest scop d nii profesori Toncescu și dr. Poltzer vor sosi Duminecă în Iași.

❑ *O adresă a d-lui profesor dr. Sculy, către epitropi.*

Epitropii casei sft. Spiridon au cerut tuturor medicilor primari să înainteze cel mult pînă la 5 Decembrie, rapoarte asupra situației bolnavilor din secțiile lor, ca să servească la darea de seamă ce se va face, în ziua de 12 Decembrie, cu ocazia hramului bisericei sft. Spiridon. Medicii primari sunt făcuți responsabili de o eventuală întîrziere, în trimiterea rapoartelor.

Caracteristic pentru gospodăriea ce se face acum la eforie, este răspunsul ce l'a dat d. profesor dr. Sculy și în care spune: „Mă grăbesc a vă trimete raportul cerut, de frica amenințărilor ce cuprinde adresa.

Vă dau numărul bolnavilor tratați în secția mea de la 1 Decembrie anul trecut și pînă astăzi, și dacă acest număr este foarte restrîns, vina este a epitropiei, care a ținut închisă secția mea de la 1 Iulie și pînă în ziua din Septembrie, cînd M. S. Regele a vizitat spitalul.

Secția fusese închisă sub motiv că se vor face reparații, dar nici o reparație n'a fost făcută în secția mea.

Vă rog, d lor epitropi, ca pe viitor să mă feriți de emoțiuni de felul acestora cuprinse în adresă, „de oare-ce, fiind suferind de inimă, emoțiile îmi fac rău".

Trebuie să remarcăm, că boala de care distinsul doctor se plînge c'ar suferi, este din fericire fantezistă și inventată pentru a ridiculiza amenințările pe care epitropii își permit a le adresa medicilor primari.

❑ *Bolnavii din spitalul central al Spiridoniei stau de ieri în frig, în întuneric și nemîncați.*

Spitalul avînd motor special pentru iluminat și încălzit cu calorifere și orașul fiind lipsit de apă de două zile, spitalul a ramas neîncălzit, neluminat și bolnavii nemîncați.

Falimentul este complect!

❑ „Batalionul 4 Vînători anunță pe complectașii contingentului 1907, că vor fi concentrați de la 1—13 April 1912, iar rezerviștii contingentului 1904 de la 18—30 April 1912.

De asemenea vor fi obligați a se prezenta în prima perioadă, toți oamenii dispensați de concentrare în anul 1911".

❑ *Terminîndu-se lucrările de reparațiune, distribuirea apei va reîncepe în tot orașul, mîne, la ora 9 dimineața.*

❑ **Mișcarea lucrătorilor brutari.**—In urma unei întruniri ce a avut loc la sindicat, lucrătorii brutari au adresat ministrului de industrie, telegrama următoare:

Lucrătorii a patru brutării cerînd urcarea salariilor și patronii refuzînd, au fost înlocuiți cu soldați, fără ca în oraș să fie cea mai mică lipsă de pîne.

Părtinirea autorităților în contra lucrătorilor, cari nu mai pot ține piept scumpirei traiului cu salariile prezente, mai ales după ce trei alți patroni au urcat salariile, e în contrazicere cu făgăduiala guvernului de a veni în apărarea lucrătorilor.

Vă rugăm să dispuneți ca această părtinire dăunătoare să înceteze, lăsîndu-le libertatea îmbunătățirei vieții.

Lucrătorii brutari din Iași

*

In același timp, au adresat o telegramă ministrului de răsboiu, cerîndu-i să revie asupra decisiei de a se trimite soldați la brutării, măsură care lovește în lucrători.

*

In același timp, lucrătorii din Iași au intervenit la comisia generală a sindicatelor din București, cu rugămintea de a alege o delegație, care să expuie ministrului, doleanțele lucrătorilor din Iași.

❑ Epitropia Sf. Spiridon, a vîndut prin licitație, d-lui avocat Pande'e Zamfirescu, 7 hectare din pădurea Chiporești, cu prețul de 716 lei hectarul și 9 hectare din pădurea Popricani, cu 510 lei hectarul.

❑ Pădurarii și gardienii silvici, de la pădurea Bodești-Precistei, proprietatea Epitropiei, au reclamat Epitropilor casei contra brigadirului silvic, N. Ionescu, fostul agent electoral. Potlogăriile operate de acest brigadir sunt foarte multe și gardienii, prin reclamația făcută, arată pagubele ce s'au făcut Epitropiei.

Epitropia a delegat pe inginerul Apostolescu cu anchetarea cazului.

❑ Numitul Dimitrie Munteanu, în etate de 62 ani, domiciliat în str. Cișmeaua Butuc No. 4 s'a împușcat aseară pe la orele 6. Glontele a perforat inima.

❑ **O anchetă sanitară.** — Azi dimineață a sosit în localitate, o anchetă sanitară, compusă din d nii: farmacist Iteanu și dr. Rigani, cu misiune, de a face anchetă, la unele farmacii din localitate.

Din comisiunea de anchetă, face parte și d. dr. Floru, medicul șef al orașului

*

E probabil că d. dr. Rigani, va fi numit gubernator, dacă d. Carp va realiza reforma administrativă, judecînd după aerele ce și-a luat.

Toată poliția a fost alarmată în vederea acestei anchete, pe lîngă care au fost concentrați toți agenții sanitari.

Profanii, cari din întîmplare au urmărit această desfășurare de forțe, își vor fi închipuit că cine știe ce crimă se urmărește, sau cine știe ce senzaționale descoperiri urmează a se face.

*

După informațiunile ce avem, ancheta a fost ordonată, în urma unui denunț, cum că în unele din farmaciile din localitate, medicamentele s'ar face pe un preț mai redus.

Astăzi dimineață, ancheta a inspectat farmacia populară din piața Halei, și de acolo, făcînd un lung ocol, au vizitat farmacia la Sf. Spiridon, din str. Golia.

S'au luat din ambele farmacii și probe de medicamente.

Marii inspectori s'au dus apoi la dejun, —și vom vedea ce vor face... după prînz.

❑ Despre Pantelimon, ne comunică un avocat, care a asistat la luarea interogatorului lui Pantelimon, cînd i s'a confirmat mandatul.

Pantelimon a declarat că s'a făcut bandit de nevoe. Era tîmplar în satul său, își căuta de treabă, dar era, totuși, foarte rău văzut de autorități. De se întîmpla ceva în sat, o bătae, un furt, un foc, Pantelimon era dus imediat la secția de jandarmi, arestat și bătut.

Aceasta l'a făcut să plece în Valachia și să facă acolo pe tîmplarul. Intors acasă, Pantelimon găsi comunicată lui o sentință penală a judecătoriei din Fîntîna Mare, jud. Suceava, prin care era condemnat, în lipsă, la un an și jumătate închisoare.

Pantelimon se duse la Fălticeni la mai mulți avocați și se rugă să facă ceva, de oarece el n'ar fi autorul furtului, pentru care a fost condemnat.

Era, însă, prea tîrziu, de oarece trecuse și termenul de apel și cel de contestație la executare.

Atunci, declară Pantelimon, mi-am luat lumea'n cap și am făcut ce am făcut, împărțind, însă, cu cei săraci, banii luați de la alții.

Pantelimon a confirmat convorbirea ce a avut o cu prințul Caradja, care l'a sfătuit să se predee de bună voie.

❑ D. N. Dănăilă, și-a retras candidatura de la catedra de chimie technologică de la Universitatea din Iași.

❑ Consiliul de războiu, în ședința de astăzi, a judecat procesul soldatului V. Buja, din reg. 12 Cantemir, acuzat că în noaptea de 1 Mai 1911, întîlnind pe șoseaua Bîrlad-Palermo pe femeea Ruxanda Mihai, de 60 ani, văduvă, și propunîndu-i să aibă relațiuni cu dînsa fapt la care femeea se opuse, soldatul i-a aplicat o lovitură cu baioneta, perforîndu-i plămînul stîng; din care cauză nenorocita bătrînă sucombă imediat.

Pentru această faptă instrucția militară a trimis pe Buja, în judecată pentru crimă de omor cu voință.

Apararea, reprezintată prin d. Vespasian Pella, a arătat că faptul a fost reu calificat și că acuzatul s'a făcut vinovat de lovitură, care a produs moartea.

Consiliul, admițînd această calificare, a condemnat pe Buja la 5 ani închisoare.

*

Tot astăzi, consiliul urma să judece pe fostul brigadier Niculeseu Mircea din reg. 3 roșiori, acuzat de dezertare, fals și furturi prin efracții.

Lipsind o parte din martori, consiliul, cu toată energica opunere a apărătorului d. loc, Cantuniari, a amînat judecarea pentru viitoarea sesiune, care va avea loc după 15 Decembre.

Cu procesele acestea sesiunea curentă a fost declarată închisă.

❑ In privința dezmințirei ce dă d. dr. Socor informațiunei noastre, relativă la un bolnav ce d-sa a operat de cataractă și a orbit, menținem în totul cele ce am scris și menținem și declarația ce am făcut, că consimțim să-i plătim ori ce despăgubire și să acceptăm ori ce condamnare în justiție, dacă se va dovidi, că cele scrise de noi nu sunt riguros exacte.

Să facă și d-sa aceiași declaratie și 'l vom crede mai curînd de cît cînd își varsă o fiere neputincioasă într'un ziar idem.

❑ **Judiciare.** — Procesul de trimitere a lui Florea Tutunariu, fostul polițai de Roman, inculpat de ultraj se va judeca la 11 Ianuarie la secția a II a tribunalului.

— Am anunțat că avocatului G. I, Lazariu din Piatra Neamtz, consiliul de disciplină i-a aplicat pedeapsa imputării. Curtea de Apel a respins eri apelul avocatului, care nu s'a prezintat să-și susție apelul, ci a trimis un memoriu explicativ.

— La secția II a tribunalului se judecă azi, importantul proces dintre casa școalelor cu d-na Alice Nanu, pentru redarea unor cișturi încasate timp de opt ani, de casa școalelor, de la o moșie a cărei proprietară este acum d-na Nanu.

Pentru casa școalelor pledează d-nii Mișu Antonescu și Cireșeanu.

— De la tribunalul Tutova au sosit 156 contestații electorale și acum urmează să mai sosească contestațiile din Vaslui.

In total contestațiile electorale din anul acesta, vor fi de 500.

❑ Noul program de astă seară Mercuri 30 Noemb. al cinematografului Pathé-Frères, Circul - Sidoli, cuprinde una din cele mai originale desfășurări. *Sînge de țigancă*, scrierea romanțierului danez Urban Gad, adaptată pentru cinematograf este grandios înscenată și redată magistral de artiști teatrali din Danemarca în frunte cu d-ra *Asta Nielsen*, celebra tragediană daneză, care apare pentru întîia oară pe pînza cinematografului. D-ra Asta Nielsen supranumită Rejana Scandinaviei este ereatoarea direcției noue cinnematografice, a filmelor teatrale, ea interpretează cu incomparabilă măestrie cele mai sensibile și grele roluri dramatice în sublimele piese.

Sînge de țigancă, este cea mai reușită piesă teatrală din cîte ne a redat pînă azi cinematograful și cuprinde 3 părți de cinematograf. D-ra Asta Nielsen interpretează rolul tinerei țigance.

Restul programului mai cuprinde alte subiecte diferite și anume: Corespondențe telegrafice însuflețite de la Tripolis (răsboiul italo-turc)—Un nou doctor Crippen, scene comice—Răutăcioasa Leontină, scene comice.

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.
Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI
și
LIBRETE DE ECONOMII
cu dobînda de
5% p. a.

Petru Al. Pogonat
DOCTOR IN DREPT
AVOCAT
— *Iași Str. Muzelor No. 13* —

Ultima oră

București 30 Noembrie

Intrunirea de la clubul liberal

Cuvîntările d-lor Brătianu, Moroianu și Culoglu.

București.—Aseară a avut loc, la clubul liberal, o întrunire a membrilor clubului, din culoarea de Roșu.

D. *Ionel Brătianu*, a făcut un rezumat al dezbaterilor ce au avut loc la Senat și a zis, că guvernul actual a scoborît discuțiunile parlamentare.

Avem și noi vina noastră în această privință a zis d. Brătianu —de oare-ce noi am contribuit la aducerea la putere a actualului guvern.

Pentru a readuce o stare normală, e nevoe, ca să fim bine organizați.

D. *Moroianu*, asigură pe șef de devotamentul membrilor partidului.

D. *Culoglu*, zice că a trecut vremea vorbelor și a sosit momentul faptelor.

Guvernul a lovit în demnitatea unui partid, care are la activul seu fapte mari. Insulta de spoliatori este fără precedent, și ea s'a adresat nouă tuturora.

Trebue să începem o acțiuue energică.

D. *Ionel Brătianu* mai ia o dată cuvîntul, cerînd ca membrii să se întîlnească cît mai des.

CONSFĂTUIRILE OPOZIȚIEI

București.—Azi, la orele 10 dimineață, a avut loc la d. Ionel Brătianu, o consfătuire a senatorilor și deputaților liberali.

Mîine, la orele 10, va avea loc o consfătuire la d. Take Ionescu, la care vor participa deputații și sanatorii conservatori-democrați și liberali.

SINUCIDEREA UNUI TELEGRAFIST

Botoșani.—Telegrafistul Vasile Ionescu fost diriginte la Mălin, s'a sinucis eri, trăgîndu-și un foc de revolver în tîmplă. Moartea a fost instantanee.

Cauza, este o boală incurabilă.

DESCOPERIREA UNUI FURT

Giurgiu.—Poliția a descoperit pe autorul unui furt de 10,000 lei, comis la Casa Penciu.

Autorul furtului e un anume Stefan Dumitrescu, vestit spărgător.

Situația în Persia se agravează

Ashabad.—Situația la Kerasan se înrăutățește. Nesiguranța sporește. In moschee se predică resboiul sfînt contra necredincioșilor. Se împart arme populației s'a organizat un comitet pentru atacuri contra Rușilor.

Eftenirea zaharului

București.—Azi dimineață d. Carp a primit o delegație a Camerei de comerț din Brăila, care i-a prezintat un memoriu, prin care se cere eftenirea zahărului.

D. Carp a cetit memoriul—după care a rugat comisiunea, să se adreseze d-lui Nenițescu.

Ceaiu parlamentar

București. — Aseară a avut loc un ceaiu, oferit de d. Mișu Cantacuzino, la vr'o 80 de parlamentari.

Au participat și miniștrii Marghiloman, Arion și Delavrancea.

Reforma învățămîntului superior

București.—Comisiunea pentru redactarea ante-proectului reformei învățămîntului superior, s'a întrunit aseară, sub presidența d-lui Arion.

GRAV ACCIDENT DE TRAMVAI

14 morți—30 răniți

Porto.—Un tramvai a căzut în Duro, venind de la Hecxocs și a deraiat pe cheiul Massarellos. Accidentul se datorește relei stări a liniei pe care ploaia torențială adusese nisip la o curbă mică și lipsei de sînge rece a amploaiatului care văzînd primejdia a sărit din tren.

Au fost scoase 14 cadavre, sunt 30 răniți. Populația manifestă cu indignare și violență contra companiei.

Incidente la granița Turco-bulgară

Sofia. — La ora 10 dimineață Turcii au atacat pe teritorul bulgar santinela și postul bulgar de la Damlidere. Bulgarii au ripostat. Impușcăturile au durat pînă la prînz. Un soldat turc a fost ucis, altul rînit.

Războiul Italo — Turc

ITALIENII NU VOR MAI FI EXPULZAȚI

Constantinopol. — Știrile din Smirna confirmă că expulzarea Italienilor din acel oraș a fost contramandată de oare ce era vorba de o falșă interpretare a ordinului relativ la aceasta de către autoritățile locale.

UN NOU ATAC AL TURCILOR LA BENGHAZI

Roma.—Agenția Stefani comunică din Benghazi în noaptea de 11 curent, că inamicul a atacat cu violență o parte din liniile noastre înaintate. După o luptă vie dar scurtă, inamicul a fost respins, iar contra atacul a fost strălucit condus de un batalion de infanterie.

Perderile inamicului sunt de 36 morți dintre care 3 turci lăsați pe teren, iar restul morți și răniți transportați noaptea.

Regele Angliei, proclamat Impărat al Indiei

Delhi.—Regele Angliei a fost, eri, cu solemnitate proclamat de Impărat al Indiilor. Pe urmă suveranul a declara Delhi ca capitală a imperiului Indie în loc de Calcuta.

SENATUL

Asistă foarte multă lume.
Sunt de față toți miniștrii.

DECLARAȚIA D-LUI DISESCU

D. Disescu declară, că în urma incidentelor petrecute eri, renunță de a mai lua cuvîntul.

Răspunsul d-lui Marghiloman

D. Marghiloman, răspunde d-lui Ionel Brătianu, arătînd pe larg, modul cum s'a constituit societatea Tramvaielor.

Cu privire la acuzările pe care Liberalii le-au adus guvernului că ar fi vîndut streinilor, d. Marghiloman zice, că aceleași acuzări le au adus d-lui Take Ionescu, fără ajutorul căruia liberalii n'ar fi putut pătrunde în parlament și nici să se prezinte în întruniri publice.

Ședința continuă.

CAMERA

Prezidează d. Săulescu.

D. Ștefan Ioan interpelează pe Ministrul de externe, asupra normei ce se întrebuințează, cu privire la acordarea decorațiunelor „Steaua" și „Coroana României".

Asemenea cere dosarul mișcării agrare de la Baia.

Se depune proectul, pentru rescumpărarea terenului de la Durău, proprietatea familiei lui Gh. Panu, cu suma de 50,000 lei,

Se depune proectul pentru modificarea legei de pensiuni.

Duelul Calimachi—Procopiu

București. — Prințul Calimachi a provocat la duel pe d. Procopiu, în urma unei notițe, apărute în ziarul „L'Independence Roumaine".

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

15,000 Decalitri *Vin nou de vînzare la moșia Stînca. Se vinde și în detaliu minimum 1 Vas.*

Prețul fix 7 lei Decalitru.

A se adresa d-lui LEO POPPER Iași.

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No, 26*

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu masini de cusut „SINGER"

LOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

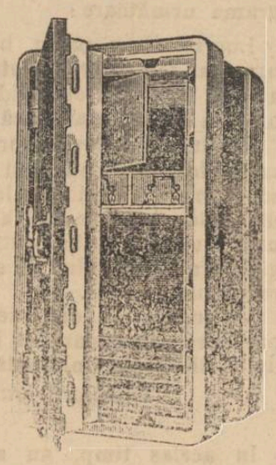

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURĂ ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor Case de bani consistă în rezistența lor colosală și în calitățile lor superioare, dat fiindcă sunt fabricate în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste 200 de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

NOROC IN CASA

aduce un loz din colectura mea.

Pentru tragerea cl. I-i:

15|28 DECEMBRIE 1911

țin la dispoziția onor. public o bogată colecție de numere norocoase:

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.– 1|2 Lei 6.– 1|1 Lei 12.

cel mai mare câștig al clasei VI eventl.

Lei 900,000

Cumpărați de urgență bilete din colectura mea norocoasă, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat cu mult înainte de începerea tragerei.

Rob. Th. SCHRODER

IAȘI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAȘI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sf. Arhangeli (Casa Raly) — CRAIOVA: Str. Unirii 9 — PLOEȘTI: Str. Basarabilor 1 — GALAȚI: Str. Domnească 14

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrîș la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

GRILLAGES

Gaym. GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
GLOTORES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
MONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Sincrescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1461 — Vineri 2 Decembrie 1911

Revizuirea constituției

Printr'o nevoie stimulată de timp, prin interesul unora, prin calculul altora, mai curînd de cît se putea crede ideia revizuirii Constituției e pusă pe tapet. In opoziție evident că ochii se deschid mai mari și nevoile obștești se văd mai bine; de aceia nu-i surprindere că mulți dintre oamenii politici, pentru cari la guvern Constituția era un *noli me tangere*, în opoziție fiind să fi căpătat întreaga convingere că Constituția noastră trebuește revizuită.

De cît în ce senz să aibă loc revizuirea? Iată o chestiune foarte puțin limpezită: unii temîndu-se să nu se meargă prea departe; iar alții, fără s'o mărturisească de teamă de-a nu se face ridicoli, înclinînd mai mult către soluția vestitului personaj al lui Caragiale; „da, să se revizuească; dar să nu se schimbe nimic".

Așa că între soluția personajului caragialean și acea a reformatorilor extremi, pot fi un nesfîrșit număr de soluțiuni. In mod mai mult evaziv s'a propus de către liberali unificarea actualelor colegii electorale fără altă amănunte; iar de către conservatorii-democrați, prin însuși glasul d-lui Take Ionescu, lărgirea și reducerea la două a actualelor colegii, cu clauza expresă — spre a nu se complica lucrurile—a neatingerei articolului 7.

Neîndoios că cea mai mică schimbare a Constituțiunii, constituie o revizuire a ei. De cît, se naște întrebarea, dacă o treabă atît de importantă, cum'ar fi să fie acea a revizuirii Constituției, trebuie să se mărginească le o timidă atingere a ei? Dacă n'ar fi mai bine să se afirme hotărîtor principiul votului obștesc; iar cît privește art. 7, să se înlesnească putința încetățenirii largi a locuitorilor de altă rasă și de altă religiune, dovedind o ascedență de trei generațiuni în țară?

Actuala întocmire electorală, în spiritul ei întreg, este luată deadreptut din regulamentul organic; ea nu a cadrat nici-odată și în zilele noastre și mai puțin poate cadra cu tendința spiritului constituțional. Așa că se impune, în privința aceasta, revizuirea prin întroducerea și afirmarea netă a principiului votului obștesc.

Iar cît privește art. 7, e la mintea ori-cui că nu poate dăinui prea mult această stare de lucruri, în care o categorie întreagă de cetățeni, în mase compacte formînd în multe orașe majoritatea, să se veșnicească într'un regim de excepțiune, care-i izolează și-i constrînge sufletește tot mai mult într'un spirit particularist.

Revizuirea în acest senz n'ar fi un pas prea extraordinar ce să ne fie frică a-l face. Revizuirea în acest senz ne-ar apropia - și accentuez că ne-ar apropia numai — de ceia ce țări similare europene au izbutit să realizeze. In ori-ce caz n'ar putea fi vorba de o schimbare atît de surprinzătoare pe cît fu aceia cînd Constituția însăși înlocui regulamentul organic, și doar totuș nu ne am prăpădit. Dimpotrivă.

Fără a putea avea revizuirea, în sensul în care o spunem, același caracter marcant epocal, ea totuș va însemna vădit un pas spre progres, pe cînd așa, făcînd schimbări cu timiditate, cu îngrădiri ce te duc deadreptul la soluțiunea personajului caragialean, însamnă să agităm lumea mai mult pe degeaba; în cît conservatorii puri să apară într'o mai judicioasă postură, hotărîți nici macar s'audă de revizuirea Constituției.

Dar pînă una-alta, însăș ideia revizuirii constituie nu mai puțin un pas de afirmare democrată în viața noastră politică. Democrații au întreg prilejul să-și expuie părerea, să militeze puternic pentru ideie, să stimuleze și să culeagă adeziuni, să preconizeze punctul de vedere cel mai larg și cel mai înaintat al revizuirii, pentru că rămîn totuș destui cari să preconizeze punctul de vedere îngust și retrograd. Numai pe calea aceasta democrații pot porni întru cucerirea vieții politice și numai cu prețul acesta pot ajunge la izbîndă.

Dr. P. Zosin

După spalarea rufelor

Țara n'a cîștigat nimic din literatura cu sudălmi, ce s'a urmat în Senat între cei doi șefi de partide. Țara a cîștigat doar o experiență: că șefii de partide se pot injura intre ei asemenea agenților electorali și că in aceste înjurături nu este nimic periculos: d. Carp a fost bun prietin cu d. Brătianu, d. Brătianu va mai avea prilej să fie bun prietin cu d. Carp. Dar au rămas comentarii de făcut asupra unor declarațiuni ale d-lui Carp. Nu doar asupra acelor banale reminiscențe d'intru'n *Lesebuch* **nemțesc pentru copii: „în viața ta privată să fi totdeauna corect, în viața ta publică să fi desinteresat" - percepte pe cari mama le spune copilului — ci asupra altor teorii ale d-lui Carp.**

Domnul Carp pentru prima oră în viața sa, asta ie drept, a vorbit despre îmbogățirea liberalilor prin politică. Chestia ie veche. Am exploatat-o cu toții, cari n'am fost liberali, o cunoaștem din articolele politice ale lui Eminescu.

Domnul Carp a relevat chestia pentru dată, a tolerat dar, timp de 50 ani, de cînd face politică, sistemul îmbogățirii liberalilor prin politică.

Nimeni nu contestă adevărul acesta: liberalii au tras și trag profituri din legile economice ce le-au votat—ce le-au votat numai ei, ne vom grăbi să adăugim.

Partidul conservator a reprezintat lenea, partidul liberal munca. Dacă munca partidului liberal a fost rodnică și pentru partizanii ei, dacă creînd instituții, bănci, credite și societăți, a plasat în diversele consilii de administrații în posturile mari și mici oameni de-ai partidului liberal, aceasta este și natural, și nici nu importă —d. Carp singur a declarat'o, de nevoie poate, ca să scuze multele onorarii ce le incasează, dela diverse societăți particulare, d. Marghiloman.

Lăsînd în umbră partea egoistă, partea brutală a chestiei — este oare de tăgăduit că țara a profitat enorm din instituțiile create de liberali—și numai de ei?

Banca Națională, creditele funciare și rurale, casa rurală, diverse societăți anonime—n'au ele oare altă menire decît de a servi jetoane, lefuri și locmale amicilor partidului liberal?

Dacă asemenea partidului conservator, nici partidul liberal n'ar fi făcut nimic—dacă n'am fi avut acele bănci și credite—am fi ajuns noi oare țară de la sine stătătoare? Fără de toate aceste instituțiuni de credit, pămîntul nostru ar fi fost în mîinele străinilor, am fi fost o a doua Turcie, care nu poate face un împrumut, cel mai mic, fără a nu-și amaneta veniturile vămilor, veniturile tutunurilor s. c. l.

Partidul conservator s'a trezit tîrziu din trîndăvie. Astă-zi partidul liberal are în mîna sa toate instituțiunile de stat, el stă în fruntea unor capitaluri ce se urcă la un miliard.

Nu poți birui economicește cînd privești țara cu tot disprețul de care este capabil monoclul tău; cînd toată viața ai preferat moșia ta intereselor țării tale și, iarăși, nu poți cuceri ce a făptuit altul — cu citate din foile umoristice nemțești și cu apostrofe de felul „democrației budgetare".

După urma „strălucitului rechizitor" al d-lui Carp, partidul conservator nu va profita nemic, partidul liberal nu va pierde nemic. Lenea unuia a fost prilej pentru celalalt să facă totul, să acapareze totul.

Au ramas, totuși, încă foarte multe de făcut în țara aceasta. Va prinde minte partidul conservator? Sau frămînta-se-va înainte în lupte sterile?

SOCRUL PRIMĂRIEI

Domnul Cosmovici se mîndrea cu o calitate banală: „sunt om cinstit". E banal să fii cinstit, fiind-că, întru cît partidul te a chemat la demnitatea de ajutor de primar—este de presupus că partidul te știe om cinstit.

Afirmăm astăzi, că partidul s'a înșelat: Posnovici a făcut pozna și cinstei, precum o făcuse deșteptăciunei. Un ajutor de primar, care adaugă suplimente la zestrea ginerului său — din averea comunei, la care este pus să facă strajă, nu este om cinstit.

Iar consiliul comunal, care a aprobat „afacerea" pe care socrul a făcut-o dar ginerului — s'a făcut cu atît mai mult vinovat de complicitate, cu cît a aprobat afacerea pe bază de... legalitate.

Comuna Iași mai are locuri virane, de vînzare, primul ajutor de primar o mai fi avînd și alți gineri — și pericol există că Posnovici va mai „tranșa" și alte afaceri în familie.

Noi protestăm contra hoției făptuite, căci hoție se numește, pe toate limbele, ce a făcut primul ajutor de primar.

Socrul a primit oferta din partea ginerului, a numit doi „specialiști" — pe un spițer și pe un altul la fel—să evalueze locul, ca și cum terenuri de felul celor vîndute, ar fi alifie de mercurele sau bleastru pentru muiatul bătăturilor.

„Experții" au furat comuna, primul ajutor a furat comuna, consiliul a furat comuna. De altmintreli furtul și jaful sunt practicate pe scară foarte întinsă, la toate instituțiile statului din Iași, sub cinstiții asanatori.

Unde se fură? vor întreba asanatorii.

Unde nu se fură, vom întreba noi?

Pretutindeni se fură pe ascunsele; la primărie s'a furat însă ziua 'n amiaza mare.

Furt pus la cale de socrul primăriei, continuat de doi consilieri, isprăvit „legalminte" de întreg consiliul.

Aducem cazul la cunoștiința opiniei publice. Să se știe că se fură—doar tîlharii nu vor mai fura de teamă.

FERUL ROȘU

Discuția asupra tramvaiului comunal a deraiat cu desăvîrșire la Senat.

Pînă aci, societatea nu exista, pur și simplu. Și ca dovadă că, în concepția celor de la guvern, nu exista societatea de tramvae comunale, este faptul că administrația a putut s'o oprească de a funcționa. Altfel, dacă întreprinderea aceasta ar fi avut, după d. Marghiloman, ființă legală, juristul acesta n'ar fi intervenit fără să știe, că în cazul acesta, are să plătească daune colosale pentru amestecul său brutal într'o chestie particulară, regulat constituită.

O altă dovadă cum că în spiritul celor de la guvern nu exista legalmente societatea comunală de tramvae, este împrejurarea concludentă, că pe terenul acesta au pus chestia, avocații primăriei, în fața justiției.

Toate amînările solicitate de primărie și de ministerul de interne au fost susținute pe ideea, că dacă tribunalul de comerț declară neexistentă societatea, procesul cellalt n'ar mai avea obiect — deci să se amîne chestia despăgubirilor pînă cînd judecata, dînd ministerului cîștig de cauză, va proclama societatea ca fără ființă legiuită.

Mai mult: toți învățații din Europa, cărora li s'a plătit ca să răspunză la întrebarea d-lui Marghiloman, au dat opinie identică: societatea n'are existență — ceea ce învederează că așa li se făcuse întrebarea cînd li s'a cerut consultația.

Și alaltă-ieri, d. Carp, spre surprinderea tuturor — a lor săi, mai ales — a declarat, din potrivă, că societatea există fiindcă legea care o creează e așa de bună încît nici o iotă nu va schimba din ea. Ceea ce nu'i convine d-lui Carp, sunt statutele societății. Pe acestea le va schimba, a zis, la Senat, președintele consiliului de miniștri, în uimirea celor cari îl ascultau.

Așa pusă chestia, după ce mai vîrtos a declarat că „nu dă o afacere importantă în judecata unui magistrat unic" — așa pusă, chestiunea aceasta, cea mai senzațională din cîte a sulevat guvernul, ia un aspect nou.

De acum, abia de acum începe pentru guvern datoria de a-și explica conduita.

De la o ședință pînă la alta, președintele consiliului s'a și fript în atingere cu „fierul roșu" despre care vorbise în ajun.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cînd ele nu vorbesc

Formula în care își rezumă cartea publicată zilele aceste Infanta Eulalia a Spaniei este: „libertatea integrală pentru femei."

Și pentru că acea care scrie lucrurile aceste îndrăznețe este o fiică și o soră de Regi, pentru că este o rară apariție une de intelectualizm, — cartea va produce senzație, ori — în termeni obicinuiți—va face „scandal". Firește. Suntem în epoca viilor agitațiuni în favoarea emancipării sociale a femeei—și iată că o femee, care a renunțat la coroană și apanagii, proclamă nu numai libertatea, — întrucît femeea e privită, pe nedrept, ca o ființă inferioară, — dar încă „libertatea integrală" în care se cuprinde, cum spune autoarea, dreptul de a se purta la fel cu sexul tare, învoirea de a-și ordona traiul în tocmai cum înțeleg barbații să și-l ordoneze pe al lor.

E aci în joc și în luptă unul din cele mai grele și mai înrădăcinate prejudecăți sociale. Ceea ce poate face bărbatul —socialmente, legalmente,—*nu* se cuvine să facă femeea. De aceea e de prevăzut că lupta pe care, prin noua sa carte, o încearcă Infanta Eulalia, a Spaniei va fi zădărnicită de tăria nebiruită a prejudiciilor, mai puternice, mai violente, mai durabile de cum se crede și refractare față de ori-ce curente nuoi.

In piesa lui Paul Hervieu—„Connais-toi!", anunțată peste cîteva zile de Le Bargy, e un pasagiu foarte caracteristic. Cînd generalul Siberan discută „cazul" unei verișoare a lui, Anna, — vorbind cu soțul acesteia, Doncières. Acesta are bănuiala că Anna a avut o întîlnire cu ofițerul Pavail, dar iubind-o, se îndoește că l'ar fi înșelat, propriu zis. Această hezitare revoltă pe bătrînul militar—bătrîn cu femee tînără...

„...Lasă-mă să-ți spun, dragul meu, că credința femeei este—tot, ori nimic. O femee care n'ar fi încă în înțelesul deplin al cuvîntului metresa seducătorului ei, dar dacă numai s'a îndreptat către el, e cel puțin înțeleasă ori logodită cu dînsul. Prin aceasta a sfîșiat convenția conjugală, și-a renegat credința.

Și dacă e numai moralmente o adulteră, încă însamnă că este. Ea nu mai este soția barbatului său, din moment ce are în suflet o altă icoană, o nouă dorință, o simțire schimbată. Ce! O să stai să te întrebi pînă la ce punct femeea ta ți-a fost necredincioasă? Dacă —toată, ori pe jumătate? Nu te gîndești ce faci!..."

Iar cînd Clarisse Sibéran, tînăra femee a generalului, va încerca cea mai ușoară scuză,—vrednicul militar va bănui-o pe ea însăși, ori va amenința o. Nici o cruțare, nici-o îngăduință, nu încape în această privință. Rutina nu permite nici-o scăpare, ori o indulgență. Că am ajuns în gradul acesta de tenacitate a prejudecăților e, poate, tot vina sexului slab, care a așteptat din cale afară multă vreme, pînă să cuteze a vorbi, așa cum vorbește astăzi prin curagioase apărătoare. Din rîndul acestora face parte și Infanta Eulalia după a cării carte va mai fi vorba în această rubrică.

Rodion

UN INTERVIEW

D. Marghiloman s'a grăbit să desavueze pe ziaristul, pe care totuși la invitat, și i s'a destăinut, în scopul precis, ca acele destăinuiri, să fie date în vileag, prin ziar.

Cu toate aceste, era un ziarist profesionist cunoscut de d. Marghiloman și chiar dacă întîmplător îl întînea și 'i vorbea, încă n'avea dreptul să tăgăduiască această convorbire și mai puțin încă în împrejurările în care ea s'a pertractat.

Autorul acestor rînduri își amintește de un interview acordat de d. Al. A. Badareu în 1901, pe cînd d. Carp era președinte deconsiliu și d. Take Ionescu Ministru de finanțe.

Situația politică era incordată și s'a sfîrșit cu prea cunoscutul vot de blam. Dar această situație se schimbă în fie care oră, mereu continuînd tratativele pentru a se stabili o înțelegere.

Cu francheța ce-l ceracterizază d. Bădareu acordase interviewul, dînd în vileag părerile saie, păreri ce au provocat acea știută senzație.

In această convorbire d. Badareu lansase pentru întîia oară în țară, ideea că viitorul șef al partidului conservator e indicat a fi d. Tache Ionescu.

Chemat de interese familiare d. Badareu plecase la Iași, unde rămase 5 zile. Ziaristul, din propria sa inițiativă văzînd cum se tot schimbă situația, reținu convorbirea timp de 4 zile și n'o dădu în vileag de cît a 5-a zi.

Convorbirea apăru atunci în *Adevărul* și provocă o sensație, încă neobișnuită pînă atunci în presă. Intîmplarea însă voi, ca tocmai cînd apăru convorbirea, să fie un moment, cînd se credea posibilă o înțelegere, speranță foarte slabă ce-i dreptul, dar care dispăru cu desăvîrșire în urma apariției acelei convorbiri.

Era ușor pentru d. Badareu ca după un interval de atîtea zile, să desavueze convorbirea, care a avut loc în grabă fără pregătirile ce au precedat interviewul d-lui Marghiloman.

Dar din alt aluat e croit d. Badareu. Stăpîn pe vederile sale, produse al unor adînci convingeri, le expune cu inima leală, și știe să-și asume răspunderea, ori care ar fi consecințele.

D.

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

VII

12 Ianuarie 19 . .

. . . . . ,

Îți mulțumesc din inimă pentru osteneala ce ți-ai luat să-mi răspunzi așa de lung și atît de... amănunțit, convingător, cald și... In sfîrșit am avut de *citit* mult și după terminarea scrisoarei.

Ce mai de teorii desfășurate asupra sentimentelor de tot felul!... Vezi, și nu-mi erau chiar cu totul necunoscute... Unele le știam pe de rost, din scrierile d tale, pe care le am în minte așa de clar. Eu trăesc cu oamenii ce ai creat; îmi place în lumea lor, mă simt bine, îi doresc în totdeauna. Și de multe ori, în momentele mele de descurajare alerg la ei... Știu că plăsmuirile cărora le dai viață sunt bucăți rupte din sufletul d-tale; mai știu că, chiar tipurile blazate, cinice, necinstite sunt puse în lumea ce o făurești, din durere și că fiecare acțiune a lor te doare.. Le știu toate acestea, dar n'am putut să desprind persoana d-tale, cugetarea intimă, adevăratele dureri, nemulțumiri personale de aceea ce în producțiile d-tale e dat pentru toată lumea...

Cînd te-am întrebat ce crezi despre *prietenie*, nu m'am gîndit că mi vei face nespusa plăcere de a-mi ținea un adevărat curs. Deocamdată cînd avui în mînă micul pachet, mă gîndeam că-mi trimiți vre-o scriere nouă, deși nu înțelegeam felul expedierei.

Desfășurînd foile și văzînd, că e o scrisoare în proporții neobișnuite, mă cuprinse o teamă neînțeleasă N'aș ști să ți-o explic... Imi închipuiam ceva; dar sufletul îmi rămînea liniștit presimțind că nimic rău nu-mi poate veni din partea d-tale.

— E adevărat că numai cei vechi — după cum îmi spui — puneau prietenia mai presus de amor, pentru că e mai prevăzătoare și mai desinteresată,— că e mai durabilă? Imi răspund tot

eu, *e singurul sentiment durabil* — cuvinte ce le-ai pus în paranteză şi care fac o contradicţie cu ceea ce spuneai mai sus.

Aşa dar sunt şi moderni, care susţin aceasta ?... Nu vreau să-ţi fac proces pentru o aşa de binefăcătoare idee. Totdeauna am crezut şi eu acelaş lucru. Şi totdeauna voiu susţinea, că amorul lipsit de sentimentul dulce, împăciuitor, al prieteniei, nu poate dura. Şi aceasta cred eu, că e pricina distrugerii sau nefericirei atitor căsătorii... Lipsa de prietenie dintre soţi aduce cataclismul familiar, făcînd pe mulţi să fugă de viaţa de familie — tristă odisee pentru atîţia !

Cînd ai şti cîtă mulţumire ai pus în sufletul meu ! Şi cum aşi vrea să-ţi citesc scrisoarea întregei lumi pentru a convinge, a arăta, că în viaţă se poate găsi mulţumire, că inima e capabilă să înlăture multe neajunsuri, şi că dacă ne-am lăsa conduşi puţin şi de partea duioasă a ei, am trăi mai fericiţi...

O, dar cînd ai şti toate gîndurile care mă năvălesc, cînd ai şti cît plîng în sufletul meu, pe cei răutăcioşi, intriganţi, invidioşi, pe toţi acei nenorociţi incapabili de a iubi, incapabili de a simţi şi de a dori cel puţin, o viaţă mai bună..

A... dar îţi vorbesc tocmai d-tale despre aceste lucruri cari-mi frămîntă mintea şi nu mă lasă să mă bucur pe deplin de tot ceea ce împrejurări aşa de fericite m'au făcut să am. Ştiind cît eşti de tolerant îmi permit să ţi arăt sufletul, fără nici o rezervă... Cu toate acestea nu trebue să uit, că dacă scrisorile d-tale sunt adevărate bucăţi literare şi filosofice ; ale mele nu trebuesc să fie decît înşirarea impresiilor culese din această societate nouă, în care mă găsesc — fapt care te interesează mai mult.

— Am ajuns să mă duc şi de trei ori pe săptămînă la *Asociaţia Femeilor*. Aci găsesc regulat aproape pe d-na Richard, cu care stau de vorbă. Imi dă multe amănunte şi multe informaţii pe care nu le-aş fi putut avea din altă parte. Mai zilele trecute mi se păru că o surprind punîndu-mi chestii intenţionat, — desigur pentru a-mi cunoaşte ideile mai bine. S'ar putea ca eu să mă fi tradat cine ştie prin ce reflecţie...

Ne găsirăm pe teren religios. Intr'un moment dat ea-mi zise cu privire la nişte scrisori ale ei, pe care le arunca în sobă, în timpul cînd sosii :

„... Cînd cine va e tînăr crede să sfărîme stelele. Dar cînd tinereţa a trecut şi cînd prietenii sinceri te-au părăsit, atunci vezi că fără un sprijin nu-i chip de trăit... Şi numai atunci găseşti că religia e ceva sacru. Afară de această religie e credinţa părinţilor noştri şi singura care ne susţine în viaţă"...

Nu-i răspunsei direct. Ii povestii însă că am ascultat predica pastorului Morel. Cu multă aviditate mă întrebă despre ce a vorbit şi care mi-a fost impresia. Căutai să-i redau cîte-va idei, însă în chip sumar — predicile fiind nişte tratate ce au în vedere efectul momentan mai mult. Ii releviai o comparaţie ce o face pastorul, asemuind timpul cu omul şi pe D nezeu cu eternitatea şi-i spuse că a pătruns cu vorbele-i pline de simţire în cutele cele mai adînci ale inimei şi că m'a atins mult— mai ales fiind că-i ştiam viaţa.

Intr'adevăr auzisem din altă parte că acest pastor avusese nenorocul să se însoare cu o fată, ce fusese iubită de un student străin— un german. Ea-l trădă ducîndu-să după pastor. Ca răzbunare germanul scrie un roman, în care descrie toate obiceiurile din localitate, îşi dă pe faţă amorul ; iar la urmă închee cu vorbele eroinei, zise către pastor : „Mă căsătoresc cu d-ta ; dar să ştii că nu te iubesc".

Pastorul *real* răscumpără volumele puse în vînzare crezînd că prin acest chip va înlătura comentarele.

D-na Richard crezînd că eu nu cunosc tot *romanul* pastorului, îmi spuse că luase o femee cam *hautaine*, dar care după măritiş deveni un înger. Insă în urma unei boale muri. „Şi cred că a murit—adaugă ea apăsat—pentru că s'au iubit prea mult şi lui D-zeu nu-i place aceasta".

Fără voie îmi eşi exclamarea : „dar atunci D-zeu nu e drept" ! Ea mă privi lung.. Şi cred că în acei moment, dacă nu-i fui mai puţin simpatică, dar cel puţin regretă momentul, cînd m'a propus Comitetului să intru în Asociaţie. Nu capitulai însă.

„Eu cred, d-nă Richard, că se dă o interpretare cam severă dorinţilor divine. Iată mai dăunăzi, auzii pe un alt pastor că nu trebue de mers la teatru, concerte şi conferinţe cu idei subversive. Mi se pare că e greşită această părere. Şi nu înţeleg cum oameni aşa de înţelepţi o pot cere. Teatrul e o şcoală. Muzica—un chip prielnic ca cel credincios să-şi poată înălţa cît mai bine mintea spre ideal — spre Dumnezeire. Iar conferinţele cu tot felul de păreri, dau ocazie celui forte de a-şi întări ideile şi mai mult. Prin urmare acestea nu pot fi puse în rîndul păcatelor după cum eşia din vorbele pompoase ale predicei.

— Desigur, doamna mea, că aceste distracţii nu pot fi considerate chiar ca un păcat ; dar ele tot sunt o piedică, pentru credinţă — zise cam scurt d-na Richard.

De dată aceasta eşii mai puţin încîntată de la Clubul Femeilor. In schimb duceam cu mine *La Société future* de Jean Grave, pe care o luasem de la biblioteca cantonală.

. . . . . .

Aş fi voit să nu mai revenim asupra celor scrise la începutul acestei scrisori... Dar nu pot. In scrisoarea precedentă te întrebasem ce consolidează o prietenie : timpul, ideile, sau sentimentele ? Răspunsul direct nu mi l-ai dat. Nu se poate preciza oare ? Sau întrebarea mea nu are rost ? Şi cu toate acestea, e ceva care mă obsedează.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu.

Modificarea Legei pensiilor

Pe biuroul Camerei s'a depus eri proectul de lege pentru modificarea legei pensiilor.

Prin acest proect de lege se urmăreşte înglobarea în legea generală de pensiuni a caselor de pensii ale jandarmilor rurali, sergenţilor de oraş, notarilor, personalului inferior pendinte de ministerul domeniilor şi personalului poştei rurale.

Prin această operaţiune pe lîngă că se repune principiul egalităţet dreptului la pensie pentru toţi funcţionarii publici, mai se prezintă şi avantajul economiei de personal şi material ce se face în buget.

Iată modificările aduse :

Art. I.—Actualele case de pensiuni şi ajutoare ale notarilor, jandarmilor rurali, sergenţilor de oraş, personalului poştal rural, cantonierilor, şefilor de cantonieri şi alţi impiegaţi inferiori ai ministerului lucrărilor publice şi a personalului inferior dependinte de ministerul agriculturei şi domeniilor trec, cu începere de la 1 Aprilie 1912, la Casa generală de pensiuni a Statului de sub administraţia ministerului de finanţe.

Art. II. — Toate pensiunile şi ajutoarele ce se plătesc azi de aceste Case se vor plăti de la 1 Aprilie 1912, prin Casa generală de pensiuni.

Art. III.—Capitalul în efecte sau numerar va trece odată cu serviciul de plata pensiilor şi ajutoarelor sub administraţia ministerului de finanţe. Fondul ce se va constata, se declară inalienabil şi se va administra ca şi fondul inalienabil al Casei generale de pensiuni.

Soldul în numerar ce se va constata la 31 Martie 1912, va trece de asemenea la Casa generală de pensiuni, care va încasa în viitor toate sumele sau veniturile de orice natură, cuvenite acestor case sub orice titlu ar fi.

Art. IV.—Toate reţinerile ce se fac, pe baza legei generale de pensiuni, funcţionarilor Statului, se vor face pe viitor şi funcţionarilor prevăzuţi la art. I al prezentei legi şi gradelor inferioare din armată (reangajaţii), cu singura excepţiune că reţinerile din lefurile sau diurnele pînă la 100 lei lunar vor fi de 5 la sută in loc de 10 la sută.

Art. 50, alin. f.—Pensiunile ofiţerilor, cari au făcut în mod efectiv campania peste Dunăre, sau pe malul Dunărei la 1877—1878 nu sunt supuse la nici un fel de reţineri în profitul Casei generale de pensiuni.

Aceiaşi dispoziţiune se aplică şi ofiţerilor din categoria de mai sus, cari şi-au regulat drepturile la pensie ca funcţionari civili, cu condiţie însă ca majoritatea anilor pe baza cărora primesc pensie să fi fost serviţi în armată.

Văduvele şi copiii ofiţerilor din ambele aceste categorii vor profita de asemenea de suprimarea reţinerilor din pensiile lor.

Toate celelalte pensiuni, sub ori-ce denumire, sunt supuse la reţineri de 10 la sută, afară de excepţiunile prevăzute la art. 38.

Suprimarea reţinerilor din pensiunile ofiţerilor veterani şi urmaşilor lor, precum şi reducerea reţinerilor de la 12 la sută, la 10 la sută, asupra tuturor pensiunilor, se vor aplica cu începere de la 1 Aprilie 1912.

VERIFICAREA MĂSURILOR ŞI GREUTĂŢILOR

Ministerul de industrie a trimis prefecturilor de judeţe următorul ordin circular, cu privire la regulamentul măsurilor şi greutăţilor :

„In conformitate cu dispoziţiunile legei şi regulamentului măsurilor şi greutăţilor şi pînă la înmulţirea personalului serviciului exterior de măsuri şi greutăţi, acest serviciu se îndeplineşte —în comunele rurale, care nu sunt trecute în tabela trimisă cu adresa noastră din 18 Aprilie 1911—de către administraţiunile de plăşi.

După cum însă administraţiunile de plăşi nu au a face în aceste comune de cît verificările periodice—verificările primitive fiind exclusiv în sarcina serviciului exterior de măsuri şi greutăţi propriu zis—şi din cauza lipsei de etaloane şi a pregătirei necesare, ele sunt în imposibilitate a executa verificarea unor instrumente mai delicate ca : poduri bascule, bascule mari etc., vă rugăm să bine voiţi a dispune ca administratorii de plăşi să se conforme dispoziţiunilor de mai jos.

a). Să se facă catagrafierea tuturor basculelor mari (de o putere de 500 de kgr. sau mai mari) şi a podurilor bascule şi să trimită direcţiunii măsurilor şi greutăţilor cel mai tîrziu până la 15 Decembrie 1911, o tabelă în care să se indice adresa exactă a proprietarului, puterea instrumentului, ce dată şi ce număr poartă marca de verificare periodică.

b). Să se pună în vedere tuturor proprietarilor instrumentelor prevăzute la punctul a) ca în termen de cel mult o lună de zile să facă o cerere biuroului de măsuri şi greutăţi de la reşedinţa judeţului, prin care să ceară să execute, verificarea periodică a podurilor bascule sau basculelor ce vor poseda (trebue să specifice anume în cerere puterile acestora) luîndu-şi obligaţiunea ca în conformitate cu dispoziţiunile art. 8 şi 12 din regulamentul măsurilor şi greutăţilor să pună la dispoziţiunea verificatorilor de măsuri în natură mijloacele de transport ale lor şi ale etaloanelor necesare verificărei.

In caz cînd nu s'ar putea face aceasta să şi ia obligaţiunea în scris că va rambursa cheltuelile direcţiunii măsurilor şi greutăţilor pe baza actelor ce i se vor trimite de către acest din urmă caz vom lua dispoziţiuni că, cheltuelile să fie debursate anticipat de către verificătorii de măsuri.

c). Dispoziţiunile ce preced trebuesc executate cu deosebire pentru fabrici, întreprinderi industriale etc. şi ele nu se referă la comunele, care aparţin serviciului exterior de măsuri şi greutăţi propriu zis şi nici pentru balanţele bascule sau pod bascule care eventual sunt deja verificate periodic pe 1911 de către biroul de măsuri şi greutăţi.

TEATRUL NAŢIONAL

LE BARGY

celebrul artist societar al Comediei franceze

însoţit de o trupă de elită, va juca în sala Teatrului Neaţional, două reprezentaţii extra-ordinare :

Luni 5 Decembrie

L'AMI DES FEMMES

Piesă în 5 acte de Alex. Dumas Fiul

Marţi 6 Decembrie

LE RESPECT DE L'AMOUR

Comedie în un act de Lionel Laroze

şi

CONNAIS-TOI

Piesă în 3 acte de Paul Hervieu.

Biletele s'au pus în vînzare la Agenţia Teatrală „Thalia" Th. Maximovici.

Litere-Ştiinţe-Arte

Fosile ?—La cea de pe urmă festivitate culinaro-literară a „Asociaţiei scriitorilor romîni"—de faţă fiind şi ministrul instrucţiunii publice—s'a petrecut un curios incident.

Iată cum l'a relatat un organ de artă, în poziţiune de a cunoaşte împrejurările :

„Unul dintre comeseni, un literat cu vază, din noua generaţie, făcînd aluzie la vechea gardă, care se ţine în rezervă a pronunţat cuvintele : „fosile" şi „arheologie".

D. Arion ministrul cultelor, a răspuns, că „fosilele" trebuesc respectate şi că toţi trebue să ne închinăm înaintea icoanelor...

Incidentul n'a mai avut altă urmare, dar a temperat oare-cum entuziasmul şi căldura, care prezidau banchetul acesta".

E posibil oare că un scriitor, un om de talent şi de temperament, să comită „gafa" de a porecli pe scriitorii generaţiei de eri drept... fosile ?

E oare aceasta expresia recunoştinţei ce datoresc tinerii — celor bătrîni, cari au croit pentru cei de astăzi drumul gloriei, făurindu-le „limba veche şi înţeleaptă" şi uşurîndu-le misiunea de scriitori ?

*

Despre una din piesele, cari fac parte din repertoriul lui Le Bargy pentru Iaşi, se ocupă articolul din prima pagină : „Cînd ele nu vorbesc..."

*

Francis Aveling, belgian, a fost numit profesor la Londra. Englezii sunt mai puţin pretenţioşi cu patriotismul lor, de cît erau naţionaliştii noştri improvizaţi, acum cîţiva ani, cînd d. Dissescu prevedea în proectul său de reformă universitară aducerea profesorilor străini în învăţămîntul nostru superior.

*

Şi dieta provincială din Mecklemburg a votat o taxă asupra celibatarilor trecuţi de 30 ani.

Se povesteşte că fetele oraşului au făcut manifestaţie de simpatie membrilor dietei.

*

S'a sărbătorit acum de curînd centenarul tincturei de iod, care fu descoperit în 1811.

Profesorul P. Reclus a ţinut să aducă acestui popular şi binefăcător medicament laudele ce-i se cuvin într'o şedinţă a Academiei de ştiinţe din Paris. Cu această ocaziune el a ţinut să descrie „evoluţia istorică" a tincturei de iod.

*

Locul ţinut odinioară în galeria Luvrului de „Joconda" a fost ocupat de portretul ce reprezintă pe Balthazar Castiglione, opera lui Raphael Sanzio.

*

La 23 Februarie cu ocazia aniversărei a 70 de ani a profesorului C. Liebermann, preşedintele societăţei de chimie, germane, din Berlin, i se va oferi o plachetă comemorativă şi un volum festiv cuprinzînd toate lucrările publicate de savantul german.

*

STRUNA ZILEI

CAPETE FĂRĂ COZI

De eri s'aplică edictul împărătesc în China pentru tăierea cozilor.

Ziarele.

China azi, îndeplineşte
Edictul Majestăţii Sale.
Ea va deveni fireşte
Ţeara capetelor... goale.

INFORMAŢII

❑ Salariile medicilor de plasă vor fi sporite, prin viitorul budget, cu 50 lei lunar ; medicii definitivi de plasă vor primi gradaţiuni ; vor fi sporite salariile moaşelor şi agenţilor sanitari, toţi medicii de plasă, care au vechimea cerută vor fi numiţi definitivi.

❑ Pe ziua de astăzi a picurat o mică mişcare în magistratură, care nu cupriode nimic important.

❑ Domnul I. Neculau, ajutor de grefier cl. II în secţia I a tribunalului Iaşi, a fost înaintat cl. I.

❑ In „Ordinea" de azi, 1 Decembrie „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de : „Polemici mărunte.—Amicii trădează.—Cele două jumătăţi de oraş.—Iaşul şi „celălalt".—Amintiri de acum un an.—Inceputuri promiţătoare.—Sfîrşit searbăd.—Lucruri nelămurite.—Un spectacol în teatru.—Romînizm exotic.—Cu uşile închise. —O instituţie cu lipsuri. — Intre dramă si comedie.—Predici în pustiu..."

❑ Sîmbătă 3 Decembrie, va avea loc în saloanele Societăţii de gimnastică, sport şi muzică, un mare bal. Comitetul organizator şi'a dat toată silinţa pentru ca succesul balului să fie desăvîrşit.

Invitaţiile la bal se găsesc cu multă greutate, din cauza multor familii ce doresc, să asiste la această frumoasă petrecere familiară.

❑ **De la cercul didactic.**—Aseară a avut loc o întrunire frumoasă la sediul societăţei cercului didactic.

Au participat pe lîngă membrii cercului didactic şi un mare număr de profesori, cari nu fac parte din cerc.

După propunerea d-lui Haliţa, preşedintele cercului, s'a discutat asupra mijloacelor ca în afară de lupta pe cale budgetară, să se aducă o îmbunătăţire în situaţia materială a membrilor corpului didactic, obţinîndu-se o eftenire a traiului.

Cele mai multe păreri s'au urmat cu propunerea sindicalizărei membrilor corpului didactic, în senzul ca toţi să şi furnizeze alimentele de prima necesitate, de la anume prăvălii, cari avînd o clientelă sigură şi permanentă, să facă şi preţuri mai reduse şi stabile.

In acelaşi timp, să se intervie pe la minister, ca antreprenorii cari furnizează lemne la diferitele instituţii şcolare, să fie obligaţi a furniza pe acelaşi preţ şi membrilor corpului didactic.

*

A doua chestie discutată, a fost acea privitoare la înlesnirile, pe care casa corpului didactic, le face acelor membri, cari vor să-şi cumpere case.

Mulţi s'au plîns, că din cauza diferitelor trăgănări ce sufer din partea administraţiei casei corpului didactic, întîmpină cele mai mari greutăţi în realizarea proectului, pentru care iniţiatorii au prins tocmai cele mai mari înlesniri.

D. Haliţa va sesiza în această privinţă direct pe ministrul de instrucţiune.

*

După ce s'au mai dicutat şi alte chestiuni, membrii cercului s'au despărţit, dîndu-şi întîlnire pentru Mercurea viitoare.

❑ Aflăm cu plăcere despre logodna domnişoarei Paulette Cananău, graţioasa fiică a d-nei Lucie Cananău şi a fruntaşului nostru prietin Nicu Cananău, cu d. locotenent Nicolae Sturdza, din cavalerie.

Cele mai sincere urări de fericire noilor logodiţi.

❑ Domnul V. C. Radu a fost autorizat să vîndă, în Iaşi, produsele monopolizate de stat.

❑ Comisiile pedagogice, despre cari am vorbit ieri, vor începe să lucreze de astăzi, 1 Decembrie.

Domnul I. Tufescu, profesor de geografie la liceul iniernat din Iaşi, a primit delegaţie în comisie, pentru geografie.

❑ *Democraţia Romînă*, revista de sub direcţia d-lui G. Diamandi, şi-a încetat apariţia.

❑ O nouă revistă juridică, în felul dispărutei *Jurisprudenţa*, a apărut astăzi şi urmează să apară în fie-care Joi. Noul confrate se numeşte *Săptămîna juridică* şi apare în Bucureşti.

Izbîndă.

❑ **Teatrale.**—Joi 1 Decembre se va reprezenta pe scena teatrului naţional, frumoasa Comedie în 5 acte *Prostul*, de Fulda. Rolurile principale, vor fi interpretate de artiştii *Vlad Cuzinschi* şi *Miţa Ionescu*, care, anul trecut au făcut adevarate creaţii.

*

Sîmbătă 3 Decembrie *„Răsvan şi Vidra"* piesă originală în 5 acte de P. Hajdeu. Rolul lui Răsvan va fi interpretat de artistul Mihai Popovici.

❑ In urma raportului prefectului de judeţ, ministrul de interne a revocat pe funcţionarii Costinescu şi Mihalopol, din serviciul cancelariei Prefecturei, pe motiv că ar fi insultat şi lovit pe d. Giurgean, şeful serviciului.

❑ D. N. Teodorescu, profesor la Conservatorul de muzică din localitate, a fost numit şi la cursul de muzică de cameră, catedră din nou creată.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

CURA — Cea mai raţionată de **UNT DE PEŞTE** pentru ADULŢI şi COPII —

e numai acea cu :

UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai multe distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra : *Anemiei. inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterci copiilor, în stările limfatice şi a stadiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.

Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *furnizorul Curţei Regale* **Iaşi.**

Pentru Bucureşti : la Drogueria *I. Zaharia,* Str. Lipscani No. 35.

Pentru Craiova : la Farmacia *Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

Domnul Carp şi contenciosul

Privitor la teoria d-lui Carp că „rolul contenciosului administrativ, în România“, împlineşte consiliul de miniştri şi că, deci, era natural ca el să declare desfiinţată societatea de tramvaie—confratele la *Romanie* publieă următorul articol, al cărui autor este un ilustru barbat de stat:

In răspunsul său, primul ministru a combinat, în doze egale, o ignoranţă în adevăr ruşinoasă pentru înalta sa situaţie şi cu nişte expresii, care aminteşte pe preotul Duchêne din 1793.

D. Carp pentru a apara actul consiliului de miniştri, prin cnre s'au anulat statutele societăţei comnnale, a susţinut că de oarece Romînia n'are contencios administrativ, consiliul de miniştri trebue să îndeplinească acest rol.

„Această doctrină, de cel mai oriental despotism, este o nebunie şi arată fondul reacţionar al oamenilor, cari ne guvernează,

In 1865 cînd s'a suprimat contenciosul administrativ, toate litigiile în care era chestiune de un drept patrimonial, au fost lăsate ca în Belgia, la competinţa deplină a tribunaletor ordinare.

Aşa a fost jurisprudenţa noastră de la 1866 pînă la 1905, cînd s'a creat un contencios administrativ, dar numai pentru unele din litigiile patrimoniale.

In 1908, la suprimaeea contenciosului administrativ, s'a recunoscut de toată lumea şi a fost înscris şi în legea care suprima contenciosul, că toate aceste litigi se întorceau din nou la tribunalele ordinare, care trebuiau să se judece cu un fel de procedură mai repede.

Primul ministru susţinînd că guvernul avea dreptul să resolve litigiul între comuna Bucureşti şi Societatea de tramvaye care este o societate privată, a spus mai mult de cît o enormitate, A stabilit în Romînia cel mai monstruos despotism.

Evident că ignoranţa primului ministru este o explicaţie, dar nu e o scuză pentru enormitatea ce a spus. După această monstruozitate de drept public, primul ministru a afirmat iarăşi, că statutele nu erau conforme cu legea şi că tocmai în aceasta era spoliaţia comunei Bucureşti.

Dar cum am putea noi să'l credem pe d. Carp, că un consiliu comunal liberal, care ar fi putut face să se voteze de către camerele liberale o lege cum ar fi vrut şi ori cum ar fi fost redactată, ar fi avut grija, dacă vroia să comită o spoliaţie, să facă să se voteze legea într'un fel şi să creeze statutele într'un alt fel!

Guvernul pretinde că statutele nu corespund cu legea, iar societatea pretinde că corespund; este, prin urmare, cu neputinţă că tot guvernul să hotărască un diferend în care este în acelaş timp şi judecător şi parte.

D. Carp ne-a înştiinţat că va aduce o lege care să modifice statutele societăţii şi că dacă acţionarii nu vor primi statutele hotărîte prin legea cea nouă, Societatea va fi desfiinţată.

Ca să găsim ceva la fel ar trebui să ne întoarcem la vremurile cele mai tulburi ale revoluţiei franceze.

Ultime INFORMAŢII

❑ In discursul seu de ieri de la Senat, d. Marghiloman a declarat că legea constitutivă a societăţii de tramval *nu va mai fi abrogată*, **numai statutele vor fi modificate.**

Asupra acestei cedări a d-lui Marghiloman, aflăm următoarele: d. Marghiloman a cerut Sămbătă d-lui Carp să se prezinte Regelui şi să-i declare că guvernul va demisiona, dacă Suveranul nu va promulga legea pentru desfiinţarea societăţii de tramvai, lege ce urmează a fi votată.

Suveranul a dat răspuns a doua zi, Duminică, că nu va admite abrogarea legii, ci numai modificarea statutelor.

Iată de ce, în discursul seu de ieri, d. Marghiloman n'a mai vorbit de desfiinţarea legii din 1909.

❑ *Domnul Matei Cantacuzino contra chestiei tramvaiului şi contra d lui Carp.*

In grefa secţiei II a Curţii de Apel din Iaşi, faţă fiind domnii avocaţi Mişu Antonescu, Cireşianu şi P. Sion, d. Matei Cantacuzino, senator, a declarat următoarele:

— Solicitat de ministrul de interne să represint interesele ministerului în procesul cu societatea de tramvai, am studiat afacerea şi, convingîndu mă de nedreptatea ministrului, am refuzat să pledez.

Sunt scărbit că afacerea tramvaiului a fost adusă in Parlament. Chiar dacă ar fi pacate în această chestie, d. Carp nu era îndreptăţit să atace cu acea vehemenţă pe şeful partidului liberal, cu atît mai mult, cu cît d. Carp se considera a fi cel mai civilizat om din ţară.

❑ *Fapta sălbatecă a unui magistrat.*

In contra magistratului stagiar al unei judecătorii rurale din Moldova, s'a reclamat ministrului următorul fapt sălbatec: săteanul Neculai Balan, cu a cărui soţie acel magistrat ar fi întreţinînd relaţii de dragoste, furase de la nevasta sa şi le vîndu se—mai multe şervete şi pînzeturi.

Magistratul chemă la el pe Balan, îl bătuse crunt, silindu-l să redee lucrurile furate. Apoi magistratul luă acele şervete, legă cu ele mînele săteanului şi l preumblă astfel prin tîrguşor, cu obligaţia pentru sătean de a striga: „cine va face ca mine, ca mine să păţească“. Dacă săteanul refuză să scoată strigătul, el fu bătut de stagiar în stradă.

Tot stagiarul l'a condus pe ţăran la jandărmărie, unde fu bătut aşa de crunt, că, pentru a scapa, încercă o sinucidere spintecîndu şi pîntecele cu un cuţit. Transportat şi îngrijit la spital, N. Balan a scapat cu viaţă.

❑ *Cercul Comercial din Bucureşti a făcut apel la toţi membrii, cari sunt consilieri comunali, să şi înainteze imediat demisiile, ea o proteslare contra guvernului, care nu s'a ţinut de angajamentele luate faţă de comercianţi.*

In acelaşi timp cercul a convocat un mare meeting de protestare, care va avea loc Mercuri seara în Capitală.

❑ **As-tu dîné Jacquot?** — *Aceasta este sfîrşitul fulminant al discursului primului ministru, în care împrumutînd în ţelepciunea unui papagal, a căutat să zdrobească cu un singur cuvînt, pe un adversar ce'l ameninţa.*

Se vede, însă, că la împrumuturi nu are noroc d. Carp. Cum n'a avut noroc la spiritul ce l împrumutase din Fliegende Blätter şi uitase să 'i spună originea, aşa n'a avut noroc acum, cînd a căutat să fixeze origina apostrofei papagalului său. In adevăr balada ce a pus în spatele lui Victor Hugo, nu este de cît o fabulă de Téophile Gautier.

❑ *Ştiri din Galaţi vorbesc despre încetarea plăţilor unei mari firme de export.*

Intru cît confirmarea oficială lipseşte, nu putem publica numele firmei.

❑ *Domnul Cuza ştie număra pînă la 17.*

In cursul său de ieri, profesorul de imbelşugată economie naţională, a relevat faptul, că Opinia *a publicat de cîte ori profesorul a zis jidan în penultimul său curs.*

Domnul Cuza a declarat că aceasta nu-l va intimida şi ca să dovedească aceasta. a numerotat singur de cîte ori a spus jidan,

Cu numerătoarea n'a putut ajunge de cît pînă la 17, dar de zis jidan a zis, după numerătoarea altora, de 70 ori.

❑ *Chestia apei.*

Intrebat luni în consiliul comunal asupra lipsei de apă, primarul, solemn ca totdeauna, a răspuns că apa va curge iarăşi a doua zi. A trecut şi a doua zi şi a treia zi—şi apa tot nu curge.

In afacerea aceasta este şi un punct foarte grav, care dovedeşte cum se gospodăreşte la comună: în basinul colector se aflau 18,000 mc. de apă. Serviciul apelor, neglijent ca toată administraţia, a uitat hidranţii deschişi şi nu şi a dat seamă de fapt, de cît după ce în basin nu mai rămăsese de cît 1000 metri cubi apă.

A intervenit şi stricarea a două tuburi şi astfel am rămas fără apă.

❑ *Aseară a avut loc o consfătuire a comitetului executiv liberal, sub preşedinţia d lui Stere.*

D. Stere a făcut o expunere a situaţiei politice, pe care o consideră ca foarte încordată şi a anunţat o apropiată convocare a unei adunări generale a membrilor clubului, cînd va face comunicări importante.

❑ Iată importantele considerente ale Curţii de Apel din Iaşi, s. II, în procesul Socor-Buicliu, proces în care d. Buicliu a fost condemnat, precum se ştie, la 200 lei amendă şi un leu despăgubire:

Avînd în vedere, că din complexul tuturor actelor şi din înseşi declaraţiunile lui A. Buicliu, făcute în instanţă, se constată, în fapt, că, întrunirea publică ce a avut loc în Iaşi, în sala Sidoli, în ziua de 17 Februarie 1811, Abgar Buicliu, cu prilejul discursului seu, a afirmat, în public, că Emanoil Socor şi-a împrumutat numele seu jidanilor în scrierea intitulată: „O Ruşine Universitară, Plagiatul d-lui A. C. Cuza“, prin care scriere se defăimează profesorul universitar A. C. Cuza şi se descreditează Academia Romînă. Considerînd că, în drept, elementele esenţiale ale delictului de calomnie sunt: rostirea în public şi cu rea credinţă a unor cuvinte prin care se impută cuiva fapte, care, dacă ar fi adevarate, l'ar expune la o pedeapsă sau, macar, la ura ori dispreţul cetăţenilor, că, potrivit articolui 295 şi 296 cod. penal, se socoteşte ca minciunoasă orice imputare pentru care nu se aduce legiuita dovadă şi anume dovada ce rezultă dintr'o hotărîre judecătorească sau orice alt act antentic sau din vre-un înscris cu scrierea şi subscrierea imputatului.

Considerînd că, în specie, inculpatul Abgar Buicliu impută lui Em. Socor nu numai faptul că nu este autorul scrierii sale „Plagiatul A. C. Cuza“, dar încă faptul mai grav, că şi-ar fi împrumutat numele său jidanilor, străinilor, pentru ca aceştia să defaimeze pe un profesor Universitar şi să discrediteze Academia Romînă; cu alte cuvinte pretinde că Socor şi-ar fi tradat neamul, fapt care, dacă ar fi adevărat, cu drept cuvînt i-ar atrage ura şi dispreţul cetăţenilor; că, în stabilirea existenţei faptelor puse în seama lui Socor, inculpatul nu aduce nici o dovadă legală, fie o hotărîre judecătoreasea sau un act antentic, sau un scris ce ar emana de la Socor, prin care ar recunoaşte realitatea faptelor imputate şi din textul invocat de Abgar Buicliu, că autorul răspunde, scepticilor cari s'ar îndoi de destoinicia sa, de oarece s'a încumetat să dovedească ceia ce n'a putut stabili profesorul universitar Basilescu şi nu se preocupă de chestia cum face şi în ce condiţiuni face dovada plagiatului. Principalul ce face deci dovada acelui plagiat, că din cauza profesiunei sale de avocat, inculpatul îşi dă bine seamă şi de gravitatea acuzaţiunilor ce aducea lui Socor, şi de împrejurarea că nu avea nici o dovadă legală în privinţa veracităţii celor pretinse şi totuşi pînă înaintea instanţelor de apel persistă în afirmarea sa şi îşi ia întreaga răspundere:

Că, de almintrelea, din depunerile lui Paul Bujor, profesor universitar, şi a lui Cesar Simionescu, avocat, se stabileşte că Socor e autorul lucrărei şi chiar dacă nu ar fi şi ar fi dovedită alegaţiunea că Socor nu cunoaşte bine limba germană şi că a fost ajutat de alţii în traducerea operelor de care s'a servît, totuşi aceasta nu îndrituieşte pe inculpat să se pretindă că Socor şi-a împrumutat numele jidanilor, în scopul arătat.

Prin urmare faptele puse de Abgar Buicliu pe seama lui Socor sunt *socotite ca mincinoase.*

Considerînd că, în afară de acestea, inculpatul *nu dovedeşte cel puţin că a avut temeiuri puternice să creadă* ca adevarate faptele, cari în realitate erau false; căci dacă l'a făcut pe Abgar Buicliu să socotească că Socor nu este autorul scrierei sale, consideraţiunea de ordine morală şi recunoştinţa către fostul seu profesor universitar, calităţi de romîn şi încă calitatea sa de romîn de origină străină, cu atît era mai normal în specie să creadă, tot pentru aceleaşi consideraţiuni, că Socor nu putea să săvîrşiască un fapt şi mai grav, că, întrucît din imprejurările de fapt ale cauzei şi din cele expuse mai sus, reiesă într'un mod neîndoios, că Abgar avea *perfectă cunoştinţă* de *falşitatea faptelor alegate* în momentul rostirei în public; prin aceasta se stabileşte şi voinţa culpabilă de a aduce o vătămare cinstei şi consideraţiunei persoanei vizate, îndiferent de mobilul ce l'a făcut să lucreze şi care considerţiune nu are nici o înrăurire asupra criminalităţei legale şi deci cu drept cuvînt Tribunalul a aplicat în cauză dispoziţiunile art. 297, Codul Penal.

Articol cetit în audienţa Tribunalului şi transcris în sentinţa lui, că ori cum impulsivitatea autorului şi celelalte împrejurări însoţitoare faptului principal, pot să fie ţinute în seamă, în ceia ce priveşte acordarea de circumstanţe atenuante, ceia ce a şi făcut temeinic tribunalul, aplicînd în specie şi articolul 60 cod. Penal, de asemenea cetit în acea instanţă şi transcris în corpul sentinţei.

Pentru aceste consideraţiuni, Curtea respinge, etc.

❑ **Intrunirea farmaciştilor.**—Comisia de anchetă, compusă din domnii d-ri Flor, Rigani şi farmacist Iteanu, au continuat eri inspecţia farmaciilor, luînd ici colo şi probe de medicamente.

Ancheta a continuat şi azi dimineaţă.

*

Pentru azi, la orele 4 p. m. comisia de anchetă, a convocat pe farmacişti la o consfătuire, în care urmează a se discuta chestia taxărei medicamentelor.

Consfătuirea va avea loc, în localul serviciului sanitar.

❑ Pe ziua de azi, s'au constatat în oraş 3 cazuri noi de anghină difterică.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut revizoratului şcolar, că pe viitor sunt scutiţi institutorii şi institutoarele de la şcoalele de aplicaţie de pe lîngă şcoalele normale, de a lua parte la conferinţele lunare ale membrilor corpului didactic primar. Aceasta în vedere că fiind normalişti au fost obligaţi să facă lecţii model în faţa elevilor de pe la şcoli.

❑ Astăzi s'a ţinut la prefectura judeţului Iaşi licitaţie pentru arendarea dreptului de vînat, din pădurile Cîrlig, schitul Durău şi Costuleni.

Toate au fost adjudecate asupra d-lui G. Rosetti-Roznovanu.

❑ La Jockey Club va avea loc Sîmbătă seară, asalt de arme, urmat de dans.

Daţi fiind luptătorii, cari vor lua parte la asalt, dat fiind scopul seratei—ce se dă în beneficiul societăţii „Pîinea săracilor“, foarte multă lume va fi Sîmbătă seara la Jockey Club.

❑ N'ar vrea inimosul şi gentilul primar al Iaşului, să încerce o preumblare pe str. Ţicăul de Jos?

Ca să vadă în ce hal se află acea soşea.

❑ **Judiciare.** — Curtea de apel s. II-a a pronunţat astăzi în acţiunea intentată pentru anularea testamentului defunctei Alexandrina Colonel Rosnovanu, tăcînd paritate: preşedintele şi consilierul Corjescu fiind pentru respingerea acţiunei, iar consilierul Porfiriu pentru admiterea ei.

Afacerea va fi judecată de complectul secţiei.

— Trib. s. I-a, s'a pronunţat în chestia averei rămasă pe urma def. Elisa Gall, recunoscînd trei pătrimi din avere Sultanei şi lui Ştefan Gall, şi o pătrime Elenei Latif.

— Curtea s. II-a, a respins astăzi atît apelul a minima făcut de procurorul gereral, cît şi apelul brutarului falit N. Forşt, menţinînd condamnarea la 500 lei amendă.

— In afacerea Nathan Wachtel, care urma să se jndece eri la s. II a tribunalului, secţia s'a declarat desesizată întru cît apelul fusese introdus la s. I.

— Afacerea privitoare la incendiul de la otelul Vangheli, la care erau implicaţi Roza şi Moritz Löbel, a fost clasată.

— Contra infirmărei mandatelor de depuneri a lui Pricop şi Ciobanu, inculpaţi pentru furt de cai, a făcut apel primul procuror.

❑ Noul program de astă seară Joi 1 Decembre al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde între altele:

Bancherul, mare roman coatimporan. —Viclenia lui Nick Winter, scene detective.—Marco Visconti, reconstituire istorică.—Peripeţiile unui hoţ, comedie. —Vocea sîngelui, roman însufleţit.—Prince se însoară, scene comice.

Ultima oră

Bucureşti 1 Decembrie

❑ *La ora 2 firul special telefonic a bine voit a se deranja, aşa că n'am mai putut obţine de la corespondentul nostru darea de seamă, despre cele petrecute la Cameră şi Senat.*

Corespondentul nostru a putut numai să ni comunice, că în şedinţa de azi a Camerei, d. Tache Ionescu, va face o declaraţiune identică cu cea făcută de d. Ionel Brătianu la Senat.

Apoi Camera va vota respunsul la Mesagiu, fără discuţiune.

DUELUL Dr. TOMA IONESCU—CALIMACHI

Bucureşti. — Aseară a avut loc o primă întrunire a d-lor Sebastian Moruzzi şi N. Xenopol, martorii d-lui dr. Toma Ionescu, cu d-nii Cantacuzino şi Lahovari, martorii d-lui Calimachi.

Rezultatul întrevederei acesteia e încă necunoscut.

CONGRESUL SOCIALIST

Bucureşti.—Congresul socialist va avea loc în Capitală, în zilele de 7, 8 şi 9 Ianuarie.

SCARLATINA ÎN CAPITALĂ ŞI IN ŢARĂ

Bucureşti.—Scarlatina a luat proporţii mari în Capitală, şi bîntue mai ales populaţiunea şcolară.

Mai multe şcoli au fost închise.

E vorba însă a se lua o măsură generală, suspendîndu-se cursurile şcolare în Capitală, pînă după anul nou.

Aceaşi măsură se va întinde şi la Focşani, unde sunt şi cazuri mortale.

OMORUL RITUAL

Petersburg.—In urma omorîrei băiatului Iustinski mai mulţi profesori şi scriitori vor da publicităţei un manifest spre a apara pe Evrei contra acuzărei de o mor ritual.

Telefonul Bucureşti-Viena

Cernăuţi.—Ziarele din Cernăuţi se ocupă de proectul direcţiunei poştelor din România, pentru înfiinţarea unui fir telefonic Bucureşti-Viena, care să treacă prin Cernăuţi, şi salută cu entuziasm acest proect.

Clubul ziariştilor s'a întrunit de aseminea şi a hotărît să lanseze un apel către toate organizaţiile ziaristice din Austria, şi la Camerele de comerciu, pentru ca în comun acord, să roage guvernul Austriac, să sprjiine proectul romîn.

Intrunire de protestare

Bucureşti.—Aseară, a avut loc, în sala Dacia, o întrunire de protestare a muncitorilor, în contra legei d-lui Neniţescu.

Stare de asediu în Macedonia

Constantinopol. — Faţă de multiplele atentate constatate zilele aceste, guvernul turcesc a decretat starea de asediu, pentru multe localităţi din Macedonia.

Războiul Italo—Turc

Incendiarea unor tabere

Roma.—Agenţia Stefani a primit din Tripolis ştirea că de la 12 c. că Bjedin s'a găsit o mică tabără Arabă părăsită de curînd la care s'a dat foc. La o distanţă de 15 kilometri mai departe de drumul caravanelor din Garine s'a mai găsit o altă tabără de unde ciţi-va Arabi au tras focuri de puşcă fără rezultat. Avanposturile italiene i-a risipit dînd foc taberei. Se asigură că Arabii şi Turcii duc lipsă de merinde.

Academia franceză şi Premiul Nobel

Paris.—Premiul Nobel conferit poetului belgian Maeterlink, a cauzat în Academia franceză o impresie neplăcută.

Comitetul Academiei propusese pe Pierre Loti. Se asigură că academicianul francezi ar fi hotărît să nu mai facă pe viitor nici o propunere.

Manifestaţia din Sofia

Sofia.—Studenţii universitari au ţinut o întrunire de protestare contra măcelului din Istep. Au hotărît să adreseze un apel cătră studenţii din alte ţări de a protesta contra politicei de exterminare a Bulgarilor din Macedonia. După întrunire s'a manifestat pe străzi.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor şi ospiciilor Sft. Spiridon din Iasi

Publică spre cunoştinţa generală că în ziua de 16 Decembrie ora 1 jum. p, m. se va ţine licitaţie publică cu oferte sigilate, în cancelaria Epitropiei generale din Iaşi, pentru vinderea spre exploatare a parchetelor şi arborilor din următoarele păduri ale Casei.

1) Din pădurea Orofteana, comuna Lunca jud. Dorohoi, se vînd spre extragere un număr de 1657 reserve de stejar cu cinconferenţa de la 1m. 20 în sus, bune de lucru, dogărie şi construcţie.

Garanţia provizoră 2600 lei.

2) Din pădurea Unţeşti—Iapa, comuna Unţeşti jud, Tutova, parchetele No. 1 şi 2 cu suprafaţa totală de 30 h. 3587 m. p. Tăere fără rezerve. Garanţia provizoră 1000 lei.

3) Din pădurea Vinderei, comuna Vinderei, jud. Tutova, parchetele, No. 1, 2 şi 3 cu suprafaţa totală de 8 h. 4500 m. p.

Tăere fără reserve. Garanţia provizoră 500 lei.

4) Din pădurea Dumeşti, comuna Dumeşti jud. Vaslui, se vînd spre extragere din parchetele No. 2—16 inclusiv, un număr de 3000 rezerve de stejar, cu grosimea în circonferinţă de la 1 m. 05 în sus. Arborii buni de lucru de construcţie şi de doage.

Toţi arborii sunt marcaţi cu ciocane şi brice ale Casei şi cu culoare de oloi. Garanţia provizoră 7000 lei.

5) Din pădurea Blăgeşti, comuna Valea lui Ioan, jud. Bacău, parchetul No. 39, exploatabil în trei ani forestieri. Suprafaţa totală 81 h. 2833 m. p. 80 rezerve la hectar. Garanţia provizoră 6000 lei.

6) Din pădurea Boroseşti, comuna Scînteia jud. Vaslui se vînd spre exploatare 3380 rezerve de stejar cu aceleaşi calităţi ca şi arborii de la pădurea Dumeşti. Garanţia provizoră 500 lei.

Condiţiunile speciale şi generale la exploatările de mai sus, se pot vedea la serviciul silvic al casei în ori ce zi de lucru de la orele 12—5 jum p. m. Licitaţia se va ţine conform art. 72—83 din legea comptabilităţei statului.

No. 08942 30 Noembrie 1911

De inchiriat *locul viran din strada Paladi No. 9.*

A se adresa la d. Inginer **Gambara,** *Bucureşti—Strada Silvestru No. 24.*

La Atelierul Profesional

H. ZANESCU

STR. CUZA-VODĂ (Golia) No. 22

Directoară d-ra Eugenia N. Ionescu

Se efectuează ori-ce comandă de croitorie cu preţuri convenabile precum:

Manşon de blană	Lei 10
Manşon de pluş	„ 6
Etole	„ 10
Jachete de catifea	„ 30
Paltoane lungi	„ 40
Rochia simplă	„ 26
Rochia elegantă	„ 30,55
Tailleur simplu	„ 28
Rochie întreagă cu jachetă	„ 40
Fustă simplă	„ 8
Bluză necăptuşită	„ 5
Corsagiu garnit	„ 10

Rochii de mireasă după înţelegere.

Comandele se execută cu mult gust şi îngrijire şi în cel mai scurt timp posibil.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cel mai bun cadou de Crăciun şi Anul Nou

este maşină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat şi ţesut

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

HOŢII ŞI FOCUL sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

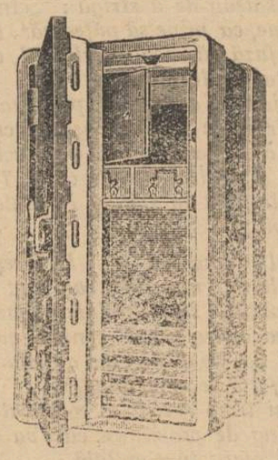

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistenţa lor colosală** şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OŢEL DE PRIMA FORŢĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

NOROC IN CASA

aduce un loz din colectura mea.

Pentru tragerea cl. I-i:

15|28 DECEMBRIE 1911

ţin la dispoziţia onor. public o bogată colecţie de numere norocoase:

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

cei mai mare câştig al clasei VI-eventi.

Lei 900,000

Cumpăraţi de urgenţă bilete din colectura mea norocoasă, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat cu mult înainte de începerea tragerei.

Rob. Th. SCHRODER

IAŞI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAŞI

Centrala: BUCUREŞTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviţei 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOŞANI: Calea Naţională 203 — BRAILA: Piaţa Sf. Arhangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 19 — PLOEŞTI: Str. Basarabilor 1 — GALAŢI: Str. Domnească 14

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Frumoasă No. 1

BRILLAGES

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX – No 1462 – Sîmbătă 3 Decembrie 1911

INTREȚINUȚII

De 5 zile țara întreagă stă în privelișteа răfuelilor ce-și fac în Senat cei 2 șefi de partide: d. P. P. Carp, din partea guvernului și d. I. I. C. Brăteanu șeful opoziției liberale. Prilejul e cu chestia tramvaiului, chestie care are două aspecte: una legală și alta politică. Pe cît e de prielnică guvernului partea politică a chestiei tramvaelor, pe atît e de dificilă partea ei legală.

Ori cum însă am privi chestia, nici una nici alta din amîndouă fețele nu îndrituia că tocmai d. Carp să ia taurul de coarne.

Din punct de vedere politic d. Carp a dat tot asentimentul său ca șef de partid, pe cînd făcea opoziție miluită guvernului liberal. Nici un membru al partidului Carpist n'a binevoit a lua cuvîntul în Camră, nu ca să combată legea, dar ca să-și arăte observările lor, cari ar fi fost de natură să arăte caracterul de *afaceri* al legii. N'ar fi avut nici un rost orice observare făcută de d. Carp și ai d-sale, căci nu aveau cuvînt față de Brăteniștii, cari-i remorca în fie-care alegere, și-i aduscse în parlament.

Cînd un partid întreg cu șef cu tot era în solda politică a unui alt partid, și mai ales a guvernului, nu putea avea greutatea morală de a zice nici circ guvernului miluitor. Numai fruntașul nostru d. N. Fleva a rîdicat glasul său în parlament, pentru a-și face observările și a-și exprima bănuiala că legea tramvaelor era păgubitoare primăriei Bucureștilor.

Să fi fost conștiința junimiștilor așa de întunecată la 1909, că să se facă a nesocoti o lege, ca acea care azi formează miezul discuțiilor violente? Erau ei așa de angajați politicește guvernului liberal că să-și tîrguiască conștiințele pentru un scaun de deputat, sau pentru sortirea succesiunei puterii? De sigur că în calculul politic al situației Carpiștilor la 1909 era să admită totul liberalilor, ca să ne zdrobească pe noi și să-și capete de la d. I. I. C. Brăteanu recomandarea la succesiunea puterii.

Iată de ce astă-zi însuși d. Carp nu se poate felicita de lupta care o duce contra Brătenilor, pentru că-i lipsește asieta politică, pe care un om trebue să o aibă, cînd începe o luptă de descreditare politică. Și riposta i-a venit îndată din partea șefului liberalilor, care i-a spus în plin parlament, că a fost *întreținutul* lor politic, timp de 30 de ani. E o înflerare drastică făcută politicei junimiste, despre care răposatul Alex. Lahovari a avut fericita calificare de *opoziție miluită*.

Cît despre a doua față a discuției legii: *partea legală*, atitudinea d-lui Carp cu tot gestul larg, arată în mod aevea tendințele reacționare ale guvernului Carp. După ce a plîns *mînzăște* pentru dispariția contenciosului, șeful guvernului a arătat un dispreț suveran magistraturii țării, preferind în locul judecătorului unic samavolnicia unui act administrativ, care nu justifică atitudinea guvernului.

Inconsequență dar, pe toată linia din partea guvernului. Iar ca culme am văzut și asta că bătrînul d. P. P. Carp să se facă la vrista de 74 ani campionul opiniei publice în lupta contra Brătenilor cu *afacerile patriotice*, vorbind de la fotoliul de șef de guvern ca cum s'ar vorbi de la Dacia! Auziți că aceasta opinie publică despre care d. Carp, a avut pururi un dispreț suveran, astăzi d-sa vine și se face ecoul acestei opinii publice, ca și cum ar fi cel mai asiduu cetitor al *Adevărului*, și adept al d-lui C. Mille. Nu putem felicita în deajuns pe d. Mille, că a ajuns să capaciteze pe d. Carp!

Dar tocmai aceasta ne duce cu mintea la alt ceva: Junimismul a fost la noi totdeauna simbolul goliciunei de idei, de și tocmai el a făcut și face paradă de idei, și d. Carp este acela care și a făcut un titlu de glorie din lupta pentru *o idee*. Care? D. Carp, a disprețuit totdeauna norodul, democrația, și azi face legi deandoasele pentru ușurarea traiului acestei democrații.

D. Carp a tratat de demagogie întinderea asigurării traiului meseriașilor, pentru ca să vină azi să se laude cu o lege a meseriilor. D. Carp în chestiile bisericești a vrut să fie energic, amenințînd cu radere pe Vlădica de Roman și azi vine și pune în lege toate cererile canonice ale fostului Episcop de Roman.

D. Carp, a combătut contenciosul administrativ, pentru ca să vină azi și să plîngă dispariția lui din lege, fiind neputincios în a-l reînființa.

Pretutindeni goluri, pretutindeni contraste!

Este o lege psihologică, care zice că acel slab cu gîndul și cu cuvîntul, primește fără voe părerile adversarului susținîndu-le ca ale sale față cu al treilea. Cel de al treilea aici e țara, către care d. Carp se laudă cu idei și păreri de ale altora, arătîndu-le ca ale sale.

Nici că se putea alt-fel, ca cei ce politicește au trăit ca *întreținuții* liberalilor, să nu fie și *întreținuții* intelectuali ai altora; și în fața acestor constatări țara se întreabă: care e rațiunea de a fi a guvernului Carp, cînd numai pielea e de dînsul, iar carnea și ciolanele sunt de împrumut de la alții

***

Cinstea, democrația budgetară și aventura politică

Șefii junimiști s'au întrecut în citarea de percepte cu prilejul zilelor ferului roșu. Domnul Carp a perorat: „fiți cinstiți în viața privată, fiți cinstiți în viața publică". Iar domnul Marghiloman, președintele societății de asigurare *Generala* **și altora: „politica este un apostolat, lăsați afacerile comercianților".**

Toate aceste percepte au fost la adresa liberalilor, doar vor reveni la realitate și se vor lasa de a face, cum a zis d. Carp, avere din avutul statului.

Nimeni nu contestă că liberalii sunt oameni de afaceri. Am arătat-o și ieri: liberalii au muncit, conservatorii au lenit. Partidului liberal i se datorește crearea atîtor mari instituțiuni—nemic nu se datorește în această privință partidului conservator.

Dacă partidul conservator s'ar fi înnoit din vreme cu elemente democrate, cu elemente încarnînd munca, desigur că ar fi fost trezit la muncă.

Ceea ce se petrece acum în partidul liberal, tendința lui de a tot creia întreprinderi de tot felul, este pur și simplu progresul.

Partidul liberal merge progresînd pe terenul economic. Pretutindeni formează bănci. Le formează în provincie, le formează în București, pe culori. Are s'ajungă să formeze cîte una în fie care stradă.

Domnul Carp și d. Marghiloman tratează pe liberali de gheșeftari de democrație budgetară, de partid care se îmbogățește din averea statului. Și apelează la opinia publică: opinia publică să susție pe junimiști în lupta lor contra gheșeftarilor liberali.

Constatăm că este numai falsitate în tot fierul roșu junimist. Junimiștii au fost aliații liberalilor pe timpul cînd se făceau toate „gheșefturile": n'au protestat contra înființării societății de tramvai, n'au ridicat vocea în Camră în chestia Rătești, nici în chestia Govora.

Pe atunci aveau junimiștii altă îndeletnicire: în tovărășie cu liberalii luptau contra „aventurei takiste", o „aventură", care nu avea în dosul ei nici bănci, nici credite, nici societăți.

Apoi veni și răsplata pentru junimiști: ei fură recomandați de „democrația budgetară," de „îmbogățiții din visteriile statului", ca urmași demni ai acestora.

Ba chiar cinstitul între cinstiți Carp, ajuns succesor al democrației budgetare, merse și se rugă hoților ca să facă alianță cu el. Dacă propunerea ar fi fost primită, nu refuzată, de sigur că d. Carp nu s'ar mai fi gîndit să pună ferul pe foc.

Nu este nimic cinstit, nimic sincer, în violentele ieșiri ale primului ministru. Adevărul este, că în calitatea sa de miluit politic, a tolerat toate răle o viață întreagă.

Acum s'a dedat la rolul stomacului recunoscător. Și i șeade rău—lucru mare.

O FABULA

Vorbarețul Dr. Socor, căruia de cîtva timp a început să i se cunoască isprăvile medicale, fiind-că au început să se înmulțească pe străzile orașului orbii, pe care d-sa i-a trimes în lumea întunerecului, prin operațiile nenorocite ce face, în loc să tacă, prelungește prin ziarul său o discuție care nu poate de cît să'l compromită mai rău.

A greșit, ceea ce e omenesc, dar persevereză în greșeală, ceea ce... are să'l înfunde mai rău. Fiind-că susține din nou că afirmația noastră relativă la bolnavul pe care l'a orbit, este neexactă, îl înștiințăm că noi nu taxăm această informație cu doi lei, cum a făcut d-sa. Noi îi oferim o despăgubire de 20,000 (două-zeci de mii de lei), dacă va dovedi că n'a orbit complect de un ochiu pe bolnavul Ion Popovici, infirm acum în ospiciul Galata de pe urma operației sale. Ne angajăm să plătim această sumă într'o oră, dacă va face dovada de mai sus.

Este un premiu prea ispititor pentru d-sa, care disprețuește banul într'un mod prea cunoscut. Este cu atîta mai ispititor, cu cît această sumă îl va dispensa de a mai îngriji pentru restul fructuoasei sale vieți, bolnavii pe care îi spală în fie-care zi la ochi acasă la d-sa, în schimbul onorarului de doi lei *pe săptămînă*.

Prin urmare, fiind că ține la această cifră de doi lei, noi îi dovedim că prețuim mai mult binele ce facem orașului, denunțînd operațiile sale ca pe o nenorocire publică.

Și acum, fiind că i-am dovedit că în cazul său tăcerea ar fi fost.... din rai, să-i amintim o mică fabulă, pe care pe vremuri a versificat'o Toni Bacalbașa.

Intr'o dimineață de iarnă o biată vrabie ședea strînsă de frig și flămîndă într'un pom pe marginea șoselei; la un moment dat trece pe șosea un călăreț care își plimba într'un trap savant, calul său de preț. Calul bine hrănit, lasă să cadă pe șosea resturile unei rații copioase a grajdului boeresc. Vrabia se scoboară repede la cadoul încă fumegînd al providenței, descopere cu ușurință boabele de orz și ovăz și în urmă, mulțumită, se suie din nou în pom și începe a cînta pe toate tonurile imnul de laudă către cel prea înalt, pe aria „dă'mi doamne, ce n'am avut". Un vînător care trece, o descopere după cîntecul prea vesel și cu o singură lovitură culcă jos și vrabie și cîntec.

Morala fabulei lui Tony:

Cînd mîninci așa iahnie
Nu mai face gălăgie.

Scumpirea traiului

Din cele vorbite și scrise până astăzi relativ la scumpirea traiului, precum și din agajamentul guvernului actual, angajament nerealisat, a efteni traiul; resultă, că causa scumpirei traiului ar fi numai protecțiunea industriilor și cartelurile scandaloase ale industriașilor și comercianților.

Or, din cercetarea mai serioasă a lucrului, s'a văzut că causele scumpirei sunt altele de cît acele bănuite. S'a văzut că această chestie presintă un complex de împrejurări și fapte, din care unele inherente poporului, iar altele de ordine fiscală, cum spre pildă e tarifa vamală, uitîndu-se însă o altă causă, anume aceia a fondului comunal.

Ministrul de finanțe, părintele eftenirei traiului „prin promisiune" s'a atins și de fondul comunal, însă numai în mod timid, dacă nu cum-va din lipsă de cunoștințe speciale, suprimînd taxa de 75 bani la suta kilograme făină de grău.

Dacă e vorba ca în mod serios să se eftinească traiul și dacă e vorba să se înlăture cauzele care contribue la scumpirea obiectelor de alimentare, apoi, trebuie să ne ocupăm mai de aproape de tabela menită a crea veniturile fondului comunal.

In vechea legiuire, comunele aveau de prin lege dreptul a-și crea venituri prin taxe de accize asupra unei întregi categorii de articole de alimentare. Noua lege creatoare a fondului comunal, a menținut acelaș principiu, care isbește cu taxe percepute în folosul comunelor tot numai articolele de consumațiune, apărînd de acest imposit mărfurile de lux.

Impunerea mărfurilor de lux la taxa comunală, a preocupat cercurile competente sunt acuma aproape 15 ani. Argumentul invocat în favoarea luxului, era găsit în convențiile comerciale. Mai drept însă, adevaratul motiv, era că mărfurile de lux, nu presintă aceiași garanție în rețeta veniturilor.

Asta însă, cînd traiul e așa de scump, modificarea tabelei de la fondul comunal se impune.

Intr'adevăr, e nedrept ca luxul să fie prin privilegiu scutit, de la contribuția sarcinelor comunale.

Taxele asupra luxului sunt mai ușor de suportat, ca taxele asupra hranei.

Ca rețetă de venituri, luxul astăzi bate alimentarea la anumite clase sociale.

Serbătorile se văd stradele pline de purtătoare de lux, care în cursul septămînei au făcut cea mai mare economie în nutriment.

Stomachul, n'are sticlă pentru a i se vedea conținutul, după cum se vede haina și gâteala capului, argumentul acesta, e în gura tuturor tributarilor luxului și ei formează marea majoritate a populației orașelor.

Dar să ne aruncăm ochii asupra tabelei fondului comunal.

Sunt supuse la taxe:

Alcoolurile în genere, berea, drojdia de bere servind ca fermentare în fabricarea pîinei, vinul, petrolul lampant, zaharul, cărbunii de pămînt, ceaiul, cafeaua, cicoarea, alămîile, strafidele, smokinele, portocalele, maslinele, piperul, migdalele, țîrii, scrumbii, lacherda, sardele în butoae, sardele rusești, icrele, unt delemnurile, orezul, etc. etc.

Taxele variază dela 1 leu până la 4 bani pe kilogram. Zaharul cu 10 bani, orezul cu 4 bani, ceaiul 1 leu și așa mai departe.

Zaharul, orezul, ceaiul, cafeaua, alămîile, maslinele sunt articole de absolută necesitate. O reducere la taxa zaharului de 10 bani, ar efteni zaharul cu 10 bani, orezul aparat de taxă s'ar efteni cu 4 bani la kilogram.

O taxare de 5 la sută, ad-valorem, asupra mărfurilor de lux în genere, pe lîngă că ar acoperi cu succes golul ce s'ar crea în fondul comunal, dar ar efteni simțitor articolele de alimentare.

O taxare cu 5 la sută a mărfurilor de lux, ar crește atît de mult fondul comunal, că comunele ar putea desființa scandaloasele taxe de gunoae, care sunt un imposit nedrept și ține orașul în cea mai mare murdărie.

Din taxarea mărfurilor de lux, rețeta fondului comunal va putea crește atît de mult, că comunele vor putea introduce multe îmbunătățiri a cărora lipsă fac orașele infecte astăzi. Lipsa budgetară de care sufere comuna Iași, cu anuitatea alimentărei cu apă va fi cu prisos acoperită din fondul comunal.

Dar cine se ocupă de așa lucruri?

G. D. Șerban

OAMENI ȘI LUCRURI

A FIERBE....

— Hei, de colo, ia 'n ascultă!..

Era gardistul de punct, care opria în drum pe un trecător care înainta încet cu băgare de seamă, din pricina umezelii și lunecușului, împovorat de greutatea a două căldări mari de apă.

Apostofat ast-fel, omul stătu locului, clătinîndu-se ușor—ca sub bătaia vîntului—în legănarea căldărilor atîrnate de jugul care-i împodobea umerii.

— De unde duci apa?—urmă, sever, omul ordinei.

— De colo... Și omul arată cișmeaua din apropiere care țîrîia în umbra zidului gros de piatră, care înconjoară o veche casă boerească. S'ar fi zis un cîntec șoptit în graiu înlăcrimat, ecou al vremilor bătrîne de belșug și... sănătate.

Dar azi suntem în vremea sărăciei și a... higienei. De aceea gardistul se aude spunînd:

— Dacă de acolo ai luat apoi, iea seama. Te duci acasă! s'o fierbi numai de cît.

Și cum omul păru mai mult nedumerit de cît luminat în privința statului curios ce-i da sergentul. Acesta își complectă instrucțiile:

— Să n'o beți nefiartă. Așa-i ordin de la cel mai de sus...

Și apăsă, cu intențiune, asupra cuvintelor: „cel mai de sus", ca să facă impresiune. Par'că era Vodă însuși, care dăduse porunca.

Dar omul dispăruse, cu căldările pline. Pe urma lui se strecurau, încet alți nevoiași ducînd care o cofă plină, care un ulcior sau o sticlă. Gardistul chemat de un fluierat grabnic, nu mai vedea șirul clienților ce se perinda împrăștiindu-se de la punctul cișmelei, care încotro. Pentru toți ceștialalți, se înțelege, ordinul „celui mai de sus", povața de a fierbe apa, nu mai aveau ființă. Apa microbiană, băută cu deliciu, strînsă și întrebuințată cu economie, ca în zilele cele de mult, de restriște—va putea să-și îndeplinească vechea operă de a sămăna primejdia și boala. Dar chiar dacă gardistul ar fi putut să oprească în drum pe toți cîți treceau ducînd—ca un trofeu — cîte puțină apă de la cișmea,—cine ar fi luat în seamă spusa lui și cui i-ar fi păsat de asemenea zădărnicii și nimicuri?

De aceea ne preocupă una și aceeași îngrijorare: cînd oare vom fi scăpat cu desăvîrșire de periodicele neplăceri ale lipsei de apă? Cînd vom înceta de a ne uita la vechile și osînditele haznale ca la izvoare de mîntuire pentru desele accidente de secetă?

Cînd vom înceta de a vedea pe gardiștii din punct că aleargă, gălîind, în speranța bacșișului:

— „Strîngeți apă! Două zile n'o să curgă"... Numărul zilelor e pur convenvențional, firește. Două zile pot foarte bine să fie și două săptămîni și într'acest timp tot bietul gardist are rolul de a veghia și de a da sfaturi:

— Dacă-i de la cișmeaua cea veche băgați de seama! Fierbeți...

Rodion

O zi obișnuită

— din viața unui scriitor romîn —

II

Ora 5. — Am dormit mult, dacă nu bine. Nevasta se cancnește la mașină să 'mi coase niște papuci dintr'o haină veche. Papuci cu talpa quadruplă, ca să nu răcesc noaptea prin biurou. Biata nevastă! Mă uit la papuci și'mi vine să-i arunc spre toartele cerului, cu mașină, cu casă, cu noi cu tot. Dar, sînt frumoși și constituesc o economie de cel puțin 5—6 lei. Și cînd mă gîndesc că improvizata papucăreasă ca să nu zic „papugioaică", a făcut cu succes conservatorul, bele-artele! Pianul parc'a scîncit în colțul în care zace uitat, iar o pictură din ale nevestei ne privește cu ochi lăcrămînzi și parc'ar pufni de rîs.

Copilul s'a trezit din somn și mă întreabă dacă azi îi dau voe să mînînce pîine, apoi îmi cere toate revistele și cărțile ilustrate să le vadă. E numai de 5 ani și cunoaște toată... mișcarea noastră artistico-literară. Condamnă și aprobă, ascultînd. De, fecior de poet! Mie mi se pare c'o să iasă critic. Atunci o să trăesc și eu mai bine.

Dar cînd s'o însănătoși, vreau să ne jucăm de-a caii? „Eu cal și el vizitiu". Ce ironie! Iar eu mă gîndesc la ghetele ce trebue să-i iau, îi constat pulsul, mă gîndesc la farmacie, la piața de mîine și slujba de la noapte și mi se pare că n'am dreptul să i refuz cererea, de oarece toată viața am fost un cal de tramvaiu.

Gîndu-mi sare ca un saltimbanc îndrăcit, de colo pînă colo pe trampolinele nevoiei, amețindu-mi capul.

5.45.—A sosit factorul, dar mandatul nu. In schimb, mai multe scrisori, dintre cari una de la revista cu pricina ca să nu zic cu... premiul. O pipăi nervos, mă uit la ea: n'o fi ascunzînd oare *suta*, calmantul gîndului meu chinuit? O scrisoare pur și simplu, prin care mi se anunță anularea premiului, de oarece „frumoasa mea poemă" publicată în fruntea revistei premiatoare, ar mai fi fost publicată mai'nainte. Mă „denunțase" un poet. Ce suflet candid! Dar, în condițiile premierei nu figura această clauză mefistofelică.

Ce-vr fi vrut să premieze, mecenașii ăștia: meritul ori..?

O mare nădejde nimicită, Desfac altă scrisoare:

Scumpe poet,

Fericit momentul cînd ai conceput subiectul minunatei poeme, care te ridică printre tălentele noastre de mîna întâia.

Fii vesel și mîndru și mai dă ne din cînd în cînd, asemenea buchete parfumate din feerica grădină a sufletului.

— Oleo!

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Ora 6.30.—Nevasta îmi pregătește „bagajul“ pentru la noapte: o pernă, o pătură de lînă. Nu uită să adaoge la pachet și papucii cei noi, lucrați cu atîta drag. Mă uit cu coada ochiului și'mi tresare inima.

— Dar tu nu mănînci ceva?

— Nu știi că nu'mi-e foame niciodată așa de vreme? Poate mai tîrziu, la slujbă: un ou, o bucată de brînză, cîteva masline. Noaptea mai ales, nu trebue încărcat stomacul.

Ora 7 s.—Am plecat spre biurou. Merg ca vita la tăiere, dar merg...

Și plouă necontenit și e un noroiu pe stradă. S'a întunecat adînc. Din loc în loc mi se cufundă picioarele în cîte o băltoagă din cele multe înșirate pe strada neluminată și pustie.

O creangă din pomii de pe trotuar, pomi bătuți de D-zeul nepăsării romînești, erea să'mi scoată ochii. Atît îmi mai trebue!

Merg și mă gîndesc. Imi merit oare soarta? Mașina banală de astăzi n'ar putea fi un ferment de viață și progres într'alt mediu?

Și cînd îmi amintesc cu ce alaiu mi s'a primit primul volum de poezii tipărit prin subscripție publică, de un comitet care a stîrnit invidie printr'o trebuincioasă reclamă! Am fost invitat în toate cercurile literare, eram dorit de toate revistele. Toți marii noștri critici îmi recunoșteau *„talentul“*. Toți au dorit să mă cunoască și n'au mai dorit, nu mult după aceia. Academia a opinat pentru premierea volumului. Un mare mecena... sufletesc mai mult... oratoric... al literilor romîne, azi închis în turnu-i de ivoriu, spre marea părere de rău a scriitorilor cari au ceva de spus, chemîndu-mă la dînsul, de la început, a exclamat, cunoscîndu-mi situația: „Păcat! Dar nu vom rămîne aci!“

Și totuși am rămas. Cauza rămînerei sunt eu? Tot eu, firește! Dacă nu eram *eu*, ajungeam mai mult de cît ce sînt, dar n'am putut renunța la mine, și deci: nu te mai plînge D le!

Nu mă mai plîng, căci n'am cui, dar sunt de plîns alții, poate! Cei cari se împăunează, bocind fățarnic geniile cari au murit, în vreme ce, mai mult ca ori cînd, astăzi, talente și chiar genii am putea zice, pier pe drumuri. Cei cari au ridicat statuia lui Eminescu, nu i-ar fi întins ieri mîna avîndu-l în viață, în preajma d-lor!

Eu sunt de vină, nu pentru că n'am muncit înainte ca să corespund laudelor și așteptărilor, ci pentru că am preferat să rămîn un cetățean obscur și onorabil, îndurînd mizeria unei situațiuni cel puțin incompatibile, de cît să fiu un împărțitor de vorbe goale, poetul scliviș și adorator al anticamerilor suspecte, tămîietorul zeilor de carton și al aștrilor de foc bengal, pe cari i-am desprețuit și părăsit imediat, cunoscîndu-i.

Inamic din fire al cenaclurilor suspecte de prin colțurile fumegăite ale cafenelelor, unde atîți bătrîni ca și imberbi, se... excită la poezie, se laudă reciproc, iar uneori se bat... nu cu argumente, — am preferat voios pîinea curată a unei slujbe ingrate, dar cinstite, cîștigului nedemn al gazetăriei după porunceală, al remunerației literare — pomană deghizată și de care mulți ar trebui să roșească, — *căci aveam un suflet pe care'l doream cît mai curat și cît mai liber, nepăsător dacă această a mea purtare îmi va aduce cinste sau glorie.*

In deplina libertate a sufletului, rîndunică pribeagă de ici pînă colo, izbită de grele nevoi și vremuri, am scris numai cînd un îmbold launtric m'a împins, am cîntat și cînt ca pasărea, bine, rău, dar fără cătușe. Lipsa extremă cu care mă sbat în comparație cu alții, e compensată de fericirea că mă simt liber ca pasărea cerului.

Au început să mă urască mulți, în loc să mă iubească. A urmat o boicotare tacită, următoarele mele lucrări au fost aproape ignorate și nici măcar anunțate pe alocuri, — susținute fiind însă de un grup răzleț prin țară, care mă iubește, ași putea crede.

Mi-a stricat mult această „coaliție spre distrugere“, mi-a înrîurit mult curajul; apoi, a venit: o boală crudă, urmarea visurilor și străduințelor, a unei munci în sec, munci pentru a înălța sufletul nu a te lăfăi în slujbă, munca de om naiv și nenorocit; apoi grijele sfintei mele familii, opera mea cea mai iubită, icoană reală a sincerităței celor ce scriu,—cauze puternice pe care nu le-a cunoscut și le detestă din principiu, măștile poetice ale vremei noastre superficiale, măști care ascunzîndu și bine pentru ochi orbiți, ne trebnicia, culeg azi lacome roadele suferințelor celui ce a zis:

In noaptea vremilor ce vin
Va răsări cuvîntu-mi
Cu'ntreg al sufletului chin
Ca iarba pe mormîntu-mi.

Ora 7,30 s. Am sosit la biurou.

Ora 7,30—12 noaptea. Slujbă neîntreruptă.

Ora 1 n. Un nou avînt al fantaziei încearcă să mă ridice d'asupra pămîntului, încălzindu-mi inima.

In biurou e frig.

Pe cărările fermecate pe unde încep să sbor, icoane triste se ivesc deodată tăindu-mi drumul.

Imi văd copilașul palid și parc'ă'mi cere ceva,—pe sfînta sa mamă la căpătîiul lui, neadormită. Și aceiași fantazie schimbă acum domeniul zborului purtîndu mă pe căi triste, populate de umbre, care mă înfrigurează—te isgonesc. Dar gînduri și amintiri, noi imagini se grămădesc ca nori de viscol în minte'mi cerind fie care întăietatea atențiunei, și sunt așa de contrastante și felurite că nu le mai pot ordona zbuciumul care mă aiurește.

Cineva mă întrerupe Brusc revin la realitate și simt parcă ce ar trebui să simtă fierul înroșit aruncat în apă rece. Automatul din mine lucrează apoi mai bine de o oră și.... nu mai gîndesc.

Ora 2,15 noaptea. Ori cît de voinic ți'ar fi sufletul, e totuși trist cînd nu mai aștepți nimic la ziua de mîine! Ce nenorociți mai sunt și funcționarii! Lucrătorii agricoli au 4 lei pe zi iar mulți de ai noștri nu primesc mai mult ca 2 sau 3 lei. Vremile aspresc viața și nimeni nu se gîndește că leacul s'ar găsi ușor și că azi se impune.

Eri, cu un leu ie puteai hrăni'—azi, abia cu trei lei dacă poți face față aceleași nevoi, din trecut, și cînd ai la la îndămînă veșnic aclași leu, de unde.. diferența? Hoția și prostituirea rînjesc ispititoarea victimelor celor care dorm îmbuibîndu-se.

Nefericirea mecanicului cînd va plezni cazanul locomotivei!

Și se mai miră gazetele și stăpînitorii de progresul crimelor și ticăloșiilor în țara romînească!

Se miră naivii sau nemernicii!?

Ora 4,30. Din geamurile biuroului se fac violete apoi bat în gris, o răcoare nedormită se strecoară pînă la mine, iar prin corp simt încolăcindu-se ca mii de șerpi adormitori, fiorii neodihnei, se face ziuă, aceiași zi care mă găsește la aceiași oră aproape de 20 de ani de zile.

Și dormi o săptămînă încheiată, să nu mai văd, să nu mai mă gîndesc, să nu mai simt.

Deschid fereastra: Natura inconștientă de suferințele viermelui om își desfășura pe afară frumusețile.

Ploaia încetase, iar cerul întindea zîmbitor, albastra-i nemărginire peste pămîntul umed și mirositor. Din răsărit sclipi pe origont un mare evantai de aur. Ce frumoasă e ziua.

Curaj!... **Florian I. Becescu**

De la societatea, „Educatoarele Romîne“

Conferința d-rei Maria C. Bușureanu. Public numeros și distins. D-sa vorbește despre *Activitatea socială a femeei din România* După ce se face puțin istoricul vieței sociale, de prin secolul al XVI lea insistîndu se asupra situației juridice a femeei după Pravila lui Matei Basarab și Vasile Lupu, se citează femeile care s'au distins pe tărîmul cultural, dupa cum au fost: *Doamna Ralu*, fata lui Caragea Vodă, care a tradus cartea de educație a doamnei Lembert; *Ermiona*, fata lui Gh, Asachi—mai tîrziu d-na Edgar Quinet; *Dora d'Istria, Veronica Micle* și *D na Matilda Cugler Pani*—rămînînd ca viitorul să se pronunțe asupra femeilor ce se disting în timpul prezent.

Citează apoi femeile ce au lucrat pe tărîmul social ca: *Sofia Cocea, d-na Elena Cuza*—soția celui mai mare conducător al neamului Romînesc și *Cornelia Emilian*, care a fundat cea dintăi școala profesională de fete, la 1870 din convingerea că numai situația economică aprinde libertatea femeei sau îi dă sborul; precum și femeile ce au luat parte în ambulanța din timpul răsbelului din 1877.

Se face apoi o dare de seamă a societăților femeești existente împărțindu-se în societăți pur filantropice și în eele cu scop cultural, pentru a se arăta ca ceea ce se face la noi e departe de ceea ce se numește în celelalte părți mișcare femenistă—sinonimă pentru d-na Bușureanu, cu activitate socială.

In partea a doua a conferinței, după ce se face o scurtă privire asupra mișcării femeniste din toate țările de pe suprafața globului, se arată cauzele ce împing pe femei la o acțiune energică și conștientă în vederea unei independenți economice și morale. Se cercetează apoi întru cît aceleași cauze se pot aplica și țării noastre și se găsește că:

1) *Nevoia economică* există și la noi; dar că suveranitatea prejudecăților omorîtoară de bine și de libertate, opresc pe femei de a îmbrățișa o carieră care cred ele—le-ar scădea din prestigiul lor—în afară de faptul că debușeurile pentru muncă, ne lipsesc.

2). *Celibatul* începe a se pronunța și la noi, căci cu toate că numărul femeilor e mai mare de cît al barbaților statistecele recente arată o descreștere a căsătoriilor și o creștere a divorțurîlor și prin urmare în curînd se va simți nevoia puternică ca femeea să se susție singură și va căuta a-și face și singură legi pentru a ajunge la independența la care un om nesupus de nevoi, nerobit de pîne, tinde să ajungă.

3). *Cultura* — trebuința ce simte un suflet pornit către lumina de a se ști liber, neatîrnat de nimeni și ca responsabilitate proprie—lipsește Romîncelor, care deși sunt femei de inimă, pătrund lucrurile cu ușurință, dar se lasă prea repede sugestiilor bolnăvicioase ale spiritelor ce iau totul în ușor.

4). O altă cauză care împedecă însă, pe femei de a se mișca în alte părți, mai e *fanatismul religios*, dar și aceasta la noi e înțeles în chip unic. Totul constă în dusul la biserică; dar cele ce se petrec: lipsă de respect, conversația, neatenția, acel *du te vino* nesfîrșit, dovedesc că e numai un obiceiu inconștient, în cazul cel mai bun.

In rezumat se găsește că femeea romîncă e stăpînită de o indolență sufletească prea mare, că somnul intelectual ce a cuprins-o e prea greu și că amorțirea conștiinței ei este una cu moartea pentru a nu se mișca spre mai multă dragoste de bine și spre un ideal mai înalt.

Se arată apoi cum femeea romîncă e pusă în condițiuni extraordinare de fericite: i s'a deschis ușile universității ca prin farmec; i s'a dat inspectoratul absolut fără nici o luptă; s'a numit funcționare în unele birouri; și i se dă leafa de o potrivă cu bărbatul, în plus faptul că nu plătește contribuție ca în alte țări.

Se deduce că tocmai această gentilă ocrotire din partea barbaților, a stricat femeelor; și că vina că situația juridică a lor nu-i tocmai strălucită, revine numai femeilor și nu guvernanților, legiuitorilor cari au acordat și ceea ce nu li s'a cerut.

Femeea romîncă nu se vede încă înjosită, nu o apasă desconsiderarea și punerea ei pe un plan secundar.

Conferențiara termină spunînd că îndată ce țara noastră se va industrializa, îndată ce numărul care să-și cîștige existența singure se va înmulți și îndată ce lumina va pătrunde mai adînc și la noi, atunci femeile se vor afirma reclamînd și ele drepturile legitime care le va duce la ultima țintă ce urmăresc: *respectul de individ în afară de sex.*

Ședința viitoare va avea loc la 22 Decembrie, cînd se va face muzică. La timp vom da programul.

Litere-Științe-Arte

Ce nu se confiscă. — Dăunăzi la Paris un ziar cotidian a reușit să joace o fausă unui confrate. Culegînd fragmente din nuveletele și schițele publicate de acesta din urmă zi, cu zi, a dat publicității un fel de ziar special: „Le journal des satyres“, iar gazeta cu pricina ceru intervenția parchetului contra acestui... atentat pornografic.

Numai de cît atunci ziarul farsor dovedi că cele conținute în gazeta incriminată sunt numai culegeri din ziarul juridic, care cere intervenția justiției.

Și parchetul opri eercetările, fiind în joc fețe și... condeie simandicoase.

Ne gîndim ce s'ar întîmpla dacă autorul prea puțin interesantei broșuri, confiscată dăunăzi de parchetul iașan, ar fi recurs la o.., farsă identică.

Ar fi cules bună oară numeroasele articole publicate de economistul naționalist din Iași în contra magistraților iașani prin „Neamul Romînesc“ și le-ar fi pus în vînzare în librării.

Ar fi făcut oare severii domni de la parchet descinderi, confiscări, procese?

Sau ar fi continuat să creadă, că, debitate de un profesor al facultății de drept, insinuările, ofensele, calomniile sunt mai puțin primejdioase și trebuesc tolerate?

...E aci o problemă de pubticistică și de psiholog e.

*

Leonid Andreew a publicat un nou roman cu subiectul luat din vremile revoltelor, grevelor și teroarei ruse din 1905.

O lucrare foarte profundă și izbutită.

*

La Lucenay-les-Aix (Franța) s'a ridicat, prin subscripție publică, un monument poetului Théodore de Banvil le, care a petrecut în această localitate primii ani ai vieței sale.

Cum se vede plouă cu monumente nu numai la noi dar și aiurea.

*

Executorul testamentar al defuncților soți Lafargue arată în „Matin“, că acum 10 ani încă aceștia au hotarît să se sinucidă, dacă vor depăși această limită de viață.

Atunci au moștenit 161.000 de franci pe cari au decis a-i cheltui în zece ani, ducind o viață rustică și liniștită.

*

Mastukas, poetul național grec, s'a întors în Grecia din călătoria lui în America.

El aduce cu sine o sumă de un milion, pe care grație versurilor lui înflăcărate, a isbutit să-l stringă de la grecii stabiliți în Statele-Unite.

Acest milion va servi la construcția unui vas de războiu.

*

„Scenete și fantezii“ se intitulează un nou și foarte elegant votumtaș al d-lui Eugen Lovinescu și apărut în editura reviste „Facla“.

Despre cuprinsul cărții vom vorbi în ziar.

*

Recensămîntul populațiunii din Ungaria, făcut în 1910, ne dă, după biroul de statistieă, unguresc, cifra de 20,840,670 suflete, față de 19,254,559, cît s'a găsit la recensămîntul din 1910, deci cu un spor de 8,20 la sută, în intervalul acesta de 10 ani. In numărul de mai sus sunt cuprinse și naționalitățile, care în statisticile ungurești sunt socotite la un loc și numai cu multă greutate și aproximativ, se pot deosebi în rubricile care clasifică populațiunea după confesiuni.

*

STRUNA ZILEI

EXTREMELE SE ATING

Nefiind apă în oraș, caloriferele Spiridoniei nu funcționează. Bolnavii stau fără foc.

Știre.

Tainele naturii
Cine le cuprinde?
...Apa stinge focul
Apa îl aprinde!

INFORMATII

Incidentul de la Senat.—In urma incidentului ce-a avut loc între d. prof. dr. Thoma Ionescu și d. Al. Calimachi, în ședința Senatului de la 29 Noembrie, d. Thoma Ionescu a trimes martori d lui Calimachi, pe d-nii N. Xenopol și Sebastian Moruzzi.

D. Calimachi și-a constituit martori pe d-nii N. G. Cantacuzino și N. Lahovary.

Martorii întrunindu-se eri, au declarat incidentul închis, încheind următorul

PROCES-VERBAL

Astă-zi 30 Noembrie 1911 subsemnații Sebastian Moruzzi și N. Xenopol martorii d-lui dr. Thoma Ionescu întrunindu se cu d-nii Nicu Lahovari și N. Cantacuzino martorii d-lui Al. Calimachi am luat în discuțiune incidentul iscat în ședința Senatului de la 29 Noembrie 1911.

D. dr. Toma Ionescu declară, că cuvintele sale nu s'au adresat de cît băncii ministeriale, iar nici de cum membrilor din majoritate și deci d Callimachi nu se poate simți atins.

In urma acestei explicațiuni dată de d. dr. T. Ionescu, d. Calimachi neputîndu-se considera ca ofensat, roagă pe d. dr. Toma Ionescu să considere cuvintele sale ca neavenite.

In consecință, noi martorii ambelor părți, declarăm incidentul închis.

Făcut astăzi 30 Noembrie 1911, în dublu exemplar.

Martorii d-lui Toma Ionescu: Sebastian Moruzzi și Neculai Xenopol.

Martorii d lui A. Calimachi: N. G. Cantacuzino și Nicu Lahovary.

Detașările în învățămîntul primar.—Ministerul cultelor și instrucțiunei publice a luat o nouă decizie în privința detașărilor și suplinirilor din învățămîntul primar. Pînă acum, înainte ca inspectoratul învățămîntului să trimeată decizia luată ministerului pentru ca să se ia note din registre, direcția învățămîntului primar n'avea mijlocul de a ști, dacă un anume loc ocupat prin o numire de suplinire sau detașare aprobată de inspectorat, este sau nu vacant. La numirile ce vor face, inspectorii vor trebui să comunice ministerului instrucțiunei aceasta, iar ministerul revizoratului și cassei corpului didactic, revizoratul va trebui să anunțe direcțiile școalelor respective despre detașarea sau suplinirea ce s'a decis.

Concediile pînă la 8 zile pot fi aprobate de revizoratul de care depinde școala la care funcționează solicitatorul, acele concedii cari au durata pînă la 30 de zile trebuesc cerute la inspectorat. Cererea însă se face tot prin revizorat, căci acolo trebue să se dea un referat.

După această nouă decizie ministerială se vor conduce și grădinile de copii.

A fost clasată șosea comunală, sub denumirea Cogeasca-veche, drumul ce pleacă din șoseaua vecinală Cucuteni—gara Cucuteni și merge prin satele Cogeasca Veche și Hăsnășeni, unde se continuă cu șoseaua comunală spre Dumești.

Au fost autorizați să desfacă produsele monopolizate de stat, următorii din județul Iași: V. Țurcan, Șipotele; N. Ciută, Focuri; P. Gh. Popovici, Tomești; D. A Pachițescu, Ciurea; I. Băncilă, Tomești; Filip Ciorapciu, Tomești; Aglae Călin, Bivolari și Vasile Ene Roșca, Gropnița.

Nume ilustre.

Iată numele blazonaților, cari au fost aleși de Cameră să prezintă M. S. Regelui răspunsul la Adresă:

Ilie Anghelescu, Aug. Teodorescu, Victor Suditu, G. Stoenescu, St. Bibiceanu, I. Alexiu, Pandele Marinescu, N. Popovici, Sabba Ștefănescu, N. Volenti, P. Rădulescu, T. Lăbău, N. Vilcu, Marcoci, Vlădescu Olt, S. Mehedinți și Calalb.

S'ar crede că ie o listă de candidați la examenul de învățători de înaintat pe loc.

Bietul partid al blazonaților!

Domnii căpitani Petre Dobriceanu, batalionul IV vînători și Victor Corivescu, din batalionul III vînători, au fost mutați. după cerere, unul în locul altuia.

A apărut No. 6, cu data de 1 Decembrie din revista „Versuri“ cuprinzînd poezii semnate de: A. Arghezi, Claudia Millian, I. M. Rașcu, C. Riuleț, Al. Vițianu și C. R. Ghiulea.

Din lumea versurilor. Prețul 15 bani.

Simbătă 3 Decembrie, va avea loc în saloanele Societății de gimnastică, sport și muzică, un mare bal. Comitetul organizator și'a dat toată silința pentru ca succesul balului să fie desăvîrșit.

Invitațiile la bal se găsesc cu multă greutate, din cauza multor familii ce doresc, să asiste la această frumoasă petrecere familiară.

Comitetul „Societății ortodoxe naționale a Femeilor Romîne“, secțiunea Iași, învită pe Doamnele din Iași, la întrunirea de Luni 5 Decembrie, ora 4 jum., în Aula Universității, sub președinția Inalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului Moldovei.

In cursul lunei Noembrie au fost în oraș următoarele cazuri de boli contagioase:

1 caz de variolă, 53 cazuri de cori, dintre cari unul mortal, 5 cazuri de erisipel, 12 cazuri de febră-tifoidă, dintre care un caz mortal, 17 cazuri de scarlatină și 39 de anghină-difterică.

Consiliul comunal a fost convocat pentru mîne, la orele 4 p. m.

La ordinea zilei, se află proectul de concesiune pentru serviciul barometrie.

Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină și Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, Iași

sunt cele mai conștiincios preparate, cele mai curate și cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.

Cereți dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi și în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, și feriți vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse „SINTEZA“.

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate și se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEȘICA sau RINICHI, CONSTIPAȚIE etc.

Observați bine ETICHETA DE PE STICLA și PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU și marca „Sinteza“.

Refuzați ori ce substituție.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAȘI str. GOLIA No. 46 —

Ultime INFORMAȚII

❑ *In privința gheșeftului de la primărie, făptuit de socrul Cosmovici în profitul ginerului seu Zira,* Evenimentul *se zice autorizat de socru, să declare, că tata socru nu citește ziarele de opoziție și că nu răspunde la anonimi.*

Dacă nu citește ziarele opoziției, de unde știe socrul că ele se ocupă de gheșeftul cu ginerele; și dacă, iarăși, nu le citește, de unde știe socrul că relevările ziarelor erau nesemnate?

De cît s'ar înfunda în prostii socrul, mai bine l'ar pune pe ginere să redee terenul pe care l'a luat cu hapca, grație socrului.

❑ *Un mare număr de cetățeni, vor ținea zilele aceste o consfătuire, la care vor fi învitați și reprezentanții presei, pentru a discuta cu privire la intervențiunile ce urmează a se face, ca noua linie telefonică București—Cernăuți—Viena, să deservească și Iașul.*

❑ *La asaltul de arme, care va avea loc Sîmbătă seară, 3 Decembrie, la Jockey-Club, în afară de amatorii locali, din care cităm pe d nii căpitan Pavelescu Sturza, Possa, Sculy, Caradjea, Brătianu, și de profesorul Babeș, ni se anunță din București participarea profesorului Pepart și Bădescu și a cîtorva amatori.*

Toată elita Iașului și-a dat întîlnire la această serată, care pe lîngă că promite să aibă un succes strălucit, mai are și un scop frumos, întru cît se dă în profitul societății „Pînea săracilor".

❑ *Am reprodus ieri o declarație făcută de d. Matei Cantacuzino, că a refuzat să pledeze, pentru minister, în procesul tramvaiului.*

Mai aflăm astă-zi, că avocatul ieșean a motivat, prin concluzii scrise, nedreptatea ministerului. Acele concluzii sunt identice cu ale profesorului Gierke, de cari d. Marghiloman și-a bătut joc în discursul seu rostit în Senat.

❑ Călugărirea funcționarilor polițienești.

Toți gardiștii de oraș au primit ordin de la prefectul poliției, ca să observe, dacă funcționarii polițienești, începînd de la comisar, nu petrec în localuri publice. De vor descoperi pe vre-unul într'un local public, să dee imediat de știre, prin telefon, inspectorului de poliție.

Prefectul a uitat să lămurească cui să i dee de știre gardiștii, dacă vor zări într'un local public pe însuși inspectorul polițienesc.

Un alt ordin al prefectului a impus agenților de siguranță să cerceteze numele polițiștilor, cari se lasă sfănțuiți de brutari.

Un al treilea ordin, în sfîrșit, oprește pe funcționari să stee de vorbă cu reporterii *Opiniei.*

Toate trei ordinele fiind inteligente, ele sunt scutite de comentarii.

❑ Domnul Marghiloman răzbunat contra d lui Filipescu.

Nemesis, zeița răsbunării, n'a întîrziat să se ivească pentru d. Marghiloman. Ea l'a însărcinat pe d. general Skeletti să-l orienteze pe d. Filipescu în chestii militare.

La Cameră, ieri, generalul a amintit că generalul Averescu a ajuns, din sergent în armată, șef al marelui stat major; iar despre legea înaintărilor în armată, generalul a zis că este o lege defectuoasă etc.

Apoi, la o întrerupere a d-lui Nicușor Fleva, generalul a apostrofat:

— Ești avocat și nu te pricepi în militărie.

Aluzie foarte dreaptă la actualul ministru de război, care, ca și d. Nicușor Fleva, este doctor în drept.

Domnul Marghiloman a fost răzbunat!

❑ **Consfătuirea farmaciștilor.**—Aseară a avut loc consfătuirea anunțată a farmaciștilor.

Consfătuirea a început, la orele 4, sub prețedenția d lui dr. Floru, medic șef al orașului și în asistența d-lui farmacist Iteanu, membru în consiliu sanitar superior. Au participat toți farmaciștii, în afară de d. Verner, care nu se află în localitate.

S'au discutat asupra diferitelor neajunsuri, de care sufere breasla farmaciștilor.

*

Consfătuirea a fost destul de furtunoasă.

Chestia însă, care a provocat o discuție mai lungă, a fost aceia cu privire la taxarea medicamentelor.

Unii farmaciști, au căutat să învinuiască pe alții, că ar acorda rabaturi însemnate, fapt ce ar fi contra legei, și în dauna celorlalți farmaciști.

S'a ridicat în special un protest, în potriva diferitelor societăți filantropice, care acordă receptura necesară lor, numai în virtutea unui rabat însemnat.

S'a constatat însă, că și calea ferată, prin urmare statul, merge cu exemplul înainte în această privință, căci nu acordă furnitura medicamentelor, de cît în virtutea unui rabat.

*

La urmă farmaciștii s'au unit și au redactat un proces verbal, în virtutea căruia, cu începere de la 1 Ianuarie, să nu mai acorde nici un rabat.

Se va comunica societăților filantropice, că angajamentele ce au în această privință, încetează dela sus zisa dată. De asemenea se va interveni la direcția căilor ferate și i se va explica că cererea de rabat este ilegală.

Pentru ca acest angajament ce și-au luat farmaciștii să fie respectat, fie care farmacist a depus cîte o poliță de 1000 lei.

De îndată ce se va constata că un farmacist calcă acest angajament. apoi imediat polița va fi scoasă în scadență, iar banii distribuiți la săraci. In afară de aceasta, acel farmacist va fi supus la rigurositatea legei în vigoare.

Durata angajamentului e de șase luni.

*

Negreșit că s'au rîdicat și voci, care au cerut o scădere a taxelor în vigoare, ținîndu-se seamă de scumpetea traiului în genere, dar au rămas voci izolate.

Ședința s'a rîdicat la orele 8 seara.

❑ Incurajatorii d-lui Carp.

Eri la Cameră, d. Take Ionescu a dat citire declarațiunei de retragere a opoziției de la discuția Adresei.

Retragerea opoziției a fost comentată de un „dixcurs", rostit de un bărbat geografic cu nume de județ; Mehedinți, care a amenințat pe d. Take Ionescu, că, dacă nu va reveni la sentimente mai bune pentru guvern, șeful democraților va rămînea afară, în sala pașilor pierduți, pe cînd el, omul județ, va rămînea înăuntru.

La frumosul—se înțelege—„dixcurs" al Mehedințului, cu capitala Turnu Babilonului, s'a asociat cu o singură vorbă, una și fină, oratorul general Skeletti din Iași, care a tratat de „obrăznicii" afirmările opoziției, că situația este anormală.

Atît „dixcursul" județului, că „domnul Take Ionescu va rămînea în sala pașilor pierduți, cît și „obrăzniciile" generalului, fiind aplaudate zgomotos, d. Carp a luat cuvîntul, spunînd: „mă încurajați să merg înainte".

Vai de mersul înainte, cînd ajungi să fii împins de oameni de stat ca județul și generalul.

Generalul a ținut însă, și un al doilea „dixcurs". Vorbind, în calitatea sa competinte, în discuția proicetului pentru înaintările în armată.

Generalul a combătut legea, a spus că este rea, necomplectă, anticonservatoare. Concluzia: generalul declară că va vota această lege ră, fiind-că este membru al majorității. Dacă ar fi fost din minoritate, a adăugit generalul, ar fi votat contra.

Generalul crede, deci, că s'ar fi putut să se aleagă în opoziție.

❑ Membrii Camerei de comerciu au fost convocați, pentru mîne, la orele 4 p. m.

La ordinea zilei, se află chestiunile următoare:

Avizul camerei de comerț cu privire la proectul pentru funcționarea birourilor regionale de informațiuni comerciale și specificarea nouei liste de experți în materie de scripte și falimente.

Proectul pentru birourile regionale a fost întocmit de ministrul de industrie, în unire cu secretarii camerelor de comerț.

❑ Consiliul superior al magistraturii s'a întrunit, în fine, spre a recomanda un consilier la Curtea de Casație, în locul vacant.

Ca să nu fie bănuit că a recomandat persoana agreată de ministru, superiorul consiliu a recomandat pe domnii: Tanoviceanu, prețedintele Curții de Galați; Stătescu, procuror la Casație. Herescu, procuror general la Craiova, Budișteanu și Miculescu, prețedinți de secții la Curtea din București—rămînînd ca ministrul să aleagă pe unul din ei.

Și ministerul nu va putea alege de cît pe d. Șt. Miculescu care este fiunl părintelui ministrului de justiție.

❑ Legea sinodală a fost votată ieri în Senat. Camera o va vota la începutul săptămînei viitoare și promulgarea nu va întîrzia.

Imediat va fi convocat colegiul parlamentar, spre a proceda la votarea locurilor vacante.

❑ Azi, la orele 10 dimineață, s'a reînceput distribuirea apei în localitate.

❑ Ministrul de instrucțiune, a prelungit terminul de corigență, pentru specialitate de rufărie, pînă la 15 Februarie.

❑ Eforii Spiridoniei publică un comunicat la adresa „Opiniei", aducînd la cunoștință, că bucatele pentru bolnavi se prepară pe plită.

Firește că am luat act de cunoștințele eforilor în ale bucătăriei. Cine ar fi crezut că bucatele se prepară pe plită!

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

❑ D. dr. Rigani, inspector sanitar, care a fost două zile în localitate, s'a întors aseară în Capitală.

❑ Joi 15 Decembrie a. c., se va da în matineu o ședință de cinematograf la Circul Sidoli, sub patronajul Cercului didactic din localitate.

Se vor alege filme instructive din cercul cunoștințelor industriale și școlare.

❑ **Școlare.**—S'a acordat un concediu de 15 zile d lui Mihai Pastia institutor la școala Trei Erarchi.

— D. Grigore Bontaș învățător la Golăești s'a permutat pe ziua de 1 Decembrie la școala din Vultur, comuna Copou.

❑ La Prefectura de județ s'au făcut numirile următoare:

D. Gh. Chirică, a fost înaintat copist cl. I. în locul d-lui Gregorovici Stefanovici, înaintat archivar, în locul d-lui Mihalopol, revocat. D. C. Stroian a fost înaintat verificator în locul d-lui C. Costinescu. revocat.

❑ De la aplicarea legei repausului duminical și pînă azi, au fost condemnări la amenzi pentru calcarea legei, în favoarea camerei de comerț din Iași, în suma de 4240 lei.

Din această sumă, camera de comerț n'a încasat de cît 2275 lei.

❑ Comisiunea numită de administrația comunală, pentru a se pronunța asupra cererii formulate de direcția tramvaielor și schimbul prelungirei liniilor de la Copou și Socola își va depune mîne raportul.

❑ **Judiciare.**—Ministrul justiției a dispus ca parchetul de Botoșani să intervie în procesul pentru calcarea legei trustului, intentat de princepele M. Sturza d-lui M. Fischer, arendașul moșiei Flămînzii.

Procesul se va judeca în ziua de 7 Decembrie.

In ziua de 9 Decembre se va judeca, tot de trib. Botoșani, acțiunea pentru rezilierea contractului moșiei Ripiceni, arendată d-lui Avr. Fischer, tot pe baza legei trustului.

— Numitul N. Cădere, din Piatra N. a fost condemnat astăzi de Curte la 200 lei amendă, fiindcă s'a servit de un certificat fals la recrutare.

— La s. I a trib., continuă astăzi desbaterile în procesul pentru anularea testamentu'ui def. Profira Meleghie, în ce privește instituirea unui sechestru asigurător.

— Astă-zi a fost amînat din nou procesul complicilor fostului conductor postal Costăchescn.

— Numitul Haim Leib a fost condemnat la o sută lei amendă pentru bancrută.

❑ D. dr. I. Hobincu, demisionînd din postul de medic de plasă al plășii Hoceni, jud. Fălciu și-a reluat ocupațiunile sale medicale, stabilindu-se în orașul Huși, unde dă consultații clientelei sale.

❑ Noul program de astă seară Vineri 2 Decembre al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde între altele:

Bancherul, mare roman coatimporan.—Viclenia lui Nick Winter, scene detective.—Marco Visconti, reconstituire istorică.—Peripețiile unui hoț, comedie.—Vocea sîngelui, roman însuflețit.—Prince se însoară, scene comice.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu prețuri populare obișnuite, și mîne Sîmbătă seara reprezentație cu program nou.

Marți 6 Decembrie (Sf. Neculai) la 3 ore ziua mare matineu cu prețuri populare obișnuite.

Ultima oră

București 2 Decembrie

CONSFĂTUIREA DE LA D. TAKE IONESCU

București.—Aseară s'au întrunit la d. Take Ionescu, senatorii și deputații din opoziție.

S'a discutat cum trebuesc desbătute legile, pe care le va prezinta guvernul, precum și asupra interpelărilor anunțate.

E probabil, că prima interpelare, pe care o va adresa d. Take Ionescu, va fi asupra modului, cum concepe guvernul să respecte ordinea în stat.

MINISTRII LA REGE

București. — Suveranul a lucrat azi, cu miniștrii, d-nii Carp și Marghiloman.

Sinuciderea din Tecuci

Tecuci. — Azi dimineață, s'a sinucis soldatul Gh. Dimitriu, din regimentul 6 de roșiori.

Cauzele încă nu sunt stabilite.

Sinuciderea din T.-Severin

T.-Severin—Azi dimineață, s'a sinucis agentul de poliție Alex. Blehan, originar din București.

Mizeria ar fi cauza acestui act.

SINUCIDEREA DIN CAPITALA

București.—Aseară s'a sinucis la otelul Moscova, din calea Griviței, femeea Rebeca Segall, în vrîstă de 36 ani.

Cauza sinuciderei e mizeria.

ÎNBOLNAVIREA UNUI EPISCOP

Budapesta.—Noul episcop romîn din Grerla, I. P. S. S. Vasile Hosu, se află grav bolnav, într'un sanatoriu din Budapesta.

IUTRUNIREA LIBERALĂ

București.—Membrii clubului liberal din culoarea de albastru a ținut aseară o consfătuire, la care a participat și d. Ionel Brătianu.

Șeful partidului liberal în cuvîntarea sa, a accentuat politica economică a partidului liberal, care este în concordanță cu nevoile țărei,

INTRUNIREA MEDICILOR

București.—Comitetul asociației generale a medicilor, s'a întrunit aseară sub prețedinția d lui dr. Sion.

Prezidentul a răspus la învinuirea ce i s'a adus de unele ziare, cum că ar fi convocat congresul din motive politice zicînd că nu d-sa este autorul convocărei, iar asociația nu urmărește nici un scop politic.

D. dr. *Botescu* a accentuat, că în convocarea congresului, nu s'u ținut seamă de cît de nevoia îmbunătățirei stărei materiale a medicilor, dar nu s'a urmărit nici o acțiune politică.

După ce au mai vorbit și alți membri, s'a votat un comunicat, prin care se declară că asociația nu urmărește nici un scop politic.

S'a mai numit o comisiune, compusă din d-nii d-ri Drăgescu și Demetrescu-Calarași, cari să comunice această hotărîre d-lui dr. Birlădescu, directorul general al serviciului sanitar.

Scarlatina la Galați

Galați.—La școala normală din Galați, a izbucnit o puternică epidemie de scarlatină.

Școala a fost închisă pentru 15 zile.

Condemnarea unui director de penitinciar

Tg.-Ocna.—D. Ghenadiu, noul director al penitenciarului din Tg.-Ocna, a fost condemnat la 5 zile închisoare, pentru ultragiu adus autorităților, cu prilejul arestărei unei bande de falșificatori.

Furtul din Tulcea

Tulcea.—Astă-noapte niște hoți au spart biserica lipovenească „Fără Popă", și au furat suma de 1260 lei.

Hoții n'au fost descoperiți.

Războiul Italo—Turc

Inalțarea drapelului italian

Tripolis—Eri dimineață un torpilor și un contra-torpilor cu ofițeri de stat major și geniu, s'au dus în apropierea promotorului Tadjura. La ora 7 jum. dimineața regimentul 93 de infanterie și un detașament de artilerie de munte, o companie de geniu au plecat din Tripolis spre Tadjura în timp ce regimentul 11 bersaglieri cu un escadron de cavalerie lua drumul spre Amzara.

Trupele postate la sud-vest de Bellascar au înaintat spre Tadjura de la vest spre sud, Localitatea Tadjura a fost găsită complect părăsită, cxceptîndu-se cîteva grupe de arabi fără arme, care s'au supus predînd armele ascunse prin locuințe.

Drapelul italian a fost înalțat pe promotorul Tadjura.

Expulzarea italienilor

Constantinopol. — Ziarele anunță că au fost expulzați cîțiva lucrători italieni fără lucru. Ziarul „Sabag" află că Poarta a fost pusă în cunoștință pe cale diplomatică de propunerea de a se face un schimb de prizonieri de război.

Prizonierii turci în mînele italienilor ar fi 36, iar cei italieni aproape 150.

Stare de asediu

Constantinopol.—O iradea a fost dată pentru proclamarea stărei de asediu la Istip și Koeprule.

25 milioane pentru răsboiu

Roma.—Agenția Stefani anunță că se va publica în curînd decretele autorizînd pînă la 31 Decembrie un alt credit extra-ordinar de 25 milioane pentru expediția din Tripolitania. Ținîndu-se cont de sumele puse pînă acum la dispoziția ministerelor de răsboi și marina cheltuelile autorizate pentru perioda de 92 zile de la finele lui Septembrie pînă la 31 Decembrie se urcă la 90 milioane în total,— 65 milioane sunt acoperite din excedentele budgetului provenind din relecvatele active ale budgetului, 25 milioane pentru mijloace ordinare ale tezaurului de care guvernul va putea dispune chiar după plata rentei statului deja începută de 4 zile.

CAMERA

S'a votat tranzacția, pentru cumpararea terenului de la Durău, aparținînd moștenitorilor lui Gh. Panu.

Camera va lua vacanță mîine, pînă Mercuri.

SENATUL

Senatul s'a ocupat azi cu indigenate.

Intre alte, s'a votat și acea a d-lui V. Apotecker din Iași.

Senatul a luat vacanță pînă Joiu.

Mobile Löbel

Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași

DORMITOARE — SUFRAGERII — SALOANE — BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

— Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăți —

Galerii de bronz pentru perdele

Lei 7.50 complectă

— Lămpi electrice —

— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase.

Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Farmacia Motăș *Tg.-Neamț caută asistent cu bune referințe.*

MAGASINUL „Romînia Muzicală"

Iași Str. Lăpușneanu No- 24

— Furnizorul tuturor Autorităților —

Oferă Mașinele de scris **„Yost"** *noul Model No. 15 cu scriere vizibilă,* **în Rate lunare.**

Aseminea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **Mașini de scris:**

Hîrtie Carbon *neagră și violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de Mașini de scris.*

Stative *pentru concepte, Radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste Mașini.*

Hîrtie cerată și Ciclostile *etc. etc.*

Advocați, Autorități, Birouri, Ingineri, Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poștală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate și furnizarea Mașinelor **„Yost"** *și venim la cerere și în* **Provincie.**

„Romînia Muzicală", Iași

— Str. Lăpușneanu No. 24 —

SANATORIUL DOCTORILOR ZOSIN ȘI ȘTEFĂNESCU-GALAȚI

Situat lîngă IAȘI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrgușorul Socola, într'o poziațiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraș și cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii și livezi, primește pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescențe, debilitați, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condițiuni a se adresa la Iași, în ce privește boalele nervoase și interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce privește boalele urinare D-lui Dr. Ștefănescu-Galați, Str. Alexandri, ori și deadreptul la Sanatoriu, șoseaua Socola, comuna Bucium.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cel mai bun cadou de Crăciun şi Anul Nou

este maşină de cusut

INGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat şi ţesut

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

HOŢII ŞI FOCUL sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

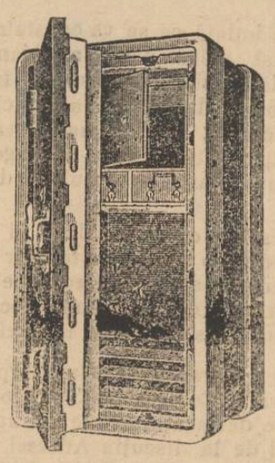

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistenţa lor colosală** şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OŢEL DE PRIMA FORŢĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

NOROC IN CASA

aduce un loz din colectura mea.

Pentru tragerea cl. I-i:

15|28 DECEMBRIE 1911

ţin la dispoziţia onor. public o bogată colecţie de numere norocoase:

1/8 Loz NUMAI Lei **1.50**

1|4 Lei 3.– 1|2 Lei 6.– 1|1 Lei 12.

cel mai mare câştig al clasei VI'eventl.

Lei **900,000**

Cumpăraţi de urgenţă bilete din colectura mea norocoasă, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat cu mult înainte de începerea tragerei.

Rob. Th. SCHRODER

IAŞI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAŞI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviţei 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOŞANI: Calea Naţională 203 — BRAILA: Piaţa Sfi Archangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOEŞTI: Str. Basarabilor 1 — GALAŢI: Str. Domnească 14

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

GRILLAGES

Maym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OF

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Mironescu 25

Sentință de moart

Cu aerul deprimat al apropiatei morți tot așa de inconștientă ca și viața lor —majoritățile imbecile ale senilului Petre Carp, au privit în ședința de Joi, actul înțelept și demn, de retragere a opoziției din Cameră de la discuția mesagiului.

Declarația ce însoția un asemenea ect și pe care șeful nostru era delegat s'o facă la Cameră—era cunoscută guvernului și majorităților sale.

Aceiași declarație o făcuse cu cîteva zile înainte, în numele opoziției, în Senat, șeful liberalilor. Totuși, ori cît de dureroasă a fost și pentru guvern și pentru membrii maturului Corp o asemenea declarație, de oare ce era rostită de conducătorul unui partid de adversari firești, ea nu părea atît de sdrobitoare și hotărîtoare.

Rostită însă de bărbatul politic, care două-zeci de ani din viața sa i-a consacrat regenerărei și consolidărei partidului conservator, această declarație însemna mai mult de cît o lovitură politică, ea era o sentință de moarte și pentru guvern și pentru susținătorii lui din Parlament.

D. Carp a primit Joi, în plină ședință publică, răspunsul decisiv și implacabil al șefului nostru, în privința propunerilor și încercărilor de conlucrare a tuturor forțelor conservatoare:

Desființarea cît mai neîntîrziată a acestor majorități ridicole și imbecile, cari au dat naștere celui mai rușinos și nul Parlament din timpul domniei Regelui Carol.

Șeful nostru avea dreptate. Cu un asemenea Parlament nu se mai poate sta de vorbă: A mai trăi în mijlocul lui e a te desonora, iar a'l mai lăsa să-și ducă mai departe miserabila-i și ticăloasa i existență, e a dezonora țara.

De aceia șeful nostru, a primit cu mîndrie sarcina de a da în fața lumei întregi și de pe tribuna Parlamentului semnalul grandios al luptei de exterminare.

Este mijlocul extrem, dar eficace, al clarificărei unei situațiuni imposibile, ce nu mai poate dăinui. D. Carp a fost de mult avertizat de lucrul acesta. In deosebi i s'a spus că pentru a se putea spera într'o mare, puternică și durabilă guvernare conservatoare, trebue în mod imperios dizolvat Parlamentul fraudelor și excrocheriilor electorale.

Soluția i s'a părut prea radicală și n'a acceptat'o: A sperat însă, că prin oare care temporizare se va putea transige și ajunge la menținerea cîtva timp măcar a acestui putregaiu moral, care constitue pentru d-sa quintesența partidului junimist.

Speranțele d-lui Carp au fost însă fatale. Ținînd prea mult la existența acestor majorități imorale—și-a riscat definitiv însăși existența sa politică,

Căci cine este naivul acela care mai poate să creadă în viața guvernului Carpist?

Retragerea opoziției de la cea mai importantă discuție parlamentară, e începutul sfîrșitului unei guvernări ce va rămîne pururea o pată urîtă, pentru viața politică a țărei noastre. Opoziția reprezentată prin cele două și unicele partide politice puternice din țară — va abandona în curînd cu totul parlamentul.

Și lupta cea mare, se va da în afară de parlament, în mijlocul mulțimei, a marei opinii publice, care de mult așteaptă să vadă răsturnat regimul de ticăloșie ce stă cramponat de putere.

In potriva acțiunei acestor partide, nu se poate opune rezistență. E prea paralitic guvernul d-lui Carp— pentru a se putea menține în lupta ce i s'a declarat. El va trebui să părăsească cît de curînd puterea —alt-fel va eși sdrobit din luptă în cel mai scurt timp.

De mult am avertizat pe d. Carp, de soarta ce 'l așteaptă. A avut ocazia și posibilitatea să se salveze, dar n'a înțeles nici mărinimia noastră nici nevoia țărei. E destul de trist dar mărturisim că acum nu mai avem nici regretul de modul cum își va încheea ultimele zile ale existenței sale politice.

Putea să închidă ochii în mijlocul unui partid conservator mare, plin de strălucire și de viață, iar nu în mijlocul unei coterii sau frînturi de partid, înjghebată prin conrupție și imoralitate.

Indrăzneala d-lui Carp de a fi parvenit să aibă cîtă-va vreme puterea—va avea însă un puternic și salutar învățămînt politic, pentru viitor. Se va vedea

că nu este permis a se încerc
de guverne și mai ales de p
pe organizații de politică crei
din mercenari sau oameni a
pe la răspîntiile drumurilor
vizați în politiciani și făurito

Tristă experiență, destul
plătită de țară—dar cel puțin
ținut în seamă spre a nu se
regreta în viitor.

Și acum puțină răbdare.

Actul de deces al acestei a
fost citit și la Senat și la Car

Rămîne acum de îndeplinit
litățile de înmormîntare. Se
plini și acestea. In tot cazul
ce a escaladat puterea nu va
măcar cinstea unei înmormînt
ma clasă.

Va fi o înmormîntare pe t
se face oamenilor săraci, căc
fost la suflet și la minte cinc
că poate trăi lipsit de forțele
lui conservator, din jurul șefu

Den

Cînd să cadă co

**In plin amurg al activit
politice, d. P. P. Carp a c
nu riscă nimic, dacă va fi
N'a fost nici odată violen
beralii, fiind-că aceștia l'a
nut totdeauna politicește.
popularitatea ce-a știut
facă, d. Carp ar fi fost
un uitat în politică, dacă
fi împrumutat picioare l
tianu și d. Ionel Brătianu
tă în flu.**

**Acum a întors pagina.
seu jubiliar cu politica, d
ani de cochetării cu liber
ful junimiștilor a aflat că
romînească există o banc
nală, că dînsa are diverse
tiple derivate, că există
credite, rurale și urbane
stăpîni pe toate sunt libe**

**Le cunoștea și înainte,
aceste instituțiuni - dar în
lor bună. Căci dacă toate
țiile acele au fost create
crea, ele, la rîndul lor, c
crație budgetară, de ce a
d. Carp ca amicii d sale
în consiliile de administra
pective? Mai mult, de c
unde prietinii sei n'au fos
s'a recurs la intervenția
cum a fost cazul cu Crec
ban din București?**

**Amicii d-lui Carp au fos
rizați, sub liberali, și în a
ațiuni „budgetare": la c
agricol superior, la comit
ministrativ pormanent,
rurală.**

**Astă-zi, deși amicii d-l
continuă să fie în toate ac
siilii și funcții, d. Carp pr
ză cu vehemență contra i
uniilor liberale, spunînd c
liberalii trag profituri de**

**Șeful junimist a luat în
chestia tramvaiului și l'a
blat, ca dovadă clasică c
șeitărie, în fața d-lor Paso
cescu, Țoțoi Lahovari, Me
și G. A. Scorțescu—care
loviți de sincope aplăudi
d. Carp spunea: „tramvaiu
fie pildă, că tot omul treb
fie cinstit în viața sa priv
sinteresat în viața sa pub**

**Iar în Cameră, cu prilej
nifestației opoziției, omul
or, care dă povețe țării,
purpurat de bucurie cînd
dinți, făcînd pe zodierul,
tisat d-lui Take Ionescu c
pierde în sala ușierilor
generalul Skeletti, o nouă
oratorică, a tratat minorit
obrasnică.**

**Nimeni nu va invidia pe
junimiștilor, nici pentru su
său din aceste zile, nici
felul cum a fost intinat.**

**Să te aplaude Toncesc
glorifici cinstea; să-l facă
aderul majorității, în Cam
Mehedinți și să găsești s
ție în apreciarea insolentă
necunoscut asupra minor
dușmanii să albă parte d
succese.**

FORMATII

M. S. Regele a acordat A. S. R. cipele Ferdinand semnul onoro- e aur, pentru serviciile de 25

Elevul de administraţie Stegă- u, din brigada 8 Artilerie, fiind demnat de consiliul de război orpului IV de armată la şase lu- nchisoare pentru sustragere de oficiale, a făcut recurs. Consi- a casat decizia fără trimitere.

O nedreptate, care trebuie re- tă, s'a făcut cu noua clasificare boranţilor facultăţii de medicină. ra dintre dînşii li s'au urcat sa- le la 75 şi 85 lei lunar, iar alţii tocmai cei mai vechi în slujbă fost lăsaţi cu salarul vechiu de ei lunar. Această nedreptate pro- e dintr'o categorisire arbitrară ce făcut. Cei dintîi au fost numiţi oranţi, cei din urmă servitori, de şi unii şi alţii au aceleaşi însărci- , şi fac statului aceleaşi servicii. o nedreptate care trebuie re- tă şi care poate fi lesne repa- .

Comitetul şcoalei de corecţie a convocat să se întrunească mîne, minică, ora trei, în sala senatului versităţii.

Toţi funcţionarii Spiridoniei vor aşii copilului colegului lor Ion Io- cu şi al d-nei Matilda Ionescu. otezul va avea loc în ziua de 12 embrie şi se va da numele Spiridon lui născut.

Examenul de capacitate, speciali- a croitoriei, a fost amînat să se ţie ziua de 3 Februarie 1912. xamenul de corigenţă la specialita- rufăriei, a fost fixat pentru 15 Fe- arie 1912.

Senatul a votat ieri naturalizarea ui Jean Roman, fiul regretatului netti Roman, inginer.

Discuţia generală asupra legei seriilor va începe Miercuri la Cameră.

Domnul Ulea a fost numit telefo- t la prefectura judeţului Iaşi, în locul ui Chirica înaintat.

Pe ziua de azi, s'au constatat în oraş s nou de anghină difterică, şi 1 caz rtal de scarlatină.

Birourile redacţiei şi ad- inistraţiei OPINIEI, se află stalate în strada Gh. Mîr- scu No. 25.

Scutirea de patentă a micilor patentari

Iată textul proiectului pentru scutirea de patentă a micilor patentari:

Art. I.—Se scutesc de patentă şi de zecimi de percepere următoarele profesiuni prevăzute în tariful şi tabelele anexate la legea patentarilor:

a) Patentarii de clasa 7-a şi 8 a din comunele cu o populaţie de la 50,001 suflete în sus;

b) Patentarii de clasa 6 a, 7-a şi 8 a din comunele cu o populaţie de la 15,001 pînă la 50,000 suflete inclusiv;

c) Patentarii de clasa 5 a, 6-a şi 7-a din comunele cu o populaţie de la 3,001 pînă la 15,000 suflete inclusiv;

d) Patentarii de clasa 3 a, 4-a, 5-a şi 6 a din comunele cu o populaţie de la 3,000 suflete inclusiv în jos;

e) Cîrmacii acei cari plutesc obişnuit de la Brăila pînă la Orşova şi înapoi.

Art. II.—Profesiunile prevăzute în aceste tabele cu denumirea de corsetar şi umbrele nu beneficiază de scutiri.

Art. III.—Scăderea se va face din oficiu de ministerul de finanţe numai patente şi zecimi de percepere. Celelalte zecimi vor continua a se percepe.

Profesiunile de categoria celor prevăzute la articolul I şi cari s'ar ivi în viitor vor fi trecute în roluri cu zecimi, afară de cele de percepere.

Art. IV.—Această lege se pune în aplicare la 1 Aprilie 1912.

Art. V. — Rămăşiţele din taxele de patente şi din zecimi de percepere, scutite prin legea de faţă şi datorite pînă la 31 Martie 1912, vor continua să se percepă pînă la definitiva lor achitare.

Art. VI. — Ori ce dispoziţii de legi, contrarii celei de faţă sunt şi rămîn abrogate.

Astăzi Sîmbătă 3 Decemb. va avea loc în saloanele Societăţii de gimnastică, sport şi muzică, un mare bal. Comitetul organizator şi'a dat toată silinţa pentru ca succesul balului să fie desăvîrşit.

Invitaţiile la bal se găsesc cu multă greutate, din cauza multor familii ce doresc, să asiste la această frumoasă petrecere familiară.

Administraţia comunală a hotărît redeschiderea Azilului de noapte, pentru lunile de iarnă.

Azilul va fi provizor instalat în localul din strada Golia.

Astă noapte, fata Elena Mărgineanu, din str. Călaraşi, a încercat să se otrăvească, bînd o cantitate de spirt denaturat.

Ea a fost internată la spital.

Cauza încă nu e pe deplin stabilită.

ŞOŞONI şi GALOŞI

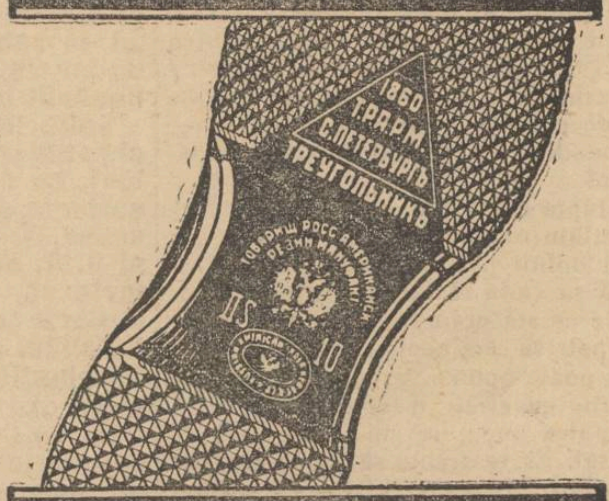

MARCA TRIUNGHIU

Russian-American India Rubber & Co.
„TREUGOLNIK" St. Petersburg
Sucursala: Bucureşti, Strada Sărindar 22

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziciunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

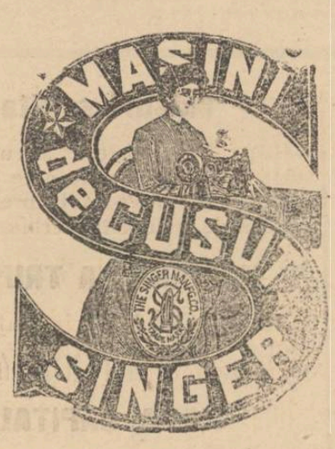

INGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Întrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

OURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 27

Sucursale în toate orașele principale din țară.

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

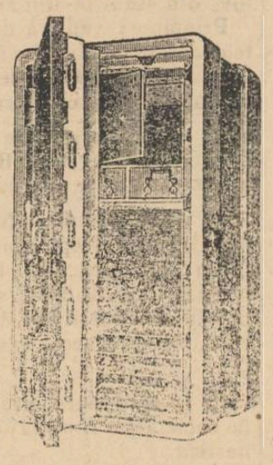

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor Case de bani consistă în rezistența lor colosală și în calitățile lor superioare, dat fiindcă sunt fabricate în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste 200 de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

NOROC IN CASA

aduce un loz din colectura mea.

Pentru tragerea cl. I-i:

15|28 DECEMBRIE 1911

țin la dispoziția onor. public o bogată colecție de numere norocoase:

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.– 1|2 Lei 6.– 1|1 Lei 12.

cel mai mare câștig al clasei VI'eventl.

Lei 900,000

Cumpărați de urgență bilete din colectura mea norocoasă, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat cu mult înainte de începerea tragerei.

Rob. Th. SCHRODER

IAȘI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAȘI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sfi Arhangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOESTI: Str. Basarabilor 1 — GALAȚI: Str. Domnească 14

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras O upă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — H. SIEBENEICHER — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

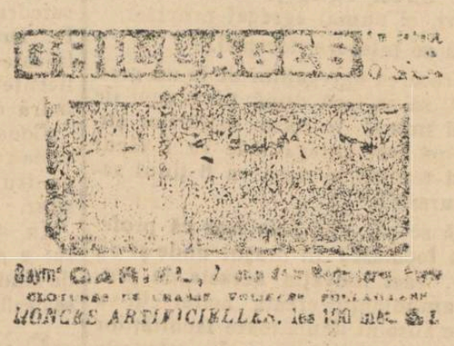

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

Ultime INFORMAȚII

❑ *In privința gheșeftului de la primărie, privitor la terenul pe care socrul Cosmovici l'a dăruit ginerelui seu, aflăm astăzi, pentru tnvederarea și mai mult a gheșeftului, că s'a propus ginerelui să vîndă o jumătate din teren și el a cerut pentru această jumătate, prin un oarecare Therian,* **1400** *lei, adică de 9 ori mai mult, de cît a dat socrului pentru tntreg terenul.*

❑ *Cerem epitropilor Spiridoniei să cerceteze imediat ce au devenit stofele și pînzeturile din magaziile eforiei, care stofe sunt rezervate numai pentru copii orfani, care sunt crescuți pe contul Spiridoniei.*

Așteptăm ancheta și rezultatul ei.

❑ *Direcțiunea generală a serviciului sanitar, a înștiințat azi pe medicii funcționari, că pot participa la congresul medicilor ce va avea loc în capitală în zilele de 8 și 9 Decembrie, cu condițiune de a lăsa suplinitori, pentru ca serviciul să nu sufere.*

❑ *Am fost desminți, în ce privea afirmarea noastră, că mai multe zile de-a rîndul, din cauza nefuncționării apei, bolnavii din spitalul central al s-tului Spiridon, au stat nemîncați.*

Cerem ca epitropii să publice un comunicat, desmințind că două zile de-a rîndul, bolnavii au fost tratați cu saleam și rîdichi, și că în a treia zi nu s'au preparat bucate într'un cazan, ce a fost instalat în mijlocul curții spitalului.

❑ *In astă seară la 10 are loc la Jokey Club, asaltul de arme urmat de dans, ce se dă în beneficiul societății „Ptinea Săracilor".*

Iată lista asalturilor :

PARTEA I

1) Fantezie de baston executat de micii C. Crupenschy ; 2) Dim. și Grigore Ghica, sabie ; 3) Alexandru Ghica cu prof. Babeș, floretă ; 4) C. Caradja cu L. Sculy, spadă ; 5) Locot. A. Cantuniari cu Locot. T. Schelleti, sabie ; 6) Căpit. Pavelescu Sturdza cu M. Posa, floreta.

PARTEA II

1) D-soara Olga Ghica cu prof. Babeș, floreta ; 2) Gr. Ghica cu prof. Babeș, floreta ; 3) Gh. Brătianu cu prof. Babeș, sabie ; 4) Locot. Cantuniari cu T. Badareu, floreta ; 5) prof. Pipart cu prof. Babeș, floreta.

❑ **Reforma învățămîntului superior.** — Cu privire la reforma învățămîntului superior, consiliul profesoral al facultății de medicină din Iași, a emis următoarele păreri :

1). Pentru numirea profesorilor să se reîntroducă principiul concursurilor, cu obligația pentru candidați de a prezenta lucrări.

2). Să fie trei grade în învățămînt : agregat provizor, agregat definitiv și profesor. In nici un caz să nu se numească direct agregați definitivi sau profesori, ci numai agregat provizor.

3). Să se înlăture docenții.

4). Trecerea agregaților de la un grad la altul, să se facă după un stagiu de 3 ani și numai în baza lucrărilor științifice pe care agregatul le va fi făcut în acest termen și dacă va fi ținut regulat cursurile.

5). Să se prevadă *prin lege* că profesorii să locuiască în orașul unde și au catedra, căci inovația aceasta de profesori ambulanți, creată acum cîți-va ani, este absolut dăunătoare facultăților de științi și medicină, unde catedrele sunt însoțite de laboratorii.

6). Să se admită principiul, în cazuri de vacanță, ca profesorii de la facultatea din Iași, să treacă la facultățile din București și vice-versa, la catedrele similare.

7) In ceia ce privește suplinirea să nu se admită de cît în cazuri excepționale, căci alt-fel profesoratul înseamnă crearea unei rente viagere de care titularul dispune, lăsînd adese-ori în locu-i ca suplinitori, tineri cu totul nepregătiți.

*

Consiliul facultății de drept, cu privire la avizul ce 'l a cerut ministerul asupra reformei învățămîntului universitar, a decis ca întâi, fie care profesor să-și dee avizul în parte și apoi toate părerile vor fi discutate într'un consiliu profesoral.

❑ Tribunalul secția I-a, a condemnat pe bulgarii Vasile Vorica, Ganciu Dofof și Ștefan Prodanitz, la cîte 15 zile închisoare și 50 lei amendă, pentru calomniarea agentului sanitar, din dispărțirea 3 a.

❑ In cursul săptămînei viitoare, medicul șef al orașului, va convoca pe toți președinții societăților filantropice, pentru a le comunica hotărîrea luată de farmaciști, de a nu mai acorda nici un fel de rabat pentru medicamentele ce furnizează, cu începere de la 1 Ianuarie.

❑ Lucrătorii bărbieri, au adresat ministrului de industriei un protest, în potriva dispoziție luate, de a se suprima pentru dinșii repaosul duminical.

❑ In ziua de 6 Decembrie onomastica Țarului Rusiei, un Te Deum va fi oficiat în biserica sfîntul Nicolae Domnesc, la orele 10 jum. dimineață. După aceea va avea loc o recepție în saloanele consulului rusesc.

❑ Principesa Raluca Sturdza văduva principelui Grigore Sturdza, care a cerut să fie călugărită la mînăstirea Agapia, construește actualmite un mausolemn la cimitirul din dealul Bogoslov, din numita mînăstire.

Principesa văduvă dorește ca osemintele defunctului principe, înmormîntate în București, să fie deshumate și reînmormîntate în cimitirul de la Agapia.

❑ Aflăm cu plăcere că prietenul nostru, d. profesor Em. Bardasare, care se afla suferind, se află pe deplin restabilit.

❑ Asupra cererei făcute de studenții facultății de drept din Iași de a se desființa examenul de licență, consiliul profesoral a hotărît să ceară regulamentul facultății de drept din București, la care acest examen este desființat.

❑ In astă-seară, are loc întîia serată, la societatea romînă de sport și gimnastică.

Multă lume distinsă, și-a dat întîlnire, la această serată.

❑ Clubul liberal din localitate, a fost convocat de urgență pentru mîine după prînz, cînd d. Sterea, președintele clubului, va face destăinuiri importante.

❑ Comisia de anchetă, numită de ministrul de interne spre a ancheta cele 23 capete de acuzări, pe care d. Cădere le aduce contra d lui dr. Șumuleanu, își va începe lucrările mîine în localul institutului de chimie al Statului.

D-nii Cădere și Șumuleanu au fost citați pentru mîine dimineață, la orele 9 jum.

Comisiunea de anchetă, se compune din d-nii dr. N. Tomescu, profesor la facultatea de medicină din București, Paul Bujor, profesor la facultatea de științi din Iași, și dr. Poltzer, directorul institutului de chimie din București.

❑ **Universitare.**—Senatul și consiliul de medicină se vor întruni Luni seara, spre a se pronunța asupra recomandărei la catedra de bacteriologie și la catedra de clinică medicală, ambele vacante la facultatea de medicină din Iași.

In ce privește catedra de bacteriologie, comisia compusă din d-nii profesori V. Negel, E. Pușcariu și M. Manicatide, a recomandat în unanimitate pe d. dr. Alexandru Slătineanu.

In privința catedrei de clinică medicală părerile comisiei diferă ; astfel : d. dr. Riegler recomandă pe d. dr. Bacaloglu, d. profesor Manicatide pe d. profesor Negel, iar d. profesor Tiron e de părere a se ținea coucurs între d-nii Negel și Bacaloglu.

— Consiliul facultății de drept, întrunit astăzi dimineață avea să se ocupe de cererile de supliniri de catedre, făcute de d-nii Aurel Zenleanu, pentru catedra de drept civil și de domnii, P. Dragomirescu și Vasile Iamandi, la catedrele de drept comercisl, secția licenței și Gabriel Danielopol la o catedră de drept civil.

Consiliul a decis să rezolve toate aceste cereri, după ce va fi votată legea pentru reforma învățămîntului universitar.

In aceeași ședință consiliul profesoral a amînat rezolvirea cererei, făcută de studenții facultății de drept, de a li se desființa examenul general de licență.

❑ Noul program de astă seară Sîmbătă 3 Decemb. al cinematografului Pathé-Frères, Circul - Sidoli, cuprinde între altele :

Naufragiul îngrozitor sau prada valurilor ; una din cele mai emoționante desfășurări, a cărei acțiune se petrece în largul ocenului Pacific, cînd vaporul prada vijeliei și aproape înghițit de valuri trece prin cele mai grele momente.

Fereastra fermecată, scene fantastice, o variantă la Faust.

Viața pe bordul cuirasatelor suedeze.

Soldatul nesupus, narațiune însuflețită.

Narcotizat, scene comice.

Lupte între bivoli între elefanți, sporturi și distracții la indieni, scene interesante luate după natură.

Onomastica agitată, scene comice.

Precum și cea mai nouă ediție a ziarului însuflețit Pathé-Journal cuprinzînd între altele : De pe cîmpul de răsboiu : O victorie a italienilor, luarea unui drapel turcesc după atac : răniții etc.—Regele Petru al Serbiei, la Paris, etc.

Poimîne Luni 5 Decembrie program nou cu „Morfinistul" mare dramă modernă (3 părți de cinematograf).

Marți 6 Decembrie (Sf. Neculai) la 3 ore ziua mare matineu cu prețuri populare obișnuite.

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

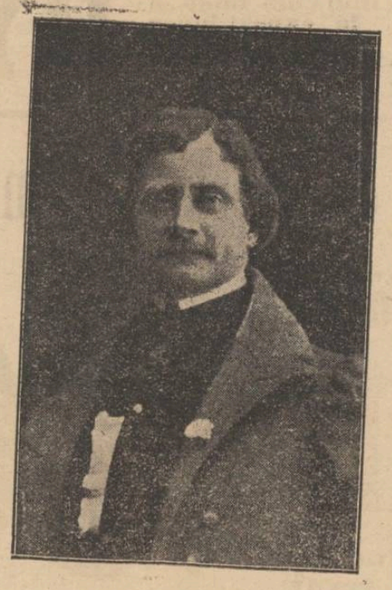

TEATRUL NAȚIONAL

LE BARGY

celebrul artist societar al Comediei franceze

însoțit de o trupă de elită, va juca în sala Teatrului Neațional, două reprezentații extra-ordinare :

Luni 5 Decembrie

L'AMI DES FEMMES

Piesă în 5 acte de Alex. Dumas Fiul

Marți 6 Decembrie

LE RESPECT DE L'AMOUR

Comedie în un act de Lionel Laroze

și

CONNAIS-TOI

Piesă în 3 acte de Paul Hervieu.

Biletele s'au pus în vînzare la Agenția Teatrală „Thalia" Th. Maximovici.

❑ **Judiciare.** — Iată zilele în cari Curtea de Apel din Iași, va judeca contestațiile electorale, la secția I-a : 12, 13, și 14 Decembrie, contestațiile din Iași ; tot 14 Decembrie contestațiile din Bacău și Vaslui ; 15 Decembrie : Suceava, 16 Decembrie : Dorohoi, 17 Decembrie : Roman, Neamtz, Botoșani, Fălciu și Tutova ; 19, 20 și 21 Decembrie : Tutova.

La secția a II-a a Curții : 12, 13, 14 Decembrie : Tutova, 15 Decembrie : Bacău, Vaslui, Tutova, 16 Decembrie : Suceava, 17 Decembrie : Dorohoi, 19 Decembrie : Roman, Neamtz, Botoșani, Fălciu, 20, 21 și 22 Decembrie : Iași.

— In procesul pentru anularea testamentului defunctei Profira Meleghie, intervenind eri o aranjare între părți, d-na Gabunea, care atacase testamentul, a făcut declarație că își retrage acțiunea și dosarul a fost închis.

— In camera de consiliu a secției I a tribunalului, se va pronunța astăzi consiliul de familie, asupra cererei făcută de d. Gregore Iamandi, de a fi pusă sub interdicție mama sa, d-na Ecaterina Mavrodi.

— Divirgența ivită în acțiunea pentru anularea testamentului defunctei Alexandrina colonel Rosnovanu, se va judeca la 9 Decembrie de complectul secției II a Curții.

— Procurorul de Fălciu a făcut apel, contra sentinței penale a tribunalului prin care a achitat pe Froim și Leon Fischer, inculpați de contravenire la legea trustului arendășesc.

Apelul a fost repartizat la s. II.

— La secția II a Curții, s'a amînat astăzi, procedura neflind împlinită, procesul jandarmilor torturatori Gheorghe Călin și Gheorghe Iacob, din comuna Miroslăvești, județul Suceava, acuzați că pentru a îndemna la mărturiri mincinoase pe săteanu Gh. T. Ciobanu, au aplicat acestuia lovituri pe corp, cu ferul roș, ceea ce dovedește că ambii jandarmi sunt carpiști.

Aceeași secție a amînat judecarea procesului lui Vasile Apostol, fost casier la magazia gărei din Botoșani, condemnat la 1 an închisoare, pentru delapidări.

— Curtea a redus de la un an la o lună, pedeapsa lui Toader Irimia, pentru înșelăciuni făcute în calitatea sa de colportor al librăriei naționale din București.

A respins, ca nesusținut, apelul lui Dimitrie Mitache, condemnat la 15 zile închisoare, pentru delapidări la banca populară „Leacul nevoei".

— Curtea a condemnat la 200 lei amendă, pe negețitorul R. Goldstein din Bîrlad, pentru bancrută simplă.

❑ Meseriașii, de toate categoriile, au fost convocați pentru un mare meeting, ce va avea loc Marți 6 Decembrie, în sala Pastia, orele 2 jum. p. m.

Meseriașii vor discuta legile propuse de guvern, cu privire la meseriași.

❑ Consiliul de higienă al orașului, a fost convocat, pentru Luni 5 Decembrie, ora 5 p. m.

La ordinea zilei diferite chestiuni importante.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

Ultima oră

București 3 Decembrie

Banchetul în onoarea profesorului Dr. Marinescu

București. — Aseară a avut loc la otelul Bulevard, banchetul dat în onoarea d-lui profesor dr. Marinescu, numit membru corespondent al Academiei de științe din Paris.

Au asistat 150 persoane, între cari, d-nii Arion, Toma Ionescu, Babeș și Pangrati.

S'au rîdicat numeroase tuasturi.

LIBFRALII DIN PLOEȘTI

Ploești. — D. Al. Radovici, a convocat pentru mîine pe membrii clubului liberal.

E vorba a se lua rezoluțiuni importante.

PARLAMENTUL

CAMERA

După deschinerea ședinței, s'a dat citire răspunsului Regelui la Mesagiu.

Apoi d. Stefan Ioan își desvoltă interpelarea anunțată, cu privire la decorarea, prin înaintarea în grad, a d-lui Alex. Cantacuzino-Pașcanu din Fălticeni, care se știe, a făcut cunoscuta propunere, de a face o importantă donațiune pentru oraș, dacă va isbuti în alegeri.

*

Senatul a luat vacanță pînă Mercuri.

Nou împrumut Austriac

Viena.—Camera deputaților a autorizat cu mare majoritate pe guvern a contracta un împrumut de 78 milioane pentru trebuințele căilor-ferate și pentru construirea de noi linii telefonice.

O desmințire

Roma. — Știrea ministerului de răsboi turcesc, care se bazază pe o depeșă a comandantului turc de la Benghazi, că Italienii se servesc de gloanțe Dumdum și de alte explozive oprite, e neîntemeiată.

Integritatea Persiei

Constantinopol.—Comitetul de aici a comunicat Persiei o telegramă a notabililor din Nedjef valetul Bagdad care fac apel la toți musulmanii pentru a apara integritatea Persiei contra Rusiei, și declară că vor forma un corp de 35000 oameni gata a merge in Persia.

O a doua telegramă anunță că în momentul în care corpul trebuia să plece, ulemanul suprem din Molla, Kinzim El Horaszani a fost ucis.

Sultanul și dreptul de disolvare

Constantinopol.—Propunerea depusă la Cameră de către marele vizir, cu privire la modificarea constituției, așa ca Sultanul să primească dreptul absolut de a disolva Camera, face rea impresie asupra celei mai mari părți a opiniei publice.

SITUAȚIA IN CRETA

Atena.—Ziarele de sară anunță că 25 deputați cretani s'au îmbarcat la Canea pe un vapor al companiei Gondi cu destinația pentru Pireu, dar că un detașament francez de marinari a ocupat bastimentul pentru a împedeca plecarea lor.

Măsuri sanitare

Belgrad.—Ministerul a suprimat măsurile excepționale de oare ce de la 3 Decembrie nu s'a mai prezintat nici un caz de holeră în Serbia.

MARCONI LA TRIPOLIS

Roma.—Celebrul inventator Marconi a plecat la Tripolis, pentru a organiza serviciul telegrafiei, fără fir.

NOUA CAPITALĂ

Delhi.—Regele și regina Angliei au pus prima peatră fundamentală a noue capitale.

La Atelierul Profesional

H. ZANESCU

STR. CUZA-VODĂ (Golia) No. 22

Directoară d-ra Eugenia N. Ionescu

Se efectuează ori-ce comandă de croitorie cu prețuri convenabile precum :

Manșon de blană	Lei 10
Manșon de pluș	„ 6
Etole	„ 10
Jachete de catifea	„ 30
Paltoane lungi	„ 40
Rochia simplă	„ 26
Rochia elegantă	„ 30,55
Tailleur simplu	„ 28
Rochie întreagă cu jachetă	„ 40
Fustă simplă	„ 8
Bluză necăptușită	„ 5
Corsagiu garnit	„ 10

Rochii de mireasă după înțelegere.

Comandele se execută cu mult gust și îngrijire și în cel mai scurt timp posibil.

DE INCHIRIET

LOCUINȚE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi și 2 odăi cu bucătărie, șoproane bune, o-gradă mare, grădină, apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite și vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— **Strada Păcurari No. 111** —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte)*

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

De vînzare Vițe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iasi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condițiuni excepțional de favorabile

Furnizează cele mai multe vițe Creditului viticol.

Producția Anuală

5,000000 VIȚE altoite în Nicolina Iași

2,000000 VIȚE altoite în Algeria

Mai bine de 2000 000 vițe s'au altoit din varietățile : Selection Carriere, galbenă de Odobești, Chasselas dore, și varietăți de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

Cereți catalogul gratis

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1464—Marți 6 Decembrie 1911

GUVERN ANORMAL

Abținerea minorităților de la discuțiunea răspunsului la mesaj, este cel dintâiu act, din o serie întreagă de măsuri, prin care cele două opoziții înțeleg să determine o cît mai grabnică retragere a guvernului actual.

O hotărîre așa de gravă, ca aceia de a răsturna un guvern prin ori-ce mijloace, nu se putea lua cu ușurință de bărbați ca d nii Take Ionescu și I. I. Brătianu, șefii răspunzători a două partide mari, dacă interesele generale n'ar fi serios periclitate.

Să ne amintim că guvernul d-lui P. Carp nu-i de cît fructul a două greșeli: una *constituțională* și alta de *tactică politică*.

Greșala constituțională constă în aceea că șeful junimiștilor, de și știa bine că nu se bucură de nici o simpatie în corpul electoral, s'a lăcomit totuși să ia puterea care ni se cuvenea nouă, conservatorilor democrați.

Greșala politică trebue căutată în sprijinul nemeritat pe care guvernul liberal l'a dat junimiștilor.

Iată dar un guvern, născut în mod anormal, lipsit de ori-ce credit în masele cetățenești, căruia i s'a dat însărcinarea de a consulta corpul electoral, cu *indicațiunea precisă* ca voința alegătorilor să fie lăsată să se exprime în libertate.

Cum oare și-a îndeplinit d. P. P. Carp o asemenea frumoasă misiune care, dacă nu avea justificarea practicei constituționale, trebuea cel puțin să ne dea ca chezășie experiența, etatea și trecutul d-sale?

A debutat cu o încercare de înăbușire a oricărei vieți politice și a sfîrșit cu cele mai pătate alegeri din cîte au fost în Romînia.

Respins cu indignare de șeful partidului liberal al căreia sprijin spera să l cumpere cu 55 de scaune în Parlament, d. Carp în fața perspectivei de a scăpa și ultimul teren care i mai rămînea, s'a aruncat orbește în brațele d-lui Al. Marghiloman, dînd alegerile care i se cereau curate tocmai pe mînele cele mai necurate.

Cum a procedat d. Marghiloman, nu mai este nevoe s'o spunem aci.

Destul că, după aceste alegeri, partidul liberal a trebuit să recunoască și el—noi o recunoscusem mai înainte—că țara aceasta nu poate să meargă mai departe cu un regim electoral care dă unui Marghiloman oare-care, putința de a falsifica dreptul de vot al cetățeanului, drept care reprezintă jertfa și munca mai multor generațiuni.

Aceasta este ceea ce d. P. P. Carp a numit la Senat, așa de spiritual, supărarea opoziției în potriva Sfîntului Ianuarie.

Astfel, la geneza unui guvern plămădit din greșeli, s'a adăogat un act de legitimație, care poartă iscălitura d lui Al Marrhiloman, ceea ce înseamnă: *falș, corupție, ipocrizie.*

Dacă cel puțin ar fi ramas d-lui Carp terenul ideilor proprii, meritul unui program cinstit care, bun sau rău, să reprezinte credințele și modul de a dezlega problemele în senzul convingerilor junimiste—încă ar fi fost ceva.

Și din acest punct de vedere guvernarea d-lui Carp este cu totul anormală, programul cabinetului junimist reprezentînd necesitatea politică și ridicolul.

Am fost cei dintîiu care, prin programul nostru, am propagat ideia scoaterii administrațiunei de sub jugul politic, convinși fiind că pe cîtă vreme prefectul, primarul etc., se vor schimba odată cu guvernele, nu se va putea face nici bună gospodărie, nici cinstită aplicare a legilor. Și ideia unei administrații independente, o punem în legătură cu schimbarea întregului sistem electoral, cel actual fiind și prea îngust și fără de apărare în contra a tot puterniciei guvernelor. Noi nu vedem putința unui progres real în viața politică a acestei țări, de cît în separațiunea cea mai complectă între dreptul cetățeanului de a vota în libertate și datoria administrației de a aplica legile. Dorim chiar, o cît mai clară demarcațiune între acești doi factori.

Dar, ca o asemenea despărțire să se poată temeinic realiza, avem nevoe de noui mijloace constituționale. De aceea înainte de ori ce, avem în programul nostru: *revizuirea Constituției.*

Și astfel, zicînd reformă administrativă, zicem în același timp reformă electorală și revizuire.

Se pare însă, că d. Carp înțelege lucrurile cu totul altfel. D-sa care nu ființează ca șef de guvern de cît grație putinței de a falsifica voința alegătorilor, prin samavolnicia administrativă, crede că o administrație corectă și la adăpost de fluctuațiile politice, poate să convețuiască cu un sistem electoral ca cel în vigoare.

Dar găsim oare, formulat cu claritate cel puțin principiul reformei administrative, în programul de lucru al cabinetului Carp?

Cîtuși de puțin nu.

Plecat în 1888 de la ideia *căpitănatelor*; trecînd apoi la instituția *guberniilor*, pe care a formulat-o in 1909 șeful junimiștilor a ajuns în 1911 la mult cunoscuta *descentralizare administrativă*, despre care se vorbește în Constituția de la 1866 și pe care d-sa speră s'o realizeze—în ce mod, numai d-sa știe—prin instituția directorilor regionali.

Apoi dacă ideea stăpînitoare din programul d-lui Carp, reforma administrativă—atît de scumpă inimei d-sale—este încă, după un sfert de veac de meditațiune în stare de *nebuloasă irezolubilă*, ne putem închipui ce pot să fie celelalte puncte din programul guvernului, unele luate de la noi ca legile d-lui Nenițescu; altele, simple făgăduieli ridicole ca acele relative la eftenirea traiului.

Iată dar pentru ce, bine face opoziția cînd vede în actualul regim, un guvern anormal, iar în timpurile de față o situație anormală.

Adus la viață cu ajutorul forcepsului, avînd de naș pe d. Marghiloman, cu un program nerealizabil cînd nu-i împrumutat, guvernul d-lui P, Carp vede, după abia 11 luni de guvernare, țara întreagă în picioare.

Sfîrșitul nu poate să fie de cît acel al ori cărei anomalii: *moartea prematură.*

BIATA ȚARA!

Se întreabă *Adevărul* **ce-a profitat țara, pe urma duelului oratoric dintre șeful partidului junimist cu șeful partidului liberal?**

Țara n'a profitat nemic - firește. A aflat, însă, două fapte interesante. A aflat că, la sfîrșitul vieții sale politice, d. Carp s'a răfuit odată și cu liberalii. Răfuiala aceasta, cu toate că violentă, n'a fost, totuși, de violența răfuelilor d-lui Carp cu partidul conservator, fie sub șefia lui Lascar Catargiu, fie sub șefia umoristică a Nababului.

A fost violent și cu d. Brătianu, foarte violent, dar mai puțin de cît fusese cu Lascar Catargi, căruia d. Carp îi promisese o înmormîntare de clasa a treia, mai puțin violent de cît cu Nababul, cu capul căruia a declarat că n'are ce face.

Țara a aflat apoi, că d. Carp a tolerat 50 ani toate afacerile liberale, fără a se fi ridicat odată contra lor. Că omul ultra-cinstit a fost foarte mulțumit să vadă virite în toate acele afaceri liberale, personajii junimiste scapătate, boieri sleiți de ani de opoziție.

Domnul Carp le-a taxat de întreprinderi veroase, de instituții crelate pentru a sărăci țara, pentru a se îmbogăți liberalii din avutul public.

Căci dacă n'a știut că toate instituțiile acelea sunt pentru a forma o democrație budgetară—prin ce minune a aflat'o peste noapte? Iar dacă a știut și le-a tolerat, ba a admis chiar existența instituțiilor de „spoliare" prin împănarea lor cu junimiști, cu ce obraz protestează el contra liberalilor, cînd el este complicele lor?

Iată ce a aflat țara. De profitat țara n'a profitat nemic, căci țara n'are să tragă folos din chestii personale.

Tramvaiul din București, de o fi o afacere sau nu, n'are să angajeze țara nici în discuții, nici în profit, nici în pierdere.

Chestia tramvaiului, tolerată de junimiști, cînd ea a fost creată, a devenit, la putere fiind junimiștii, o chestie pur personală a d-lui Marghiloman. Și domnul Carp, care datorează mult d-lui Marghiloman, a preluat'o, a adus'o în discuția Parlamentului și s'a făcut de rîs.

Ce putea profita țara din afacerea aceasta? A constatat doar, că politica este schimbăcioasă ca vremea: că d. Carp, care a mers atîta vreme alături de d. Brătianu, l'a părăsit acum, pentru ca mîine să cerșească, iarăși, la ușa casei șefului liberalilor - o mergeră împreună.

Cînd ie vorba de politica d-lui Carp, țara trebueste lasată în afară de discuție. Domnul Carp își urăște prea sincer țara, ca să se gîndească la dînsa.

Ușurări ciocoești

A apărut proiectul guvernului în privința ieftenirei traiului. Lumea se va aștepta, de sigur, la ceva foarte sensațional. Venit la putere pe baza ieftenirii traiului, înscriind în celebrul seu program, ca prim punct aceleași două vorbe, guvernul Carp ar fi trebuit să ofere lucruri extra ordinare pentru a iefteni traiul.

Sau guvernul habar n'are ce este cu scumpetea traiului, sau este un guvern de șarlatani—iată dilema în care s'a pus, în urma apariției proiectului sensațional. Proiectul cuprinde un singur punct: se scutesc de plata impozitelor casele ale căror chirii vor fi de trei sute lei în jos.

Ceea ce este, înainte de toate extra ordinar de șărlătănesc în acest proiect, este că prevederile lui aproape nu vor putea fi traduse în fapt. In materie de chirii, se știe că ele au ajuns exorbitante mai ales în centrele mari ale țării. Dacă am lua ca pildă Iașul, constatăm imediat că aproape nu mai există, doar în extremitățile orașului, unde populația nu este deasă, case cu chirii de trei sute lei pe an, necum cu prețuri mai mici.

Cine va profita deci, în Iași, de caritabilul proiect junimist? Și chiar dacă ar fi multe chirii variînd între trei sute lei în jos, ar profita oare chiriașii de reducere?

In primul loc ce fel de reducere? Dacă luăm maximul prevederii proiectului, adică chiriile de trei sute lei, sumă ce se reduce, după scăderea pătrimei existente, la 225 lei și înmulțim această sumă cu 12 lei la sută — impozitul cu zecimi — suntem în fața unei ușurări a traiului de 2 lei și ceva bani, pe lună.

Enormă ușurare! Apoi, dată fiind rapacitatea proprietarilor, ei vor profita de scăderea impozitului, nu chiriașii. Proprietarul, care, în general, are obligația de a plăti fonciarul, va fi destul de prevăzător pentru el, ca sa nu scadă chiriașului, ceea ce va fi scăzut prin noua lege.

Dar în afară de aceasta, ce ușurare prezintă proiectul, cine se uită dacă plătește între 5 și 20 lei chirie anual mai mult sau mai puțin?

Și ce influență va avea asemenea minimă scădere asupra tuturor celorlalte; alimente, obiecte, lemne, cari vor rămînea scumpe ca și acum?

De ce nu renunță guvernul la taxa comunală asupra zaharului? De ce nu prohibă exportul vitelor și ouălor? De ce nu intervine serios pentru ieftenirea traiului, nu în chip și ridicol și șărlătănesc cam fuce cu scăderea impozitului asupra chiriilor mici—chirii neexistente.

Bunurile de mână moartă

Anunță ziarele din București și faptul nu este desmințit oficial, că privitor la secularizarea bunurilor de mână moartă, ar fi intervenit diferinți în partidul de la guvern, în senzul că Nababul s'ar opune la răscumpărarea bunurilor Eforiei din București, așa că aceste bunuri ar urma să fie scuase din proiect.

Cum toate proectele ce le prezintă guvernul sunt ridicule, așa de ridicule că pînă și generalul Skeletti găsește material să combată pe unele din ele, nu este exclus că se va face o lege cu excepție extra-ordinară, cum este acea pe care o pretinde Nababul.

Dacă va fi exclusă Eforia din București și dacă adăugim că moșiile societăților de asigurare, adevăratul motiv al legii, aproape numai există ca proprietate a lor, de oarece, de cînd se vorbește de legea specială, societățile au avut timp să-și vîndă bunurile—dacă excludem aceste două feluri de proprietăți rurale, ce mai rămîne din proectul Carp?

Că d. Carp a ajuns prizonierul Nababului cu capul căruia, acum cîți-va ani, spunea că n'are ce face — acest sfîrșit tragic al d-lui Carp îl privește exclusiv. Dar cum se poate ca guvernul să osebească, drept fel de a fi, moșiile eforiei din București de acele ale Spiridoniei din Iași?

Nu se poate să secularizezi pe unele și să lași pe celelalte în liberă stăpînire. Secularizarea este, de fapt, o îngrădire a averei eforiilor. Este osebire între bunurile societăților de asigurare și ale eforilor. Primele contravin articolului 7 din Constituție, căci acțiunele societăților de asigurare fiind, în bună parte, în mîinele străinilor, locuind în străinătate, acei străini sunt, de fapt, coproprietarii unor imobile rurale aflătoare în România.

Statul are altă grijă pentru imobilele rurale ale eforiilor și societăților de binefacere, toate lasate prin legate, în scopuri umanitare și cari pot fi rău administrate.

Excludînd din lege eforia din București fiind-că așa vrea Nababul, și menținînd moșiile Spiridoniei, fiind-că fiul Nababului nu este și efor la Iași, guvernul crede că moșiile eforiei din București se află în administrare cinstită, iar cele ale Spiridoniei nu.

Dacă guvernul se va arata, în adevăr, dispus să comită o astfel de aberație, vom ști să-l împedicăm, noi, ieșenii, precum l'am mai împedicat să desconsidere instituțiile din Iași.

Comunele și eftenirea traiului

Administrația comunală din Budapesta nu-și perde vremea în discuțiuni zădarnice. Primarele acestui mare oraș, nu are a se ocupa cu certurile ajutorilor săi, nici a găsi chipul pentru a mușamaliza afacerile necurate de la Primărie.

Primarul din Budapesta se ocupă de interesele orașului.

Și acolo, ca și la noi, chestia scumpetei traiului preocupă pe fie-care. Alarmată de acest fapt, administrația comunală din Budapesta a procedat repede și a găsit mijlocul, pentru a aduce o ușurare.

Iată la ce s'a oprit pentru moment administrația comunală din Budapesta.

A creat o societate comunală pe acțiuni, cu un capital momentan de 4 milioane coroane. Scopul societății este de a înlesni prin toate mijloacele, aducerea în capitală a alimentelor de prima necesitate, pentru ca ast-fel prin abundență, să aducă și o scădere în prețuri.

Dar nu s'a mulțumit cu atîta.

Comuna din Budapesta a înființat prăvălii în toate părțile orașului, unde de o camdată să desface carne și pîine, bine înțeles, cu un mic cîștig și afluența populațiunei la aceste prăvălii, silește pe comercianții ceilalți de a scădea prețurile, la rîndul lor.

In acest moment chiar, comuna din Budapesta a votat suma de 500.000 coroane, pentru înființarea unor fabrici de mezeluri de carne, pentru a efteni și acest aliment de favoare, al populațiunei de jos.

Comentăriile sunt de prisos, și nici comparație nu încape.

La Budapesta cei puși în fruntea comunei, sunt oameni cari își dau seamă de menirea lor și și-o îndeplinesc cu sfințenie. D.

OAMENI ȘI LUCRURI

AUTORI ȘI ACTORI

Cînd avurăm, nu de mulf, ocazia de a aplauda pe Suzanne Després într'o piesă mediocră ca „Les Marionettes" a lui Pierre Wolf, ne-am zis:

— Fericită țeară! De trei ori fericită pentru scriitori—cari pot să dobîndească o sigură și trainică celebritate, nu numai prin puterea și meritul operilor lor dramatice, dar și grație avantagiului neprețuit ce le dau, artiștii dramatici.

Intrată în repertoriul unui mare artist, unui artist de turneu, piesa împărtășește soarta și gloria acestuia și, rînd pe rînd, poate triumfa înaintea unor noue serii de spectatori. Ce duioasă și sinceră armonie între autori și interpreți!

Ce legătură eternă indisolubilă între unii și alții, ce conlucrare și solidaritate ideală, în folosul țării, limbei și a culturii comune!

Nu este putere mai mare și folos mai durabil pentru un popor de cît să-și vadă graiul literar purtat în cît mai mari depărtări unde va fi ascultat și aplaudat nu de ai lui,—ci de străini.

Și cu atît mai de învidiat e o țeară, ci cît are avantagiul de a... exporta această marfă vie — a limbei literare, a frumuseței literare.

Iată acum — după al Suzannei Després—turnenl marelui artist Le Bargy. Ne va da, în cele două seri, piese din opera lui Alexandru Dumas și din modernul Paul Hervieu.

Este Dumas ceea ce se cheamă un clasic? Și da și nu. Cel puțin încă nu, deși „L'Ami des femmes" trece, de un număr de ani, drept piesă „clasică" în crestomațiile franceze. Ceea ce însă îi dă tărie și autoritate, este tocmai faptul că a rămas în repertoriul Comediei Franceze și în repertoriul de turneu al unor artiști mari, ca Le Bargy și alții. Mulțumită lor atîtea lucruri cuminți și spirituale din cîte a așternut Dumas Fiul în dramele sale—pot încă fi auzite și meditate în toate centrele civilizate, pot încă fi elemente de intelectualitate și educațiune pentru toată lumea cultă,

Cu artiști mari, cum are Franța, un ne-o clasic de felul lui Paul Hervieu—autorul admirabilei piese „Connais-toi!" poate face ocolul lumei impunîndu-și autoritatea de dramaturg consacrat, în căutarea veșnică a celor mai perfecte formule dramatico-tecnice și fermecînd prin armonia unei limbi literare desăvîrșită.

Dar de asemenea opere și mai cu seamă de asemenea artiști, cari să le asigure celebritatea și trăinicia au parte numai țările cu adevărat culturale.

Bodion

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

VIII

20 Ianuarie 19 . .

. . . . . .

Ce nebunească scrisoare! Totuși e un bine... Aceasta mă va face să nu mai pun pe viitor întrebări, al căror răspuns să mă turbure atît.. Prea m'am încumetat în puterile mele de a putea înțelege orice... Mă supun, rezervîndu-mi plăcerea de a mi se lămuri prin graiul viu aceea ce prin scris nu pot pătrunde.

Imi admiri răbdarea. Aceasta e o ironie — știu. Dar ce vrei? Caut să mă conving prin mine însă-mi. Și apoi, ți-o mărturisesc, e așa de interesant de a privi cu ochiul rece la ce mi se desfășoară. Cu lucrurile în care te-ai trezit e mai greu. Multe îți scapă. Pe cînd aci cea mai mică mișcare, cea mai neînsemnată vorbă te lovește, o prinzi, o judeci și adevărul ți-apare mult mai clar decît altă dată.

Ultima predică ce am ascultat o avu de subiect necredința oamenilor, care provine din trei cauze. Imi pun capul că nici nu le bănuești și mă felicit că îți pot face serviciul de a ți le da. Iată le: 1) Pasiunile inferioare ce stăpînesc pe oameni a făcut pe Dzeu să le smulgă credința pentru a-i pedepsi. 2) Știința e de vină, căci a făcut pe om să creadă că e capabil de a se coborî în fundul oceanului și de a sbura în înaltul cerului. 3) Discipolii falși ai lui Isus nu iartă nimic, nu sunt cinstiți și nu iubesc pe ceilalți.

In paranteză fie zis, dar Dzeu ar avea tot dreptul să se otenseze. Idealul ce-și fac unii oameni din el, este așa de josnic, încît privești cu milă la făpturile lui. Singurul punct mai just este al treilea. Nu i așa? Și acesta se aplică de minune celor ce-l susțin. Mai netoleranți decît corifeii tuturor religiilor există?

Incheerea predicei însă, a fost fenomenală. Ași trece-o sub tăcere, dar fiind făcută de un pastor care e profesor și la Universitate, merită toată atenția. Te rog ai răbdare și citește: Pentru a avea credință în Dzeu fii *umil*, căci Religia nu se poate învedera nici cu probe matematice, nici cu probe științifice.

Eu cred că dacă acești oameni s'ar mărgini numai la cultivarea sentimentelor, credința ar cîștiga mai mult.

In locul tînărului rus după cîteva zile se instală o italiancă, d-na Papi, fe nce instruită, distinsă și frumoasă;

cu multă inimă şi cu idei foarte originale. Toate orele libere le petrec în tovărăşia acestei femei — un *echantillon* omenesc din cele mai alese.

Nu vorbeşte bine limba franceză, dar cu atîta are mai mult farmec conversaţia cu ea. Păstrează accentul din limba ei; iar pe j îl pronunţă z.

Sufere de nervi.

Măritată după un inginer, s'a stabilit în Cairo, unde nu i-a priit clima — motiv pentru care cată să stee cîtva timp în Elveţia.

După ce ne cunoscurăm mai intim, îmi spuse că ea trăeşte numai între artişti. Barbatul ei face versuri; cumnatul ei e compozitor muzical; iar cumnata ei cîntă ceea ce fratele ei compune. Dar că toate acestea contribue s'o facă nefericită, căci ei lucrează din ambiţie şi nu din inimă. *„Et moi ze suis trop fière pour y retourner“* — îşi isprăvi ea destăinuirea.

Petrec ore delicioase în tovărăşia ei. Cunoaşte pe Carducci, d'Annunzio, Novelli, Carmen Sylva... Toţi sunt trecuţi în revistă de noi. Ea posedă un spirit analitic şi elegant, care te captivează cu toată puterea. Şi aceasta mă face să mă întreb ce mister se va fi ascunzînd şi în acest suflet de femee... Ce fel de barbat va fi avînd? Şi cum se îndură el s'o lase să rătăcească singură, expusă boalei şi primejdiilor de tot soiul?...

Cîteva zile la început fusesem în mare rezervă. Şi sufeream în mine resemnîndu-mă — cel mai bun lucru de făcut atunci cînd vezi că nu poţi inspira simpatia ce ai dori. Aflai însă, de la d-na Papi că ea dorise din prima zi să intre în vorbă cu mine. Dar că d-na de gazdă — cu care nu mă mai simt bine pentru că prea vorbeşte mult şi fără temei, — îi spusese că am idei prea mari de mine şi că scriu politică. Deocamdată d-na Papi îşi închipuise că sunt o revoluţionară rusă şi nu îndrăsnea să mă abordeze.

Acuzările gazdei provenise din faptul că nu-i primeam compania şi din faptul că văzuse prin jurnalele ce le primesc din ţară, iscălitura fratelui meu.

Făcurăm mare haz cînd ne explicarăm toată şurubăria.

Văzînd aceiaşi căldură şi din partea d-nei Papi îmi întăresc şi mai mult credinţa că simpatiile sunt reciproce ca şi antipatiile. De aci deduc, că totdeauna, acea influenţă misterioasă ce exercită sufletele unele asupra altora...

Şi ce bine e, cînd întîlneşti un suflet care să te înţeleagă fără osteneala de a i te descoperi!.. Ce bine ne potrivim în păreri... Şi ea preferă societatea barbaţilor, pentru că „se poate vorbi cu ei mai bine şi mai serios“. O, dacă gazda noastră ar fi putut auzi aceste idei! Cu ce brevet ne-am fi trezit!...

Dar la fel cu gazda cîte femei nu sunt? Sărmana corespondenţa noastră, cum ar fi taxată, dacă ochi profani ar descoperi-o.... Cînd ai şti cît de mult le compătimesc... Şi cred că îmi dai dreptate. Din pricina ideilor retrograde, din pricina orizontului intelectual aşa de îngust, cît sufăr ele! Nu pot gusta nici o mulţumire sufletească mai deosebită, In relaţiile dintre un barbat şi o femee, ele nu pot vedea de cît un singur lucru: *elementul pasional.* Şi această credinţă otăveşte aceia ce e mai pur, mai nevinovat şi mai gingaş în acelaş timp. Aceasta face să se scadă mult şi din aureola amorului, mareiui amor, sfînt şi unic. Aceasta face şi pe cei mai de bună credinţă să aibă rezervă către toate femeile. Duplicitatea de suflet li stă înainte ca o fantomă făcîndu-i a se retrage la cel mai mic avînt....

Dar aceste complicaţii sentimentale se simt de multe ori; şi cei cu bun simţ ştiu să ducă firul.

Voesc să-ţi spun de d. Ch. La început expansivitatea şi libertatea cu care ştii că mă comport către unele persoane numai, l-au făcut să stee în expectativă. Am simţit şi m'am arătat mai rece. Te rog să te indigni—nu de răceala mea—ci de intenţia răcelei mele căci desigur că ai simţit, că nu-i simpatic. Un om aşa de inteligent şi aşa de modest în viaţa şi apucăturile lui? s'ar fi putut să mă lese rece?

Ne întîlnim la unele cursuri. Şi multe fapte mă face să văd că sunt obiectul unui studiu psihologic. De care specie? N'aşi şti să spun. Unele întrebări adresate de el mă lovesc. Dar judec şi zic; fiecare are dreptul să se încredinţeze bine, dacă atenţia ce ar dori s'o dee cineva, merită sau nu.

Şi poate... tocmai această subtilitate spirituală să mă facă să apreciez mai mult pe acesta om. Am auzit vorbindu-se mult bine de el.

Am vizitat *Azilul Orbilor.* Dureros spectacol! E o şcoală mixtă în care se găsesc fete şi băeţi de la 5—12 ani. Era în timpul recreaţiei. Dar profesoara ţinu să-mi arate cum le predă el învăţătura. La un semn toţi se aşezară pe la locurile lor. Deschiseră pupitrele şi-şi deschiseră cărţile la locul indicat Rînd pe rînd citiră cîte un pasaj cu o uşurinţă ce n'ar fi dat de bănuit că aceşti copii nu văd.

Cărţile lor sunt făcute din foi groase de carton. Literile scoase în relief prin împunsături. Pipăindu-le, citesc curent. Tăbliţele de scris, făcute de lemn, au nişte despărţituri de fier pentru a indica linia şi locul literilor. Copii copiază sau scriu sub dictare foarte uşor. Hărţile geografice aveau munţii arataţi prin cuie mai înalte sau mai joase după mărimea respectivă. Căile ferate reprezentate prin sîrme groase iar şoselele prin sîrme mai subţiri.

Copii cuviincioşi, drăguţi, curaţi şi neîncetat procupaţi de cei din jurul lor pentru a-i ajuta.

Eşii cu inima strînsă....

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

Serata de la Jockey-Club

Simbătă seara a avut loc la Jockey-Club, asaltul de arme anual, dat în folosul societăţii „Pînea Saracilor“.

Serata a fost foarte reuşită din toate punctele de vedere, graţie comitetului organizator şi neobositului profesor de arme al Clubului, d. Babeş

Pacat numai că nefiind decît un singur anual, amatorii tari-ai Iaşului nu sunt antrenaţi, şi dintre ei numai d. căpitan Sturza a tras, şi că din causa asalturilor cari vor avea loc la Bucureşti săptămîna aceasta, nici unul dintre amatorii Capitalei nu a putut veni şi dintre profesori singur d. Bădescu a venit.

In schimb am avut cîţiva trăgători buni printre tineri şi chiar printre copii. Au avut mult succes tinerii Ghica, cari trag toţi, trag bine, şi felicităm pe d. Babeş pentru rezultatele obţinute.

Seria asalturilor se deschide printr'o fantezie cu bastonul, executată cu multă sufleţie şi viociune, de micii Crupenschy, aplaudaţi cu multă căldură pentru drăgălăşia lor. Urmează un asalt cu sabia între micii Dinu şi Gr. Ghica. Tinerii aceştia sunt foarte înzestraţi pentru scrimă şi au lucrat cu multă dibăcie. Micul Alex Ghica ne-a făcut apoi un foarte drăguţ asalt cu floreta cu profesorul său.

D-nii C. Caradja şi L. Sculy ne-au făcut apoi un frumos asalt cu spada. Ambii foarte supli, sunt mult înzestraţi şi foarte bine construiţi pentru scrimă. D. Caradja, mai larg ca joc, d. Sculy mai calm cu spada, bine în linie. D-nii căp. Sturza şi M. Possa, la floretă au lucrat cu multă vigoare. Cu toată superioritatea adversarului, d. Possa, care lucrează cît se poate de bine şi are mult temperament, a avut cîteva lovituri foarte frumoase. Partea I a se termină cu un asalt de floretă între d nii profesori Bădescu de la Bucureşti şi Babeş din Iaşi. Reputaţia acestor maiştri fiind bine stabilită, ne mărginim a arăta că au făcut un joc clasic.

Partea II-a se începe cu un asalt de floretă între d-ra Olga Ghica şi prof. seu, d. Babeş. D-ra Ghica promite a fi o bună trăgătoare şi e cu atît mai frumos pentru dînsa, cu cît e singura care trage în asalturi publice. Bravo D-ră! e bine să arăţi că scrima care e producătoare de supleţă, e printre sporturile cele mai potrivite pentru femee. Micul Gr. Ghica a lucrat apoi cu floreta, cu d. Babeş; e tot aşa de abil la floretă ca şi la sabie. Urmează un asalt, cu sabia între d-nii G. Brătianu şi C. Babeş, prof. Tînărul Brătianu lucrează bine şi a avut multe lovituri de precizie.

Serata s'a terminat printr'un splendid asalt cu floreta între profesorul N. Bădescu şi d. Căpitan D. Sturza, început cu salutul academic. D. Căpitan Sturza, e unul din cei mai tari trăgători ai Romîniei, şi-a reprezentat cu distincţie ţara în străinătate. D-sa e şi admirabil construit pentru scrimă şi lucrează nu numai cu mîinile, dar şi cu capul. Asaltul a fost foarte combativ şi a stîrnit admiraţia întregei asistenţi.

După asalt a urmat bal care a durat pînă la ziuă.

Avînd în vedere scopul frumos al seratei, tot ce are Iaşul mai distins a fost la Jokey-Club şi cucoanele au făcut şi ele.. asalt, însă de eleganţă.

Din numerosul public prezent au remarcat.

D-nele: Princessa Maria Moruzi, în bleu voilé de tulle perlé, dr. Riegler în negru, general Lambrino în negru, V. Sculy în negru voilé de dentelles, dr. Cosmovici în bleu voilé de noir, Mizzi dr. Konya alb şi negru, Ec. Cantacuzino în negru, Lucie Cananău, în negru garnit cu alb, Mariette Cerchez fraise voilé de gris, M. Cantacuzino velours noir, Hélene Manu beige voilé de noir, Netty Racovitză în velours noir, Constance Ghica blanc et noir, Lucie căpitan Negruzzi negru, Duţa căpitan Sturza alb voilé d'orange, Marie Krupenschi, albastru voilat cu alb, Luiza Vrabie ecru voilat cu verde, Margueritte Kessim mauve voilat cu gris, garniture d'argent, Elena Cantuniari elégante robe voilé de mousseline changeante, Sachelaride, în negru, Marie dr. Bogdan în alb, Marie Climescu argent voilé de mousseline noire et de roses rouges, Emilie Lascar Antoniu, cerise voilé de noir, dr. Palauz bleu cu dentele albe, Olga căpitan Panopol velours noir, Marie Filipescu charmeuse lilas garni de franges, Valerie Agarici mauve voilat cu gris, Coralie Pella catifea mordoré cu perle; Kilimoglu negru cu point d'Angleterre, Cuza în bleu cu point d'Angleterre, Gavrilaş în negru cu alb, Dahon in negru, Madeleine Drăghici, vert voilé de noir, Cora Drăghici alb voilé de noir, Mezincescu galben voilat cu negru, Flor alb cu blană, Margaritescu negru cu paillete, maior Macarovici în negru cu franjuri perlate, Corban în rose cu Chantilly, Mavrodi în alb voilat cu negru, Nathalie Babeş bleu voilé de gris.

D rele: Paulette Cananău în alb, Valentine Cananău alb, Lambrino în alb, Eugenie Kesim bleu cu aplicaţiuni; Lilly Panopol rose, Millo alb, Mărgăritescu rose, Drăghici gris, Amelie Rusovici gris, Ghica alb, Demetriad blanc et bleu, Lucie Manu rose, Margot Manu alb, Lisette Vrabie rose, Aice Sion alb.

D-nii: D. A. Greceanu, general Lambrino, N. Cananău, V. Pella, Lascar Antoniu, prof. dr. Demetriad, profesor dr. Ştefănescu-Galaţi, Grigore Kessim, dr. N. Racovitză, colonel Călinescu, N. Nanu, Lascar Rosetti, D. Filipescu, C. Climescu, Svicinsky, prof. dr. Mezincescu, V. Sculy, colonel dr. Palauz, Cosmovici dr. Ţaranu, Cerchez, C. Negruzzi, X. Eraclide, I. Manolescu, Agarici, N. Mavrodi, dr. Şeptelici, maior Broşteanu, Ştefan Gheorghiu, Barbu Dumitrescu, Paul Gheorghiu, Petre Dragomirescu, maior dr. Sava Goiu, N. Corjescu, căpitan M. Rosetti, căpitan M. Negruzzi, A. Lambrino, căpitan Vlăduţi, Konya, At. Gheorghiu, dr. Flor, Kilimoglu, căpitan Pavelescu Sturza, lt. Leon Ghica, lt. Coco Drăghici, lt. Tuţu Drăghici, G. Dahon, Sturza, lt. Capşa, lt. Bonciu, O. Buzdugan, Mironel Genoi, Chefneux, lt. Giurcăneanu, locotenent Rosin, I. Gheorghiu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Laude şi mustrări.—Nu toată presa pariziană acordă laude celei mai recente opere literare a compatrioatei noastre, Elena Văcărescu.

„Mercure de France“ publică o notă foarte puţin simpatică pentru romanul „Le Sortilège“. Nici ţara noastră nu e cruţată de ironiile mişcătoare ale revistei pariziane. Iată o mostră:

„Culoare şi iar culoare, fraze ca şi „cînd d-na de Noailles (născută Brîn„coveanu, *(Nota Red.,)* s'ar pune să plouă! Ileana, Radu, Profira, Fredea (?) „Floarea, Zamfira... etc... etc.

„Nu lipsesc nici Ţiganii, dinpotrivă, „sunt şi coloane de sticlărie şi brode„rii roşii ca sîngele de bou, costume de „operă—comică, dansuri de caracter, „pasiuni iresistibile pentru puşcăriaşi „cu mîni de incendiari.

„Acum, după ce ne-am notat impre„siile, trebue să spunem că am străbă„tut ţara romînească. De ce ţara asta „nu ar fi tot aşa de pitorească, tot aşa „colan de sticlă—tot aşa de ţigănească „—precum d-ra Văcărescu binevoieşte „să ne-o spună“...

Nu e prea amabil criticul francez nici cu sexul frumos, nici cu sora latină.

*

A apărut „Sanatatea“ cu data de 1 Decembrie, cuprinzînd un excelent sumar de articole ştiinţifice şi beletistice, precum şi suplimentul „Viaţa fericită“.

*

Academicianul Robinquet a dezvoltat înaintea plenului Academiei Franceze, tema prea puţin simpatică: dovezile despre relaţiile dintre Regina Anna a Franţei şi cardinelul Mazarin. După această părere devenită istorică, Regele-soare Ludovic XIV ar fi fost un copil nelegitim al lui Mazariu.

Academia care a reabilizat dăunăzi pe Sappho şi pe Phryné s'a emoţionat de docnmentele prezentate în detavoarea Reginei Anna.

*

A murit deunăzi un deputat milionar, A lăsat prin testament legate însemnate pentru şcoli, pentru societăţi culturate, pentru instituţii de bine-facere...

Trebuie să spunem că lucrul s'a petrecut în Grecia şi că pe răposat în chema Haracopos.

Probabil e unul din foştii arendaşi din ţara romînească.

*

La una din principalele universităţi americane s'a creat o catedră pentru a se preda teoria şi arta îmbătrînirii: Higienă, poveţe de traiu cumpatat etc.

*

In numărul ultim al „Ordinei“ Scrisorile din Iaşi, se ocupă de: Iaşul *înjumătăţit*—Cine a boicotaţ teatrul?—Legende nedrepte—Istoria unui afiş—Gabbathul miraculos—Sinceritate şi hipocrizie—Glossa beneficiilor—Inundaţii de bilete—Trucul „Centrului“—Şah la pungile antinaţionale—Opereta şi teatrul—Repetiţii de prisos—Vînt de primavară“.

*

STRUNA ZILEI

CONFUZIUNE

Directorul închisoarei de la Tg.-Ocna a fost condemnat la inchisoare.

Ştire.

Mă 'ntreb: directorului oare
Dacă-i condamnat, ce i pasă,
Chiar de o fi la închisoare,
Incă e la... el acasă!

CUTIA CU SCRISORI

O CALOMNIE

Prin ziarul „Evenimentul“ din ziua de 1 Decembrie a. c., sub titlul de: „Un factor de dezordine“, un anonim, delator, caută să-şi verse toată răutatea de care-i capabil, contra d-lui Rîpeanu, dirigintele şcoalei din Bivolari şi conducătorul mişcării cooperative din acea localitate.

La anonimi calomniatori se obişnueşte a nu se răspunde, însă pentru respectul corpului didactic şi al opiniei publice, vom arata cine este şi care-i activitatea d-lui N. Răpeam.

a) E institutor înaintat pe loc şi funcţionează în învăţămînt de 17 ani. Pentru activitatea sa şcolară posedă diferite *distincţiuni,* şi nu arare ori autorităţile şcolare i-au făcut *aprecieri elogioase* de felul cum pricepe a-şi îndeplini vocaţiunea sa de învăţător.

b) Despre calitatea sa de conducător al obştiei „Soloneţ“ putem spune că e foarte aprecint. Cassa Centrală a B. P. şi serviciul ei de control, la toate verificările ce s'au făcut obştei, au găsit o conducere şi corectitudine exemplară, spulberîndu-se astfel toate insinuările malitioase „ale unor distinse caractere“ cari vroiau ca din obştea „Soloneţ“ şi banca populară să-şi facă platformă politică.

Aspiraţiile însă le au fost distruse căci în d. N. Rîpeanu—pe care în nenumărate rînduri au căutat să l distrugă, au găsit un luptător neobosit, care nu pleacă capul la toate... muştele.

c) In calitate de conducător al băneei populare „Emanciparea Săteanului“—cea mai puternică bancă populară din judeţ cu un capital de circa 70000 lei—fiind ajutat de un consiliu de administraţie cu mult ascedent moral şi material—a reuşit, prin conduita sa exemplară şi corectitudinea ireproşabilă, a se bucura de o încredere neţermurită în faţa tuturor locuitorilor membri în bancă.

Aceasta e bine constatat de serviciul de control al Cassei Centrale a B. P., care a adus în multe rînduri meritate laude d-lui N. Rîpeanu şi întregului consiliu de administraţie.

Tot odată trebuie să relevăm faptul, că această bancă—graţie muncei depusă de d. N. Rîpeanu şi contra voinţelor sus ziselor „caractere“—a reuşit să şi cumpere localul său propriu.

Prin urmare d. N. Rîpeunu, departe de a fi un chemat de dezordine, din contra e un bun şi aprig luptător, atît pe terenul şcolar, cît şi acel al desrobirei economice a întunecatelor noastre sate.

Pentru toate aserţiunile noastre posedăm un lux de dovezi şi de va fi necesar v'om arata cine într'adevăr a vroit să învrăjbească sate întregi, aruncînd simburile anarchiei în tîrguşoru şi întreaga comună Bivolari.

INFORMAŢII

❑ Noua secţie III din spitalul central al Spiridoniei, farmacia, pavilioanele de izolare din strada Muzelor şi instalaţiunile din nou făcute, vor fi inaugurate în ziua de 12 Decembrie.

La solemnitate, care va avea loc între orele 10—11 jum. dimineaţă, vor fi invitate 200 persoane: autorităţile, consulii, actualii şi foşti senatori şi deputaţi ai Iaşului.

❑ Domnul Gh. Malhasovici, sub-comisar clasa II în Iaşi, a fost înaintat la clasa I şi mutat la Focşani; d. Al. Caloianu a demisionat din funcţia de sub-comisar la Ungheni, fiind numit în loc d. Filaret Filipescu.

❑ In toate paraclisele spitalelor şi schiturile bisericei Spiridoniei, se vor săvîrşi rugăciuni în ziua de 12 Decembrie, hramul bisericei sft. Spiridon.

❑ Direcţia serviciului sanitar a încunoştiinţat autorităţile, că s'au rîdicat măsurile preventive contra holerei, pentru provenienţele din Bourgas, Sozopol şi Varna din Bulgaria.

❑ Doamna Ana Gheorghiu, a fost numită învăţătoare, la şcoala din Dădeşti, com. Buznea, în locul d-rei Natalie Zavloschi, neprezentată la post.

❑ In comuna Mădîrjac, s'a înfiinţat o nouă bancă populară, sub numele de sf. Maria, şi cu un capital social de 1380 lei.

❑ Numitul Ozias Izrailovici din Iaşi, pe cînd se reîntorcea aseară cu căruţa din comuna Rediu-Mitropoliei, în apropiere de Tîrguşorul Copou, a fost întîmpinat de trei indivizi care ameninţîndu-l cu revolverele, i-au furat suma de 8 lei, precum şi calul cu căruţa.

Azi dimineaţă, s'a găsit pe cîmpul din jurul Iaşului atît calul, cît şi căruţa.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a făcut cunoscut medicului şef că ori ce cerere de dirigenţă de farmacie, trebuie să fie însoţită de documentele, prin care să se dovedească proprietatea farmaciei.

❑ **Din Huşi.**—Lumea din Huşi petrece; Intim-Club ţine recordul. In fiecare Sămbătă sară, bal; Semnalăm de la pic-nicul de Sămbătă 3 Decembre următoarele familii: D na şi d. căpitan Anibal Teleman prefectul judeţului, d-na şi d. Gh. Berea deputat, d-na şi d. Georges Andriescu, mare proprietar; d-na şi d. Ir. Gheorghiu avocat, d-na şi d. dr. I. Munteanu cu d-rele; d-na şi d. D. M. Ralea magistrat, d-na şi d. Alex. Răşcanu avocat, d na dr. T. Gideiu; d-nele şi d-nii P. et P. Gideiu, d-na şi d. Enacachi Emandi deputat, d-na şi d. C. Georgescu silvicutor, d-na şi d. Fr. Popov, proprietar, d-na şi d. dr. Ionescu, d-na şi d. Pan. Bogdan institutor, d-na şi d. Nistor profesor, d-na şi d. N. Calciu; d-na şi d. Alex. Calciu, d na şi d. C. Dinescu avocat, d na Bosie, d-na şi d-ra Popovici, d na şi d. Holban, d-na şi d. I. Dimitriu revizor şcolar.

Din domni au fost d. general Gh. Teleman, fost prefect, I. Teleman, Popov, căpitan Buznea, căpitan Vlădescu, căpit. C. Giurcăneanu, lct. Dragomir, sublct. Rale şi Apostoliu, Gh. Hotnog-Păsărescu, şeful culturii tutunurilor Fălciu, Marinescu, Moisiu avocat, dr. Raihmann, Simionescu profesor, Gh. Răşcanu avocat, Iancu Constantinescu avocat, Pavel Popov, etc.

*

Noul local în care e instalat gimnaziul Anastase Panu e aşa de impropriu, că nu poate nici de cum funcţiona în mod normal şcoala.

*

Se zice că d. Nistor profesor de matematici din Huşi va fi numit la Iaşi, oarele vacante de matematici, avînd în aceasta, asigurat concursul d-lui Greceanu; d. Nistor e alegător la Iaşi şi mutarea vine ca o răsplată dată votului său guvernului, la alegerile generale.

*

D. Gh. Vîntu, profesor definitiv de Istorie şi licenţiat în teologie de şi are după lege obligaţia de a face numai 12 oare de curs pe săptămînă, ca unul ce are mai mult de 20 ani în învăţămînt, a fost desărcinat de oarele de religie—în număr de 5 — şi lasat numai cu 8 oare de clasă; oarele de Religie s'au dat d-lui Alex. Ghiga, consilier comunal, licenţiat în teologie, fost comisar poliţienesc, candidat de preuţie la biscrica Sf. Toma din Huşi, şi suplinitor de Religie la gimnaziu.

*

Dl. Gr. Vericeanu, deputat, se bucură de atîta trecere pe lîngă Episcopul Conon Aramescul Donici, că a căpătat să predea cursul de drept civil şi administrativ la şcoala de cîntări bisericeşti, să numească dascali şi cîntăreţi pe la biserici, să radă şi să tundă preuţi şi diaconi, să rînduiască copiştii în cancelaria Episcopiei de Huşi; toate aceste în schimbul unui vot, a asigurat pe Episcopul Conon, că 'l va vota la scaunul de Mitropolit primat, al ţării. In legătură cu acest unic, vot stă şi unica şi strania atitudine a Episcopului Conon în Senat, care a adus pe d. Haret să-l desmintă că spune inexactităţi.

*

Calea ferată Crasna-Huşi a început a fi transformată în cale largă; lucrările de terasament au început în punctul Olteneşti, urmînd dinaintea şi în spre Crasna şi înspre Creteşti. Mai bine tîrziu ca nici o dată.

*

Ziarul *Opinia* se găseşte de vînzare şi în restaurantul gării Crasna, unde d. Gh. Popp, restauratorul e şi debitantul ziarului.

*

Politice. — Liberalii din Huşi, foştiii deputaţi şi senatori, au fost chemaţi la Bucureşti, Vineri 2 Decembre, de d. I. Brătianu spre a lua hotărîri asupra viitoarei candidaturi la col. I de Cameră din Fălciu, pentru alegerea de la 15 Ianuarie 1912. Au răspuns la chemare numai d-nii Ir. Gheorghiu şi Dobrea Dobreanu. S'a luat hotărîrea ca în caz de se fixează la Fălciu o candidatură liberală, nu una democrată, candidatul să fie d. Em. Porumbaru, fost ministru şi şeful liberalilor din Fălciu.

In sferele guvernamentale se zice că famelionul trage sforile pentru a asigura şefia d-lui Pavăl Michiu, care şi la centru îşi ia o atitudine de viitor şef, traţînd chiar miniştrii mai di hai de cît la moşie.

*

Prietenul nostru d. Petre Popescu, avocat, se află de mai multe zile suferind în pat. Graţie intervenţiei medicale a d-lui dr. I. Tănăsescu din Iaşi, starea generală s'a ameliorat. Dorim o grabnică şi complectă vindecare.

❑ **Şcolare.**—Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice, a aprobat ca elevilor din şcoalele primare rurale, care sunt de religiune catolică, să li se predeie religia de preoţii catolici.

Preoţii vor trebui să cunoască bine limba romînă şi înainte de a li se da autorizaţia, vor fi examinaţi de revizoratele şcolare.

— Institutoarea Maria Malcoci, de la şcoala din Tg.-Frumos, a fost transferată pe ziua de 1 Decemb. la şcoala de fete No. 8 din Braila.

Ultime INFORMAȚII

❑ In discursul, pe care d. Stere l-a rostit în întrunirea lunară de eri, a clubului liberal din localitate, șeful local a afirmat că d. Carp a fost alături de d. Brătianu, cînd s-a votat legea tramvaiului, și că un membru al guvernului actual a tratat pentru o înțelegere în chestia tramvaiului.

Putem complecta această de pe urmă senzațională destăinuire, spunînd că ministrul care a tratat din partea guvernului, a fost d. Ioan Lahovary, iar liberalul fruntaș, cu care a tratat, a fost d. Emil Costinescu.

Aceste două fapte au topit cu desăvîrșire ferul roș al d-lui Carp, căci și cînd s-a votat legea, d. Carp fusese alături de d. Brătianu, iar după ce se declarase desființată societatea tramvaiului, d. Carp voia să se apropie de d. Brătianu, în același chestie, prin intervenția d-lui Lahovary.

❑ Ministrul justiției va depune chiar Mercuri, pe biurourile Camerei, un proiect de lege confra trusturilor spoliatorilor, care iau cu chirie mai multe case, și le reînchiriează apoi, luînd chirii exorbitante.

Proectul va fi identic, cu acel al trusturilor arendășești și va prevedea că nimeni nu poate lua cu chirie de cît o casă, și prăvăliile de care ar avea nevoie.

*

Este interesant de aflat, că proectul acesta se datorește intervenției personale a M. S. Regelui.

Suveranul a aflat în adevăr, prin frizerul Curții, d. Lazăr Popovici, domiciliat în București, calea Victoriei, că o bandă de exploatatori a reușit să iee cu chirie toate prăvăliile de pe calea Victoriei, urcînd chiriile în mod fabulos.

Frizerul s'a plîns Suveranului, că va fi nevoit să se mute de la April, din prăvălia pe care o ține de 25 ani, de oare ce arendașul a urcat chiria de la 4 la 8 mii lei anual,

Regele a cerut informațiuni și aflînd că banda de exploatatori există în adevăr, a cerut primului-ministru să găsească imediat un chip, ca să pună capăt exploatărei. Ast-fel a luat naștere proectul, care va fi depus Mercuri, pe biuroul Camerei.

❑ *Gheșeftul Cosmovici a fost desbătut Simbătă, cu multă vioiune, în cabinetul primarelui.*

Inainte de a se deschide ședința consiliului comunal, mai mulți consilieri, în special d. Gh. Buțureanu, a cerut să se revie asupra vînzarei cunoscutului teren, de oarece în afară de faptul, că nu este permis ca un administrator să facă vînzări de bunuri comunale unei rude a sa, mai este și faptul că art. 2 din regulamentul comunal, oprește ori-ce vînzare, fără licitație,

Primarul, ca să scape pe primul ajutor de rușine, a afirmat consilierilor, că chestiunea terenului, a fost tranșată spre mulțumirea tuturor.

Afirmarea primarului este absolut fantezistă și l invităm să arate, în ce constă tranșarea, iar noi afirmăm că nimic n'a fost tranșat și nu poate fi tranșat, fără de anularea vînzării făcută d-lui Zira.

❑ *Consiliul superior al magistraturei, și-a dat avizul pentru înaintarea d-lui Vasile Bălășescu, actual procuror la Curtea de Craiova, consilier la Curtea de Apel din Galați, în locul d-lui Titus Istrati, care va fi trecut la pensie din oficiu, din cauză de boală.*

❑ *Comisia de anchetă numită de ministerul de interne pentru a ancheta acuzările pe care d. inspector Cădere le aduce d lui dr. Șumuleanu, ca director de chimie al statului, a anchetat ieri toată ziua și astăzi pînă la oarele 12.*

Comisia s'a întrunit din nou, după prînz și a redactat și semnut concluziile anchetei, cari vor fi remise Mercuri ministerului.

❑ *Mercuri va fi o ședință istorică la Cameră: un duel oratoric între domnii Take Ionescu și P. P. Carp.*

Opinia *va publica în aceiași seară o amănunțită dare de seamă a ședinței.*

❑ *Ziarul nostru nu va apare mîine, marți, sf. Nicolae.*

❑ *Instituția judecătorului unic, înființată prin legea din 1909, va fi desființată, probabil cu începere dela I April.*

Desființarea va fi prevăzută prin proectul de reorganizare judecătorească, pe care ministrul de justiție îl va depune în Ianuarie:

In cercurile guvernamentale se asigură, deși lucrul pare foarte neprobabil, că d. Carp ar fi convins pe Rege, pentru reînființarea contenciosului administrativ și că un proect în acest senz, urmează a fi depus pe biurourile Senatului,

❑ Un prefect de pus în cadru, iar la vreme, în spirt pentru conservare eternă, este „destinsul" prefect al poliției Iași.

Un prefect, absolut ridicol, absolut nedemn de postul seu — care ar vrea, totuși să aibă parte de o presă bună, cu atît mai mult, cu cît, el pretinde, că a fost „ziarist".

Ca fost ziarist, ajuns prefect, dovadă clasică despre timpurile anormale în care trăim, actualul prefect a luat o măsură contra presei; accesul caetului delicios, album cu file rupte din viață, în care caiet se înscriu, de polițiști, banalele evenimente ale zilei, accesul acelui caiet a fost oprit reporterilor ziarelor de opoziție.

O măsură foarte stupidă contra presei, luată de un prefect, inteligent, neluată, însă, de nici un prefect anterior, de și nici unul nu făcuse gazetărie *indirectă* și nevinovată cum a făcut'o fostul „director" al *Evenimentului.*

Că reporterul nostru n'are voie să savureze proza polițienească — veți vedea imediat că omul are noroc. Căci dacă reporterul n'ar fi fost oprit să posteă foileta caietul, iată ce ar fi aflat pe ziua de ieri—căci iată partea pur polițienească, publicată în ultimul număr al *Evenimentului*, singurul ziar ai cărui reporteri pot citi caietul polițienesc:

1) „Brigada specială de siguranță" a descoperit și al doilea furt de pielcele; 2) Brigada de siguranță (nu cea specială, nota noastră), a descoperit că furtul de 220 lei, în prejudițiul doamnei Calmuschi, a fost operat de o copilă de 14 ani, Ecaterina Olariu; 3) s'a descoperit într'o cafenea că se juca macaua cu pietre de dominos; 4) (zeițuită cu compacte corp 14), comisarul Teodoru și subcomisarul Macarie, au reușit cu osebit succes la examenul de „aptitudine".

Dacă scădem cele două interesante descoperiri ale brigadei „speciale" de siguranță, care nu stă sub controlul prefectului, vedem că vestitul caiet al prefectului, pe ziua de alaltăeri, continea reușirea cu strălucit succes, la examenul de „aptitudine", a d-lui Teodoru, care a impus jidanilor din Iași să cumpere portretul d-lui Marghiloman — și a d-lui Macarie, care, anul trecut, căzuse la examen și fusese îndepărtat din serviciu.

Atît.

❑ Lucrătorii brutari s'au pus din nou în grevă, în urma faptului că patronii nu le-au satisfăcut cererea.

In unele brutării încă se lucrează.

❑ Un mare număr de mediei din localitate, vor pleca Mercuri seara la București, pentru a participa la congresul medical, ce începe în ziua de 8 a lunei.

❑ Mîine la orele 2 jum., are loc în Sala Pastia, o întrunire convocată de meseriași, pentru a discuta legile depuse de d. ministru Nenițescu.

❑ Camera de comerț a făcut azi cunoscut societății funcționarilor comerciali, că li se pune la dispoziție sala camerei de comerț, pentru întrunirea de la 11 Decembre.

❑ D. G. S. Cristofor, epitrop al Sf. Spiridon a plecat Simbătă la Karlsbad, împreună cu familia pentru o lună și jumătate.

❑ Noua revistă femenină „Viitorul romîncelor" pe care d-ra Adela Xenopol o va scoate în curînd, a fost dată la tipar.

Ea va avea ca deviză, maxima filosofului Descartes: „Cuget, deci exist".

❑ **Incidentele de la consiliul comunal.** — Sîmbătă seara, s'a întrunit consiliul comunal, sub prezedența d-lui D. Grecianu, primarul orașului, care sosise în dimineața acelei zile din București. Această ședință a fost bogată în incidente, ce merită a fi relevate.

*

La ordinea zilei, ca primă chestiune, se afla propunerea unui domn din Bacău, de a i se acorda antrepriza serviciului barometric, pe timp de 3 ani, obligîndu-se a plăti comunei 24 la sută din venit.

Acest ofertant depune și o garanție de 2000 lei.

Altă ofertă nu se găsea la comună.

Cu toate aceste, era de față și d. Teitler, vechiul antreprenor, care cerînd cuvîntul, acesta-i fu acordat de primar.

„In uimirea generală, d. Teitler zise:

„— *Nu puteți da antrepriza în concesiune, de oarr ce eu am un nou contract pe timp de 3 ani de zile.*"

Stupefacție generală.

„—**Nu știu nimic—răspunse primarul — eu nu ți-am acordat nici un nou contract** *și nici n'am auzit de așa ceva.* **E un adevarat șantaj.**"

La aceasta Teitler răspunse că el are o prelungire de contract.

Dar cine ți l'a dat? întrebă d. Grecianu?

Mi l'a dat d. Stamatiu! răspunse Teitler, fără a se tulbura.

Primarul devine perplex.

Se scoate din dosar o hîrtie, în care se găsea în adevăr, o resoluție a d-lui Stamatiu, prin care prelungea antreprisa lui Teitler.

Chestia deveni de tot groasă, și pentru a salva situația, d. Gall, secretarul Primăriei, zice că d. Stamatiu i-a comunicat, să considere acea resoluție ca neavenită.

*

Fără altă formalitate, resoluția și adresa aflătoare în dosar, au fost considerate ca neavenite, iar primarul a cerut vechiului antreprenor să lese și dînsul rabatul din oferta cealaltă și atunci i se va da d sale antrepriza.

Unii consilieri au să se opuie. D. Brandia cere ca vechiul antreprenor să se spele întâi de gravele acuzațiuni ce planează asupra lui; d. Buțureanu a comunicat că vechiul antreprenor a corupt doi servitori de la o școală, cu toate aceste d. Grecianu, față cu insistențele lui Spiridon Irimescu, cum că noul antreprenor nu prezintă o garanție suficientă, a acceptat propunerea d-lui Teitler și i-a acordat antrepriza serviciului barometric.

Oricum, a fost o licitație sui generis, pe lîngă incidentul de mai sus.

*

Dar cu asta ședința nu era terminată.

D. *Dimachi* a interpelat pe primar, cu privire la reparațiunea localurilor de școli.

Consiliul votase 180 lei pentru repararea localului școalei Hatmanul Nicoară.

Banii s'au chettuit — zise d. Dimachi — dar reparațiunea nu s'a făcut.

D. Grecianu, se scuză că nu e în curent. Caută pe vre-un ajutor de primar, dar ia-l de unde nu-i.

D. Stamatiu e în Rusia, iar d. Cosmovici o ștersese tiptil din sala de ședințe.

*

D. *Gh. Buțureanu*, consilier comunal, a interpelat deaseminea asupra neglijenței pe care o constată în administrație și a cerut să se ieie măsuri mai energice.

❑ Pentru profesorii nemulțumiți din partid, s'a creat acum în urmă inspectoratele cu delegații speciale, care existase sub altă formă, și sub ministeriatul d-lui Haret, dar fusese desființate de d. Arion, ca fiind sinecure.

Sub d. Haret, inspectorul pedagogic avea obligația de a face un număr anumit de inspecții și primea 20 lei diurnă zilnică, pe cînd acum inspectorul are 500 lei pe lună și nu este obligat să facă de cît 12 inspecții lunare.

Prin recrearea sincurei s'a dat satisfacție la Iași d-lui profesor I. Tufescu, care era demisionat din club, iar acum s'a reînscris.

D. Tufescu este în căutarea unui suplinitor la catedra sa de geografie, căruia nu-i oferă de cît 100 lei lunar, deși legea cere ca suplinitorii să fie plătiți cu 80 la sută din salarul titularului.

❑ *Școala de corecție.*— In ziua de 4 Decembrie, ora 3 p. m., a avut loc în sala de consiliu a Universității, întrunirea consiliului general al societății pentru „Ocrotirea copiilor" sub prezidența I. P. S. Mitropolitul Pimen.

La această întrunire s'a hotărît cu unanimitate.

a) Să se înființeze o școală pentru îndreptarea copiilor cu rele porniri la mînăstirea Bistreța din jud. Neamț cu această ocazie a bine voit a dona următoarele sume:

I. P. S. Mitropolitul Pimen 1000 lei, Principesa M. Moruzi 1000 lei, d-nii: M. Uhrinovschi 500 lei, M. Castano 200 lei, M. C. Climescu 100 lei, C. Meissner 500 lei, Drag. Hurmuzescu 500 lei, Iul. Teodorescu 200 lei, I. Burada 100 lei, Părintele P. Savin directorul Seminarului 100 lei, d. Gabriel Pîrvu, directorul Mitropoliei 50 lei.

b) S'a autorizat comitetul a interveni la corpurile legiuitoare pentru a căpăta societatea titlul de persoană morală și juridică.

c) In privința mijloacelor de a se mări fondul filantropic s'a hotărît: donațiunile binevole, cotizațiile lunare, concerte, reprezentații teatrale, conferințe, etc.

d) Să se primească copiii cu rele porniri ale instituțiunilor cu condiție că acea instituție să plătească taxele cuvenite societății.

e) S'a dat titlul de membru fondator d-lui Gh. Burgheloa avocat din Dorohoiu.

❑ In gara Crasna se află instalate de cîteva zile biurourile serviciilor monopolului statului pentru a cumpăra de la sătenii cultivatori de tutun toată recolta de tutun făcută în jud. Fălciu pe valea Crasna și Lohan.

In județul Fălciu se cultivă tutunul pe o întindere de circa 300 Ha. și sînt peste 2000 de mici cultivatori. Pentru plata aceasta recolta se va deservi aproape jumatate milion, ceia ce revine că un Ha de tutun produce până la 1200 lei anual.

❑ Medicul șef al orașului, a făcut azi din nou cunoscut directorilor de școli, de a nu se reprimi în școli copii care fuseseră bolnavi, fără avizul medicului comunal.

❑ Domnul Gh. Gh. Berea a trecut cu mare succes primul examen de doctorat în științele politice și economice, la facultatea din Paris.

❑ **Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

TEATRUL NAȚIONAL

LE BARGY

celebrul artist-societar al Comediei franceze

însoțit de o trupă de elită, va juca în sala Teatrului Neațional, două reprezentații extra-ordinare:

Astă seară Luni 5 Decembrie

L'AMI DES FEMMES

Piesă în 5 acte de Alex. Dumas Fiul

Marți 6 Decembrie

LE RESPECT DE L'AMOUR

Comedie în un act de Lionel Laroze

și

CONNAIS-TOI

Piesă în 3 acte de Paul Hervieu.

Biletele s'au pus în vînzare la Agenția Teatrală „Thalia" Th. Maximovici.

❑ **Judiciare.**—Domnul Sava Bolfos a intentat acțiune pentru revandicarea moșiei Bălușenii de jos, din Dorohoi, pe care fratele reclamantului a lăsat-o, juriu testament, comunității armene din Botoșani.

Judecarea a fost amînată astă zi la secția II a Curții.

— Domnul Moritz Tambler, reprezentantul casei de mașini E. Grossman din Iași, a sacționat astă-zi înaintea curții. cu juri ziarul *Evenimentul*, care, în numărul său cu data de 29 Noembrie, într'o notiță intitulată „arestarea unui escroc", a învinuit pe Tombler, că ar fi săvîrșit o serie de excrocherii în prejudițiul mai multor firme străine, între care și casa de mașini Singer.

— Au fost confirmate mandatele de arestare ale numiților D. Dumea, Iițik H. Segal și Iițik Grinstein, deținuți pentru furt.

— Astă-zi s'a judecat ultimul complice în afacerea falșifioărilor de certificate de clase primare, din Botoșani.

Numitul I. Rotarașu a fost condemnat la 2 luni închisoare.

— Afacerea Van Saanen și complicii a fost repartizată la s. I a Curții.

❑ Noul program de astă seară Luni 5 Decemb. al cinematografului Pathé-Frères, Circul - Sidoli, cuprinde între altele:

„*Morfinistul*" extra-ordinară dramă socială—din seria filmelor teatrale—cuprinzînd 3 părți de cinematograf. Ultimul succes al zilei. Toate rolurile sunt interpretate de cei mai distinși artiști din străinătate.

Tipuri japoneze, artiști comici și pantomimele japoneze.

O călătorie la Oristano-Sardinia (Italia). Vederi după natură.

Delhi, vechia reședință a Marelui Mogol și viitoarea capitală a Indiei.

Marți 6 Decembrie (Sf. Neculai) la 3 ore ziua mare matineu cu prețuri populare obișnuite.

Ultima oră

București 5 Decembrie

Drama senzațională din Capitală

București.—O dramă s'a petrecut aseară, în localul siguranței generale, care a emoționat pe toți acei, cari au asistat la desfășurarea ei.

Iată faptele:

In orașul Reval din Rusia, s'a săvîrșit zilele aceste o mare fraudă la o casă de bancă de acolo.

Frauda, care se urcă la suma de 58 mii de ruble, a fost săvîrșită de casierul Cassei, Mihail Heinrich.

*

Aseară, la orele 7 jum.. siguranța generală a fost înștiințată, că prin Ungheni, au trecut în țară, Mihail Heinrich și soția sa Sarah, venind din Reval și îndreptîndu-se spre București.

Cu mult însă înainte de această telegramă, siguranța a fost înștiințată telegrafic din Reval, că soții Heinrich, cari au comis frauda, au fugit spre Romînia. In telegramă se dădeau și semnalmentele soților dispăruți.

Poliția a luat imediat cuvenitele măsuri, înștiințînd în primul rînd otelurile.

*

Cu trenul de Iași, au sosit în adevăr soții Mihail. Ei au lăsat bagajele în gara de Nord, cu înștiințare de a fi expediate a doua zi la Predeal, iar amîndoi s'au dus la otelul Traian, cel mai apropiat de gară.

Otelierul văzînd că se potrivesc semnalimentele, a înștiințat imediat siguranța, și curînd un comisar se prezintă cerînd soților Mihail să-i urmeze.

La început Mihail protestă cu energie și explică interpretului adus, că el nu e vinovat.

Dar neavînd încotro, se supune, și amîndoi fură transportați la siguranța generală.

*

La orele 10 jum. noapte, pe cînd se continua ancheta, de o dată d-na Sarah Heinrich, căzu jos, văitîndu-se.

Salvarea fu înștiințată și în curînd sosi și d. dr. Zeligman. Se credea că e un acces de nervi.

Starea ei însă se agravă pe fie ce minută.

In acest timp Mihail se arata foarte nepăsător, dar după cîteva clipe și el căzu jos.

Se constată atunci, că ambii se otrăviseră.

Mihail mai putu spune, că în adevăr el a defraudat suma de 59.000 ruble, și bani, se găsise la dînsul și că ambii au luat hotărîrea de a se sinucide, în cazul cînd vor fi arestați.

Cu toate ajutoarele date, ambii încetară din viață.

Generalul Caneva rînit

Constantinopol.—O știre de pe cîmpul de răsboiu, arată că generalul italian Caneva, a fost rînit.

Rănirea lui Sir George

Londra.—Sir George a fost rînit de către o sufragetă, pe cînd eșea de la o întrunire publică.

Alegerile parțiale

București —Se știe că alegerile parțiale an fost fixate, pentru 15 Ianuarie.

In caz cînd opoziția va lupta în aceste alegeri, se afirmă că d-nii Vintilă Brătiana, M. Porumbaru și Al. Constantinescu vor candida la Argeș, Fălciu și Olt, iar d-nii dr. Istrati și Andrei Noica la Neamț și Teleorman.

Greva lucrătorilor tipografi

Cernăuți.—Lucrătorii tipografi au declarat azi greva generală, în urma refuzului patronilor de a li spori salariile, spor ce se impune față de scumpetea traiului,

Regele și politica financiară a guvernului

București.—In cercurile liberale, se comentează partea din răspunsul regelui la Mesagiul Camerei, de a nu se aventura într'o politică financiară extraordinară, ci să urmeze politica financiară economică din trecut, ca un al doilea avertisment, pe care Suveranul îl dă actualului guvern.

PRIMIREA D-LUI GHICA

Sofia.—D. Ghica, ministrul României, a prezintat azi regelui Ferdinand, scrisorile sale de acreditare, zicînd că misiunea sa nu e mai grea de cît a predecesorilor sei, și consistă în a căuta să se întreție cele mai cordiale relațiuni între ambele popoare.

La aceasta Regele Ferdinand, a răspuns:

„*Imi place a crede, că cordialele relațiuni, deja stabilite prin tradițiune și prin interesul ce leagă ambele popoare, vor oferi, o cale, deja trasă, silințelor și interesului d-voastre.*

In mențiunea simpatică pe care o faceți muncei și progresului poporului Meu, îmi este plăcut a constata ecoul sentimentelor guvernului rominesc",

MAGASINUL „Romînia Muzicală"

Iași Str. Lăpușneanu No- 24

— *Furnizorul tuturor Autorităților* —

Oferă Mașinele de scris „**Yost**" *noul Model No. 15 cu scriere vizibilă,* **în Rate lunare.**

Aseminea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **Mașini de scris:**

Hîrtie Carbon *neagră și violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de Mașini de scris.*

Stative *pentru concepte, Radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste Mașini.*

Hîrtie cerată și Ciclostile *etc. etc.*

Advocați, Autorități, Birouri, Ingineri, Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poștală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate și furnizarea Mașinelor „**Yost**" *și venim la cerere și în* **Provincie.**

„Romînia Muzicală", Iași

— *Str. Lăpușneanu No. 24* —

Farmacia Motăș *Tg. Neamț caută asistent cu bune referințe.*

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultațiuni 3—6 p. m.

— **Strada Ștefan cel Mare No. 6** —

(intrare prin bolta magaziei Kahane)

15,000 Decalitri *Vin nou de vînzare la moșia Stînca. Se vinde și în detaliu minimum 1 Vas.*

Prețul fix 7 lei Decalitru.

A se adresa d lui LEO POPPER Iași.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

JACQUES PAUKER

BUCUREȘTI Telefon 3|63.—Str. Smîrdan 51

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. Bd. Marie Louise 79

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit.

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté“, postamente de mori pentru mălai, uleiuri rusești şi americane valvolină „Meteor“, bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule ‚Garwens‘, balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS“

VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Săptămâna viitoare

15|28 DECEMBRIE 1911

va avea loc tragerea cl. I-i

Grăbiţi-vă deci a cumpăra lozuri norocoase, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat mult înainte de începerea tragerei.

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

cel mai mare câştig al acestei clase eventi.

Lei 300,000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate, sau sub ramburs

Rob. Th. SCHRODER

IAŞI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAŞI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală: Calea Griviţei 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale: BOTOŞANI: Calea Naţională 203 — BRAILA: Piaţa Sfi Arhangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOEŞTI: Str. Basarabilor 1 — GALAŢI: Str. Domnească 14

HOŢII ŞI FOCUL sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

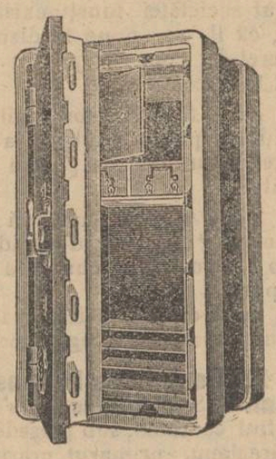

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistenţa lor colosală** şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OŢEL DE PRIMA FORŢĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

GRILLAGES

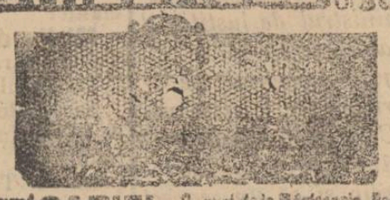

Maym GARIEL, 2, rue de la Bûchserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, FOULANDERIES
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1465 — Joi 8 Decembrie 1911

ROMANIA * ISSUE BIBLIOTECA CENTRALE

Interpelarea de azi

Astăzi la Cameră, d. Take Ionescu își va desvolta interpelarea sa, asupra politicei generale a guvernului.

Va fi o ședință mare, extrem de importantă, atît prin însemnătatea chestiunilor, ce vor fi puse în discuțiune, cît și prin netăgăduita valoare a celor doi barbați politici, ce se vor angaja în discuțiune.

Să sperăm însă că nu va avea nici caracterul violent al discuției din săptămîna trecută, din Senat,—cînd de asemeni șeful guvernului pe de o parte și șeful partidului liberal pe de alta, au dus duelul lor parlamentar pînă la cele mai dureroase și sîngeroase răni.

Dar violența aceasta de limbagiu, nelipsită de cuvinte ofensatoare și chiar calomnioase, își avea într-o cîtva explicația ei.

Șeful guvernului era pentru prima oară atăcat pentru ilegalitatea actelor sale de guvernămînt, de conducătorul unui partid politic, care de 20 de ani, a hrănit politicește organizația politică a d-lui Carp.

Faptul acesta era ceva neobișnuit pentru bătrînul barbat de stat, care obișnuise a vedea totdeauna în partidul liberal, susținătorul și protectorul său politic.

Schimbarea aceasta de front a d-lui Brăteanu și mărturisirea făcută de d-sa, în plină întrunire publică, la Iași, de imensa greșală a acordărei unui credit și ajutor ilimitat d-lui Carp, atît în timp de opoziție, cît și în timp de guvern, a scos din fire pe șeful guvernului și l'a făcut să acuze de necinste pe conducătorul liberalilor, necinste, pe care în timp de atîția ani de conlucrare politică, nu a desconsiderat-o, ba încă nici n'a observat-o, fie la d. Brăteanu, fie la alți fruntașii liberali.

Negreșit că din răfuiala dintre d. Carp și d. Brăteanu, numai guvernului n'a putut profita.

Și scoțînd părțile injurioase din ambele cuvîntări ale d lui Carp, rămîne în picioare și întreagă, constatarea unei politici de ilegalitate primejdioasă pentru ordinea în stat și pentru bunul mers al vieței noastre politice și economice.

O asemenea politică nu mai poate continua, și șeful nostru s'a socotit dator ca reprezentat al celui de al doilea partid politic puternic din țară, s'o releve și înaintea Adunărei Deputaților, după cum șeful celui alt partid politic a relevat o în maturul Corp.

Și șeful nostru va aduce și soluția, care e una și singură—și asupra căreia nu se poate transige și nici nu trebue a se încerca o transigere: *retragerea imediată a guvernului.*

Cum va răspunde d. Carp, la adevărurile crude și indiscutabile ale șefului partidului nostru?

Prin violență și injurie?

De sigur că nu, căci pe povîrnișul unei asemenea urîte discuțiuni nu îl va antrena cu siguranță șeful nostru.

Prin glume?

Este exact, șeful junimiștilor o viață întreagă a glumit, dar cu gluma nu se conduce o organizație politică, cu atît mai mult o țară.

Și chiar dacă a glumit cînd a crezut că își poate constitui un partid politic, că poate solicita și obține o guvernare în numele acelui partid, și că poate chiar exercita o asemeuea guvernare—rezultatele unei asemenea glumi se pot vedea azi. Ele au însemnat pentru țară o extra-ordinară perdere, care dacă ar continua mai departe, ar primejdui o în toate instituțiunile ei de Stat.

O greșeală mare, mare de tot s'a făcut că s'a încredințat d-lui Carp, guvernul de azi.

La această greșeală a contribuit în primul rînd partidul liberal și după aceia Coroana.

Partidul liberal și-a recunoscut și prin șeful său a făcut *mea culpa*, și de pe tribuna Parlamentului și de pe tribuna unei întruniri publice.

De azi înainte acest partid i-a retras tot creditul ce de atîta vreme i-a acordat și fără partidul liberal, organizația junimistă va pieri, cum ar fi pierit de mult.

Mai rămîne Coroana, să se convingă că nu poate fi guvernată țara mai departe de d. Carp.

Și interpelarea de azi a șefului nostru se adresează nu numai țărei, dar și Coroanei. Și nu pentru a o convinge, căci ce însemnau acele apeluri din Septembrie, făcute la Iași de Rege și Principele moștenitor, pentru formarea unui mare guvern conservator, de cît recunoașterea indirectă dar vădită, de către Coroană a slăbiciunei și neputinței de a guverna a d-lui Carp?

Rămîne numai de hotărît Coroana asupra momentului, cînd Coroana trebue în mod efectiv, pentru binele țărei, să-i retragă și ultimele resturi de încredere.

Momentul a sosit și ori ce întîrziere ce s'ar pune în concediarea guvernului, va fi și mai mult dăunătoare pentru stat.

Țara întreagă—representată prin cele două și unice partide politice, cari se reazemă pe toate straturile societății și formează adevarata opinie publică, au dat primul semnal sau avertisment prin retragerea opoziției de la discuția mesagiului.

Este timpul ca lucrurile să se oprească aci—și opoziția să nu fie silită a merge mai departe.

Cuvîntarea șefului nostru va clarifica azi complect situația și va indica guvernului singura cale ce-i mai rămîne.

De va înțelege că trebue să urmeze acest drum—atît mai bine și pentru d. Carp și pentru țară și pentru tron.

De nu va înțelege? nu opoziția va fi responsabilă de urmările zilei de mîine.

Un lucru să știe și guvernul și Coroana:

Linia de conduită politică a celor două mari partide de guvernămînt, cari au declarat răsboiul decisiv guvernului, este bine, complect și definitiv trasă—și de la dînsa nimeni și nimic nu o va putea abate.

Vespasian I. Pella

Ziua răfuielei

Camera, în ședința sa de azi, mercuri, va avea înfățișarea cu totul neobicinuită: domnul Take Ionescu va apare la tribună ca acuzator al d-lui Carp, al politicei sale nefaste, personale, ambițioase.

Sunt aproape cincizeci de ani de cînd d. Carp împlinește cu regretabilă perseverență, rolul de ciocîu al partidului conservator. I-a fost ciocîu în lungul activității lui Lascar Catargiu, ciocîu în timpul șefiei umoristice a Nababului—și a ajuns, prin obicei, să fie ciocîul partidului, sub propria sa domnie.

Este ușor să fii acuzatorul d-lui Carp, fiind-că procurorul este în rolul seu cînd faptele acuzatului sunt multiple și evidente. Acuzarea cea mai principală ce se poate, ce trebue să se aducă d-lui Carp, este că el e autorul turburărilor permanente din partidul seu propriu, că este Saturnul partidului seu.

Acuzarea, că d. Carp, pentru a diviza partidul conservator, a tolerat atotputernicia partidului liberal, această acuzare cade pe planul al doilea față de un fapt mai grav: stăruind în divizarea partidului seu, d. Carp l'a impedicat să fie activ, să legifereze pe tărămul economic, lăsînd opera aceasta adversarilor.

Nu există șef de partid, în afară de d. Carp, al cărui ideal fundamental să nu fie tăria și omogenitatea partidului seu. Și Ion Brătianu, din cauza ambiției, își văzuse partidul divizat, văzuse pe propriul seu frate în fruntea adversarilor sei—dar nu persistase pînă la sfîrșit în greșală: ei închise ochii cu satisfacția, că lasă în urma sa un partid mare, și puternic, și unit.

Altfel d. Carp. Vecinic stăpînit de nervul discordiei, d. Carp are totdeauna o temă pentru a perpetua turburarea năuntrică a partidului: după lupta contra lui Lascar Catargiu, după lupta contra Nababului, azi luptă contra d-lui Take Ionescu. Țara cea mai civilizată din apusul Europei s'ar mîndri cu o podoabă ca d. Take Ionescu.

Domnul Carp, însă, n'a făcut ca să-și-l apropie pe d. Take Ionescu, s'a scoborît însă la chițibușuri de politician de provincie, ca să-l înlature pe d. Take Ionescu.

După ce l'a înlăturat—ce a făcut d. Carp ca să-și desdăuneze partidul de o așa mare pierdere? S'a aliat cu liberalii contra d lui Take Ionescu—doar îl va putea distruge mai ușor. Aceasta a fost singura operă de opoziție, cînd alți șefi, în opoziție, se pregătesc și pregătesc țara pentru reforme, pentru legiferări importante.

Domnul Carp a stat, în total, cinci spre zece ani, în opoziție, în plină activitate negativă: în cartel cu liberalii pentru decapitarea lui L. Catargi, în cartel cu ei pentru decapitarea unui om, cu capul căruia a declarat, însă, că n'are ce face, în cartel contra d-lui Take Ionescu—d. Carp s'a văzut, în fine, chemat la putere și a cerut atunci reînoirea cartelului contra d-lui Take Ionescu, căci distrugerea partidului conservator-democrat avea să fie opera—singura—de guvernămînt a d-lui Carp.

Un canibal, setos de distrugere, dar care n'a reușit să devoreze nici un om! Dar a reușit să distrugă întreg partidul, un partid mare, puternic, cu puternică popularitate, care stă gata de luptă—veșnic impedicat de șef ca să lupte.

Domnul Take Ionescu, de la tribuna Parlamentului, îl va acuza de sigur, de toate aceste fapte, îl va arata ca autor, ca singurul autor, al dezastrului partidului.

Sunt oameni, care toată viața lor au făcut rău, nu atît din răutate, cît din deprindere. Domnul Carp este un asemenea om.

Dar mulți din oamenii de felul acestora, mai ales către sfîrșitul zilelor lor, caută să dreagă ce au stricat—ca o chestie de conștiință.

Recunoaște-va d. Carp că a dus partidul pînă la prăpastie și că încă are o țîră de vreme ca să vadă partidul mare, unit și la treabă sinceră pentru țară?

Destăinuirile d-lui Stere

„Un om politic trebue să fie cinstit în viața sa privată, desinteresat în viața sa publică"—grava formulă a d-lui Carp, a fost declarată în stare de faliment—prin însești faptele predicatorului.

Domnul Stere, care nu este om politic care inventează știri senzaționale a declarat—putem spune că a fost autorizat să declare—că d. Carp susținuse proiectul tramvaiului; mai mult: cînd pornise campania contra proiectului pe care l susținuse, cînd hotărîse desființarea societății prin agenți polițienești, autorizase pe d. Lahovari, ca, în numele guvernului, să încerce o împacare cu liberalii în aceiași gravă chestie.

Aceasta nu înseamnă a fi desinteresat în viața politică. Din contra: este un șantaj în toată forma, să pornești campanie într'o chestie, s'o rădici la înălțimea unui principiu, să anini de chestie opinia publică — și, totodată, să propui părții împacarea, fie cu condiția ca, în schimb, să primească ciocoi nevoiași în consiliul de administrație, fie pentru ca să te alegi cu avantagii politice.

Căci dacă este adevărat, că legea de constituire a societății tramvaiului, a fost ticluită ast fel ca, prin statute, societatea să iee tot profitul și comuna nemic—cum se poate că tu, om politic, cu anume formule solemne asupra cinstei, să fi fost frate cu liberalii, pe vremea votării legei?

Cum se poate, iarăși, că, revenit la sentimente mai bune, trezindu-te că, votînd legea, te ai făcut complice cu spoliatorii—și hotărînd să dregi fapta rea prin desființarea legei—cum se poate să calci iarăși strîmb și să propui o tranzacție spoliatorilor?

Dacă spoliatorii ar fi umblat ei după împacare—am fi înțeles. Căci dacă, în adevăr, prinși la strîmtoare, acționarii ar fi zis „hai să împărțim prada", ei ar fi făcut, ceea ce se face în negoț

Dar nu acționarii au făcut propunerea. Mai mult, ei au refuzat o și au primit lupta cu guvernul, ceea ce ar dovedi că dreptatea este cu ei, nu cu guvernul, care a propus o aranjare

Domnul Carp poate să fie un om cinstit în viața lui privată; dar cinstit în viața sa politică, n'a fost nici odată.

A trăi o viață întreagă, pe socoteala adversarului; a distruge partidul său propriu în colaborare cu adversarul; a rîdica o chestie de societate de exploatare la înălțimea unei chestii de principiu de cinste—și a fi traficat, de două ori, în aceeași chestie—toate aceste fapte nu pledează pentru cinste politică.

Domnul Carp s'a repezit la fierul roș, ca să ardă pacatele comise de alții A voit să l facă pe chirurgul îndrăsneț, dar a uitat, se vede, că nu există îndrăsneală destulă pe lume ca să faci observație chirurgicală la ceea ce ai produs tu singur.

Și tramvaiul cu care își pierde vremea d. Carp, ca să lenească, este produsul său personal El a stat la leagănul său și s'a îmbrățoșat fierbinte cu d. Brătianu în 1909—el l'a trimes în 1911 pe d. Lahovari ca să fie naș din nou, aceluiași tramvai.

Domnul Carp n'a avut nici odată specialitatea de a putea încălzi: nici țara n'a știut s'o încălzească pentru el, nici partidul, nici ideile ce le propagă.

Dar nici ferul nu l'a putut încălzi fiind că'l pusese pe cărbuni stinși.

Meseriașii din Iași și legea d-lui Nenițescu

Stăruințele puse de ministerul de industrie, ca în toate părțile să se organizeze întruniri de meseriași, în care să se redacteze „moțiuni" de recunoștință către guvern, pentru legea depusă în favoarea meseriașilor, n'au reușit în localitate.

In Iași, meseriașii par a fi cu totul în potriva legei, — și aceasta s'a putut vedea lămurit, din cele petrecute eri. Un număr de patroni au convocat o întrunire publică, pentru a vota o adresă de mulțumire ministrului. Intrunirea s'a făcut, cu aprobarea înaltă a d-lui gubernator de la Poliție.

S'a văzut însă, că nici patronii nu sunt tocmai mulțumiți. Ei mai vroiau să ceară, o îngrădire mai mare a dreptului de a exercita o meserie și un spor al dreptului de antrepriză. Lucrătorii meseriași însă, în număr covîrșitor, n'au lăsat, să se discute aceste puncte, care pentru dînșii nu însamnă nimic. Și n'a folosit nici exhibiția d-lui Scorțescu, care a făcut apologia legei. Meseriașii urmau să discute părțile rele din lege, acele părți, în care se prevăd drepturi excesive patronilor, și pun pe lucrător într'o stare de inferioritate cumplită.

Organizatorii întrunirei n'au consimțit și astfel s'a făcut o spărtură între unii și alții, cari s'a isprăvit prin a nu se putea vota faimoasa adresă, către minister.

Și nu a fost votată, cu toate că poliția se găsea în mare complect, iar din cînd în cînd însuși prefectul nu se sfiise a veni la întrunire, pentru a intimida pe meseriași și a forța votarea mult doritei adrese.

Și a rămas cu buzele umflate.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Pe poarta dindărăt...

Valurile de lume se strecoară a lene; automobile, cupéle, echipagii și trăsuri simple deșartă încet-încet încăperile laminate, iar modeștii se perindează pe jos, fără grabă, par'că și-ar ritma ecourile și emoțiile rămase pe urma zguduitorului spectacol. A fost zguduitoare într'adevăr drama lui Paul Hervieu!

Pe cînd ocolim vasta clădire a teatrului, ne izbește vederea și imaginea unui... echipagiu original,—în deplin contrast cu toate mijloacele de locomoțiune cîte ne-au întîmpinat dincolo,—la ieșirea principală.

E un cotiugar sărăcăcios, care staționează dinaintea portalului dindărăt al teatrului. Un om ține căpăstrul calului,—o mîrțoagă pe care, se vede, o sperie trecătorii. Peste puțin ușile mari de lemn se vor da în lături și de pe scenă se vor rostogoli lăzile vaste și vor fi încărcate pe cotiugar pentru a face, a lene, călătoria prozaică în spre vagoanele de bagaje ale trenului.

Pe urma dramei care s'a jucat — va veni epilogul acesta prozaic, încheierea fatală, lipsită de ori ce elemente pitorești, de ori-ce frumuseți. Decorul în care s'a desfășurat cu atîta pasiune, cu atîta putere, cu atîta logică de un tragic adînc în înlănțuirea faptelor—a dispărut odată cu costumele de convenț e pe cari le au purtat și apoi le-au desbrăcat personagiile din piesă, eroi de o clipă.

O lume întreagă, interesantă, complexă, plină de fapte, plină de sentimente, de gînduri, de patimi s'a desfășurat pe scîndurile scenei, a trăit în lumina rampei, s'a frămîntat, a jelit și a rîs în preajma publicului elegant și numeros; eroi în cari se întrupau clipe și manifestări culminante, pasiuni și avînturi și suferinți și emoțiuni — și-au dezvăluit acolo simțirile, vigorile și slăbiciunile. Unde sunt toate aceste? Actorii au plecat — ca să redevină ființe reale; iar în lăzile pe cari le așteaptă cotiugarul, acum în toiul nopții, vor trăi, înnăbușite fără aer și fără lumină, mediile în care a viețuit acea lume imaginară de oameni și de lucruri. In ele vor porni, pe poarta dindărăt a teatrului, subiectele și dramele —pentru a călători aiurea unde se vor întrupa din nou, în lumina altor scene, în preajma altor spectatori. Tragedii înalte, drame mișcătoare, comedii hilariante,— împărați, regi, aventurieri— toți și toate de o potrivă s'au irosit, așa ca și acum, după miezul nopții, cărăbănîndu-se în lăzi șubrede de scînduri și emigrînd din atmosfera familiară a scenei în aerul rece al nopților de iarnă, pornind pe lungul, nesfîrșitul drum al peregrinării, sortită artei: cu atît mai nomadă, cu cît e mai puternică, mai intensă, mai omenească!

Cîte imperii și orizonturi transpoartă un căluț păcătos pe o cotiugă sărmană!

... Dar e foarte tîrziu și introducerea aceasta furișată sub pană, se pare mai curînd o tangentă, pentru a amina pe mîni cele ce aveam de spus după superbele seri ale artistului Le Bargy.

Rodion

PREOȚII DIN DOBROGEA

Se zice, că între articolele modificătoare a legii clerului, va fi și că preoții din Dobrogea, cari n'au seminarul complect, adică 7 sau 8 clase de seminar, ci 4, să aibă voe de a se permuta din o parohie din Dobrogea, în orice parohie vor voi, din țară. In aparență, s'ar părea că acest lucru nu e dăunător nici clerului, nici bisericei, ci e o binefacere pentru o parte din preoții din Dobrogea, care după actuala lege, afară de cei ce capătă titluri academice, sau fac seminarul complect, nu au voe să se permute în o parohie din țară, dacă i ar sili la aceasta, fie considerații de ordin material, fie de ordin moral, ci trebue să rămînă incontinuu în Dobrogea. Examinînd însă chestiunea bine, vedem că devenind lege modificarea, ce se propune, va dăuna și clerului și bisericii. Se știe cîtă străduință și sbucium, ca la 1893—94 să se facă legea clerului mirean.

Această lege pentru clerul și biserica romînească este începutul regenerării. Față cu corințele timpului, se ridică starea culturală a clerului, hotărîndu-se a nu se mai hirotoni ca preoți în sate decît absolvenți cu diplomă a 7 sau 8 clase de seminar, iar în orașe decît licențiați în teologie. Cu starea culturală, după cît îngădue finanțele țării, s'a ridicat și starea materială.

Datorită acestei legi avem astăzi preoți culți, nu numai în orașe, ci și în sate. In multe sate, în mica bisericuță de lemn, preotul cult explică în graiul poporului, învățătura evanghelică. Apoi avînd salar deși nu îndestulător, dar totuși un salar, nu precupețește nevoile religioase ale săteanului. In trecut în biserică și prin biserica, ni s'a păstrat limba, obiceiurile strămoșești și naționalitatea. Clerul cult de pe vremuri era în fruntea culturei și a mișcării naționale.

Patru sunt instituțiile fundamentale ale țării: biserica, școala, justiția și armata. La regenerarea țării și la trecerea de la trecut la starea modernă, s'a îmbunătățit din ce în ce starea culturală și cu ea și prestigiul și starea materială, la armată, magistratură și școală. Bisericii cam tîrziu, abea la 1893 i s'a ridicat starea culturală, rezultatele se văd în parte și se vor vedea mai bine, peste o decenie mai bine, cînd fiecare parohie rurală va avea sau un licențiat, sau un diplomat ca preot.

Revin la preoții din Dobrogea, La 1893 s'a hotărît să nu se hirotonisească în țară nici un absolvent cu 4 clase de mai înainte. Cum în Dobrogea aveam prea puțini preoți romîni și cum trebuia întărit elementul romîn și în biserică și cum se știa că prea puțini din absolvenții unui seminar cu diplomă, vor voi să se ducă în Dobrogea, s'a învoit absolvenților cu 4 clase vechi se-

minartale, să se hirotonisească preoţi în Dobrogea, dîndu-li-se aceiaşi leafă şi aceleaşi avantaje, ca şi preoţilor diplomaţi din ţară. Li s'a pus o singură condiţie prin lege, că n'au voe să se permute sub nici un motiv în ţară, ca preoţi, afară de cazul cînd capătă gradul de cultură corespunzător din ţară.

Măsura aceasta era echitabilă pentru vechii absolvenţi de seminar, căci acei ce făcuseră cu cţiva ani mai înainte 4 clase de seminar, pregătindu-se pentru preoţie şi din cauza etăţii şi altele, nu se putuseră hirotoni, acum li s'a dat posibilitatea, întărindu se şi elementul preoţesc romînesc din Dobrogea. Era mai bine credem, de se menţinea şi pentru clerul din Dobrogea condiţiile din ţară, căci mai ales acolo trebuesc preoţi romîni mai culţi şi ca mijloc de atragere a tineretului să se fi îndoit leafa şi avantajele materiale. Trecutul nu suntem puşi de a-l judeca.

S'au hirotonit în Dobrogea foarte mulţi preoţi cu 4 clase, mai ales că dispoziţia aceasta a urmat de la 1893, cam 15 aproape. S'a făcut însă şi mai mult, nu s'au hirotonit numai acei ce absolviseră 4 clase înainte de 1893, ci s'a interpretat învoinţă şi mai larg, hirotonindu-se în acest timp şi elevi ce au absolvit 4 clase de ssminar cu mult după 1893, adică sub legea clerului. Aproape 15 ani de la 1893 în seminar n'a fost corigenţă, ci unele sau trecea, sau rămînea repetent. Era însă o mare favoare.

Un elev putea să rămînă în cursul celor 8 ani de studiu, odată repetent, fără să piardă internatul. Bine înţăles, în cursul inferior, profesorii erau cam îngăduitori, mulţi rămîneau repetenţi în clasa 5, care era aşa zicînd clasa de probă. Erau şi de aceia care sau purtarea, sau incapacitatea absolută, de multe ori ambele împreună, îi elimina din seminar, după ce făcuseră deja o repetenţă. Ca un elev din clasa V-a, sau a VI a seminarului, să fie dat afară, după ce să făcuse atîta cheltuială şi se simţea nevoe de părţi şi apoi el, ca elev nu se putea servi de clasele făcute pentru a trece la altă şcoală, trebuia să fie puternice motive.

Totuşi bunavoinţa legiuitorului n'a mers până acolo, dar aplicatorii legii, au primit a se hirotoni şi aceştia, preoţi în Dobrogea în condiţiile celor ce absolvise seminarul cu patru clase înainte de 1893. S'au făcut preoţi şi din aceştia mulţi. S'au făcut şi cu 8 clase şi chiar cu teologia, dar ei la voinţă trec în ţară şi după cum se vede din monitorul oficial, trec cam mulţi din cei cu titluri.

Elementul romînesc bisericesc perde cu aceasta. Acum cer şi acei hirotoniţi cu 4 clase să se poată strămuta în ţară. Multe să cer, dar cereri rămîn, această cerere însă e vorba să devie realizabilă prin lege. Dacă să realizază această cerere să calcă şi distruge legea de la 1893 şi toate rezultatele ei bune pentru cler, biserică şi ţară. Nu vor veni oameni bătrîni, să mai aibă puţin până la pensie, ci tineri, dar care faţă cu colegii lor au cultura mult inferioară. Ce rezultat dezastros, mîne va veni un preot de mînăstire, să ocupe locul de preot la o catedrală şi el să fie dator a ţinea predică neavînd nici 4 clase primare.

Vre un stareţ de mănăstire ar năzui la arhierat neavînd cultură nu teologică, şi nici seminarială. Am da biserica înapoi în loc să căutăm progresul ei. Ce ar fi dacă pentru magistratură, armată şi şcoală nu s'ar mai cere titluri şi s'ar deschide porţile lăturalnice la aceleaşi situaţii ocolindu-se titlurile. La biserică rezultatul e şi mai dezastros, căci ea are ca armă numai ştiinţa şi cuvîntul.

Elementul romînesc din Dobrogea în biserieă va suferi foarte mult, căci prevăd, că în cţiva ani dacă nu toţi, dar mai mult de jumătate din preoţii romîni, vor trece în ţară şi vor rămînea preoţii bulgari, ruşi şi pastorii protestanţi.

Cererea preoţilor Dobrogeni nici în aparenţă nu e dreaptă, căci nu a venit o lege care să-i surprindă în Dobrogea preoţi şi le-a pus restricţiunea, ci ei s'au făcut sub lege luîndu-şi singuri această restricţiune. Apoi în ce condiţiuni vor veni în ţară. Bine înţăles că vor cere tot postul de paroh, dar cu ce leafă să fie plătiţi?

Cu 80 lei lunar, ca cei cu 8 clase, după cum au ei acum în Dobrogea, sau cu 50 lei lunar, ca preoţii din ţară cu 4 clase. Sigur că vor fi asimilaţi celor cu 4 clase şi atunci vor fi veşnic tînguitori a stării proaste materiale. Apoi cu ce prestigiu vor veni în mijlocul colegilor din ţară, hirotoniţi în condiţiunile arătate şi ei fugind de la datoria sfîntă de preot romîn între romînii, ce încă luptă cu elemente streine? Recunosc, că omeneşte, vor şi ei să se retragă la locul naşterii şi în mijlocul familiei, dar faţă cu legea şi interesul suprem al Bisericei şi ţării, trebue să amuţim sentimentul omenesc.

Sunt şi ei colegi ai noştri şi le dăm toată dragostea frăţească, dar de doresc să fie ca şi preoţii din ţară, pe acelaş picior de egalitate, fie şi ei pentru progres. Stăruiască împreună cu noi, ca Statul să deschidă larg porţile culturei preoţilor deja hirotonisiţi, dîndu le posibilitatea ca cei din Dobrogea să facă şi complecteze seminarul, iar cei din ţară, ce doresc, să urmeze facultatea de teologie.

Noi dorim ca toţi preoţii să fie cu timpul, licenţiaţi şi înainte trebue să tindem, nu înapoi. Un bine pentru preoţii şi din Dobrogea şi din ţară este a li să îngădui şi da osibilitatea să se cultive mai departe şi atunci să face şi un bine bisericii.

Ioan A. Parfenie, Preot
Brăeştt Iaşi.

Litere-Ştiinţe-Arte

Critici şi scrieri.—Ultimele volume ale lui Emile Faguet, par a fi: *l'art de lire,* o lecţie frumoasă pentru apoca noastră ale cărei ceasuri se scurg grăbite aferate şi fără tihnă; aşa că o iniţiare în această artă pe care Faguet o stăpîneşte la perfecţie nu ar fi fără de folos, atîta numai că n'ar mai fi chip de ţinut pasul cu activitatea şi mai grăbită a prodigiosului scriitor—celălalt volum se numeşte: *En lisant les beauz livres*: un soi de „note pe marginea cărţilor", deschise în voia capriciului: cînd din Homer, cînd din Corneille, Buffon sau Hugo.

Peste tot şi în diverse forme criticii sunt la ordinea zilei. De aceea dăm aci un sliniat din volumaşul lui Emil Faguet, *l'Art de lire,* unde ne povăţuieşte să citim pe autori, mai cu osebire, iar nu pe critici:

„Obiceiul acesta de a citi una după alta, aproape talmeş-balmeş, textele şi criticele, dar mai cu seamă acela de a citi pe critic iar nu pe autor, pierdeţi-l cu desăvîrşire, pierde-ţi l cu energie, îndată ce veţi fi ieşit din şcoală. Obiceiul acesta e o pacoste; te prosteşte; face în materie literară, nişte oameni absolut asemenea acelora, cari în politică, recită articolele de fond ale ziarelor lor; face oameni reflexi, face oameni cari sunt ca luna, nu trebue să aspirăm să fim un soare, dar nici nu trebue să fim ca luna".

*

Excelenta publicaţiune iaşană „Revista ştiinţifică V. Adamachi" împlinind doi ani de existenţă, trece în numărul curent sub direcţiunea d-lui dr. I. Simionescu, profesor universitar şi membru al Academiei Romîne.

*

Din eroare s'a tipărit în cel de pe urmă articol al colaboratoarei noastre d-na Maria Buţureanu cuvintele: „ce scrisoare nebunească" în loc de „scrisoare nebuloasă".

*

Şi Napoleon a fost librar. O revistă engleză povesteşte cum acesta, fiind căpitan de artilerie, a fost nevoit de greutăţile familiare să primească reprezentanţa unei case de editură din Vendeea.

*

Statele-Unite au fost traversate în aeroplan.

Aviatorul se cheamă G. P. Rogers. Acesta n'a avut destui noroc ca să ia premiul de 250,000 fr.. pe care îl instituise un american pentru cel care ar putea să străbată 5.000 de kilometri în mai puţin de o lună.

*

In curînd se va deschide la Champs Elysées al treilea „salon de aeronautică". Saloanele de pictură şi scumptură vor fi concurate în mod.

*

In Franţa, ministerul instrucţiunei a numit o comisiune, care să cerceteze mijloacele cu cari s'ar putea introduce, în şcolile primare şi secundare, cinematograful.

*

America a smuls Europei trei noui tablouri de Rembrandt.

George Widner, acelaşi care nu de mult, a obţnut, de la lordul Lansdowne „Moara" lui Rembrandt, a cumparat aeuma următoarele opere ale maestrului Olandei:

„Circumcizia", „Sfîntul Petru la tribună", şi „Portretul unui Domn". Toate au fost cumparate pe preţul de 200000 lire sterline, adică vr'o 5 milioane lei.

*

„Scenete şi Fantezii" de Eugen Lovinescu au apărut în editura revistei „Flacăra" şi în editura „Faclei" cum s'a tipărit din eroare într'o notiţă anterioară.

*

Incidentul între Storthingul norvegian şi Academia Franceză nu are caracterul unui conflict.

Academia nu este consultată în mod oficial cu privire la candidaţii cei mai preferabili la premiile Nobel, ci membrii Academiei sunt consultaţi în mod individual. După o consfătuire a mai multor academiciani, din iniţiativa d-lui Thureau-Dangin, secretarul Academiei şi a d-lui Marcel Prévost, s'a recomandat romancierului Pierre Loti.

Dar Storthingul i-a preferat pe belgianul Maeterlinck. Membrii Academiei Franceze au hotărît să nu şi mai dee părerea cînd vor fi consultaţi.

*

STRUNA ZILEI

MIROASE RĂU...

S'a reînnoit contractul exploatării serviciului barometric cu vechiul antrepenor, contra căruia s'a dus campania...

N'au mai zis nimic Catonii
Straşnici de la primărie?
Oare şi la... marfa asta
Nu-i cumva... mîncătorie?

GIMNASTICA SUEDEZA

— *Deosebirea din punct de vedere pedagogic şi fiziologic, între sistema de gimnastică suedeză şi între celelalte* [1]) —

Este necesar deci, a spune cîteva cuvinte despre „gimnastica respiratoare".

Noi ştim că viaţa este o oxidaţiune. Omul se naşte, trăeşte şi moare într'un mediu aerian, el poate trăi, cîteva zile fără a mînca şi a bea, dar nu poate vieţui cîteva ore fără a respira.

Muşchiul cari asigură nutriţia gazoasă, funcţiunea vitală iniţială, este *diafragma,* cari împreună cu inima nu se odihnesc nici odată de la naştere pînă la moarte.

Din punctul de vedere biologic diafragma, este conducătorul în viaţă, marele ordonator al nutriţiei gazoase, toţi muşchii corpului sunt supuşi ei.

Jocul diafragmei trebuie deci să fie sistematic regulat, în vederea unei mai mari amplitudini a cuştei toracice, aceasta este acţionată prin muşchii elevatori ai coastelor: *marele dinţat, marele şi micul pectoral.*

Toţi muşchii cari au un punct de sprijin deasupra diaframei sunt muşchi *inspiratori,* şi acei cari au punctul de sprijin sub diafragmă sunt muşchi expiratori,

Toată gimnastica educativă trebue a uşura jocul cuştei toracice, prin acţiunea alternativă syurgică sau antagonistă a tuturor muşchilor corpului fiecare din aceste grupe musculare lucrînd în vederea unui act fiziologic utilitar, respirator, circulator, digestiv, nervos, glandular, articular şi muscular.

Pentru aceasta nu este necesar ca muşchii să fie lypertrofiaţi căci hypertrofia este adesea vătămătoare, tocmai ce se observă în gimnastica acrobatică, în care rolul preponderant este această desvoltare exagerată a muşchilor, însă pentru a fi un om robust, nu este suficient numai această desvoltare exagerată a muşchilor, dar mai trebue încă a respira bine şi a avea rezistenţă în diferite împrejurări, cu alte cuvinte a avea plămînii şi inima solide.

Metoda raţională de gimnastică *Suedeză,* întruneşte toate condiţiunile expuse în gimnastica respiratoare, ea este opera lui *Ling* şi este adoptată în Suedia de pe la începutul sec. XIX-a. Ea se impune tuturor popoarelor civilisate, cari au grijă de sănătatea omului.

Această metodă divide travaliul fizic în 5 grupe mari:

1. *Din punct de vedere static al corpului,* ea cuprind cele 5 poziţiuni fundamentale.

2. *Din punct de vedere dynamic al muşchilor* cuprind:

a) forţa musculară de desfăşurat;
b) durata exerciţiului;
c) ritmul mişcării;
d) repeţirea mişcării;
e) combinarea mişcărilor.

3. *Din punct de vedere pedagogic,* mişcarea se divide în 3 atitudini, fără de care o mişcare nu se poate executa corect; a) atitudinea statică;
b) atitudinea dinamică;
c) atitudinea statică;

4. *Din punct de vedere fiziologic.* Ling a divizat lecţia în 12 părţi fie-eare avînd o acţiune definită asupra marilor funcţii. *Virginia Popescu.*

(Va urma).

1) Note scoase la prelegerile d-lui I. Bucovineanu, la şcoala de gimnastică a societăţii de gimnastică, sport şi muzică din Iaşi.

CURA — Cea mai raţionată de **UNT DE PEŞTE** pentru ADULŢI şi COPII —
e numai acea cu:
UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**
Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai multe distincţiuni.
Unt de Peşte iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei. inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.
Unt de Peşte iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterci copiilor, în stările limfatice şi a stadiului pubertăţei.
Costul unei sticle de jumătate kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.
Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *furnizorul Curţei Regale* **Iaşi.**
Pentru Bucureşti: la Drogueria *I. Zaharia,* Str. Lipscani No. 35.
Pentru Craiova: la Farmacia *Ed. Konteschweller.*
Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ Eri a fost perforat tunelul din Bereşti, care va lega acest tîrguşor cu Bărladul.

❑ Luni seara la Teatrul Naţional fostul societar al Comediei Franceze, d. Le Bargy, a dat prima reprezentaţie cu *L'Ami des femmes,* piesă în 5 acte de Dumas fiul. D. Le Bargy a fost cît se poate de bine şi ne-a redat toate fineţele piesei cu o artă desăvîrşită, ca ansamblu destul de bine.

Sala foarte frumoasă. Remarcat:

In loji: D. şi d-na N. Nanu, d. şi d-na I. Zarifopol, d-rul şi d-na Ţaranu, d-na şi d-ra Kessim, d-na lt. Cantuniari, d. şi d-na Grigore Kessim, d-na şi d rele Manu, d-rele Cananău, d. şi d-na D. Filipescu, d. şi d-na Agarici, d-ra Rusovici, d ra Stelian, d. şi d-na N. Crupenschi, d. şi d na N. Racoviţă, Locotenentul şi d-na Pascu, d-na şi d-rele Mărgăritescu, d. şi d-na Potter, d-na dr. Pastia, d. şi d-na I. Manolescu, d-na Jean Ghica, d. şi d-na Kilimoglu, d. şi d-na C. Crupenschi, d na Constance Ghica, d-na Bogonos, d-ra Catargi, d-na şi d-ra Michiu, locotenentul şi d-na Tuţu Drăghici, d. şi d-na Cerchez, doctorul şi d na Flor, doctorul şi d-na Bogdan, d na V. Iamandi. d. şi d-na Konia, d-na şi d-ra Stamatiu, d, şi d-na Cosmovici, d., d-na şi d-ra Marinescu, d. C. Negrutzi, căpitanul Pierre Ghica, d. Virgil Arion, St. locotenentul Ferderber, d. N. Stamatiu, etc.

In stal d-na dr. Hurmuzescu, d-na Scully, d-l şi d-na Uhrinowsky, d. şi d na P. Sion şi d-rele Genoi, d-nele Carp, d-na Catargi, d-ra Vidraşcu, d-l şi d-na Varlam, d. şi d-na Corban, d. şi d-na. Gr. Iamandi, d. şi d-na X. Eraclide, doctorul şi d-ra Demetriad, Maiorul şi d na Macarovici, d. şi d-na V. Pella, d. şi d na Matei Cantacuzino, doctorul şi d-na Mezincescu, doctorul şi d-na Puşcariu, d-na C. Grigoriu, doctorul şi d-na Russ, d. şi d-na Weisengrün, d. Lascar Rosetti, Maiorul Cătuneanu, d. Goldental, d. Ghinea Ionescu, căpitanul M. Negruţi, d. E. Herovanu, d. N. Mavrodi, d. Stefan Gheorghiu, locot. Cantuniari, d. Emil Gheorghiu, d. dr. Possa, etc.

EPITROPIA GENERALA

Casei spitalelor şi ospiciilor Sft. Spiridon din Iasi

Face cunoscut, că în ziua de 11 Iunie 1912, oarele 2—4 p. m., se va ţine în camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate, pentru arendarea viei Vangheli, situată în comuna Buciumi jud. Iaşi, pe un period de cinci ani, cu începere de la 1 Martie 1912.

Licitaţia se va ţine conform art. 72—83 din legea contabilităţei generale a statului.

Concurenţii pentru a fi admişi la licitaţie, trebue să depună o garanţie provizorie în sumă de 3000 lei în efecte publice sau numerar.

Condiţiunile şi ori-ce informaţiuni se pot vedea şi lua în ori ce zi de lucru în cancelaria Epitropiei generale serviciul administrativ.

No. 08983 2 Decembrie 1911

INFORMATII

❑ *Desfiinţări şi înfiinţări de parohii.* —Asupra mijlocirii Mitropolitului Moldovei, următoarele parohii au fost desfiinţate, iar altele înfiinţate—toate în judeţul Iaşi:

Se desfiinţează parohiile Cucuteni, Miroslava şi Corneşti, se modifică parohiile Galata şi Bogdăneşti şi se înfiinţează în locul celor dintăi parohiile Lungani, Voroveşti şi Ciurdeşti, toate în judeţul Iaşi precum urmează:

1, Parohia Lungani (comuna Voineşti), cu biserica parohială Sf. Nicolae: a) Lungani, b) Horteşti, c) Slobozia, cu filiala Sf. Apostoli, d) Schitu-Stavnic cu filiala Intrarea în Biserieă.

2. Parohia Voroveşti (com. Uricani), cu biserica parohială Sf. Gheorghe: a) Voroveşti, b) Brătnleni, c) Uricani, cu biserica filială Adormirea.

3. Parohia Ciurdeşti (com. Miroslava) cu biserica parohială Sf. Nicolae: a) Ciurdeşti, b) Proselnici, c) Corneşti, cu biserica parohială Sf. Nicolae, d) Ezerăni, e) Horpaz, f) Hlincea, cu biserica filială Sf. Gheorghe, g) Lunca Cetăţuiei, cu biserica filială Adormirea, h) Gara-Ciurea.

4. Parohia Galata (comuna Galata), cu biserica parohială Inalţarea Domnului: a) Galata, b) Valea-Adîncă, c) Miroslava, cu biserica filială Naşterea Maicei Domnului, d) Valea-Lupuiui, e) Găureni, f) Balciu, cu biserica filială Sf. Voivozi.

5. Parohia Bogdăneşti (com. Cucuteni) cu biserica parohială Adormirea: a) Bogdăneşti, b) Dîrjeni, c) Cucuteni, cu biserica filială Schimbarea la Faţă, d) Scopoşeni.

❑ Joi seară, se va da în sala Pastia, primul bal-mascat. Antreprenorul, nu a cruţat nimic ca salonul să fie bine încălzit şi frumos decorat.

❑ Doamnele Francesca Marinoschi, Ecaterina G. Palade şi d. Lazăr State, au fost autorizaţi să desfacă, în oraşul Iaşi, produsele monopolizate de stat.

❑ Consiliul inspectorilor generali ai şcoalelor a dat următoarea decizie:

„Primindu-se din partea inspectoratului poliţiei, însărcinat cu supravegherea elevilor, înştiinţări de desele scandaluri provocate de tinerii în uniformă de liceu, dar cari nu urmează cursurile nici unei şcoli publice sau private, ministerul instrucţiunei publice, considerînd că uniforma, pe care aceste scandaluri o compromit, nu e numai un semn impus ci şi unul de distincţie al elevilor cu purtări morale a hotărît să alcătuească un dosar cu toate aceste înştiinţări ale Poliţiei. Dosarul va fi consultat cu ocazia înscrierilor la examenele particulare. Dacă vre-unul din provocatorii de dezordine va cere înscriere la vre un examen, el va fi, drept pedeapsă, amînat cu o sesiune; iar în caz de recidivă cu ambele sesiuni, de examen ale anului şcolar.

Debitul BADAREU
de produse alimentare şi vinuri naturale
— *Strada de Sus No. 189* —
(lîngă piaţa Sf. Spiridon)

Preţurile alimentelor în sezonul de iarnă sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Brînză de oi	1.40	
„ „ „ de munte	1.80	
„ specială de munte în putinele	2.20	
Brînză de munte in burdufuri şi în beşici mici	2 60	
Brînză de vaci proaspătă	0.80	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	6.00	
Unt topit pentru gătit	4 80	
Unt pentru gătit obişnuit	3.80	
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.60
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	2.00	
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Gervais romînesc pachetul		0.50
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Caşcaval grecesc	2.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		10 o/o
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Lapte de oi de munte fiert		1.40
Miere de Mai, gavanosul.		1.10
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Zilnic se găsesc păseri tăete.
Fructe proaspete:
Pere pergamute

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu următoarele preţuri:

Vin alb vechiu de masă	0.90	litru
„ roş „ „ „	0.90	„
„ nou	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roş „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 ani	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Privitor la întrebuințarea venitului din fondul de trei sute mii lei, donat Universității din Iași de M. S. Regele, senatul universitar a hotărît următoarele: s'au creiat 35 burse a cîte 50 lei lunar. Aceste 35 burse au fost repartizate ast-fel: cîte zece la fie-care din facultățile de medicină, științi și litere și cinci la facultatea de drept,*

Bursele se vor plăti nouă luni pe an, de la 1 Octombrie—1 Iulie.

❑ *Ca o desfidere aruncată libertății cuvîntului, prefectul poliției Iași s'a făcut vinovat, ieri, de zădărnicirea unei întruniri publice.*

Chemat de polițiști, prefectul se prezintă în sală în care erau adunați brutarii și lucrătorii și zădărnici întrunirea prin prezența sa.

Ar fi drept să se arăte prefectului, că este anti-constituțional ceea ce a făcut și că riscă s'o pățească dacă se va mai deda odată, tot din prostie, la asemenea acte arbitrare.

Ordinea într'o sală de întrunire o restabilește, în numele legii. șeful parchetului sau un delegat al seu, nu prefectul poliției.

❑ *Senatul universitar, unit cu consiliul profesoral al facultății de medicină, s'au ocupat Luni seara de recomandările la catedrele de clinică medicală, vacantă la acea facultate, prin decesul profesorului Russ și la catedra nou înființată, de Bacteriologie.*

Pentru a sublinia, odată mai mult, moravurile ce s'au încuibat la Universitate, vom releva o scenă petrecută în sala pașilor pierduți ai Universității, în seara ședinței: în acea sală se primbla nervos, așteptînd rezultatul, doctorul Bacaloglu.

Vine rectorul și i spune:

— Profesorii din Iași sunt toți contra d-tale, Dar te asigur că tot d ta vei fi numit.

Va să zică: toți profesorii facultății de medicină din Iași, între cari se află și Rectorul, au votat contra d rului Bacaloglu—iar la minister va stărui același rector ca să nu fie numit nu recomandatul în unanimitate profesor Negel, ci respinsul Bacaloglu.

Oribile morovuri!

❑ *De două zile Mitropolitul Moldovei se află în Iași.*

Cu acest prilej s'a svonit din nou în cercurile clericalè, că neavînd încotro Mitropolitul Moldovei, va accepta a fi ales ca Mitropolit Primat.

In acest caz ar veni ca Mitropolit la scaunul Moldovei, P. P. S. Teodosie Ploeșteanul, vicarul Mitropoliei Capitalei.

Pentru ca aceasta să se poată realiza, va trebui întrodusă o nouă modificare la legea sinodală, ceia ce se va face cînd proectul va veni la Cameră.

❑ *Față de chipul cu totul elogios, cu care M. S. Regele ținuse să comemoreze amintirea lui M. Kogălniceanu, cu prilejul serbărilor universitare din Iași, produsese mare nedumerire faptul că Suveranul nu luase parte la dezvălirea statuei monumentului fostului său sfetnic.*

Astăzi abia s'a aflat cauza abținerei Regelui, care se datorește unei gafe a rectorului Universității din Iași. Prețe dinte universal, era fatal ca rectorul să fi fost și prețedintele comitetului statuie lui Kogălniceanu și să fi avut fericita și înteligenta inspirație, să trimeată vorbă Regelui, **prin mareșalul Palatului,** *ca să ia parte la inaugurare.*

Suveranul s'a simțit afectat de această mare indelicateță și a refuzat, pur și simplu, să iee parte la solemnitate.

❑ **De la „Liga Culturală" Secția Iași** *Sîmbătă, 10 Decembrie, a. c., ora 8 jum. seara,* **va avea** loc o *mare șezătoare populară la Casa Românească de cetire a Ligei culturale din curtea Bisericei Bărboi,* **unde pe lîngă un frumos program compus din muzică, cetiri, declamații, recitări de anecdote și cor; Sf. Sa Preotul Ioan Popescu va ținea o conferință:** *„Sîntem creștini"?*

La această șezătoare va ceti și d. Vasile Todicescu, licențiat în litere, iscusitul interpret al operei lui Ion Creangă. Intrarea e liberă.

Va lua parte și comitetul Ligei Culturale, în frunte cu P. S. S. Archiereul Nicodem Băcăoanul.

— Mercuri, 14 Decembrie, a. c., ora 8 jum. seara, va avea loc în Aula Universității noastre, primul Festival cultural al Ligei Culturale, secția Iași, cu concursul corului mitropolitan, a profesorilor conservatorului și a artiștilor Teatrului Național.

Cuvîntul de deschidere îl va ținea P. S. S. Archiereul Nicodem Băcăoanul, după care va urma o conferință a unui domn profesor Universitar.

Prețurile: Jos, 1 leu; sus, 50 bani; elevii de școli 25 bani sus; studentele și studenții au atît jos, cît și jos prețurile în jumătate.

Membrii Ligei au intrarea gratuit, arătînd cartea de membru.

❑ **Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

❑ *Un judecător abuziv.*—La ocolul Răducăneni e judecător un domn Filipescu.

Motivat de faptul că tîrgușorul Răducăneni e la marginea țării, și că e greu de făcut controlul, acest domn judecător s'a dedat și se dedă la tot felul de fapte, care nu numai că înjosesc demnitatea sa de judecător, dar strică și vatămă intereselor impricinaților.

Intre alte procese a fost și al preotului Gheorghiu din Covasna. Din depunerile martorilor reieșia că toată dreptatea era de partea preotului. Care nu fu mirarea cînd judecătorul dă hotărîre contra și în considerente se sprijină pe depunerile martorilor altfel de cum erau în jurnalul procesului.

Pentru a pune în acord hotărîrea și considerentele, se pune și face un nou jurnal de depuneri, cheamă pe martori și iscălesc din nou depunerile schimbate, care neștiind carte au pus degetul recetindu-li se din nou textul.

Preotul reclamă ministrului; vine cercetarea și atunci se produce prezidentului tribunalului Fălciu textul jurnalului vechiu și dovada s'a făcut deplină.

De aici ura contra tuturor slujbașilor din grefa judecătoriei; silește pe grefier să ceară mutarea, înlocuește pe alți slujbași mai mici și voește a se descotorosi de stagiar, căruia îi inventează fapte și tot felul de șicane.

Toată lumea din Huși e alarmată de purtarea acestui judecător, care s'a pus în serviciul evreilor și a politicianilor fără scrupul, care se folosesc de situația lor de avocați ori de mari moșieri și arendași, să izbească în săteni. Desperarea întregii populațiuni sătești e la culme, căci se duc la judecată nu cu gîndul de a găsi dreptatea, ci nedreptatea.

Judecătorul e în concediu la București spre a căuta să mușamalizeze lucrurile, luînd ca protector pe cel mai cinic dintre avocații deputați de Huși, omul care a ajuns de notorietate publică prin putările sale publice și private.

❑ **Mișcarea meseriașilor.**—Meseriașii cari, față de brutalitățile poliției, au fost siliți asearăsă părăsească sala Pastia, unde fusesră chemați de însuși organizatorii întrunirei, s'au adunat în localul sindicatului, și după unele cuvîntări, au votat următoarea moțiune:

„Meseriașii și muncitorii, adunați azi 6 Decembrie, în întrunire publică, după ce au discutat legea de organizare a meseriilor și asigurărilor muncitorești, recunosc că partea din lege referitoare la pensii și asigurările muncitorești, este în principiu bună, pe care introducerea unor modificări ar putea s'o prefacă într'o lege cu adevărat folositoare clasei muncitoare.

Partea a doua însă, aceea care se ocupă cu organizarea meseriilor, o considerăm ca o lege infamă, o lege care înlătură constituția și libertățile omenești, recunoscute și introduse de dînsa, o lege care dă pe muncitori legați, în mîinile patronilor".

Moțiunea se termină prin declarația, că muncitorii nu vor înceta lupta, pînă nu se va înlătura această parte rea a legei.

❑ Ministrul le comerț, a cerut de urgență, să i se înainteze un tablou de toți membrii Camerei de comerț, cuprinzînd și datee cu privire la vrîsta, negoțul și felul de decorație, a fie-cărui membru în parte.

❑ **Intrunirea veteranilor.**—Se știe, că mîine are loc în Capitală, o întrunire a veteranilor, la care veteranii din Iași au trimis aderarea lor, formulînd o sumă de revendcări.

Iată ce spun veteranii:

1) Să ni se acorde avantaje egale cu cele acordate ofițerilor veterani, căci împreună am luptat, împreună am întemeiat Romînia de astăzi, cei de regretat, este că ofițerii luptînd pentru avantajele ce li s'au acordat, nu s'au gîndit și la noi, fără de cari ce ar fi făcut în război?

2) Să ni se acorde reducere de căi ferate și pe vapoarele romîne, cum s'au acordat și ofițerilor, nu numai pe căile ferate.

3) Celora dintre noi care făcînd efectiv campania 1877—78, ne-am eliberat și am obținut în urmă funcții civile, să nu ni se facă nici o reținere din pensie, după cum s'a propus acuma pentru ofițerii veterani.

4) Să ni se considere nouă, veterani grade inferioare, la calculul pentru pensiuni, și terminul făcut ca reangajați, fie că vom plăti sau nu reținerile pe acest termin, întru cît acesta se consideră serviciu prestat statului peste termenul de armată datorit legalminte.

5) Pentru acei dintre noi care suntem agricultori să ni se dea pămînt pe la locurile cele mai apropiate de căminele noastre, nu să fim expulzați în Dobrogea, celalt capăt al țărei, de unde ne aflăm.

6) Pămînturile ce ni se vor da să poată fi arendate în caz cînd nu putem munci, însă nici odată vîndute, întorcîndu-se înapoi la stat atuncia cînd am muri fără moștenitori direcți.

7) Timpul de campanie să se socotească de drept îndoit pentru noi combatanții care de la Aprilie 1877 și pînă la August 1878 cînd armata a fost iarăși pusă pe picior de pace, chiar de erau în activitate sau în rezervă eram gata a merge să ne sacrificăm pentru patrie,—aceasta este și spiritul decretelor omenești de atunci care ziceau: „Armata cu toate rezervele ei este mobilizată și pusă pe picior de războiu".

8) Avantagiile ce ni s'au acordat pînă acum să rămînă neatinse.

❑ Meseriașii de toate breslele, au fost convocați la o nouă întrunire publică, pentru a discuta noua lege a meseriilor.

Intrunirea va avea loc Duminică, ora 9 dimineață, în sala Pastia.

❑ D. dr. Flor, medicul șef al orașului, pleacă în astă seară la București, pentru a lua parte la congresul medicilor.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în localitate 2 cazuri noui de scarlatină.

❑ Consiliul comunal a fost convocat pentru Simbătă, la orele 5 p. m.

❑ Intrunirea pe care urmează s'o ție funcționarii comerciali, va avea loc la 18 Decembrie.

Intrunirea se ține în sala Camerei de comerciu.

❑ Domnul C. Petrescu a fost numit asistent la laboratorul de botanică și d. dr. Russ a fost numit șef de lucrări la același laborator, în locul d-lui Lucian Roiu.

❑ Un anume Rudolf Reindel, fusese arestat la siguranță, pe baza unui mandat de extradare, cerut de Austria.

Inainte de a fi pornit spre gară, Reindl a cerut să i se permită a se duce pînă la locuința sa, pentru a-și lua niște lucruri.

Cererea sa îi fu satisfăcută, însă odată ajuns acasă, Reindel a încercat să se sinucidă, înghițind o cantitate de cocaină.

In stare gravă, el a fost transportat la spital.

❑ Individul Costică Filankopol, de loc din Galați, domiciliat din strada Lăutari 59, fu prins zilele trecute pe cînd voia să fure un bidon cu lapte. Arestat și dus la comisia a IV, subcomisarul Andreescu află, că Filankopol, e un spărgătur de meserie și are la pasivul seu 7 furturi prin efracție. La percheziția făcută la domiciliul seu, se găsi o adevarată magazie de obiecte de furat.

❑ Jandarmii arestează pe un prietin al prefectului.

Mai mulți soldați din escadronul de escortă din Iași, făcînd chef și scandal într'o cărciumă de lîngă gară, a intervenit serjentul de stradă Cotruț, ca să-i aresteze, dar nereușind, s'a mulțumit să iee unuia din soldați pana de la sabie și s'o ducă la secție.

Cazul fiind raportat comandantului escadronului, acesta trimise eri trei soldați să umfle pe serjentul Cotruț și să-l aducă la comenduire. In drum, intervine un sub comisar, serjentul fu pus în libertate—iar acum prefectul a reclamat contra comandantului, că a îndrăsnit să aresteze pe un prietin al său.

Va fi interesant.

❑ Domnii profesori Riegler și I. Simionescu, din comisia pentru reforma învățmîntului superior, vor pleca în astă seară la București spre a lua parte la lucrările comisiei, care se va întruni Joi seara la minister.

❑ Pentru a se pronunța asupra modificărilor de întrodus în învățămîntul superior, consiliul facultății de științi se va întruni astă-zi, Mercuri, ora 5.

❑ **Școlare.**—A fost numit normalistul Ioan Zaharia, învățător suplinitor postul II la școala din Cotnari, în locul D-rei Maria Gheorghiu.

— D-ra Beatrice Dogaru a fost numită învățătoare suplinitoare la școala din Podul-Iloaei, la catedra d-lui Ioan Petrov, în locul d-lui Gh. Leonescu demisionat.

— D-șoara Maria Gheorghiu a fost permutată de la școala din Cotnari la cea din Comarna-Poeni, în locul d-nei Sevastia Mancaș, demisionată.

❑ **Judiciare.**—Domnul Adolf Braunstein, proprietarul locului viran din strada Cuza-Vodă, foasta proprietate. Neuschotz, este împiedicat de administrația comunală să rîdice o casă pe acel loc, de oare ce comuna cere ca acea clădire să fie făcută după regulamentul de aliniere.

Domnul Braunstein a acționat în judecată comuna, cerînd să fie obligată a-i da autorizație de clădire. Tribunalul s. I, care a judecat astă-zi afacerea, a ramas să se pronunțe Simbătă,

— Un fel de afacere Humbert, cu toate proporțiile pastrate, se judecă astăzi la s. II-a a Curții. Este vorba de un domn Kroenig, din Rusia, stabilit în Iași, care a reușit să contracteze aci datorii în sumă de 160,000 lei, fără a avea vre-o avere.

— Domnul P. Gîrcineanu, fost custode al bibliotecii centrale din Iași, a acționat în judecată pe domnii: Caragiani, bibliotecar, și Pascu, fost ajutor de bibliotecar, pentru denunțare calomnioasă, consistînd în faptul că reclamații ar fi denunțat pe d. Gîrcineanu, că ar fi delapidat din sumele lasate cauție la bibliotecă.

Afacerea se judeeă astăzi la s. II-a a tribunalului.

— Afacerea banditismelor electorale de la Hîrlău, a fost fixată să se judece la 19 Ianuarie, la Secția I a Curții.

— Vineri se va judeca la s. II-a a Curții importanta acțiune pentru revendicarea domeniului Ștefănești, jud. Botoșani, proprietatea d-lui Cordescu din Craiova.

Acțiunea a fost întrodusă de d. Gr. Suțu, nepot de fiică a defunctului Mavrocordato, fostul proprietar al domeniului.

In proces vor pleda domnii: Em. Porumbaru, Matei Cantacuzino, A. Badarev, V. Sculi, V. Dimitriu, N. Xenopol și Mitescu.

— La tribunalul Botoșani s'a amînat astăzi din nou procesul pentru reziliarea pe baza legei trustului, a contractului moșiei Flămînzi.

— Firma C. H. Solomon & co. din București, a cerut declararea în stare de faliment a firmei manufacturiere S. Glikman Iași, str. Anastase Panu 35.

— Vorbim mai sus de procesul Gîrcineanu—Caragiani—Pascu. Tribunalul s'a pronunțat, respingînd acțiunea d-lui Gîrcineanu, care cerea 2000 lei despăgubiri.

❑ *Se știe că d. Carp a cumparat de la „Dacia" moșia Durmeștii, din județu-Botoșani. S'a subliniat și cu drept cuvînt faptul, că primul-ministru n'ar fi trebuit să cumpere o moșie de la „Dacia", în ajunul votării legei pentru secularizarea moșiilor de mînă moartă.*

In aceiași chestie aflăm, că d. Carp a arendat moșia la doi interpuși a unui arendaș, care nu și-a putut da numele pe contract, căci ar fi contravenit la legea trustului.

Deci: o afacere delicată cu dublură.

❑ **Suntem nevoiți să apărem fără de darea de seamă asupra ședinței importante de azi de la Cameră, firul telefonic fiind deranjat între Iași-Vaslui.**

Faptul că acest nenorocit fir, este absolut singur din țară, cere se deranjează la fie-care două zile, dovedește destrăbalarea ce domnește la direcția generală, care nu i-a nici o măsură pentru repararea firului.

Telegrame

O măsură a guvernului francez

Paris.—In consiliul de miniștri ținut la Eliseu, ministrul de războiu a dat informația că trupele poliției Sahaneul au ocupat la 27 Noembrie oaza Ohanet pentru a asigura siguranța în Africa apusană precum și în Algeria și Tunisia.

Un comunicat turcesc

Constantinopol. — Contrar dezminținei italienești cu privire la întrebuințarea de către armata italienească a obuzelor și explozibelor, ministrul de război declară că se află în posesia sa obuze dum-dum purtînd marca fabricei statului italian.

Guvernul maghiar și școlile romînești

Budapesta. — Camera deputaților discută budgetul ministerului instrucției publice. D. Zichy, cu privire la reproșul făcut că prin condescendența manifestată față de școlile din diecesa romînoasă din Arad ș'ar fi subordonat interesul național interesului naționalității romînești, declară că era vorba de o subvenție din partea statului către școlile romînești.

O DESMINȚIRE

Se desminte știrea dată de Times despre trimeterea a 5 batalioane turcești, în Persia, la Salmas.

Moartea unui scriitor

Berlin.—Scriitorul Hugo Iubliner, a murit în vrîstă de 66 ani.

Farmacia Motăș *Tg. Neamț*
caută asistent cu bune referințe.

Dr. C. Miclescu
OCULIST OPERATOR
Consultațiuni 3—6 p. m.
— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —
(intrare prin bolta magaziei Kahane)

Isak Zuraf, Rebeca Bonder, Iancu Bonder, Sabina Zuraf, Iulius Zuraf, Isak Beiner, Rachele Beiner, Moritz Gotlieb, Moritz și Max Zuraf, soț, fii și fică, ginere și nepoți, au durerea a anunța moartea iubitei lor

SARA ZURAF

decedată, în etate de 62 ani, Marți seara 6 Decembrie, și roagă pe toți cunoscuții să asiste la înmormîntarea, care va avea loc Joi 8 Decembrie, ora 10 dim. Cortegiul va pleca din strada Palat.

In locul ori cărei invitații speciale.

La Atelierul Profesional
H. ZANESCU
STR. CUZA-VODĂ (Golia) No. 22
Directoară d-ra Eugenia N. Ionescu
Se efectuează ori-ce comandă de croitorie cu prețuri convenabile precum:

Manșon de blană	Lei 10
Manșon de pluș	„ 6
Etole	„ 10
Jachete de catifea	„ 30
Paltoane lungi	„ 40
Rochia simplă	„ 26
Rochia elegantă	„ 30,55
Tailleur simplu	„ 28
Rochie întreagă cu jachetă	„ 40
Fustă simplă	„ 8
Bluză necăptușită	„ 5
Corsagiu garnit	„ 10

Rochii de mireasă după înțelegere.
Comandele se execută cu mult gust și îngrijire și în cel mai scurt timp posibil.

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE
Dr. med. I. Nimereanu
— Iași Str. Banu No. 1 **(colț cu strada Lăpușneanu)**
Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc,) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

DE INCHIRIET
LOCUINȚE EFTINE
Apartamente *compuse din 3 odăi și 2 odăi cu bucătărie, șoproane bune, o grădă mare, grădină apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite și vopsite.*
Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*
Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.
— Strada Păcurari No. 111 —
Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte)*

Mobile Löbel
Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași
DORMITOARE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
— Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăți —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
— Lămpi electrice —
— PREȚURI EFTINE —
Face și condițiuni de plată avantajoase. Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ
Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni
Conține cel mai bun LAPTE din ALPII
Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară
Cutia lei 2.—
Repr. SAM. LÖBL
București.

JACQUES PAUKER

BUCUREŞTI
Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA
Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE : Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit.

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „ a ferté“, postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor“, bumbac de şters etc.

SAMOVARE
Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule ‚Garwens‘, balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS“

VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Săptămâna viitoare

15|28 DECEMBRIE 1911

va avea loc tragerea cl. I-i

Grăbiţi-vă deci a cumpăra lozuri norocoase, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat mult înainte de începerea tragerei.

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50
1|4 Lei 3.— 1|2 Lei 6.— 1|1 Lei 12.

cel mai mare câştig al aceştei clase eventl.

Lei 900,000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate, sau sub ramburs

Rob. Th. SCHRODER

IAŞI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAŞI

Centrala : BUCURESTI : Calea Victoriei No. 106
Sucursale în Capitală : Calea Griviţei 96, Str. Lipscani 72
Alte sucursale : BOTOŞANI : Calea Naţională 203 — BRAILA : Piaţa Sfi Arhangeli (Casa Rally) — CRAIOVA : Str. Unirii 69 — PLOESTI : Str. Basarabilor 1 — GALAŢI : Str. Domnească 14

HOŢII ŞI FOCUL sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

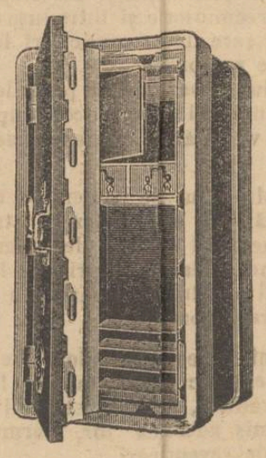

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă
Milner Safe Co. Ltd.
— ANGLIA —
ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistenţa lor colosală** şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din **OŢEL DE PRIMA FORŢĂ**

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

GRILLAGES de toutes sortes

Maym^d **GARIEL**, 2, rue de la Bégissorie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1466—Vineri 9 Decembrie 1911

Domnul Carp fixează data retragerii sale din guvern

Ședința de eri a Camerei, a fost un mare eveniment politic. Lumea se aștepta la un duel parlamentar, care să facă epocă în analele luptelor noastre parlamentare. Așteptarea lumii a fost însă, satisfăcută cel puțin în parte, pentru că d. Take Ionescu, a ținut un discurs extraordinar, și ca fond și ca formă, discurs, care ar fi fost o onoare pentru tribuna celui mai civilizat parlament.

Ședința de eri va rămînea însă, nu numai în istoria elocvenței parlamentare a Romîniei, ci și în istoria faptelor politice și sociale.

Primul fapt. Din ședința de eri rezultă, că revizuirea constituției,—și în special reforma electorală,—a trecut de la curentele de opinie publică, în sfera de activitate pozitivă a partidelor de guvernămînt. Pînă eri se știa, că numai partidul conservator-democrat și partidul liberal, aveau înscrise în programul lor de acțiune imediată politică, această reformă.

Eri, d. Carp, în numele partidului său a declarat: că d-sa și partidul său sunt gata să colaboreze cu partidul conservator-democrat la o revizuire, în sens conservator, a constituțiunei noastre.

Frumoasă zi pentru partidul conservator-democrat, care s'a putut pune în așa situațiune, în cît să provoace angajamentul de mai sus al d-lui Carp; onorabilă zi, însă, și pentru partidul d-lui Carp, care a putut decide pe șeful său să facă adesiune formală la revizuirea constituției.

In adevăr, din discursul d-lui Carp, a reeșit, că în această chestie a fost învins, dar nu convins, de partidul său. D. Carp, a zeflemisit tot timpul ideia revizuirei constituției, pe motivul, că această revizuire n'ar spori cu nimic patrimoniul social și politic al țărei, totuși a conchis pentru revizuire.

Al doilea fapt memorabil al ședinței de eri. D. Take Ionescu, luînd de pretext chestia arzătoare la ordinea zilei, chestia tramvaiului, a rîdicat discuția, cum a recunoscut-o însuși d, Carp pînă la cele mai înalte probleme sociale și politice, menite să reguleze așezarea țărei și a neamului. A pus față în față, concepția modernă a democrației conservatoare, cu concepția veche a aristocrației conservatoare, proprietară de pămînt.

Puritatea doctrinei conservatoare, a spus d. Carp, cere ca oamenii politici să se ție departe de afaceri; să nu se amestece în societățile comerciale, în bănci etc. Doctrina conservatoare-democrată, care are drept busolă realitatea vieței, cere, a zis d. Take Ionescu, și ca tactică pentru a-și egaliza forțele cu cellalt partid, și ca lărgime politică, ca oamenii politici să nu rămîie streini de viața economică, sub toate formele, pentru că această viață economică, este substratul pe care se poate dezvolta o viață politică și socială normală. Motivul? Nu mai trăim astă-zi 'ntr'o lume în care singura avere era proprietatea de pămînt, proprietatea imobiliară. Astă zi averea mobiliară este mult mai mare, mult mai importantă, de cît cea imobiliară.

In special pentru țara noastră, a zis d. Take Ionescu, în care, după orientarea economică și sufletească, pe care o au cele șase milioane de țarani, toată proprietatea imobiliară rurală va trece, într'un viitor apropiat, în mînele țărănimei. Dacă burghezia ar continua să-și pue economiile în cumpărări de pămînt, ar veni într'o ciocnire primejdioasă cu țărănimea, ne-am afla, a adaugat d. Take Ionescu, servindu-se de o imagine plastică, în fața a două locomobile, ambele colosal de puternice, alergînd în sens invers, deci ciocnirea ar fi fatală și sfarmarea probabilă a amîndurora, ar constitui o catastrofă socială mai teribilă de cît acea din 1907.

Burghezia trebue orientată ca să-și pue economiile în instituțiile de credit, în societățile comerciale și industriale.

Cum ar putea oamenii politici, cari își simt răspunderea, să rămîie străini de această activitate economică și socială a burgheziei, care este clasa domnitoare, și în sărăcia noastră de oameni, cine a putut să se pue în fruntea acestei mișcări, în fruntea acestor organizații, de cît oameni de frunte, ca pricepere și ca temperament, care sunt tot aceiași pe care-i găsim și în fruntea partidelor politice? Căci alții n'avem.

Realitatea fiind mai puternică de cît ori ce concepțiune filosofică sau artistică, am ajuns că, în fapt, partidul conservator a trebuit să imiteze partidul liberal în participarea sa la organizarea și conducerea instituțiilor de credit și societăților comerciale și industriale și de aceia vedem chiar pe prietinii cei mai de aproape din jurul d-lui Carp, aruncîndu-se cu furie la constituirea unor ast-fel de societăți.

Diferința dintre partidul conservator și cel liberal, asupra acestui punct, a zis d. Take Ionescu, stă numai într'aceia, că partidul liberal ne-a luat mult înnainte.

Cu aceste premise de ordine economică și cu altele, relative la concepția ordinei în stat, la respectul justiției, la respectul drepturilor patrimoniale, d. Take Ionescu conchide că d. Carp, prin discursul de la Senat, dînd dovadă, că d-sa a rămas într'o altă lume, că concepțiunea sa economică, socială și politică, nu poate evolua cu viața reală, trebue să cedeze locul altora, mai proprii pentru misiunea de astăzi, a unui partid conservator.

De data aceasta d. Carp, s'a declarat învins de d. Take Ionescu. Poate d. Carp a fost chiar convins, pentru că n'a răspuns nimic la marile probleme sociale, ridicate de șeful nostru, ba chiar a recunoscut, că, în adevăr, partidul liberal ne-a luat cu mult înainte, și că de aceia a început lupta contra acestui partid cu chestia tramvaiului și la invitațiunea de părăsirea puterei, pe care i-o făcuse d. Take Ionescu, a răspuns:

Nu pot să mă retrag înainte de executarea programului pe care l'am anunțat la venirea la guvern. Nu pot să trimit acum acasă parlamentul, care s'a ales cu acest program.

De îndată, însă, ce se va vota legea meseriașilor și legea administrativă, voiu sta de vorbă cu dv., d-le Take Ionescu, pentru revizuirea constituției, și dacă ne vom înțelege, cum sper, veți veni pe această bancă pentru care timp vă dau un sfat, pentru binele partidului conservator, să încetați de a fi dușmanul d-lui Marghiloman, pentru a deveni rivalul lui.

Declarația aceasta conține un fel de partaj de ascendent al partidului conservator.

Desigur că acest partaj nu va fi respectat, pentru că partidul nu este proprietatea d-lui Carp, dar el implică la d. Carp recunoașterea, că se simte nevoit de a se retrage din fruntea treburilor și a instala, în locul său, fiind încă în viață, pe succesorii săi presumtivi.

Fruntașii politici, cari au fost în audiență zilele acestea la palat, au cules impresia că d. Carp, făcuse aceiași declarație și coroanei și că, dacă alte evenimente nu-i vor grăbi, d-sa se va retrage în ajunul terminărei actualei seziuni legislative, adică înainte de 15 Februarie.

PRO NENIȚESCU

Prefectul poliției Iași dorea să estorcheze meseriașilor locali, o adresă de a derare la proiectul pentru reorganizarea meseriilor, plagiat de ministrul industriei în colaborare, după alte proiecte similare.

Nimic de zis contra prefectului. Căci un prefect, care do este a tout prix, ca lumea să zică că ie bun tot ce face ministrul prefectului, fără ca el, prefectul, sa aibă habar ce conține proiectul ministerial, asemenea prefect corespunde menirei sale.

Domnul Stroja vroia ca Epoca *să publice și entusiasmul meseriașilor din Iași, pentru proiectul Nenițescu. Dar n'au voit meseriașii. N'au voit, de și prefectul angajase pe un mare orator, deputatul Scorțescu, să se urce nepoftit la tribună, pentru a se coborî poftit și huiduit — ca să tălmăcească meseriașilor bunătatea proiectului.*

Fiind foarte puțini pentru proiect și foarte mulți contra, în întrunirea de Marți, prefectul, urmat de polițiști, se prezintă în sală, ordonînd evacuarea ei și stîngerea luminei—după cum declară însuși comunicatul polițienesc, ce-l publică Evenimentul, *declarînd tot dînsul, că oratorul Bujor, al celor contra proiectului, fu primit la tribună în mari aplauze.*

Dacă prefectul a fost perfect în rolul seu puțin de invidiat, cînd inscenase o întrunire în favoarea proiectului, apoi el s'a făcut vinovat de calcarea legii cînd a venit în sala de întrunire și, mai ales, cînd a ordonat evacuarea sălii și stîngerea luminei.

Cu ce drept? Prefectul, funcționar politic, n'are ce căuta într'o întrunire publică și n'are rol, în nici un caz, să spargă o întrunire, prin mijloacele brutale de stîngerea luminei.

Stîngerea luminei, stropitul cu apă și ivirea prefectului în întruniri publice, nu mai fac parte din obiceiurile noastre politice și nu prefectul, parte interesată, a fost în drept să facă evacuarea.

Prea mult exces de zel, prea mult exces de naivitate. Ca să fie în limitele legei, prefectul ar fi trebuit să facă apel la parchet — căci el și nu prefectul are căderea de a aprecia ce este de făcut.

Prea multă onoare și pentru d. Nenițescu. N'are nevoe ministrul industriei să estorcheze, prin poliție, aderarea meseriașilor din Iași. Proiectul va trece fără discuție, doar dacă generalul Skeletti va voi să spună din nou, că este contra, dar va vota pentru.

Am spus'o și ieri: prefectul acesta, care nu știe în nici o împrejurare ce face, ar trebui adus la realitate, ca să știe, că n'are ce căuta în întruniri publice și ca să știe, că dacă a fost stîngător de hornuri, nu implică să fie și stîngătorul luminei în întruniri publice.

Duelul Take Ionescu-Carp

In fine a sosit și pentru d. Take Ionescu ziua dreptei judecăți.

Omul în contra căruia se legase, într'o luptă canibalică, cele două partide istorice și ai căror șefi se întrecuse în invențiuni de înjurături extraordinare, injurături pe care marele orator a avut tăria de suflet să le strîngă într'un inventar retrospectiv, a putut vorbi ieri, expunîndu și în toată amploarea, concepțiunile sale politice și sociale, în aplauzele zgomotoase ale reprezentanților partidului liberal și în tăcerea evlavioasă a majorității guvernamentale, iar d'asupra tuturora, domnul Carp emoționat și tulburat, l'a invitat pe d. Take Ionescu să-i iee locul, cu sfatul și cu rugămintea de a-și lua de colaborator pe d. Marghiloman.

Dacă d. Carp nu i a făcut aceeași rugăminte și pentru d. Filipescu, cei în curentul lucrurilor pretind că a fost cu consimțimîntul d-lui Filipescu, care i-a recomandat d-lui Carp, să nu facă prea multe rugăciuni d lui Take Ionescu, de teamă ca nu cumva invitațiunea să fie refuzată pe de-a intregul.

Din ce s'a vorbit—și mai mult încă, din ce s'a lăsat să se înțeleagă, ambele partide istorice au recunoscut ieri, în d. Take Ionescu pe arbitrul situației noastre politice.

Nu se poate o mai mare satisfacție. Această satisfacție, însă, trebue s'o punem pe dea întregul la activul omului, pentru că ea este datorită nu împrejurărilor, ci geniului omului, pe care ultimul timp ni l'a înfățoșat, nu numai ca un om cu priceperea vie a fondului lucrului și a oamenilor—dar ca pe un om cu mare prevedere, cu extra ordinară răbdare, cu mare perseverență în tactica politică.

Ori cît de extra ordinar a fost, după impresia unanimă, discursul de ieri al șefului nostru, totuși par'că nu te înduri să vorbești de orator, de teamă că ai trebui să lași, chiar pentru cîteva momente, în umbră, calitățile superioare de om de guvern, despre care a făcut dovadă fondul discursului de ieri al d-lui Take Ionescu.

Oratoria sa a crescut ieri chiar spre suprinderea acelora, cari de mult au avut impresia, că talentul d lui Take Ionescu atinsese culmea geniului. In duelul parlamentar de ieri, șeful nostru a întrecut nu numai pe d. Carp,— ceea ce n'a fost greu, pentru că d. Carp a avut, în ziua de ieri, o zi ră, și ca orator și ca om politic—dar s'a întrecut pe sine însuși.

Domnul Take Ionescu a scris cîte o pagină frumoasă, în două cărți osebite: una în „elocvența Romînă", cealaltă în „Istoria Romîniei".

Dacă a ajuns la așa înălțimi, o datorește probabil, tocmai faptului, că simțea cu simțul special al artistului, că vorbea într'un moment istoric, că creia poate chiar, acest moment istoric. Oratorul a ghicit de la început, că pe lîngă admirația minorității, va avea din partea majorității, respectul instinctiv, pe care l provoacă forțele mari în desfășurarea lor.

Ca Romîni și conservatori, regretăm că d. Carp n'a fost ieri la înălțime. Regretul nostru este întovărășit de o întristare cu atît mai mare, cu cît am simțit, că la d. Carp calitățile mari ale oratorului, au fost înăbușite de patimele mici ale omului.

DERANJAT!

Se petrece cu firul special telefonic, menit să lege Iașul cu Capitala, ceva uimitor. Cînd o chestie mai însemnată preocupă Capitala, urmărită mai de aproape de ieșeni și ziarele locale, atunci tocmai firul special se deranjează.

Și se deranjează exclusiv pentru Iași. Astfel, pe ziua de eri, cînd toată lumea aștepta să afle ceva despre interpelarea d-lui Take Ionescu și răspunsul d-lui Carp, — cu Bucureștii au putut avea convorbiri Bîrladul, Tecucii, Mărășeștii și chiar alte sate, numai Iașul a fost izolat pînă seara, cînd firul s'a restabilit, în urma unei intervenții stăruitoare din Capitală.

Să poate să fim înșelați în aprecierile noastre, dar faptul se repetă atît de des, și în anumite ocaziuni, încît e cu neputință, ca numai întîmplarea să fie singură de vină, ci trebue să fie ceva, care corectează această întîmplare.

Negreșit că în primul loc, se impune că oficiul telegrafic central, să exercite controlul său, cu... cel puțin mai multă vigoare. Ancheta ce se face pentru a se stabili răspunsul steoritip *deranjat*, să fie tăcut, în baza unor note de serviciu semnate de funcționarii stațiilor intermediare respective, cari la urma urmei să poată fi trași la răspundere, cari în ori ce caz nu se vor hazarda a decreta *deranjarea*, numai cînd au dorința de a-și plasa convorbirile, în dauna orașului, în favoarea căruia s'a creat firul special.

E de datoria acelora, cari diriguesc centrala din Iași, de a stabili pentru totdeauna răspunderile,—și nădăjduim că nu vom fi siliți a reveni. D.

OAMENI ȘI LUCRURI

CUNOAȘTE-LE!...

Lumea care a luat parte la spectacolele trupei Le Bargy a admirat fără rezervă pe marele ex-societar al Comediei Franceze. Pentru cetitorii însă cari n'au fost la teatru — e de prea puțin interes ca să le dăm detalii fie asupra calităților literare ale pieselor jucate, fie asupra talentului interpreților, începînd cu maestrul Le Bargy—un artist superior — cu d-na Jeanne Lyon și sfîrșind cu ceilalți artiști cari au completat meritosul ansamblu francez.

Dacă ar fi să caracterizăm printr'o formă sintetică piesele jucate în cele două seri, am spune că s'a vorbit mult, s'a vorbit în special de—femei.

In romanul și în piesa lui Alexandre Dumas, „L'ami des femmes", ne întîmpină un șir de maxime și păreri, sentințe și poveațe, toate privitoare la cunoașterea femeei. Acel tip ciudat Des Ryons, sclipitor de spirit și inteligență —și mai sclipitor încă de vervă în jocul d-lui Le Bargy — e un cunoscător rafinat al sufletului femeesc, după cum apare bun cunoscător și în mica piesă a lui Laroze, „Le respect de l'Amour" în care se pun la contribuție maxime de La Rochefoucauld, La Bruyère și alții.

Se pretinde un cunoscător de femei și bătrînul general de Siberan — admirabil interpretat de la Bargy—pînă în momentul cînd o soartă vitregă îl face să vadă că n'a cunoscut pe.. a sa proprie, pentru că nu și-a cunoscut nici slăbiciunile sale proprii, — fizice și morale.

O experiență seculară se pare că vorbește prin graiul acelui jumatate viveur, jumătate raisonneur, a acelui îndrăcit și neînțeles „Amic al femeilor" care citează din Shakespeare vorba sceptică: „trecător, ca iubirea femeei...". E drept că Shakespeare a spus încă și mai rău despre *ele*, cînd un erou incredul rostește sombru: „Frailty, thy name is Woman", —„Slăbiciune, numele tău este Femee!" Dar cîtă slăbiciune a dovedit, a doua seară, militarul cel mai... tare, de îndată ce se ciocni cu sufletul singurei femei despre care nu se îndoia!...

Generalizînd observațiile făcute putem spune că literatura franceză modernă, mai mult ca ori-care alta, vorbește de femee; astăzi mai mult ca ori-cînd. Aproape nu vorbește de altăceva, — pe scenă mai cu seamă...

N'a fost totdeauna și pretutindeni așa. „Cei vechi, zice Rousseau într'o scrisoare cătră d'Alambert, aveau în general un foarte mare respect pentru femei și îl aratau, ferindu-se de a le expune judecății publicului și ne ocupîndu-se macar de virtuțile lor. Ei aveau ca maximă părerea că „țări cu moravurile cele mai pure sunt acele în care se vorbește mai puțin de femei, după cum individual, femeea cea mai cinstită este aceea de care nu se spune nimic". La Spartani, în piesele de teatru numai sclavele puteau să aibă roluri de amoreze, de fete de măritat. Nu în zadar se citează anecdota că un Spartan auzind pe cineva că laudă grozav virtuțile unei femei, i a zis: „dar de ce... ofensezi o femee așa de cum se cade?"

Acolo, pe portaluri de temple, se cetia vorba cea mare: „Cunoaște-te". Vorbă adîncă, pe care eroina lui Hervieu o spune cu înțeles înalt și instructiv: „Cine se cunoaște..."

In zilele noastre însă vorba a perdut din sensul ei. Noi — cari tindem a stăpîni domeniile sociale și literare—ne închipuim că *le* cunoaștem pe *ele* cuprinzîndu-le într'un număr de formule cu pretenții psihologice și filosofice.

...Și cu aceasta suntem departe de adevăr! Rodion

Cu privire la

proiectul de reformă a învățămîntului universitar

Nu mai încape nici-o îndoială că ceia ce determină statornica năzuință, la fie-ce schimbare de guvern, de-a se reforma, printre altele, și învățămîntul universitar, este și constatarea de fapt că acest învățămînt nu se face în condițiunile cerute de viața noastră modernă, dar mai ales că recrutarea corpului profesoral nu oferă destule garanții pentru a se vedea concentrați la universitate ca profesori firile cele mai alese și mințile cele mai agere.

Și se pune atîta preț pe modalitatea căilor de recrutare a profesorilor universitari, că totdeauna au loc mișcări și neînțelegeri cînd e vorba de trecut un proiect de reformă a învățămîntului universitar, motivîndu-se totdeauna că proiectul ce-ar fi pe cale să devie lege, nu-i cel mai nimerit; că alte proiecte pot fi mai nimerite. Și de aici zarvă, ba chiar și grevă cum a fost mai acum cîțiva ani, așa că învățămîntul universitar rămîne într'o neîntreruptă iminență de reformă, fără însă a ajunge să fie cu adevărat reformat.

Dintre reformatorii învățămîntului universitar, cel mai norocos a fost d. Haret, care mai acum zece ani fiind ministru al instrucțiunii, a putut să-și traducă în lege proiectul său de reformă sub care se găsesc și astăzi universitățile. Cum însă aplicarea legii d-lui Haret, n'a dat rezultate cari să mulțumească pe urmașii săi, aceștia, cum fu d. Dissescu și cum este astăzi d. Arion, au căutat prin proiecte nouă să obvieze neajunsurilor ce-au constatat și care de altfel sunt la constatarea și la văzul ori-cui.

Se știe că proiectul d-lui Dissescu a căzut prin vestita grevă universitară a profesorilor. Fi-va oare d. Arion mai norocos? Deocamdată excelența sa a pus în discuțiunea ambelor universități proiectul său, și-i de nădăjduit, că dacă universitățile nu vor fi atinse în autonomia lor, dar mai ales dacă interesele politice nu se vor învărti cumva defavorabil guvernului, proiectul d-lui Arion va deveni lege, avînd menirea să realizeze reforma pe care toată lumea o dorește în universități, dar pe care o vede așa de greu luînd ființă.

Să fie oare vina proiectelor de re-

formă, că recrutarea corpului profesoral lasă prea mult de dorit? Legea d-lui Haret nu oferea oare destule garanţii? Şi acea a d-lui Arion va prezenta oare toate garanţiile? Iată chestiuni cari ne determină a privi lucrurile mai în adîncul lor şi a urmări şi pe ceilalţi factori cari, în alăturare cu legile, ba adeseori mai stăruitor şi mai cu efect de cît legile, contribuesc la întronarea unei sări de lucruri. Legile sunt negreşit un factor; dar pe alături de ele mai sunt şi interesele. Şi s'ar putea spune că în măsura în care interesul intră ca factor, legea se eclipsază, aşa că oricît ar fi de bună aceasta, se poate spune că e caşi cum n'ar exista cînd interesul primează.

Şi în ţara noastră, sunt tocmai de avut în vedere interesele. Noi ne putem lesne înşela şi lua drept efect al legii ceia ce-i în realitate efect al interesului; în care caz e lesne de înţeles că toate reformele nu pot să ducă de cît către acelaş sfîrşit, adică în realitate să nu fie reformat nimic, pentru că legile la noi nu fac de cît să mascheze interesele, cu toate că despre ele în morală curentă nu-i frumos, nu se cade macar a se pomeni: acesta este doar omagiulce ipocrizia îl aduce virtuţii.

Dar dacă nu se spun, interesele totuş se fac, şi atunci la ce folos toată clădirea de proiecte, unele mai frumoase ca altele, unele mai draconice ca altele? Ba se poate merge pînă la a se cere condiţiuni ce prin însăş enunţarea lor, comportă tăgada lor. Aşa, bună oară, observ avizul onoratului consiliu al facultăţii de Medicină din Iaşi, cu privire la proiectul de reformă universitar, cerînd „sistemul concursurilor cu obligaţia pentru candidaţi de-a prezenta lucrări"; să fie „trei grade de profesori: agregat provizoriu, agregat definitiv şi profesor"; „trecerea de la un grad la altul să se facă în trei ani, iar în acest interval să facă lucrări ştiinţifice."

Imi vor ierta onoraţii profesori, cari-s încredinţaţi de altfel de stima şi consideraţiunea mea, exprimarea unei păreri deosebite. Negreşit că domniile-lor s'au gîndit la cele mai straşnice garanţii spre a avea în universitate savanţi cu adevărat. De cît garanţiile acele păcătuesc, după mine, tocmai prin aceia că-s prea straşnice; căci, fiind prea straşnice, aproape supraomeneşti, prin însuşi faptul acesta ele nu vor putea fi aplicate şi atunci revenim iarăşi la sistemul obişnuit: acel pe alături de lege, dar cu toată aparenţa respectului ei.

Primul punct, acela al concursului cu obligaţia prezentării de lucrări, este nimerit potrivit cu punctul de vedere şi cu scopul ce se urmăresc atunci cînd e vorba de-a se încredinţa cuiva soarta şi faima unei catedre universitare, concursul avînd cu deosebire scopul de a se pune în lumină aptitudinea didactivă a unui candidat; iar lucrările iniţiale desemnînd natura preocupărilor sale. Al doilea punct însă: pentru ce neapărat trei trepte? Şi al treilea: pentru ce neapărat lucrări de la o treaptă la alta, în scurgere de trei ani?

In ce priveşte aptitudinea cuiva de profesor universitar, ori o are de la început şi o are pentru totdeauna, ori n'o are de la început şi nu o va avea nici odată; aceasta mi se pare clar şi aceasta mă îndreptăţeşte a nu vedea în cele trei trepte de urcare pînă la profesorat definitiv de cît mai mult o economie budgetară, iar nici cît vre-o circumstanţă de exercitare pentru o mai mare vrednicie profesorală.

In ce priveşte lucrările ştiinţifice mai departe, exceptînd pe cele iniţiale, nu văd cum ele pot fi cerute anumit şi într'un trup dat. Lucrările ştiinţifice, şi înţeleg numai pe cele strict originale, sînt pe lîngă produsul personal şi un produs circumstanţial, al mediului. Lucrările ştiinţifice pot cere ani de meditaţiune şi ani de executare. Faptul de a le cere neapărat într'un interval de trei ani, nu însamnă oare că acele lucrări să fie mai degrabă pseudo-ştiinţifice de cît ştiinţifice; în cît un savant, neputînd executa la timp ceia ce i se cere, să fie bătut de un pseudosavant care forţamente execută la timp şi în ce măsură vrei.

Apoi, cred oare onoraţii profesori că numai aceia merită să fie profesori universitari care produc lucrări scrise? Cred oare că nu se poate să fii savant, să fii strălucit profesor universitar fără de lucrări scrise şi să fii cu ori cît de multe lucrări scrise o mediocritate? Bine înţeles că în acest din urmă caz socotesc pe aceia cari, dacă altă ceva nu ştiu, însă ştiu să-şi ticluiască lucrări. Văzînd că valoarea aparentă, ceia ce condiţionează locul în viaţă, ţine la lucrări scrise, majoritatea mediocrilor ştiu foarte bine să ticluiască cerutele lucrări, compilînd ori chiar plagiind.

Aici a şi fost neajunsul legii d-lui Haret, că nu s'a stabilit bine ce condiţiuni anumite cată să îndeplinească o lucrare ştiinţifică. S'a crezut destul ca un candidat să prezinte pe numele său tipărituri, eît mai multe tipărituri, şi catedra i se dă drept. Ce cuprind însă acele tipărituri? In cîte din ele candidatul se repetă? Cîte din ele au într'adevăr o idee, un fapt, şi în ce măsură ideia ori faptul aparţin candidatului? Mai niciodată juriul numit adhoc nu se referă la acest lucru; ci doar unul dintre apreciatori, în numele tuturora, enumeră titlurile lucrărilor şi cîntăreşte greutatea lor materială; şi ast-fel se creiază un profesor universitar.

Nu ştiu dacă proiectul d-lui Arion va obvia acestui neajuns; dar respectîndu-se avizul onoratului consiliu al facultăţii de medicină din Iaşi, rezultă că inconvenientele rămîn pe de-a întregul, ba încă se măresc şi se exagerează. Căci mă întreb: ce-ar fi fost, dacă Cobîlcescu, Odobescu, Maiorescu, Conta, etc. ar fi urmat erarhia prevăzută şi ar fi fost constrînşi la fie-care trei ani să dea lucrări ştiinţifice? Evident că s'ar fi redus nişte extra-ordinare personalităţi la calapodul unui regulament, şi ori s'ar fi mediocrizat, ori ar fi trebuit să părăsască universitatea.

De aceia, ori cît ar fi de laudă buna intenţiune a profesorilor medicinişti ieşeni, avizul lor tradus în fapt n'ar face de cît să împingă poate şi mai departe scandalul ce domneşte astăzi cu recrutarea corpului profesoral universitar, mai ales în ce priveşte obligativitatea lucrărilor pentru urcarea treptelor prevăzute. Altfel „obligaţiunea pentru profesori de-a locui în oraşul unde au catedra", aceasta privind în faptă numai Iaşii, e tot ce poate fi mai nimerit şi-i de mirare că pînă şi bunul simţ a putut fi calcat îngăduindu-se „sistemul profesorilor ambulanţi".

Şi acum, pentru a-mi exprima gîndul meu întreg, eu aş înclina, în ce priveşte mai ales recrutarea profesorilor universitari, pentru un sistem cu totul mixt ce pînă la un punct era prevăzut de legea d-lui Haret; un sistem ce să convergeze către apreciarea individuală şi specială atît a catedrei vacante cît şi a candidaţilor. Pentru ce să se supună la concurs o personalitate ce ar fi mai presus de ori-ce concurs? Să se numească prin invitare. Şi iar, pentru-ce să se mai ceară lucrări scrise unui om care prin ale sale prelegeri înseş ar fi o podoabă? Viaţa acestuia e un nesfîrşit concurs ce arată că merită a fi profesor universitar.

Iar lucrările scrise rămîn şi ele pentru aceia cari, fără talent didactic, fără dar de expunere, reprezintă totuş capacităţi alese. Cu atît mai bine pentru cine le întruneşte pe toate: şi profunzime de gîndire, şi talent de expunere, şi lucrări. Dar a îndepărta profunzimea şi talentul pentru lucrări, mai ales că lucrări scrise se pot furniza ori-cum—dovezile sunt făcute,—e o enormă greşală; şi tocmai această greşală contribuie la scăderea nivelului universitar.

Dr. P. Zosin.

Litere-Ştiinţe-Arte

D. Iorga se plînge...—In „Neamul romînesc literar" d. Iorga spune că d. Sadoveanu şi alţii de la „Sămănătorul" l'au părăsit, cînd munţi de aur li s'au întins de aiurea...

Mărturisirea d lui Iorga — observă „Viaţa Nouă" a d lui Ovid Densuşeanu —are pacatul de a cuprinde vr'o două reticenţe.

In afară de acei amintiţi mai sus, de ce n'a continuat d-sa macar cîţiva ani cu alţi naţionalişti şi ţărăniştí—cari nu-i lipseau, cum nu-i lipsesc nici acuma—conducerea „Sămănătorului" şi de ce a lasat repede obloanele şi peste „Floarea Darurilor" deschizînd prăvălia „Neamului"?

„Idealizmul se apără cu oarecari sacrificii şi pe acestea nu le-am văzut la d. Iorga, dezinteresatul luptător pentru transformarea naivităţii cîtorva în acţiuni de bancă".

Cum l'a părăsit d, Sadoveanu—adăugă revista citată—l'au părăsit şi unii Transilvăneni, obişnuiţi să-şi grăbească picioarele unde literatura umple uşor buzunarele.

Despre aceşti Transilvăneni, d. Iorga nu spune nimic, pentrucă nu voeşte să şi-i înstrăineze pe cei care 'l cadelniţează.

Cu Transilvănenii d. Iorga are socotelile sale, dacă le-ar strica s'ar resimţi cassa „Neamului Romînesc".

*

Graţie unei cărţi—apărută acum—a d-rului Manzoni, fost tovarăş de drum a lui Iohann Orth s'au putut afla oarecari detalii nuoi asupra acestui erou dispărut.

După afirmarea lui fostul Arhiduce ar fi murit în adevăr.

*

A propos de Johann Orth—se ştie că foasta principesă de coroană a Saxoniei Louise Toselli crede, că Johann Orth trăeşte încă.

Ea speră că vărul ei va reveni după moartea lui Franz Joseph.

Cine va trăi, va vedea.

*

Un fost magistrat german scrie într'o revistă un studiu comparativ asupra legislaţiei franceze şi germane în materie de moravuri.

Ajunge la concluzia, că „libertatea moravurilor, departe de a da naştere corupţiei, a împiedecat pe Francezi să cadă în hipocrizia, care caracterizează naţiunile germanice".

*

Se cam plîng Suedezii, că literatura lor naţională e înecată de valul cotropitor al traducerilor proaste, după romane străine şi mai proaste şi cari a par în biblioteci de cîţiva gologani.

Ele se desfac în 50—60 mii exemplare şi ameninţă serios literatura originală a neamului.

*

Se miră tot Suedezii, că nu s'a găsit pînă acum cu cale să se ofere premiul „Nobel" marelui lor scriitor Strindberg. O explicaţie ar fi şi aceasta: bătrînul scriitor prea s'a îmbogăţit.

De curînd a vîndut dreptul publicării întregei sale opere—vre'o sută de volume—pentru un sfert de milion.

Pe lîngă asta, mulţimea admiratorilor săi, scandinavi şi străini, adună mereu la fonduri considerabile cu care să mîngăie pe scriitor de premiul, care nu-l obţine.

*

STRUNA ZILEI

MUZICĂ DE CAMERĂ

Ex-principesa Luiza de Saxa se va mărita din nou cu un inginer, în ciuda maestrului Toselli, de care se divorsează.

Ştire.

N'ai prea trăit în armonie
Cu celălalt şi acuma ura
Te'ndeamnă la inginerie
„Nu crezi c'ai cam trecut... măsura?

EPITROPIA GENERALA

Casei spitalelor şi ospiciilor

Sft. Spiridon din Iasi

Face cunoscut, că în ziua de 11 Ianuarie 1912, oarele 2—4 p.m., se va ţine în camera acestei Epitropii licitaţie publică prin oferte sigilate, pentru arendarea viei Vangheli, situată în comuna Buciumi jud. Iaşi, pe un period de cinci ani, cu începere de la 1 Martie 1912.

Licitaţia se va ţine conform art. 72—83 din legea contabilităţei generale a statului.

Concurenţii pentru a fi admişi la licitaţie, trebue să depună o garanţie provizorie în sumă de 3000 lei în efecte publice sau numerar.

Condiţiunile şi ori-ce informaţiuni se pot vedea şi lua în ori ce zi de lucru în cancelaria Epitropiei generale serviciul administrativ.

No. 08983 2 Decembrie 1911

INFORMATII

❑ Primim din partea comitetului soc. ortodoxe, cu rugămintea de a publica următoarele:

Comitetul societăţii ortodoxe fiind avertizat, că oarecari persoane au escrocat publicul sub pretextul că colectează bani pentru societate, roagă publicul să nu încredinţeze obolul său, de cît persoanelor anume destinate de societate pentru acest scop.

Numele acelor persoane se va publica la timp prin ziare şi vor putea colecta numai prin o anumită modalitate care se va face cunoscută prin presă.

❑ **Sinucigaşii de la siguranţa generală.**—Cu privire la rusul Eirich care s'a otrăvit alaltăeri, în localul siguranţei generale, împreună cu o tînără femee care se dăduse drept soţia lui, mai aflăm următoarele amănunte:

D. Panaitescu, directorul general al siguranţei publice, bănuind încă de la început că femeea care s'a otrăvit împreună cu Eirich, nu este soţia acestuia a cerut deslușiri telegrafice poliţiei din Reval.

D. Panaitescu a primit aseară următoarea telegramă, din Reval:

„Atentatorul şi otrăvitorul de la hotelul Traian, din Bucureşti se numeşte Mihail Ivanovici Eirich iar paşaportul cu care s'a prezentat la graniţă este în adevăr al lui".

Femeia care însoţea pe Eirich şi care a declarat că este soţia lui, este în realitate amanta lui, foasta casieriţă la fabrica Osser din Reval, de religiune luterană, în vrîstă de 22 ani. Dînsa se numeşte Ada Rendolf.

Ianovici Eirich era omul de încredere al directorului fabricei Osser. In ziua de 28 Noembrie, graţie unei procure generale pe care o avea a încasat suma de 59 000 ruble, bani cu care a dispărut, împreună cu amanta sa.

Verificîndu se casa Adei Reodolf, a fost găsită în regulă.

Afacerea aceasta este anchetată de judecătorul de instrucţie de la cabinetul II, din Reval.

Alţi complici nu sunt.

Pe de altă parte, d. prefect al Capitalei a primit o telegramă din partea poliţiei din Viena prin care este rugat a răspunde dacă este adevărat zvonul sinuciderei celor doi fugari.

Cererea poliţiei din Viena a fost satisfăcută.

❑ **Potretul d-lui Marghiloman.**—Se fac afaceri minunate cu chipul, pe hîrtie, al ministrului de interne. Am aratat, reproducînd textul unei circulări, că la Iaşi poliţia a desfăcut cu sila, pe la evrei, portretul d-lui Marghiloman, editat de o societate secretă din Bucureşti—secretă fiind că nu se spune din cine se compune societatea, nici în ce stradă din Bucureşti îşi are prăvălia.

Acum se descopere un fapt nou—de către ziarul „Acţiunea"—în această privinţă. Calendarul *Vulturul*, a pus la mijlocul lunilor anului 1912, chipul d-lui Marghiloman şi administratorii de plăşi, din toată ţara, au fost autorizaţi să distribue calendarul de perete.

Iată textul unei circulări, care va dovedi cum se operează, oficial, cu portretul d-lui Marghiloman:

Administraţia
Plăşei Siretul de jos
No.
1911 Noembrie 22

Domnule...

Prefectura de judeţ prin ordinul No. 3595 | 911 ne a trimes spre a vă remite, penlru cancelaria acelei judecătorii una foaia „Vulturul" conţinînd portretul d-lui Al. Margiloman, ministru de interne al ţărei. Anexat acesteia vi se remite sus-zisul portret, bine voind a ne respunde de primire.

Ad-tor plăşei,
(ss) C. DISEM

Secretar (ss) V. MUŞAT

Adresa cu care s'a trimes tabloul la judecătoria Bahna poartă *No. 3449 | 911* şi s'a înregistrat la judecătorie în registru de intrare la *No. 4884 | 911.*

Adresa prin care judecătoria Bahna face cunoscut ad-ţiei plăşei afişarea are *No. 10275* din registru de eşire.

Adresa cu care s'a primit tabloul la primăria com. Bahna are *No. 3450 | 911* şi s'a înregistrat sub *No. 1208 | 911.*

Tabloul este din Editura Foaei pentru educaţia naţională a poporului romîn „Vulturul". Administraţia: Strada Numa Pompiliu 7, Bucureşti.

Sub mutra ministrului sunt tipărite următoarele cuvinte:

„Un barbat ales, care ar face cinste ori căruia dintre popoarele civilizate apusene. Minte sănătoasă, voinţă condusă de o judecată dreaptă, cult, atrăgător prin farmecul vorbirei şi prin nobleţea întregei sale persoane, pe cît de bogat, pe atît de îndatoritor şi darnic. Actualul ministru de interne a reuşit în mare parte numai mulţumilă acestor însuşiri, să înfringă în totdeauna pe adversarii săi mari şi mici.

Acum pregăteşte marea operă de reformă administrativă, în care ţara îşi pune nădejdea unei Administraţii părinteşti şi cinstite".

❑ Senatul universitar din Bucureşti a acordat d-lui dr. Eugen Neculcea, fost preparator la Sorbona şi colaborator al marilor savanţi *Poincaré* şi *Lipmann*, să facă un curs liber de *Termodinamică* la facultatea de ştiinţi.

Acum cinci ani se propusese d-lui Neculcea să rămînă la Paris, spre a face parte din personalul învăţămîntului superior francez. Sentimentele de iubire de neam şi de modestie, l'au impedicat de a da satisfecere dorinţelor protectorilor săi.

Cu cîtă plăcere cei din Franţa vor constata abondenţa de savanţi pe care o avem, cînd vor vedea că abea la finele anului 1911, s'a putut da o satisfacere atît de iluzorie, unuia din Romănia, care ar fi putut ajunge alăturea de foştii săi profesori, în capitala lumei!

❑ Numitul N. Cazacu, de şi a învăţat cofetăria, este funcţionar la oficiul poştal din Iaşi şi a fost natural să se lase de cofetărie, de oare-ce a fost respins de comisia examinatoare, care urma să-i elibereze diploma de cofetar.

Cu toate că este funcţionar şi a fost respins de la examenul branşei sale, Cazacu, după cum ni se comunică, a capatat brevet de maistru direct de la preşedintele camerei de meserii.

❑ Din partea Camerei de Comerciu, s'au expediat azi agricultorilor, o adresă în cuprinderea următoare:

Ministerul Industriei şi Comerţului, înfiinţînd în Hamburg o agenţie comercială al cărui scop este întinderea cât mai mult a operaţiunilor noastre comerciale cu Germania, precum şi de a arata calitatea superioară a produselor noastre, în care scop s'a şi înfiinţat pe lîngă această agenţie un muzeu comercial, şi cum în acest muzeu se va da o atenţie deosebită produselor solului nostru şi în special cerealelor,

Avem onoare a vă ruga să bine voiţi ca în interesul ţărei şi chiar al D-vs. personal se bine voiţi a trimite şi D-vs. probe de cereale, seminţe de trifoi, vinuri, şi a ori-ce produse obţineţi şi care s'ar putea exporta.

Probele pentru cereale vor fi de cel puţin I şi jum. kg. iar pentru vinuri de 3 sticle bine buschonate şi etichetate; probele vor purta numele şi pronumele producătorului, localitatea unde s'au produs, numele varietăţiior şi ori-ce indicii a-ţi mai crede necesare.

❑ La Camera de comerţ au început a se pregăti lucrările de statistică, pe anul 1911.

❑ Noul program de astă seară Joi 8 Decemb. al cinematografului Pathé-Frères, Circul-Sidoli, cuprinde între altele:

O aventură a lui Francisc I-iu, regele cavaler. Splendidă reconstituire din Istoria Franţei. Inscenare grandioasă. Armele şi costumele identic reproduse în acea epocă. Roluriie sunt interpretate de artiştii Comediei Franceze.

Mama vitregă, mare roman contimporan.

Little Moritz, soldat african, scene comice.

Vinovata, măreaţă naraţiune însufleţită, în al cărei rol principal joacă *d-ra Napierkowska*, steaua operei mari pariziane.

Sacrificiul, splendidă piesă teatrală.

Prince hoţ ordinar, scene comice cu simpaticul actor.

❑ Invăţătorul Sozont Robu, a fost transferat de la Cristeşti, judeţul Iaşi, la Bălueşeni. judeţul Botoşani.

❑ Pentru Mercuri 14 Decembrie, orele 8 jum. seara, membrii Ligei culturale, secţia Iaşi, au organizat un Festival Artistic Cultural, cu concursul corului metropolitan şi a profesorilor de la Conservator. Un domn profesor universitar va ţinea o conferinţă.

❑ Invăţătorul D. Urzisă a fost mutat cu titlu provizor, în postul II-lea, la şcoala din Găneşti, jud. Dorohoi.

❑ Un incendiu a distrus casa şi două bucătării a locuitorului C. Timofti din comuna Costuleni.

❑ In urma dispoziţiilor luate de ministerul instrucţiei, s'a dat ordin agenţilor ordinei publice să observe şi să noteze numerile elevilor ce se găsesc în neregulă, comunicînd apoi cazurile directorilor şcoalelor respective, urmînd ca la finele fiecărei luni să se comunice şi acelui minister un tablou de toţi elevii notaţi.

De asemeni s'a intervenit ca patronii stabilimentelor publice să nu primească pe elevi în localurile lor, spre a juca table, biliard, ori alte jocuri şi nici să li se servească băuturi alcoolice, aceasta sub pedeapsă de a li se închide stabilimentele.

❑ Comitetul teatral a fost convoca, pentru azi, la oarele 5 p. m., pentru a discuta situaţia vechilor pensionari, faţă de noua lege a teatrelor.

Convocarea aceasta a fost în primul rînd motivată de o petiţiune, pe carea adresat-o unul dintre pensionari, care ceruse, ca să i se stipuleze pensia, după noua lege, însă ţinîndu-se în seama de toţi anii făcuţi în teatru.

După cum însă, suntem informaţi, nici un pensionar nu se va prezinta azi înaintea comitetului teatral, preferînd ca chestia lor, să fie rezolvită de Curtea de Apel.

❑ La spitalul militar, se află actualmente în căutare, 13 bolnavi de febră tifoidă.

❑ Joi seară, se va da în sala Pastia, primul bal-mascat. Antreprenorul, nu a cruţat nimic ca salonul să fie bine încălzit şi frumos decorat.

❑ Serviciul apelor, a luat măsuri pentru ca reservoarele să fie în totdeauna pline, aşa că la eventualitate, oraşul să nu mai fie lipsit de apă, cum s'a întîmplat zilele trecute.

❑ D na Princesa Maria Moruzzi luase iniţiativa să se vândă Marţi, în Iaşi, florică pentru saraci.

Foarte multe doamne şi domnişoare din elita laşului, au răspuns la invitaţia d-nei Moruzzi şi au vîndut floricica pe toate străzile Iaşului, făcând abstracţie de oboselele şi timpul d-nelor. Rezultatul a fost bun căci s'a putut strânge într'o singură zi mai mult de 4400 lei.

Felicităm pe d-na principesa Moruzzi şi la doamnele şi d-rele, cari au chetat pentru frumoasa iniţiativă şi pentru munca depusă.

❑ La Sculeni a fost surprins săţeanul Ioan Halman, din Sculeni, pe cînd voia să introducă pe Isak Bichel, contrabandist din Rusia.

❑ Două fete minore, Aglae Olariu şi Ecaterina, au fost date astă-zi judecăţii pentru furt, comis în prejuditiul d-lui Calimaki.

❑ In şedinţa sa viitoare, consiliul comunal se va ocupa de o propunere sui-generis, făcută de d. general Pascu, cu privire la serviciul pompierilor.

D. Pascu propune ca pompierii să continuie a fi sub administraţia ministerului de răsboiu, însă comuna să sfătuiască pe ministru de a introduce automobile, pentru ca astfel comuna va putea reduce din subveuţia ce acordă acelui ministru în schimbul întreţinerei pompierilor.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

O zi istorică la Camera

— Discursul d-lui Take Ionescu și răspunsul d-lui P. Carp —
— Fizionomia Camerei în ședința de ieri, Marți —

Duelul parlamentar de eri, a interesat într'atîta lumea, în cît chestura a început distribuirea biletelor încă de Sîmbătă, măcar că parlamentul era în vacanță.

Pe ziua de eri, de la orele 10, au început a defila pe dealul Mitropoliei trăsuri cu deputați și senatori, care se deranjau pentru a obține bilete de tribună, pentru protejații sau protejatele lor.

La orele 12 serviciul de chestură devenise insuficient și înainte de ora 1, însuși prețedintele Camerei d C. Olănescu, a venit la Cameră pentru a supraveghea acest serviciu.

*

La ora 1, toate tribunele sunt pline. Sexul frumos, în toaletele cele mai elegante, era așa de puternic reprezentat, în cît după ce n'au mai găsit loc în tribunele de jos, nici locuri în picioare, doamnele au invadat în galerie.

*

O adevărată premieră. Prezidentul, d. Olănescu, se plimbă îndelung timp în sala de ședință, întovărășit de d. Badareu, cu care discută probabil chestiile la ordinea zilei.

Se știe, că d. Olănescu este un partizan hotărît al reintregirei partidului conservator și că d-sa, într'o audiență neoficială, a sfătuit pe Maiestatea Sa, să acorde dizolvarea cerută de d. Take Ionescu.

*

La ora 1 jum, sosește d. Take Ionescu. Intră în sală surîzător, cu fața cam obosită, a omului care a veghiat în meditații și se așează la locul său. Rînd pe rînd defilează pe dinaintea d-sale, toți membrii opoziției, care-i string mîna, cu diferite cuvinte de încurajare.

Un fapt simptomatic: membrii importanți ai majorității, cari sosesc după d. Take Ionescu, nu se pot opri,—trecînd pe dinaintea băncei d-sale,—să-i facă salutări ceremonioase, iar unii își exprimă regretul, că în loc de întregirea partidului, au ajuns la acest duel parlamentar, care D zeu știe unde ne va duce.

*

Aproape de orele 2, sosește d. Carp și venind la banca d-lui Take Ionescu, 'i întinde mîna cu aceste cuvinte:

— *„Avant les passe d'armes on se serren tes mains"*.

— Bucuros, răspunde d. Take Ionescu, întinzîndu-i mîna. Punerea d-tale, în redingotă, dovedește că ți'ai pus în gînd să faci onorurile luptei.

*

După cîte-va minute, banca ministerială este în complectul său și clopoțelul prezidentului intră în funcție.

Prezidentul zice: d. Take Ionescu are cuvîntul.

D. Take Ionescu, se rîdică și citește textul interpelărei sale, după care, prezidentul îl poftește la tribună.

*

V'am interpelat d-le Prim Ministru, începe d. Take Ionescu, asupra tulburărei ordinei în stat, pentru că guvernul, prin procedarea sa, a adus această tulburare, luînd judecarea drepturilor patrimoniale a societății tramvaiului de la justiție, pentru a o da unor corpuri politice și de partid: guvernul și parlamentul.

Nu numai prin legea anunțată, cu care voiți să desistați justiția, în chestia tramvaiului, răsturnați ordinea în stat, dar și prin faptul, că, pe cînd tribunalul de Ilfov judecă, guvernul, adecă puterea executivă și parlamentul, puterea legislativă, se pronunță asupra aceleaiași chestii înaintea justiției, și deci influențează în chip așa de extra-ordinar justiția.

Măsura este revoluționară, ne întoarce la timpurile *convențiunei*, și măsurile revoluționare, greu se explică pentru o mentalitate conservatoare. O atare măsură, ar pute-o legitima: un interes mare național, o patimă.

Interes mare național? Chestia tramvaiului, este o mașină de război de partid, cum a declarat-o d. ministru de interne, la Senat, că a fost altă dată Romînia organizată de junimiști, împreună cu liberalii. Pentru aceasta, o chestie de edilitate a devenit punctul de plecare a tulburărei ordinei în stat.

Este ușor de pus în evidență, caracterul chestiei tramvaiului. Cu ipocrizie, d-voastră aruncați toată vina asupra statutelor și asupra caetului de sarcini, pretinzînd că numai dintrînsele ar rezulta spoliațiunea.

Oratorul nu vede nicăerea spoliațiunea și toate societățile de concesiune mixtă, adică de regie cointeresată, sunt alcătuite la fel, în toate țările din Europa. Ceea ce pretindeți, însă, dv. că este spoliațiune, o găsim în lege.

Astfel, în lege găsim că comuna va fi în minoritate și în consiliul de administrație, și în adunările generale. Altfel nici nu s'ar fi putut evita neajunsurile regiei, dacă comuna ar fi avut majoritate,—deci dacă dînsa ar fi avut conducerea societății.

Pentru materialul care va remînea de la vechea societate legea prevede despăgubiri.

Nu prevede despăgubiri pentru așezarea liniilor de tracțiune mecanică pe liniile vechei concesiuni, dar pentru aceasta, ca și pentru monopolul stradelor se dă comunei, anumite beneficii, cînd venitul societății va trece de 12 la sută și chiar pînă atuncea se dă o jumătate din cîștig, chiar dacă primăria n'ar subscrie de cît un sfert din acțiuni.

O dovadă că această chestiune este rezolvată prin lege și nu prin statute, nici prin caetul de sarcini, este că d. Fleva a combătut legea din cauza trecerei liniilor vechi la noua societate fără stipularea unei despăgubiri ad-hoc.

Monopolul nu e creiat nici de statute nici de caetul de sarcini. Il găsim implicit în diferitele dispoziții ale legei și expres în expunerea de motive și în discuția de la Cameră. Nici nu se poate concepe, concesii de linii fără monopolul stradelor. Jurisprudența germană și franceză, au hotărît că această clauză este subînțeleasă în toate concesiunile. In orașele Europei nici nu s'ar putea concepe existența de două linii concurente pe aceiași stradă.

Pe nedreptul vă plîngeți că acest monopol v'a împedicat comuna, de a construi linii noi în suburbiile îndepărtate, unde societatea n'ar găsi interes s-o facă. Uitați că în caietul de sarcini este scris, că primăria poate impune societății construirea ori cărei linii, cu obligația, de a garanta un venit de 5 la sută și cu un venit mai puțin de 5 la sută,—nu se poate construi nimic în țara romînească.

Ați atîtat indignarea publică cu afirmarea, că primăria, după statute, va fi obligată să facă expropieri pentru societate, — lucru care nu există în lege.

Ați ascuns cu rea credință dispoziția din caetul de sarcini, după care societatea plătește exproprierele, iar nu primăria.

*

Oratorul, cu puterea lui de sinteză, extra-ordinară, și cu logica-i cunoscută, degajînd din detaliile statutelor și a caetului de sarcini, linii principale, stabilește în mod luminos și surprinzător pentru majoritatea îmbibată de atmosfera curentă, că ceia ce se discută pentru public este o societate imaginară, o societate construită ad hoc pentru trebuința cauzei, iar nu societatea tramvaiurilor de București, cu legea, statutele și caetul ei de sarcine adevărate.

In ori ce caz dacă comuna e neîndreptățită, e nedreptățită prin lege. D. Carp și ceilalți prietini ai d-sale, erau în parlament la votarea legei, dar au aprobat-o prin tăcerea lor, pentru că la acea dată junimiștii erau în tandrețe cu guvernul liberal, erau încă în luna cadourilor. In mijlocul aplauzelor furtunoase ale minorității și surîsurilor care tradau o ilaritate, cu greutate oprită, a majorității, oratorul citește fragmente din discursurile d-lor Carp, Marghiloman, și alți frontași junimiști, din acea epocă, în care se cuprind cele mai abracadabrante declarații de dragoste din partea opoziției junimiste către guvernul liberal.

*

Terminînd cu chestia tremvaiului în sine, oratorul se rîdică în examinarea situației politice rezultînd din declarația d-lui Carp, la Senat, la examinarea celor mai interesante probleme de psihologice, și a celor mai înalte probleme sociale, și sintesizate în concepția politică socială a d-lui Carp, așa cum rezultă din această declarație.

In mijlocul chestiilor juridice oratorul introduce, „une leçon de choses", o lecție intuitivă, foarte sugestivă: un burghez cu economii de plasat, citește prospectul subscripției la societatea de tramvaiuri semnat de primărie și de toate băncile mari din București. Pentru liniștea lui acest burghez se interesează de garanția pe care o prezintă consiliul de administrație al acelor bănci, și găsește întrînsele pe lîngă alți frontași liberali, pe frontașii astăzi pe banca ministerială: Nicu Filipescu, Cantacuzino, Al. Marghiloman, C. C. Arion, Ioan Lahovari și alții.

Cum să-și închipue bietul acționar că într'o zi va fi tratat de toți acești domni de spoliatori.

Chestia în sine nu justifică, deci, procedarea revoluționară din declarația d v, d le prim-ministru, zice oratorul, ați făcut-o din patimă, din ura partidului, care a primit lovituri, care a fost paralizat în realizarea idealurilor sale scumpe, de către partidul advers?

*

Oratorul recunoaște că sunt și patimi mari, patimi și uri creatoare, putem admite patimă contra partidului liberal de la întreținuții acestui partid? La 1881, partidul junimist era gata să intre în partidul liberal, sub pretextul unei opere mari: proclamarea regatului, la care nu se opunea nimeni. Ințelegeam colaborare la crearea regatului, dar colaborare la proclamarea lui, numai un junimist o poate pricepe.

(Ovații din partea minorității).

Pe fețile miniștrilor Cantacuzino și Filipescu un surîs întovărășit de milă. Sîngele lui Alex. Lahovari se sue în obrazul ministrului domeniilor, a cărui mușchi mișcați se pare de sentimentul indignării, îl rîdică în sus, să-l zvîrlă de pe banca ministerială. Senatorul Ionaș Grădișteanu, continuă cu aplauzele sale chiar după încetarea ovațiunilor minorității.

La 1884, continuă oratorul, în plină democrație budgetivoră și în toiul facerei averilor din politica lui Ioan Brătianu, junimiștii din nou sunt gata să intre în partidul liberal. I-a oprit însă o chestie economică, chestia valutei.

La 1888, în momentul deslănțuirei patimelor celor mai teribile, în contra guvernului liberal, în ajunul retragerii lui Ioan Brăteanu, a circulat o listă ministerială, pe care figurau trei junimiști.

Aceiași duioasă armonie au urmat o junimiștii și cu Ioan Brăteanu fiul, pînă acum cîteva luni.

Cum se mai poate vorbi de patimă și de ură, la așa oameni?

Măsura revoluționară ați luat o poate din chibzuință; ați luat-o ca să provocați un echilibru între forțele celor două partide?

In adevăr, forțele economice ale partidului liberal, sunt cu mult superioare celor ale partidului conservator. Cauza: partidul liberal, din 40 de ani de regim constituțional, a guvernat 28 de ani în pace și în liniște; iar partidul conservator a avut numai patru ani de guvernare liniștită, creatoare.

Cum să nu eie înainte partidul liberal și cine are maxima pars în inferioritatea partidului conservator, decît tot dv, d le Carp.

Oratorul pe un ton viu, ridicat, face cu ocazia acestei excursii în istoria partidelor nostre politice, o sarjă teribilă, contra d-lui Carp, și emoționează întreaga sală.

*

Unii membri din majoritate,—probabil din acei, care n'au fost totdeauna Marghilomaniști,—se lasă antrenați de aplauzele minorității.

D. Carp, devine congestionat, lasă o chii pe bancă, descărcîndu-și, din cînd în cînd, nervii, prin scărpinarea cu mîna dreaptă după ureche.

Doriți d-le Carp, echilibrul, cu forțele celor două partide? alta era calea. Nu calea distrugerei societăților, diriguite de liberali, ci crearea de societăți, diriguite de conservatori. Un partid nu-și poate lua nici odată tăria, din slăbirea adversarului. Tăria sănătoasă a unui partid, este acea, care stă în sine însuși.

Lovind în creațiunile economice ale liberalilor, provocați strîngerea rîndurilor la dînșii coeziunea lor.

*

Oratorul, transformat, continuînd cu mare vehemență șarja, spune că nu vede în declarația de la Senat nici patimă contra adversarilor, nici chibzuință politică, ci o descărcare de nervi și o răfuială contra destinului.

D. Carp, a declarat că a învins Coroana. A găsit probabil însă, odată chemat la guvern, că a învins-o prea tîrziu. A spus o viață întreagă că își va scrie propria-i istorie, în cartea neamului, cu litere de aur. Destinul i-a pus cartea în mînă. Era însă prea tîrziu, cerneala de aur se uscase în călimară, și atunci maestrul, în loc să scrie file nouă, a întors cele 28 de file din istoria partidului liberal și cu zgîrietura vîrfului peniței, în spazmele neputinței, a scris de-asupra lor: *corupțiune-spoliațiune*.

Vă puteți închipui, ce vibrațiuni a putut să comunice salei, oratorul ajuns la un așa diapazon, cînd în peroația sa, a spus șefului guvernului: „Ai venit la cîrmă contra voinței țărei; Ți ai creat prin o corupție ne mai pomenită, cel mai josnic parlament; iar neputința dv. personală v'a făcut să luați calea primejdioasă a distrugerei partidului liberal, care v'a recomandat Coroanei calea deslănțuirei", invidiilor și patimilor josnice, care dă succeseie ușoare. Dacă nu vă simțiți în putere să vă abateți de la calea apucată, este timpul să lăsați locul altora.

Timidele dezaprobări ale unora din membrii majorității sunt acoperite de ovațiunile cu care minoritatea primește peroația oratorului.

*

D. Carp se scoală, palid, vădit emoționat și cearcă să răspundă imediat. Este nevoit să aștepte împrăștierea cercului, pe care minoritatea îl face în jurul oratorului cînd se coboară de la tribună, strigîndu-i bravo! și strigînduin mîna cu efuziune. D. Carp începe, dar în loe să vorbească, bălbăește. Majoritatatea este consternată. D. Carp, ca să-și deie timpul, pentru ca gîndurile sale să-și eie cursul ca să respundă la un discurs la al cărui conținut nu se aștepta, să plimbă, cu pași mici, din capătul băncei ministeriale pînă la tribună, caldă încă de suflul oratorului precedent.

De și se uită fix la fotoliul din incintă pe care stătea acum rece și impasibil, vehementul orator de adinioare, totuși d. Carp, pare că îl caută în tot timpul la tribună, voind să-și dea coatele cu dînsul, atras ca de un magnet irezistibil.

Abia după două, trei înjurături, devenite aproape de stil la d. Carp, oratorul, ca și majoritatea care-l aplaudă asupra acestor injurii, își revine în fire.

D. Carp vorbește, dar nu răspunde nici la rechizitoriul șefului conservatorilor democrați, nici la înaltele probleme sociale și politice, pe care le-a aruncat în discuție șetul cons.-dem.

Pe ici pe colo, aprobă pe d. Take Ionescu și plecînd de la aceste cîteva punete comune, face declarația de împărțirea succesiunei sale.

Majoritatea a arătat mai mult de cît răceală șefului său, care cînd s'a așazat pe fotoliu a ramas izolat și de colegi și de majoritate și tot așa a părăsit la ridicarea imediată a ședinței, sala singur singurel ca un om care recunoscuse singur cu o minută mai înainte că își trăise traiul.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Greva lucrătorilor brutari continuă. Pentru a ușnra situația patronilor, autoritățile li au încuviințat să fabrice pîinea în greutatea de 600 grame și de calitate inferioară.*

❑ Senatul și consiliul profesoral al facultății de medicină din București, s'au pronunțat înaintea senatului și consiliului din Iași, asupra recomandării unui titular la o catedră vacantă la facultatea din Iași.

Un profesor a scris decanului facultății din București, atrăgîndu-i atenția, că, d cîte ori este vacanță o catepră la București, profesorii din Iași așteaptă să se pronunțe mai întîi profesorii facultății respective din Capitală.

❑ Se știe că d. Hărăscu a fost recomandat, de ambele facultăți și senate, profesor definitiv la catedra de boli urinare, la facultatea din București.

Ministrul instrucției întîrzie să facă numirea, pentru a evita o alegere parțială, d. Hărescu fiind deputat al colegiului II Ilfov.

❑ **Judiciara.**—Apelul procurorului și condemnaților în afacerea Van Saanen, se va judeca la 21 Decembrie, la secția II a a Curții.

— Apelul procurorului tribunalului Fălciu, în procesul călcării legei trustului, se va judeca la 20 Decembrie, la secția II-a a Curții.

— Importantul proces al contravenirii la legea silvică, în care este implicat fruntașul junimist Șoarec, din Piatra-Neamț, se va judeca Sîmbătă, la s. II a a Curții.

— Camera de punere sub acuzare a hotărît: a menține arestați pe V. Pricop și G. Ciobanu, autorii furtului de la moara Grünspan; pe Nică Moroșanu, inculpat pentru furt și pe Vasile Roman, pentru omor.

❑ **Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

Ultima oră

București 8 Decembrie

CONGRESUL MEDICILOR

București.—Azi dimineață s'a deschis congresul medicilor, în sala societății germane.

Prezidează d. dr. Sion.

Aziștă un mare număr de medici, veniți din toate unghiurile țerei.

Inainte de a se intra în ordinea zilei, se trimite o telegramă de omagii Suveranului.

Incepe discuțiunea asupra îmbunătățirei și situațiunea medicului.

D. dr. *Tănăsescu*, zice că acest congres este rezultatul luptei pe care medicii o duc de 15 ani. Spune că ar trebui în fine adusă o îmbunătățire în soarta medicului, așa ca exercitarea medicinei, să înceteze a fi o cerșetorie.

D. dr. *Stavrescu*, zice că medicii sunt tratați, ca niște fii vitregi. Nu ne îndoim că d. dr. Bardescu, directorul general al serviciolui sanitar, nutrește pentru noi cele mai bune sentimente, dar, după cît cunoaștem, nu s'a cerut un spor în budget.

D. dr. *Spineanu*, cere a se acorda medicilor, aceiași solicitudine, care se acordă corpului tehnic. La noi sunt 22 de categorii de medici, dintre cari unii retribuiți în chip ridicol.

D. dr. *Botescu*, zice că toți medicii din țară, se arată solidari cu medicii funcționari. Toate guvernele au promis îmbunătățire în situația medicilor, dar numai pe hîrtie. Curba d-lui Haret ni s'a aplicat și nouă, dar îndreptarea nu.

D. dr. *Leonte* spune că guvernul actual se ocupă de situația medicilor.

D. dr. *Botescu* A promis să se ocupe!

D. dr. *Leonte*.—Și va face.

Ședința continuă.

CAMERA

Ședința se deschide la ore'e 2.30.

Pe banca ministerială numai d. M. Marghiloman.

Lipsesc atît d nii Carp cît și d. Take Ionescu.

Dl. *Pascal Toncescu*, luînd cuvîntul pentru a răspunde interpelărei d-lui Take Ionescu, citește fragmente de articole din *Opinia și Ordinea*, prin care conservatorii democrați atacau pe liberali.

Spune că înainte încă de 1907, d. Cantacuzino a încercat să facă împacarea cu d. Carp, dar a fost oprit de d. Take Ionescu. *D. M. Antonescu* se mulțumește prin a face zeflemele.

Tot în ședința de azi va lua cuvîntul și d. Duca.

Meetingul veteranilor

București.—Azi dimineață s'a deschis la Dacia meetingul veteranilor. Prezidează d. Ștefan Georgescu veteran sergent.

In ședința de dimineață, s'au rostit cuvîntări violente la adresa guvernului, care nu face nimic, pentru a scoate pe veterani, din starea de cerșetorie, în care se găsesc azi.

In acest senz s'a votat o moțiune energică.

FRANZ IOSEF BOLNAV

Viena.—Știri oficiale arată, că starea Imparatului Frantz Iosef nu inspiră nici o îngrijorare. Imparatul a suferit de o ușoară răceală, care însă a trecut.

Știri particulare însă arată, că boala e mai gravă. Imparatul a fost silit să reducă mult din activitatea sa zilnică, și fapt rar, medicul său intim, l'a vizitat de două ori în timpul nopței.

D. Orleanu și noua lege a meseriilor

București. — La cercul liberal pentru studiile economice, d. Orleanu, fost ministru, a vorbit asupra legei meseriilor, prezintată de guvern.

D. Orleanu a criticat organizarea pe bresle și crearea casei centrale, care ar îngreuia budgetul.

VINDECAREA TIFOSULUI ABDOMINAL

Paris.—La Academia de științi, profesouul Chantemesse, a făcut comunicarea sensațională, că a descoperit un vaccin preventiv, contra tifosului abdominal.

In timp de 18 luni a vaccinat astfel 23 mii de persoane, dintre care numai 11 s'au îmboinăvit de tifos, dar și aceste s'au vindecat.

Vindecarea cancerului

Berlin.—Profesorul Wasserman, într'o conferință făcută la Academia de științi, arată că a descoperit un remediu contra cancerului. Acest remediu ar fi un aliagiu, care injectat, ar distruge baciliii cancerului. Profesorul a adăuget oă experiențele făcute au dat rezultatele cele mai bune.

Ințelegerea franco-germană

Paris.—Camera a ratificat înțălegerea franco germană privitoare la Maroc cu 393 voturi contra 36.

La Atelierul Profesional

H. ZANESCU

STR. CUZA-VODĂ (Golia) No. 22

Directoară d-ra Eugenia N. Ionescu

Se efectuează ori-ce comandă de croitorie cu prețuri convenabile precum:

Manșon de blană	Lei 10
Manșon de pluș	„ 6
Etole	„ 10
Jachete de catifea	„ 30
Paltoane lungi	„ 40
Rochia simplă	„ 26
Rochia elegantă	„ 30,55
Tailleur simplu	„ 28
Rochie întreagă cu jachetă	„ 40
Fustă simplă	„ 8
Bluză necăptușită	„ 5
Corsagiu garnit	„ 10

Rochii de mireasă după înțelegere.

Comandele se execută cu mult gust și îngrijire și în cel mai scurt timp posibil.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

INGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

LOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

Săptămâna viitoare

15|28 DECEMBRIE 1911

va avea loc tragerea cl. I-i

Grăbiți-vă deci a cumpăra lozuri norocoase, căci stocul meu de lozuri e în totdea na epuisat mult înainte de începerea tragerei.

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.– 1|2 Lei 6.– 1|1 Lei 12.

cel mai mare câștig al acestei clase eventi.

Lei 900,000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

Rob. Th. SCHRODER

IAȘI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAȘI

Centrala: BUCUREȘTI: Calea Victoriei No. 106

Succursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str Lipscani 72

Alte succursale: BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sfi Arhangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOESTI: Str. Basarabilor 1 — GALAȚI: Str. Domnească 14

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

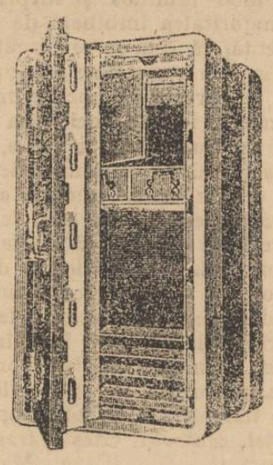

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor Case de bani consistă în rezistența lor colosală și în calitățile lor superioare, dat fiindcă sunt fabricate în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste 200 de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscripți la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

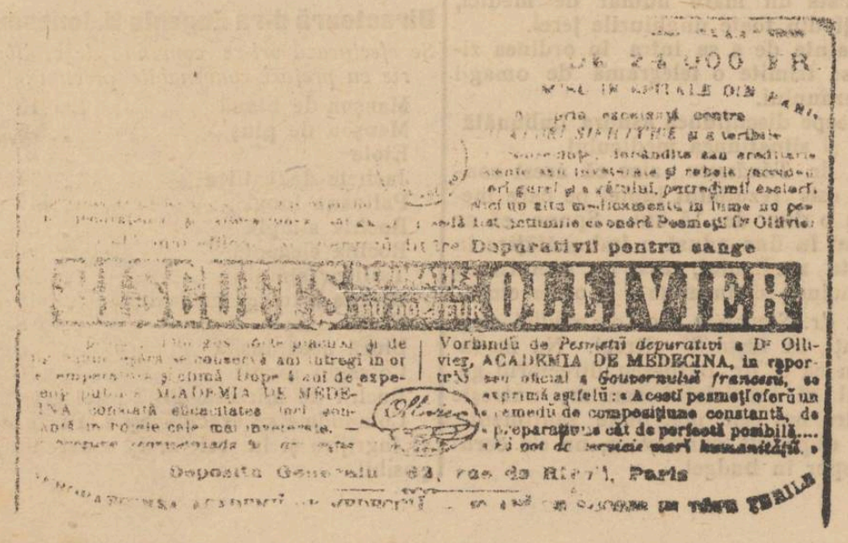

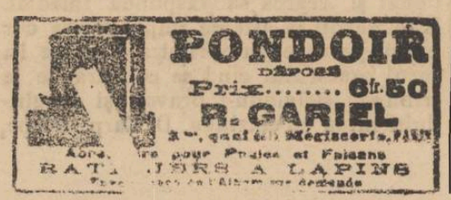

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Ioban Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1467 — Sîmbătă 10 Decembrie 1911

Să-şi realizeze programul?!

Din cuvîntarea d-lui Carp a reieşit că *saţul de putere* a venit şi că nu mai are altă raţiune de a guverna d-sa, de cît pentru realizarea programului său: *legea meseriilor, legea descentralizării.*

Pentru înfăptuirea acestor legi, d. Carp are nevoe de majoritățile sale ca să-i le voteze, şi de aceea nu le poate congedia.

„Eu am a face cu partidul reprezintat în parlament. Şi atunci, ce ar zice majoritatea de mine, după ce am trimes pe membrii ei înaintea alegătorilor; după ce aţi promis asigurarea lucrătorilor, aţi promis mărirea patrimoniului ţărănimei, aţi promis să daţi acestei ţări descentralizarea, care să o scape de a tot puternicia guvernamentală, de o dată să vă spun, că trebue să vă închinaţi dinaintea unui nou Mesia, că trebue să votaţi înşivă disoluţiunea D-voastră“?

„A! după ce vom fi îndeplinit programul nostru, sîntem gata, *absolut gata,* să discutăm cu d-voastră şi să vă spunem: noi am realizat programul nostru; noi **nici în minte, nici în inimă** *nu mai avem nici o concepţie de realizat;* **veniţi d-voastră,** şi spuneţi ce credeţi d-voastră că mai este de făcut“.

Aşa a vorbit *textual* d. Carp.

De sigur, că majoritatea a rămas urluită de şarja d-lui Carp contra partidului său. Şi un martur ocular, ne spune textual următoarele: „Majoritatea a arătat mai mult de cît răceală şefului său, care cînd s'a aşezat pe fotoliu a rămas *izolat* şi de colegi şi de majoritate, şi tot aşa a părăsit la rădicarea imediată a şedinţei, sala *singur singurel* ca un om care recunoscuse singur cu o minută mai înainte că îşi trăise traiul“.

De sigur, că în asemenea momente de criză politică, d Carp s'a uitat pe sine, şi-a uitat partidul său, şi s'a declarat învins mai dinainte.

D. Carp a luat puterea nu în vederea unui program de realizat. Valsul jucat 4 ani cu liberalii nu era de cît pentru a-i se înlesni înfăptuirea luării puterii. Şi o urmare a valsului politic de 4 ani, în care a înlesnit partidului liberal o guvernare nefolositoare ţării, prin actele administrative şi legile votate, d. Carp şi-a căpătat recomandarea la succesiune, care văzînd că zăboveşte peste termenul de April 1910 a devenit nervos şi a dat drumul nebunilor ca la 26 April să spargă geamurile şi să asvîrle cu pietre în statui. D. Carp cerea puterea la April 1910, ca să guverneze 6 luni fără parlament,—cel liberal fiind închis,—şi să frece de gălci pe democraţi mai dihai de cît i-a frecat în Ianuarie şi Februarie, şi să se întroneze la putere prin desfrîu şi acaparare.

Program? nu s'a văzut! nu s'a auzit! Ca din senin, într'o noapte, s'a înjghebat un program ridicul economic cu peşte sarat, cu hîrleţe şi tîrnăcoape eftenite; încolo golăciune intelectuală!

Este o gogoriţă dar, ceia ce pretinde azi şeful guvernului, că şi-a ales majoritățile din parlament pe tema unui program de realizat. Ce program de realizat, cînd candidaţii i-ai prins cu arcanul de la adversari, pe alegători i ai ademenit cu bancnotele şi siluire administrativă! Ce, adică, toţi aceştia au venit de dragul programului? Cread'o d. Carp. Ţara rîde cu hohot de această nouă gogoriţă Carpistă!

N'a fost parlament mai ridicul ca acesta! Adunătură de toţi transfugii şi flămînzii politici, de sus pînă jos străluceşte prin lucitoarea nulitate politică. Ca şi o maşină pneumatică, care e chemată a curăţi colbul din odăi, guvernul d-lui Carp a fost o pompă pneumatică care a tras la sine cu o putere vertiginoasă, toate drojdiile celorlalte 2 partide şi toţi golaşii politici, împlînd locurile goale cu toţi nechemaţii.

Şi acest parlament are nevoe de a rămînea să legifereze! Ce ironie! Dar chiar acest program de guvern pentru o sesiune, cît e de sarbăd! Guvernul d-lui Carp voeşte să asigure pe muncitori dîndu-i în mîna patronilor, şi legîndu-i de *cărţulia* lor, ca oare cînd *rumînul* de glia lui!

Robirea braţelor, sub orice formă ar veni ea nu mai e în cerinţele timpului. Cît despre descentralizarea administrativă, tare ne temem că nu va ajunge d. Carp la înfăptuirea ei!

Nu e dat unui guvern ticălos ca acesta şi unor majorităţi infame ca acestea să legifereze în o chestie aşa de importantă, căci n'au autoritatea morală şi politică. Şi apoi care va fi situaţia politică a guvernului d. Carp, cînd cele 2 partide de opoziţie vor declara că nu recunosc legea şi că nu o vor aplica? Are interes d. Carp să facă o lege moartă de a doua zi, pentru simpla plăcere de a legifera? Ce, adică dacă pentru păşunatul vitelor s'a ajuns la acordul partidelor, nu e de nevoe acest acord la o lege organică ca acea a descentralizării, în felul ei de a fi făptuită?

Fiind astfel lucrul, raţiunea de a fi a acestui parlament e deja încheiată. Timpul petrecut până la 15 Februarie e o viaţă materială numai, căci boala lungă e moarte sigură. Dl. Carp mai dă iluzie parlamentului său, că are de îndeplinit o operă de legiuitor.

Meserişşul romîn ştie că fericirea lui nu i-o poate da deplină guvernul d-lui Carp; iar administraţia ţării nu de la d. Carp poate aştepta stabilitatea ei, el care a compromis'o în ochii ţării.

Incolo pustiu şi golăciune!

Nici în minte, nici în inimă nu avem nici o concepţie de realizat. Tristă constatare!

Ţara, d-le Carp, n'a auzit nici o dată asemenea triste adevăruri că i s'a fost încredinţat destinele sale pe mâni nepricepute şi... pătimaşe ca ale d-voastră.

Gh. Ghibănescu

Rivalul d-lui Marghiloman

Pasajul final din răspunsul d-lui Carp la discursul d-lui Take Ionescu, tratează, nu tocmai pe ascunsele, despre succesiunea la şefia d-lui Carp.

Domnul Carp a vorbit, în acea parte a discursului, despre o eventuală reintregire a partidului, pe baza unui guvern comun. Dacă aceasta se va întîmpla „d. Take Ionescu va uita multe din cuvintele de astăzi şi atunci, poate, că în loc să fiţi adversar inverşunat al d-lui Marghiloman, vă veţi mulţumi să fiţi rivalul lui“.

Intre duşmănie şi rivalite este, fireşte, mare osebire: prin duşmănie urăşti pe cineva, prin rivalitate aspiri la aceeaşi glorie cu el. Domnul Carp a afirmat prin urmare, că actualminte d. Take Ionescu urăşte de moarte pe d. Marghiloman, iar cînd ambii vor sta pe banca ministerială şi vor fi fruntaşi ai aceluiaşi partid, d. Take Ionescu va deveni rivalul amicului d-lui Carp, căci ambii — domnii Take Ionescu şi Marghiloman—vor rîvni la aceeaşi cinste.

Este inexact că şeful partidului nostru ar fi duşmanul de moarte al d-lui Marghiloman. Nu numai că sentimentul urei lipseşte d-lui Take Ionescu, dar d. Take Ionescu nu vede în calea sa, pe d. Marghiloman, ca să-l poată urî: nici inteligenţa colaboratorului d-lui Carp, nici aptitudinile sale politice, nu se pot compara, nici în glumă,—cu acelea ale şefului nostru.

Domnul Marghiloman, ca barbat de stat, s'a relevat prin intinarea steagului junimist, care reprezintă cinstea şi mîndria în politică, prin tot felul de corupţiuni, prin infamii, mari şi mici, prin negoţ cu carne vie politică—iar activitatea sa politică strălucită, consistă în afacerea tramvaiului, care a făcut din partidul de la guvern, un corp obosit, sleit, umblător după sprijin—după nici un an de guvernare,

Pe toate aceste terenuri, d. Marghiloman nu s'a întîlnit cu d. Take Ionescu, care a format un partid puternic, fără a avea la îndămînă fonduri secrete, fără a putea da slujbe, fără a conrupe.

Partidul a venit înspre d. Take Ionescu, atras de un suflet mare, chemat instinctiv, pe cînd d. Marghiloman a inchiriat partizani, la putere fiind, cum obişnuesc nemţii parveniţi în bogăţie, să-şi inchirieze, la mesele lor, baroni sărăciţi şi conţi mofluzi.

Acum povesteşte d. Carp, în baza trecutului seu de profet zeflemist, că dacă se va face înţelegere cu democraţii, pe baza unui program de guvernămînt, nu cum credea înainte, pe bază de portofolii şi de prefecturi—d. Take Ionescu o va muia cu duşmănia pentru d. Marghiloman şi va deveni rivalul seu la o eventuală vacanţă, la şefia partidului.

Aceasta nu se va întîmpla. D. Take Ionescu nu va putea fi rivalul d-lui Marghiloman, căci nici pe acest teren, mai ales pe acesta, nu va lupta cu amicul d-lui Marghiloman.

Domnul Take Ionescu prea este puternic, ca să lupte cu cei mici şi nechemaţi pentru lupte mari.

Bogdan şi Regele

Seria gafelor pe cari rectorul Universităţii le-a comis ca preşedinte al serbărilor jubilare—nu trebueşte încă socotită terminată. Zilnic sosesc trufandale postume în această privinţă.—Ultima—dar nu cea de pe urmă—este delicioasă în toată isolenţa ei... nevinovată.

Ea a fost relatată ieri în ziar, într'o notiţă lapidară. Pe timpul serbărilor, rectorul fusese preşedinte întreit: al serbărilor, el inaugurării monumentului Kogălniceanu şi al foarte reuşitului festival de la teatru. Toate preşedinţiile le implinise cu deliciu, în special pe acea de preşedinte al comitetului statuei.

Rectorul credea că Regele trebueşte invitat să asiste la solemnitatea inaugurării, după ce însuşi Regele, care luase din vreme cunoştinţă de programul general al serbărilor, admisese, precum era natural, să fie faţă şi la acea inaugurare.

Şi hotăreşte rectorul să-l invite pe Rege la desvelirea statuei! Lipsit însă, de curaj, el care de obicei, este un îndrăzneţ în fanfaronade, rectorul intervine ca Regele să fie invitat, rugînd pe mareşalul Palatului să inştiinţeze pe Rege, că el, Rectorul, îl poftește la solemnitatea desvelirei!

Asemenea îndrăsneaţă lipsă de delicateţă avuse de efect, că Regele, care avea să pronunţe un discurs la solemnitate, refuză să vie—ceea ce nu l'a împedicat, însă, pe Rector să fie faţă şi să rostească acel faimos prostesc discurs, despre care s'a rîs cu hotote.

Abţinerea Regelui de la desvelire, produsese mare nedumerire. Suveranul aratase în deajuns marea sa dragoste şi recunoştinţă pentru Kogălniceanu: îi rezervase un pasaj foarte elogios în discursul rostit la teatru, adresase fiilor şi fiicei lui Kogălniceanu o scrisoare autografă, calduros concepută şi făcuse ca o coroană, cu inscripţie inimoasă, să fie depusă pe soclu.

De ce dar n'avea să iee parte şi la comemorarea propriu zisă a fostului Său sfetnic? Toată lumea 'şi punea această întrebare şi iată răspunsul: gafa autopsierului.

Să pofteşti pe Rege—şi încă prin intermediar—la o solemnitate, la care Suveranul hotărîse singur să asiste; să ai îndrăsneala să pofteşti pe Rege, prin mareşalul Palatului, la o solemnitate care crezi că-ţi aparţine—fiind-că te ai vîrît preşedinte de comitet—iată o dovadă vie despre grandomania, in conştienţa şi ridicolul tipului.

Minte n'a învăţat, nici n'a roşit—tipul. A lasat să treacă vreme şi a urcat scările Palatului de la Peleş, cerînd iertare Regelui.

Şi a fost mare succes pentru el, că Regele l'a iertat şi a consimţit să-i dee decoraţie.

Un nenorocit fericit.

Reforme comunale

Consiliul comunal îşi pierde vremea în zadar, şi e de regretat, dar activitatea sa, nu se va concretiza în nimic serios. Astfel consiliul a fost convocat, în mod extra-ordinar, pentru mîine, în scop de a se discuta o propunere, privitoare la serviciul pompierilor.

Iată cum stă chestiunea.

Foştii miniştrii de răsboiu, de sub guvernul liberal, au vrut să debaraseze armata de povoara acestui serviciu. Comunele au fost înştiinţate, de a întocmi proecte, pentru ca serviciul pompierilor să treacă sub administraţia lor.

A fost chiar un moment, cînd această dorinţă a ministerului de răsboi a devenit presantă.

Nu s'a ajuns însă la o concluzie, căci administraţiile comunale au cerut o amînare pentru a studia noua organisaţie. Amînarea a fost acordată pentru un an de zile,—dar au trecut doi şi încă nu s'a formulat de nicăiriun proect în acest senz.

Ori proectul ce urmează să discute consiliul comunal din localitate, n'are nici un rost.

Nu e vorba de o reorganizare a serviciului, nici de trecerea acestui serviciu pe seama comunei,—ci reforma consistă în a se propune ministerului de răsboiu cumpărarea de automobile, sub motiv că aceasta i'ar reduce cheltuelile şi ar putea astfel să mai reducă subvenţia ce i acordă comuna.

Am spus, proectul acesta n'are nici o raţiune. Azi serviciul se face de ministerul de răsboiu, şi comuna acordă o subvenţie.

Nu o priveşte pe comună, felul cum e organizat serviciul. Face ministerul de răsboiul cum crede de cuviinţă şi dacă va înzestra serviciul cu automobile, aceasta nu va influenţa cu nimic asupra subvenţiei ce are să-i acorde comuna.

Vor consilierii să se ocupe de această chestiune, să o discute serios şi anume reorganizarea serviciului prin trecerea lui pe seama comunei. **D.**

Idei de discutat

Cercul didactic din Iaşi a pus în discuţie o serie de chestiuni, cari privesc actualitatea, întru cît chestiunile economice nu pot să lese reci pe membrii corpului didactic. Dacă profesorul este în stat factorul de pregătit sufleteşte generaţiunea de mîne, nu însamnă că chestiunile materiale le poate nesocoti cu chemarea lui de apostolat. Dacă corpul didactic este un factor productiv pe terenul intelectualităţii ţării, de fapt este şi un puternic factor economic de consum, întru cît prin pregătirea sa îşi înţelege mai bine rostul vieţii şi nu poate nesocoti nici una din regulele traiului.

Şi tocmai fiind că corpul didactic e un consumator bun şi statornic, chestiunile economice îl ating. Intrucît şi el e îngreuiat în îndeplinirea misiunei sale prin scumpirea tuturor articulelor de consum.

Ce ar avea de făcut acest corp didactic în faţa problemei economice? Fiind un factor de consum şi de venituri bugetare ar putea cere la infinit urcarea salariilor. In măsura în care viaţa se scumpeşte cu 10 la sută sau 15 la sută, cu atîta ar trebui sporite salariile; dar pe cît pot fi de vertiginoase urcările preţurilor lucrurilor, pe atît de încet şi cu greu se rădică salariile. Ba din contra sînt categorii de profesori cari astăzi au lefuri mai mici ca cu 30 de ani în urmă, cînd piaţa era întreit mai eftină.

De aceea fiind greu a cere totul numai de la buget, care se arată aşa de încet şi sgîrcit în unele cazuri; cercul didactic din Iaşi a pus în discuţie chestia: dacă nu s'ar putea realiza ceva uşurări în traiu, nu prin urcarea salarului cu 10—20 lei pe lună, ci cu scăderea de rabat la unele articole de consum.

Dacă am socoti că un om mănîncă un kilogram pîne pe zi, pentru cele 365 kgr. pîne pe an, ce ar costa 190·50 lei, dacă ar avea rabat 5 la sută ar realiza o economie de 5·50 lei; iar pentru o familie de 5 persoane, ar fi un condeiu de 27 lei. Dacă la un consum de jumătate de kilogram de carne pe zi, sau 182 kgr. pe an, ce ar costa 163·80 lei; s'ar căpăta rabat 5 la sută, s'ar realiza pentru un singur an o economie de 8 lei 20 bani sau pentru 5 guri într'o casă 41 lei; şi cu 27 lei de la pîne ar face 68 lei.

Dacă băcănia în genere, ca şi brînzăria care reprezintă cel puţin 2 lei pe zi ar da tot 5 la sută rabat, cîştigul ar fi de 38·50 lei pe an, sau 150 lei pe an la o familie de 5 guri.

Dacă în o gospodărie cît de modestă se arde 30 mc. de lemne pe an, căpătînd înlesniri la metru cub de 2—3 lei după contracte, se va putea realiza de la acest singur articul 80—90 lei pe an! Şi altele şi altele!

Pe nesimţite dar ar eşi din punga profesorului pentru sine şi familia sa cel puţin salarul pe 2 luni; ceea ce ar fi evident o uşurare. In acest scop cercul didactic din Iaşi voeşte a realiza pentru corpul didactic din loc, ceea ce de mult s'a capatat în alte centre pentru colegii lor, iar alte categorii de funcţionari au deja căpătate aceste înlesniri.

Pentru aceasta se cere însă o solidarizare mai puternică, şi acum e vremea de a se frămînta ideia de ligă a consumatorilor în puterea lor de rezistenţă.

* * *

Lupte medicale vechi

Cînd studenţii huiduiesc.—Teama de profesori.—Diploma de medic.—Un decret din secolul al 18 lea.—Chirurgia şi medicina.—Vremuri patriarhale.—Studiul şi fluerătura.

In altă parte a ziarului se vorbeşte despre recentele lupte duse de studenţii diverselor facultăţi de medicină franceze în contra unora dintre profesori.

Ori-ce denumire s'ar da protestărilor acestora violente; ori-ce aparenţe ştiinţifice ar tinde să iee aceste dezlănţuiri pătimaşe, — un lucru e sigur.

La bază se află îngreuiarea tot mai mare a condiţiunilor în care, astăzi, se acordă diplomele de doctor în medicină. S'ar zice că e o tendinţă de a se dezminţi tot mai mult credinţa, ori legenda că nimic nu este mai uşor decît a obţinea doctoratul în medicină. Se zice că, cu cîteva decenii în urmă, atari titluri se căpătau într'adevăr cu prea mare înlesnire, în ţările din Apusul Europei. Se afirmă că astăzi încă în unele centre ale Americei, doctoratul în medicină se dobîndeşte încă prea uşor. Vorbim de continentele civilizate, cu oraşe universitare însemnate, bine înţeles. Căci în alte părţi — bună oară în extremul asiatic, practica, ştiinţa medicală, nu însamnă lucru mare.

*

Cu privire la acordarea diplomei medicale, găsim un document destul de interesant, într'o publicaţiune medicală pariziană şi anume un decret din 18 Mai 1762, în contra abuzului cu căpătarea doctoratului. Decretul e semnat de Decanul Facultăţii de medicină din Paris, Jean le Thienellier şi de François-Louis Bret, grefierul Facultăţii. Decretul sună:

„Mărturisiri autentice şi vrednice de toată încrederea, făcîndu-ne cunoscut că mai mulţi chirurgi şi alte persoane, tot aşa de puţin versate în adevăratele principii ale medicinei, nu contenesc de a plictisi prin rugăminţile lor şi stăruinţele lor cele mai îndărătnice la diferitele Facultăţi ale Regatului, pentru a fi ridicaţi la rangul de doctori; că se supun doară numai unei frecventări scurte a cursurilor, fără a trece nici un examen, fără a se supune probelor cerute, dispreţuind disciplina universală a şcolilor, toate regulele şi hotărîrile Regilor noştri; neferindu se de nimic care poate corupe severitatea legitimă a aşezămintelor înalte cu privire la pretenţiile candidaţilor...

„Părîndu-ni se că nimic nu e mai nimerit pentru a menţinea neştirbită demnitatea şi puritatea profesiunii medicale decît de a da în vileag şi a expune blamului tuturora artificiile condamnabile pe care n'au roşit a le întrebuinţa pe lîngă celebra Facultate din Pont-à-Mousson, doi chirurgi pariziani, anume domnii Simon şi la Grave.

Cel dintăi, mai întăi chirurg, ataşat cu timpul, tot în calitate de chirurg pe lîngă Alteţa Sa Monseniorul Electorul Bavariei, a cerut să fie decorat cu titlul de doctor, pretinzînd chiar că titlul îi era de trebuinţă pentru postul ce ocupa.

Al doilea, nefiind primit ca doctor în nici o facultate, preschimbat de odată în medic al Monseniorului Cardinal şi Prinţ din Liège, din simplu chirurg ce fusese pînă atunci, pentru a se bucura mai deplin de onoruri uzurpate — nu s'a temut să trimită un dar de 14 ludovici şi o cutie de aur, recompensă ruşinoasă pentru acel care o oferia şi mai înjositoare încă în ochii unor persoane distinse, prin învăţătura lor şi cinstea lor, cărora era destinată.

„Indemnată de motive atît de importante; informată de manoperile unui domn Colombier, alt chirurg şi ale unui Frate, care mai dăună-zi figura ca droghist la Societatea zisă „a lui Isus“ şi care vrea să treacă acum drept doctor şi cari ambii au încercat, în zadar, să obţină asemenea favoruri de la Facultatea sus pomenită; Facultatea de Medicină din Paris, printr'un decret solemn, a cărui publicare o ordonă prin afişe latine şi franceze, spre a se distribui fie-cărui doctor, a pronunţat:

„Că trebue să informeze despre aceste fapte şi de numele autorilor lor, toate facultăţile şi Colegiile medicale ale Regatului, sfătuindu-le să nu părăsească tradiţiile aşa de curate, pe cari le-au urmat cu statornicie şi să nu primească în sînul lor, abuzuri cari ar vătăma interesul public şi ar atrage asupra Fa-

cultăţilor pete neşterse şi că, păzind întomai Ediclul regal din anul de graţie 1707 aşezămintele acestea să urmeze exemplul Facultăţii din Paris, ne recunoscînd ca medici decît pe pe acei care i-a văzut îndeplinind condiţiilr cerute în acea lege atît de înţeleaptă".

*

Lucrul arată, ori-cum, că chirurgii — cari ştiau numai mica chirurgie — nu aveau din cale afară mult de muncit, ca să obţină titlul mult rîvnit de doctor în medicină.

Azi lucrul e mult mai serios şi mai greu. De aceea studenţii se mai folosesc şi de... huidueli. După nevoie — se caută şi leacul! **As.**

OAMENI ŞI LUCRURI

INVĂŢĂMINTE..

Nu sunt numai interesante, ca nişte simple fapte diverse, întîmplările petrecute la diferitele facultăţi de medicină ale universităţilor franceze, dar şi instructive. Dacă nici faptele universitare nu ne-or instrui...

La Paris manifestaţiile în contra profesorului de anatomie Nicolas s'au ţinut lanţ Rînd pe rînd studenţii medicinişti, de la acei din anul întâiu pînă la acei din anul al cincilea, s'au solidarizat şi au cerut cu o îndărătnicie vrednică de cauzele bune reîntoarcerea profesorului la... Nancy, de unde le venise. Demonstraţiile erau provocate de cauze serioase, de motive ştiinţifice, cel puţin în aparenţă. Studenţii imputau anatomistului că nu lua precauţiuni pentru ca să aibă studenţii cadavre... convenabile în sala de disecţie. Materialul de disecat ajungea în stare de putrefacţie şi studenţii erau expuşi unor mari neajunsuri. Dar, de fapt, se pare că e altă ceva... putred în acel mediu, unde studenţii au putut reuşi să suspende cursul unui profesor.

De alt-fel exemplul s'a arătat contagios. Indată după „triumful" de la Paris s'au petrecut incidente de acelaşi fel la facultatea de medicină din Marsilia. Obiectul demonstraţiilor a fost tot cursul unui profesor de anatomie — doctorul Magon—contra căruia s'a organizat un „chahut" cu tradiţionalele strigăte: „Démission"! „Conspuez"!

Ba, profesorul, urcat în trăsură, ca să scape mai curînd de adversarii tineri şi porniţi, fu atacat şi acolo şi scăpă numai cu cîte-va leziuni... aplicate viziteului.

Aceia dintre noi cari au putut vedea şi... auzi de aproape ce însemnează un „chahut" organizat de studenţii franceji, îşi pot da seamă de ce, în atîtea cazuri, demonstraţia e urmată de rezultate practice,—chiar dacă consfinţesc, uneori, un act de nedreptate. Ele au întrat în moravuri şi sunt privite ca manifestări fireşti,—izbucniri trecătoare, dar simptomatice, izvorite din anumite, stări anormale. Ele au efectul de a atrage luarea aminte asupra unor rele cari, alt-fel, ar trece, poate, neluate în seamă. Şi aci este partea bună a acelor violente demonstraţiuni. In ori-ce caz ele dovedesc vitalitate, solidaritate şi, foarte de multe ori, conştienţă şi demnitate. In excesul şi părtinirea lor, sunt, totuşi, de preferat stării de apatie şi orientalizm în care se află studenţimea în anumite centre mici semi-europene unde vre-un profesor poate să facă excursuri şărlătăneşti—acoperindu şi ignoranţa ori lenea de gîndire—fără să se teamă că, vreodată, studenţii ar putea protesta, vehement şi demn, contra.... putregaiului cu care sunt înşelaţi. **Rodion**

Debitul BADAREU

de produse alimentare şi vinuri naturale

— Strada de Sus No. 189 —

(lîngă piaţa Sf. Spiridon)

Preţurile alimentelor în sezonul de iarnă sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Brînză de oi		1.40
„ „ „ de munte		1.80
„ specială de munte în putinele		2.20
Brînză de munte in burdufuri şi în beşici mici		2 60
Brînză de vaci proaspătă		0.80
Excelentul unt pentru cafea, ciai		6.00
Unt topit pentru gătit		4 80
Unt pentru gătit obişnuit		3.80
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.60
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Brînză de Brăila recolta de toamnă.		2.00
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Gervais romînesc pachetul		0.50
Caşcaval de Penteleu.		2.80
Caşcaval grecesc		2.60
Zilnic ouă proaspete garantate		10 0/0
Adevărata grăsime de porc topită,		2.60
Lapte de oi de munte fiert		1.40

Cele două majorităţi

— Majoritatea civilă şi majoritatea penală —

Curtea de casaţie, s. II, a stabilit următoarea jurisprudenţă:

Majoritatea, prevăzută de art. 63 cod. penal. este stabilită numai sub punctul de privire al infracţiunilor la codul penal.

Prin urmare, sub punctul de privire al responsabilităţei civile, individul nu poate fi considerat ca major la vrîsta de 20 ani deplini, ci la acea de 21 ani împliniţi, prevăzută de codul civil.

Deci violează art, 63 cod. penal tribunalul care decide că majoritatea penală se întinde şi asupra răspunderei civile.

Jurisprudenţa aceasta este astfel comentată de d. profesor I. Tanoviceanu:

Soluţiunea Curţii de casaţiune este conformă legii, fiind că cele două majorităţi civile şi penale nu trebuiesc confundate împreună. La 20 de ani îndepliniţi minoritatea penală încetează, şi fostul minor devenit major se poate obliga, sau mai exact vorbind, este responsabil penal *deplin*, ca ori şi care alt major; art. 63 din c. p. e formal în acest senz.

Dar civil, se poate el obliga înainte de 21 ani împliniţi? Incontaslabil că nu, afară de cazul în care a fost emancipat, fiind că art. 1000 din codul civil spune formal că părinţii sunt responsabili civil pentru prejudiciul cauzat de copii lor minori; şi de sigur, cînd legiuitorul vorbeşte de minoritate el se referă la minoritatea civilă, iar nu la cea penală, prin urmare la minoritate pînă la 21 de ani îndepliniţi. De oare ce legea spune că părinţii sunt responsabili, de daunele cauzate de copii lor minori, e evident că această responsabilitate se referă atît la obligaţiunile care rezultă dintr'un delict sau quasi-delict civil, cît şi la acela care rezultă dintr'o infracţiune. Nimenea nu ar putea contesta că părintele va fi răspunzător de geamul spart ori de calul ucis prin imprudenţa fiului său minor, care are etatea de 20 ani şi cîte-va luni, fiind că părintele e vinovat de a nu fi supraveghiat în destul pe fiul său.

In cazul însă, cînd spargerea geamului ori omorul calului ar fi comise cu intenţiune, întru cît situaţiunea părintelui ar fi mai favorabilă spre a putea scăpa de răspunderea de daune? Oare în acest caz e mai puţin vinovat de lipsa de privighere decît în cazul dintâi?

Evident că nu.

Toată deosebirea va fi sub punctul de vedere al responsabilităţii penale, care nu priveşte pe părinte, dar sub punctul de vedere al obligaţiunii de despăgubire, situaţiunea părintelui e absolut aceeaş, în amîndouă cazurile.

De aceea aprobăm soluţiunea dată de Curtea de casaţiune

I. Tanoviceanu

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Greva lucrătorilor tipografi din Cernăuţi

Toate tipografiile închise.—Patronii refuză de a negocia cu lucrătorii.—Opinia publică de partea lucrătorilor.

Cernăuţi 7 Decembrie.—Duminică 4 Decembrie, lucrătorii tipografi din Cernăuţi, au declarat grevă generală, în urma refuzului patronilor de a le ceda o mărire a salarului, în vederea scumpetei.

Din această cauză toate tipografiile suut închise. Patronii refuză cu tenacitate pretenţiunile lucrătorilor, iar aceştia au hotărît să nu reia lucrul, în nici un caz, pînă cînd cererea lor nu va fi complect satisfăcută.

E o luptă disperată între două tabere bine organizate, cari au la dispoziţie fonduri colosale pentru susţinerea causei lor.

De astă-dată însă dreptatea este de partea lucrătorilor, căci dînşii înainte de au declara greva, au înaintat patronilor un memortu, prin care le expuneau amănunţit cerinţele lor, rugîndu-i să le acorde un mic supliment de salar în vederea scumpetei, care le face aproape imposibilă existenţa.

Patronii însă i-a ignorat cu totul, căci nu numai că nu le-a acordat suplimentul cerut, dar nici nu le-a răspuns, cel puţin.

Această procedare provocătoare a patronilor i a indignat şi mai mult pe lucrători, cari de astă dată au început să ia un ton mai energic, trimiţînd din nou patronilor un ultimatum de 48 ore, în care timp cereau un răspuns categoric.

Răspunsul fiind negativ, lucrătorii au declerat greva generală, formulîndu şi singuri deci, suma suplimentului care urmează să le fie servită ca adaus la salar, fixînd'o la 3 cor., pe săptămînă pentru fiecare lucrător.

Cine cunoaşte organizaţiile muncitoreşti din Austria, va înţelege, că o grevă generală odată declarată, nu încetează de cît cu victoria generală a greviştilor.

Nici un lucrător nu cutează să ia locul greviştilor, căci toţi sunt oameni conştienţi de drepturile lor.

In caz cînd patronii vor persista în atitudinea lor, această grevă se va resfrînge şi asupra celorlalte meserii şi astfel că se prevede o apropiată grevă generală a tuturor meseriaşilor din Cernăuţi.

Organizaţiile lucrătorilor tipografi din Austria sunt cele mai solide din toată lumea, şi fie-care lucrător e pătruns de un adînc spirit de disciplină, şi deci aceştia nu vor înceta greva fără succes deplin.

Aceasta cu atît mai mult, cu cît dînşii formează pătura cea mai mult şi mai bine organizată a clasei de mijloc din Austria.

In Cernăuţi apar de o camdată numai două ziare, a căror tipografii au cedat cerinţelor lucrătorilor, iar celelalte ziare şi au sistat apariţia.

Tipografiile sunt închise, iar lucrătorii se adună la sediul societăţii lor, unde în mijlocul unui entuziasm desăvîrşit aşteaptă în linişte, ca patronii să recunoască dreapta lor cerere.

Atitudinea greviştilor, fiind liniştită, o intervenţie a guvernului sau a autorităţilor locale e exclusă.

Se aşteaptă sosirea în localitate a unui reprezentant al federaţiunii lucrătorlor tipografi din Viena.

Greva tipografilor este recunoscută şi de opinia publică, ca legitimă, din cauză că fie-care recunoaşte că faţă de scumpetea care domneşte, patronii sunt datori să mărească salarul lucrătorilor, cu atît mai mult cu cît aceştia au scumpit deja toate lucrările tipografice pe motiv că s'au scumpit lucrătorii, hîrtia, şi chiria. **Cama.**

Litere-Ştiinţe-Arte

„Scenete şi Fantezii."—Sub titlul acesta d. E. Lovinescu deschide colecţia „Flacărei" printr'un volumaş elegant.

D. Lovinescu nu e scriitor de literatură. D-sa are—ce e drept—uneori, stil, dar numai atît. Incolo tot ce scrie e măsurat, calculat cu intiligenţa rece a omului, care cunoaşte foarte multă literatură şi care şi-a dat—poate—seama de techaica artiştilor, pe care îi cunoaşte.

Lipsit însă de o cultură organică asimilată şi, mai ales, lipsit de spontaeitatea aşa de necesară adevăratului scriitor, d. Lovinescu nu reuşeşte să ne dea de cît localizarea—îndemânatică uneori—a unor impresiuni fundamentale din literaturile străine.

Şi astfel cetitorii vor găsi în acest elegant volum, un fel de Capus, de d. Lovinescu, un fel de Lavedan sau un fel de Maeterlink... romînesc. Nicăeri nu se va vedea însă personalitatea autorului însuşi, care se schimbă, se fărămiţează, dispare în îndărătul profilurilor extraordinare pe care are nenorocul să le evoce; în zadar va căuta cineva să găsească şi înnăuntrul cărţii chipul de pe copertă,

El nu există.—Altfel, deosebitele bucăţi din carte nu se prezintă rău. Deşi uneori pedante, iar alte ori vulgare (Moartea lui Iov), ele reuşesc să intereseze prin atmosfera de înnaltă cultură—pe eare o închide — atunci cînd această cultură nu apare prea mult ca voit adăugită temei generale.

Aşa că dacă d. Lovinescu nu a putut să dea mai mult, nu a dat niei prea puţin.

Cetitorii vor vedea aci încercarea unui om, care a vrut să înlocuiască prin spiritul critic spontaneitatea, inspiraţiunea artistică şi se vor convinge că aceasta nu se poate.

Pentru toate cele de pînă aci însă, volumul face un franc şi două-zeci şi cinci de bani. A.

*

Două traduceri noue de piese în versuri sunt la ordinea zilei: „Tartuffe", în 5 acte de Molière, traducere de A. Toma, „Cheea de aur" de Max Bernstein traducere de B. Nemţeanu.

*

In „Viaţa Romînească" pe Noembre, care apare astăzi, se va vorbi de noul profesor suplinitor al universităţii ieşane, d. E. Lovinescu.

Era de aşteptat ca între revista ieşană şi... cursul d-lui Lovinescu se va incinge polemică şi răsboiu.

*

In Capitala Franţei funcţionează actualmente o şcoală pentru şofeuri şi vizitei. Se predau limbi diferite: engleza, germana, italiana, spaniola, rusa, în vederea clientelei internaţionale a marelui oraş.

*

Edmond Perrier a comunicat Academiei de ştiinţi din Paris un tablou sugestiv, în care expune viaţa locuitorilor din planeta Marte, aşa cum şi-o închipue savantul. E o viaţă patriarhală, absolut democratică şi egalitară, — un adevarat paradis unde pare realizat visul socialiştilor europeni.

Păcat că tabloul e imaginar.

Prietenii lui Brunetière au găsit prin hîrtiile marelui critic corecturile cărţii, din nefericire neterminată, asupra lui *Voltaire*, şi au socotit să o publice la olaltă cu alte două articole: unul asupra cercetătorilor celor mai de seamă în domeniul istoriei, altul asupra „filosofilor" şi lumea franceză din sec. XVIII. Au mai adăogat apoi şi schiţa a opt conferinţe, asupra spiritului enciclopedic. Toate acesta au apărut acum la Hachete, sub titlul: *Etudes sur le XVIII e siècle.*

*

Cartea lui Emerson: *Sufletul, Natura şi Inţelepciunea* a apărut şi în traducere italiană. Această apariţie e în legătură cu activitatea filosofică din jurul revistei florentine „La Voce".

*

Sarah Bernhardt a jucat în faţa admiratorilor săi extaziaţi, rolul Dorinei din „Tartuffe". O tinereţe fără de sfîrşit manifestă această extraordinară şi bătrînă artistă pariziană.

*

STRUNA ZILEI

CAUZĂ ŞI EFECT

Un însemnat număr de medici iaşani, a plecat la congresul medicilor din Bucureşti.

Ziarele.

O, dac'ar fi scos congresul,
Şi mai mulţi de cît a scos!
„Lipsa doctorilor face
Iaşul nostru... sănătos.

INFORMATII

❑ *Alaltă-ieri a avut loc, în sala Sidoli, o reprezentaţie teatrală, sub patronajul—anunţat pe afişe — al prefectului de poliţie.*

Agenţii poliţieneşti au impus bilete la toţi neguţitorii evrei. Am dori să ştim în profitul cui a avut loc reprezentaţia.

❑ Duminică seara va avea loc un banchet de 80 tacîmuri, în sala otelului Central din Roman, oferit de liberalii romaşcani în onoarea d-lui I. I. Brătianu.

❑ Ca semn vădit al decadenţei guvernului, înregistrăm faptul, că şedinţa de ieri a Camerei a fost ocupată, în bună parte, de discursul d lui Pascal Toncescu, care a răspunsul d-lui Take Ionescu.

❑ Doamna Vîrlănescu, institutoare la şcoala de fete No. 6 din Iaşi, care fusese scoasă pe nedrept la pensie, a fost reintegrată la catedra ei.

❑ O telegramă interesantă.

Citim în *Minerva*: „d. C. L. Negruzzi, prefectul judeţului Iaşi, a telegrafiat ministrului de interne, cum e vremea în judeţul Iaşi".

La rîndul său, ministrul ar trebui să telegrafieze prefectului, cum e vremea în Bucureşti.

❑ Consiliul de războ al corpului IV de armată, va ţine şedinţă în zilele de 16, 17 şi 18 Decembrie.

Comisia de judecată va fi aceeaşi ca şi în şedinţele din Noembrie.

❑ **De la Cercul didactic.**—Cercul didactic din Iaşi a continuat discuţia începută Mercurea trecută asupra măsurilor practice ce s'au luat pentru eftenirea traiului.

S'a hotărît că ieri 7 Decembrie fiind anul de cît d. A. Teodor, fostul secretar general a murit în mod năprasnic strivit de automobil, cercul didactic din Iaşi să trimeată o adresă comitetului, ce va inaugura zilele aceste bustul d-lui D. A. Teodoru pe mormîntul de la Bellu.

S'a discutat asupra legii pensiunii supuse în discuţia la cameră, şi pentru acest scop s'a ales o comisie de 3 inşi care să redacteze un memoriu corpurilor legiuitoare, cerînd pentru femei 30 de ani, iar pentru barbaţi 32 de ani.

In chestia eftenirii traiului se vor face adrese la principalele stabilimente asupra modalităţei şi quantumului de reduceri.

❑ Domnul general Averescu, şeful marelui stat major, îşi propune să organizeze manevre speciale pentru geniu, aviaţiune şi automobilism.

Manevrele ar urma să aibă loc în Februarie, probabil în Dobrogea.

❑ **Un învăţător bate pe o colegă a sa.**—D-şoara Ionescu, învăţătoare în com. Titu-Dîmboviţa, a făcut reclamaţie la minister, prin revizoratul local, că dirigintele şcoalei, învăţătorul Frîncu, a lovit-o cu pumnul în nas de a podidit-o sîngele.

Cazul e grav şi arată cît de departe este acest tînăr,—d. Frîncu e numit abia de cîţiva ani în învăţămînt—de adevarata sa chemare. Dacă aşa de brutal se poartă cu o colegă a sa de şcoală, e de prevăzut ce purtare va avea faţă de şcolarii săi.

Şi fiindcă, după cît ni se spune, acest învăţător se razimă pe protecţii în minister, sperăm însă că d. ministru Arion nu va lăsa să se acopere o faptă urîtă, ori cît unii din subalternii d-sale ar vrea s'o facă,

De altfel ni se spune că antecedentele acestui învăţător sunt tot aşa de puţin recomandabile. Pînă a terminat şcoala normală a schimbat trei oraşe, colindînd 3 şcoli normale. Şi peste tot purtarea sa a lăsat de dorit.

Prin ce favoare, nu ştim, a reuşit acum a se permuta din loc în loc. Şi chiar acum, cînd este sub o invinuire aşa de gravă, el a obţinut permutarea de la şcoala Titu la şcoala din Gară. Sunt protecţii culpabile acelea cari se dau oamenilor răi, funcţionarului cu o partare aşa de rea, de aceia sfătuim pe aceşti funcţionari superiori din minister să aibă mai multă consideraţie pentru învăţătorii buni, de cît pentru cei ce compromit învăţămîntul, fiindcă dau cel mai rău exemplu tuturor învăţătorilor, încurajînd pe cei răi, descurajînd pe cei buni,

Cazul învăţătorului Frîncu este unul din aceles, care deferit judecăţii îi poate atrage şi pedeapsa închisorii. Cu atît mai aspră trebue dată pedeasa ca învăţător şi ca diriginte.

Nu consiliul permanent e chemat a judeca această faptă; ci comisia de judecată, atît e de grăvă fapta acestui învăţător bătăuş,

Sperăm că învăţătorul va fi scutit în viitor de asemenea rele exemple.

Un profesor.

❑ Noul program de astă seară Vineri 9 Decemb. al cinematografului Pathé-Frères, Circul - Sidoli, cuprinde între altele:

O aventură a lui Francisc I-iu, regele cavaler. Splendidă reconstituire din Istoria Franţei. Inscenare grandioasă. Armele şi costumele identic reproduse în acea epocă. Roluriie sunt interpretate de artiştii Comediei Franceze.

Mama vitregă, mare roman contimporan.

Little Moritz, soldat african, scene comice.

Vinovata, măreaţă naraţiune însufleţită, în al cărei rol principal joacă *d-ra Napierkowska*, steaua operei mari pariziane.

Sacrificiul, splendidă piesă teatrală.

Prince hoţ ordfnar, scene comice cu simpaticul actor.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare obişnuite, şi mîine Sîmbătă seara reprezentaţie cu program nou.

❑ Societatea funcţionarilor comerciali din Iaşi va ţinea Duminică 18 Decembrie, o mare constătuire în localul camerei de comerţ, în chestia *repauzului duminical* şi în chestia *legei de asigurare* pentru caz de boală, accidente şi invaliditate, în care funcţionarii comerciali n'au fost cuprinşi. Acestei consfătuiri, la care au fost invitaţi *delegaţi* ai tuturor organizaţiunilor de funcţionari comerciali din toată ţara, i se va supune aprobărei un memoriu, adresat ministerului, în cele două chestiuni de mai sus.

❑ **Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mirzescu No. 25.**

De vînzare Viţe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iasi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condiţiuni excepţional de favorabile
Furnizează cele mai multe viţe Creditului viticol.

Producţie Anuală

5,000000 VIŢE altoite în Nicolina Iaşi

2,000000 VIŢE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 viţe s'au altoit din varietăţile: Selection Carriere, galbenă de Odobeşti, Chasselas dore, şi varietăţi de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

Cereţi catalogul gratis

Ultime INFORMAȚII

Minoritatea din parlament, va delega pe unul din fruntașii ei, probabil pe d. Take Ionescu, să comunice Coroanei, că opoziția va părăsi parlamentul, cînd d. Carp va depune proectul de descentralizare administrativă. și că atît partidul liberal, cît și partidul conservator-democrat își vor lua angajamentul să desființeze acea lege, dacă ea va fi votată.

Ministrul finanțelor a ordonat o nouă anchetă, în ce privește gestiunea penultimilor epitropi ai Casei Sf. Spiridon, însărcinînd cu noua anchetă, pe inspectorul financiar Scărlătescu.

In acest scop, atît dosarele aflătoare la instrucție, cît și unele dosare, din arhiva casei Sf, Spiridon, au fost rîdicate și trimise la ministerul de finanțe.

Instrucția afacerei a fost suspendată sine die.

Salariile profesorilor universitari, cari au fost urcate, de la 1 Octombrie 1911, la 800 lei lunar, vor mai fi sporite de la 1 Octombrie 1912, la 900 lei lunar.

Chestia vinderei unui loc al comunei, în condițiunile precare cunoscute, afacere ce a fost operată de ajutorul de primar Cosmovici, în profitul unui ginere al său, va fi adusă în discuția Camerii, pe cale de interpelare.

Ministrul de interne va avea prilej să afle cum se gospodărește sub puritani la comuna Iași.

In urma raportului direcțiunii școalei Normale Vasile Lupu ca antreprenorul, care a furnizat lemne de toc școalei, să furnizeze și profesorilor școalei cu același preț. Ministrul a aprobat acest raport și a făcut cunoscut direcțiunei școalei această nouă măsură.

Dacă măsura aceasta s'ar generaliza, ar însemna că se aduce o simțitoare ușurare a traiului corpului didactic prin un singur articul: lemnele.

Mai mulți profesori din Vaslui, au luat inițiativa de a ridica un monument lui Enăchiță Văcărescu.

Monumentul va fi ridicat în fața gimnaziului.

Direcția generală a serviciului sanitar a comunicat direcției, că ambulatorile au a fi supuse regulamentului în vigoare, în categoria Policlinicilor.

In orice caz, pentru funcționarea unui ambulatoriu, se cere în primul rînd, autorizațiunea consiliului de higienă.

Din inițiativa d-lui Gh. Constantinescu, cîntăreț bisericesc și secretar al Societății „Unirea Poporului", s'a deschis o listă de subscripție pentru ajutorul a cîtor-va sermani. In două zile a și adunat suma de 40 lei.

D-na Gabriela Leonardescu a fost transferată de la catedra de romînă de la școala profesională de fete din Botoșani, la catedra de limba germană de la Externatul de fete.

Fruntașii democrați din Fălciu, vor avea săptămîna viitoare o întrevedere cu d. Take Ionescu, în vederea alegerii parțiale de la 15 Ianuarie, la col. I Cameră.

Fruntașii liberali vor avea o întrevedere, în aceeași chestie, cu d. I. I. Brăteanu.

Farmaciștii din localitate au fost din nou convocați la o consfătuire, ce va avea loc mîine, la orele 5 p. m.

Azi s'a ținut la prefectura de județ licitație pentru furnizarea stîlpilor de telegraf.

Din cauza lipsei de concurenți, licitația a fost amînată.

Comitetul de lectură și comitetul administrativ al Teatrului Național, au fost convocate pentru Duminică în 11 Decembrie.

Comitetele vor avea a se pronunța asupra unor incidente, care s'au repetat în ultimele zile și care paralizează mersul teatrului.

Comitetul central al federației avocaților, compus din 15 avocați aleși în congresul din Iași și din decanii barourilor din țară, se va întruni în București, în vacanța Crăciunului, spre a se ocupa de mai multe chestiuni, între cari și viitorul congres, ce se va ține la Craiova.

Elevii școalei Normale „V. Lupu", în vederea sporirii fondului de escursii, vor da o serbare școlară în sala cea mare de serbări a școalei, în ziua de Duminică 11 Dec. a. c.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Școlara. — Domnul Romulus Adam, student a fost numit ca învățător suplinitor la școala din cotuna Nisporești, com. Boteşti.

— D. I. Mălușă, a fost numit ca învățător la școala din comuna Hociungi jud. Roman.

— D. V. Mancaș, numit învățător la școala din cotuna Golani, comuna Avereşti.

— D-ra Ecaterina Hălăncescu, a fost numită ca învățătoare la școala din com. Traian, în locul suplinitorului Ștefănescu, care a părăsit postul.

— D. Ștefan Petrescu, a fost numit învățător la școala din cotuna Armășeni, com. Dumeşti, în locul d-lui N. Mera, demisionat.

— Ministrul, a acordat institutoarei Elena D. Ionescu, din Dorohoi, un concediu de 40 de zile, fiind suplinită de învățătoarea Elena Dobrea.

— Ministerul, a acordat învățătoarei de la șc. din com. Săbăoani, județul Roman, un concediu de 6 luni, fiind suplinită ne d-ra Natalie Constandache.

E probabil că in ședința de mîine a consiliului comunal, se va supune și chestia prelungirei liniilor de tramvaiu.

Domnul deputat Vaxal Toncescu a citat ieri, în „discursul" ce l'a ținut la Cameră, un articol al *Opiniei*.

Mulțumim d-lui Vaxal pentru atenția sa și, la rîndu-ne, 'i trimitem complimente din partea doamnei Adela Kogălniceanu.

Membrii Camerei de Comerciu vor fi convocați, în cursul septămînei viitoare, pentru a procede la alegerea unor membri corespondenți.

Prefectura de județ a intervenit la Camera de Comerciu, pentru a-i înainta de urgență un tablou de fabricele de lumănări de ceară din localitate și județ.

Aceasta în urma cererei ministerului de Culte.

De la 1—7 Decembre, au fost în localitate 1 cas de variolă, 5 de scarlatină, 14 de anghină difterică și 4 de febră tifoidă.

Azi au sosit la Primărie 50 decastere de lemne, trimise de casa regală, pentru a fi distribuite la săraci.

Peste cîte-va zile se va fixa la Primărie distribuirea la elevii săraci a hainelor, trimise de către M. S. Regina.

In ședința de aseară a comitetului teatral, nu s'a putut ajunge la nici o înțelegere, cu privire la situația vechilor pensionari.

A rămas ca să se ceară informațiuni de la Teatrul național din București, asupra sistemului adoptat acolo, în aceiași chestiune.

D. V. Vasilachi, cunoscutul cafengiu din Huși. în a cărei cafenea era locul de întîlnire a elitei Hușilor, a părăsit comerțul cedînd cafeneaua altora. Cu retragerea d-sale din piața comercială a Hușilor, se simte lipsa omului, care timp mai bine de 30 de ani, a urcat scările comerțului, dînd dovadă de tact și pricepere comercială, lăsînd o bună impresie prin deosebita amabilitate, cu care a știut să servească pe toată lumea.

Judiciare.—Tribunalul Dorohoi, numise conservator al averei imobiliare a d-lui Vasile Miclescu, pe d. Gheorghe Ioanescu, directorul băncii agricole din Dorohoi.

Jurnalul de numire a conservatorului a fost apelat azi de d. Nicu Catargi, unul din creditorii ipotecari ai d-lui Vasile Miclescu, pe motivul că d. Ioanescu administrează reu averea creditorilor și este cumnatul debitorului Miclescu.

Termin la 10 Ianuarie, la secția I a Curței.

— La secția a II-a a curții nu s'a putut judeca astăzi divirgența ivită în acțiunea pentru anularea testamentului defunctei Alexandrina colonel Rosnovanu, de oare ce citațiile n'au fost scoase.

Aceeași secție a amînat astăzi, pentru 5 Martie, după cererea avocatului creditului rural, acțiunea intentată de d. Gregore N. Suțu, pentru revendicarea domeniului Ștefănești, din județul Botoșani, proprietatea d-lui Cordescu, din Craiova.

— Procesul lui Van Saanen și complicii sei, se va judeca la 22 Decembre, la secția I-a a Curții.

Aceeași secție va judeca la 16 Ianuarie, procesul banditismelor electorale, din Hîrlău.

— Procesul falimentului Kahane și Briess, se va judeca la 12 Ianuarie 1912, la secția II-a a tribunalului.

— Consiliul de disciplină al baroului din Iași, a aplicat pedepsa împutării avocatului Mircea Paul.

Decizia a fost apelată și se va judeca la 13 Ianuarie, la secția I-a a Curții.

— Tribunalele și Curtea vor judeca procese pînă la 23 Decembrie inclusiv, după care vor lua vacanță pînă la 8 Ianuarie.

— Secția III a Curței de Casație a respins ieri recursul făcut de direcția tramvaiului Iași contra deciziei Curții de Iași, s. II, prin care direcția este condemnată a plăti 40,000 lei despăgubiri d-lui Mircea Hasnaș, judecător al ocolului Mircești, una din victimele deraierii tramvaiului, în Septembrie 1905.

Parastas pentru regretatul dr. Al. Rudescu.

In biserica Sf. Nicolae din Calarași se va oficia mîine Simbătă, ora 9 a. m. un parastas pentru odihna sufletului mult regretatului dr. Al. Rudescu, mort acum nouă luni, în Iași, în cunoscutele împrejurări tragice.

Teatrale.—Mîne Simbătă, 10 Decembrie se va reprezenta, pe scena Teatrului Național *Răzvan și Vidra*, piesă originală în 5 acte, de P. Hajdeu. Rolurile lui Razvan și al Vidrei, vor fi interpretate de artiștii M. Popovici și d-na Cuzinschi.

*

Duminică 11 Decembrie pentru a treia oară *Prostul* comedie în 5 acte de Fulda. Rolurile principale vor fi interpretate de artistul Vlad Cuzinscki și Mița Ionescu, care au reușit cu deplin succes să facă adevărate creații de roluri interpretate.

Ultima oră

București 9 Decembrie

Halul Primăriei din Iași

București.—D. Dimitrie Greceanu, s'a plîns, în culoarele Camerei, de neînțelegerile dintre ajutorii de primar Cosmovici și Stamatiu, care îi crează mari dificultăți la Comună.

INTRUNIREA DE LA DACIA

Bucureşti.—Aseară socialiștii au ținut o întrunire, în sala Dacia, pentru a protesta contra legei meseriilor.

Un grup de meseriași guvernamentali, în frunte cu Tache Georgescu, au încercat să împiedice întrunirea, dar au fost îndepărtați, după o mică încăerare.

D. Doiciu și questura camerei

Bucureşti.—Ziarele anunță, că față cu nemulțumirea generală ce a provocat, s'a ridicat d-lui Doiciu dreptul de a mai face ca questor, poliția Camerei.

CONCEDIU

Bucureşti.—D. Lițica, directorul învățămîntului secundar de la ministerul de culte, a obținut un concediu de 40 zile.

CONFERINȚĂ

Bucureşti.—La cercul Amicilor analelor, d. Disescu a ținut aseară o conferință, vorbind despre Carmen Sylva și opera sa.

Furtună, pagube mari

Bruxelles. — O puternică furtună bîntue de eri în toată țara.

La Gand s'a prăbușit hangarul construcțiilor viitoarei expoziții mondiale.

La Ostenda, numeroase bărci de pescari au fost înghițite de valuri.

Războiul în Turcia europeană

Salonic.—Știri oficiale arată, că 3 vapoare de războiu italiene au debarcat la Dueato.

După două ore au sosit alte 3 vapoare, care au schimbat semnale între ele.

După semnale, se afirmă că aceste vapoare au ordinul de a începe îndată o acțiune dușmănoasă.

*

Valona.—Trei batalioane turcești au primit ordinul de a pleca imediat la Durato, cu îndatorirea de a nu permite debarcarea trupelor italiene.

*

La Durato domnește o mare panică. Populația fuge în interiorul țerei.—Știrea despre sosirea vapoarelor italiene a produs peste tot locul o vie senzație.

LUPTA DIN CAMERĂ

Bruxelles.—Camera din Luxenburg a fost eri sediul unui scandal enorm. Clericalul Kropp a atacat pe socialistul Veiler. Intre ambii s'a încins o batae, la care au intervenit și ceilalți deputați, precum și publicul din galerie.

Liniștea n'a putut fi restabilită. Bataia a continuat în stradă. Sunt numeroși rîniți.

Lupte între greviști și poliție

Dundle.—Mai multe sute de greviști au atacat două camioane cu cărbuni. O incăerare a avut loc între greviști și poliție, care a reușit să i împrăștie.

Intrunire conservator-democrată

Craiova.—Membrii clubului conservator democrat, s'au întrunit aseară, sub presedința d-lui Nicu Economu.

Au vorbit d-nii Economu, Gheoroceanu, și Pompilian, după care membrii au hotărît în unanimitate, de a urma întocmai poiitica, indicată de d. Take Ionescu.

Luptele între partizanii Constituției și trupe ruse

Teheran. — Agenția Reuter, află din Tatrig că s'au dat lupte serioase între partizanii constituției și trupe rusești. Lupta a durat toată ziua cu pierderi mari din amîndouă taberele.

Bombardarea insulei Șafer

Constantinopole.—Din informații oficiale, rezultă că un crucesător italian, a bombardat, insula Șafer, distrugînd corpul de gardă de lîngă coasta Iemenului.

Arestarea a doi creștini bănuiți spioni

Constantinopole. — Doi funcționari creștini de la ministerul de externe, au fost arestați, sub învinuirea că ar fi făcut spionagiu pentru italieni.

STABILIREA EVREILOR

Constantinopole.—Guvernul turcesc pregătește un proect, prin care se permite stabilirea evreilor în Siria și Palestina.

Situația în Persia

Teharan.—Se afirmă, că trupele rusești au primit ordinul de a înainta spre Teheran.

BURZEW AGENT PROVOCATOR

Petersburg.—Intr'o revistă rusească, a apărut o notă, prin care se arată că Burzew, care a demascat pe atîția agenți provocatori ruseşti, ar fi el însuși un agent provocator, în solda ocraniei din Paris.

La somația ce i s'a făcut, Burzew, a răspuns că se supune la judecata unui consiliu de onoare.

Războiul Italo — Turc

ATACUL DE LA BIRTOBRAS

Tripolis.—Agenția Stefani, comunică amănunte cu privire la atacul de la Birtobras. Colonelul Fara, a plecat la 19 Decembrie, spre oaza Birtobras, care era ocupată de 3000 oameni. In apropierea oazei a avut loc o teribilă ciocnire, în care italienii au perdut 78 oameni. Perderile turcilor au fost mai mari. Trupele italiene merită elogii, de oarece s'au purtat vitejeşte.

Mobile Löbel

Iași — str, Lăpușneanu 32 — Iași

DORMITOARE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
— Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăți —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase. Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

MAGASINUL „Romînia Muzicală"

Iași Str. Lăpușneanu No- 24

— Furnizorul tuturor Autorităților —

Oferă Mașinele de scris **„Yost"** *noul Model No. 15 cu scriere vizibilă,* **în Rate lunare.**

Aseminea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **Mașini de scris:**

Hîrtie Carbon *neagră și violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de Mașini de scris.*

Stative *pentru concepte, Radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste Mașini.*

Hîrtie cerată și Ciclostile *etc etc.*

Advocați, Autorități, Birouri, Ingineri, Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poștală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate și furnizarea Mașinelor **„Yost"** *și venim la cerere și în* **Provincie.**

„Romînia Muzicală", Iași
— Str. Lăpușneanu No. 24 —

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE

Dr. med. I. Nimereanu

— Iași Str. Banu No. 1 **(colț cu strada Lăpușneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc,) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iași, Sărărie 78

Petru Al. Pogonat
DOCTOR IN DREPT
AVOCAT
— Iași Str. Muzelor No. 13 —

MED. ȘI CHIRURG
Dr. FRIEDA AKERMANN
Faceri, boli de femei și copii
Sero-reacțiunea Wassermann
Consultațiuni 9—11 3—5
S'A MUTAT
Str. I.C. Bratianu (de sus) No. 125

15,000 Decalitri *Vin nou de vînzare la moșia Stînca. Se vinde și în detaliu minimum 1 Vas.*
Prețul fix 7 lei Decalitru.
A se adresa d lui LEO POPPER Iași.

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ
Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni
Conține cel mai bun LAPTE din ALPII
Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară
Cutia lei 2.—
Repr. SAM. LÖBL
București.

CURA — Cea mai raționată de **UNT DE PEȘTE** pentru ADULȚI și COPII —
e numai acea cu:
UNT de PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și UNT de PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la mai multe expoziţiuni din țară și din străinătate, cu cele mai multe distincțiuni.

Unt de Pește iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei. inflamațiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri inclinațiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum și un excelent tonic la *reconvalescenții sifilitici.* Pentru copiii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.

Unt de Pește iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele și un *tonic prin excelență* în perioada creșterei copiilor, în stările limfatice și a stadiului pubertății.

Costul unei sticle de jumătate kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.

Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *furnizorul Curței Regale* **Iași.**
Pentru București: la Drogueria *I. Zaharia,* Str. Lipscani No. 35.
Pentru Craiova: la Farmacia *Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cel mai bun cadou de Crăciun şi Anul Nou

este maşină de cusut

INGER „66"

MAŞINĂ DE CUSUT SINGER

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat şi ţesut

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

[illegible] pentru comer[illegible] cu maşini de cusut „SINGER"

OURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Septămâna viitoare

15|28 DECEMBRIE 1911

va avea loc tragerea cl. I-i

Grăbiţi-vă deci a cumpăra lozuri norocoase, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat mult înainte de începerea tragerei.

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.– 1|2 Lei 6.– 1|1 Lei 12.

cel mai mare câştig al aceştei clase eventi.

Lei 900,000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate, sau sub ramburs

Rob. Th. SCHRODER

IAŞI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAŞI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106

Sucursale în Capitală: Calea Griviţei 96, Str. Lipscani 72

Alte sucursale: BOTOŞANI: Calea Naţională 203 — BRAILA: Piaţa Sfi Arhangeli (Casa Raliv) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOESTI: Str. Basarabilor 1 — GALAŢI: Str. Domnească 14

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

HOŢII ŞI FOCUL sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

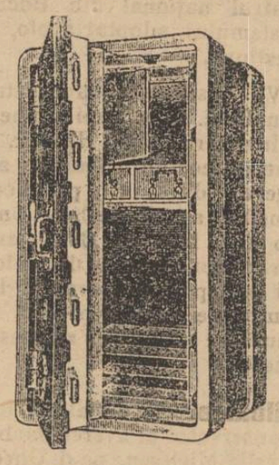

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor Case de bani consistă în rezistenţa lor colosală şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă sunt fabricate în întregime numai din

OŢEL DE PRIMA FORŢĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste 200 de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24 000 FR

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMIS IN SPITALE DIN [illegible]

Vindecarea sigura, radicală a bolilor de pele, dartirilor, viciariilor sângelui, glandulelor, scrofulelor, rachitismului, rumatismului, tumorilor, afecţiunilor cangrenăse, laprei, gutului, ulcerilor inveterati şi altor bole provenind din necurăţenia şi alterarea sângelui

Specialu prin excelenţă contra BOLILORU SIFILITICE şi a [illegible] sedă fistulele, cădere [illegible]

Celu mai efficace şi energicu dintre Depurativii pentru sânge

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcutu şi de digestiune uşoră se conservă ani intregi în orice temperatura şi climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorŭ constantă în bolele cele mai inveterate. — Uă broşura acompaniaţă fie care cutie.

Vorbindu de Pesmeţii depurativi a D. Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportu seu oficial a Guvernului francesu, se exprimă astfelu: „Acesti pesmeţi oferă un remedu de compositiune constantă de preparaţiune cât de perfecţă posibilă ... Ei pot de servicii mari humanităţei."

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ — [illegible]

GRILLAGES [illegible] 0f30

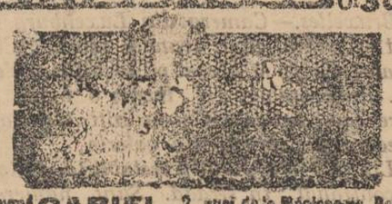

Gaym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

MONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. [illegible]

PONDOIR

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2bis, quai de la Mégisserie, PARIS

Appareils pour Poules et Faisans

RATIONNEL A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 17

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Sion 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1468—Duminică 11 Decembrie 1911

Situația majorităților

Declarațiile d-lui Carp în ceia ce privește raporturile sale, ca șef de guvern cu majoritățile sale preocupă cu drept cuvînt, toate cercurile politice. Dl. Carp a vorbit la Senat de solidaritate între guvern și majoritate, fie că guvernul este eșit din majorități, fie că majoritățile sînt creațiunea guvernului, cum în specie e la noi.

Pentru a nu slăbi sufletul și încrederea acestor majorități, d. Carp a avut grija să le declare nu numai că se face solidar cu ele, dar că va lupta să le întărească forța, făcîndu se, el guvernul, mai normal. Majoritățile din Cameră l'au aplaudat frenetic, pe d. Carp, cînd le-a făgăduit ramura de maslin, cu prilejul discursului *cadelniță* a d-lui Mehedinți.

Pe toată întinderea țării, reprezentanții din parlament au dus cuvîntul șefului că guvernul e tare, că guvernul e solidar cu majoritățile, că el, d. Carp, a adus de la Palat impresia că situația este cea mai normală, și că dar supt această atmosferă vor merge 4 ani *helbet*.

Ce naivă majoritate!

N'au trecut 2 săptămîni de parlament și iată situația schimbată. Dl. Carp nu mai stă dîrz în fața parlamentului, își mai păstrează tupeul boeresc al ciocoiului vechiu, dar încolo, e silit să-și mărturisească singur durata traiului, rațiunea politică de a fi și deci divorțul între guvern și majoritate.

Eu, Petre Carp, șef de partid și șef de guvern am venit la putere pe baza unui program. Aud?! Eu, Petre Carp, am obligații politice către parlamentul meu, căci l'am ales pe baza unui program. Aud?! Eu, Petre Carp, nu pot zice acestor majorități decapitați-vă înaintea unui Mesia, înainte de a-și îndeplini opera legiuitoare. Aud?!

Dar să nu te miri, d ta, Take Ionescu, că eu am să ocup mult aceste majorități cu fleacurile mele de legi. Am de trecut legea meseriilor, mai am de trecut fleacul de lege al descentralizărei administrative și apoi... și apoi... ne mai avînd nimic în minte, ne mai avînd nimic în inimă de conceput, te voiu potti să vii d-ta... cît de curînd, să realizezi ceia ce ai de realizat.

Termenul fatal și legal al acestui răgaz politic ar fi până la 15 Februar, deci 66 de zile — curat *soixante-six* —; în colo voiu trimete la primblare aceste majorități, cari mi-au dat ceia ce le-am cerut: *legile mele economice*. Dar acest termen se poate și scurta, dacă împrejurările vor sili guvernul să-l scurteze.

Dl. Carp n'are legi cu cari să ocupe parlamentul. De unde credea că discuția adresei va ținea 3 săptămîni, ca astă primăvară, s'a văzut de o dată că s'a votat într'o zi — opoziția retrăgîndu se; de atunci trăgăneli fără nici o lege organică. Mine opoziția retrăgîndu-se din parlament, d. Carp va fi silit într'o septămînă, două, să-și închidă parlamentul, și să se retragă nemai avînd pentru ce guverna.

Majoritățile simțesc acest lucru. Ele știu că ori cît s'ar declara de la tribună d. Carp, că e solidar cu ele, situația politică îi impune a le nesocoti într'o zi. Aceste majorități știu că prețul tratativelor a fost tocmai capul lor, *disolvarea parlamentului*. Majoritățile mai știu acum, după destăinuirile făcute, că nu Regele s'a opus, ci d Carp pentru condescedența pentru d. Marghiloman, căci admițîndu-se disolvarea acum, s'ar fi condemnat politica personală a d-lui Marghiloman. Majoritățile mai știu că pentru acoperirea acestei nevoinți a d-lui Carp, d-sa trimetea pe d. Take Ionescu să ceară de la Rege disolvarea, ca și cum ar fi fost parlamentul său, așa de puțin se interesa el, Carp, de situația majorităților. preocuparea lui fiind de a salva situația domnului Marghiloman.

De aceea s'a observat la aceste majorități următoarea stare sufletească; să arăte un exces de atenție către șeful nostru și să declare în gura mare oricărui prietin de ai noștri că ei au în mare dragoste pe Take Ionescu, îi apreciază talentul și că rău și fără cale se pune preț al împăcării capul acestei majorități. Dar această declarație de dragoste și atenție, e prea tradivă și nu merită nici o atenție întru cît reprezintă pe lîngă moliciune și lașitate.

Astăzi aceste majorități au auzit din gura șefului guvernului declarația că rolul lor e finit, căci după votarea celor două legi, guvernul nu mai are nimic în minte, nimic în inimă, de conceput. Trimiterea acestor majorități în sînul națiunii e un fapt hotărît din partea d-lui Carp. Opozițiile vor înlesni d-lui Carp grăbirea acestui act, silindu-l a nu se mai vota cele două legi, asupra cărora se cere o altă apropiere între partide, nu o dușmănie pe față și declarații categorice, că vor fi legi moarte din ziua promulgării lor în *Monitorul Oficial*.

Cînd ast fel e situația generală: cînd ast fel e situația guvernului față de majoritățile sale, de ce ne am mai mira, cînd vedem secături din majoritate ca clasicul Toncescu, și gardistul Manolache Antonescu, că se rîdică pe ruinele parlamentului d-lui Carp și uitîndu-și rolul lor, cîntă cîntec de cucuvae politice de la tribuna parlamentului, în hohotul general de indignare al țării întregi. Un avocat de judecătorie de pace și un orator de bîlciu să se rostească asupra situației politice, după ce însuși șeful guvernului și decița lor, le-a spus mai mult de cît le trebuia pentru a înțelege și... a tăcea.

Gh. Ghibănescu.

Fruntașii regimului

Vice-președintele Senatului pălmuit — un chestor al Camerei revocat.

Lamentabila spovedanie a șefului junimiștilor asupra gloriosului seu partid, a fost precedată de două fapte caracteristice: unul din vice-președinții Senatului, zisul principe Calimaki, a fost pălmuit, la Botoșani, în preziua spovedaniei; iar un pretins fruntaș junimist din Galați, interesantul Doiciu, a fost obiectul unei distincții unice în viața noastră parlamentară: i s'a retras demnitatea de chestor al Camerii.

Pălmuitul este un bărbat impulsiv, de o foarte tristă celebritate. Numele seu și francii sei sunt legați de adevărate orori, de orgii, de bestialități și de corupții petrecute în județul Botoșani, cu prilejul alegerilor generale.

Plămădit din aluatul d lui Marghiloman, aderent al corupției, pretinsul prinț n'a fost desavuat pentru faptele sale. Din contra, puritanizmul l'a răsplătit făcînd din el, nu doar un șef electoral de culoare, ci unul din vice-președinții Senatului, în care calitate a avut cîte va ieșiri violente, nedemne pentru un parlament.

Celalalt erou, Anton Doiciu, care are două picioare în loc de patru, a fost gratificat cu o chestorie, în care calitate s'a distins imediat, voind să facă zile fripte reprezentanților presei.

In al doilea rînd, în ziua lamentabilului discurs al d-lui Carp, d. Doiciu a crezut că ie foarte delicat să expulseze din incinta Camerei pe prefectul de Galați d. Hagi Anton. Un prefect, reprezintant al guvernului, expulzat din incinta Camerei—enormitatea aceasta n'a mai înțeles'o nici guvernul actual și de aceea s'a dat satisfacție prefectului, retrăgîndu-se delegația de chestor dată deputatului de Covurlui.

Dar ce fel de satisfacție socotește guvernul că trebue să dee Senatului? Mai poate ocupa jilțul prezidențial al maturului corp un om care a fost pălmuit—care a fost pălmuit fiind-că este un impulsiv, care se folosește numai de injurii?

Chiar și prietenii guvernului vor recunoaște în cele două fapte recente, că partidul care are fruntași descalificați, ca deputatul de Covurlui și senatorul de Botoșani, este un partid în plină decadență morală — iar noi, adversarii, vom recunoaște, că d. Carp ar fi meritat bătrînești politice mai puțin triste.

Un prefect model!

Prefectul poliției Iași, execută cuprinsul unui contract de închiriere

Intre funcționarii superiori ai regimului în faliment, care uită pe ce lume trăiesc, este, de sigur, prefectul poliției Iași. Grație tembelizmului său, prefectul acesta stă în primul rînd al acelor funcționari, pe care Dumnezeu i-a făcut dar junimismului, ca să se amuseze și el, atotputernicul, pe socoteala regimului Carp.

Prefectul Stroja, dacă crede că a făcut o lovitură mare, și cînd crede așa, a făcut o nouă prostie mare, o dă la gazetă. Gazeta n'are cititori, dar prefectul are gazetă. Ne povestea acum în urmă prefectul, despre isprava sa genială, făptuită la o întrunire de cetățeni, cînd prefectul, după ce trimise prima, ca avant gardă, pe deputatul Scorțescu, iar apoi pe „inspectorul" Stiubei—se ivise, terția, el singur—prefectul—și dete ordin să se stingă lumina din sala de întrunire.

Am întrebat, redînd auto-povestirea prefectului, dacă este constituțional, dacă este demn, ca un polițist, mare sau mic, să invadeze într'o sală de întrunire și s'o zădărnicească? Mai mult: prefectul care s'a făcut vinovat de asemenea fapt, să publice în gazeta lui, ca mîndrie, că a spart întrunirea.

I s'a atras se vede atenția ca a greșit, căci astă-zi în revenire, prefectul dă altă explicație, brilant redactată și brilant inventată. Iată explicație, transcrisă întocmai:

In același timp interveni și d. prefect Stroja, care interveni în același timp și în același senz și în același timp contractul de închiriere a sălei fiind terminat de la ora cinci, învită pe lucrători să se retragă.

Dacă o dăm naibii de redactare și traducem toată rătăcirea aceasta de cuvinte, vedem că lucrurile s'au întîmplat astfel: sala fusese închiriată pînă la ora cinci, iar la acea oră nefiind terminată întrunirea, prefectul poliției a intervenit pentru respectarea clauzei de inchiriere și a ordonat evacuarea sălii.

Explicația aceasta i s'a părut prefectului că va fi mai dulce de cît acea din rîndul trecut, care spusese foarte clar, că prefectul a dat ordin să se închidă lumina.

Un prefect, care declară că el are menirea să supravegheze dacă obligațiile dintr'un contract de închiriere se respectă de părți—avînd dreptul, prefectul, să dee sentințiî în ce privește asemenea contracte.

Nu! Iașul n'a avut încă asemenea prefect tembel. Să sperăm că acesta de astă-zi, care operează inteligent, la poliție, în semnul grecinismului, asemenea lui Cosmovici la primărie—că acest prefect va fi fost primul și ultimul de asemenea trist—ridiculă speță.

MIOPIE POLITICA

D. Carp sufere de miopie politică, și miopia îi vine din glandomonie și tupel boeresc. Deprins a trăi într'un cerc restrîns de oameni, unde mutualitatea în admirațiune a devenit o normă, uimit de sine, că cu mijloace așa de mici a ajuns așa de sus, d. Carp sufere de neputința de a clasa oamenii ei în de ei, potrivit situațiunilor, ce le ocupă.

Și altă dată d. Carp a dat dovadă de această miopie politică, cînd flind chemat a se rosti asupra situației creată partidului conservator în urma fuziunii dela 25 April 1907, a crezut că în partid avea aceiași situație și Take Ionescu ca și d, Maiorescu, iar cînd apoi s'a produs ruptura de la 3 Februar 1908, tot d. Carp a dat dovadă de miopie politică caracterizînd de *aventură tachistă* faptul care a determinat crearea partidului conservator-democrat, cu care a rămas și în curînd va fi silit să stea se rios de vorbă, pentru a nu fi înecat de apa ce a început să între gîrlă în corabia guvernului d sale.

D. Carp din a căruia suflet n'a circulat nici odată, nici un atom, în sufletele altora, d. Carp care și-a plăcut a recuprinde în eul său propriu, tratînd de sus pe oricine, iar mulțimea a fost ca și neexistentă pentru sine, d. Carp pentru care partidul e o cantitate neglijabilă, materie de manevrat interese de diriguit, iar nu suflete de încălzit, d-sa a crezut că politicește un om închis pentru sine, un om închis pentru cîțva, e tot acelaș cu acela, cu care de 20 de ani de zile partidul conservator a dus toate luptele sale și la învingere și la zdrobire, cu omul care a făcut să circule din sufletul lui idei și idealuri, frumusețe oratorice și idei de neam de la un capăt la altul al neamului, cu omul care era carne din carnea partidului și suflet din sufletul ideei conservatoare.

Și azi d. Carp stă în aceiași eroare politică, în aceiași miopie politică, crezînd că Take Ionescu, mai poate fi pus la nivel de vrăjmășie ori de rivilitate cu d. Marghiloman. Nu se măsoară Ceahlăul cu dealul Spirei și *omul* cu o movilă!

Take Ionescu și-a cucerit în partidul conservator, rangul de șef, întreaga suflare conservatoare îl revendică de șef, și dacă fanioanele și clicele cîtorva familii boerește au tulburat această necesitate, împrejurările îl vor răzbuna cu vîrf și îndesat în ceia ce suflarea conservatoare o cere.

Zvărcolirea în care se află acum guvernul d-lui Carp, neputința sa de a guverna, credința ce are Capul statului de acest guvern, ceea ce așteaptă țara de la Take Ionescu sînt destule dovezi că d. Marghiloman, poate fi un bun ministru cu *pumni* cu *bancnote*, dar nu diriguitor de suflete. D sa n'are nimic din darul de a guverna, de cît *morga aristocratică*.

Rivalitatea lui Take Ionescu vizează ceva mai sus, la însăși persoana d-lui Carp. D. Carp a izbutit să fie șef prin complot de culise. Partidul oferia lui Take Ionescu șefia la 1 Mart 1907 și n'a primit'o, căci nu se putea ca în toiul focului și a jarului din țară să se tulbure partidul — cum l'a tulburat Nababul, — ci trebuia botezul luptelor politice de la 1911, pentru a-l recunoaște de șef între șefi, însăși adversarii cei mai ireductibili — liberalii.

***

Situația se agravează

Telegramele ne-au adus vestea, că Italia s'a hotărît în a transfera teatrul răsboiului în Turcia Europeană.

Aceasta e semnificarea celor șease vapoare de răsboiu, care au ancorat la Durnato.

Prin aceasta se desminte știrile ce circulau zilele aceste, asupra unei intervențiuni de pace, care, după cum se vede, e departe de a fi realizată.

Insăși ministrul de răsboiu al Turciei, a declarat, că Turcia nu va renunța și nu poate renunța la suzeranitatea Tripolitaniei, și preferă să lupte pănă la cel de pe urmă om.

Prin transferarea resboiului în Turcia europeană, situația se agravează și va sili puterile să iasă din neutralitatea ce o păstrează încă.

O slăbire a Turciei în Europa, va aprinde veleitățile acelor popoare, care abia așteaptă momentul pentru a intra în acțiune, unele pentru a-și îndeplini o operă de revanșă, altele pentru a-și mări teritoriul, cu părți din Turcia, pe care le consideră ca a lor.

Iată pentru ce ultimele știri de pe cîmpul de răsboiu, au provocat o vie emoție.

Marile puteri nu-și ascund sentimentul, că ne aflăm în fața unei situațiuni, care se poate agrava, în fie ce clipă și să aducă conflicte, a cărora întindere încă nu se poate aprecia.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

IN PLIN PROGRES

S'ar putea vorbi, aproape, de un sport al sinuciderilor, atita sunt de numeroase, de o scurtă vreme încoace și atita sunt de variate și de rafinate în execuțiunea lor.

E chiar destul de interesant de urmărit și de studiat pînă la ce punct inteligența oamenilor ține și știe să profite de armele progresului pentru a-și înarma brațele, a-și as gura nesimțirea— cu aplicare la moartea de bună voie.

De la epizodul morții lui Socrate — care a bătut fără de voie cucuta otrăvitoare—pînă în momentul de față, cîte forme nenumărate a îmbrăcat, rînd pe rînd, actul disperării care se încheie prin momentul dramatic al sinuciderii!

Nu e vorba numai de gestul propriu zis, gestul final care e dătător de moarte, —dar și de decorul în care eroii știu să așeze mica lor tragedie, executînd-o, uneori, cu un lux de fantezie, cu totul necunoscut altă dată. S'ar zice că e pe cale de a se dezvolta, în omenire, o artă a sinuciderilor. Am înțelege mai curînd o știință a acestora, tinzînd să micșureze, pre cît e cu putință, durerea fizică. De alt-fel aceasta s'a realizat astăzi într'un grad destul de însemnat de cînd morfina cu insensibilitatea ei, cianura cu repeziciunea ei fulgerătoare, au devenit dintre cele mai obișnuite mijloace ale morții benevole.

Dar iată un exemplu de sinucidere decorativă. E o întîmplare din Chicago, telegrafiată acum cîte va zile gazetelor engleze.

Americana Edna Robinson, văduvă tînără și bogată, ținea să devină „d-na Cockrell". Insă comerciantul care purta numele acesta se arăta dificil.

Intr'o dimineață eroina îl chemă la telefon și-i reînnoi propunerea, la care cel „atacat" răspunse din nou prin cel mai delicat refuz. Calmă, d-na Robinson îi zise:

— „Atunci, ascultă Frank"!... In acel moment Frank Cockrell auzi deslușit o descărcătură de revolver. Sunetul se transmise puternic, prin aparatul telefonic. Pornind cu automobilul spre locuința văduvei, — o găsi străbătută de un glonte în regiunea inimei.

Epizodul în sine e destul de mișcător, — chiar dacă nu atît cît recenta dublă sinucidere prin stricnină, în biroul siguranței din București—a tinerilor fugari ruși, din Reval. Dar originală —poate chiar de o originalitate căutată —este ceea ce am numit „inscenarea" dramei, în care e pus la contribuțiune telefonul: triumful electricității în patria lui Edison:

... Pe cînd radio-sinucidere?

Sodian

Intre viață și moarte

In vremea sportului.—Drama Lafargue. Socialistul „milionar".—O legendă spulberată.—Zece ani de așteptare.—Moartea în... rate.—Frica de bătrînețe.—Normal și anormal.

Despre unele întîmplări recente cari ar intra în capitolul de actualitate al „sportului" de sinucideri — se vorbește într'un alt articol al numărului de față.

Aci vom vorbi mai pe larg despre una din recentele întîmplări ce face parte tot din capitolul abundent al sinuciderilor și care atinge puncte stranii din domeniul psihologiei.

Era lesne de prevăzut că în acea stranie și complexă dramă a sinuciderii soților Lafargue, cuvîntul din urmă al adevărului va fi greu de auzit, așa fel ca să fie înțeles și crezut de către toți.

Acei cari știau întreg misterul afacerii aveau, poate, și ei motivele lor ca să fie mai curînd discreți, decît prea vorbăreți. S'a întîmplat însă că ziarele, în dorința de a fi cît mai interesante, au exagerat anumite lucruri, în legătură cu existența celor dispăruți și atunci s'a putut afla, o dată cu restabilirea acelor fapte, oare-cari detalii privitoare la taina sinuciderii atît de emoționante și de surprinzătoare.

Doctorul Edgard Longuet, executorul testamentar al lui Lafargue a ținut să dezmintă în primul loc legenda că socialistul Lafargue, gineaile lui Karl Marx, ar fi fost atît de bogat, cum se pretinde.

— „Unchiul meu, „milionarul" a moștenit de la mamă-sa, în 1901, o sumă de 161,000 franci. Aceasta i-a fost de atunci încoace toată bogăția. El avea idei curioase în ce privește averea și mijlvacele de a o mări. Sub nici un cuvînt n'a vrut să-și depună banii ca să-i fructifice și a preferat să-și facă următoarea socoteală:

— Am 60 de ani și cred că voiu putea să-mi păstrez încă timp de zece ani corpul sănătos și mintea echilibrată. Odată acest interval de timp trecut, voiu fi expus tuturor amărăciunilor bătrîneței. Sunt hotărît să nu le primesc și dacă moartea n'o să vină ea singură, voiu sili-o să vină. Imi rezerv încă zece ani de viață și ca să nu se scurgă într'un urît obișnuit ori în socoteli de economie casnică, îmi împărțesc avutul meu în zece părți egale".

Doctorul Longuet, care a spus lucrurile aceste unui ziarist, crede că hotărîrea lui Lafargue de a muri la o dată anumită, printr'un gest curagios, n'a rezultat din cele dintăi semne de slăbiciune ale bătrîneței înaintate, ci dintr'un scop precis pe care și-l propusese omul acesta de o energie extraordinară. El și-a urmat „programul" cu o rigurozitate uimitoare. Mica sa bogăție a fost irosită — așa cum prevăzuse că va fi — cu metodă, risipită cu un calm perfect, în plăcerile meditărilor și în mijlocul sănătoaselor plăceri ale vieței cîmpenești. Singurele excese pe cari și le îngăduiau soții Lafargue erau — invitațiile pe cari le trimeteau, duminicile, unor prieteni buni — vr'o duzină la număr — chemîndu-i să petreacă în tovărășia lor și să ciocnească paharele pentru triumful.. idealului.

„Intr'o bună zi... pe neașteptate — își dară seamă că anii se scursese, senini și repezi. Poate i-o fi surprins fap-

LUNI, 12 Decembrie 1911

SE VA DESCHIDE

— NOUL ŞI MARELE —

HOTEL CONTINENTAL

SPECIAL CLĂDIT CU TOT COMFORTUL MODERN

Situat în centrul oraşului, în apropierea autorităţilor Financiare şi Judiciare.

Calorifer. - Ascensor. - Băi. - Telefon

CAMERE SPAŢIOASE, BINE AERISITE ŞI IN BATAIA SOARELUI. — MOBILIER nou, special construit în străinătate.

Preţuri moderate

tul că se găseau în mai bună stare fizică de cît se aşteptau să se găsească pînă atunci. Poate — s'or fi mirat văzînd că viaţa este încă îmbelşugată în mulţumiri, că soarele încălzeşte încă tot atît de plăcut şi tovărăşia prietenilor tot atît de încîntătoare ca şi înainte".

Poate — cine ştie! — că au simţit atunci o umbră de remuşcare gîndindu-se la trecut, gîndindu-se la un viitor care nu le mai aparţinea? Poate că, simţind data fatală că se apropie, data scadenţei teribile a unei obligaţiuni la care nimeni nu i-a silit, dar pe care au iscălit-o de bună voie, — Lafargue şi tovarăşa lui, va fi amestecat şi pregătit otrava teribilă cu o mînă tremurătoare. Dar era o obligaţiune de onoare pentru dînşii şi trebuiau s'o respeate. Şi s'a văzut în ce mod au respeciat-o, — cu cîtă rigoare au îndeplinit... plata în ziua scadenţei!

Executorul testamentar arată că într'atît de mult se obişnuise, pe semne, soţii Lafargue cu ideea de a nu supravieţui datei fixate de dînşii, încît sumele prevăzute în budgetul lor sinistru — budgetul morţii! — fusese cheltuite întocmai, aşa că acum în urmă le mai rămăsese o avere de 2 500 lei, din care o mie fu dată unui prieten al casei, care se găsea la strîmtoare. Iar din mica sumă abia dacă ar fi putut să mai cheltuiască ceva, de oarece aveau pe conştiinţă că erau datori să lase devotatului grădinar o sumuşoară care să-i asigure... bătrîneţele. Aceasta era încă o raţiune ca să nu mai amîne termenul fatal şi să nu-şi dee, lor înşi-le, impresiunea de necinste, dn mişelie.

Bătrîneţele!

Cu toate aceste nimicn'ar fi fost mai uşor de cât să-şi fi asigurat şi soţii Lafargue nu renunţase încă. Şi în Franţa studiile, articolele, amintirile scrise de o personalitate atât de remarcabilă ca ginerele lui Karl Marx, se plătesc destul de bine.

Sistemul acesta de a-ţi hotărî din vreme data morţii benevole este semnul unei mentalităţi stranii, căci înseamnă tăgada ori cării filosofii a vieţii. Cu atît mai mult din partea unui socialist militant. Oare numai viaţa singură, bogată în fapte ori nu, viaţa unui observator şi unui om încercat, nu este o bogăţie socială, un bun comun?

Dacă fie-care dintre noi, dispunînd de o anumită stare materială, şi-ar alege un număr hotărît de ani şi i-ar trăi într'o resignare supremă, prefăcîndu-se numai că se gîndeşte şi la altă ceva, în afară de viaţă,—ce formă şi ce rogt ar avea societatea omenească?

Dar are într'adevăr omul normal puterea de a privi, cu un falş stoicism, moartea în faţă? De a-o presimţi, de-a o şti tot mai aproape, tot mai sigură, tot mai fatală? Fără îndoială că nu. Ci ar urma o paralizie a voinţelor, o sleire a energiilor.

Filosofia rezistenţei este tocmai acea neînţeleasă siguranţă şi încredere ce manifestă omul, acea tărie ciudată de a *nu* bănui că moartea poate veni în ori ce clipă şi pe nenumărate căi, că poate veni pentru toată lumea — afară de el singur... De aci curagiul, îndrăzneala, spiritul de întreprindere şi chiar de... aventură la atîţi bătrîni, de aci putinţa pentru dînşii ca să contribuie încă la progresul omenirii. De aci, în sfîrşit, însuşirea lor de a nu se intimida prea mult în faţa primejdiei, ca şi cum aceasta n'ar fi fost fatală şi obştească. De aci în bună parte, rezistenţa, vioiciunea şi darul de... a îmbătrîni, fără să fi renunţat la dorinţa de a trăi.

As.

DE INCHIRIET

LOCUINŢE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi şi 2 odăi cu bucătărie, şoproane bune, o gradă mare, grădină apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite şi vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— **Strada Păcurari No. 111** —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte).*

Poliţia din Iaşi şi legea Nenişescu

Fiind-că o parte a muncitorimei din Iaşi este în contra proiectului meseriilor, prefectul poliţiei s'a făcut forte să estorcheze un aviz favorabil al muncitorilor iaşeni pentru această lege.

Prefectul şi a asigurat, pentru acest sfîrşit concursul interesat al patronilor, zădărnicind, precum se ştie, o întrunire publică la care oratorii contra proiectului, erau mai numeroşi de cît cei pentru

Prefectul a ajuns acum la pamflete, cu cari vrea să încurajeze pe acei pentru proiect şi să înfiereze pe cei contra.

Un asemenea pamflet anonim, anonim chiar şi ca tipografie, a apărut ieri şi— ceea ce este foarte grav, a fost distribuit de agenţi poliţieneşti în uniformă.

Reproducem — ca document imoral — cuprinsul pamfletului, scris de poliţişti, distribuit de ei, patronat de prefect:

Către toţi fraţii Meseriaşi şi Muncitori

Sunt ani şi ani de zile de cînd tot cerem guvernelor să vină cu legi pentru ocrotirea temeinică a clasei meseriaşilor şi pentru asigurarea lor şi a muncitorilor în cazurile de boală, de accidente şi de bătrîneţe.

In sfîrşit, a dat Dumnezeu de a auzit glasul meseriaşilor şi a muncitorilor. Domnul ministru de Industrie a făcut o lege în felul dorinţelor noastre şi a adus-o în Parlamentul ţării ca să fie votată.

Insă, cu cea mai mare mîhnire şi cu cea mai adîncă revoltă sufletească, vedem că sindicaliştii socialişti sunt în contra acestei legi şi ţin întruniri şi se duc cu memorii la d. Ministru şi la d-nii Preşedinţi ai Camerei şi Senatului şi luptă din răsputeri pentru ca legea pentru asigurări a meseriaşilor şi muncitorilor să nu se voteze.

Sindicaliştii cer în numele aşa zisei libertăţi, ca toată lumea să aibă dreptul de a fi meseriaşi, să nu se mai ceară nimănui nici brevet de maistru, nici carnet de lucrător.

Ori ce om din toată lumea, chiar orice vagabond, să aibă dreptul fără nici o condiţie de a lua lucrări pe sama lui şi de a face ori ce meserie.

O asemenea pretenţiune din partea sindicaliştilor, însemnează zdrobirea noastră a meseriaşilor, însemnează aducerea noastră în mizeria neagră, însemnează să rămînem cu adevărat muritori de foame, noi cu familiile şi copii noştri.

Cu nici un preţ, chiar de am şti că se întîmplă ori ce, nu vom lăsa pe sindicalişti să-şi ajungă scopul lor. Atragem luarea aminte şi sfătuim pe toţi lucrătorii şi muncitorii care sunt din sindicate să-şi deschidă ochii, căci conducătorii lor, cu tactica şi cu politica ce urmează le vor lua pîinea de la gură.

Le dă mîna acelor conducători să ceară căderea legei, pentru că ei au sutele de franci pe lună, ori fiind avocaţi, ori avînd *lefuri grase de la sindicat pentru propagandă* şi să bage de seamă muncitorii cu ce neruşinare căpeteniile lor le spun în discursuri că din cauza maşinelor şi din cauză că muncitorii se înmulţesc din ce în ce, mulţime de lucrători sunt asvîrliţi pe drumuri, şi cînd vine o lege care mai împuţinează numărul lucrătorilor şi face cu chipul acesta să se sporească salariile, atunci căpiteniile socialiste tună şi fugeră în contra legei.

Să bage de seamă muncitorii, că şefii lor de la sindicate spun tot felul de minciuni despre lege după cum au spus le întrunirea trecută.

Fraţii meseriaşi şi muncitori,

Băgaţi de seamă şi fiţi cu ochi în patru, că şefii sindicalişti pentru a-şi trece palavrele şi pentru a nu scapa din gheară lefurile şi ghelirurile de la sindicat, vă încîntă cu minciuni şi vă duce în prăpastie.

Litere-Ştiinţe-Arte

In templul artei.— E un spectacol puţin plăcut şi puţin estetic acel pe care-l dau, de un scurt timp, scriitorii bucureşteni, certaţi şi iritaţi în jurul „Societăţii scriitorilor romîni".

Atacul a pornit de la d. G. Ranetti prin „Furnica". Au răspuns, pe rînd, d. D. Anghel, fost preşedinte şi d. Gîrleanu, actual preşedinte al societăţii. Cu deosebire d. Anghel a fost caustic la adresa d-lui Ranetti, zugrăvindu-l ca pe un simplu invidios. Dl. Gîrleanu a fost mai brutal. Dar nici d. Ranetti un dezarmează. Revenind într'un nou articol, îşi încheie astfel opinia defavorabilă zisei societăţi:

„...Mă doare cînd văd că ideea frumoasă a unei mari asociaţiuni profesionale a încăput pe mîinele cîtorva „impulsivi" sau „arivişti" cari vor să clădească o mică pagodă a unui restrîns trib, acolo unde eu aş dori să se înalţe măreaţa catedrală a tuturor cîţi, —indiferent de vîrstă, de şcoală literară, şi de orice alte consideraţiuni—slujesc în altarul sfînt al gîndirei şi graiului naţional.

...D-le ministru al instrucţiei şi d-lor reprezentanţi ai naţiunei, sunt încredinţat că d-voastră simţiţi şi cugetaţi ca şi mine, şi că nu veţi acorda înalta favoare a recunoaşterei de persoană morală şi juridică decît unei adevărate „Societăţi a scriitorilor Romîni", a pe cît posibil tuturor scriitorilor Romîni, avînd în fruntea lor un preşedinte şi un comitet ceva mai cu greutate de cît acela al unor flăcăiandri dornici de reclamă gălăgioasă şi prea nerăbdători şi fără scrupuluri ca să ocupe demnitătile supreme ce se cuvin altora mult mai vrednici decît dînşii."

*

In numărul curent „Viaţa Romînească" dă o obşnuită extenziune cronicelor teatrale. Bucureştenii au în revista iaşană doi redactori teatrali. Dl. Cocea a fost greu de înlocuit...

*

La Comedia Franceză s'a cetit eri o adaptare în versuri a „Cleopatrei" lui Shakespeare, de poetul Ferdinand Herold.

*

Leo Slezak, marele tenor a făcut un angajament în urma căruia va cînta în anul viitor de la 18 Sept. pînă la 22 Octombrie pe scena Operei Populare din Viena, cu 5000 coroane seral.

*

Fostul Arhiduce al Austriei, astăzi Leopold Wölfling s'a adresat lui Camille Flammarion într'o chestiune de astronomie şi astrologie.

Fostul arhiduce Ferdinand urmăreşte articolele populare pe cari le publică actualmente Flammarion în „Newyork Herald".

*

In cel mai apropiat curs, sau ex-curs de economie politică, d. A. C, Cuza va anexa la „Jidanii în presă" pe membrii storthimpului suedez, care a acordat premiul Nobel, anul acesta scriitorului Alfred A. Fried din Viena şi profesorului-ministru Asser din Haga, ambii de confesiune mozaică.

*

Populaţia Bulgariei s'a urcat la sfîrşitul anului 1910 la 4.329 108 locuitori, faţă de 3.154 375 din anul 1887.

Creşterea este astfel de 1,223.833 loc., în 23 de ani; ceea ce reprezintă un spor de 21.7 la sută în acest interval.

De fapt creşterea populaţiunei creştine e şi mai mare de oarece în timpul acesta au emigrat din Bulgaria foarte mulţi Mahomedani.

*

Din cele 50 de oraşe ale Statelor Unite, cari după statistica de la 1910, au peste 100.000 locuitori, următoarele 28 au peste 200.000 locuitori:

Newyork, Chicago, Filadelfia—aceste trei avînd între un milion jumătate şi 4 jumatate—St. Louis, Boston, Cleveland, Baltimore. Pittsburg, Detroit, Buffalo, San Francisco, Milvankee, Wise, Cincinati, Nowork, New-Orleans, Washington, Los Angelos, Mineapolis, Jersey, Kansas City, Indianopolis, Providence, Seatle, Louisville, Rochester, St. Paul, Denwer, Portland.

*

Sarah Bernhardt a jucat în faţa admiratorilor săi extaziaţi, rolul Dorinei din „Tartuffe". O tinereţe fără de sfîrşit manifestă această extraordinară şi bătrînă artistă pariziană.

*

STRUNA ZILEI

PREDESTINARE

După întrunire, funcţionarii comerciali din Focşani, făcură o demonstraţia de simpatie preşedintelui D. Ciomag, aclamîndu-l.

Un ziar.

La astfel de manifestaţii
Cu simpatii şi 'nfierbinţeli,
S'ar fi putut să se întîmple
Şi oarecare... ciomăgeli.

INFORMATII

❑ Domnul locoterent Ghenovici Emil, de la infirmeria de ochi Frumoasă, a fost mutat, pe ziua de 1 Decembrie, în interesul serviciului, la consiliul de rezboi al corpului 4 de armată.

*

D. locotenent Damian Gh., din regimentul 7 Roşiori, a fost mutat la infirmeria de ochi Frumoasa.

❑ Pentru ocuparea catedrei de chimie minerală, foastă a d-lui P. Poni, vacantă la facultatea de ştiinţi din Iaşi, candidaţii vor putea înainta memoriile lor, cu titluri şi lucrări, pînă în ziua de 9 Februarie.

❑ Mîne, Duminică, orele 4 jum. seara, va avea loc adunarea generală a membrilor societăţii catolice de binefacere din Iaşi, în sala „Piu al X-lea", din curtea catedralei.

Ordinea zilei:

1) Discuţii asupra continuărei societăţei şi anume pe ce baze;

2) Alegerea comitetului;

3) Stabilirea sumei, care, conform statutelor, să se împărţească celor nevoiaşi cu ocazia sf. sărbători, din capitalul societăţei de 5547.95 lei, depus la banca „Moldova", prin d-nii Füred, Schreiner şi Krzyzanowski.

Adunarea se va ţine cu oricare ar fi numărul membrilor prezenţi şi prin urmare, hotărîrile luate vor fi valabile.

❑ **O dispariţie misterioasă.**—Un ziar bulgăresc vorbeşte despre dispariţia misterioasă a numitei Petrana Popova, care locuise în urmă în Iaşi, strada Creangă.

Despre dispăruta putem da următoarele amănunte: ea era proprietara caselor din foasta stradă Bulgară, acum str. Ion Creangă, în care se află instalată actualminte fabrica de soponuri „Carmen Sylva".

Popova închiria odăi cu luna şi ducînd'o rău, fu nevoită să ipotecheze casa, care în urmă, fu vîndută la licitaţie pentru 5.500 lei.

După ce casa fu vîndută, Popova îşi împacheta lucrurile în colete, expediindu le la Giurgiu, de unde ar fi trebuit să le expedieze la Ramadan, oraşul ei natal. Popova nu mai veni să-şi iee lucrurile din gara Giurgiu aşa că potrivit regulamentului, ele urmează să fie vîndute prin licitaţie.

Aceste sunt informaţiunile noastre. Poliţia de siguranţă din Bucureşti, dă în această privinţă, următoarele lămuriri.

La 11 August 1911, şeful poliţii postului Giurgiu încunoştiinţează direcţiunea poliţiei de siguranţă că la 8 Noemb. st. n. 1910 au fost expediate din Iaşi 48 colete de către o doamnă Petrana Popova şi că ele au sosit în staţiunea Ramadan la 21 Noembrie st. n.

Obiectele fiind rîdicate de comisar, şeful staţiunei a făcut cunoscut acesta direcţiunea căilor ferate anunţîni tot de odată scoaterea lor în vînzare, prin licitaţie publică. Inventariarea obiectelor ne fiind făcută bine, vînzarea s'a amînat pentru altă dată, rămînînd ca şeful staţiunei Giurgiu să procedeze la o nouă inventariare.

Cu această ocaziune s'a găsit printre obiectele din acele colete servicii de argint, bijuterii, lingerie, etc., şi un paşaport bulgar pe numele d-nei Petrana Popova, precum şi numeroase acte de care se constată că Petrana Popova, fusese condemnată prin o decizie a Curţii de Apel din Iaşi, de la 7 Mai 1903, să plătească o însemnată sumă de bani d-lui Vasile Drăghici, iar acesta îi vînde imobilele din strada Rojniţă şi strada Bulgară, spre a se despăgubi de suma ce avea de încasat.

La 3 Octombrie 1911 poliţia din Iaşi informează de asemenea direcţia poliţiei şi siguranţei că Petrana Popova, care stătea în str. Creangă 61, a plecat din localitate încă din ziua de 25 Octombrie 1910, luînd drumul spre Tîrnova, unde-şi expediase 48 colete de bagage.

De atunci ea nu s'a mai reîntors în Iaşi şi nu se mai ştie ce s'a făcut.

❑ Azi s'au placardat pe zidurile oraşului, apelul prin care meseriaşii sunt chemaţi la meetingul ce va avea loc mîine, în sala Pastia, la orele 9 dimineaţă.

La acest meeting, vor lua parte şi delegaţi din provincie.

❑ Azi s'a ţinut la prefectura judeţului licitaţie pentru darea în exploatare a pădurei statului Sineşti.

Neprezentîndu-se nici un concurent licitaţia s'a amînat pentru o dată viitoare.

❑ In saloanele d-lui şi d-nei C. Mille, se va celebra mîine Duminică, logodna d-rei Florica Mille, cu d. N. D. Cocea.

❑ Regele a semnat decretul, prin care d. Ştefan Miculescu, preşedintele Curţii de Apel din Bucureşti, secţia II, se numeşte consilier la Curtea de Casaţie, secţia III a, în locul d-lui C. C. Dimboviceanu.

❑ S'a acordat un concediu de 40 de zile d-lui Litzica, directorul învăţămîntului secundar şi superior din ministerul cultelor şi al instrucţiunei.

In tot acest timp, d-sa va fi suplinit de d. Nicolae Dumitrescu, subdirectorul acestui învăţămînt.

Russian-American India Rubber Co.

„TREUGOLNIK" St. Petersburg

Sucursala: Bucureşti, Strada Sărindar 22

Ultime INFORMAȚII

D. Take Ionescu va lua cuvîntul la Cameră, în discuția generală asupra reformei legei sinodale și va declara, că sentința pronunțată de Sinod, în ce privește pe episcopul de Roman, a fost o sentință ilegală și ca atare n'are nici un efect asupra episcopului, care rămîne episcop pînă la demiterea sa voluntară.

D. N. Fleva, a avut eri o lungă întrevedere cu d George Gr. Cantacuzino, președintele Senatului, asupra situației.

D. Cantacuzino a spus, că mai ales acum, d. Take Ionescu va face un mare serviciu partidului, dacă ar consimți să contribuie la reîntregirea partidului și să intre în guvern.

Cu Aradul de eri-seara, la orele 5, d. Fleva a plecat la Viena, unde va sta timp de o lună.

O manifestație publică a d-lui Matei Cantacuzino în favoarea reformei electorale.

D. Matei Cantacuzino, senator guvernamental din Iași, va adresa o scrisoare ziarului Mișcarea, *prin care va declara că aderă la comemorarea în Iași a lui Gh. Panu, pe care l'a admirat în totdeauna, fiindcă a fost un campion neobosit, în lupta pentru reforma electorală,*

In altă ordine de idei, senatorul de Iași a declarat, că dacă guvernul va depune la Senat proectul pentru desființarea legei tramvaiului, d-sa va alege între dilema, de a se demite din mandatul de senator și între acea, de a se inscrie printre oratorii opoziției, cari vor vota contra legei.

Un conflict diplomatic—judecătoresc.

Acum cîte-va săptămîni a încetat din viață în Iași, arendașul Storfer, supus austro ungar. Imediat după deces, intervine consulul austro ungar din Iași, făcu inventariarea averei mobile, dispunînd ca taxa succesorală asupra celor 32,000 lei găsiți, să fie plătită fiscului austriac.

Ir același timp, erezii lui Storfer, cerură Tribunalului Iași să procedeze la inventariarea averei, care se compune și din imobile urbane.

De aci conflict între Tribunalul Iași secția II-a și consulatul austro ungar, conflict care urmează a fi elucidat între ministerul de justiție și ambasada austriacă din București. Este sigur, că inventariarea averei o va face tribunalul și taxele le va încasa fiscul romîn, întru cît o speță identică, cu prilejul morței bancherului Diamand, fusese rezolvită tot în favoarea tribunalului, stabilindu-se atunci că dacă un supus austro ungar va deceda în Romînia și va lăsa avere imobiliară, toată averea urmează a fi inventariată de tribunalele romînești.

Peste cîte va zile se va depune pe biroul Camerei proectul pentru noua convențiune, ce urmează a se încheia între comună și societatea pentru iluminarea orașului.

După aceasta se va începe înlocuirea actualelor felinare, becuri electrice.

Parchetul general a dat în judecată directiunea ziarului Fulgerul *din localitate, pentru un articol apărut în No. 5 al acelui ziar, și în care se aduceau insulte la adresa auor magistrați din Iași.*

Afacerea a fost repartizată la cabinetul 3 de instrucție.

Raportul privitor la ancheta ce a fost făcută la institutul de chimie al statului din Iași, va fi depus astă zi la ministerul de interne, de oare ce d. profesor P. Bujor, din comisia de anchetă a putut semna abia astăzi dimineață, la București, concluziile.

In ședința viitoare a consiliului de higienă, d. dr. Mezincescu va rîdica chestia cartelului farmaciștilor, în ceea ce privește fixarea medicamentelor.

D. dr. Mezincescu, pornește de la idea, că supravegherea efectuărei medicamentelor trebue să fie cît mai riguroasă, dar acordarea de rabaturi, fiind o chestie pur comercială, privește pe fie-care farmacist în parte, întru cît legea nu prevede prohibirea rabaturilor.

In tot cazul felul și bazele ce s'au stabilit la înțelegerea între farmaciști, va forma obiectul unei critici severe din partea d-lui dr. Mezincescu.

In ziua întâia de Crăciun va avea loc la Iași cu mare solemnitate, instalarea în scaun a noului mitropolit al Moldovei, în persoana Arhimandritului Timuș al Argeșului.

In scaunul vacant dela Roman, va fi instalat arhiereul Calist Botoșeneanu, iar în cel de Argeș, arhiereul Teodosie Ploeșteanu, vicarul mitropoliei din București.

In cursul său universitar de ieri, d. A. C. Cuza l'a făcut de trei parale pe economistul Ricardo. Faptul că-i zice David Ricardo, a declarat solemn d. Cuza, dovedește că este jidan,

A doua dovadă că ie jidan, este că teoriile lui Ricardo sunt încălcite asemenea teoriilor Talmudului.

Instructiv curs!

Mai mulți liberali din Iași vor pleca să iee parte la întrunirea de mîine, la Roman.

Consfătuirea medicilor. — Un număr de medici practici din localitate au luat inițiativa convocărei unei consfătuiri a medicilor. Consfătuirea va avea loc, în cursul septămînei viitoare și în localul societății medico-farmaceutice.

*

Inițiatorii vor să puie în discuțiune cîte-va chestiuni, interesante pentru corpul medical.

In primul rînd ei vor să rădice chestiunea societăților de binefacere, care au cîte un medic angajat cu anul, și care, după dînșii, ar acapara clientela, prin faptul că membrii acelor societăți, chiar dacă au încredere într'un alt medic, nu-l pot consulta, de oare-ce rețetele, pentru a fi furnizate de societate, au a fi semnate numai de medicul societății.

Medicii vor cere, ca societățile să fie obligate a respecta rețetele, semnate de ori care alt medic.

*

A doua chestiune, ce se va discuta, va fi în a se fixa un minimum de onorar, pentru vizitele medicale.

Se va cere stabilirea unui onorar, pentru vizitele la domiciliu bolnavului, precum și pentru acea a vizitei în cabinetul medicului.

*

Pentru această consfătuire vor fi invitați să aziste și profesorii de la facultatea de medicină, precum și medicul șef al orașului

In ziua de 3 Decembrie, a avut loc căsătoria d nei Agatha Paleologu, cu d. C. B. Pennescu, fost primar al Iașului.

Facem călduroase urări de fericirea nouei perechi.

Domnul colonel Mihăilescu, comandantul liceului militar din Iași, care fusese mutat la regimentul de artilerie din Buzău, a rămas detașat comandant al liceului, până la finele anului școlar.

In „Ordinea" de astăzi „Scrisorile din Iași" se ocupă de „Noile împrejurări teatrale—Taifun și boicotul—O legendă distrusă—Beneficiile lui Cuzinski—Leacul găsit—Coincidențe bizare—Ce nu are teatrul—Era nedisciplinei—In contra politicei".

Consistoriul mitropolitan a fost convocat, cu începere de la 13 a lunei.

In această primă zi, consistoriul are a judeca pe preotal Al. Arion, învinuit pentru incalcare de parohie și pentru nesupunere la autoritățile bisericești.

In privința aceasta, preotul Arion, a înaintat un memoriu documentat I. P. S. S. Mitropolitului, prin care se desvinovățecte de imputările ce i se aduc arătînd că e mai mult victimă.

Pe ziua de azi s'au constatat în localitate 3 cazuri noui de scarlatină.

In județul Botoșani au fost arestați, ieri, de jandarmi, trei indivizi, între cari și vestitul hoț de cai Campaniuc, din Botoșani.

Semnalmentele unora din indivizi au asemănare cu acei, cari au atacat și pradat pe arendașul Feldman la moșia Sîrca.

Pentru a restabili identitățile, comandantul jandarmilor rurali din Iași și comisarul de siguranță, au plecat dimineață la Botoșani, unde se află arestați indivizi.

După o altă versiune, mai puțin probabilă, unul din cei arestați ar fi identic cu lipovanul Belcic, asasinul lui Herșcu Taman, din Iași.

Consulatul austro-ungar, a cerut Camerei de comerț, un tablou de toți fabricanții de spirt din județ.

Consiliul de higienă al orașului, a fost convocat pentru Mercuri, la orele 5 p. m.

De eri au reînceput cursurile școalei de adulți, întemeiată de societatea „Vulturul".

Consiliul comunal se'ntrunest la orele 5 p. m.

Ministerul de răsboi a luat hotărîrea, de a nu mai acorda muzicile militare gratuit, nici unei persoane și nici unei societăți.

Distribuirea la saraci, a lemnelor, donate de casa regală, se va face în cursul săptămînei viitoare.

Distribuirea se va face de către serviciul stradelor.

Contestațiile ce urmează a se judeca la Curtea de Apel din Iași, secțiunea I-a, în ziua de Luni 12 Decembrie, zi în care secția II-a nu va judeca contestații din Iași:

Șulem Leib Croitoru, pentru înscrierea sa în colegiul II Cameră și II Comună; N. Marcopol, pentru ștergerea lui I. Cososchi din col. I Cameră și II Senat; Casian Teodorescu, pentru înscrierea sa în col. II Cameră și II Comună; Const. Popescu, pentru înscrierea sa în col. II Cameră și II Comună; Gh. Chițcan, pentru înscrierea sa în col. II Cameră și II Comună; O. G. Racovițză, pentru înscrierea lui Em. Jelea în col. II Cameră, II Comună și II Județ; M. Robert, face contestație, contra ștergerei sale din col. I Senat; T. Pisoschi, pentru ștergerea lui Fr. Maier, din col. I Senat; T. Pisoschi, pentru ștergerea lui dr. Obreja din col. I Senat; T. Pisoschi, pentru ștergerea lui Gh. Aivin, din colegiul I Senat; T. Pisoschi, pentru ștergerea lui Gh. Stroja, din colegiul I Senat; Gh. Skarlet, pentru înscrierea lui I. Dumitriu, în col, I Senat; Gh. Skarlet, pentru înscrierea lui Pomp. Antonescu, în col. I Cameră, I Senat și I Județ.

I. V. Popovici p. înscrierea sa în Col. II Cameră, I Comună; M. Borcea p. înscrierea lui, I. L. Cosmovici în listele electorale; Al. P. Stoica p. înscrierea lui D. Stamatiu în Col. I. Comună; Victor N. Climescu p. înscrierea lui I. I. Stroja în listele electorale; Idem p. înscrierea lui Al. Climescu Gusti, în listele electorale; Idem pentru înscrierea lui G. I. Scarlet în listele elector., Idem p. inscr. lui Vasile Dobrovici, în listele electorale.

C. Simionescu pentru înscrierea Ing. Maer Mișcovici în Col. I Comună, II Senat și I Comună; I. N. Manolescu pentru înscrierea sa în col. I Cameră și I Senat; Vesp. I. Pella pentru trecerea sa de la colegiul II la col. I Cameră; Ștefan L. Eraclide pentru înscrierea sa în col. II Senat; V. Bontaș pentru înscrierea lui Aurelian Bontaș în colegiul II Cameră.

Judiciare.—Trib. s. 3-a, în urma avizului dat de creditori, a acordat un moratoriu pe timp de 6 luni, cu începere de eri, firmei de fierărie Frații Goldenberg, din localitate.

— Societatea creditului industrial și comercial din București, a cerut declararea în stare de faliment a comerciantului Lupu Josub din Iași, strada Ghica Vodă.

— Gh. Nicoară, șeful de post al jandarmilor rurali, din Bacău, dat judecății pentru falș în acte publice, cu prilejul constatărei unui delict silvic, a fost achitat azi de curte.

— A fost amînată judecarea divergînței, ivită în procesul privitor la Vasile Apostolu, fost casier al magaziilor gărei de Botoșani, condemnat la un an închisoare pentru delapidări.

— A fost amînată și judecarea procesului falimentuiui Pasmantirer și Marc

— La secția a II-a Curții, urma să se judece astăzi importantul proces de delict silvic, săvîrșit în pădurele Statului din județul Neamț, de fruntașul junimist Gh. Șoarec.

In urma declarației avocatului statului, că se urmează tratative de împăcare, între deliquent și ministerul domeniilor, procesul a fost amînat.

Aceiași declarație a fost făcută de avocatul Statului, și la terminul de acum 6 luni.

Teatrale.—Astă seară Sîmbătă, 10 Decemb, se va reprezenta pe scena Teatrului Național *Răzvan și Vidra*, piesă originală în 5 acte, de P. Hajdeu. Rolurile lui Razvan și al Vidrei, vor fi interpretate de artiștii M. Popovici și d-na Cuzinschi.

*

Mîne Duminică 11 Decembrie pentru a 3 oară *Prostul* comedie în 5 acte de Fulda. Rolurile principale vor fi interpretate de artistul Vlad Cuzinscki și Mița Ionescu, care au reușit cu deplin succes să facă adevărate creații de roluri interpretate.

Din istoria domniei lui Napoleon I-iu, nesecată în legende și epizode, cinematograful ne oferă astăzi o pagină însuflețită din cartea vieței marelui împărat.

„Un complot contra uriașului stăpîn al lumei, la reîntoarcerea sa de la Elba (1815) măreața reconstituire istorică cuprinsă în noul program de astăseară Sîmbătă 10 Decembrie și mîne Duminică matineu și seara al cinematografului Pathé Frères, Sala-Sidoli. Iată părțile principale ale acestei reconstituiri:

La clubul Regaliștilor, dușmanii împăratului i— Reîntoarcerea de la Elba —Complotul—Imparatul trebue omorît —Hangiul criminal—Preparative de asasinare—Fata santinelă—Cine? Oprește-te!—Imparatul salvat.

Totul e redat cu splendoare fără seamăn.

Spitalele franceze în Islanda.

Incercarea, roman contimporan.

Un tată improvizat, comedie.

Rudele din provincie, scene humoristice.

Cupidon la mare, scene idilice.

Versailles, palatul regilor Franței.

Prince servitor, scene comice.

Precum și cel mai nou număr din Pathé Journal, care cuprinde între altele: Bruxela, prăbușirea unei case—O vijelie la Douvres (Anglia)—De pe cîmpul de război: Trupele fac onoruri soldaților căzuți în luptă—Moda parizieană —Catastrofa de la Montreuil: Căderea unui tren în apă, etc.

Luni 12 Decemb. program nou, care cuprinde și **Punctul Negru,** mare piesă teatrală cuprinzînd 3 părți de cinematograf.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Ultima oră

București 10 Decembrie

MANIFESTUL SOCIALIST

București.—Partidul social-democrat romîn, a dat la iveală un manifest, prin care declară ca falș svonul, că lupta sa în potriva legei d-lui Nenițescu, ar avea de scop o luptă în potriva guvernului conservator.

Manifestul mai spune că nu face nici o deosebire între partide, dar că între partidul liberal și cel conservator, preferă pe acest din urmă.

Nenorocirea din Botoșani

Botoșnni.—Pe iazul de lîngă bariera Roșiorilor, se jucau eri mai mulți copii. Unul din ei Mihai Fripcu, patinînd, sparse ghiața.

In urma lui veneau cu o săniuță Constantin și Ana Nichitor. Ambii căzură în apă. Constantin Nichifor se înecă, pe cînd sora sa Ana fu scoasă cu multă greutate.

Mama lor, Sevastia Nichifor, voind să-și salveze copiii, se'necă la rîndul ei.

Sinuciderea tragică a unui comerciant

București.—Din Verești se comunică sinuciderea tragică a comerciantului de ceriale David Marcovici.

In apropiere de Verești, el sărise din tren și se răni numai ușor.

O mașină fu trimisă pentru a-l ridica. Insă Marcovici se aruncă înaintea mașinei și fu literalmente îmbucățăit.

Intervenții pentru pace

Paris. — Știri oficiale afirmă că toate intervențiile pentru pace, n'au dat nici un rezultat, Italia declarînd, că nu va începe tratative în acest senz, pînă ce nu va repurta o victorie decizivă.

Consfătuirea de la d. Costinescu

București.—Aseară a avut loc o consfătuire politică la d. Emil Costinescu.

S'a hotărît a se combate cu energie legile depuse de domnul Nenițescu.

Demisia d-lui Hagi Tudurache

București.—D. Hagi Tudurache, președintele Camerei de Comerț, a revenit asupra demisiei sale.

Moartea unui deputat

București.—D. Velimărescu, deputat de Mehedinți, a încetat din viață.

Alegeri parțiale

București.—Opoziția a hotărît în definitiv, să susție, candidatura d-lui Andrei Noica, la colegiul I de Teleorman.

Scandalul din Calea Victoriei

București.—Un violent incident a avut loc aseară între d-na C. și tînărul R. F. în fața cafenelei Highe-Life.

D-na C. primea o pensie de la familia R. F., pe care însă o perdu în urma intervenției tînărului.

Aseară d na C. întâlnind pe acest tînăr l'a pălmuit. Tînărul a suportat și atunci d-na C. scoase un revolver și voi să lovească pe tînăr, însă fu oprită de trecători.

Perchiziționarea vaporului „Imparatul Traian"

Constanța.—S'a aflat, că vaporul romînesc „Imparatul Traian", a fost perchiziționat de către un vapor de rezboiu italian.

Iată împrejurările:

In ziua de 28 Noembrie, vaporul romînesc a fost oprit în apropierea de Alexandria de un vapor italian.

Timp de două ore vaporul a fost perchiziționat.

Aseminea au fost controlate și pașapoartele călătorilor.

Comandantul vaporului italian a perchiziționat și bagajele unui călător german, care se afla pe vaporul romînesc.

SINUCIDEREA DIN CAPITALĂ

București.—Fostul comerciant Neculai Georgescu, s'a sinucis astă noapte, trăgîndu-și un foc de revolver, în tîmpla dreaptă.

Neculai Georgescu perduse toată averea sa în afaceri și și-a pus capăt vieței, într'un moment de disperare.

Consfătuirea de la d. Ionel Brătianu

București. — Aseară a avut loc o consfătuire la d. Ionel Brătianu, la care au participat deputați și senatorii liberali precum și șefii de culori.

Achitarea comandantului Vasului Libérté

Toulon.—Consiliul de răsboiu, a achitat pe comandantul Jaurés al Vasului Libérté, și pe ceilalți ofițeri, au fost dați judecății, în urma catastrofei cunoscute.

Duelul Girleanu-Ranetti

București.—Polemica de presă cu privire la societatea scriitorilor, va avea probabil ca urmare un duel între d-nii Girleanu și Ranetti.

Războiul Italo—Turc

Un atac nereușit

Tripolis. — După o depeșă a comandantului din Tripolis, italienii care se află la Zanzur au cercat să taie linia telegrafică turcă din împrejurimi. Turcii în unire cu arabii i-au silit să se retragă.

Ultimatumul Rusiei primit de persani

Petesburg.—Generalul persan, a făcut cunoscut ministerului de externe rus, ca guvernul persan, primește toate punctele din ultimatumul rusesc.

Devastarea unui consulat

Kiev.—Consulatul austro ungar a fost devastat.

RESBOIUL RUSO-PERSAN

Lupta de la Taeiris. Victoria Rușilor

Petersburg. — Agenția Vestnic, a primit amănunte, asupra luptei de eri dintre trupele ruse și persani.

Lupta s'a început prin o împușcătură trasă asupra unei patrule ruse, lîngă casa guvernatorului. Fidaișii, au deschis imediat focul, asupra unui detașament rus. Lupta a durat pînă noaptea tîrziu. Fortăreața a fost bombardată, omorînd pe mulți ruși.

Consulul a cerut întăriri.

Eri dimineața s'a tras salve de puști asupra cazacilor ruși.—La atac au luat parte pe lîngă bandele indigene, armeni și turci, cari au tras sub comanda șefului poliției.

Caravenseraiul a fost luat de ruși

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 25 Ianuarie 1912 ora 11 a. m., se va ține în Camera acestei Primării licitație prin oferte închise pentru darea în întreprindere, pe timp de 5 ani, de la data semnărei contractului; a facérei de reparațiuni și construcțiuni noui de ori ce fel de pavagie, afară de asfalt. Intreprinderea va avea de executat manoperile, trapsporturile și furnitura materialelor necesare lucrărilor, precum și întreținerea pavagielor terminate. Valoarea lucrărilor se urcă aproximativ la suma de 80000 lei anual.

Garanția provizorie 3000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat,

Dispozițiunile art, 72—83 din Legea comptabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

Condițiunile de licitație, caetul de sarcini și seria de prețuri se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Tehnic.

No. 24855 9 Decembrie 1911

50,000 *lei de dat cu împrumut ipotecar. A se adresa d-lui avocat C. Jornescu.*

DECLARAȚIE

Subsemnata Anastasia Constandin, văduvă, dom. în București, strada Sevastopol No. 34, perzînd chitanța sub No. 2902, a Băncei Naționale, pentru un depozit de acte în valoare de 10,000 lei, declar de nulă și neavenită ori în a cui mînă s'ar afla.

Chitanța e remisă de Banca Națională Iași la 1 Decembrie 1910.

Anastasia Constandin.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iași, Sărărie 78

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

FOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

La administratia ziarului

se primesc

anunciuri cu preturi convenabile

Săptămâna viitoare

15|28 DECEMBRIE 1911

va avea loc tragerea cl. I-i

Grăbiți-vă deci a cumpăra lozuri norocoase, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat mult înainte de începerea tragerei.

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.– 1|2 Lei 6.– 1|1 Lei 12.

cel mai mare câștig al acestei clase eventl.

Lei 900,000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt și conștiincios contra plății anticipate, sau sub ramburs

Rob. Th. SCHRODER

IAȘI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAȘI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106

Sucursale în Capitală: Calea Griviței 96, Str. Lipscani 72

Alte sucursale: BOTOȘANI: Calea Națională 203 — BRAILA: Piața Sft. Archangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOESTI: Str. Basarabilor 1 — GALAȚI: Str. Domnească 14

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

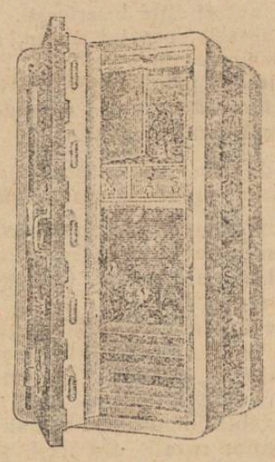

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

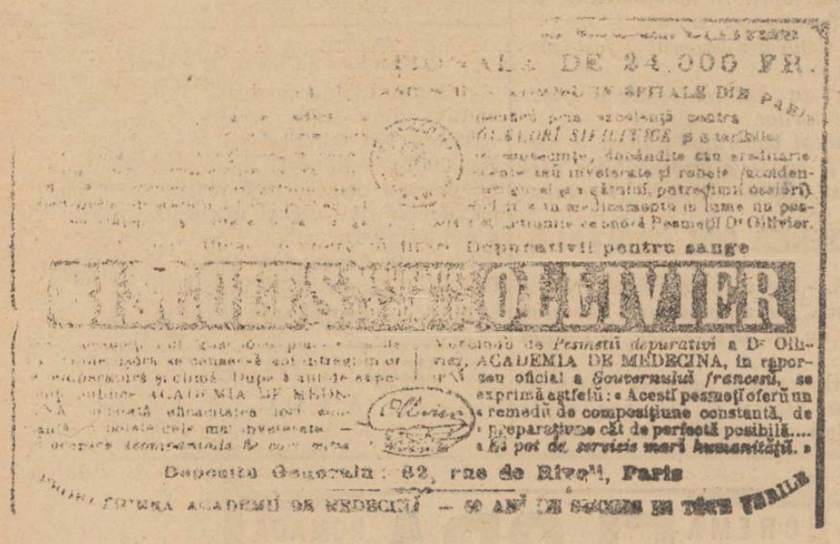

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1469 — Marți 13 Decembrie 1911

BIBLIOTECA ROMÂNIEI

D. Carp profet literar

Sub impresiunea tristă a discursului-testament al d-lui Carp, am asistat săptămîna treeută la reprezentarea piesei lui Hajdeu, *Răzvan și Vidra*, la Teatrul nostru Național.

Va fi fost, poate, faptul de a vedea eă se menține de 45 ani în gustul publicului romînesc, opera dramatică a acelui bătrîn, care numai deprins cu tehnica teatrală nu era; va fi fost și impresia proaspătă ce ne lăsase celalalt bătrîn, prin discursul său de adio la Cameră. Ori cum gîndurile acestea, care puneau alături pe patriarhul literelor romîne, cu marele profet al redcșteptărei politice a țărei, ne-a făcut să ne amintim fără voie, că acești doi uriași au stat odată față în față, cu gînd să se doboare.

In adevăr la 1867, pe vremurile eînd d. Carp nu încercase de cît diletantismul în literatură, d-sa cu acelaşi spirit care încă de pe atunci se ridica de-asupra tuturor contimporanilor, a arătat că știe să fie în disensiune cu tot publicul romînesc, compus încă de pe atunci din gogomani nepricepuți.

Iată ce scrie d-sa în *Convorbiri literare*: (15 Noembrie 1867).

„Să se găsească scriitori, cari împinși „de o fatală boală dau viață și lumină „unor elucubrațiuni ca „Răzvan Vodă“, „aceasta s'a văzut ades; să se găsească „însă un public ce le dă o neînțeleasă „aprobațiune, aceasta e mai rar și mai „grav; mai grav, fiindcă o aseminea „aprobațiune dovedește nu o lipsă, ci „o corupțiune de gust, corupțiune ce tre„bueşte combătută cu cea mai conștiin„cioasă energie, de nu voim să devie „fatală, pentru avîntul literar al țărei „noastre“.

De 45 ani, d. Carp în necontenită disensiune cu acest public romînesc, care dă „o neînțeleasă aprobațiune“ altora, a ajuns toi în disensiune cu acest public, să sue în fine și d-sa scena de pe care trebuia să arăte care este gustul adevărat, lipsit de corupțiune. A arătat, însă atîta corupțiune, în cît a fost nevoit să constate că și acum, ca în totdeauna, nu este în gustul publicului; piesa d-sale a căzut, fiindcă actorul principal a considerat piesa guvernărei tot ca o repetiție generală la clubul Vanicu, cu un sultan, care nu vede în juru'i de cît pașalele prosternate în adorațiunea înțelepciunei divine.

De 45 ani piesa lui Hajdeu se menține în repertoriul teatrelor noastre Naționale, cu toată profeția d-lui Carp, care a excomunicat-o încă înainte de a fi fost definitiv judecată; de 45 ani d. Carp trebue să aibă de sigur pentru acest popor lipsit de gust, un suveran dispreț, ori de cîte ori trece pe lîngă un nou afiș al teatrului, care joacă mereu pe *Răzvan și Vidra*.

După 45 ani d. Carp, întocmai acelor artiștei care sunt puse în rolurile mari numai prin.... grația unui director amabil, a găsit pe director dispus să-i dea rolul principal. După ce-a jucat un singur act, o voce din public i-a spus imediat: „ai aerul că pui patimă în jocul d-tale; dar ce fel de patimă este aceea, care într'un singur moment te face să urmărești cu ură, pe acel pe care l'ai urmărit 30 de ani cu sentimente foarte tandre?“ La această întrebare d. Carp n'a răspuns, ci și-a făcut bagajele, și-a lichidat succesiunea și s'a scoborît de pe scena de unde trebuia să cadă.

Fiind că, însă, publicul romînesc după atîta vreme de cultură literară și teatrală, precum vedem nu știe ce este patima, să lăsăm să ne-o spună d. Carp, criticul teatral de-acum 45 de ani.

„Fie că poetul ne arată pe om lup„tînd cu pasiunea, care fiind semnul „distinctiv al firii sale e menită a'l co„vîrşi ş'al tîrî după dînsa, fie că ne'l „arată deja cuprins de dînsa, ori care „dramă ne avînd a face de cît cu o sin„gură pasiune principală și acțiunea „nu poate avea de cît un singur și „constant țel ce se rezumă totdeauna „în două lucruri: biruința pasiunei și „consecințele ei“.

Acest crez al pasiunei, ale cărui articole au fost fixate de atîția ani de acest maestru al pasiunei, nu putea să nu fie urmărit pas cu pas de către omul consecinte, care se ține de un program și nu se lasă pînă ce nu'și împlinește programul în numele căruia a venit. A urmărit acel „singur și constant țel“; dar pasiunea n'a biruit pînă acum și începe deja să guste din consecințele ei.

Pentru un profet literar este de sigur o decepție să vezi că prevederile tale sunt desmințite de jumătate de secol; este, însă, un succes, să vezi că ceea ce n'a fost admis în literatură, a făcut școală în politică. N'a avut succes în fixarea axiomelor pasiunei în dramă; dar fiind-că profețiile se încureă în acest spirit care domină pe toți proorocii noștri politici, profețiile literare au trecut în politică, în cît astă-zi vedem cele cîte-va porunci ale pasiunei dramatice, trecute în pasiunea politică.

Pentru aceea astă-zi, cînd suntem îndreptățiți să credem, că suntem aproape de ziua cînd vom putea închide cartea cea mare, în care d. Carp a anunțat că va scrie toate compturile sale de profit și pierdere, suntem încă nedumeriți la ce compt să trecem succesele d-lui Carp, la cel literar sau la cel politic.

S. G.

Incidentul de la Alexandria

Romînia si-a impus neutralitatea în războiul dintre Italia și Turcia. Punctul acesta de vedere a fost subliniat de M. S. Regele în discursul Tronului, la redeschiderea Parlamentului, și nici un fapt nu l'a desmințit.

De aceea apare foarte curios și absolut inexplicabil incidentul regretabil de la Alexandria, petrecut la sfîrșitul lunei trecute. In apropiere de numitul port vaporul „Impăratul Traian“, a fost oprit, prin un semnal, de un tun italian.

Delegația italiană, compusă din un căpitan și doi serjenți, veniră pe bordul vaporului romînesc și cerură să-l revizuiască. După revizuire, după controlarea pașpoartelor și revizuirea bagajelor a doi pasageri germani, delegația italiană făcu banale scuze comandorului vaporului nostru—și plecă.

Să fi fost un simplu exces de zel, foarte deplasat, al unor marinari? Chiar dacă am crede lucrul acesta, încă am avea dreptul să întrebăm pe ministrul nostru de externe, dacă e nimerit să nu ceară satisfacție guvernului italian?

Dacă incidentul petrecut aproape de Alexandria este un exces de zel al unor oameni fără importanță—s'o spună clar guvernul italian și să pedepsească așa fel pe marinarii italiani, ca să treacă pofta altora să facă fapte la fel. Dacă, însă, guvernul italian, are de gînd să tolereze ast-fel de excese și să lovească în comerțul unei țări, care păstrează neutralitatea absolută și cinstită în diferendul Italiei cu Turcia—s'o spună clar guvernul Italiei.

„Imparatul Traian“, în vara anului 1910, fusese obiectul unei piraterii din partea unor bandiți greci. Pentru satisfacerea intereselor Romîniei, intervenise atunci, cu multă amabilitate, trimesul extra-ordinar al Italiei în București. Romînia a păstrat bună amintire Italiei, pentru acel fapt, precum totdeauna, prin atîtea tradiții ce ne leagă de Italia, am avut excelente raporturi cu dînsa.

Acum același „impărat Traian“ a fost obiectul unei alte piraterii și, lucru regretabil, tocmai din partea unor cetățeni italieni. Nu vom apela la greci, ca ei, la rîndul lor, să fie purtătorii protestului Romîniei la Roma. Sperăm, din contra, că guvernul de la Roma se va grăbi să dee toată satisfacția unei țări prietene și că ne va garanta, că incidente la fel nu se vor petrece, că incidentul special a fost, pur și simplu, un gest necugetat, regretabil și personal, al unui simplu căpitan de marină italian.

Ne miră, însă, că asemenea declarație loială din partea Italiei, întîrzie să vie.

UN TESTAMENT

— Cu privire la discursul d-lui Carp —

Monologul solemn pe care l'a zis d. Carp în ședința de Joi a Camerei, are ceva din melancolia unui testament. Președintele consiliului a simțit în fine că a sunat ceasul să cînte aria din urmă și a profitat de ocazie ca să încheie, printr'un acord de maiestoasă tristeță.

Alături pururea și adesea chiar de-a curmezișul năzuințelor firești ale acestei țări, ministrul președinte de azi datora o explicație, o explicație care să deslușească o dată pentru ce a rămas totdeauna în afară de viața reală a poporului pe care de altfel a ambiționat fierbinte să l guverneze.

O idee, mai ales, a dominat, timp de patruzeci de ani, spiritul acestui om care n'a putut nici o dată prinde.. momentul oportun: să trateze pe romîni cu filantropia necesarminte brutală cu care coloniile belgiene civilizează triburile din Congo. Căci, nevrîstnici și incapabili de a pricepe ce le trebuie, Romînii urmau, în concepția de cavaler medieval a d-lui Carp, să primească cu recunoștință favoarea de a fi stăpîniți.

Concepția aceasta arhaică se deslușește din toată lunga carieră negativă a acestui bizar patriot.

Ideea că guvernul trebuie să aibă într'o mînă binefaceri și într'alta „baioneta“; că nu trebuie să facă politică decît „cei cari au 40 de mii de lei venit“; programul cu „Regele și Dorobanțul“, și părerea de Cezar violent: „mai întîiu represiune și pe urmă vom aviza“ —sunt dovezi de netăgăduit că d. Carp n'a adîncit nici odată împrejurările istorice în cari s'a plămădit și procesul de desvoltare socială, căruia se datorește poporul român cu fizionomia lui de azi. De aci judecata falsă a d lui Carp despre Romîni, de aci iluzia desfrînată a d-sale despre neinvinsa-i putere de cucerire.

Pentru președintele consiliului de miniștri, țara romînească a fost în totdea una un fel de garnizoană de provincie, unde, pentru păcate de tinerețe, se exilează vremelnic iunkerii de spiță împărătească—dar unde fiind de viță împărătească, iunkerii exilați au toate privilegiile nașterei fără de răspundere. In cercul lor, însă, acești auguști isgoniți sunt suverani—de aceea cercul le e restrîns, căci pentru ei, omul nu începe decât dela baron încolo, dela 40.000 lei venit în sus.

Cu această mentalitate, d. Carp face, printre țăranii de la Dunăre, electul pe care l-ar face un hidalgo spaniol care s'ar plimba, mîndru, în zale, pe Calea Moșilor, strivind sub disprețul său cetele de copii care l-ar urmări plini de admirație.

Se înțelege, atunci, ușor, de ce credea d. Carp până acum, că proporțiile sale uriașe nu pot încăpea în cadrul meschin pe care 'l oferă granița celor șapte milioane de Romîni.

Ajuns odată la această greșită cîntărire a situației, șeful junimiștilor s'a pomenit la o răspîntie de gînd: să retragă protecția sa unei națiuni nevrednice, ori s'o facă fericită fără voia ei. Și s'a oprit, pentru norocul țărei acesteia, la datoria din urmă.

Pentru aceasta, însă, 'i-a trebuit, cît e de mare, o luptă, totuși, titanică.

Intăiu, a săcătuit trei generații de conservatori ca să facă dovada că partidul acesta este iremediabil, neputincios.

A disprețuit, apoi, opinia publică în mod sîngeros, și de la înălțimea unde se legăna în visu-i de mărire, a îmbrîncit cu brutalitate păturile noui, acelea pe care vremea, munca și școala le aducea continuu la suprafață. Burghezia măruntă, intelectualii din ce în ce mai numeroși, și industriașii cari au dat țării aspect europenesc în cei din urmă patruzeci de ani—au trecut, toți, pe lîngă d. Carp, răniți de disprețul său suveran, și s'au dus să se așeze, potrivit afinităților firești, în partidele vechi sau, mai tărziu, în cel pe care aveau să-l creeze necesități noui.

Abia atunci, în splendida i izolare, a înțeles președintele de azi al consiliului de miniștri, că sarcina pe care și-o luase era strivitoare chiar pentru niște umeri de granit. De aceea, cu conștiința netedă despre zădărnicia întregei sale cariere, d. Carp a încheiat deună-zi într'o apoteoză tristă, prin cuvinte cari apăsau inima auditorilor, cînd se întorceau cu mintea la epoca de trufie a celui care depunea armele:

— Mai lăsați mă o săptămînă, și mă duc să-mi plîng succesele pe temeiul cărora am ajuns aici.

Cu acest cîntec de lebădă, d. Carp a protestat ieri însăși în potriva d-lui Carp de altă dată.

OAMENI ȘI LUCRURI

Medicina militantă

Ca o fanfară amenințătoare a răsunat acum cîte-va zile la congresul medicilor din Capitală propunerea unui profesor —președinte al Asociației medicilor—de a se proclama „greva“ drept manifestare contra regimului de la putere care nu e destul de bine voitor față de medicii funcționari.

Epoca noastră ne îndrumează către sindicalism. E în aer o infinită serie de rezistențe și de greve pasive ori active. Ușurarea traiului devine o problemă tot mai imperioasă.

Iar calea de izbîndă este—organizarea pentru a putea rezista. Micii funcționari, corpul profesoral, profesiile liberale, rînd pe rînd vor încerca și vor obținea concțiuni mai bune dintăiu, indiferent dacă pentru acest scop vor recurge și la cîte o grevă trecătoare.

Dar medicii?

E oare de închipuit că într'o bună zi publicul găsește ușile cabinetelor medicale, porțiile spitalelor zăvorite? Vedem oare spectacolul de neînchipuit: mame alergînd cu copilul în brațe, femei luptînd în tortura durerilor de naștere, epidemiile amenințînd lumea — și toate acestе pentru că, la un moment dat, medicii— începînd acei cari luptă mai puțin pentru existență, fiind în funcțiuni—și-au propus de a obținea situații sau onorarii mai importante?

Este, negreșit, ceva tragic, dar și ceva sacru în această carieră socială, a medicinei, că omenirea nu se poate lipsi un moment de serviciile ei, iar cea mai ușoară îneercare de rezistență — ar căpătă un caracter sîngeros și ar custă, mai multe vieți omenești de cît o adevarată revoluțiune în ori-ce altă ramură socială. Pentru că o grevă pasivă ar fi negreșit, preludiul unei viitoare greve propriu zise.

*

Dar pînă la o rezistență a mediciilor avem la ordinea zilei, în orașul nostru, o rezistență a farmaciilor, îndreptată nu mai puțin în contra marelui public. In adevăr drept.. dar de anul nou farmaciștii își propun—se zice— de a refuza, cu începere de la această dată, ori ce reducere în prețurile exorbitante ale medicamentelor.

Dacă lucrul ar fi serios atunci e de prevăzut o colosală îngreuiare a asistenței publice, o creștere a clientelei— destul de mare și așa — spitalelor diverse și o adevărată catastrofă pentru... medicii practici, adică fără funcțiuni și salarii oficiale.

E lucru ciudat. Opinia publică osîndește pe medicul care ar refuza să dee ajutorul său, sub diverse forme, în chip gratuit. Dar tolerează cu indiferență publicitatea ce sedă unui cartel al farmaciștilor.

Budgetele spitalelor sunt foarte limitate; consultațiile gratuite pentru doctori—sunt moralmente obligatorii. Iar farmacistul care, din considerații umanitare sau chiar comerciale, ar ușura povara saracului ce nu și poate plăti luxul unei rețete—căci e din nenorocire un articol de lux, rețeta medicală după actualele taxe fenomenale—ar fi un om „imoral“ și pus la index!

Nu e vina farmaciștilor, ci al regimului în care trăesc. Un regim paradoxal cu desăvîrșire.

Paradoxală — măsura care îngăduie proprietatea asupra farmaciei cu drept hereditar.

Paradoxal — monopolul farmaciilor, necunoscut și condamnat în atîtea țări civilizate și care face că farmaciile sunt și prea multe și prea puține în același timp.

Paradoxal—birul pe care o lume săracă îl plătește pentru atîția... moștenitori veseli și văduve vesele, ca și cum o farmacie ar fi o împărăție, o suveranitate ce se cuvine a se transmite din generație în generație cu hrisoave și cu drept divin.

Paradoxal—tot acest amestec de știință — și comerț, unde elementul de știință joacă din ce în ce mai puțin rol, iar elementul de comerț este ferecat de regimul unor taxe și monopoluri absurde, unor tricuri ingenioase și medievale ce par a veni de-adreptul din epoca lui Molière.

...Dacă e adevarat ce spunea informația din ultimul număr al ziarului că un profesor, membru al consiliului de higienă, va aduce „cartelul“ în discuțiune publică, atunci vom asista, poate, la o interesantă și necesară revizuire de conștiinți. Căci—din nefericire—profesiunea farmaceutică e, pentru marele public, o chestiune de conștiință și aci e un domeniu în care începem a pătrunde fără voie, conduși de unii dintre aceia cari ar fi avut interesul de a nu provoca prea mult indiscrețiunea observatorilor.

Rodion

GIMNASTICA SUEDEZA

— Deosebirea din punct de vedere pedagogic și fiziologic, între sistema de gimnastică suedeză și între celelalte [1]) —

5). *Din punct de vedere social*, cuprinde 4 grupe:

a) *Gimnastica pedagogică educativă*, care, nu poate fi aplicata rațional, de cît cu condițiunea a satisface legile statice ale corpului, legile dinamice ale mușchilor, legile fiziologice ale marilor funcțiuni a organismului.

b) *Gimnastica atletică*, care distruge armonia căutată de gimnastica pedagogică, dacă ea face apel numai la forță, căci acei cari o aplică rău, localizează sforțarea numai într'o parte a corpului, de unde rezultă o desvoltare musculară excesivă, mergînd pînă la hypertrofie. Fiind atletică, ea nu se adresează decît unor persoane cu aptitudini speciale.

Suedezii știu, că prin o justă proporțiune și o justă progresiune, a da atletică gimnastica pedagogică și a conserva astfel *armonia formelor în armonia forțelor*.

c) *Gimnastica estetică* și

d) *Gimnastica medicală*.

Exercițiile de gimnastică suedeză sunt simple și ușoare. ele se adresează succesiv tuturor grupelor musculare, făcîndu-le să lucreze pe grupe izolate, după importanța lor fiziologică.

Mușchii respirației și mușchii abdominali, cer o educație specială, căci scopul lor este de a desvolta, cei dintăi, amplitudinea toracică; iar cei de al doilea, a mări rezistența pereților abdominali; același lucru și pentru mușchii extensori ai coloanei vertebrale, a cărei tonicitate este necesară pentru păstrarea atitudinei normale a omului.

O mare importanță se dau și exercițiilor pentru picioare, căci mișcările lente ale picioerelor sunt întrebuințate la începutul și în cursul lecțiunii ca exerciții derivative decongestionante ale crierului, marilor vase și organelor interne.

Acest mecanism rezultă din apelul important și regulat al sîngelui, către mușchii voluminoși ai membrelor inferioare în mișcare, în timp ce circulația sanguină a marilor vase ce ei conțin este progresiv accelerată prin contracțiunea și întinderea lor alternativă, acțiune care regulează travaliul inimei și micșurează frecvența bătăilor.

Toate exercițiile din gimnastica educativă nu cer nici o sforțare deosebită, nici o abilitate particulară; ele pot fi executate de ori-cine, slab sau forte.

Aparatele nu intervin decît ca sprijin auxiliar pentru a provoca contracțiunile unor mușchi, sau ca agenți de rezistență, însă de multe ori aparatele sunt înlocuite cu sprijinul colegial. Aceste aparate sunt simple și niciodată nu sunt destinate a realiza exerciții violente și grele.

Prin practicarea exercițiilor nu se aduce nici o tulburare în funcțiunile respiratorii și circulatorii și prin acțiunea lor asupra sistemului muscular, articulațiunilor și scheletului, dă corpului grație și ușurință.

Gimnastica suedeză întrunește toate condițiunile de antrenare fiziologică și trebue să ia un loc important lîngă jocuri, în orice program de educație fizică; ea cu drept cuvînt poate fi considerată ca o *știință rezonată a mișcărilor proprii a desvolta sistemul muscular*, într'un scop higienio, terapeutic, educativ și estetic.

Din cele expuse, vedem marea deosebire între un sistem și altul, relele cari decurg la unul și influența binefăcătoare pe care o are acest din urmă

1) Note scoase la prelegerile d-lui I. Bucovineanu, la școala de gimnastică a societății de gimnastică, sport și muzică din Iași.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

sistem; deci asupra acestui sistem trebue a ne îndrepta privirile, ca prin muncă să putem ajunge şi noi pe treapta mai înaltă, în ce priveşte educaţia fizică.

Virginia Popescu

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Schimburea preşedintelui ţării.—Convocarea Dietei contramandată.—Incetarea grevei lucrătorilor tipografi.

Cernăuţi 10 Decembrie.—Intr'o corespondeţă trecută am arătat, că în oraşul nostru circulau versiuni, cum că preşedintele ţării, baronul de Blyleben va fi numit guvernator al Moraviei, versiuni cari au fost încă desminţite, de cei din nnturajul Excelenţei Sale.

N'au trecut însă de cît cîteva zile, şi aceste versiuni s'au adeverit pe deplin. Baronul de Bleiyleben a fost avansat în rangul de guvernator şi permutat la Brüo. Excelenţa Sa a şi părăsit Cernăuţul Miercuri 7 c., cu acceleratul de dimineaţă, luînd trenul pentru Moravia.

Romînii bucovineni, regretă plecarea Excelenţei Sale, care a fost un conducător drept şi imparţial, şi cu toate că poporului romîn, nu i-a făcut cine ştie ce servicii însemnate, a îngrijit însă în totdeauna, ca drepturile lui să nu fie încălcate de nimeni, şi cu toate că Rutenii se gudurau pe lîngă d-sa, în speranţa de a obţine ceva concesii în detrimentul romînilor, d-sa a ştiut să-i ţie în frîu şi nici odată nu le-a dat mai mult de cît li s'a cuvenit.

Şi ca dovadă că Excelenţa Sa simpatizează mai mult cu Romînii de cît cu Rutenii, este faptul că înainte de a părăsi Bucovina, a vizitat aproape pe toţi fruntaşii Romîni, asigurîndu-i pe toţi de devotamentul său, pe cînd pe fruntaşii Ruteni i-a lăsat pe planul al doilea.

Intre cei onoraţi de vizita Excelenţei Sale, se află şt consulul Romîniei, d. Georgescu.

Ca urmaş al baronului de Bleyleben, în cercurile competente se vorbeşte de numirea consilierului aulic Erhard, care a fost mai de mult desemnat printre diplomaţii monarhici, ca unul care se bucură de o consideraţie foarte mare la palat.

Presa locală salută cu entusiasm numirea consilierului Erhard, ca preşedinte al Bucovinei, susţinînd că odată cu numirea aceasta, în această ţărişoară multe se vor schimba spre bine.

*

Din cauză că nu s'a putut ajunge la o înţelegere deplină între deputaţii romîni, cari formează majoritatea, convocarea Dietei a fost contramandată.

Pe de altă parte mai mulţi deputaţi, vor începe, în curînd, o acţiune serioasă pentru împăcarea tuturor elementelor româneşti, aceasta cu atît mai mult cu cît se vorbeşte de înfiinţarea unei mari bănci româneşti, cu un capital de 3—400.000 cor., care să puie la dispoziţia agricultorilor romîni, suma trebuincioasă, cu un procent foarte minimal, astfel că e nevoie absolută ca toţi fruntaşii romîni să fie de acord asupra acestui proiect însemnat.

*

După o durată de 4 zile, greva generală a lucrătorilor tipografi a încetat, cu un succes deplin de partea acestora.

Patronii tipografi, văzînd că nu se ivesc trădători, cari să trădeze interesele tovarăşilor lor şi totodată văzind atitudinea pacinică şi impozantă a lucrătorilor, cari n'au dat prilej autorităţilor—cari erau pregătite—„să ia măsuri de siguranţă", au hotărît să acorde pe deplin, cerinţele lucrătorilor, plătind bine înţeles şi cheltuelile grevei.

Cu începere de astă zi deci, toate ziarele locale vor apare regulat.

Astfel ştiu lucrătorii austriaci să-şi respecte drepturile! Dar, ei îşi cunosc şi datoriile!!...

Gama.

DE INCHIRIET

LOCUINŢE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi şi 2 odăi cu bucătărie, şoproane bune, o gradă mare, grădină, apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite şi vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— **Strada Păcurari No. 111** —

Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte).*

Litere-Ştiinţe-Arte

Criticii susceptibili. — In „Noua Revistă Romînă" a apărut o notiţă despre volumaşul d-lui E. Lovinescu „Scenete şi Fantezii".

O notiţă care caracterizează destul de concis şi de drept cuprinsul zisului volumaş,—nu însă destul de favorabil, ca să facă plăcere autorului. E de altfel, un volumaş despre care nu e mult de scris. Acea notiţă am reprodus-o şi aci în ziar.

Iată însă că d. Lovinescu, printr'un ziar teatral, ica foarte de sus pe anonimul autor al notiţei cu pricina, tocmai din cauza anonimatului şi abuzează de dreptul pe care l are un autor de a polemiza cu un critic,—fie chiar pe jumătate anonim, cum este autorul notiţei.

A fost mustrat cînd-va d. Sadoveanu, pentru că a răspuns cu violenţă unui critic. D. Sadoveanu avea scuza că este *numai* scriitor, Nn tot aşa e cazul d-lui Lovinescu, care este critic de profesiune şi care în această calitate, a putut, la rîndul lui, să facă mult sînge rău atîtor autori de volume.

Ca autor de schiţe, nuvele, scenete şi fantezii—trebue să aibă sîngele rece şi răbdare, calităţi, pe care sunt datori să le aibă şi alţi scriitori faţă de d sa. Violenţele polemistului nu pot de cît să strice autorului de volume.

*

La Paris a încetat din viaţă ziaristul şi povestitorul de călătorii Georges Dupuy.

El a publicat remarcabile povestiri de călătorie, în care într'un stil bogat, mlădios, elegant, de o frumoasă mişcare, pitoresc, el a tradus, cu o rară emoţiune, ceea ce a văzut, ca om care ştie să vadă.

*

Noutăţi literare, dintre care numai unele se vor realiza în anul acesta:

George Coşbuc a tradus „Odyseea" lui Homer şi „Divina Comedie" a lui Dante, d. Brătescu-Voineşti scrie un roman; d. M, Sadoveanu tipăreşte în editura „Flacărei" un volum de proză; d. Cincinat Pavelescu pregăteşte un volum de Epigrame.

Tot în editura „Flacăra" apar: un volum de „Fantezii" de D. Anghel şi unul de „Poezii" de St. O. Iosif.

*

Comedia franceză va sărbători anul acesta aniversarea lui Racine printr'o reprezentaţie a tragediei „Andromaque" în care vor juca d-na Bartet şi Mounet-Sully şi a comediei „Les Plaideurs", în care va juca Georges Berr.

*

STRUNA ZILEI

IRRITABILE GENUS...

Polemica între scriitorii Anghel şi Ranetti, va fi urmată de un duel.

Un ziar.

Bine nu cred să le şadă
Inarmaţi cu cîte-o spadă.
A'lor pene—pasă mi te—
Nu s destul de.., ascuţite.

Contestaţii electorale

In zilele ce urmează, se vor judeca următoarele contestaţii electorale, la Curtea de Apel din Iaşi, s. I a:

Marţi 13 Decembrie 1911

V. Bontaş, pentru înscrierea lui V. Ilasievici în col. II Cameră; V. Bontaş, p. înscrierea lui Gh. I. Constantinescu în col. II Cameră; Em. Sebastian, p. înscrierea sa în col. I Comună; V. T. Antoniade, pentru înscrierea sa în col. II Cameră, II Comună şi II Judeţ; N. P. Georgescu, p. înscrierea sa în col. I Comună; G. Scarlet, p. înscrierea lui P. Antonescu în col. I Senat; D. P. Georgescu, p. înscrierea sa în col. II Cameră, I Comună şi II Judeţ; T. Teodorescu, p. înscrierea lui Al. Pavilescu în col. II Cameră; D. Xenopol, p. înscrierea lui Stere Arestide în col. II Cameră, Senat, Judeţ şi I Comună; D. Xenopol, p. înscrierea lui E. Gălinescu în col. I Comună; D. Xenopol, p. înscrierea lui Al. Vasilescu în col. II Senat; Al. P. Stoica, p. ştergerea lui Aurel Asani din col. I Cameră şi Judeţ; Al. P. Stoica, p, ştergerea lui P. Sadoveanu din col. I Senat; Al. P. Stoica, p. ştergerea lui G. Dobias din col. I Senat; Al. P. Stoica, p. ştergerea lui I. I, Motăş din col I Senat; Idem, face contestaţie contra ştergerei sale din col. I Cameră şi I Judeţ; Idem p. ştergerea lui Samoil Cruceanu din col. I Cameră şi Judeţ; Idem p. ştergerea lui Em. Constantinescu din col. I Cameră şi Judeţ; Idem p. ştergerea lui D. Buzinchi din col. I Cameră şi Judeţ; Idem p. ştergerea lui Ilie Cocea din col. I Senat; Idem p. ştergerea lui Fr. I Motăş din col. I Cameră şi Judeţ; Idem p. ştergerea lui Gr. Andriescu din col. I Cameră şi Judeţ; Idem p. înscrierea lui Ing. Vignali în col. I Cameră, Senat şi Judeţ; Idem p. ştergerea lui G. Dobias din col. I Cameră şi Judeţ.

Mercuri 14 Decembrie 1911

Al. P. Stoica, p. ştergerea lui N. Dumitrescu din col. I Cameră şi Judeţ; Idem p. ştergerea lui X. Eraclide din col. I Cameră şi Judeţ; Idem p. ştergerea lui I. Nechita din col. I Cameră şi Judeţ; Idem p. ştergerea lui D. Hulubei din col. I Cameră şi Judeţ; Idem p. ştergerea lui C. G. Chirilă din col. I Cameră şi Judeţ; Emil I. Tzaicovschi, p. înscrierea sa în col. II Cameră şi I Comună; C. Chirilă, p. înscrierea lui Gh. Bădărău în col. I Comună; C. Simionescu, p. înscrierea lui M. Bădărău în col. I Comună; Idem p înscrierea lui Gh. Bădărău în col. II Senat; N. V. Ştefăniu, p. înscrierea lui Chr. Malhasovici în col. II Cameră şi Judeţ; T. Teodorescu, p. înscrierea lui Gh. Rotaru în listele electorale; Idem p. înscrierea lui Coman Păun în listele electorale; I. V. Stavăr p. înscrierea lui I. V. Luca în col. I Senat.

INFORMATII

❑ **Diurnele magistraţilor în alegeri.**—In urma intervenirii mai multor prefecturi de judeţe, prin cari cereau să li se specifice cazurile cînd urmează a li se plăti diurne magistraţilor şi funcţionarilor tribunalelor delegaţi a lua parte la alegerile de consilieri judeţeni, sau la distribuirea şi stampilarea cărţilor de alegători pentru acele alegeri, ministerul de interne a comunicat chestiunea ministerului de justiţie spre a-i da deslușiri.

Ca rezultat, ministerul de interne a primit următorul răspuns, pe care l'a comunicat prefecturilor, cărora le arată cînd se pot plăti diurne şi anume:

Preşedinţilor biurourilor electorale cîte 30 lei pe zi. Magistraţilor cari ajută în zilele de alegeri, la stampilarea buletinilor de vot şi distribuirea cărţilor de alegători, cîte 20 lei pe zi.

Grefierilor sau ajutorilor de grefă de la Curţile de apel, cari îndeplinesc funcţiunea de secretari al biurourilor electorale, cîte 15 lei pe zi.

Pentru lucrările pregătitoare în vederea alegerilor judeţene, ca: scrierea şi complectarea cărţilor de alegători, etc. nu se plăteşte nici o diurnă întru cît persoanele însărcinate cu acestea sunt obligate după lege a le executa.

Ministerul de interne atrage atenţiunea prefecturilor, ca să aibă în vedere acestea atunci cînd se vor ivi alegeri de consilieri judeţeni, şi se vor pretinde diferite sume de bani de unii magistraţi sau funcţionari, cari nu ar fi în prevederile instrucţiunilor date de ministerul de justiţie.

❑ In strada Eternitatea, într'o mică căsuţă, trăia retras de lume, necomunicînd cu nimeni şi ducînd viaţă de nevoiaş, institutorul pensionar Mardare.

Eri seara Mardare a încetat din viaţă. Cum, în casă nu se afla de cît o servitoare bătrînă, poliţia veni să aplice sigilii. Intr'un sertar al unui birou, s'au găsit, spre mirarea tuturor, bonuri în valoare de 72.000 lei cu cupoanele netăiate pe timp de 2 ani.

Mardare fusese dascălul d-lui Spiru Haret, în clasele primare.

❑ Morţi subite.

Portarul gimnaziului Alexandru cel Bun, G. Livadaru, a încetat din viaţă, ieri seara, în mod subit; aproape de abator a încetat din viaţă, tot subit, săteanul G. Căruntu, de fel din Holboca.

❑ Aseară, în comisia de judecată a profesorilor secundari şi superiori, în locul d-lui I. Ralet, demisionat; a fost numit d. Matei Cantacuzino.

D-sa mai fusese în acea comisie, dar demisionase în urma cunoscutei rezoluţii a ministrului Haret, cu prilejul procesului Iorga-Dragomirescu.

❑ **Meetingul meseriaşilor.**—*Moţiunea.*—Eri a avut loc în sala Pastia, un meeting al meseriaşilor, nemulţumiţi de legea d-lui Nenişescu.

Au vorbit d-nii: Dragan, Duca, Vexler, Ciuchină, Gheorghiu, Călin şi avocatul Bujor, cari au analizat legea, recunoscîndu-i o parte bună, şi criticînd cu vehemenţă părţile din lege, cari lovesc în libertatea meseriaşilor.

La urmă s'a votat următoarea moţiune:

„Muncitorimea ieşană, adunată în sala Pastia, în ziua de 11 Decembrie, după convocarea comisiunei sindicale locale, şi a clubului social-democrat, spre a discuta proectul de lege asupra organizărei meseriilor şi asigurărilor muncitoreşti;

la act de partea a doua a proiectului, pe care o consideră ca o lege aparte şi de sine stătătoare, privitoare la asigurările în contra accidentelor, boală, invalidităţi, bătrîneţii şi, morţii o consideră,—afară de multe lipsuri şi excesivă birocratizare a conducerei şi administrărei Casei centrale, ca un început bun pe terenul legislaţiei muncei în Romînia şi ca un fruct al luptei îndelungate neslăbite a muncitorimei sindicale şi socialiste din ţară, în această direcţiune.

In cît priveşte partea întâi a proectului, care se ocupă cu organizarea meseriilor şi reglementarea întregului cîmp al muncei,

Adunarea

Avînd în vedere, că introducerea cărţuliilor obligatorii şi a obligativităţei de a face parte din breslе este un atentat direct la libertatea asociaţiei şi a muncei.

Avînd în vedere, că ticăloasa reglementare a raporturilor economice dintre muncă şi capital, cu tot cortegiul de amenzi, pedepse, căderi şi drepturi, examene, bariere, condicuţe, insigne, etc., etc., încătuşează pe muncitorime într'un cerc de fier, care o pune la discreţia patronului, administraţiei şi parchetului, luîndu-i posibilitatea unei libere desvoltări şi apărări a intereselor sale.

Avînd în vedere, că această introducere a regimului neiobăgist, această neoiobăgizare a industriei, va avea [illegible] de rezultat să înăsprească şi mai mult raporturile dintre exploataţi şi exploatatori şi să ducă la lupte violente şi catastrofe, într'un regim de tiranie şi absolutism.

Avînd în vedere, pe de altă parte, că această neoiobăgizare a industriei noastre născînde, care are nevoe de a fi dezbărată de toate resturile de feudalism, spre a-şi putea lua liber zborul necesar propriei sale existenţe şi dezvoltărei şi înavuţirei ţărei.

Protestează cu energie împotriva acestui atentat ce se aduce libertăţii muncei şi propăşirei ţărei şi cheamă la luptă fără preget toată suflarea muncitorească, pentru ca această parte a proectului să nu devină lege şi să fie înlocuită cu legi speciale şi într'adevăr de ocrotire a minorilor, a femeilor, de higienă şi salubritate industrială, precum şi de adevărat învăţămînt profesional.

Muncitorimea ieşană declară că nu primeşte cu nici un chip cătuşele d-lui Nenişescu şi se asociază la lupta întregei muncitorimi din ţară, pentru înlăturarea ei.

Jos legea de încătuşare!

Trăiască libertatea muncii!".

*

Muncitorii au făcut apoi o manifestaţie pacinică, pe uliţele oraşului, pînă la localul sindicatului, din str. Veche.

*

— Societatea Funcţionarilor Comerciali din Iaşi, a expediat astăzi d-lor Al. Giulea, Const. Bacalbaşa, deputaţi şi d-lui Ministru al comerţului, următoarea telegramă:

„Funcţionarii Comerciali Ieşeni. luînd cunoştinţă de legea meseriilor adusă în discuţiunea Camerei, constată cu regret că au fost înlăturaţi de la beneficiul asigurărilor la caz de boală, accident şi bătrîneţă, şi vă roagă să interveniţi ca să fim şi noi cuprinşi în partea legei referitoare la aceste asigurări".

❑ **Intrunirea liberală din Roman.**—Eri a avut loc la Roman inaugurarea noului local al clubului naţional-liberal, cu care prilej s'a ţinut şi o întrunire publică în sala teatrului.

Cu trenul expres-Berlin, la orele 3 p. m., au sosit d-nii I. Brăteanu, Spiru Haret, Procopiu şi Popp, din Bucureşti, d-nii Săveanu, Chirculescu şi Graur, din Focşani, Porumbaru, Leon Sachelari, Dionisie Ionescu, Rey, Cristorian, Lascar Veniamin, Vlaicu, Topliceanu şi alţii, din Bacău, Săvinescu din Botoşani, Osvald Racoviţă şi Grigore Iamandi din Iaşi.

Intrunirea publică s'a deschis la orele 3 jum., prezidată fiind de d. Naum Paraschiv. Toţi membrii partidului conservator-democrat din Roman, în frunte cu şeful, d. Cantacuzino-Paşcanu, au venit să iee parte la întrunire.

Au vorbit d-nii Delimarcu, A. Mustea, Nicuşor Săveanu, Spiru Haret, Vasile Morţun şi I. Brătianu.

Actele actualului guvern au fost criticate de toţi oratorii şi cu toţii au subliniat, greşala făcută de partidul liberal, de a fi recomandat Coroanei, ca succesor la guvern, pe junimişti.

Această greşală a avut însă şi partea ei bună, căci prin modul de a guverna, al junimiştilor, ei au dovedit că toate calităţile lor frumoase au fost o simplă legendă şi o simplă minciună teoriile lor.

Tot ce-au întinat junimiştii va fi reformat de partidele conservator-democrat şi liberal şi semnalul a fost dat de aceste două partide, prin anunţarea campaniei pentru reforma electorală.

*

Banditul Arion, fostul prefect de Roman, acum inspector administrativ, se află de mai multe zile în Roman, venit să zădărnicească întrunirea de eri, care cu toată armata scoasă pe strade, pentru a înspăimînta lumea a avut un succes cu totul osebit.

❑ Astă seară, Luni are loc o nouă şedinţă la societatea de Medici şi Naturalişti, la care se vor face următoarele comunicări:

Dr. Demetriade, prezintări de bolnavi din clinica Dermatologică.

Dr. Manicatide, asupra cîtor-va cazuri de paratyphus.

Dr. Gane, 1) preparaţiuni microscopice a celor 3 specii de plasmodii, 2) două cazuri de febră palustră provocată de psalmodia Quarto.

Dr. Ţaicu, 1) un caz de paralizia motorului ocular extern după rachistrichnostovanizare. 2) Un colaps forte, rachistrichnostovainizare fără anestezie.

❑ Astăzi a sosit în Iaşi, o remontă de cai cumpăraţi din Rusia, pentru regimentul 13 artilerie Constanţa.

Domnul locotenent Martuzan a făcut recepţia remontei la Ungheni.

❑ Mitropolitul Moldovei, cu legendara sa ură contra Iaşului, a refuzat să vie să oficieze serviciul divin la biserica sf. Spiridon.

Vom cerceta, vom afla şi vom publica—fără jenă — ce interese extra ordinare îl deţin pe Mitropolitul Moldovei în Bucureşti.

❑ Cînd primul-procuror primeşte bileţel de la d. Grecianu.

Numita Maria Niţescu, nevasta unui cărciumar din Sculeni, fiefiul agricol al şerului Grecianu, a părăsit domiciliul conjugal şi, venită la Iaşi, a întrat servitoare la d. capitan Sturza.

Intr'una din zile soţul părăsit se prezintă primului procuror cu un bileţel de la d. Grecianu, în care magistratul era rugat să dispună ca nevasta să fie redată lui Niţescu.

Ordinul fu imediat executat, în sensul că femeea, din ordinul primului procuror, a fost rădicată şi repusă în braţele soţului.

Onoare bilelului şerului!

❑ In noul program de astă seară Luni 10 Decembrie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala Sidoli se cuprinde un splendid roman contimporan: **Punctul ● Negru** (Anny Bell), film de artă, ultimul produs al Scandinaviei, din seria filmelor teatrale. Interpretare magistrală a artiştilor dramatici de la teatrul regal din Kopenhaga. Cuprinde 3 părţi de cinematograf.

(A se cere de la controlorii cinematografului subiectul acestei piese, care se împarte gratuit).

Noul program mai cuprinde apoi:

O mare parte de vînătoare, scene şi vederi filmenate în plin aer.

Necazurile unui portărel, scene humoristice.

Un barbat înblînzit, scene comice.

Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

De vînzare Viţe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iasi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condiţiuni excepţional de favorabile
Furnizează cele mai multe viţe Creditului viticol.

Producţie Anuală

5,000000 VIŢE altoite în Nicolina Iaşi

2,000000 VIŢE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 viţe s'au altoit din varietăţile: Selection Carriere, galbenă de Odobeşti, Chasselas dore, şi varietăţi de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

Cereţi catalogul gratis

Ultime INFORMAȚII

❑ *Data alegerilor noilor Mitropoliți și Episcopului de Roman.*

Guvernul speră că legea sinodală va fi votată și promulgată pînă Sîmbătă.

Marele colegiu parlamentar va fi convocat pentru Marți, 20 Decembrie, spre a alege un Mitropolit Primat și un episcop de Roman, iar Mercuri 21 Decemb. marele colegiu va proceda la votarea Mitropolitului Moldovei și Sucevei.

❑ *Este inexactă știrea dată de unele ziare, că d. Take Ionescu, ar fi fost chemat sau ar fi cerut audiență la palat.*

❑ *Guvernul a renunțat la proectul de a creia un nou credit fonciar rural, pentru ipoteci in rangul al II și care instituție urma să-și aibă sediul în Iași, In schimb, guvernul va veni cu un proect de lege, prin care banca agricolă va putea acorda împrumuturi ipotecare rurale în rangul al II, fără a avea dreptul de a emite și scrisuri funciare.*

Avantajul de care se va bucura banca agricolă va fi că va putea urmări pe debitorii ei ipotecari cu o lege specială, identică cu acea a creditului fonciar rural.

❑ *Domnii frați Ioan și Vintilă Brătianu, au cumparat ieri, de la d. Alex. Cantacuzino Pașcanu, marele domeniu Salcea, din jud. Suceava, una din cele mai tramoase moșii, cu o foarte bogată gospodărie, din Moldova, pentru sumă de șapte milioane lei.*

❑ *Domnul A. A. Badareu va pleca mîine dimineață la Fălticeni, spre a lua parte la înmormîntarea regretatului nostru fruntaș George Străjescu.*

Solemnitatea de la Sf. Spiridon

Hramul. — Predicele. — Discursul d-lui dr. Riegler. Situația epitropiei Sf. Spiridon.—Tuasturile.—Vizitarea spitalului central.

Azi s'a oficiat cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei sf. Spiridon, care a fost urmat de o recepțiune.

Serviciul religios a fost oficiat de P. S. S. Archereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, încunjurat de preoții Gotcu, Neculau, Șerban, Stupcanu și Ionescu, insoțiți de corul bisericei, care s'a distins cu deosebire, sub conducerea d-lui Teodorescu.

Cu prilejul acestui serviciu religios, s'a hirotonisit ca preot, pe diaconul seminarist, Vasile Liciu.

In biserică asistă foarte multe lume, între care remarcăm pe epitropii dr. Riegler și Ivașcu, prefectul județului d. C. Negruți, Prefectul de Poliție A. Stroja, presidentul Camerei de Comerciu C. Cerchez, Rodolph Suțu, directorul epitropiei, medicii Casei, funcționarii epitropiei și un mare număr de doamne și domnișoare, credincioasele bisericei,

După terminarea serviciului divin, părintele Gotcu, a rostit o frumoasă predică, susținînd că numai dragostea creștinească poate stabili armonia socială, pe care nu o poate realiza toate sforțările vremurilor.

O altă predică a fost rostită de P. S. S. Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, care a ținut să dovedească puterea credinței, ilustrînd zisele sale cu numeroase pilde.

La urmă a amintit de intemeiarea societății femeilor ortodoxe și a făcut apel la credincioși, să contribue la colecta ce o vor face chiar aci, d-rele Cantacuzino, în interesul propagandei.

*

Toată lumea invitată, s'a urcat apoi în salonul de recepție, unde d. dr. Rigler, prim efor, a făcut o dare de seamă asupra situației casei.

*

D. dr. Rigler, începe prin a face un mic istoric asupra așezămintelor Sf. Spiridon, și sacrificiile făcute de vechii donatori, pentru a veni în ajutorul celor suferinzi. Poporul romîn poate servii în aceasiă privință ca o pildă. Romînul n'a știut nici odată de ura de naționalitate, cînd a fost vorba de omul bolnav. Toți vechii scriitori, vorbind de Romînia, au recunoscut, că romînul e din fire blînd și milostiv.

Intr'o prea frumoasă descriere, d. dr. Riegler, face un tablou real delabiroul de primire, cum vin sutele de țerani, bolnavi, cari cer primirea lor în spital și durerea lor sfîșietoare, ai acelora, cari sunt refuzați din lipsa de locuri,—pentru a dovedi cît de mare este opera filantropică a instituțiunei și cît e de mare regretul, că nu se poate satisface toate nevoile.

*

După această introduce, d. dr. Riegler, intră în darea de seamă, despre activitatea desfășurată de actuala epitropie, în timp de un an de zile.

Arată in primul rînd nevoia ce s'a simțit pentru crearea celei de a 3-a secțiuni, care s'a înființat numai cu o cheltuială minimă de 2000 lei.

Moartea a secerat eri, în plină activitate rodnică a profesiunei sale de avocat și de soldat foarte meritos și foarte devotat partidului conservator-democrat, pe fruntașul nostru prietin George Străjescu, șeful conservatorilor-democrați din jud. Suceava și senator al Col. II din acel județ.

O dublă pneumonie, pe care Străjescu o contractase acum cîteva zile, și de care ar fi scapat sănătos, dacă nu intervenea, din nenorocire, o slăbire a cordului, a pus capăt eri la amează, vieței lui George Străjescu, care a fost o viață plină de pilde frumoase și de devotament clasic pentru familie și partid.

După absolvirea cu succes cu totul osebit, a studiilor liciale în foastele Institutele Unite din Iași și a cursurilor facultății de drept din Iași, Străjescu se stabili în orașul său natal Fălticeni unde a fost magistrat, și apoi, pînă la sfîrșitul zilelor sale, unul din avocații cei mai apreciați ai baroului de Fălticeni.

In politică a fost conservator și a aderat la înființarea, partidului conservator-democrat, la ideile acestui partid, în care se prenumera printre cei mai destoinici și cei mai de valoare membri.

Indureraţi peste măsură de dispariția timpurie a fruntașului nostru prieten, rugăm familia defunctului, să primească cele mai afectuoase ale noastre păreri de rău.

Inmormîntarea mult regretatului, va avea loc la Fălticeni, mîine Marți.

Aceasta din cauză că întregul mobilier pentru cele 40 paturi, s'au găsit împrăștiate și s'au adunat la un loc, iar personalul medical s'a luat prin detașarea, de la alte servicii, unde nevoia era mai mică.

A doua creațiune mare ce s'a realizat în acest an, a fost punerea în funcțiune a pavilionului de izolare pentru tifici, afectîndu-se pentru aceasta două saloane mari, cu cîte 20 paturi fiecare, și avînd instalațiunea complectă. Azi toți tificii sunt internați și izolați în aceste pavilioane.

A treia îmbunătățire s'a adus, prin crearea pavilionului de izolare pentru copiii bolnavi de boli contagioase.

Aceste pavilioane au fost intemeiate de foasta epitropie, însă n'au fost în funcțiune din lipsă de fonduri.

Tot în anul acesta — spune d. dr. Riegler, — s'a instalat farmacia în noul local, pe cînd înainte se afla într'o chilie, alăturea de camera mortuară.

Clădirea a fost făptuită de foasta epitropie, însă instalarea nu s'a făcut din lipsă de fonduri.

Noi am instalat farmacia cu o cheltuială relativ mică, folosindu-ne de vechiul mobilier.

Tot sub actuala epitropie, s'au inaugurat caloriferele și celelalte îmbunătățiri, și s'au adus reale îmbunătățiri bisericilor și mănăstirilor ce depind de această epitropie, întreținînd în același timp cele mai bune relațiuni cu sfînta Mitropolie.

*

Continuînd, d. dr. Rigler, amintește de perderea suferită de epitropie prin moartea regretaților dr. Russ și dr. Iuliano.

A fost un timp, cînd renumele medical al Casei a trecut dincolo de hotare, și aceasta datorită medicilor casei.

Își exprimă dorința ca bustul d-rului Russ, să fie așezat în grădina spitalului central, ca să fie vecinic ca un far luminos, pentru generațiile viitoare.

Spitalele așezămîntului — continuă primul efor — mai au și un merit didactic, căci servesc drept clinice facultății de medicină, a cărora întreținere în cea mai mare parte aparține epitropiei.

In legătură cu pregătirile medicilor viitori, se va pune în curînd în aplicare noul regulament, care lărgește drepturile profesorilor de clinică și stabilește o mai mare armonie între ei și epitropia sf. Spiridon.

*

D. dr. Riegler amintește de greutățile ce le are azi epitropia cu întreținerea bunurilor sale.

Insă ținînd seamă de noile legi ce le va prezenta guvernul conservator, epitropia scăpînd de administrația moșiilor și pădurilor, va avea prilejul să se ocupe mai mult de nevoile spitalelor.

*

Vorbește cu entuziasm de viitorul Slănicului Moldovei, însă spune că se impune o schimbare în felul de exploatarea acestei stațiuni balneare.

Astfel arată, că în anul curent 1911 cheltuielele s'au urcat la 390.942 lei, iar veniturile la 193 147 lei, așa că avut s'a încheiat cu un deficit de 197.794 lei, —deficit colosal, care se acopere, luat din gura bolnavilor.

*

Sunt interesante amănuntele, pe care ni le dă d. dr. Riegler, cu privire la averea așezămîntului. Epitropie dispune 60 moșii în țară, 5 în Basarabia, 10 vii, 12 case, 5 locuri virane și Slănicul Moldovei.

Iar în bani:

673.250 lei la Banca imperială din Petersburg și 1.249.222 lei în efecte, în total 1,922, 472 lei.

In anul trecut, situația financiară, s'a încheiat cu un deficit de 447.335 lei și 98 bani.

Nouă refuzîndu-ni-se un împrumut, a trebuit să cerem o lege, pentru ca să facem reduceri, la care au contribuit toți funcționarii epitropiei.

Acest reduceri s'au urcat 235.782 lei așa că din deficitul trecut, mai avem de acoperit suma de 211.553 lei.

In afară de aceasta, am avut de răspuns la angajamente încheiate, în valoare de 879.370 lei, pentru achitarea cărora, au realizat un împrumut la casa județeană, pentru care avea de plătit o anuitate de 55.874 lei timp de 40 de ani.

*

In ceia ce privește mișcarea bolnavilor, d. dr. Riegler, comunică că de la 1 Decembrie 1910 pînă la 1 Decemb. 1911, s'a căutat în spitalele Sf. Spiridon 15.439 bolnavi. Pe ziua de 1 Decemb. au rămas în căutare 1006 bolnavi.

Consultații gratuite s'au acordat la 89669 bolnavi.

In ceia ce privește orfanii, s'au îngrijit în anul acesta 425 orfani, dintre cari 81 au murit, 16 retrași, așa că azi numărul orfanilor cari sunt îngrijiți de Epitropie e de 358 orfani.

D. dr. Riegler, mulțumește domnișoarei Strătilescu, pentru concursul ce dă educației acestor orfani.

*

D. dr. Riegler termină darea de seamă, zicînd că face arbitru conștiința publică, pentru modul cum actuala Epitropie, a obținut să și îndeplinească datoria.

*

Se dă apoi cetire unei telegrame prin care Mitropolitul Moldovei, regretă a nu putea asista, fiind răcit și urează prăznuirea în viață lungă instituțiunei.

Asemenea se scuză prin telegrame consulii din localitate.

*

D. *C. Negruți*, prefectul de județ, relevă faptele mărețe, ale vechilor donatori, cari s'au îngrijit de cei suferinzi și mulțumește în numele populației, actualilor Epitropi, pentru activitatea lăudabilă desfășurată în acest an.

*

Se servește șampanie.

D. dr. Riegler închină primul hahar pentru Rege și familia Regală.

Domnește în tot timpul o plăcută cordialitate.

Invitații vizitează apoi noile instalațiuni pomenite de d. dr. Riegler în darea sa de seamă.

Inainte de a se despărți, un grup de funcționari, au înconjurat pe d. Suțu, directorul Casei.

D. Voișel, în numele funcționarilor a închinat pentru d. Suțu, mulțumindu-i pentru amabilitatea cu care tratează pe funcționari. D.

O ispravă genială a poliției d-lui Stroja

Asasinul Ion Beilici.—Căutat pretutindeni—el se afla în Iași.—Denunțat de tovarășii.—Dispoziția genială a prefectului.—Polițiști bătuți.—Asasinul dispare din nou.

Acum un an jumătate a fost ucis, aproape de Repedea, lîngă Iași, comerciantul de lemne Herșcu Taman. Crima se întîmplase în zorii zilei de 17 Mai 1910, între pădurea Poeni și Repedea. Complicii crimei, numiții Topor și Ion Anton, au fost prinși și arestați, iar autorul principal, lipovanul Ion Beilici, n'a putut fi prins.

Săptămîna trecută fură arestați de jandarmii rurali din Botoșani indivizii Ghiță a Mariției și Loghin, de fel din județul Suceava. Fiind asemănare între acești indivizi și semnalmentele indivizilor, care, acum vre-o două luni prădase pe arendașul Lazăr Feldman, poliția din Iași fu înștiințată. Comandantul jandarmilor rurali și comisarul de siguranță, plecară la Botoșani și constatară că doi indivizi arestați, precum ei singuri, de altmintreli, o declarase, sunt autorii furtului comis la Strea, asupra d-lui Feldman.

*

Indivizii arestați mai declarară încă, că principalul autor al furturilor comise în județul Iași, este lipovanul Ion Beilcic, care, cu toate că e urmărit de politie și condemnat, în lipsă, la 20 ani muncă silnică, pentru omor, continuă să locuiască în Iași, mahalaua Arapului, împreună cu fratele seu, Vasile, abia eliberat din pușcărie, un vestit hoț de cai.

Comisarul de siguranță din Iași comunică faptul prefectului de poliție, cerînd arestarea asasinului.

Aci intră în rol prefectul și comite o gafă fenomenală, un nou act de tembelism, grație căruia asasinul a scăpat din mîinele poliției. Prefectul, în loc să fi pus la dispoziția agenților toate ajutoarele necesare, adică un număr suficient de jandarmi înarmați, care să fi împrejmuit casa în care se afla asasinul—prefectul, din contra, a dat ordin agenților—în număr de cinci—să se prezinte singuri, reînarmați, să nu dee de știre parchetului, pentru ca, eventual, tot „succesul" să fie al poliției.

Mai mult. Cînd unul din agenți observă, cu drept cuvînt, prefectului, că nu vor putea face percheziții domiciliare a sasinului, fără de avizul parchetului, prefectul răspunse ca să se treacă peste această formă și percheziția, și rîdicarea lucrurilor ce se vor găsi, să se facă direct de polițiști.

*

Prefectul însărcină pe următorii să se transporte la fața locului, mahalaua Arapu, comisarul Uță; agenții: Agageanu, Barenschi, D. Popovici și Vasiliu.

Comisarul și agentul Vasiliu, intrară dea dreptul în casă, unde găsiră pe ambii frați Beilcic, iar ceilalți trei agenți rămase în tinda casei.

Foarte încîntat de succesul său, comisarul Uță, zise adresîndu-se asasinului:

— Predă-te, te-am prins.

Atunci Ion Beilcic scoase un revolver și trase un foc în podea.

In același timp fratele asasinului, Sava, stinse lumina. Apoi ambii frați bătură de moarte pe cei doi polițiști, iar asasinul, la un moment dat, pe cînd lumina nu fusese inca reaprinsă, fugi—trăgînd focuri de revolver în urmă.

In întunericul casei, agentul Vasiliu puse mîna pe comisarul Uță și neștiind cine este—îl trînti la pămînt, și începu să-l zugrume.

Din fericire, în horcăitul trîntitului, agentul recunoscu vocea comisarului și îi dete drumul.

*

Sava Beilcic a fost arestat și grav schingiuit de polițiști, cari au rîdicat și toate lucrurile din casă, toate de furat.

Iată un succes fenomenal al poliției, datorit în întregul său, nepriceperei prefectului. Dacă naivul acesta n'ar fi umblat după succese ieftene, asasinul ar fi fost prins cu siguranță. Dar în chipul prostesc în care a procedat prefectul, Beilcic a putut fugi și este o adevărată minune, că Beilcic n'a făcut nici un omor în seara comediei prefectoriale.

Prefectul acesta va ajunge un adevărat deliciu pentru furi și asasini și este vremea să se pună capăt unei asemenea stări și anormale și periculoase.

❑ Consiliul comunal s'a întrunit Simbătă, sub prețedinția d-lui Grecianu.

Consiliul a amînat pentru ședința viitoare, proectul d-lui general Pascu, pentru reorganizarea serviciului de pompieri și a exprimat mulțumiri d-relor, care au făcut o colectă pentru saraci vînzînd flori.

Consiliul s'a ocupat apoi cu vînzări de locuri.

❑ Lucrătorii brutari, au ținut eri o nouă consfătuire și au hotărît să continue greva.

Intervenția făcută de unii patroni, pentru a aduce lucrători de la Budapesta și Chișinău n'a reușit.

Numărul lucrătorilor în grevă e de 135.

❑ Aflăm cu părere de rău, că d. Victor Castano, vechiul și apreciatul profesor de limba franceză, se află bolnav de pneumonie.

Facem urări pentru grabnica însănătoșare a d-lui Castano.

❑ Locuitorul Ștefan P. Tudor din Holboca, în etate de 100 ani, venind în Iași a încetat subit din viață.

❑ Direcția arsenalului armatei, înființînd un atelier cu meseriași și lucrători speciali pentru reparații de automobile, motoare, caroserii etc.

❑ **Judiciare.** — D. dr. Alexandru Brăescu, medicul primar al Ospiciului Socola, căruia i s'a înscenat de parchet un proces de loviri, a fost condemnat de judecătorul ocolului II rural, la 25 lei amendă.

Din înalt ordin politic, primul procuror, a declarat astăzi apel, contra acelei cărți de judecată.

— Implinindu-se o lună de la depunerea comerciantului Ichil Caufman, deținut pentru faliment, tribunalul s. 3-a, a infirmat mandatul și primul procuror a făcut apel, la camera de punere sub acuzare.

AȚI AUZIT DOAMNELOR?

LA MARELE MAGAZIN DE MANUFACTURĂ ȘI GALANTERIE

La GLOBUL VERDE

NATHAN ALBRECHT & Co.

Strada Cuza Vodă (foastă Golia)

S'a pus în vînzare cu ocazia sărbătorilor, un mare asortiment de stofe de rochii și bluze, cît și un mare stock de șolduri, a căror scăzămînt de prețuri întrece așteptarea.

Deci onor. clientelă a Iașului, trebue să cumpere cadouri de serbători numai de la „Magazinul Globul Verde".

15,000 Decalitri *Vin nou de vînzare la moșia Stînca. Se vinde și în detaliu minimum 1 Vas.*

Prețul fix 7 lei Decalitru.

A se adresa d-lui LEO POPPER Iași. Str. [illegible] 125

Telegrame

❑ **De și vreme senină, nenorocitul fir telefonic Iași-București se află deranjat de** *trei zile* **și nici o măsură n'a fost luată pentru restabilirea lui.**

Dacă nu ne mai miră imposibilitatea fostului agent electoral, parvenit director general al telegrafului și telefoanelor, ne miră că nu se găsește, de leac, un deputat sau senator guvernamental din Iași, care s'aducă permanența batjocură la cunoștința ministrului de interne.

Războiul Italo—Turc

O VICTORIE A TURCILOR

— 60 italieni uciși —

Constantinopol. — Ministerul de răsboiu comunică următoarea telegramă de la comandantul otoman din Tripolis:

In ziua de 19 curent, un regiment italian cu cîteva baterii de munte, a cercat să înainteze, dar s'a retras în urma resistenței turco-arabilor. Italienii au fost urmăriți pînă în orașul Amzara și au avut 60 morți. Turco-arabii au avut 10 morți și 32 răniți.

Inchiderea băncilor italiene

Constantinopol. — Se asigură că guvernul otoman a ordonat închiderea băncilor și altor stabilimente similare ale italienilor.

Turcii încearcă un atac dar sunt respinși

Benghazi.—Agenția Stefani află că în noaptea de 22—23 curent, dușmanul folosindu-se de întunerecul și furtuna care bântuia, au atacat viu o întărire a Italienilor, dar au fost respinși.

Italienii au avut 5 răniți.

Lupta de la Birtobras

Tripolis.—Agenția Stefani află că în lupta de la Birtobras, Turco-Arabii au avut 20 morți și răniți și s'au retras până la Azizia. Informatorii Italienilor au auzit că cu toată retragerea lor Turcii răspîndesc svonul că au fost învingători.

Lupta de la Mellila

Mellila.—Intr'o luptă care a avut loc la 22 curent cu o harca marocană, trupele spaniole au avut un locotenent mort, un comandant, cinci locotenenți și 28 soldați răniți.

RĂSBOIUL PERSAN-RUS

Măcelărirea funcționarilor

Londra. — Agenția Reuter află că în luptele de la Taebris 50 persani au fost uciși. Rușii au ocupat toate edificiile guvernului și oficiile de telegraf.

Un mare număr de funcționari din gubernia Rest au fost uciși.

Atacul trupelor persane

Jalfa.—Agenția Westnic, află că un detașament de trupe persane compus din 300 oameni au înaintat pînă la hotar pentru a se opune trecerei detașamentului rus care va pleca din Taebuz.

Rușii se întărese prin noi detașamente

Jalfa. — Agenția Westnik, află că azi noapte un detașament de tiraliori ruși și unul de cazaci, cu o baterie de munte a plecat în grabă la Taebuz.

O recoltă de 1,825,000 tone

New York.—Recolta zaharului în Statele-Unite pentru campania anului 1911, e evaluată la 1,825,000 tone, astfel, recordul anului 1910 e întrecut.

REBECCA STERNBERG

SAMI SEGAL

LOGODIȚI

Iași *Botoșani*

Felicitări se vor primi Simbătă și Duminică, 17 și 18 Decembrie, str. Lăpușneanu 41.

MED. ȘI CHIRURG

Dr. FRIEDA AKERMANN

Facori, boli de femei și copii

Sero-reacțiunea Wassermann

Consultațiuni 9—11 3—5

S'A MUTAT

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cel mai bun cadou de Crăciun şi Anul Nou

este maşină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat şi ţesut

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

TOURNE & Co. IAŞI

strada Lupăşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Săptămâna viitoare

15|28 DECEMBRIE 1911

va avea loc tragerea cl. I-i

Grăbiţi-vă deci a cumpăra lozuri norocoase, căci stocul meu de lozuri e în totdeauna epuisat mult înainte de începerea tragerei.

1/8 Loz NUMAI Lei 1.50

1|4 Lei 3.– 1|2 Lei 6.– 1|1 Lei 12.

cel mai mare câştig al aceştei clase eventl.

Lei 900,000

Comenzile din provincie se efectuiază prompt şi conştiincios contra plăţii anticipate, sau sub ramburs

Rob. Th. SCHRODER

IAŞI — Strada Stefan cel Mare 8 — IAŞI

Centrala: BUCURESTI: Calea Victoriei No. 106

Sucursale în Capitală: Calea Griviţei 96, Str. Lipscani 72

Alte sucursale: BOTOŞANI: Calea Naţională 203 — BRAILA: Piaţa Sfi Arhangeli (Casa Rally) — CRAIOVA: Str. Unirii 69 — PLOEŞTI: Str. Basarabilor 1 — GALAŢI: Str. Domnească 14

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

HOŢII ŞI FOCUL sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

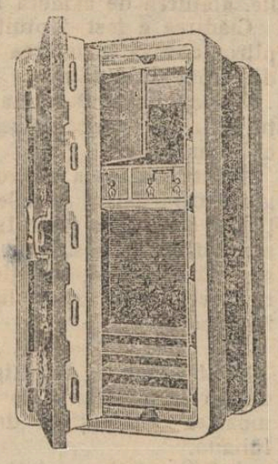

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor Case de bani consistă în rezistenţa lor colosală şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă sunt fabricate în întregime numai din

OŢEL DE PRIMA FORŢĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste 200 de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

UN RECOMPENSĂ NATIONALĂ DE 24.000 FRS

BISCUITS OLIVIER

Depurativ pentru sange

Acest pesmet cu un gust foarte plăcut şi de digestiune uşoară se conservă ani intregi în orice temperatură şi climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lor constantă în bolile cele mai inveterate. — Să broşura acompaniată fie care cutie

Verbandu de Pesmeţii depurativi a Dr Olivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportul seu oficial a Guvernului francesu, se exprimă astfelu: «Acest pesmeţi oferă un remedu de compoziţiune constantă, de o preparaţiune cât de perfectă posibilă.... Ei pot de servicie mari humanităţii.»

Deposită Generală: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ — 50 ANI DE SUCCES IN TOTE TERILE

GEIL LAGES la fabrici 0f30

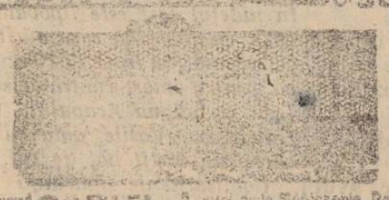

Maym GARIEL, 2, rue de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VERGERS, POULAILLERS

MOUCHE ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f

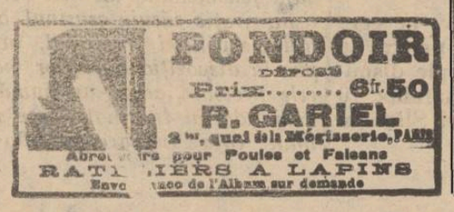

OPINIA

Organul partidului conservator-democ.

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17,

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.— Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gr. Ghica 25 | Sub Direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1470 — Mercuri 14 Decembrie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Adevăratul rival

O săptămînă ne mai desparte — și Parlamentul își va lua vacanță până după 10 Ianuarie. Va fi ultima vacanță — căci ne găsim în ultima-i sesiune, — de și a 2-a, căci pentru un asemenea Parlament și o singură sesiune ar fi fost de ajuns.

Ce se va mai petrece până la vacanță, se va vedea peste cîte-va zile — îndată ce legea meseriilor va fi votată la Cameră. Dacă guvernul va voi să și mai prelungească existența, până după vacanță, atunci va depune pe biroul Camerei iarăși vre-un proect de lege fără însemnătate politică. Dacă însă va veni cu reforma administrativă, atunci va primi lovitura de grație, din partea opoziției—și prin ea—își va încheia guvernarea.

Dl. Carp a recunoscut la Cameră, scurta existență a Parlamentului și a guvernărei sale; a legat însă această existență de reformele promise prin declarația făcută la clubul conservator din Capitală, a doua zi de la constituirea guvernului, și prin cele două mesagii regale din Martie și Noembrie. Aceste reforme erau: eftenirea traiului, legea meseriilor și organizarea administrativă.

Reforma eftenirei traiului a fost rezolvită în sesiunea trecută; dacă n'a produs nici un efect, asta e altă chestiune. Guvernul a încercat, intențiunea și buna voință nu i-a lipsit, dacă rezultatul a fost nul, faptul n'are nici o importanță și țara trebue să se mulțumească, cel puțin cu o promisiune încercată, în loc de o promisiune uitată.

Reforma meseriilor — e acum la ordinea zilei în Cameră—și va trece astăzi prin Cameră și mîine prin Senat, mai cu seamă cînd opoziția a declarat că nu-i face nici o dificultate. Acum, ce rezultate va avea și această reformă, iarăși puțin interesează guvernul. Chestia e că și a doua promisiune a d-lui Carp se va înfăptui.

Rămîne reforma administrativă. Ea e visul de aur și cel de pe urmă al șefului guvernului și trebue și ea trecută prin ambele corpuri legiuitoare. Și va trece, și chiar mai repede, de cît aceasta din urmă—căci opoziția pentru a-i grăbi votarea, se va retrage tot în acea zi din parlament—înlesnind astfel guvernului și parlamentului înfăptuirea în 24 de ore a unei mari reforme, care la rîndul ei va trăi cam tot 24 de ore! Dar și aci—guvernul va putea spune țărei, că și-a îndeplinit și a treia a sa promisiune,—din cele pe care le-a făcut, prin urmare datoria și că poate deci părăsi puterea. De altfel un semn important și sigur al apropiatei lichidări ni l'a presentat guvernul în ședința de Sîmbătă, cu solicitarea și votarea creditului de 400,000 lei pentru menținerea ordinei în stat. S'au văzut în acest credit ultimele resurse de recompensă și consolare la care un guvern în agonie recurge, cînd perde ori ce speranță de a mai forma și apuca noul buget.

Recunoaștem că evenimentele 'și-au urmat cursul lor după toată prevederea și calculul nostru. Pe guvern noi l'am numit din prima zi, un guvern de un an;—iar pe Parlamentul său un parlament de un buget. Dl. Carp ne a recunoscut dreptatea. La d-sa timpul n'are valoare—ci opera de guvernare. De aceia a și spus'o de pe banca ministerială, în plină ședință a Camerei, că pe dată ce 'și va realiza programul pentru care a venit la putere—va pleca cu majoritățile sale, alese în acest scop—ori cît de scurtă i-ar fi fost șederea la guvern — chiar numai de un an. E și aceasta o motivare a retragerei sale, fie înainte sau după vacanță, dar în tot cazul în cursul acestei a 2-a și ultimă sesiune.

Păcat numai că nici aparențele nu vor să fie de partea sa—și să-i salveze în ochii lumei această situație, atît de compromisă. Dl. Carp, ar fi vrut să arăte că părăsește puterea de buna sa voe și cu conștiința împacată că a corespuns chemărei sale la guvern și și-a îndeplinit programul seu în numele căruia a solicitat și obținut puterea. Opoziția însă nu vrea să-i acorde această mare favoare, — și face din retragerea d-sale o retragere silită, forțată.

Această atitudinne a opoziției, este respunsul meritat al unei provocări nepermise din partea unui guvern atît de neputincios.

Dl. Carp, nu putea trăi o clipă la guvern de cît numai prin toleranța o poziției.

Și de o asemenea toleranță ar fi beneficiat poate mai mult, de cît a beneficiat până azi, dacă nu se arata condus în guvernarea sa pe lîngă nepricepere —de o patimă josnică și o îngîmfare ușoară în întreaga sa conduită față cu cele două partide de opoziție. Pe unii i-a lovit, pe alții i-a nesocotit—formînd astfel în potriva sa un bloc de adversari puternici și implacabili — a căror hotărire numai de a'l răsturna, i-a sdruncinat pînă în temelie întreaga baracă guvernamentală.

Pentru a fi putut micșora această forță de adversari puternici și ireductabili — d. Carp — trebuia cel puțin să renunțe la searbăda-i îngîmfare și să primească primenirea partidului sau refacerea guvernului, așa cum i-a fost propusă de șeful nostru, pentru ca partidul conservator să apară cu un nou suflet, și cu o nouă și luminoasă concepție politică, cît mai înălțătoare și regenerătoare.

Dar pentru a accepta aceste se cerea d-lui Carp, un respect adînc pentru trecutul partidului conservator; o dragoste nemărginită pentru prezentul lui și un interes profund pentru viitorul lui. Or, de asemenea mari sentimente nu putea fi capabil tocmai bărbatul politic care toată viața sa a lovit în acest partid și în toți conducătorii lui.

De aceia d. Carp—a preferat retragerea cu dezastru după d-sa.— Dar nu va fi de cît dezastrul politicei sale—iar nici de cum al partidului conservator.

Partidul conservator strîns în jurul cel mai strălucit reprezentant al său, care e șeful nostru—va eși din această ultimă și dureroasă încercare —complect refăcut și regenerat pentru a rivaliza cu partidul liberal în opera de ridicare tot mai sus a Statului nostru.

Și fiind-că d. Carp, a vorbit de rivalul d-lui Take Ionescu, vom termina spunînd că în acest partid liberal,—și numai în el ca factor de acțiune în desvoltarea țărei, viitorul șef al marelui partid conservator — d. Take Ionescu, va găsi din primul moment, isvorul nobil și frumos de rivalitate în ambiția sa neînfrînată de a 'și servi cu ajutorul partidului conservator cît mai mult și mai cu folos, țara. **Democrat.**

Doctrina junimistă

Junimiștii apărusa, în politică, puritani și doctrinari. Din nenorocire pentru junimiști, ei au fost totdeauna, pe lîngă puritani, cinici sau, mai bine zis, sceptici.

Cu tot scepticismul lor și cu lipsa de încredere în puterile țării, junimiștii au pretins a fi adversarii hotărîți ai corupției și a concesiilor politice.

Acesta a fost trecutul junimizmului, care forma cinstea sa și care, dacă ar fi fost sincer, ar fi putut scuza, înaintea istoriei, tot răul pe care junimizmul l'a făcut vieței politice, mai ales de cînd se află la putere.

Adevărul acesta a fost zis de doi oameni: de un vechiu și devotat prietin al d-lui Carp și de un rival al d-lui Carp—repetăm al d-lui Carp.

In Senat, anul trecut, d. Matei Cantacuzino insistase asupra naufragiului gloriei și rațiunei junimiste, spunînd că d. Carp ar fi meritat, prin alegeri mai puțin violente, o mai bună soartă.

Iar d. Take Ionescu, la Cameră, a spus: „în cele ce s'au petrecut, eu văd biruința junimiștilor și moartea, fără de fraze, a junimizmului".

Spunînd d-lui Carp, că și-a vîndut sufletul pentru un blid de linte, domnii Matei Cantacuzino si Take Ionescu, i-au afirmat un fapt trist dar foarte adevărat.

Multe vor fi iertate junimizmului, fiind-că a păcătuit mult. Dar doctrina lor, puritanismul lor, lupta lor contra concesiunilor în politică și contra imoralității în politică—toate au dat faliment, de îndată ce, din mila Regelui, prin mila liberalilor, junimiștii au fost chemați să le aplice.

Domnul Carp este foarte fericit de sfîrșitul acesta tragi-comic al puritanizmului seu. Căci, ca să-i asigure neravenirea în cetatea junimistă, d. Carp a pus Kronprinț pe d. Marghiloman—intinatorul steagului puritanizmului junimist.

† George Străjescu

Dacă valoarea unei vieți omenești se măsoară după intensitatea părerilor de rău, pe care le stîrnește curmarea ei, rar viață omenească a fost mai prețuită de cît a lui George Străjescu.

Constatarea regretelor unanime, care așa de des nu este de cît complimentul pe care viața se simte datoare să-l facă majestății Morții, astă-zi este o realitate.

George Străjescu este, în adevăr, jelit de toți, cari l'au cunoscut și l'au prețuit. Om de inimă, caracter de bronz, soldat devotat steagutui căruia s'a închinat — Străjescu a fost și un maestru în în profesiunea sa, precum a fost un mare prietin, un excelent coleg, un mare patriot.

In durerea noastră putem spune, că decesul așa de timpuriu, neașteptat, al a micului nostru, apare pentru noi, în jalea noastră, ca un act de nedreptate.

Smuls familiei și nouă în toiul activității sale, mort pe cîmpul profesiunei sale, mort în momente politice, în cari șef și partid au nevoe de soldați devotați—mai senină încă de cît era, ne apare figura blîndă a lui Străjescu; cu totul ireparabilă ni se pare dispariția lui—și lacrimele cari o însoțesc sunt izvorite din tot sufletul nostru, din toată dragostea, din toată recunoștința ce se cade s'o ai pentru un luptător, care, neobosit, din convingere, a stat la post de cinste, mai ales în vremuri grele.

Cu inima îndurerată ne gîndim la un scump prietin, brav tovarăș de luptă, a les între aleși. Memoria lui o vom păstra în pioasă amintire și cu cît ne vom aduce aminte de faptele lui, de devotamentul sea, de dragostea lui pentru șef și partid—cu atît memoria lui Străjescu ne va fi și mai scumpă și pildă ne va servi ea și stimulent ne va fi, cum să cinstim mai bine steagul înfipt de Take Ionescu, cum să cinstim mai mult pe eroul, care l'a înfipt.

BEILICI—UN EROU!

— Contribuție la falimentul poliției, condusă de d. Stroja —

O întregă familie de lipoveni, toți hoți, unul asasin, locuește nesupărată, într'o mahala frecventată din Iași. Hoț tatăl, hoață muma, hoți toți fii lor, d'intre care unul, Ion Beilici, s'a făcut vinovat și de omor.

Hoți cunoscuți, cu caziera la pretinsa poliție de siguranță, cu condemnări judecătorești—trăiesc nesuparați de nimeni, ca și cum ar fi reușit să-și clădească o casă sub pămînt. Casa aceea este plină de tot felul de lucruri furate: haine, paltoane, argintării. In jurul unei mese furată, stau toți hoții adunați, își povestesc din isprăvi, pun altele la cale; pe masă stă un samovar de furat, se bea ceai din pahare furate, se scoate zahăr furat d'intr'o zaharniță de argint,—furată de la arendașul Feldman.

De îndată ce este nevoe de ceva în casa aceea,—pe care poliția n'o păzește, ca să păzească mai dihai, femeile care'și înșeală barbații, sau ca să desfacă potretul d-lui Marghiloman—unul din hoți merge în tîrg, fură și se întoarce.

De un an și jumătate, poliția este în urmărirea lui Ion Beilici, condemnat pentru asasinat. Cu găsirea și prinderea lui, poliția de la Iași a însărcinat toate polițiile din țară—și era natural să nu-l prindă, fiind-că asasinul a știut unde ie mai sigur să nu fie prins: la Iași.

Poliția din Iași a aflat, de la doi hoți de fel, din județul Suceava, prinși în Botoșani, că asasinul se află în Iași, în casa părintească, că nu s'a deplasat de acolo de cît pentru a opera unele furturi în județ, iar apoi s'a întors, căci dacă făcea altfel—ar fi fost prins.

Poliția ar fi putut să-l ieie ca din oală pe asasin, grație denunțului; dar lucrînd după capul prefectului, asasinul a putut ușor scapa și a fost minune că polițiștii, care au lucrat după capul prefectului, n'au fost uciși.

Știm, prin urmare, că toată familia Beilici stă în Iași, că toate lucrurile furate au fost depozitate în onorabila ei casă—și că nici odată n'a trecut prin capul poliției, să facă percheziție în acea casă.

Mai știm, că prefectul, ca să nu fie nevoit să împartă succesul cu alții, a trimes la fața locului cîți-va agenți ne'narmați, fără alt ajutor; că polițiștii au fost bătuți măr, și că asasinul a dispărut.

Intrebăm, însă, pe ministrul de interne, dacă asemenea stare de lucruri poate dăinui și dacă nu crede, că în interesul vieții cetățenilor, n'ar putea face enormul sacrificiu politic să se dee un șef de poliție mai puțin incapabil—de cît pe acesta de astă zi—pe lamentabilul prefect de poliție Stroja.

Mîndria junkerului, redusă

Mai însemnat din ședința de Mercurea trecută, este reducțiunea considerabilă pe care d. P. Carp a fost silit s'o facă influenței junimiste în politica țărei, a acelei mult trîmbițate „școli" politico-literare, care a fost fala creatorului ei.

Ce nu făcuseră junimiștii în Romînia? Care faptă mare, din istoria partidului conservator nu era opera lor?

Citiți pe d nii Maiorescu și P. Missir doctrinarii junimismului; uitați-vă în toate discursurile de zile mari ale d-lor Carp și Marghiloman și aveți să vedeți cum în apologia, pe care o fac junimismului, exagerarea cea mai grotească a meritelor d-lor, se izbește cu cea mai elementară noțiune de realitate.

Cu toate acestea, ședința de Mercuri ne a arătat, că după 30 de ani de falșificare a rolului jucat de junimiști, d. P. Carp, adînc tulburat în visurile sale a fost silit să vadă realitatea crudă și goală a politicei sale, pe care șeful nostru i-a arătat-o, făcînd să defileze pe dinaintee băncei ministeriale anii 1881, 1884 și 1888, cari însamnă rușinea junimismului și mai departe analizînd atitudinea acestei fracțiuni politice în lungul timp de la 1899 pînă la 1900, de la 1901—1907, și de la 1909—1910, cînd junimiștii din opoziție lucrau cu liberalii în potriva conservatorilor.

In fața unor dovezi așa de omorîtoare d. P. Carp a trebuit să-și mînînce din propriul său trup, căci iată la ce proporțiii minuscule reduce activitatea școalei junimiste:

„...am convingerea cum că exemplul, care l'am dat noi, cu toate nedreptățile oamenilor, cu toată hulirea, acel exemplu va fi urmat de tineretul, care vine după noi, și dacă nu am fi făcut alta, de cît să creăm o școală politică serioasă, o școală palitică onestă, încă am fi făcut un bine imens acestei țări".

Slabă mîngîiere pentru un soare care va apune pentru totdeauna.

Că tinerimea va arma exemplul junimiștilor, e problematic. Că școala d-lor politică n'a fost nici serioasă, nici onestă în viața publică a acestei țări, e absolut sigur.

OAMENI ȘI LUCRURI

Proletarul Esculap

Sfîrșitul acesta de an pare menit să aducă nu numai o subită cartelare a farmaciștilor—în orașul nostru—dar și una a... medicilor. Poate nu chiar în acea formă cam naivă cum arăta o informațiune apărută în ziar,—dar în sfîrșit o cartelare, ca un prolog al unei viitoare sindicalizări.

Medicina nu e chemată numai să facă pe profani să trăiască; trebuie să poată... trăi și doctorii! Iar ca să fie mai siguri de răsplata cuvenită ingratei lor profesiuni, deviza nu poate fi de cît aceeași veșnic aceeași: organizarea pentru ridicarea prețului.

E pînă la un punct o chestiune de demnitate profesională faptul de a nu se tolera scoborîrea continuă a onorariilor medicale. Dar nu tot atît de sacru ni se pare elementul celălalt, care ar fi agitînd pe medici—în special pe cei tineri—de a lupta în potriva asociațiilor populare de ajutor mutual.

Din potrivă.

O oare care aprofundare a chestiunilor de istorie și deontologie medicală arată că evoluția socială a practicei medicale, de la starea de „preoție", trecînd prin rangul de oficiu social, ca să ajungă o meserie susceptibilă de o sindicalizare—este un proces de regresiune, cu toate progresele uriașe îndeplinite de știința și de arta medicală. Cu cît mîna destinată să ajute s'a obișnuit să... ceară mai adeseori, cu atît a devenit, socialmente, medicina mai puțin ideală, mai puțin vrednică de admirația și recunoștința masselor. Nu e greu de prevăzut că înălțarea medicinei va coincide, cînd-va, cu o dispariție totală a doftoricescului meșteșug,—atunci cînd practica medicală va fi socializată, fiind pusă la îndămîna tuturor, nu *vîndută*, nu plătită printr'un echivalent în bani.

Ceea ce îndrumează omenirea, este tocmai organizarea, pe o scară tot mai mare, a asociațiilor și asigurărilor în scop de ajutorare medicală, realizate fie cu ajutorul legilor în stat fie din inițiativă particulară. E aci o reacțiune instinctivă, absolut trebuincioasă, pentru ca omul să aibă la îndămînă ajutorul științei medicale fără tîrguială, ci după împrejurări și necesități: așa cum se poate folosi de aer și de spațiu, ca să nu fie stîngherit de temeri și preocupări, pentru sine și pentru ai lui.

Dacă n'ar fi speranța că medicina se va descomercializa, că se va intelectualiza și idealiza din ce în ce mai mult, atunci ar urma ca știința hipocratică însăși să fie acaparată numai de anumite temperamente și să devină incompatibilă cu altele,—iar inteligența, talentul, mila—însușiri cu totul superioare — să nu aibă nici un rol în exercițiul artei lui Esculap.

Lupta pentru traiu, cu brutala ei formă materială bănească, se cuvine să nu fie un factor hotărîtor în desfășurarea unei științi cu aplicări atît de vitale.

Cei vechi de tot au priceput că medicina nu prețuiește mult fără un grîunte de filosofie; dar în zilele noastre va fi reîntronat oare dictonul materialiștilor latini: „primum edere, deinde philsophari",—„stomacul vine înaintea filosofiei"—și a conștiinței? **Medicus**

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

IX

25 Ianuarie 19 . .

. . . . . .

Dar cîteodată și o delicateță prea mare din partea cuiva te face să te întrebi cît poți lua... Totuși, știu așa de bine că prin nimic nu ți-ai micșura personalitatea — fie chiar și printr'o politeță ce s'ar impune... încît și fără a-ți aștepta răspunsul, îți scriu. Totdeauna mi-i teamă de a nu te plictisi cu necurmatele mele reflecții, nedumeriri, subtilități, ce-și au valoarea numai în mintea mea poate. , Deși... scrisorile cuprind atîtea și atîtea lucruri... Le numești *volume*. N'am să te contrazic. Ele îmi dau atîta material de cugetat... Chiar și cele cîteva cuvinte trimise înaintea scrisorilor, pentru mine sunt pagini întregi...

Adevărat că te interesează așa de mult d-na Papi? Ce mulțumită aș fi s'o văd într'o eroină de ale d-tale... Dar tocmai ea mă face să-ți scriu mai curînd decît aș fi crezut.

Astă-noapte am petrecut foarte rău. D-na Papi a avut un acces de nervi provocat de meșteșugurile gazdei. A, dar am uitat să-ți spun că această femee e *masseuse*, servindu se în chip clandestin de hipnotism, pentru a însănătoșa pe bolnavii pe care soarta îi aruncă la ea. D-na Papi suferind de nervi, se lăsă ademenită, supunîndu-se curei cam stranii a d nei de gazdă. Dar, fiindcă doctorul curant al bolnavei continua să vie și pentru ca el să nu simtă schimbarea ce ar putea primi pacienta, ilustra *masseuse* găsește nimerit să sufle doctorului că clienta lui s'a înamorat de el și că părerea ei ar fi să-și distanțeze vizitele cît mai mult.

Cu 2 zile în urmă găsindu-se cam rău, d na Papi telefonează doctorului să vie. I se răspunde că fiind ocupat n'o poate servi. A doua zi, același apel și același răspuns. A treia oară d-na Papi, cere explicare. Explicarea în dată printr'o scrisoare, prin care doctorul declară că conștiința lui de om nu-i permite să întreție o stare de lucruri, care nu i-ar putea duce nici la un capăt bun. Regretă că nu'și poate ținea cuvîntul dat barbatului ei și prietenul lui de cînd făcuse ambii studii la Paris, dar că tocmai această prietenie îi pune cea mai mare stavilă.

D-na Papi nu pricepe nimic, nu-și poate da nici o explicare și după ce-mi arată scrisoarea, mă roagă să mă duc la doctor pentru a desluși lucrurile, cît

Mîine 14 Decembrie 1911

SE VA DESCHIDE

— NOUL ŞI MARELE —

HOTEL CONTINENTAL

SPECIAL CLĂDIT CU TOT COMFORTUL MODERN

Situat în centrul craşului, în apropierea autorităţilor Financiare şi Judiciare.

Calorifer. - Ascensor. - Băi. - Telefon

CAMERE SPAŢIOASE, BINE AERISITE ŞI IN BATAIA SOARELUI. — MOBILIER nou, special construit în străinătate.

Preţuri moderate

şi pentru a-i spune că ea se găseşte mai rău decît oricînd.

Poziţia mea era grea, totuşi m'am supus împrejurărilor.

Intorcîndu-mă întovărăşită de doctor, găsim o scenă de nedescris. D-na Papi părăsise patul şi plimblîndu-se de la un capăt al camerei pînă'n celalalt, desfăşura o energie de care n'aş fi crezut-o capabilă.

Inaltă, svelţă, mlădioasă, înfăşurată într'un *peignoir* de culoare deschisă, cu păru-i negru şi bogat ce-i cădea în valuri peste umere şi piept, cu un cerc alb de pînză ce-i stringea tîmplele dînd un relief mai pronunţat figurei palide, — avea înfăţişarea unei silfide, care cuceria, cu toată puterea, sufletele celor cari o priviau. Ea arunca cuvinte de ocară gazdei, care umilită şi tremurînd aştepta denunţul către doctor. Căutai să es, pentru a nu fi martoră unei scene atît de chinuitoare. Dar d na Papi mă luă de mînă, zicîndu-mi; *„Non, je vous veux aussi, restez, madame pour voir quelle fourbe de femme est cette bienfaitrice de l' humanité“.*

Ce se întîmplase?

După plecarea mea la doctor, d-na Papi, surprinsese pe gazdă punînd un praf în ceiasul — *tisane calmante*, după cum îl numea ea — pe care voia să i-l dea.

După ce demască pe această alinătoare de suferinţi, d na Papi se întoarse către doctor şi cu ton energic, hotărît şi cam de sus, îi zise că nu i înţelege purtarea, tocmai ca prieten al barbatului ei, şi-l întrebă ce se petrece între ei, despre ce e vorba în scrisoare şi care chestie de conştiinţă a putut interveni pentru a o trata în modul ştiut. *„Ze suis* sola *et vous devez me protéger!“*

Nu ştiu ce-a mai urmat, căci folosindu-mă de aprinderea unuia şi confuzia celuilalt, eşii.

Azi dimineaţă spuserăm d-nei de gazdă, spre marea ei surprinză, dar desigur şi mulţumire, că peste cîteva zile, camerile noastre îi vor fi libere. Aşa că îmi voiu schimba mediul. Regret numai că d-na Papi pleacă în munţii Jura, la o cunoştinţă a ei, care o chemase înainte de a intra în cura d-nei S., gazda mea.

— O, ce greu îmi vine să-mi întrerup ocupaţiile aşa de liniştitoare pentru a înşira din nou casele, pentru a scruta oamenii, ca să nu mă mai înşel. La început cînd văzui pe d-na S, mi se păruse o bătrînă simpatică şi inofensivă. Şi apoi, cum puteam să mă gîndesc că ea s'ar putea amesteca în viaţa intimă, a celor cari atraşi de vila ei cochetă şi admirabil expusă, se opriau la ea?...

Greşala e a mea, de sigur. Puteam prevedea că fiind *masseuse*, casa ei nu putea fi aşa de liniştită. Dar nu ştiam că şedinţele le are acasă şi nici nu puteam presupune că ar uza de puterea ei magnetică şi de tot felul de *tisane*....

Şi cu toate acestea, această femee ar fi un tip de studiat. Şi de ar avea cultură, ar fi o oratoare de seamă. Dimineaţa iau cafeaua în sala ei de mîncare. Atunci profită şi-mi istoriseşte aşa de multe lucruri şi aşa de bizare, în cît aş putea scrie un roman fantastic, dacă puterea şi timpul mi-ar permite.

Chiar astăzi cînd îi spusei, că plec şi eu cu d-na Papi, ea îmi zise cu regret: „Am ştiut aceasta. Simţiam ceva în aer. Căci eu sunt o senzitivă. Simt de la distanţă durerea sau enervarea cuiva. Şi iată: într'o zi mă duru un picior, dar o durere de nesuferit. Aud sunînd. Deschid şi văd o femee căreia îi spun fără s'o mai întreb: *Ma foi. madame, entrez, c'était vous qui me faisiez mal.* Ce ai?

— Mă doare un picior, masează-mă, te rog.

Dealtmintrelea era veselă, căci cînd doctorul eşi, o preveni că la un caz de reclamă din partea vre-unui client, el va fi cel dintăi care o va acuza.

Mi-i teamă să nu te fi plictisit cu toate aceste istorii ale mele, care pentru moment mi-au luat puterea de a mai face ceva. Abia mă duc la curs.

Mai rău de cît ori-ce este despărţirea de această italiancă frumoasă, cu care m am simţit aşa de bine.

Nu. N'am perdut din vedere să-ţi vorbesc despre cursul de la Pedagogie. S'a isprăvit descrierea *Şcoalei nouă*. Profesorul n-o admite de cît în parte. Sărmană, *Şcoală nouă*, nu eşti bine privită nici în patria ta! Mă gîndii atunci cu durere la scrierile d-tale, în care ţi-ai pus tot sufletul pentru a da celor profani un tablou, de viaţa la care trebue să tindem.

Nu m'am putut răbda şi cînd am întîlnit pe d. Ch. i-am aratat decepţia mea mascată, lăsînd să se înţeleagă mai mult, adevărul de teamă de a nu-l jigni în amorul lui de patrie, de neam....

Inţelegîndu-mi gîndul, îmi zise deodată brusc: nici eu nu sunt mulţumit. Statul face mult pentru copii, dar corpul didactic lasă de dorit, tocmai din pricina lipsei de pregătire mai temeinică.

Aşa dar nu m'am înşelat... Căci a fost un moment cînd m'am îndoit pînă şi de d-ta, repetînd vorba altora: *pure utopii.*

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

Litere-Ştiinţe-Arte

Ce nu ştie d. Cuza.—Lucrul e destul de curios. Economistul ieşan nu cunoaşte pe colegii săi din străinătate, —în afară, bine înţeles, de acei pe care-i plagiază din cînd în cînd.

Acordîndu-şi un „interwiev“ pentru un ziar de peste munţi în chestiunea unei propuneri făcute prin „Viaţa Romînească“ de către d. R. Rosetti, d. Cuza spune:

„Regret să constat că şi aici nu facem de cît să ne lăsăm a fi influenţaţi în politica noastră de ideile întîmplătoare ale străinilor.

„Căci aceiaşi măsură a fost propusă mai întăi, de cunoscutul publicist englez Houtson S. Chamberlain în interwievul său publicat în „Noua Revistă Romînă“ de la 1900 în care zicea:

„Ar trebui să plătiţi un premiu evreilor pentru părăsirea României, ori cît de îngreunătoare ar fi această măsură pentru finanţele d-voastră. Ea va renta de o miie de ori mai mult“.

„O asemenea părere s'a putut naşte în mintea unui englez insular necunoscător al împrejurărlior noastre“.

„Iată-l dar pe H. S. Chamberlain prefăcut în publicist englez şi încă publicist cunoscut!!“ zice „Noua Revistă Romînă“.

Ne-am fi aşteptat de la antisemitul profesor d. A. C. Cuza ca să ştie măcar atît asupra celui mai ilustru scriitor antisemit de astăzi, că el nu este englez şi nici în englezeşte n'a scris:

H. Stewart Chamberlain, trăeşte în mijlocul continentului nostru la Viena şi la München şi scrie numai în limba germană.

Opera lui: „die Grundlagen des XIX-ten Iahrhunderts“ este biblia antisemitismului contimporan.

*

Curioasă şi întrucîtva misterioasă este nota de întrnducere cu care „Viaţa Romînească“ însoţeşte debutul celor doi noi cronicari teatrali din Bucureşti, talentaţii scriitori G. Galaction şi T. Arghezi.

N'ar fi stricat să fie ceva mai clară.

*

Cunoscutul scriitor Deshumbert, propagandistul nouei doctrine „Morala Naturei“ a publicat în editura Schleicher din Paris o carte de „Memorii“ imaginare scrise de Isus Christos.

E o încercare de a scrie Viaţa lui Isus într'o formă nouă.

*

După o recentă anchetă literară, cel mai cetit scriitor german de astăzi în Scandinavia este dramaturgul şi nuvelistul austriac Arthur Schultzer.

*

Prima bibliotecă pentru popor în Statele Unite din America, a fost inaugurată la Filadelfia în 1739, de către Franklin. Pînă la 1820, adică în timp de 99 ani, numărul lor a crescut doar cu 9!

Astăzi însă sunt 15 mii biblioteci cu 91 milioane de volume. Mai bogată între toate e cea din Boston, care are 27 sucursale în toate cartierele oraşului.

*

La Plon-Paris, a apărut romanul lui André Beaunier: „l'Homme que a perdu son moi“.

E povestea unui tînăr inventator din zilele noastre, care după ce renunţase la familie, la cămin, la tradiţiile cari i-au hrănit mintea, descoperă că ştiinţa impasibilă îşi are ţelul în ea însăşi şi că raţiunea omenească cea mai bine înarmată ajunge în cele din urmă să se supue cu duioşie unei femei de ispravă şi cu credinţă în cele sfinte.

*

O cetitoare a ziarului „Matin“ a emis ideea de a se crea un „muzeu Rodin“ în hotelul Brion, ocupat de ilustrul sculptor.

Au aderat la această propunere cele mai mari ilustraţiuni ale Franţei literare şi artistice.

*

Anatole France publică în „Revue de Paris“ un roman nou: „Les Dieux ont soif“,—o încercare de a îmbraca în haină de roman ideile asupra marei revoluţii şi a mişcărilor populare.

*

STRUNA ZILEI

UNUI AUTOR MINISTRU

Piesa «Irinel» a d-lui Delavrancea, va avea două premiere de beneficiu. Preţurile s'au urcat mult, cererile fiind tot mai mari.

Ştire.

Nu le tot suiţi!... Părerea
In trei vorbe-aici v'am spus;
E cu atît mai rea căderea,
Cu cît vine mai de.. sus,

Discursul d-lui Take Ionescu

In desbaterea generală a proectului pentru organizarea meseriilor, creditului şi asigurărilor muncitoreşti, rostit în şedinţa Camerei de la 10 Decembrie 1911

— După notele stenografice —

Domnilor deputaţi,

Proectul acesta de lege este, de sigur cel mai important din cîte au fost anunţate prin mesagiul regal din anul acesta.

In acest proect de lege sunt două părţi foarte distincte: Una este o nouă organizare a meseriilor; alta este: întemeierea asigurărilor obligatorii, prin întreită contribuţiune, a statului, şi a patronilor, în privinţa bătrineţei, şi regularea asigurărei în contra accidentelor.

Mă interesează mult mai mult aceasta a doua parte, şi evident, dacă socotelile făcute de către domnul ministru de industrie, pe care nu le-am controlat, vor fi exacte, atunci această parte a legei este o lucrare permanentă, care nu va avea nevoie de cît de acele modificări, pe care experienţa trebuie să le aducă, în toate alcătuirile de acest fel.

Ţin însă să constat un lucru—şi acesta este în afară de meritul legei şi intră în ordinea politică—cum că cea mai importantă operă a guvernului, îi era necunoscută anul trecut, la această epocă.

In adevăr, d-lor, la desbaterile Adresei din anul trecut, în Decembrie 1910, d. prim-ministru actual nu a făcut onoare parlamentului să se prezinte, pentru că ştiindu-se viitor prim-ministru, pe data de 28 Decembrie, găsea că este inutil să se arăte într'o Cameră liberală care trăia încă în Decembrie, dar cu moartea hotărîtă la o dată fixă.

Nici chiar ofticoşilor nu li se poate fixa data morţei cu siguranţă! Dar regimul parlamentar din Romînia ajunsese, anul trecut, la o perfecţiune încă necunoscută, şi pentru care învităm pe toţi savanţii să o studieze adînc, fiindcă este produsul original al solului Romîniei; două guverne în acelaşi timp care la dată fixă au să se preschimbe ca chiriaşii caselor. De aceia, cel care avea să intre în casă, se dezinteresa de orice se petrecea în casă, iar vechiul chiriaşi, acela care era să plece, îşi făcea bagajul pentru dată fixă.

Foarte interesant, foarte original regim parlamentar!

Noi deşi ştiam lucrul, dar găseam că decorul, cel puţin, trebuia păstrat, credeam că în această scufundare generală, trebuia păstrată aparenţa a ceea ce fusese idealul a două generaţiuni. Era de datoria oamenilor, cari credeau încă în acest ideal, să facă tot posibilul, ca cel puţin aparenţele, să acopere urîta realitate. De aceea discutam anul trecut aici în Cameră, ca şi cum situaţia politică ar fi prtut să atîrne, fie de discuţiunile din Cameră, fie de voinţa ţării; jucam teatru.

La acest teatru, din partea partidului, pe care d. prim-ministru alaltăieri îl numea „junimist“, iar d. ministru de interne, rectificînd ieri, spunea: că „junimismul a murit, fără să lase nici o urmă“, — aceasta este o chestiune de lămurit altădată“, — a luat parte d. Filipescu, în lipsa voită a şefului. In acea discuţie teatrală — evident teatrală — am vorbit şi eu, şi între altele, am spus acest lucru: „Domnilor, aceşti lucrători au şi ei, cred eu, o nevoe principală. Această nevoie este asigurarea bătrineţei. Eu cred că avem astăzi destui lucrători în Romînia şi că sunt destule curente în Romînia, pentru ca să ne gîndim deja la legile de prevedere socială şi între aceste legi, fiindcă nu voiu să intru în detalii, pun chestiunea asigurărei bătrineţei, şi mă declar de astăzi partizan al sistemului întreitei contribuţiuni, obligatorie firește, contribuţiunea patronului, a lucrătorului şi subvenţiunea statului, cum s'a făcut şi în alte ţări“.

Era desvoltarea programului partidului conservator-democrat, care spusese deja în 1908:

„Muncitorii din oraşe, meseriaşii şi lucrătorii au şi ei nevoile lor, asigurarea în caz de accidente şi pentru bătrineţe este cea dintăi nevoie a muncitorimei. Partidul conservator-democrat e dator s'o rezolve“.

Domnilor, nu era nevoe să fii mare filozof în această chestiune; este aşa de cunoscută, a fost rezolvată deja în mai multe state. Toată chestiunea politică era aceasta: dacă între sistemul obligatoriu şi sistemul contribuţiunei voluntare, te hotărăşti pentru unul sau altul; dacă între sistemul societăţii mutuale, subvenţionată şi sistemul organizaţiunei de stat, te hotăreşti pentru unul sau altul. Oricum te hotarești pentru un sistem sau pentru altul, pui la contribuţiune pe patron şi pe lucrător, sau pui şi pe stat. Al patrulea punct, care este este cel mai important, pentru oamenii politici: dacă chestiunea este coaptă, dacă Romînia se află în acest moment în aşa stare socială, încît aceasta este reforma care trebuia acum făcută, sau este una din acele lucrări, cari puteau să aştepte mai multă vreme pînă ce se vor rezolva alte chestii.

Aţi văzut soluţia mea.

Ei bine, în numele partidului care este azi la putere, iată ce îmi răspundea d. Filipescu, aici în Cameră în Decembrie 1910. După ce declară că toţ ce spusesem eu era demagogie, că făgăduesc, ştiind bine că nu am să ţin, pentru că ceea ce făgăduesc *nu se poate îndeplini*, ajungînd la această chestiune specială a asigurării lucrătorilor contra bătrineţei şi accidentelor, d sa zicea:

D. Take Ionescu tace.

„D. Take Ionescu ne spunea eri că vrea să facă asigurarea pentru bătrineţe obligatorie şi schiţa chiar aci un proect. Sunt convins că d. Take Ionescu n'ar putea să-mi spună, printr'o întrerupere, ce sacrificiu ar reprezenta pentru Stat această propunere. (Ilaritate).

D. *Take Ionescu:* Este foarte lesne de văzut relativ cu alte ţări, ce sacrificiu trebue făcut“.

Acest sistem l'a întrebuinţat şi d. Nenişescu în expunerea de motive. Ne putînd avea o statistică complectă, a luat vîrstele, a luat mortalitatea, a comparat'o cu Germania, a lăsat o margine şi a ajuns la o evaluare. D. N. Filipescu adăuga:

„D. *N. Filipescu:* Eu cred că este foarte greu de văzut şi de aceea, examinînd chestiunea am aici un proect de lege pe care l'am întocmit, proect pentru asigurarea contra bătrîneţelor. Am ajuns la această concluziune că asigurarea obligatorie este imediat imposibilă.

Ne lipsesc toate elementele pentrn aceasta. Şi cred că va trebui să trecem prin sistemul libertăţei subvenţionate, nu pentru a ne pune prin această de-a curmezişul asigurării obligatorii, ci pentru a ajunge poate acolo pe această cale.

Cu toate că am aci proectul şi totuşi nu îndrăznesc să-l dau în vileag, pentru că de acilea se pot naşte speranţe şi pe care nu voesc a le trezi înainte de a şti la ce ne angajăm“.

Va să zică, d-lor, în Decembrie 1910, partidul din guvern era partizan al asigurărilor voluntare, considera obligativitatea ca o imposibilitate: şi pe cei cari cereau asigurarea obligatorie, cu întreitul sacrificiu al Statului, al patronilor şi al lucrătorilor, îi considera ca pe nişte demagogi, cari nu numai că făgăduiau lucruri cari plac, dar făgăduiau cu ştiinţă că făgăduesc lucruri imposibile, pe cari nu au să le satisfacă.

Sunt fericit, că una cîte una, toate afirmările d v din opoziţie dispar. Este de sigur o răzbunare a lucrurilor, este o nouă manifestare a acelei dreptăţi imanate pe care istoria a înregistrat-o în totdeauna, ca astăzi, după un an de guvern, singurul lucru al d-voastră, de care se poate vorbi serios, este această asigurare, pe care acum un an o declaraţi imposibilă.

De aceea, fără de a imita sistemul d-voastră de politică, sistem cu desăvîrşire neserios, eu din potrivă, zic: doresc ca experienţa să dovedească că această parte a legii să nu aibă mai nimic de modificat. Este totuşi un punct care mă îngrijeşte; este partea asigurării pentru invaliditate. Cu toate măsurile ce se vor lua, eu mă tem, căci ştiu că în Statele Unite numărul veteranilor din războiul de secesiune, a crescut într'un chip nemărginit, mai cu seamă, 30 sau 40 de ani, după ce s'a terminat războiul.

D. *G. Scorţescu*: Şi la noi tot aşa.

D. *Take Ionescu*: De aceea, singurul punct din această parte a legei, unde văd oare care primejdie, dar doresc să nu fie, este partea relativă la invaliditate.

Incă odată aş dori sincer, ca această operă a asigurărilor să rămînă operă permanentă, şi să nu aibă nevoe decît de oare-cari meremeturi.

Nu pot să fac aceeaşi declaraţie, pentru partea întîia a legei, pe aceea nu o vom respecta.

Vedeţi bine, hotărîrea noastră, a opoziţiunei, este ca să nu discutăm nici o lege a d-v, ci numai să ne mărginim să facem declaraţiuni.

Nu o vom respecta fiindcă partea întăia a legei sporeşte şi mai mult sistemul organizaţiunei poliţieneşti a acestui Stat, şi prin aceasta slăbeşte şi mai mult resistenţa individului în faţa a totputerniciei stăpînirei. Or, noi nu credem că pe această cale se poate aşeza ordinea şi asigura propăşirea Statului acestuia.

INFORMATII

❑ *Spre a se putea face faţă nevoilor de depozitarea cerealelor în gări, direcţiunea căilor ferate a hotărît să concedeze particularilor dreptul de a construi şi exploata magazii, clădite pe terenurile ei din gări.*

In scopul acesta s'a alcătuit o convenţiune tip, pentru darea concesiunilor, precum şi un regulament pentru exploatarea magaziilor acestora, regulament aprobat de ministerul lucrărilor publice.

❑ *Eri a fost depus pe biroul Camerei proiectul de lege, anunţat de noi, prin care se impun pedepse mari, inchisoare şi amendă, spoliatorilor, cari, fie individual, fie prin asociaţie, se îndeletnicesc cu subinchirieri de case sau prăvălii.*

❑ Duminecă 27 Nocmbrie, s'a ţinut, la cercul cultural din Goeşti, o conferenţă, la care au luat parte, pe lîngă autorităţi şi vre-o 80 locuitori.

D. G. Georgescu, preşedintele cercului, a vorbit despre cultura gîndacilor de mătasă. Medicul plăşii a vorbit despre scarlatină şi variolă.

❑ Locuitorul Dumitru Feraru din com. Copou, venind eri spre oraş cu şarabana, a calcat pe săteanul Gh. Ceucă, rănindu-l grav.

Rănitul a fost transportat la spital.

❑ Prin spargerea unui perete de la băcănia lui Berl din strada Broscăriei No. 133, rău făcătorii au furat astănoapte, mai multă marfă. Hoţii au putut transporta lăzi cu marfă, fără ca să fie deranjaţi de vigilenta poliţie a zapciului Stroja.

❑ Mîine seară Mercuri, are loc la Teatrul Sidoli, o reprezentaţie extra-ordinară cinematografică, în folosul asociaţiunei generale a studenţilor evrei

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debilităţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Mercuri, 21 Decembrie, după ce marele colegiu parlamentar va fi efectuat alegerea noului Mitropolit al Moldovei, Parlamentul va lua vacanță pînă la 9 Ianuarie exclusiv.**

❑ *Examenul de capacitate pentru maeștri de gimnastică a fost fixat pentru Martie, iar acel pentru profesorii de desemn și caligrafie pentru Aprilie.*

Zilele urmează a fi fixate.

❑ *In unul din numerile trecute ale revistei „Curierul judiciar", a apărut un avis jurisconsultic, privitor la societatea tramvaiului, avis iscălit de d. Dimitrie Alexandrescu, decanul facultății de drept din Iași.*

Avizul a fost iscălit, în adevăr, de d. Alexandrescu, dar originalul este scris de un docent universitar, iar onorarul de 2,000 lei, l a primit semnatarul avizului, în chiar cancelaria facultății de drept din Iași.

❑ *Informația noastră de eri, privitoare la cumpărarea domeniului Salcea, județul Botoșani, trebue rectificată în senzul că n'a fost cumpărată de frații Ioan și Vintilă Brătianu, ci de d-na Elisa Brătianu, soția fostului prim ministru.*

❑ *Viața prefectului de poliție amenințată.*

Prefectul poliției, care a promis unui domn Grigore Mavrodi, alegător în colegiul I, un post în poliție și nu s'a ținut de cuvînt, a fost amenințat de Mavrodi, că l va împușca.

Prefectul, serios îngrijat de viața sa, a dat ordin comisarilor, la raport, ca să fie față cînd Mavrodi, își va pune planul în executare, pentru a-l putea împedeca de la acel plan sinistru.

❑ *Unii brutari au urcat de azi prețul pîinei, bine înțeles fără ca administrația comunală să intervie.*

❑ *M. S. Regele a trimis Primăriei suma de 2500 lei, spre a fi distribuită la săraci, cu prilejul serbătorilor.*

Din această sumă 1500 lei, urmează a fi distribuită, după o anume listă de cereri, întocmită pe cînd Suveranul se afla în Iași.

❑ *La serviciul sanitar superior, se studiază un proect de lege pentru a schimba actuala organizație a farmaciilor, introducînd comerciul liber în farmacie.*

❑ Se crede că opoziția va susținea candidatura d-lui Arthur Gorovei, la vacanța senatorială din Suceava, provocată prin decesul regretatului Gh. Străjescu.

❑ O delegație, compusă din d nii Iorgu Constantin, Stefan Negruzzi, Emanuel Buznea, Gh. Ghibănescu și Stefan Gheorghiu, se va prezenta Sîmbătă d-lui Take Ionescu, spre a discuta asupra candidaturii de susținut la vacanța colegiului I deputați, de Fălciu, alegerea urmînd a avea loc în ziua de 15 Ianuarie.

Opoziția unită va susținea candidatura d-lui Emanuel Porumbaru.

❑ *Greciniștii delegase pe delicatul avocai Al. Stoica să conteste din listele clectorale mulțime de alegători din colegiul I, Cameră și Senat, cari se vede, nu convin șerului Grecianu.*

O bună parte din aceste contestații erau sorocite a fi judecate astăzi la s. I a Curții.

Dar delicatul contestator, pentru motive care îl privesc, nu s'a prezintat, așa că toate contestațiile au fost respinse.

❑ Contrar celor afirmate de ziare, numai lefurile profesorilor universitari, nu și a agregaților, vor fi sporite dela 1 Octombrie 1912.

Sporul va necesita înscrierea în budget a unei sume de 350,000 lei, din care, avînd în vedere și gradațiile, 250 mii pentru universitatea din Iași.

❑ Principele Calimaki, a hotărît să se stabilească definitiv la moșia sa Rîncești, jud. Botoșani.

❑ Ministerul de Finanțe, va da din excedentul budgetar suma de un milion pentru clădiri de antrepozite în orașul Botoșani.

❑ Președinții tuturor societăților de bine facere din Iași, redactează un memoriu către corpurile legiuitoare, pentru ca aceste societăți să fie scoase din prevederile art. 137 din proectul meseriilor.

❑ Profesorii și studenții universității din Iași, au fost invițați să ie parte la serbările jubilare de 40 ani ale Societății Romînia Jună din Viena.

❑ Ministerul instrucției a acordat un ajutor de 600 lei d-rei Eliza Dumitriu pentru continuarea studiilor.

❑ Studentul C. Basali, a fost recomandat ca să i se tipărească din fondul fondației Carol I, teza sa de doctorat în drept, care tratează despre divorsuri.

❑ Consiliul comunal a fost convocat din nou pentru Sîmbătă, la orele 5 p. m. In această ședință, consiliul se va ocupa de modificarea regulamentului de construcțiuni și de propunerea d lui general Pascu, cu privire la serviciul de pompierie.

Contestații electorale

In zilele ce urmează, Curtea de Apel secția II-a, va judeca următoarele contestații electorale din Iași:

Marți 20 Decembrie:

Ilie Trihub, pentru înscrierea sa în Col. II Cameră, Comună și Județ. Const. D. Arghiropol p. înscrierea sa în Col. I Comună, Cameră și II Senat. N. Marcopol p. ștergerea lui G. G. Timuș din col. I Cameră și II Senat, Ernest Mihailescu, pentru înscrierea sa în listele electorale. Ion Avram pentru înscrieria sa în col. II Cameră și Comună. Tanase S. Gheorghe p. înscrieria sa în listele electorale; Al. Gh. Ghetu p. înscrieria sa în col. II Senat; M. Robert p. înscrieria sa în col. I, Cameră N. Vaideanu p. înscrieria lui Victor Dimitriu în col. I Comună și Cameră și II Senat; Th, Pisoschi p. ștergerea lui M. Petraș din Col. I Senat. Idem p. șterg. d lui Al. Hinna din col. I Senat. Idem p. șterg. lui I, Stăncescu din col. I Senat; Idem p. șterg. lui Leopold Ferderber, din Col. I Senat. D. Nicolau p. înscrieria sa în Col. II Cameră și Comună. I. Combati avocat, p. înscrierea lui I. Dimitriu în col, I Cameră și Județ. N. C. Borcea pentru înscrieria lui N. S. Cosmovici în listele elector., C. Chrilă p. înscrieria d-rului D. N. Manolescu în col. I. Cameră. Victor Climescu p. înscr. lui Teodor Cristofonici în listele electorale. Idem p. inscr. lui N. Gr. Bălănescu în listele electorale; Idem p. înscrierea lui Benoni Teodoreanu, în listele electorale. Idem, p. înscrieria lui N. P. Climescu în listele electorale.

Mercuri 21 Decembrie:

Arghir Gheorghiu p. înscrieria lui T. Cristofovici în listele electorale. Gh. Scarlet p. înscrieria lui Gr. Bălănescu în listele electorale; Preotul Gh. Lăzărescu p. înscrieria sa în col. I Cameră și II Senat. Cezar Simionescu avocat p. înscrieria lui Paul Netter în col. II Cameră. I. Bontăș p. înscrieria sa în col. I Comună. Idem p. înscrieria lui C. M, Costăchescu în col. II Cameră. Idem p. înscrieria lui Al. Sava în col. II Cameră. Gh. Robert p. înscrieria sa în listelele electorale.

Mihai Sc. Leon, pentru înscrierea sa în colegiul II Senat; Șt. P. Georgescu, pentru înscrierea maiorului N. Ianculescu, în col. I Senat; Raul Crăciun, p. înscrierea sa în col. I Senat; T. Teodorescu, p. înscrierea lui Gh. Bănică, în colegiul II Cameră, Județ și Comună; D. Xenopol, p. înscrierea lui Gh. Ionescu în col. II Senat și Cameră și I Comună; Idem p. înscrierea lui I. Pîrvulescu, în col. II Cameră și Județ și I Comună; Al. P. Stoica, p. ștergerea lui C. I. Motăș din col. I Cameră; Idem p. ștergerea lui Aurel Asany din col. I Senat; Idem, p. ștergerea lui Trăian Motăși din col. I Senat; Idem pentru ștergerea lui C. I. Motăș din col. I Senat, Idem p. ștergerea lui G. Vîrnav Liteanu din col. I Senat; Idem p. ștergerea lui I. Chirilă din col. I Cameră și Județ; Idem p. ștergerea lui Ilie Cocea din col. I Cameră și Județ.

❑ Consiliul de higienă se întrunește mîine la ora 5 p. m.

Intre altele va fi și interpelarea d-lui dr. Mezincescu, cu privire la cartelul farmaciștilor.

❑ Eri la orele 11, s'a prezentat ministrului instrucțiunei, delegația cercului didactic din Iași, care i-a supus rezoluțiile luate de acel cerc. Delegația se compunea din d-nii Ion Ursu, agregat universitar, Solomon Haliță și Gh. Ghibănescu, profesori la școala Normală de învățători, Vasile Lupu.

Cererile supuse ministrului au fost următoarele: Să acorde o subvenție anuală pentru plata chiriei localului cercului. Să se formeze o bibliotecă pedagogică și să se clădească un local propriu pentru cerc.

Ministrul, care a primit foarte bine delegația, a acordat cercului o subvenție de 1500 lei pînă în Aprilie, promițînd a înscrie în viitorul budget o subvenție anormală de 3.000 lei.

In ce privește însă biblioteca și localul propriu, crearea lor nu depinde de ministru, ci de casa școalelor.

❑ Absolvenții și elevii cursurilor serale din întreaga țară, fac apel căldaros la părinții tuturor elevilor, de prin școalele comerciale inferioare și cursuri serale, să petiționeze de urgență d lui Ministru de războiu, cu gîndul să bine voiască a le recunoaște dreptul fiilor lor, cu privire la reducerea termenului serviciului militar, ce li s'au acordat la înființarea acestor școli, și pe baza căruia i-au înscris, alăturînd tot odată la acea petiție și regulamentul, No. 2424 din 30 Iulie 1911, promulgat și decreat la înființarea acestor cursuri serale.

❑ Profesorii facultății de științe din Iași, întruniți eri, au redactat și expediat o telegramă de felicitare d-lui Spiru Harat, cu prilejul serbătorirei lui de profesorii din București.

❑ Prin viitorul budget al ministerului de instrucție se va prevedea un post de asistent, la laboratorul de chimie minerală, de la facultatea de științi din Iași.

❑ Studenții care au obținut subvenția pentru cantina universitară, vor trebui să se prezinte la rectorat în ziua de 19 curent, spre a'și primi subvenția.

❑ Un concediu de 3 zile, cu începere de la 15 curent, a fost acordat magistratului stagiar Al. B. Verner, pentru a se putea prezenta la examenul de stagiar.

❑ Aflăm cu plăcere că Duminică 4 Decembrie a. c. a avut loc cununia civilă și religioasă a d-rei Alice Groholschi, cu d. Al. Dabija, din București. Nuni au fost d-na Hélène Costăchescu și d. Grigore Groholschi magistrat.

Felicitările noastre.

❑ In vederea consfătuirei ce va avea loc Duminică, în sala Camerei de comerț, funcționarii comerciali au lansat următoarea invitație:

Iubite Coleg,

Dușmanii Repaosului Duminical integral, după ce au uneltit împotriva lui luni de zile, se așteaptă acum la desființarea, sau cel puțin la stîrbirea dreptului nostru de odihnă, pe care ni l-am cîștigat cu atîtea sacrificii. Și dacă vom sta cu brațele încrucișate, nefăcînd nimic, așteptările lor se vor realiza, repaosul duminical va fi redus la o jumătate de zi, sau va fi înlocuit prin repaosul rotativ.

Față de această primejdie, Comitetul Societății convoacă pe toți funcționarii comerciali la Adunarea Generală Extraordinară, care va avea loc Duminică 18 Decembrie 1911, ora 2 jum. p. m., în salonul Camerei de Comerț din Iași, str. Cuza-Vodă (Golia) 67, la care ne vom rosti asupra intențiunilor reacționare ce se urzesc împotriva sfîntului nostru drept de repaos.

E acum de datoria ta, iubite coleg, ca și a ori-cărui alt funcționar comercial, de a fi față la această consfătuire și de a uni glasul tău cu ale noastre, pentru ca pînă la Corpurile Legiuitoare să pătrundă protestul nostru contra nedreptății, ce ni se pregătește.

Ordinea de zi a acestei adunări generale, va cuprinde:

1) Chestia Repaosului Duminical;

2) Chestia înlăturăzei funcționarilor comerciali de la beneficiile legei de asigurare pentru caz de boală, accidente și bătrînețe.

La această consfătuire sînt invitați și delegați ai tuturor organizațiilor de funcționari comerciali din țară.

Fă-ți dar datoria, aducînd cu tine cît mai mulți colegi de suferință, la consfătuirea noastră.

Cu o frățească strîngere de mînă

Comitetul

❑ **De la cercurile culturale.**—In ziua de 11 a. c. a avut loc în satul Zahorna din comuna Rediu Mitropoliei, cercul cultural al învățătorilor, sub președinția veneratului diriginte al școalei din Popricani, C. Andriescu.

La ora 10 a. m. s'a deschis ședința intimă, unde tînărul învățător al școalei din Zahorna, N. Popovici a desvoltat subiectul *„Cum să poate realiza un învățămînt simultan, care să fie profitabil copiilor și se nu îngreuieze munca.*

Subiectul a fost tratat cu o deosebită pricepere, dovedind printr'o argumentare destul de justă, muncă și pricepere în expunerea conferinței sale, fapt, care i-a atras laude destul de meritorii din partea d lui Președinte și învățători.

Critica conferinței a fost făcută de către d-na Irina Crețulescu, învățătoarea de la orfelinatul din Tăutești, care ca totdeauna a dat și de astă dată dovezi că numai prin un studiu continu, prin o cercetare, prin o analizare amănunțită, ne vom da perfect de bine seamă de folosele unui asemenea învățămînt, față cu nevoile școalei, cu aglomerația elevilor și munca învățătorului.

*

La ora 2 p. m. s'a deschis ședința publică în fața unei săli arhiplină... de absență, atît din partea locuitorilor, cît și a vreunui factor din administrație, cler, etc; macar a vreunui străjer al comunei; dacă nu a vreunui jandarm.

Și vremea a fostul doar prielnică, conferința din timp anunțată, însă dacă această înștiințare n'a fost semnată de vre-o Excelență, la ce și-ar fi stricat tabetul, de a nu dormi după dejun cinstiții edili ai Comunei și la ce s'ar mai fi obosit pașnicii locuitori să tulbure dragostea cărciumarului, în a-l lasa singur vre-o oră, două.

Doar conferințele sunt, pentru că așa îi porunca celor de sus, a se întîlni dascalii, dar nu de a da vre-un folos locuitorilor satului, căci să știe că ei nu fac nimic alt ceva decît ce face popa și crăsmarul sau primarul; așa că, dacă nu vin aceștia la conferinți, dar dînșii atunci ce să mai caute?

Nicu Pribeagul.

❑ **Școlare.** — Ministerul instrucțiunei publice, a aprobat detașarea, pe ziua de 1 Noembrie, a institutoarei Eiena Manoilescu, înaintată pe loc, de la școala din Hîrșova, jud. Vaslui, la școala de băeți No. 4 din Bîrlad.

— Institutorului C. Teodorescu din Roman, i s'a aprobat un concediu de 34 zile.

— Invățătoarea Elena Popovici de la școala din com. Trifești, a obținut un concediu de 35 zile.

— D-ra Maria Ionescu, a fost numită învățătoare suplinitoare, pe zina de 1 Decembrie, la școala din comuna Cozmești, jud. Vaslui.

— La cursurile de adulți, pentru orașul Botoșani, au fost numiți d-nii: Iordăchescu la div. I, Ficșinescu la div. II-a și Petrescu la div. III a.

❑ Ministerul de Interne, a invitat pe judecătorii de ocoale rurale, ca să iee parte la conferințele sătești.

Tot-odată a dispus, ca, pe viitor, să se acorde 5 premii de 100 lei, pentru cele mai bune conferințe, socotite de un ciclu de 10 conferințe.

❑ Ministrul de războiu a însărcinat pe d. căpitan Urlățeanu, din artilerie, să facă inspecții la toate pompieriile capitalelor de județe, din Moldova.

D. căpitan Urlățeanu, care a sosit eri în Iași, a avut o întrevedere cu primarul, de la care a aflat, că comuna Iași are de gînd să-și înființeze un corp propriu de pompieri, conform unui proect al consilierului comunal, d. general Pascu.

Delegatul ministrului, studiind acel proect, l'a găsit cu totul defectuos, după cum a găsit foarte defectuos și actualul serviciu al pompierilor din Iași.

❑ **Judiciare.** — Direcția teatrului din Iași. acționată în judecată.

D. Cristea Popovici, zis și Octav Minar, a acționat azi în judecată Societatea dramatică din Iași, prin directorul teatrului d. Sadoveanu, pentru motivul că d. Popovici fusese angajat să traducă și să monteze, pentru stagiunea 1909—910, piesa **Quo Vadis,** în schimbul unei tantime de 10 la sută din rețetele brute.

In mijlocul repetițiilor, spune reclamantul, piesa a fost înlăturată din repertoriu, ceia ce ar fi adus traducătorului pagube morale și materiale.

Reclamantul cere ca Societatea dramatică să se vadă condemnată la 10 mii lei daune.

— D, V. Miclescu, fost prefect de Dorohoi, urma să fie înplicat într'o afacere penală, derivînd din faptul, că mai multe polițe girate de d. Verona, n'au fost achitate de debitor.

Judete instructor, găsind că nu este caz de urmărire, afacerea fiind pur comercială, procuror a făcut opoziție, care a fost respinsă astăzi de Camera de punere sub acuzare.

— Camera primind opoziția primului procuror, a infirmat mand tul de arestare al falitului Ichil Kahane.

❑ Din fondul Carol I, al Universității din Iași au fost acordate burse următorilor studenți, de la facultatea de litere: Gh. Alexandrescu, P. Simanski, I. Rașcu, V. Iamandi, Ștefan Gheorghiade, I. Alecu și d-relor: Al Calciu, Aglae Gheorghiu, Elena Lelescu și M. Cateliu.

La facultatea de științe, au fost acordate burse d-relor: Silvia Bogdan și Olga Duzescu și d-lor Al. Cocotă, Ștefan Stănoiu, C. Teodor, Gr. Patriciu. Ștefan Corciovă, Ernest Toporăscu și Gh. Sebastian.

❑ In noul program de astă seară Marți 13 Decembrie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli se cuprinde un splendid roman contimporan: **Punctul ● Negru** (Anny Bell) film de artă, ultimul produs al Scandinaviei, din seria filmelor teatrale. Interpretare magistrală a artiștilor dramatici de la teatrul regal din Kopenhaga. Cuprinde 3 părți de cinematograf.

(A se cere de la controlorii cinematografului subiectul acestei piese, care se împarte gratuit).

Noul program mai cuprinde apoi:

O mare parte de vînătoare, scene și vederi filmenate în plin aer.

Necazurile unui portărel, scene humoristice.

Un barbat înblînzit, scene comice.

Mîine Mercuri pentru ultima oară: Punctul Negru.

Joi 15 Decemb. matineu la 3 ore zina cu un program ales și Joi seara reprezentație cu program nou.

In noul program de Sîmbătă-seară *Miranda,* piesă daneză în două părți, în rolul principal apare pentru întăia dată celebrul artist dramaturg Björnson, fiul poetului și al romanțierului norvegian Björnstjerne Björnson.

IN BIUROUL

Isidore Margulies

— **Str. Stefan cel Mare No. 27** —

sunt vacante: un loc pentru un tînăr, care să se ocupe cu vama, gara și operațiile respective; și un loc pentru un tînăr, cate a mai lucrat la registre de biurou.

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultațiuni 3—6 p. m.

— **Strada Ștefan cel Mare No. 6** —

(intrare prin bolta magaziei Kahane

Farmacia Motăș *Tg. Neamț*

caută asistent cu bune referințe.

Telegrame

Azi ie a CINCEA zi, de cînd firul telefonic Iași-București este deranjat, și a CINCEA zi de cînd nu se ia nici o măsură pentru restabilirea lui.

ÎNCAERĂRI CU MAROCANII

Madrid. — O telegramă din Melillla, arată că în încăerarea cu Marocanii, ce a avut loc la 22 Decembre, spaniolii au avut un locotenent și 8 soldați uciși, 1 maior, 5 locotenenți și 32 soldați răniți.

Perderile indigene sunt foarte mari Eri la amează focul a reînceput. O altă telegramă, datată din Melilla spune că în atacul tribului contra orașului Tourirt, din noaptea de 23 Decembre s. n., spaniolii au avut 1 căpitan și 5 oameni uciși și 15 răniți.

DECES

Sofia.— A încetat din viață Cristo Danoff, mare editor bulgar, care prin a activitate de 60 ani e considerat că o contribuit cel mai mult la instrucția națională.

Accident de tramvay

Torento.—Un accident de tramvai a avut loc aci, pe urma căruia au fost ucise 2 persoane și rinite 40.

Nenorocire într'o mină de cărbuni

Bruxelles.—Intr'o mină de cărbuni de lîngă Mons, au fost uciși 2 mineri, iar mai mulți grav răniți, rupîndu-se ascensorul pentru scoaterea cărbunelui.

Disolvarea parlamentului persan

Teheran. — Agenția Reuter, află că, regentul, de acord cu cabinetul, a disolvat parlamentul.

Guvernul persan a primit cererile cuprinse în ultimatumul Rusiei, după ce Rusia a consimțit prealabil să introducă cîte-va mici modificări în a doua cerere a sa.

Ministrul Rusiei a confirmat telegrafic, că a primit răspunsul Persiei. Viceguvernatorul din Taebriz raportează, că Rușii ar fi măcelărit femei și copii persani.

Numărul persanilor căzuți pînă acum, în luptele cu Rușii. e evaluat la 500.

DECLARAȚIE

Berlin —Impăratul Wilhelm, a conferit de crăciun d-lui Kiderlen Waechter, ministrul său de externe, ordinul „vulturul roș" cl. I cu brilante.

Moartea unui medic

București.—Azi a încetat din viață doctorul Robin, cunoscutul chimist.

LEGEA TRAMVAIULUI

București.—D. Marghiloman va depune mîine la Cameră legea pentru desființarea societății tramvaiului.

CAMERA

București.—La Cameră, d. Ionaș Grădișteanu combate cu vehemență proectul de lege a d-lui Nenițescu, cu privire la meserii.

Petru Al. Pogonat

DOCTOR IN DREPT

AVOCAT

— Iași Str. Muzelor No. 13 —

Mobile Löbel

Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași

DORMITOARE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

—Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăți —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase. Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

50,000 *lei de dat cu împrumut ipotecar. A se adresa d lui avocat C. Jornescu.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cel mai bun cadou de Crăciun şi Anul Nou

este maşină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat şi ţesut

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.
Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Medalii şi Recompense la Expoziţiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE
VIN
DI-DIGESTIF
CHASSAING
CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doi agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. Vinul lui Chassaing a obţinut, în 1894, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Terapeutică, şi este zilnic prescris în contra

CONVALESCENŢELOR DIFFICILE SAU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH
DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR,
CONVALESCENŢELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR,
DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — Există numeroase imitaţiuni şi contra facori. — A exige această semnătură în patru culori pe banda care sigilează capsula.

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Preţurile populare obişnuite la matinee şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

HOŢII ŞI FOCUL sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

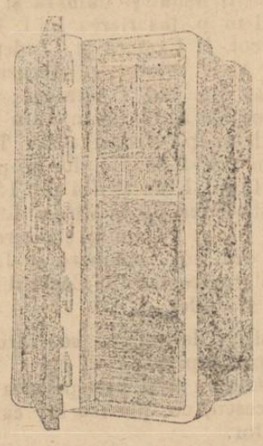

Numai o CASĂ DE BANI
MILNER
Fabricată de celebra casă
Milner Safe Co. Ltd.
— ANGLIA —
ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistenţa lor colosală** şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OŢEL DE PRIMA FORŢĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

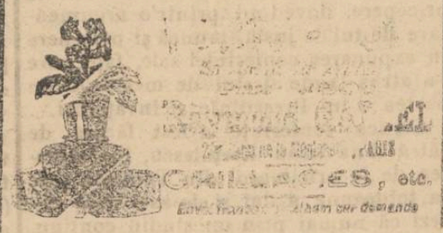

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.

BROSSE A TAPIS
Prix 4 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit ziar din Moldova
Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi la ziarul şi la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17,

Du 20 Octomvrie 1893, Academia de Medicină din Paris mai Doctorului GRAVIER
UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.
AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĂ FRANCESCĂ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS
Vindecarea sigură, radicală a bolelori de pele, dartrelori, viermelori sângelui, glandulelori, scrofulelori, rachitismului, eumatismului, tumorilori, afecţiunilori canceroase, herpes, gutunu, ulcerilori mosterşi şi atotalorilor bole provenind din necurăţenia şi alterarea sângelui.
Specifică prin excelenţă contra BOLELORĂ SIFILITICE şi a teribilelorĂ consecinţe: dobândite sau ereditare, recente sau învetorate şi rebele (accidenţiori gurei şi a gâtului, putredimi oselori) ori un altu medicamentu în lume nu poate sedă distrugţiunile ce onoră Pesmeţii Dr Ollivier.
Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativii pentru sange
BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER
Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcuţ şi de digestiune uşoră se conservă am intregi în ori ce temperatură şi climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĂ constantă în bolele cele mai inveterate. — Ŭă broşura acompaniaţă fie cari ostis.
Vorbindŭ de Pesmeţii depurativi «Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportŭl seŭ oficial a Guvernului francesŭ, se exprimă astfelŭ: «Acesti pesmeţi le ferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot de servicie mari humanităţii.»
Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris
APROBAŢIUNEA ACADEMIĂ DE MEDECINĂ. — 40 ANĂ DE SUCCES IN TÖTE LUMILE

GRILLAGES
Envoi franco de l'Album sur demande

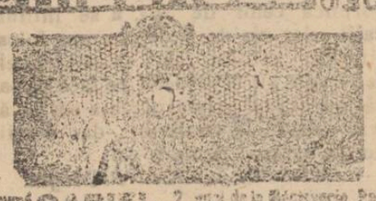

Maym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE VOLIERES POULAILLERS
LONGES ARTIFICIELLES les 100 mètres 6 f

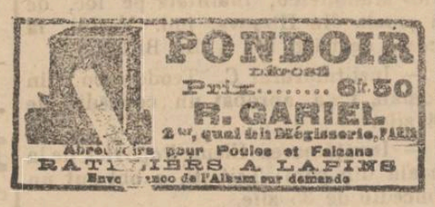

Tipărit la tipografia electrică executată de Iosif Krayzeroski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX - No 1471—Joi 15 Decembrie 1911

Să se tacă dreptate

Cu toată larma ce se face în jurul afacerii tramvaiului, și cu toată preocuparea opiniei publice de această afacere comercială, datori sîntem ca acum cînd legea sinodală va fi adusă în desbaterea Camerei, să ne ducem cu mintea la cel ce a ispășit pe nedrept vina cea mare a răului ce zăcea în biserică, la Prea Sfințitul Safirim, *proin* Episcop al Romanului.

Se stîrnise o îndoită furtună asupra bisericei: una venită din partea puterii laice a statului, care reprezentat atunci prin persoana d lui Haret, ministru de resort al Cultelor, a crezut în interesul politic de partid să facă o spărtură în așezarea dogmatică a bisericei ortodoxe, scoborînd demnitatea arhierească pentru a o pune la nivelul celei preuțești, și instituind pieziș un nou organ administrativ bisericesc, consistoriul, căruia i s'a dat căderi arhierești.

In drumul său ministrul Haret a găsit cerbicia ca și eroică a Episcopului de Roman, pe care dacă nu l'a convins, l'a învins. Ministrul s'a făcut ecoul tuturor ocărilor adresate unui prelat al țării, aruncînd de la banca ministerială la banca prelaților insulte, ce nu se aruncă nici la banca minorității. Fața Senatului a pălit, iar banca prelaților a stat mută, căci frăția creștină dispăruse atunci.

Dar un alt vînt bătea groznic în biserică. Scaunul primăției se întinase, și nevrednicia arhipăstorului țării zguduise adînc, simțul creștinesc al țării. Era o ferbere de sus până jos. Episcopul de Roman în răspunderea morală ce o avea față de legea creștină s'a făcut purtătorul de cuvînt al adevărului și al moralei. Și cum altă dată Crist a luat biciul de foc să alunge din pridvorul templului lui Solo on pe negustori și vameși, asemenea și Episcopul de Roman a luat buciumul să buciumeze în biserică legalitatea, pravoslavia și curăția templului și a sufletului.

In amîndouă aceste învîrtejiri și fapte a Vlădicăi de Roman izbînda *morală* a fost de partea lui. Scaunul mitropolitan a fost curățit de cel impur, prin simplă și volnică *paretesire* sau *demision* spre deplină ușurare a vălvei ce se iscase și a greului ce apăsa asupra țării; iar legea necanonică și neconstituțională a fost modificată tocmai în vederile paretesitului Episcop de Roman.

Este o vădită răzbunare a dreptății, și ea a venit răpede. In ochii țării cîștigul moral e mare, mare; e covîrșitor. Și Sinod și guvern s'au mlădiat la temelia cea canonică a vederilor Episcopului Saferim.

Mai de demult cînd asemenea martiri ai adevărului și ai dreptății cîștigau cauza morală, erau aduși cu sgomotoase manifestări de trîmbițe și surle și întronați pe scaunul lor arhipăstoresc. Norodul drept credincioșilor răsplătea cu dragostea lui nedreptățile făcute și prin aceasta înlesneau ca să apară în ochii lor de sfinți asemenea arhipăstori nedreptățiți. E plină istoria bisericei de asemenea întoarceri spre legalitate, spre adevăr.

E aidoma cazul și cu Vlădica de Roman.

Cîștigul moral îl are tot; biserica s'a curățit de întinare prin *paretisire*; dogma s'a repus prin reforma propusă. Legalitatea cere să se repună Episcopul de Roman la locul său, asta o cere demnitatea parlamentului, o cere dreptatea imanentă. Și dacă este un D-zeu în cer, dacă mai este un pic de simț de demnitate în statul romîn, dacă mai este un sîmbure de adevăr în societatea noastră, totul, dar absolut totul cere: *dreptate*; dreptate să se facă cu Episcopul de Roman.

Este atîta tărie de convingere în acest prelat; este atîta evlavie și cucernicie în sufletul lui; este atîta ascetism în viața sa; este atîta virtute creștină, că vrednic e de a fi creștin din vremile primare ale creștinismului. Astăzi mănîncă pîne cu sare; stă la coliba altuia; se hrănește din mila creștinilor, se adapă din lacrimi și suspine. Și cu cugetul fiind plin, se resemnează ca adevărații martiri ai crucei, avînd o singură nădejde, că dreptatea va triumfa în cele din urmă, și că D-zeu nu va voi moartea păcătoșilor pînă în sfîrșit, ci voește să se îndrepte și să fie viu.

Păcătos a fost Sinodul; păcătos a fost guvernul Măriei Sale. Iar dacă e ca răul să domnească pînă la urmă, e un păzitor al dreptății în această țara, **e Măria Sa**; la scările tronului Măriei Sale s'au înclinat mulți Ierarhi păcătoși și au cerut ertare; la scările tronului Măriei Sale, țara crede că trebue să licărească o rază de lumină, dreptate și adevăr și să facă a înțelege, că cei vînduți pentru un blid de linte, cei paretisiți de greul păcatelor lor, nu sunt vrednici a sta drepți înaintea milei Sale, ci cel osîndit pe nedreptul, cel prostit samavolnic, el e în duhul Evangheliei, pentru asemenea ucenici a predicat mîntuitorul Isus cuvîntul Evangheliei, iar nu pentru farisei și cărturarii timpului său.

Nu e demn de Inălțimea tronului Măriei Sale, nu e demn de vlaga bisericii, că acel osîndit pentru dreptate să trăească din mila strînsă cu talgerul și prin liste de subscripție pe la unii și pe la alții. E atîta ferbere în duhul mulțimei, indignarea e așa de fără samăn, că e bine că voi cărmuitori ai noroadelor să puneți urechea la inima națiunii și veți auzi strigîndu-se: *Dreptate, dreptate să se facă!*

Gh. Ghibănescu.

Legea meseriilor

— Este o lege rea, a declarat, în Cameră fruntașul conservator I. Grădișteanu —

In continuarea discuției asupra proiectul meseriilor, a luat cuvîntul ieri, în Cameră, d. Ionaș Grădișteanu, fost ministru, fruntaș guvernamental.

Domnul Grădișteanu a declarat de la început, că legea nu este numai prematură, dar e și primejdioasă. Fiind că este o lege rea, ministrul industriei s'a văzut nevoit să provoace, în țară, manifestații în favoarea legii.

Domnul Grădișteanu a citat, în special, amestecul prefectului în manifestațiile muncitorești din Iași și a subliniat caracterul neconstituțional al acelui amestec.

A afirmat apoi, că ordine au fost date tuturor prefecților, prin telegrame cifrate și adrese confidențiale, ca să organizeze asemenea manifestații în favoarea proiectului.

Domnul Grădișteanu s'a mirat de faptul, că legea este anti-conservatoare, fiind-că, dacă în guvernul actual sunt unii conservatori, sunt și alții, cari nu sunt conservatori.

Fostul ministru a declarat apoi, că legea este făcută pentru a estorca popularitate d-lui Carp, popularitatea care i-a lipsit toată viața.

Legea aceasta, a terminat d. Grădișteanu, tortură chestiile sociale, dar nu le rezolvă. Ca bun conservator și ca bun romîn, d. Grădișteanu a declarat, că va vota contra legii.

Guvernul a avut încă o zi rea la Cameră. S'a deprins cu asemenea zile și va suporta, probabil, critica acerbă pe care d. Grădișteanu a făcut'o legii.

Ceea ce rămîne de relevat, este că guvernul cată să-și facă popularitate, impunînd zapciilor să organizeze manifestații și, implicit, să iee măsuri contra meseriașilor, care vor fi contra legei.

De aceea prefectul poliției Iași, a avut tristul curaj să între în sala întrunirii publice și să zădărnicească întrunirea prin stingerea luminei.

Barbaria se petrece cînd celelalte două partide luptă pentru chemarea maselor la drepturile publice.

Să se constate.

ZIUA RIVALULUI

Rivalul va avea astă-zi o zi fericită, cea mai fericită, de cînd ie ministru de interne; rivalul, în adevăr, va depune pe biuroul Camerii, în—se'nțelege—aplauze furtunoase, proiectul prin care se abrogă legea din 1909, a tramvaelor din București.

Rivalul a fost și este rivalul acelei legi. Numai dînsa a preocupat și preocupă distinsa sa personalitate, ca și cum abrogarea legii ar avea să schimbe fața țării romînești.

După ce prin alegeri fără pereche corupte, a feștelit și doctrina, și puritanismul și moravurile junimiste, rivalul Marghiloman n'a mai făcut nimic altă de cît să se ocupe de tramvai. Nici un proiect n'a fost depus și susținut de el, nici o grijă alta n'a avut și n'are, de cît tramvaiul.

Astă-zi, deci, cînd va depune proectulmanie, va fi fost ziua cea mai fericită a vieții rivalului.

După aceea va trebui să se ocupe de o altă deraiare: de șefia partidului conservator. Această șefie, se știe, d. Carp vrea s'o reguleze în viață, asemenea părinților, care 'și împart averea în viață fiind, că să împace toate părțile și să le scutească și de plata taxelor succesorale.

Domnul Carp vrea să institue legatar universal, al întregei sale averi politice, pe omul—tramvai. Intru cît lui îi dă totul—căci șefia este singurul avut politic al d-lui Carp, și celorlalți le lasă doar zeflemelele, dispoziția testamentară a d lui Carp nu plătește două parale.

De o dată rivalul va primi darul din mîna d-lui Carp, care dorește, probabil, că odată retras din politică, să vadă cu ochii și prăbușirea partidului, căci altmintreli n'ar voi ca domnul Marghiloman să fie șef.

Domnul Carp, dacă crede că șefia unui partid politic este un fidei comis, trece de la unul la altul fără altă socoteală, liber este s'o treacă d-lui Marghiloman. Dar dacă crede că d. Take Ionescu va sări să se lupte cu d. Marghiloman, cu un parvenit prin fraudă și corupție, vor recunoaște și adversarii, că d. Take Ionescu nu este în stare să primească asemenea luptă.

Domnul Carp, dacă are, în adevăr, de gînd, să facă cesiunea șefiei unui barbat de stat, care are patimă pentru legea tramvaiului, să l scoată din acest joc odios și ridicol pe d. Take Ionescu și să se gîndească, ce se va întîmpla în propriul seu partid.

Ziua rivalului este astăzi, cînd depune pe biroul Camerii legea pentru desființarea tramvaiului. E o zi foarte sombră, la înălțimea autorului legei de desființare.

Altă zi nu va avea Kronprinful carpist: banalii reușesc, cîte odată, să aibă o zi, care li se pare grandioasă,—dar nu pot avea și o a doua zi.

O AUDIENȚA

Cercul didactic din Iași a trimes o delegație la d. Ministru Arion, ca să solicite de la ministrul școalelor mici ajutoare ce privesc organizarea în cerc a corpului didactic din Iași, cum și mai ales ca să pună în curent pe ministrul Invățămîntului, de chestiile ce agită acest corp didactic.

Luni 12 Decembrie a. c., delegația compusă din d-nii I. Ursu, Sol. Halița și Gh. Ghibănescu, s'a prezentat d-lui Arion și în ceea ce privește cercul a izbutit să capete o satisfacere parțială. Dar delegația a atras în discuțiile cu ministrul și toată problema economică, ce agită azi și pe profesori.

Traiul s'a scumpit și cum profesorii prin excelență sînt numai factori de consumație, cei mai conștienți de rostul vieții, pe ei îi privește în primul loc problema vieții. Și ca indivizi și ca părinți de familie. Profesorul public e ținut să dea o îndrumare familiei sale potrivită și demnă de sine. De aceea nime ca profesorul public nu simte relativitatea mijloacelor de traiu față de cerințile sociale. Cele mai modeste salarii sînt în corpul didactic. Magistrații, Inginerii, Doctorii, Militarii au altă situație bugetară, la nici un minister nu vei găsi salarii mai ridicule și mai variate ca la cel de Culte și Instrucție publică!

Iată de ce problema economică preocupă atît de viu cercul didactic din Iași. Pe cale budgetară e greu de realizat sporuri imediate, căci cuilea budgetului nu crește de cît în proporție aritmetică și viața se scumpește în proporție geometrică. De aceea delegația ieșană a propus ministrului să ajute ca pe cale de administrație școlară să înlesnească viața profesorului. Iar dacă inițiativa cercului nu va putea avea ecou, ministerul singur să activeze realizarea mijloacelor extrabudgetare pentru această ușurare.

Ministerul poate aduce o economie de cel puțin 80 de lei pe an de la articulul lemnelor, fiind-că Statul, ca mare consumator de combustibil poate mări această funcțiune de consumator înglobînd cu nevoile sale și corpul didactic.

Ministerul poate pe aceiași cale să ușureze articulele de consum, toate acele care el prin contracte și le furnizează sie, înglobînd în nevoile sale și pe corpul didactic după grade și după școli. Acestea s'ar cifra cel puțin 200 lei pe an.

Ministerul poate înlesni corpului didactic jumătate preț pe căile ferate ale Statului. Profesorul e cel mai des chemat să se deplaseze pentru nevoile sale culturale; această înjumătățire a drumului se soldează iar cu cîte-va zeci de lei.

Tot ministerul prin o mai bună gospodărie și întindere de credit poate realiza eftenirea chiriilor, clădirea de case eftine, ceea ce e un articul foarte important.

Ministerul poate organiza chiar mijloace practice, pentru ușurare în îmbrăcăminte.

Această problemă a eftenirii traiului e așa de complexă și atinge așa de mult corpul didactic, că nu ne sflim de a zice că ea stă în strînsă legătură cu poziția morală a corpului didactic în societate.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Drama dramaturgului

In numărul nou al „Vieții Romînești" scriitorul Mihail Sadoveanu are o admirabilă bucată, în acea rubrică semianonimă care nu lipsește, de o vreme, în nici unul din numerele revistei ieșane: „Note pe marginea cărților". Sunt impresiuni fugitive, pe cari le însamnă colaboratorii publicațiunii cu prilejul cetirii, sau a recitirii unor cărți. De astă dată e rîndul unei lucrări, care începe a fi uitată, pentru că se găsește tot mai rar în librării și pentru că titlul nu mai apare de loc pe afișele teatrelor.

E vorba de „Manasse".

D. Sadoveanu povestește o întîmplare din Hîrlău. Un tînăr, Verlati, ofițer în rezervă, făcea manevrele în acea localitate și fu găzduit în casa scriitorului, care se ocupa cu agricultura și locuia în micul orășel pomenit. Verlati a trăit împărătește, dar tot timpul nu-și putea reținea o nedumerire și întreba necontenit pe amabilele sale gazde: „cum poate trăi cineva într'un tîrgușor ca acesta plin de jidani murdari"?

N'avea idee de originea, nici de opera literară a lui Ronetti Roman; n'avea nici o intențiune de a răni ori de a ofensa, stăruind mereu cu penibila lui întrebare. Și ce e mai nostim, Verlati—după cum afirmă povestitorul—„n'avea tată la starea civilă, iar nemărturisitul lui părinte era un oare-care negustor ovreiu din Iași".

Recetind pe „Manasse" întîmplarea a revenit cu tot înțelesul ei simbolic și adînc, în amintirea scriitorului și l'a obsedat, impresionantă și supărătoare pentru o fire sensibilă și dreaptă. D. Sadoveanu nu reconstruește numai acea mică întîmplare, dar reînvie, în ciudata ei lumină, însăși drama psihologică izvorîtă din ea, pricepe și rostește toată ironia și tristețea, legate de atari imprejurări, cînd eroul ei este un om atît ales, cum a fost autorul lui „Manasse".

„... Și acum cred, poate, ca și atunci că drama lui Ronetti-Roman e cea mai bună dramă scrisă în romînește. Și după toate personagiile îmi aduc aminte cum mi-l închipuiam pe autorul lor, c'un zimbet ironic și stăpînit, c'o privire nesigură. Nu l'am văzut nici odată pe Roman; și nu înțeleg de ce l'am închipuit așa, între Manasse și Șor, c'un zimbet ciudat, c'o privire nesigură și dureroasă".

„... Cea mai bună dramă!

O coincidență: revista Teatrului Național din Craiova „Masca", într'un studiu asupra „Dramaturgilor Romîni" scria zilele aceste: „Să nu se uite, în fine că dramaturgii romîni contemporani, scriu după Caragiale și Ronetti Roman, adică după „Năpasta" și mai ales „Manasse"..."

In Capitală piesa lui Roman a salvat de atîtea ori cassa Teatrului.

Și cu toate aceste—vedeți desemnîndu-se conturul marei drame sociale!—piesa nu se joacă; nu se va juca, poate! O imaginație ca a d lui Sadoveanu ar putea lărgi orizontul dramei; ar putea să revadă procesul mental al atîtor mii de Verlati, întărîtați, întruniți în congres, decretînd în sala.. Teatrului ieșan izgonirea pentru totdeauna a piesei lui Roman din repertoriu; ar putea să se vadă pe sine însuși — admirator al operei—silit să contrasemneze hotărîrea întărind o sălbatecă sentință; să vadă, într'o seară cînd „Manasse" triumfa pe scenă, o droaie de Verlați universitari, huiduind pe autorul piesei — în teatru, pe stradă, la berărie, în mijlocul a lor lui; să-l vadă palid de acea paloare cu care aortita îi colora figura, înainte de a-l stinge cu desăvîrșire, —mușcîndu-și buzele, înfrînîndu-și mînia dreaptă sub vălul unui zimbet amar, zimbetul cumplit al escomunicatului.

... Și *această* tragedie își așteaptă încă scriitorul!

Rodion

IMPRESIUNI ȘCOLARE

Sub titlul „Cîteva observațiuni și impresii asupra școlilor secundare normale și comerciale din Saxonia, Bavaria și Elveția", d. M. Cădere, profesor și inspector secundar, publică o interesantă lucrare de 65 de pagini, conținînd un „raport" redaciat de d-sa în urma unor cercetări în pomenitele localități.

In acest raport d. Cădere expune o serie de observații culese prin vizitarea școlilor mai sus amintite, cu privire la organizarea învățămîntului, la programe, la repartiția materiilor, metode de învățămînt, material didactic, pregătirea și recrutarea personalului didactic, etc., observațiuni ce vor fi cetite cu plăcere și cu folos de cei ce se interesează de bunul mers al învățămîntului secundar la noi.

Cîteva puncte în special, par a ieși în evidență, în comparație cu școlile noastre. La noi, de sigur, specificarea prea amănunțită a tratării materiilor, oră cu oră, e o măsură exagerată lipsind pe profesor de inițiativă și de exercitarea bunei sale chibzuințe. Ar fi suficient, ca în Germania, specificarea în termeni generali a materiei de tratat, scopul și metoda generală de urmărit și fixarea numărului de ore pe săptămînă.

Orarul pretutindeni, deși e mai încărcat ca la noi, e mai variat, apoi învățămîntul e mai concentrat. Pretutindeni se vede tendința de a concentra activitatea școlară a unei clase în cît mai puține mîni, ca elevii să fie cît mai bine cunoscuți de profesorii lor, diferite experiențe pedagogice să fie mai lesne de urmărit și tot odată să se facă mai variată și mai plăcută munca profesorului. La noi, din pricina claselor suprapopulate și împărțirei orelor profesorului la diferite școli, profesorii mai cu greu ajung a-și cunoaște elevii așa că apropierea dintre profesori și elevi lasă de dorit.

Dacă nivelul de cultură din școlile noastre secundare nu e întru nimic mai jos de cît acel din străinătate, nu e acelaș lucru din punctul de vedere educativ. Aice însă intervine și alt factor: colaborarea familiei și a societății către o educație mai solidă, lucru în genere neglijat la noi; de asemenea, interesul mai mare din toate punctele de vedere, ce l are publicul în genere pentru cultură și educație.

In legătură cu educațiunea în familie a elevilor, d. Cădere studiază rolul, foarte important se pare, al pastorului protestant, în care vizitatorul a găsit un element de mare ajutor și cu deosebire respectat în sînul familiilor. Avem chiar impresia că d. Cădere a cam idealizat figura pastorului și influența lui covîrșitoare în materie de educațiune.

*

Autorul raportului descrie în mod amănunțit organizarea școlilor, laboratoriile, amenajarea, programele, orariile, lucruri de care s'a interesat cu priceperea specialistului și cu zelul profesorului, dornic de a vedea cît mai mult în cît mai puțină vreme.

In treacăt d. Cădere reușește să facă unele interesante observațiuni cu privire la instituțiile și moravurile... noastre. Prin comparație, firește.

„Interesante și instructive sunt așa

Astăzi 14 Decembrie 1911

S'A DESCHIS

— NOUL ŞI MARELE —

HOTEL CONTINENTAL

SPECIAL CLĂDIT CU TOT COMFORTUL MODERN

Situat în centrul craşului, în apropierea autorităţilor Financiare şi Judiciare.

Calorifer. - Ascensor. - Băi. - Telefon

CAMERE SPAŢIOASE, BINE AERISITE ŞI IN BATAIA SOARELUI. — MOBILIER nou, special construit în străinătate.

Preţuri moderate

numitele „muzee naţionale“ germane şi elveţiene, în deosebi acele din Nürnberg şi München, bine organizate, vaste şi bogate, aşa că trebue să pui zile întregi pentru a le vizita sumar. Ele sunt icoane fidele ale vieţei acestui interesant şi puternic popor, cu toate manifestările din trecut şi prezent. Ceea ce e vrednic de remarcat, este uşurinţa cu care poţi vizita asemenea colecţii şi muzee, mulţumită lămuririlor numemeroase ce găseşti nu numai în localul muzeelor, dar şi prin afişe, ziare, vitrine, aşa că nu e de mirare să le vezi zilnic cercetate, nu numai de străini, dar şi de localnici şi mai ales de şcolari. Şi noi avem colecţii interesante, dar cît sunt de greu de găsit şi mai ales de vizitat!

Aşa am încercat de 3—4 ori, fiind în Bucureşti, să vizitez muzeul nostru de Arheologie, pe cînd era condus de către răposatul Tocilescu, şi nu mi-a fost cu putinţă; în totdeauna găseam uşile închise. Fără îndoială e semnificativ, că vestitul tezaur de la Petroasa, nu l'am putut cunoaşte decît după splendida imitaţie oferită muzeului din Nürnberg de către M. S. Regele Carol.“

*

Dar vizitatorul, pe lîngă multe lucruri frumease şi minunate, pe lîngă însuşiri superioare ale instituţiilor, găseşte şi ciudate neajunsuri, chiar în predarea unor cursuri şi în capacitatea unora dintre magistrii pretenţioşi.

Dar despre lucrurile aceste — altă dată. **A.**

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Inlăturarea partidului naţional dintr'un gimnaziu Romînesc.

Introducerea unei uniforme consmopolite.—Indignarea poporului.—Protestul studenţilor romîni.—Ce zice presa romînă din Bucovina.

Cernăuţi 13 Decembrie. — Gimnaziul gr.-cr. din Suceava, este obiectul de discuţie a presei romîneşti şi a întreg corpului pedagogic romîn din Bucovina. Cauza acestei preocupări generale de un institut creat şi susţinut exclusiv de fondul religionar, este faptul că direcţiunea acelui gimnaziu a întrodus o uniformă cosmopolită obligatoare pentru toţi elevii.

Cum însă majoritatea elevilor e formată din copii de ţărani, cari nu numai că nu dispun de mijloace suficiente pentru a-şi putea procura acea uniformă, dar nici nu vor să-şi lepede frumosul port naţional, această procedare pripită a produs o indignare generală printre romîni.

Ei văd în aceasta un atentat la portul lor strămoşesc, care le este scump şi drag şi nu înţeleg de profesorii romîni de la acel gimnaziu au putut lăsa să se i-a o astfel de hotărîre despotică de către direcţiunea acelui gimnaziu.

Indignarea poporului romîn creşte din zi în zi şi se crede că în cazul cînd cei din consiliul şcolar nu vor interveni pentru a înlătura această uniformă, toţi elevii romîni, se vor abţine de la cursuri.

Studenţimea romînă, mai cu seamă a început o campanie energică, contra acestei uniforme, convocînd numeroase întruniri de protest, in mai toate oraşele şi satele locuite în majoritate de romîni.

Zilele acestea a avut loc în Cernăuţi o astfel de întrunire, la care au luat parte toate societăţile academice şi de unde s'au expediat mai multe telegrame atît I. P. S. Sale Mitropolitului dr. Vladimir de Repta cît şi directorului gimnaziului din Suceava.

Iată textul acelor telegrame:

„Societatea acad. „Junimea“, întrunită în adunarea din 15 Dec. 1911, protestează unanim şi cu toată energia contra înlocuirei costumului naţional cu uniforma internaţională la liceul gr.-or. din Suceava şi exprimă sentimentele ei de adîncă indignare faţă de iniţiatorii uniformei!“.

Tot odată studenţimea romînă a hotărît că, în caz cînd cei competinţi nu vor înlătura această uniformă, dînşii se vor prezenta la cursurile universitare numai în costum naţional, aceasta ca semn de protestare contra acelora cari văd în portul naţional romîn un ghimpe în ochi.

*

Cum în nici un institut similar din Bucovina nu este introdusă vre-o uniformă şi cum noi nu ne-am putut explica cam ce fel de motive ar fi avînd cei cari au emis ideea înlăturărei frumosului port rominesc şi introducerea unei uniforme, care este menită să puie pe picior de revoltă tot poporul romîn din Bucovina, ne am adresat unui preot, care e în curent cu această afacere, fiind în relaţiuni intime cu cei din fruntea gimnaziului din Suceava şi care a avut amabilitatea de a ne declara următoarele:

„Lucrurile mari au în totdeauna un început neînsemuat, ba chiar ridicol.

„Părintele catehet Tarangul are un fiu în clasa întăia gimnazială. Acest copil nevinovat, în care părinţii lui au desvoltat de mic vanitatea, a văzut odată pe stradă nişte elevi din România veniţi la Suceava în excursiune. I-a plăcut uniforma cu bumbi strălucitori şi a cerut de la părinţii săi să-i facă şi lui o uniformă. Lucrul este pînă aici şi natural şi explicabil la un „copil“.

„Dar părintele catehet a înţeles că o singură uniformă într'un institut este. dacă nu ridicolă, atunci cel puţin fără rost. Şi a făurit un plan straşnic: să uniformeze de dragul copilului său tot gimnaziul“.

Se înţelege, această motivare caracteristică va surprinde pe mulţi, dar va şi ilustra îndeajuns, seriozitatea celor cari vor să „europenizeze“ fiii de „urşi“ cu sila.

Este natural deci că atît părinţii cît şi majoritatea profesorilor să fie chiar de la început contra acestei uniforme, fie din cauze economice, fie din cauze naţionale.

*

Iată şi părerea ziarului oficios al partidului democrat ţărănesc, în această privinţă:

„Ne pare rău că, Romînii şi încă membri ai corpului didactic din Suceava, discreditează în public, acest institut al nostru. Noi suntem contrari absoluţi ai uniformei cosmopolite la un institut menit în prima linie fiilor de ţărani romîni. Sfătuim pe elevi să nu se lase odată cu capul de portul lor naţional. Pe părinţi îi rugăm să nu se lase ademeniţi sau înfricaţi de vre-un profesor rătăcit, iar pe profesorii noştri naţionali, îi rugăm să-şi facă datoria, apărînd costumul naţional şi combătînd ideile rătăcite ale unor vanitoşi, cari încă n'au făcut nimic în folosul neamului nostru“.

Această chestiune este comentată cu aprindere, de toţi romînii bucovineni, cari aşteaptă cu nerăbdare să audă şi cuvîntul Mitropolitului **Gama**

La Atelierul Profesional

H. ZANESCU

STR. CUZA-VODĂ (Golia) No. 22

Directoară d-ra Eugenia N. Ionescu

Se efectuează ori-ce comandă de croitorie cu preţuri convenabile precum:

Manşon de blană	Lei 10
Manşon de pluş	„ 6
Etole	„ 10
Jachete de catifea	„ 30
Paltoane lungi	„ 40
Rochia simplă	„ 26
Rochia elegantă	„ 30,55
Tailleur simplu	„ 28
Rochie întreagă cu jachetă	„ 40
Fustă simplă	„ 8
Bluză necăptuşită	„ 5
Corsagiu garnit	„ 10

Rochii de mireasă după înţelegere.

Comandele se execută cu mult gust şi îngrijire şi în cel mai scurt timp posibil.

Litere-Ştiinţe-Arte

Culmea ineditului.— O revistă semi literară din Capitală publică următorul „ecou“:

„Spiritualul nostru colaborator d. Cincinat Pavclescu, a hotărît să facă să apară un volum de epigrame.

In consecinţă, d-sa roagă pe toţi prietenii şi cunoscuţii, cari posedă epigrame de ale d-sale *inedite*, să i-le trimită la Constanţa.

Unim şi rugăciunea noastră la a spiritualului poet, de oarece ar fi păcat să se piardă cît de puţin din opera în care spiritul acestui scriitor scînteiază mai original“.

In treacăt observăm că încheierea notiţei e aam... maliţioasă. A spune că tocmai în Epigrame Cincinat scînteiază *mai* original, însamnă a trece cu vederea atîtea foarte spirituale bucăţi,—romanţe, Lieduri, sonete—cuprinse în volumul de „Poezii“ apărute sub cea mai spirituală... copertă, de oarece sunt tipărite în „editura Pariano“, nume sub care se ascunde nici mai mult, nici mai puţin, de cît prefectul de Constanţa. E pacat ca această avară editură nu ne-a trimis exemplarul respectiv, ca să dovedim cetitorilor că şi fără epigramele clasice, Cincinat Pavelescu e cel mai spiritual poet.

..Cu toate aceste nu prea înţelegem cum îşi va recunoaşte produsele epigramatice înapoiate de la prieteni şi cunoscuţi. Nu se teme de... contrafaceri?

*

In „Revue Bleue“ se publică de către E. Boutrou un studiu asupra lui „Sully Pradhomme, poetul şi filosoful“ o interesantă analiză a evoluţiunei pe care a urmat-o marele scriitor de la poezie la filosofie.

*

In lumea literară pariziană sunt la ordinea zilei talentele copiilor de scriitori.

Nu numai Maurice Rostand—fiul lui Edmond Rostand, e autor dramatic precoce, dar se vorbeşte şi de o piesă a lui Jacques Bernard, fiu de 15 ani al dramaturgului Tristan Bernard.

*

Italia are un mare plus de populaţiune pe care n'o poate hrăni. In 1905 au emigrat din patrie 726.231 de italieni, 448.083 peste ocean, iar 279 248 în diferite ţări europene şi în Levante. Bărbaţi au fost 603,552 şi femei 122.779. In 1906 cifra emigraţiilor s'a ridicat la maximul atins vre'o dată undeva, în cursul istoriei: 738 000. Apoi a scăzut iarăşi.

Sunt sate întregi, în care nu mai sunt bărbaţi şi unde femeile lucrează singure ţarina!

Emigranţii trimit bani mulţi în ţară. In anul 1908 suma minimă a fost socotită la 500 milioane lire, în aur; dar ei adnc şi multă mizerie: oftică, boale venerice, alcoolism.

*

Sanatatea Papei merge mai bine, de cînd reprezentantul divinităţii pe pămînt nu mai urmează prescripţiile medicale, ci ale unui preot care i administrează leacuri... naturale, nişte burueni şi preparate misterioase.

Pater Bernardo—a înfundat pe toţi doctorii, în ciuda primarului Nathan, care, se ştie, a ofensat Vaticanul susţinînd că medicii trebue ascultaţi.

*

La Paris literaţii francezi au provocat o vie mişcare, pentru înnălţarea unui monument lui Stendhal, autorul vestit al şi mai vestitelor opere: „la Chartreuse de Parme“, „le Rouge et le Noir“, etc.

*

La o licitaţie din Paris s'au obţinut 610,000 franci pe biblioteca unui colecţionar pasionat. S'au plătit preţuri prodigioase; aşa, pentru „Elogiul prostiei“ de Erasmus (ed. 1751) cu 17 desene originale s'au luat 21,000 fr.; pentru un „Orlando furioso“ (1773), 14,0000; pentru un „Decamerone“ a lui Boccacio (ed. 1757) 12,000 franci.

*

❑ Bibliotecă pentru toţi No. 706 cuprinde *Goana torţelor*, de Paul Hervieu, care se reprezintă cu succes pe scena Teatrului din Bucureşti cu d-nele Aristiza Romanescu, Lucia Sturdza, d-ra Macri şi d-nii Demetriad, Livescu, Tony Bulandra în rolurile principale.

Goana torţelor (Le cours du flambeau) e tradusă de d. Emil D. Fagure.

*

STRUNA ZILEI

MUZA FARSORULUI

«...La producţia liceului a fost o notă discordantă «Vagabondul», monolog ale cărui idei le reneagă însuşi d. A. C. Cuza, căci nu pot fi hrana sufletească a unor şcolari».

Evenimentul.

Serios e, ori e şagă?
Dac'ar fi să se aleagă
Numai cîte nu reneagă,—
Piere opera-i întreagă!

† George Străjescu

— Solemnitatea înmormîntărei şi discursurile funebre. —

Eri a avut loc, la Fălticeni, în mijlocul unei afluenţe colosale, înmormîntarea regretatului nostru amic, senatorul Gheorghe Străjescu. Oraşul Fălticeni întreg, toate straturile sociale cu adîncă jale au urmat convoiul până la cimitir, care este la o depărtare de trei kilometre de centrul oraşului.

Delegaţiuni din tot judeţul Suceava şi numeroşi amici din toate părţile ţerei, venise să şi dee tributul lor de stimă şi prietenie către acel, care a fost Gh. Străjescu.

Convoiul a plecat de la domiciliul defunctului, la ora 2.

In frunte mergea un car special, pe care erau aşezate numeroasu şi splendide coroane. Carul funebru, care venea în urmă, de asemenea era complect acoperit de coroane.

Printre aceste erau de remarcat:

Coroana din partea nemîngîiatei soţii şi a altor membri ai familiei.

Acele din partea d-lor: Take Ionescu, clubul conservator-democrat din Iaşi, clubul conservator-democrat din Suceava, baroul avocaţilor Suceava, magistraţii tribunalului Suceava, Sebastian Morouzi, Comunitatea israelită, familia Nicu Catargiu, familia Matei Millo, căpitan Mihai Sturza, V. N. Teodorescu, Gabriel Iacovlov, D. Iorgandopol, familia Nemţanu, Iorgu şi Paula Manoliu Teţcanu, N. Vasile Teodorescu, familia general Mihăiţă, familia Albu-Corbu, Al. Manoliu Teţcanu.

Cordoanele erau ţinute de d-nii Al. A. Badareu, N. Catargiu, Sebastian Moruzi, general Mihăiţă.

In asistenţă, d-nii: G G. Ghiţescu deputat, Al. Cantacuzino Paşcanu, col. Burghelea, căp. Mihai Sturza cu d-na, Artur Gorovei, Ştefan Albu, Al. Filostrat, fraţii Manoliu Teţcanu, fraţii Teodorescu, d-nii Gingir, tatăl şi fiul, dr. Andriescu, dr. Bejanaru cu d-na, Gavril Iacovlov, Gh. Măcărescu, Cristodulo Gheorghiu, Neculai Rainu avocat din Focşani, toţi magistraţii, toţi avocaţii şi ofiţerii locali, D. Iorgandopol, fost senator, I. Alexandrescu, primarul oraşului etc.

Defunctul, fiind ofiţer al „Coroanei României“, onorurile militare au fost date de o companie din Regimentul 16 Suceava.

Cortegiul funebru, a făcut prima oprire înaintea palatului tribunalului, care arborase steagul negru, unde d. avocat Gh. Ştefan Ioan, a ţinut în numele baroului cuvîntarea funebră.

Cortegiul s'a oprit apoi la catedrala oraşului, unde corpul a fost coborît pentru facerea prohodului.

După terminarea prohodului, d. Badareu, a ţinut următoarea cuvîntare:

Intristată adunare,

Şeful partidului conservator-democrat şi prietenii mei din Iaşi, cu care def. nostru amic Străjescu, era în cea mai deplină comunitate de idei şi sentimente, mi-au dat dureroasa însărcinare, ca să aduc înaintea mormîntului deschis, aşa de timpuriu şi în împrejurări aşa de zdrobitoare, omagiile noastre, a tuturora prietenilor săi politici, pentru însuşirile sufleteşti superioare, de care Străjescu a dat continuă dovadă faţă de tovarăşii săi de luptă şi care ne fac şi pe noi, ca şi pe văduvă şi familie, să nu ne putem mîngîia de perderea lui şi să nu ne putem deprinde cu ideia că iubitul nostru prietin nu mai este între noi.

Străjescu, vasluian prin naştere, a fost ieşan prin cultura şi educaţia lui, pentru că la Iaşi şi a petrecut cei mai frumoşi ani ai adolescenţei. Cît am fost de mîndri să ne rămîe nouă ieşenilor să ne încălzim la sufletul lui de elită. Soarta a voit însă că d-voastră Fălticenenii, să profitaţi de bogăţiile lui sufleteşti şi vă face onoare faptul, că l'aţi naturalizat, l'aţi adoptat ca pe fiul vostru şi astăzi, cu mic cu mare, îl plîngeţi ca şi noi cu lacrimi nesecate pentru că l'aţi perdut.

Trăsătura dominantă a vieţei lui Străjescu, a fost caracterul şi şi temperament combativ, extraordinar de activ. Străjescu s'a manifestat în toate genurile de activitate pentru care l'au provocat împrejurările şi cei ce-l încunjurau. Ori cînd şi ori unde s'a manifestat, actele lui purtau toate aceiaşi pecete: dezinteresare, devotament fără nici o rezervă, luarea în serios a vieţei, cuvîntul, cuvînt. Străjescu, totdeauna şi-a vorbit, cum s'a purtat.

Ca magistrat, s'a aratat priceput, muncitor şi mai presus de toate n'a admis altă busolă pentru judecăţile lui, de cît conştiinţa. Trăind într'o vreme în care independenţa, mai cu seamă în centrelee mici, era considerată aproape ca un defect pentru magistrat, Străjescu a rămas în urmă cu cîştigarea gradelor, Totuşi dînsul nu s'ar fi parăsit cariera cu care se mîndria, dacă sporirea greutăţilor vieţei nu i-ar fi făcut sercina insuportabilă.

Ca avocat a luat cea mai largă parte la distribuirea justiţiei în Tribunalul din localitate. Nu este jurisprudenţă importantă a acestui tribunal la a cărei creare Străjescu, să nu fi adus luminile sale,

In afară de pretoriu, era de o dezinteresare desăvîrşită. Colegii care-l iubeau ca pe un frate, şi care în timpul din urmă l'au înălţat la demnitatea de decan, la care de altfel îl impunsese meritele sale.

Nu l'au surprins în toată cariera sa, nici un moment de uitare a datoriei sale către confraţi. Afabil, bun, suflet larg, n'a cunoscut nici macar momente de nervozitate şi cu atît mai puţin momente de răutate către confraţii săi.

Cu clienţii, cari alergau din toate straturile sociale către dînsul, cît a fost de dezinteresat, o dovedeşte faptul că astăzi, cojoacele ţărăneşti, formează linia cea mai groasă din decorul cortegiului şi tot ciienţilor şi amicilor săi le-a lasat pînă şi sarcina cheltuelilor de înmormîntare.

Ca prietin era aşa de afectuos şi de devotat, în cît cine venea în contact cu dînsul, nu se mai deslipea nici odată.

Toate aceste calităţi făceau din Străjescu, o podoabă şi un mare capital social pentru tovarăşii săi de luptă, pentru partidul său. Oricare erau împrejurările în care candida, regretatul nostru amic, succesul îi era asigurat, de şi lupta, numai cu mijloace cavalereşti. constant in convingeri, credincios în prieteşug, temperament exuberant. Străjescu era neadormit în combativitatea lui. Dînsul, nu cunoştea, niei dilentatismul moleşitor, nici scepticismul uscător de suflete.

Cum să nu fie imens golul, pe care l'a lasat printre noi, prietenul cu atîtea calităţi nepreţuite? Cum să uităm pe un aşa om?

Văduvei nemîngîiate îi aducem sentimente de recunoştinţă, pentru liniştea internă, în care a învălit viaţa prietinului nostru şi care l'a ajutat să desfăşure atîta activitate rodnică, în viaţa publică.

Copiilor le dorim ca în munca lor cinstită să le fie de folos capitalul moral, pe care li-au lasat tatăl lor, iar ţie iubite prietine îţi făgăduim, să-ţi continuăm opera politică, să ţi realizăm aspiraţiunile şi să-ţi desăvîrşim idealul.

❑ **Institutorii de limba ebraică.** Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice, hotărînd să se ţină în Iunie 1912 un examen pentru calificarea provizorie a învăţătorilor şi institutorilor de limba şi religia ebraică, la şcoalele israelite, aziluri confesionale şi primare, a trimes directorilor acestor şcoale un ordin circular prin care le face cunoscut că, pentru anul viitor şcoalele nu vor putea angaja un astfel de personal decît dacă posedă cuvenita autorizaţiune specială a ministerului. Aceste autorisaţii se consideră ca provizorii numai acestui examen.

Autorizările acordate până acum fără examen prealabil, se consideră ca provizorii, numai până la sfîrşitul anului auului şcolar.

Circulara ministrului atrage luarea amitate a d-lor directori să aducă această dispoziţiune şi la cunoştinţa institutorilor sau învăţătorilor cari funcţionează la şcoalele respective.

CURA — Cea mai raţionată de UNT DE PEŞTE pentru ADULŢI şi COPII —

e numai acea cu:

UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai multe distincţiuni.

Unt de Peşte iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei. inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.

Unt de Peşte iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterci copiilor, în stările limfatice şi a stadiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.

Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *furnizorul Curţei Regale* **Iaşi.**

Pentru Bucureşti: la Drogueria *I. Zaharia,* Str. Lipscani No. 35.

Pentru Craiova: la Farmacia *Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

Ultime INFORMAȚII

❑ *In comisiunea însărcinată să-și dee avizul asupra reorganizărei contenciosului administrativ, s'au produs două păreri: unii au cerut ca Inalta Curte, însărcinată cu judecarea actelor abuzive, să aibă dreptul a anula actul. Alții au susținut ca Inalta Curte, prin decizia ei, să ordone autorității de la care emană actul, să l anuleze, iar ca sancțiune pedeapsa funcționarului, care ar refuza, să se supue deciziei Curței.*

Se zice că Ministrul de justiție a admis această ultimă cerere.

❑ *Mitropolitul Moldovei refuză din nou să fie ales primat. S'ar fi convenit pentru alegerea de primat al Episcopului Timuș al Argeșului. Archimandritul Scriban ar urma să fie ales Episcop al Argeșului sau Romanului și confirmat episcop de Sinod.*

Ceea ce face pe Mitropolitul Moldovei să refuze primația, este că-i se pregătesc, dacă s'ar lasa ales, unele suprize foarte desplăcute, care ar putea avea, ca urmare, un nou scandal bisericesc.

❑ *Am anunțat acum cîte va zile, că guvernul a hotărît să vie cu un proiect de lege pentru reînființarea contenciosului administrativ și că un proect, în acest senz, va fi depus la Senat.*

Ziarul Minerva, *bine informat asupra celor ce se petrec la ministerul de justiție, confirmă astă-zi în totul știrea noastră.*

Din nefericire, însă, proectul ce l va prezinta ministrul justiției, nu va reînființa contenciosul de cît în parte.

❑ *Proiectul sinodal, votat de Senat, a trecut prin toate secțiile Camerei. Raportor a fost ales de I. Miclescu.*

Discuția legei va începe Vineri.

❑ *D. dr. Floru, medicul șef al orașului, a fost azi înștiințat că în întreaga Basarabie și în special în localitățile: Chișinău, Vabesti, Bujor, Hăucești, Siret, Samoscani, Cocușteni, Sulseni, Crănuleni, Isacura, Copăceni, Zibriceni, Bolatna, Tanova, Cotigeni, Ptrliți, Gura Gilberi, Caușani, Cerdar Lungă și Cahul, bântuie cu furie o epidemie de tifus exantematic.*

❑ *Am anunțat ieri, că un domn Gr. Mavrodi, căruia prefectul poliției nu i-a dat slujba promisă, a amenințat pe prefect cu moartea.*

Astă-zi Mavrodi a fost adus la parchet pentru ca o comisie medicală să-i examineze starea mintală.

❑ *Președinta Societății „Ptinea Sarauilor", în numele întregului Comitet, aduce cele mai vii mulțumiri tuturor persoanelor, cari, prin prea grațiosul lor concurs, au contribuit la buna reușită a seratei din 3 Decembrie 1911, dată la Jokey Club — parte în folosul numitei Societăți.*

Beneficiul net pentru „Societatea „Ptinea Săracilor", a fost de lei 625, din care sumă, însă, cea mai mare parte a fost incasată la buvetv, de prea gentila și amabila casieră a Societății, d-na Anneta L, Cosmovici.

❑ **Un nou squar.** — D. Cugler, inginer comunal, a terminat proectul pentru deschiderea unui pasagiu între piața Unirei și strada Alexandri.

Proectul consistă într'un squar ce se va înființa în piața Unirei și pentru care urmează să se expropieze casele Brumer și Braunștein, din strada Unirei. Apoi va începe pasagiul, din locul ce aparține Comunei și care e alipit de berăria Azuga, va parcurge grădina caselor foaste Pașcanu, va strabate curtea actualei Primării, și se va uni printr'o piațetă cu grădina bisericei Sf. Ilie.

Costul s'ar urca la 200,000 lei.

Acest proect va veni zilele acestea în desbaterea consiliului comunal.

❑ In zilele de 24 și 25 Decembrie, se va ține, în București, un congres al evreilor pămînteni din țară.

❑ La Primărie a început distribuirea hainelor, trimise de casa regală.

S'a prezintat și o bătrînă evreică, cerînd să-i se dea o pereche de ghete.

Ea a fost însă alungată de primul ajutor de primar, sub cuvînt să se ducă la spitalul jidovesc.

❑ Ministerul de interne a aprobat canalizarea Nicolinei, după proectul întocmit de serviciul apelor.

Devizul lucrărei e de 30,000 lei.

❑ La o întrebare făcută, direcțiunea generală a serviciului sanitar, a răspuns că prepararea băuturilor alcoolice din fructe, se permite fără autorizație specială numai cultivatorilor de fructe.

Persoanele însă ce nu cultivă ele singure materialul prim, au a se supune legei sanitare, cînd vor să prepare băuturi alcoolice.

❑ Actul prin care societatea „Dacia" vinde moșia Durnești, jud. Botoșani, pentru suma de două milioane o sută mii lei, a fost transcris alaltăeri de tribunalul Ilfov, la No. 16915.

Cumpărători ai moșiei figurează d-na Sevastița și d. P. P. Carp.

PREFECTUL CONFIRMĂ SUCCESUL SĂU

Nu se putea ca prefectul poliției să nu-și explice și să comenteze enorma — să zicem — gafă, ce a făptuit-o, din inițiativă pur personală, cu prilejul pătaniei neiertate a... neprinderei asasinului Beilici.

Nu se putea — și de aceea prefectul, — în numărul de ieri al ziarului poliției, — publică un memoriu în această privință.

Știți de ce n'a putut fi prins asasinul — pe care poliția l'a avut în mînă? Fiindcă, spune prefectul, era noaptea; căci ziua l'ar fi arestat, cu siguranță! Dacă poliția nu poate face arestări noaptea, ci numai ziua, de ce n'a așteptat prefectul ivirea aurorei cu degetele ei roze, spre a pune poliția, incapabilă după ce apune soarele, să descindă la fața locului?

Prefectul, ca să se scuze de ce asasinul n'a fost descoperit, de și tot timpul a stat în Iași, desminte afirmarea complicilor lui Beilici, că el necontenit a stat în Iași.

Ca să invederăm, că prefectul afirmă, cu știință, inexactități, vom cita din raportul poliției, — publicat în un număr anterior „desmințirei", — că Beilici a fost în Iași de mai multe ori, dar n'a fost observat de polițiști: „In ziua de *21 Septembrie 1911*, spune raportul, cu toții *vin la Iași, unde Beilici* îi sfătuește să tragă la hanurile de lîngă gară, el — *Beilici* — avînd unde sta; în seara de *11 Octombrie 1911*, s'au întîlnit cu **toții** *în gara Iași* și au plecat la Sirca, unde au pradat pe Feldmann și s'au întors *la Iași*, unde **Beilici**, *aproape de Abator*, s'a îmbrăcat cu hainele furate.

Vrea să zică, este patent inexact că asasinul ar fi dispărut din Iași, în urma crimei din Mai 1910, ci de *trei ori a fost în Iași*, numai cît se știe din declarațiunile complicilor.

Prefectul mai spune în memoriu, că, toate rudele lui Beilici, cari l'au găzduit pe el și lucrurile de furat, — au fost puse în libertate de poliție, de oarece n'au voit să declare nimic,

Vrea să zică: tăinuitorii de hoți sunt puși în libertate, dacă nu voiesc să declare nimic.

Oribil prefect!

❑ **Crimă.**—Eri a fost găsit în via lui Ion Maxim, din comuna Bivolari, cadavrul lui Constantin Tepec, din acea comună.

Din cercetările făcute, s'a stabilit, că C. Tepec a fost ucis în ziua de 11 Decembrie, de băetanul Ion Popovici, în etate de 16 ani, de loc din Bucovina, în complicitate cu un alt băet, Gheorghe, în vrîstă de 20 ani, de loc din Dorohoi.

Mobilul crimei ar fi răsbunarea.

Ambii asasini au dispărut din comună.

Astăzi au plecat la Bivolari, d. prim procuror, însoțit de medicul legist d. dr. Grossi, pentru facerea autopsiei cadavrului lui C. Tepec.

❑ Ministerul de războiu a decis ca pentru gradul de colonel și asimilați, să se propuuă locot.-coloneli și asimilați, înaintați în grad pînă la 10 Maiu 1910 inclusiv;

Pentru gradul de locot. colonel și asimilați se vor propune maiorii și asimilații înaintați în acest grad pînă la 10 Maiu 1909 inclusiv;

Pentru gradul de maior și asimilați, se vor propune căpitanii și asimilații pînă la promoția de examen 1911 inclusiv, și cari împlinesc vechimea de 5 ani pînă la 10 Mai 1912;

Pentru gradul de căpitan și asimilați. se vor propune locotenenții și asimilații, înaintați în acest grad pînă la 10 Maiu 1908 inclusiv.

❑ Domnul Vasile Creangă a fost autorizat să vîndă în Iași, produsele monopolizate de stat.

❑ Domnul Ioan A. Popescu, a fost numit învățător suplinitor la Golăești.

❑ Citim în *la Politique*: „M. Pascal Toncesco, député *conservateur*, a eu l'honneur d'être reçu *au* audience, par S. M. le Roi."

De adăugit, tot pe franțuzește: le Roi s'amuse.

❑ Casa rurală a cumparat moșia Vladomira, comuna Hermeziu, jud. Iași, proprietatea doamnei Anna St. Negruzzi, pentru 442 192 lei.

❑ Consiliul comunal al comunei Tg.-Frumos, a fost convocat în sesiune extra-ordinară, pentru zilele de 14 și 15 curent.

❑ Mercuri, 14 Decembrie, ora 5 p. m. d. I. C. Apostol va ține în sala „Cercului didactic" din strada Lăpușneanu, o conferință despre „Cuza-Vodă și Reforma sa în Biserică".

❑ Ministerul Instrucțiunei și Cultelor, în urma intervenției societății Ortodoxe naționale a femeilor romîne a aprobat a se pune la dispoziție localurile școlilor primare și urbane, ori de cîte ori vor avea nevoe spre a ține conferințe sau să dea vre-o serbare.

❑ Comitetul administrativ al Teatrului național, a fost convocat pentru mîine, la orele 4, pentru a resolvi mai multe chestiuni importante.

❑ Un frumos pom de crăciuu va fi făcut de epitropia Sf. Spiridon, pentru copilașii din clinica infantilă.

❑ **Contestații electorale.** — Iată contestațiile electorale din Iași, ce se vor judeca de secția II a Curții în ziua de 22 Decembrie:

Al. P. Stoica p. ștergerea lui Em. P. Bardasare din col. I Cameră și Județ; Idem p. ștergerea lui D. Triandaf, din col. I Cameră și Județ; Idem p. ștergerea lui Șt. Gusti, din col. I Senat; Al. P. Stoica, p. ștergerea lui Th. Pantazi din col. I Cameră și Județ; Idem p. ștergerea lui I. Șteinheld, din col. I Cameră și Județ; Idem p. ștergerea lui Șt. Mandrea, din col. I Cameră și Județ; Idem p. înscrierea lui A. A. Tăutu, în col. I Senat, Cameră și Județ; Idem p. ștergerea lui G. C. Chirilă, din col. I Cameră și Județ; Idem p. ștergerea lui Șt. Gusti din col. I Cameră și Județ, Idem p. ștergerea lui D. Frătiță din col. I Cameră și Județ; Idem p. ștergerea lui N. Grințescu din col, I Cameră și Județ; Idem p. ștergerea lui Gr. G. Pascu, din col. I Cameră și Județ; Idem p. ștergerea lui I. I. Motăș din col. I Cameră și Județ; C. Chirilă, p. înscrierea lui Emil Flach, farmacist în col. I Cameră și II Senat; Idem p. înscrierea lui Pompiliu Antonescu în col. I Cameră; Cesar Simionescu, p. înscrierea lui Iulius Friebel în col. II Cameră; N. V. Ștefăniu, p. înscrierea lui Al. P. Stoica în col. II Cameră și județ. Th. Theodorescu, p. înscrierea lui I. Ulman în col. II Comună. Idem, pentru ștergarea lui G. Tanasă din col. II Cameră, Comună și județ. Idem pentru înscrierea lui N. Bănică în col. II Cameră și Comună. V. Nicolescu, p. înscrierea sa în col. I Comună, județ și Senat.

❑ **Iarăși locurile comunale.** — Chestia locurilor comunale, pare a deveni o chestie ce frămîntă adînc administrația comunală.

Incă nu s'a limpezit chestia locului din str. Comănescu, și iată că la ordinea zilei e una nouă, care se prezintă mai în aceleași condițiuni.

*

Comuna dispune de un loc în strada Cucu, care se află în apropierea unei case cu două etaje, aparținînd unui evreu.

Evreul se tot interesa să cumpere locul, și cerea să fie scos în licitație.

In conformitate cu legea, s'a numit o comisiune, care să evalueze locul.

Această comisiune, compusă din d-nii Enea și Savul, au evaluat locul la 5 lei metrul patrat, evaluare, ce a fost aprobată de consiliul comunal, în una din ședințe.

Dar licitația nu s'a mai ținut.

*

Și nu s'a ținut, pentru că s'a procedat și aci, după sistemul adoptat la str. Comănescu.

Pentru a se favoriza pe un prietin al regimului, care nu e proprietar, care nu are nevoie de acest loc, și care totuși vra să-l cumpere, bine înțeles fără licitație, toate lucrările au fost anulate, precum și evaluarea făcută și s'a numit o nouă comisiune, care de astă dată a evaluat locul numai la 1 leu și 50 bani, metrul patrat,—în loc de 5 lei, cum evaluase prima comisiune.

*

Transacția încă nu s'a făcut și probabil că va întîrzia, în urma acestor destăinuiri.

❑ Industriașii și comercianții din localitate, cari au legături cu Egipetul vor fi invitați la o consfătuire la Camera de comerț, pentru a-și da părerea, cu privire la încheiarea unei convenții comerciale cu Egiptul.

Aceasta în urma dorinței ministerului de industrie.

❑ Primul procuror însoțit de d. dr. Grossi, s'a transportat azi la Bivolari, pentru a se face autopsia cadavrului unui lucrător, care a încetat eri din viață.

Sunt indicii, că e la mijloc o crimă.

❑ Rău făcători s'au introdus astă noapte în circiuma lui Marcu Leib Haimovici din strada Socola.

Hoții s'au coborît prin coșul casei în odaia circiumei, unde spărgînd teșgheaua, au furat o sumă însemnată de bani și 3 ceasornice.

Ei s'au făcut nevăzuți.

*

O încercare de spargere s'a încercat a se face astă noapte la debitul de tutun Popovici, tot de pe strada Socola. Hoții au început a sparge zidul casei, fiind însă simțiți au dispărut.

Poliția detectivului *Nick-Stroja*, bănuește că aceiași rău-făcători, au încercat și spargerea de la debit, și sunt în așteptarea unui denunț ca să-i pue pe urma hoților.

❑ Trenul care venea astă-zi la orele 2 40 de la Pașcani, a tăiat în dreptul manufacturii de tutunuri, pe un băiat de 16 ani, îmbrăcat în bluză de lucrător.

Nenorocitul, al cărui identitate n'a fost încă stabilită, a sucombat.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

❑ Consiliul de disciplină al baroului din Iași, se va întruni mîine Joi ora 2, spre a rezolvi mai multe chestii urgente.

❑ Sinuciderea d-lui C. G. Baltă.

La moșia Borșa, din județul Iași, s'a sinucis astăzi dimineață tînărul C G. Baltă, fiul d-lui George Baltă.

Moartea a fost imediată. Cauzele sinuciderei nu se cunosc, se știe numai că sinucisul suferea de o boală incurabilă.

❑ **Purtarea elevilor în afară de școală.**—Direcțiunele școalelor secundare de băieți din Iași, au primit astăzi o circulară privitoare la purtarea elevilor în afară de școală.

Iată cuprinsul acelei circulări:

In desele inspecțiuni, pe cari organele noastre de control le-au făcut, s'a constatat că purtarea elevilor în afară de școală, lasă mult de dorit: elevii fumează fără nici o sfială, pe străzile principale ale orașelor, prin trenuri și stațiuni, aruncă vorbe ofensătoare trecătorilor, petrec, parte din timp, prin localuri publice sau stau, pînă tîrziu noaptea prin grădini și parcuri.

Spre a curma aceste nereguli, sunteți rugat, domnule Director, să interveniți pe lîngă părinții elevilor, a căror conduită ar lasa de dorit, prevenindu-i că, în caz de abateri grave și orice act de incorectitudine la cari elevii vor da loc, prin localuri publice, cafenele, jocul de cărți, sau table, — sunt considerate ca atare — și vor atrage eliminarea neîntîrziată a elevilor.

Această măsură nu trebue să rămîie o simplă amenințare, ci o veți prezinta cu rigurozitate, ori de cîte ori s'ar prezenta cazul.

In același timp, veți îngriji ca, în termen de 20 zile, elevii să poarte uniforme și să aibă numărul brodat.

❑ In noul program de astă seară Mercuri 14 Decembrie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala Sidoli se cuprinde un splendid roman contimporan: **Punctul ● Negru** (Anny Bell) film de artă, ultimul produs al Scandinaviei, din seria filmelor teatrale. Interpretare magistrală a artiștilor dramatici de la teatrul regal din Kopenhaga. Cuprinde 3 părți de cinematograf. (A se cere de la controlorii cinematografului subiectul acestei piese, care se împarte gratuit).

Noul program mai cuprinde apoi:

O mare parte de vînătoare, scene și vederi filmenate în plin aer.

Necazurile unui portărel, scene humoristice.

Un barbat înblînzit, scene comice.

Astăzi Mercuri pentru ultima oară: Punctul Negru.

Mîine Joi 15 Dec. matineu la 3 ore ziua cu un program ales și Joi seara reprezentație cu program nou.

In noul program de Sîmbătă seară *Miranda*, piesă daneză în două părți, în rolul principal apare pentru întăia dată celebrul artist dramaturg Björnson, fiul poetului și al romanțierului norvegian Björnstjerne Björnson.

Telegrame

❑ Firul special, care a răspuns aseară o clipă, a bine-voit a se deranja din nou, așa că nici azi n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din București.

Războiul Italo — Turc

NOI LUPTE LA TRIPOLIS

Koma.—O depeșă transmisă prin telegrafie fără fir, din Benghazi, anunță că eri dimineață inamicul a început să înainteze.

Diferile coloane, de cîte-va mii de oameni, cu artilerie, s'au dispus pe frontul nostru de răsărit, înaintînd de la mare pînă la Berca, la o distanță ca de 5 klm. Trupele noastre erau pregătite a-i aștepta, dar starea mării agitate, împiedică concursul vaselor de răsboiu. Inamicul înainta încet în direcția Foiat, spre redutele italiene.

De îndată ce inamicul a sosit lîngă redutele 3 și 4, italienii deschiseră focul de artilerie și opriră inamicul pretutindeni, cauzîndu-i mari perderi, care se puteau vedea și din pozițiile italiene.

Spre apusul soarelui inamicul se înapoia spre oaze. Inapoindu se, timpul deveni frumos, marea se liniști și proectoarele vaselor au putut lumina împrejurimile rămase deșerte

O neînțelegere

Paris. — Agenția Havas, comunică următoarele: circulă zvonul că s'ar fi ivit dificultăți între Franța și Germania, cu privire la delimitarea din Congo.

Academie militară

Sofia.—Ministerul de răsboiu a depus în Sobranie proectul de lege privitor la crearea unei academii militare.

O LEGE NOUĂ

Constantinopol.—Camera a votat legea care aplică drepturi de vamă, de sută la sută, asupra provenienților italienești, lăsînd guvernului libertatea de a aplica, în mod excepțional, taxa de 11 la sută asupra pucioasei italiene, care e de neaparată trebuință viticultorilor.

UN FURT STRANIU

Viena. — Rău făcători, rămași necunoscuți, au forțat eri după amiază cavoul principelui Alexandru Caragheorghevici,—tatăl regelui Petru al Serbiei —din cimitirul Sf. Marx,—furînd craniul principelui.

Bombardarea unor vase de rezboiu

Paris.—Corespondentul ziarului „Le Temps", care se află în lagărul turcesc, află din Zoughu, că bombardarea vaselor de războiu italienești nu a făcut nici o stricăciune însemnată pe toată întinderea coastei. Numai la prima bombardare din Zoughu un șrapnel a căzut într'o grupă de fugari, ucizînd trei femei și trei copii. Din care moment toți bătrînii, femeile și copii au fost transportați înlăuntrul țărei.

Cu ocazia încercării făcute la 16 Decemb. de a se lua cu asalt mormîntul Sidisaid, care e un punct strategic important, italienii au avut 7 morți între care un ofițer, și au fost respinși.

MAGASINUL

„Romînia Muzicală"

Iași Str. Lăpușneanu No- 24

— *Furnizorul tuturor Autorităților* —

Oferă Mașinele de scris **„Yost"** *noul Model No. 15 cu scriere vizibilă,* **în Rate lunare.**

Aseminea posedă un mare deposit de **Utensile** *pentru ori ce fel de* **Mașini de scris:**

Hîrtie Carbon *neagră și violetă, veritabilă englezească.*

Benzi *(panglici) pentru ori ce fel de Mașini de scris.*

Stative *pentru concepte, Radiere speciale.*

Mese *(birouri) speciale pentru aceste Mașini.*

Hîrtie cerată și Ciclostile *etc. etc.*

Advocați, Autorități, Birouri, Ingineri, Fabrici etc, se pot adresa printr'o cartă poștală pentru cumpărarea accesoriilor sus notate și furnizarea Mașinelor **„Yost"** *și venim la cerere și în* **Provincie.**

„Romînia Muzicală", Iași

— *Str. Lăpușneanu No. 24* —

AȚI AUZIT DOAMNELOR?

LA MARELE MAGAZIN DE MANUFACTURĂ ȘI GALANTERIE

La GLOBUL VERDE

NATHAN ALBRECHT & Co.

Strada Cuza Vodă (foastă Golia)

S'a pus în vînzare cu ocazia sărbătorilor, un mare asortiment de stofe de rochii și bluze, cît și un mare stock de **șolduri,** *a căror scăzămînt de prețuri întrece așteptarea.*

Deci onor. clientelă a Iașului, trebue să cumpere cadouri de serbători numai de la „Magazinul Globul Verde".

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI

și

LIBRETE DE ECONOMII

cu dobînda de

5% p. a.

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE

Dr. med. I. Nimereanu

— *Iași Str. Banu No. 1* **(colț cu strada Lăpușneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc,) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală **Milioane** BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este maşină de cusut

SINGER „66"

MASINI DE CUSUT SINGER

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat şi ţesut

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. Vinul lui Chassaing a obţinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este zilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĂRSĂTURELOR, DIARREEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilésa capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b. Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

HOŢII ŞI FOCUL sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

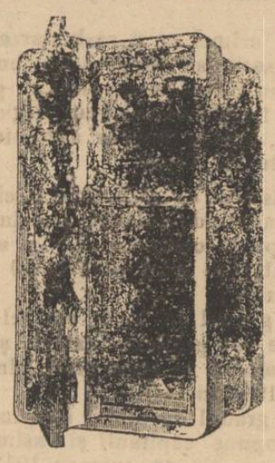

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistenţa lor colosală** şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OŢEL DE PRIMA FORŢĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tamăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale* acute şi dureroase care au resistat la numeroase alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu se ia câte 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la deţun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vre o uşurare, va lua 4 hapuri în doua zi: 2 dimineaţa, unul la deţun, şi unul la cina, séra. Nu trebue de la mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

BROSSE TAPIS

Prix 1.4 fr.

R. GARIEL, 2me, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziaru.ui «Opinia» strada Prinderei No 17.

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24.000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESU

ADMIS IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigură, radicală a bolilor de pele: eczeme, varicelă, erupţiuni, răngăluri, gerburi, scrofule, reumatismul, umorile, afecţiunile canceroase, tipere, gutuşi, ulcerile inveterate şi altor boli de provenienţă impurităţeşte şi alterarea sânge.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS OLLIVIER

Acest pesmeţ d'un gust forte plăcutŭ şi de digestiune uşoră se conservă ani integri în orice temperatură şi climă. Dupe 6 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă în bolele cele mai inveterate. — *Ŭă broşure acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportŭ seŭ oficiŭ a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acestŭ pesmeţŭ oferŭ unŭ remediŭ de compositiune constantă, de preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot de servicii mari humanităţiĭ.»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ — 60 ANĬ DE SUCCES IN TOTE TĂRILE

GRILLAGES 1 m. de haut. 1 m. de large 0f30c.

Gaym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

MONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie PARIS

Abreuvoir pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner. Instalaţiune de lumină electrică, executată de Ioban Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi str. Păcurari

bani Exemplarul

ABONAMENTE

n an . . . . . 20 lei
luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

edacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1472—Vineri 16 Decembrie 1911

In pilnă activitate economico-socială

Aruncîndu-ne privirea în jurul activității economico-politice, a ramului bătrîne conservatoare, condusă de marele economist și genialul om de stat, Petre P. Carp timp de peste 40 de ani, găsim golul cel mai complect, dezastrul geniului, goliciunea intelectă a omului.

Nu voim să șicanăm pe șeful actual al partidului conservator,—dar nu găsim nicăiri vre o scîntee aruncată de geniul său, în întreaga operă de transformare a Romîniei moderne.

Ferul roș, nu poate fi aruncat asupra trecutului actualului prim-ministru; dacă omul n'a făcut nimic, cum se poate să fi comis greșeli, proste ori nevroite. Instituțiile de credit, nașterea industriilor naționale, desvoltarea instrucției publice, chestia națională etc., sunt opere sau ale partidului liberal sau ale șefului nostru, d. Take Ionescu.

Și are dreptate primul-ministru să tragă ferul roș, căci numai ferul roș va putea șterge rușinea neactivității șale de om de stat, începînd chiar din primii ani ai tinereței.

Dacă d. P. P. Carp, nu s'a ilustrat ca om activ în trecut, cauzele sînt, frămîntările din partidul conservator, frămîntări provocate tot de d-sa, nu-i vorbă. Acuma însă d. Carp s'a pus pe treabă.

Liberalii, reprezintă democrația budgetară, liberalii au creat instituțiile de credit necesare progresului națiunei, pentru a'și căpătui partizanii.

Dacă d. Carp, n'a făcut nimic, apoi n'a făcut nimic pentru a nu-și căpătui partizanii;—acuma însă s'a pus pe treabă. A început cu ieftinirea traiului. Chestia s'a cam încurcat chiar de la început, traiul s'a scumpit. Dar asta nu face nimic, primul ministru merge înainte. Și o duce bine.

Modifică legea patentelor, în scopul eftenirei traiului; apără de plata impositului funciar, imobilele cu un venit sub 300 lei anual, tot pentru a efteni traiul.

De sigur, primul-ministru are dreptate. Dacă nici cu golul ce se va deschide în budgetul Statului, din modificarea legei patentelor și scutirea de impozit a imobilelor cu venit sub 300 lei pe an, nu se va efteni traiul, lucrul ar fi extra-ordinar. Opoziția contestă valoarea concepțiilor economico-financiare ale primului ministru, dar cine ar îndrăzni să zică, că partidul conservator sub șefia d-lui Carp nu se află în plină activitate economico socială?

Cetățenii vor vedea, că de îndată ce legile acestea vor fi votate, se va efteni: pîinea, carnea, orezul, cafeaua, pînă și chiar zaharul se va coborî la 80 kgr. Noi pretindem, că suprimarea taxei patentei la patentabilii de clasa 6, 7 și 8, ca și suprimarea impositului funciar la imobilele cu venit sub 300 lei anual, sunt o mare eroare, fără nici un rost economic sau social.

In timp ce sumele perdute de Stat prin reformele primului-ministru, ar fi făcut într'adevăr operă de eftenire a traiului, dacă acele sume ar fi fost afectate la sporirea salariilor funcționarilor mici. Dar la așa ceva nu s'a gîndit primul-ministru, dușman al democrației budgetare, peste marele opere de reformă, care au creat Romînia de azi.

Guvernul se află în plină activitate economico-socială, dar a apucat pe cale greșită, ar vrea să facă ceva, dar nu știe ce și cum să facă.

La industrie și comerț se făurește o lege pentru meseriași, dar ministrul vrea ca cu forța, să se recunoască binefacerile legii.

Prefecții nu dau voie meseriașilor să critice, să ceară proiectul de lege. Dacă legea e făcută de d. Neniţescu ie bună, trebue să fie bună. Ce a făcut rău în țara aceasta d. Neniţescu? Nu e așa? Toate legile create de d. Neniţescu în țara romînească au fost bune, pentru ce n'ar fi bună și legea meseriilor? Nu căutați în colecție, că nu veți găsi legi concepute de d. Neniţescu, care să-i dea dreptul la recunoștința țărei.

Legea meseriilor ie bună, spun prefecții, o spune chiar ministrul, așa trebue să fie. Dar răbdare.

Veritas

Alegătorii dobrogeni

Se pare că d-nii Carp și Marghiloman au făgăduit delegaților dobrogeni că vor prezenta un proiect de lege, care va permite să se revină asupra nedreptăților comise în chestia listelor de cetățeni romîni, care au fost alcătuite în cele două județe din dreapta Dunărei.

Nu cunoaștem formula guvernului. Vom da însă părerea noastră, —dar o părere absolut necesară, Nedreptățile comise întrec orice închipuire.

Acei care au urmărit recursurile înaintea Curței de Casație, au înregistrat cu durere fapte, care dacă s'ar menține, ar constitui pentru țară o rușine mai mare de cît o înfrîngere pe cîmpul de războiu. Cunoaștem oameni cari, luînd cunoștință de anume nedreptăți, au desperat viitorul acestei țări.

Suntem adversarii ireductibili ai acestui guvern. De aceia e cu atît mai prețioasă aprobarea noastră, atunci cînd recunoaștem că vede just.

Și cum chestia aceasta depășește limitele de partid, ne vom spune părerea în public, pentru ca ea să poată sluji celor în drept.

INEXACT!

— Adjectiv franco-romîn, rostit de d. Dimitrie Grecianu, ca debut parlamentar, în ședința dela **13** *Decembrie, a Camerei.*

Romînul, la țară, zice că 13 ie pontul dracului. Pretutindeni în lume cifra 13 are adversarii și aderenții sei: unii pretind că 13 ie cifră rea, alții, din contra, că ie de bun augur. La Paris sunt teatre, cari, în ce privește zisa cifră, împacă pe toată lumea: sunt fotolii numerotate cu 12 și 12 bis, apoi cu 13 și 13 bis.

Envoiatul extra-ordinar al M. S. Regelui, șerul Démétre, se va plasa, de sigur, între aderenții lui 13: căci într'o zi 13, a lunei Decembrie 1911, glasul seu, pentru prima oară răsunat-a în sala de ședinți a Camerii.

Domnul Grecianu a reușit chiar să debuteze ca orator parlamentar, înainte de a fi debutat pe jilțul prezidențial, căci, de și vice prezidente al Camerii de la constituirea ei în halul actual, d. Grecianu n'a prezidat încă nici o ședință.

Stenografii, asemenea fonografelor, au înregistrat numai decît vocea stăpînului Iașului: ea a trilat, dulce și energic, un singur cuvînt, un singur adjectiv: *inexact*. Pe urmă oratorul, extenuat, s'a pus pe răcoreală.

Adjectivul a fost suspinat, în onoarea prefectului poliției Iași. Dacă n'ar fi fost vorba de o ispravă a acestui celebru, în discursul d-lui I. Grădișteanu, d. Grecianu n'ar fi debutat cu adjectivul, nici macar cu o monosilabă.

Fenomenul s'a întîmplat în zi de 13. In zi de 13 adjectivul a fost glăsuit, înregistrat de stenografi și de reporterii parlamentari. Corectura nu va fi nevoe să fie trimisă oratorului: nimeni nu va atenta la simplicitatea adjectivului pronunțat. Dar ceea ce ar trebui să facă adjectivistul, este să provoace pe alegătorii colegiului I Cameră, la o întrunire și să le dee socoteală de activitatea sa parlamentară, cu care prilej va face bine să și complecteze adjectivul, care a format obiectul, forma și fondul discursului seu inaugural, din 13 Decembre.

In adevăr. Adjectivul este un cuvînt care se adaugă la substantiv, pentru a-l determina sau califica. In cazul parlamentar de care ne ocupăm, adjectivul a fost pronunțat, fără a fi fost precedat de substantiv.

Recunoaștem că frigurile de autor l'au împedicat pe d. Grecianu să spună și substantivul și adjectivul. Dar d. Grecianu va fi mai cu curaj înaintea alegătorilor și va da drumul și substantivului.

Noi îl vom reproduce în extenso.

Nebunul prefectului

La marele iarmaroc de conștiinți inguste, acum un an, cînd doctrina și puritanismul junimist, își dăduse, în mod franc, poalele peste cap, fusese iarmaroc și în Iași.

Aci mai cu rezon ca ori unde. Fiind că în Iași scosese primele vaete puritanismul și „jos concesiile politice"; fiind că aci ele fusese alaptate la pepturile „junimei", de ce n'ar fi fost și crematoriul lor?

Cu declararea în stare de faliment a trecutului, fusese însărcinat d. Grecianu.

Englez de felul său, cinstit și amator de a conrupe, d. Grecianu înmormîntase principiile junimiste cu zîmbetul malițios al cioclului, care se bucură cînd dă la vale un mort, fiind-că cioclul trăiește din morți și junimizmul trebuia să trăiască prin înmormîntarea trecutului.

Domnul Grecianu, ca să distrugă puritanismul junimist, deschisese tarabă și conștiințele clasice veneau la sediul tarabei, nu doar cumpărătorul se cobora la ele. Oameni cu voturi de vînzare, erau urcați în trăsuri cu coșul rîdicat și duși la sediul crematorului puritanismului—pereche la chelnerii de oteluri, care furnisează, în mod discret, amuzamente zise bestiale—pasagerilor de provincie.

Un domn Gr. Mavrodi figura și el în lista alegătorilor. Ba chiar a alegătorilor colegiului I. Și el fu adus, ca, prin cumpărătura voturilor sale, să contribuie la împlîntarea unei cruci de lemn de mesteacăn—lemn ieftin, d'asupra grandiosului mausoleu pe care stau gravate literele: „aci odihnește cinstea junimistă.

Pe degeaba n'a fost nepuritinat alegătorul Mavrodi. Sistemul era: donnant — donnant. Alegătorul Mavrodi ceruse, în schimbul voturilor, un loc de agent în poliția de siguranță.

Execrabil și ieften—dar atîta a cerut. După aceea, în contul alegerilor comunale și alegerilor județiene, Mavrodi rîdicase pretențiile la o avansare: să-l facă comisar de siguranță.

I s'a promis. Asta ie o specialitate junimistă: în a promite sunt foarte largi. Dar promițătorul, prefectul, nu s'a ținut de cuvînt, iar alegătorul, Mavrodi, l'a amenințat cu moartea.

Prefectul, îngrozit, a decretat că un om care vrea să împuște pe un semen al său de așa minimă importanță—cum ie prefectul poliției Iași—nu poate fi om normal și, deci, trebuie declarat atins la facultățile mintale și... internat.

Oribile vremuri!

Serbătorirea d-lui Haret

E frumos exemplul ce se dă țării prin proslăvirea oamenilor, cari au pus umărul să miie carul statului cu ceva mai înainte. Fiecare cetățean în sfera lui de acțiune e o forță de radiare a progresului și rezultanta eșită din această înturlucare a tuturor forțelor se manifestă prin exuberanța unor anumite personalități, cari au fost sorocite să reprezinte nexul acelor forțe.

In progresul acestor forțe, omul cată să pue partea bună a sufletului, atît cît un om nu poate să o aibă. Prin partea negativă a spiritului, omul nu contribue la progres, căci cu răul nu se hăește nici de un parmac progresul.

Spiru Haret a avut norocul să întrupeze în cele 3 ale lui ministere progresul social făcut prin școală, valorificînd energii sociale, ce erau nesocotite. E mult lucru cînd știi să produci energii din forțe latente. Din armata de mii învățători ce trăiau răzleți pe întinsul țării, și în care erau puteri, ce izolat ici pe colea făcuse dovada agerimei și pătrunderii rolului lor social, d. Haret a știut sintetiza și generaliza utilizarea acestor forțe, și azi, din părăuașe mici și multe s'a făcut rîu puternic, torent chiar, care nu mai poate fi oprit, căci s'ar rupe zăgazul.

In această operă înfăptuită, sărbătoritul și-a explicat izbînda prin formula: am avut un plan și am lucrat cu dragoste, nu cu ură. Nu vom întuneca prin nimic valoarea serbătoritului, dar nici omul, nici partidul ce l'a sprijinit nu au fost propoveduitorii dragostii, și nici a unui plan hotărît.

Dl. Haret a fost ministru în trei rînduri. Evoluția politică la d-sa s'a făcut deandoasele: In cel dintâiu minister a fost ministru școalelor, lucrînd cu toate forțele reale ale școalei. In al doilea minister rațiunea clubului a stăpînit pe ministru și scrisoarea sa deschisă, adresată d-lui C. Disescu, e o pagină vie de evoluția negativă a spiritului d-lui Haret. Iar în al 3-a al seu minister, d. Haret a fost caua învățămîntului, și ce dovadă mai vie a acestei indiavoliri a spiritului seu de cît condemnarea ce i-a făcut justiția țării prin contencios, iar în învățămînt a adus domnia Cazacilor.

Calitate de om de stat n'a avut nici odată d. Haret, căci duhul rău a mers din potrivă. D-sa a îndepărtat tot ce era gîndire curată școlară și a desvoltat în juru-i clientelă, clică, cazaci. Scrutați sufletul oricărui membru al corpului didactic și în afară de ceata cazacilor, asta e apreciarea asupra omului.

Iar în sporul lăuntric al școalei, tot ce a fost dibuială, tot ce a fost experiență s'a făcut, căci lungul său minister l'a făcut să reformeze mult, *dar nu bine*. In învățămîntul rural a scoborît nivelul cărții; în învățămîntul secundar e atîta dezordine, că trebue o primenire generală; iar în învățămîntul superior s'a deschis poarta ariviștilor, scoborînd nivelul recrutării corpului universitar.

Iar ca administrație, numai cine apela la castele *negre și roșii* ale ministrului mai putea spera ceva, încolo lumea cazacilor tăia și spînzura, așa că e o întreagă epopee administrația cazacilor d lui Haret.

Iar cînd a fi să se scrie veriga evoluției noastre economice, de sigur se va spune: în cei 10 ani ai ministerelor d-lui Haret, s'a văzut la țară cu urechile, s'a auzit cu ochii, s'a umblat cu mînele, și s'a apucat cu picioarele, căci neflind organe speciale, creiate în stat, ministrul de rezort a pus în slujbă socială acele organe, ce le-a putut găsi, ca și la eșirea sa la pensii să fie proslăvit de 200 profesori și de 100 de neprofesori, pentru ceia ce n'a făcut ministrul pentru școala publică și în afară de școală.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Spre reportagiu

Se vorbește mult despre noua mișcare literară în țeară la noi. Dacă n'ar avea ființă o asemenea intensă mișcare, s'ar fi înjghebat oare acea puternică „Asociație a Scriitorilor" și am fi cetit oare în ziare acea delicioasă polemică între unii scriitori talentați?

Dar spectatorul care stă de-oparte, are uneori impresia că în dauna unor adevărate progrese literare s'ar putea vorbi astăzi, numai de o dezvoltare a... reportagiului literar, iar însăși izbînda publicațiilor recente întărește numai această impresiune: odată cu reportagiul politic și ziaristic s'a desvoltat și... celălalt.

Bună oară.

In ajunul apariţiunii numărului cutare dintr'o răspîndită publicaţiune secretariatul anunță prin ziarele de tiragiu:

„Cetiți numărul de mîni al „Flacărei" cu proză și versuri, semnate de d nii Duiliu Zamfirescu... etc".

Urmează o serie de nume, orînduite în ordinea reputațiunii, ori a popularității lor. A devenit și popularitatea un articol rentabil...

Cetitorul cumpără numărul anunțat. Și ce găsește în locul „bucății" anunțată în sumar, ca datorită — de exemplu — academicianului Duiliu Zamfirescu? Cîteva rînduri—la „ecouri" — în care scriitorul roagă a se lămuri cetitorii că strofa publicată într'un număr anterior și semnată cu inițialele D. Z. *nu* este a d-sale, ci a unui anonim omonim.

Coincidența care—credem—a provocat rîndurile? Că în ultimul număr al „Convorbirilor literare" s'a tipărit o schiță — foarte plastică, deși cam prea realistă ca să fie semnată de un academician cu numele întreg—„La Buduiu" iscălită D. Z.

Confuzia într'adevăr ar fi fost posibilă. Dar a te folosi de o... lămurire negativă, pentru a afișa, prin ziare și placarde, un nume... rentabil, însamnă că publicitatea literară de modă nouă e preocupată *nu* de bogăția literară, ci de nume sunătoare, escluziv.

Rentabilitatea numelor consacrate duce de o vreme încoace, la abuzuri,—duce la exploatarea lor, iar abundența forțată duce la anemiarea talentelor prea la modă.

De aceea o prea mare extindere a revistelor, un cult excesiv al... tiragiului, nu sunt fenomene destinate să ne bucure din cale afară mult.

Și dacă am scris rîndurile aceste — e că ele cadrează cu reportagiul... beletristic și se pot face și pe alții să reflecteze...

Rodion

SCENA ȘI CARTEA

In stagiunile de teatru.—Arta bavardă.—Glorie statornică și efemeră.—O rivalitate discretă.—Cartea și teatrul.—Cinematograful.—Psihologia diferenței.—Eloquența cifrelor.—In favoarea cărții.

Lunile de iarnă sunt pretutindeni lunile de triumf pentru arta dramatică.

S'ar putea zice că sunt luni de izbîndă și pentru alte arte. Muzeele sunt frequentate de... călători, chiar dacă „Saloanele" se deschid în primăvară. Se tipăresc volume noue, — cari însă sunt scrise și meditate în timpul verei. Intr'adevăr, cartea nu triumfă iarna, căci serile lungi sunt jertfite, aproape esclusiv, teatrului.

Urmăriți ziarele cu rubricile lor de recenzii, cetiți revistele, începînd chiar cu acele de literatură. Veți vedea că mult mai mult spațiu se rezervă scenei, dărilor de seamă teatrale, decît lucrărilor literare propriu zise. Insumi actorii devin personagii mai importante, mai interesante decît scriitorii. O interpretare a unui rol, o nouă „creațiune" preocupă critica infinit mai mult decît apariția unei cărți. Arta dramatică este, prin excelență, arta sgomotului, arta cea vie, arta de... reclamă și s'ar părea că și actorul, conștient că se bucură numai de o glorie efemeră, luptă ca să guste în toată intensitatea ei, senzația publicității imense.

*

Există oare, în urma acestor împrejurări, o rivalitate între teatru și... literatură? Intrucîtva.

Un psiholog rafinat și scriitor de geniu, Anatole France, a sintetizat oarecum lupta tăcută, rivalitatea discretă între teatru și între carte:

„...Eu nu cred că 1200 persoane adunate ca să asculte o piesă de teatru, formează un consiliu inspirat de eterna înțelepciune; dar publicul, așa mi se pare, adnce de obicei la spectacole o naivitate sentimentală și o sinceritate de spirit care dă oarecare valoare sentimentului pe care-l încearcă.

Mulți oameni, despre cari nu-i cu putință să știi dacă din ceiace au citit, sunt în măsură să și dea socoteala destul de exact de aceia ce au văzut reprezentîndu-se. Cînd citești o carte, o citești cum vrei, o citești sau mai bine citești în ea, ceiace vrei. Cartea lasă să lucreze imaginația. Așa, spiritele aspre și comune nu culeg dintr'insa decît o plăcere palidă și rece. Teatrul d'impotrivă arată totul și te dispensează să ți mai închipui ceva. De aceia el mulțumește pe cei mai mulți. Și tot pentru asta nu prea place spiritelor visătoare și meditative. Aceștia nu iubesc ideile decît pentru prelungirea lor și pentru ecoul melodios pe care ele îl deșteaptă în ei. Aceștia n'au ce face într'un teatru și preferă plăcerii pasive a spectacolului, bucuria activă a lecturei.

Ce-i cartea? Un șir de semne mărunte. Nimic mai mult. Cetitorul însuși trebue să scoată formele, culorile și sentimentele cărora corespund aceste semne. Va depinde de el ca această carte să fie aspră sau strălucitoare, mișcătoare sau rece. Și zice, dacă vreți, că fiecare cuvînt al unei cărți este un deget misterios, care atinge o fibră a creerului nostru, ca o coardă a unei harpe și trezește astfel o notă, în sufletul nostru sonor. In zadar mîna artistului ar fi inspirată și savantă. Sunetul pe care-l va scoate atîrnă de calitatea coardelor noastre intime. Nu e acelaș lucru cu teatrul. Semnele acelea mărunte și negre acolo sunt înlocuite prin imagini cari trăiesc. Delicatele caractere tipografice cari lasă să ghicești atîtea, sunt înlocuite cu bărbați și femei, cari n'au nimic vag și misterios. Totul este exact determinat. Reese de aci că impresiunile primite de spectatori, sunt cît se poate de deosebite ca și fatala diversitate a sentimentelor omenești.

Astfel se poate vedea, la toate reprezentațiunile (pe cari nu le turbură cer-

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrgusorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debili tăţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

turi literare sau politice) stabilindu-se între toţi azistenţii, o vădită simpatie.

Dacă socoteşti, de altfel, că teatrul este arta care se depărtează cel mai puţin de viaţă, poţi înţelege cu uşurinţă că e cel mai uşor mod de a înţelege şi a simţi şi poţi încheia de aci, că asupra lui, publicul se înţelege mai degrabă şi se înşeală mai puţin..."

*

E poate, în rîndurile aceste de analiză fină, explicaţia succesului uşor al genului teatral. Statisticile de... iarnă sunt eloquente. Chiar dăunăzi se putea ceti în ziare ce sume fabuloase au încasat în 1910 teatrele pariziane. Mai mult, fără îndoială, decît toţi autorii de romane, nuvele, poezii şi — oamenii de ştiinţă la un loc.

E drept că se anunţă un rival primejdios al teatrului: cinematograful. Dar care va fi cartea viitoare care va reuşi să atragă asupra-şi succese atît de vii şi de mari cum cunoaşte astăzi numai scena?

A.

Litere-Ştiinţe-Arte

Societatea Rominilor din Paris. —Prin iniţiativa cîtorva persoane de elită din colonia romînă din Paris, s'a înfiinţat acolo o societate de ajutor pentru Romîni.

Cu banii strînşi prin donaţiuni şi cotizaţiuni lunare s'a putut închiria un mare local, ce are două secţiuni, restaurant şi bibliotecă cu sală de conferinţe.

La restaurant studenţii găsesc, în schimbul sumei modeste de 1.10 fr. o hrană curată şi substanţială, care reprezintă o valoare reală de 2—2.50.

Un număr oare care de studenţi săraci şi meritoşi au hrana în mod gratuit, pe cînd alţii, cu mijloace restrînse, se bucură de o reducere simţitoare la suma de 1 f. 10.

Scopul societăţii, însă, nu e numai să îngrijească de igiena şi întreţinerea trupului, ci să contribue şi la îndrumarea tineretului studios romîn, pe calea binelui, a moralei, a solidarităţii şi a studiului.

Pentru aceasta s'a înfiinţat secţiunea conferinţelor, care vor fi ţinute chiar de unele personalităţi ca d, Gabriel Hanotaux, Poincaré şi alţii.

Răposatul Const. Lahovary a lăsat societăţii biblioteca sa de 5000 de volume, pe care studenţii le-au catalogat ştiinţificeşte.

Din nenorocire ea nu conţine nici o carte romînească. Cum însă ar fi de dorit să se găsească şi operile scriitoriior noştri, şi cum pe de altă parte, faţă de marile cheltueli pe care le are societatea, ea nu e în măsură să le cumpere, ar fi frumos dacă scriitorii romîni ar binevoi să contribue la opera de mai sus, trimiţînd în chip gratuit scrierile lor la adresa: *Société de secours des Roumains de Paris:* 40 rue de Seine.

*

Faimosul hotel Biron din Paris—în care spuneam că e vorba să se înfiinţeze un muzeu Rodin, este trecut la nemurire în „Revue Sans Gêne" de d nii Rip şi Bosquet.

Interesant este că între persoanele ce figurează în acţiunea piesetei, autorii pun şi pe *De Max.*

In ziarul artistic „Escelsior" de la 20 Decembrie se reproduce o scenă din piesa pomenită mai sus sub titul „Mr de Max est expulsé de l'Hôtel Biron".

*

Artiştii experţi din Viena şi Budapesta, vor avea la rîndul lor, o senzaţie rară,—un examen la fel, care a avut loc la München.

E vorba de dansatoarea Villany, care după cum se ştie dansează absolut goală, a dat la München, o reprezentaţie în faţa unei comisiuni de membri ai academiei de artă, aleşi drept experţi.

Academicianii, printre cari Defregger, Stuck Hahn şi Junk, cari au veghiat în persoană să nu pătrundă în sală vre'un nechemat, au fost încîntaţi de graţiile dansatoarei şi au opiniat că intervenţia poliţiei este o nerozie.

Să vedem care va fi părerea experţilor austro-maghiari.

N'are cumva intenţia să se supună unui examen şi la noi?

Ii promitem toată indulgenţa!...

*

Japonezii vor să introducă şi codul napolitan.

Pentru aceasta guvernul Mikadoului a trimis un procuror general, care să studieze la Palatul de justiţie din Versailles, mecanismul procedurei franceze.

*

Chiar ziarele anti socialiste recunosc, că Jean Jaurés a rostit, acum cînd cu discuţia acordului marocan în Camera Franceză, unul din cele mai mari şi mai viguroase discursuri parlamentare din cîte a rostit vr'odată.

*

Publicistul italian Raqueni arată prin „La Novelle Revue" că regele Italiei ar fi fost la început contra războiului, dar în urmă ca monarh constituţional a cedat guvernului, recomandînd numai primului ministru să se verse cît mai puţin sînge.

...Sînge italian, bine înţeles!

*

„Caduceul" este titul unei noui piese de Henri de Rothschild, autorul cam cotestat al dramei „Rampa"...

Piesa va fi jucată la Vaudeville. Cetită interpreţilor, ea a plăcut, zice-se foarte mult.

Subiectul piesei atinge viaţa medicală modernă. Se ştie că Henri de Rothschild este doctor în medicină.

*

In jarul Londrei se fac acum vînători cari iau, prin impetuositatea şi veselia cu cari se fac, proporţiile unor adevărate campanii contra bietelor fiare.

Prin mulţimea vînătorilor, cari iau parte prin felul cum se execută ordinele organizatorilor şi prin frumuseţea şi armonia manevrelor premergătoare, aceste sporturi se ridică pînă la nivelul unor adevărate jocuri nu numai de sprintenie dar şi de disciplină şi înţelepciune.

*

STRUNA ZILEI

DEPRINDERE VECHE

«...Nereuşind, prefectul a împiedecat ţinerea întrunirii prin stingerea luminei în sală».

«Opinia».

A stînge—o, să nu vă miere! —
De cînd fu'n pompierie,
Pentru el nu-i o plăcere,—
Ci mai curînd—o datorie.

AŢI AUZIT DOAMNELOR?

LA MARELE MAGAZIN DE MANUFACTURĂ ŞI GALANTERIE

La GLOBUL VERDE

NATHAN ALBRECHT & Co.

Strada Cuza Vodă (foastă Golia)

S'a pus în vînzare cu ocazia sărbătorilor, un mare asortiment de stofe de rochii şi bluze, cît şi un mare stock de şolduri, a căror scăzămînt de preţuri întrece aşteptarea.

Deci onor. clientelă a Iaşului, trebue să cumpere cadouri de serbători numai de la „Magazinul Globul Verde".

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultaţiuni 3—6 p. m.

— Strada Ştefan cel Mare No. 6 —

(intrare prin bolta magaziei Kahane

IN BIUROUL

Isidore Margulies

— Str. Stefan cel Mare No. 27 —

sunt vacante: un loc pentru un tînăr, care să se ocupe cu vama, gara şi operaţiile respective; şi un loc pentru un tînăr, cate a mai lucrat la registre de biurou.

INFORMAŢII

❑ Cu prilejul morţii regretatului nostru prietin Georges Strâjescu, d. Take Ionescu a trimis următoarea telegramă, văduvei defunctului:

„Sunt adînc mişcat şi dureros atins de moartea bunului meu prietin. Inţeleg jalea d-tale şi nu mă încerc să ţi trimit imposibile consolaţiuni; dă-mi voie să-l plîng cu d ta."

❑ Examenul de capacitate al profesorilor de muzică a fost fixat pentru ziua de 8 Ianuarie 1912.

Juriul examinator se compune din domnii D. Popovici Castaladi şi Kiriac, profesorii la Conservatorul din Bucureşti.

❑ Pe ziua de astă-zi, 15 c, d. I. Antoniu, grefier contabil al penitenciarului Iaşi, a fost înaintat director cl II a închisorei Pîngăraţi, iar grefier la Iaşi a fost numit d. C. Mitache.

❑ Patru ore de Istorie sunt vacante la şcoala comercială elementară din Iaşi.

❑ **Examenul pentru titlul de învăţător.**—Privitor la examenul pentru obţinerea titlului de învăţător şi institutor definitiv, care examen se va ţine cu începere de la 1 Marie 1912, ministerul publică următoarea decizie:

Sunt chemaţi la acest examen învăţătorii, institutorii şi ajutorii învăţători, cari pînă la 1 Martie 1912 vor avea trei ani împliniţi de cînd funcţionează cu titlul provizoriu de învăţămînt.

Examenul va consta din două probe, una extemporală conform art. 152, a doua de practică pedagogică. La ambele probe candidaţii trebue să obţină media 7; urmează dar că acei cari vor obţine o notă mai mică la proba extemporală nu vor mai fi admişi la proba de practică pedagogică.

Preşedinţii comisiunilor vor incunoştiinţa, prin revizoratele şcolare, pe fie care candidat în parte, cînd şi unde are a se prezenta pentru a-şi trece examenul. Revizorul este dator să înainteze preşedintelui comisiunii dovezi din partea celor chemaţi la definitivat de primirea acestor înştiinţări.

Nici un candidat nu poate părăsi postul, de cît pentru termenul chemării.

In preziua ţinerii probei de practică pedagogică, fie care candidat va trage un plic cu chestiunea ce va trata a doua zi, pe care îl va semna cu numele şi pronumele său şi apoi îl va încredinţa preşedintelui.

In ziua fixată, cu două ore înainte de începerea lecţiunii, fie care candidat îşi va desface plicul ce fusese încredinţat preşedintelui şi pe urmă îşi pregăteşte lecţiunea într'o sală anume a şcoalei sub pază de necomunicare, fără a i se permite note sau cărţi.

Candidatul va prezenta comisiunii planul lecţiunii model ce va avea să ţină în clasă cu şcolarii, asupra unui subiect din limba romînă sau aritmetică, după programul şcoalei primare. Această lecţiune va dura o jumătate de oră şi se va ţine numai cu elevii clasa III şi IV primară.

Rezultatul se pronunţă în fie care seară pentru cei examinaţi în acea zi, consemnîndu-se printr'un proces-verbal şi nota medie obţinută la fie care candidat.

Pentru recomandarea în obţinerea titlului definitiv, candidatul trebue să întrunească cel puţin media 7.

Institutorii şi învăţătorii cari, fără motive valabile, vor lipsi de la examen, vor fi consideraţi ca respinşi.

❑ **De la cercul didactic.**—Cercul didactic din Iaşi e în plină activitate. In şedinţa de Mercuri s'a expus membrilor rezultatul audienţii celor 3 membri din comitet la d. ministru Arion. Cercul a luat cunoştiinţă cu deplină mulţumire pentru rezultatul în parte mulţumitor. Apoi d. Ion Apostol, institutor a dezvoltat subiectul conferenţei sale tratînd despre: *„Cuza Vodă şi reformele sale în biserică"*. Conferenţiarul abia în 14 Decembrie 1911 are prilejul să-şi desvolte conferinţa sa răspuns la discursul parlamentar al d-lui N. Iorga, rostit în camera liberală din 1909, cînd cu reforma legii sinodale. D-sa combate pe şeful naţionaliştilor, care de şi face exces de cuzismul său, cînd vine însă la ele bisericeşti, Iorga crede că Cuza Vodă a intinat biserica. Tema nu e uşor de susţinut, dar nici de combătut. D. Ion Apostol s'a achitat conştiincios de însărcinarea sa, şi dorim să-şi publice lucrarea pentru a produce o discuţie.

Se ştie de alt-fel că în dosul discursului lui N. Iorga nu e lectura sa istorică, e formula teologică a arhimandritului Iulius Scriban, care prin revistele teologice a scris de mult asupra acestei chestiuni, şi cum arhimandritul Scriban e un lighist în liga d-lui Iorga, iată geneza ideilor d-lui Iorga.

Asemenea şedinţe septămînale au darul de a întreţinea între membrii cercului mai strînse şi viabile legături.

❑ Domnul Diculescu, fost primar al comunei Galata, a încetat astăzi din viaţă.

MIŞCAREA ECONOMICĂ ŞI CULTURALA IN JUD. IAŞI

In „Revista generală a învăţămîntului", numărul pe Decembrie, apărut astăzi, se publică un studiu amănunţit asupra mişcării economice la sate, studiu datorit domnului N. Nicolaescu.

Reproducem, în cele ce urmează, partea privitoare la mişcarea economică şi culturală a judeţului nostru.

„Iaşii e judeţul cel mai slab din ţară, în privinţa mişcărei economice la sate, ocupînd locul 32 în ordinea de clasificare a judeţelor. La 100 şcoale are 39 bănci, obştii, magazine de consum şi societăţi de cumpătare. După numărul personalului didactic, faţă de numărul copiilor în vrîstă de şcoală, judeţul Iaşi stă între judeţele cele mai favorizate, ocupînd locul III în ordinea de clasificare.

După premisa stabilită, că activitatea economică stă în raport invers cu munca din şcoală, judeţul Iaşi se găseşte în cele mai princiosse conditiuni (învăţători foarte mulţi şi activitate economică aproape nulă), de a fi printre cele d'ntăi judeţe, în privinţa învăţămîntului: înscrieri, frecventare, promovare, absolvire.

Insă statistica dovedeşte că realitatea e tocmai dinpotrivă: jud. Iaşi stă pe ultimele trepte, în ordinea de clasificare a învăţămîntului. Raportînd deosebit numărul elevilor înscrişi, regulaţi şi promovaţi, la numărul învăţătorilor, în cîte trele cazuri, judeţul Iaşi ocupă locul 30; iar în privinţa absolvenţilor ce revin la fiecare învăţător, se coboară la 31. Raportînd numărul elevilor regulaţi, la acel al elevilor înscrişi, cade în locul 27; promovarea faţă de înscrieri îl coboară în cel din urmă loc, al 32; iar absolvirea faţă de înscrieri îl pun în locul 29.

Deci, cel mai slab învăţămînt din ţară îl dau şcoalele rurale din judeţul Iaşi, cu tot numărul foarte mare de învăţători, faţă de copii în vrîstă de şcoală şi cu toată lipsa de activitate economică, a învăţătorilor. In cazul acesta cum se potriveşte premisa logică şi dreaptă, (?) cu starea de fapt a lucrurilor? Dacă în judeţul Iaşi, activitatea extra-şcolară nu pricinueşte reaua stare a învăţămîntului, cum ne-o dă la iveală statistica, atunci trebue să fie o altă pricină, care o produce şi de sigur că e una cel puţin, diferită de activitatea economică. Asi-fel descoperim că această activitate nu e pricina *unică* şi *generală* de împiedecare a învăţămîntului, ci mai sunt şi altele, cu totul deosebite şi neatîrnate de mişcarea economică. In cazul acesta nu putem stabili cauzele prin premise.

Dar judeţul Iaşi, nu e singurul în această situaţie."

❑ Comisia aleasă din sînul cercului didactic spre a studia chestia pensiilor şi poziţia membrilor corpului didactic faţă cu legea generală, şi a depus raportul. Comitetul în proxima şedinţă va lua în cercetare raportul şi va dispune publicarea lui şi înaintarea lui corpurilor legiuitoare.

❑ Astăzi a fost şedinţa de cinematograf sub auspiciile cercului didactic din Iaşi. Un program variat şi instructiv a strîns mai toată lumea şcolară din Iaşi. Scopul serbării este de bine facere.

❑ In sala Teatrului Pastia va avea loc în fie-care Joi cîte un „Bal mascat", organizat de d. I. L. Dukaten, un vechiu antreprenor de asemenea distracţiuni.

Sala va fi bine încălzită şi decorată. Vizitatorii vor avea la dispoziţie şi o garderobă cu cele mai elegante costume pentru „Bal-mascat".

❑ Mercuri 21 Decembrie va fi ultima adunare septămînală la cercul didactic înainte de serbători. Va vorbi d. Gh. Ghibănescu, tratînd chestia: *„Poziţia corpului didactic într'un oraş cu tradiţii culturale ca Iaşii"*.

❑ In cursul cişlegilor de iarnă se vor organiza două serate dansante la cercul didactic din Iaşi, pentru a fi şi un centru de agrement, pe lîngă cel instructiv.

❑ In „Ordinea" de azi 15 Decembrie „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Discuţiuni penibile—Ce nu se spune—Amicii amicilor noştri—Formula situaţiunii—Favoruri intelectuale—Ierarhie întoarsă—Actorii „la putere"— O înlocuire nerealizată—Decoraţia d-lui Sadoveanu—„Steaua care a rătăcit".

❑ Simbătă seara va avea loc în saloanele societăţii de gimnastică, sport şi muzică, o serată dansantă.

❑ Societatea funcţionarilor comerciali din Iaşi ne anunţă că va ţinea Duminică, 18 c., ora 2 p. m., o întrunire de consfătuire asupra legei repausului duminical, întrunire la care vor lua parte şi delegaţi din provincie.

❑ Domnul căpitan Alexandru Pruncu din Regimentul Stefan cel Mare No. 13 a plecat aseară la Bucureşti, unde va fi supus unei grele operaţii de stomac. Operaţia va fi făcută de d. dr. Toma Ionescu.

Ii dorim grabnică însănătoşare.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în localitate două cazuri noui de scarlatină.

❑ Şcoala normală „Vasile Lupu" îşi va serba cu pompă patronul său în ziua de 30 Ianuarie 1912. Cu această ocazie d. profesor Pericle Popescu, va tinea o dizertaţie. La serbare va asista ca în toţi anii şi mitropolitul Moldovei, I. P. S. S. Pimen.

❑ Doamna L. Dobrovici, din str. Eternitatea, a dăruit bisericei Sf. Voivozi o frumoasă perdea pentru uşa altarului), lucrată în fir de aur.

Fapta frumoasă a d nei Dobrovici, vorbeşte de la sine.

❑ In noul program de astă seară Joi 15 Decembrie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli se cuprind între altele:

Braţara de aur, (Prinţesa de Challant şi don Pedro de Cordova), măreaţă reconstituire istorică, (două părţi de cinematograf).

Actriţa, splendidă piesă teatrală cu *D-ra Mystinguett*, în rolul principal.

Jurămîntul unui fumător, comedie.

Londra, giganticul oraş în toată activitatea lui.

In stil francez, comedie.

Succesul unui poet, scene foarte comice de moravuri pariziane.

O mare vînătoare la contele Potocky, scene de vederi filmenate după natură.

Primavara înflorită, interesante vederi luate după natură.

In noul program de Simbătă seară *Miranda*, piesă dansă în două părţi, în rolul principal apare pentru întîia dată celebrul artist dramaturg Björnson, fiul poetului şi al romanţierului norvegian Björnstjerne Björnson.

❑ Tînărul Const. G. Baltă, care s'a sinucis, ocupase un post de impiegat clasa II a în personalul Regiei Monopolului Statului.

Alaltăieri, Baltă a fost pus în disponibilitate şi faptul l'a dezolat atît, că s'a sinuciş.

❑ Aseară s'a făcut inaugurarea noului „otel Continental", de sub conducerea d-lui Orenştein, fiind faţă d-nii: I. Stamatiu, ajutor de primar, Comisarul circ. I, reprezentanţii ziarelor din localitate şi Bucureşti, funcţionarii de la serviciul tehnic al Primăriei, d nii: Hirsch, Reinicke şi alţii.

Invitaţii au vizitat otelul, urcîndu-se la etaje cu ascensorul, apoi, camerile, cari sunt bine şi luxos mobilate, sala de baie etc. De menţionat, că absolut tot mobilierul otelului e nou.

Invitaţii au fost apoi poftiţi în localul berăriei Zimbru, unde li s'a servit o agapă, prezidată, de d. Stamatiu.

S'au rîdicat numeroase tuasturi.

Tot timpul a domnit cea mai perfectă cordialitate

❑ După cum am anunţat, eri s'a făcut la Bivolari autopsia cadavrului locuitorului Ion Maxim, mort în imprejurări misterioase.

Autopsia a dovedit, că nu e crimă, ci moartea a provenit probabil prin imprudenţă.

Debitele BADAREU

de produse alimentare şi vinuri naturale

— Strada de Sus No. 189 —

(lîngă piaţa Sf. Spiridon)

Aduce la cunoştinţă onor. clientelă că de Sfintele Sărbători ale Crăciunului şi anului nou, preţurile produselor alimentare s'au redus la următoarele:

	Kg.	Litrul
Unt proăspăt pentru gătit	3.40	
Brînză de vaci proaspătă	0.70	
Delicioasa smîntînă centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.80	
Renumita brînză de munte în burdufuri mari şi mici	2 60	
Caşcaval de Penteleu.	3.00	
Caşcaval grecesc	2.60	
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic ouă proaspete garantate		10 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Zilnic iaurt proaspăt castronul mare		0.20
Miere de Mai, gavanosul.		1.10
Brînză de oi	1.20	
„ „ „ de munte	1.80	
Nuci recolta anului curent		0.75%
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Lapte de oi de munte fiert		1.20
Unt topit pentru gătit	4 00	
Brînză de Brăila recolta de toamnă, grasă	2.00	
Zilnic se găsesc păseri tăete: gîşte, găini, curcani, răţe.		1.80

Tot în vederea sărbătorilor Debitul de Vinuri Badareu, e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din cele mai renumite podgorii cari vinuri s'au pus în consumaţii, cu preţuri populare, începînd de la 0.80 bani litrul.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Gheșeftul pe care ajutorul de primar Cosmovici l'a operat în favoarea ginerelui său, continuă să preocupe încă publicul și iată-l pe Cosmovici erou al unui nou gheșeft.*

Comuna are un imobil în strada Anastasie Panu, în care imobil sunt două prăvălii. Una a fost închiriată unui evreu, cu condiția secretă din partea ajutorului de primar, că nu va închiria a doua prăvălie unui comerciant la fel.

Toate ofertele în acest sens au fost respinse de Cosmovici, pînă ce faptul fu adus la cunoștința primarului, care a occeptat o ofertă de închiriere a prăvăliei pe 850 lei.

Se întîmplă, însă, ca primarul să nu fie în Iași, cînd contractul fu înaintat spre semnare și contractul să vie în mîna lui Cosmovici, care, cu toate că oferta a fost rezolvită de primar, a refuzat să semneze contractul.

Nu i lucru curat.

❑ *Confratele nostru* Adevărul *a împlinit astă zi un sfert de veac de existență.*

Succesul confratelui nostru nu consistă, însă, numai în faptul, că o gazetă independentă a reușit să se menție atîta timp pe arena publicisticei romînești.

Succesul seu cel mare consistă în faptul, că reușind să se impună, a reușit, de multe ori, să impună vederile sale opiniei publice și păturilor conducătoare.

Adevărul, *sub conducerea d-lui C. Mille, este astăzi gazeta politică cea mai importantă, cea mai cetită și cea mai apreciată din țară.*

Luăm parte cu mare satisfacție la importantul jubileu gazetăresc al Adevărului, *fiindcă acest succes înseamnă un moment important în ziaristica romînă, înseamnă progresul ei și marea ei putere în stat.*

Dorim Adevărului *să trăiască, să crească în putere, să înflorească.*

Urări de sănătate și de viață lungă adresăm, totodată, directorului ziarelor Adevărului *și* Dimineața, *care împlinește 50 ani de viață, cei mai mulți închinați muncei cinstite și binelui public.*

Chestia farmaciilor la Consiliul de higienă

Ședința de aseară.—Interpelarea d-lui dr. Tudor.—Boalele contagioase.—Vînzarea gheții.—Fabricarea gheții.—Interpelarea d-lui dr. Mezincescu.—Chestia farmaciilor.—Explicațiile d-lui Konia.—Cartelul farmaciștilor.

Consiliul de higienă al orașului s'a întrunit aseară, sub președinția d-lui dr. Flor, medic șef al orașului.

Asistă d-nii d-ri Negel, Mezincescu, Palauz, Tudor, Grigoriu, Misir, Imervoll, Stenner, Konia, Buzenchi, Georgescu, Lupașcu, Șumuleanu și inginerul Savul.

Se citește și se aprobă procesul-verbal al ședinței precedente.

D. dr. Buzenchi cere, ca pe viitor, procesele-verbale să reproducă mai exact spusele membrilor din consiliu.

*

Se intră în ordinea zilei.

Medicul șef al orașului, comunică situația boalelor contagioase.

In cursul lunei Decembrie au fost 9 cazuri noui de scarlatină, pe lîngă care se adaugă 30 rămase din Noembrie; 24 cazuri de anghină-difterică și 23 de febră-tifoidă, dintre care unele în spitale.

Situația e prin urmare destul de bună.

D. dr. *Tudor*, roagă pe medicul șef, să dea explicații în ceia ce privește angajarea d-lui dr. Grossi.

D. dr. *Flor*, răspunde că este vorba de a se complecta serviciul sanitar local. Pentru moment, direcția generală a serviciului sanitar, a angajat pe d. dr. Grossi, atît pentru facerea de autopsii legale în județ, cît și pentru a supraveghia serviciul de desinfectare în oraș, care lasă de dorit, medicii comunali fiind prea înpovorați, pentru a putea controla fiecare desinfectare în parte.

Medicul șef dă apoi cetire ultimului buletin despre analiza bacteriologică a apei de Timișești. Buletinul e datat de la 7 Noembrie. Prin el se constată, că apa nu conține nici un microb patogen

*

Direcția generală a serviciului sanitar, a cerut medicului șef, de a lua măsuri, pentru ca toate internatele să aibă și cîte un pavilion de izolare, pentru boale contagioase.

Din ancheta făcută, rezultă că numai internatele Humpel, Liceul Internat și seminarul Veniamin, au asemenea pavilioane.

Intre internatele care nu au, se găsește și Liceul Militar, — însă direcțiunea nu permite nici un amestec, cu privire la această școală.

D. dr. *Palauz*, arată că s'au făcut cuvenitele intervenții la ministerul de răsboiu, și că sunt speranțe ca prin viitorul budget să se prevadă suma necesară.

Consiliul hotărăște, de a cere ministerului închiderea acelor școli interne care nu vor avea pavilioane de izolare.

*

La ordinea zilei se găsesc cîteva cereri, pentru permisiunea de a se aproviziona cu ghiață, scoasă din diferitele iazuri din jurul orașului.

D. dr. *Georgescu*, e de părere a se opri aducerea gheții, care e scoasă din iazurile cele mai infecte și primejduește sanatatea publică.

Crede că ar trebui intervenit la comună, spre a complecta hala refrigerentă de la abator, ca să se fabrice ghiața artificială, și de la care comuna să nu tragă nici un folos. In așteptare să se adune apă de Timișești într'un basin, care să fie lasată a fi înghețată.

D. dr. Imervoll, e de aceiași părere.

D. dr. *Mezincescu*, zice că trebue ținută în seamă, și puțina grabă ce va pune administrația comunală în a resolvi chestia, și de aceia să se permită aducerea gheții, însă bine înțeles medicul șef, să se intereseze de starea iazurilor, de unde se scoate ghiața.

Se admite.

Consiliul mai decide, ca vînzarea pîinei, să nu mai fie permisă, decît în căruțe, sau în coșuri închise cu capace.

*

Iată-ne ajunși la chestia farmaciilor.

D. dr. *Mezincescu*, interpelează pe medicul șef asupra consfătuirei farmaciștilor, și spune, că face aceasta, în virtutea articolului 45 din legea sanitară, care dă dreptul consiliului de higienă de a supraveghia farmaciile.

Cere să fie pus în curent de cele petrecute, de oarece a aflat din ziare, că au fost întruniri misterioase, prezidate de inseși membri de ai consiliului sanitar superior.

D. dr, *Floru*, spune că după lege consiliul de higienă, e în drept să numească o comisiune, care să facă inspecțiunea cuvenită, pentru a se informa.

D. dr. *Tudor*, crede că înseși farmaciștii au cerut această anchetă, de oarece era vorba de rabat, prin urmare o chestie de breaslă, care nu privește consiliul de higienă.

D. *Savui*, crede că rabatul prea mare implică și calitatea rea a medicamentelor.

D. dr. *Mezincescu*, spune că e nemulțumit de răspunsul medicului șef—care ce îl face să dea în vileag, oare ceea convorbire avută cu d. dr. Floru în această chestiune.

După acele declarațiuni, d. dr. Floru ar fi constatat la unele farmacii o stare rea, ceia ce l'a făcut să ceară o anchetă din partea direcției generale.

Apoi spune d. dr. Mezincescu, din ziare au aflat că această anchetă a sosit, și că a avut loc și o întrunire a farmaciștilor, care pentru a elucida legea, au schimbat polițe de cîte o mie de lei, adică un mijloc, la care nici un legiuitor nu s'a gîndit.

In virtutea legei, cere să se numească o comisiune, care să raporteze consiliului de higienă, tot ce s'a petrecut în această chestiune, de care consiliul ar fi trebuit să fie cel dintâi informat.

D dr. *Imervol*, arată că principala chestie discutată de farmaciști, a fost cea a rabatului, pe cari unii îl acordă. Deci consiliul are a supraveghia ca medicamentele sănu fie falșificate, dar nu se poate ridica în potriva rabaturilor, căci prin aceasta se vine în ajutorul populațiunei sărace, mai ales într'un oraș sărac ca Iașul. Și de ce această companie se ivește numai în Iași, știut fiind-că rabaturi se acorda în toate părțile și chiar statul cere rabat, de la farmaciști, cărora le acordă furnituri.

D. dr. *Floru*, medic șef al orașului, spune că a fost sezizat de chestie, prin niște articole pro și contra, apărute în ziarul *Opinia*. S'a mulțumit a înainta un raport direcției generale a serviciului sanitar, împreună cu scrierile din ziarul *„Opinia"*, cerînd o anchetă, care a și fost trimisă. Comisiunea a făcut o anchetă și acum rămîne, să așteptăm măsura ce va fi adoptată de direcțiunea generală a serviciului sanitar.

D. *Konia* spune că d-sa nu lasă nici un rabat, în afară de cel pe care îl acordă direcției c. f. r. și aceasta mai mult din ambițiune. De altfel un farmacist, pentru a fi în conform cu legea, nu poate acorda nici un rabat. Cît pentru polițe, d-sa a făcut numai un act de colegialitate

*

D. dr. *Mezincescu* ia cel de pe urmă cuvîntul.

Intr'o cuvîntare vehementă, d-sa zice, că în chestia aceasta trebue diferențiată partea rea, ce nu ni se destăinuește și chestia rabatului.

—„ Dăm d-lui Konya cea mai formală desmințire, zice d. doctor Mezincescu, cu privire la afirmațiunea d-sale că nu acordă rabaturi. Ori, în afară de căile ferate, nu acordați rabaturi nouă medicilor? Oare acest rabat este prevăzut de farmacopee ?

Prin urmare sunt cazuri pe care legea nu le-a prevăzut, și cum e drept să ne acordați rabat nouă, tot atît e de drept și legal să acordați societăților de bine facere, instituțiunilor.

Prin întrunirile misterioase și schimbări de polițe, nu ajutați aplicarea legei, ci ajutați frauda farmaciștilor, în dauna populației sărace și suferinde.

D. dr. Mezincescu termină, revenind asupra primei sale propuneri, și cerînd amînarea anchetei, pînă se va pronunța consiliul sanitar superior.

Propunerea se admite și ședința se ridică, la orele 8 seara.

❑ Am anunțat ieri, că Mitropolitul Moldovei refuză din nou să primească a fi ales Mitropolit Primat.

Un ziar de dimineață publică astăzi un interview cu Mitropolitul, care confirmă știrea noastră.

❑ Domnul D. Onescu a fost numit copist în secția II-a a tribunalului Iași.

❑ Profesorii școalei normale „Vasile Lupu", se întrunesc mîine la cercul didactic.

❑ Camera de comerț a fost azi înștiințată, că consiliul de miniștri a acordat fabricei „Furtuna" avantagiile legei industriale, pe timp de 15 ani,

❑ Un domn Miltiades Hanoutz, din Bacău, romîn de dată recentă, a contestat din listele electorale, pe motivul că n'ar fi romîn, pe d. avocat Emil Rei din Bacău.

Contestația a fost respinsă astă-zi la secția II-a a Curții.

❑ Consiliul de disciplină neputîndu-se întruni astă zi, s'a făcut o nouă convocare pentru Sîmbătă, ora 2.

❑ Procesul bandei de hoți de cai, în care sunt implicați frații Bogonos și fostul primar al comunei Poeni, se judecă astă-zi la secția I-a a tribunalului.

❑ Astă-zi a fost declarată deschisă succesiunea defunctului fost institutor Mardare.

❑ Domnul Diculescu, fost primar al comunei Galata, care a încetat astă-zi din viață, era cel mai mare acționar al Primei case de Economii din Iași.

Defunctul nu lasă moștenitor.

❑ Membrii cercului Cultural N. 10 din com. Șipote, jud. Iași, au fost convocați pentru ziua de 11 Decemb. sub președinția d-lui Gh. Botez.

In ședință d-na Maria Corlat, își desvoltă conferința, cînd trebue să se dea înscris copiilor acasă.

Ședința publică a început la orele 2 p. m. cînd preotul satului și-a desvoltat conferința sa vorbind despre *„crucea ca simbol al credinței"*, au fost față și autoritățile comunale, și administratorul de plaă, medicul și fruntașii satelor învecinate.

❑ Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

Ultima oră

Bucureşti 15 Decembrie

Focul de la otel Bristol

Bucureşti.—Eri seara a luat foc clădirea de pe Bulevardul Academiei în care se află instalat otelul Bristol, arendat d-lui Fuhn. Focul a luat naștere de la explozia pulberei ce se afla în debitul de tutun din josul otelului. Din fericire grație măsurilor luate la timp, focul n'a consumat de cît o parte din mobila otelului, putînd fi repede localizat.

Congresul automobiliștilor

Bucureşti.—In curînd se va ținea în capitală, un mare congres al Automobiliștilor.

FURTUL DIN CAPITALĂ

Bucureşti. — O îndrăsneață spargere s'a comis aseară în capitală, la locuința d-nei Ana Taufman, din str. Brezoianu No. 8.

Rău făcătorii, cu toate că odăile erau luminate, au spart o fereastră și introducîndu se în odaea de culcare, au furat din un sertar, suma de 400 lei și mai multe bijuterii de mare valoare.

In urmă au dispărut, fără a fi observați.

Un ofițer spaniol cravașează un ziarist francez

Paris. — S'a primit din Tanger știrea că un ofițer spaniol din Larache ar fi bătut cu o cravașă pe un ziarist francez. După protestarea consulului francez ofițerul agresor, a cerut scuze ziaristului.

Autoritățile spaniole au pedepsit pe acest ofițer și l'au transferat.

INTOXICAȚIE SAU HOLERĂ

Berlin. — La un azil de noapte din Berlin, s'au intoxicat 90 persoane, din cari 31 au murit. Se bănuește a fi holeră.

DISOLVAREA PARLAMENTULUI TURC

Constantinopole. — Se dă ca sigură știrea că marele Vizir, va dizolva parlamentul.

Această măsură, va aduce o răscoală a Albanezilor, și o încurajare a elementelor rebele din Macedonia Marele Vizir, a mai decis, suprimarea libertății întrunirilor și libertatea presei.

S'A DESCHIS

— NOUL ȘI MARELE —

HOTEL CONTINENTAL

SPECIAL CLĂDIT CU TOT COMFORTUL MODERN

Situat în centrul orașului, în apropierea autorităților Financiare și Judiciare.

Calorifer. - Ascensor. - Băi. - Telefon

CAMERE SPAȚIOASE, BINE AERISITE ȘI IN BATAIA SOARELUI. — MOBILIER nou, special construit în străinătate.

Prețuri moderate

CAMERA

Ședința se deschide la oara 2 și 20.

D. Marghiloman depune proectul de lege anunțat în chestia Tramvaiului.

Ministrul rostește o scurtă cuvîntare, zicînd că se cunosc ce interese morale și materlale sunt în joc.

Prin noua lege nu se răpesc unele drepturi, ce au fost luate chiar pe nedrept, se redau însă unele din drepturile ce se cuvin comunei.

Prin acest proect nu se stinghereşte mersul justiției.

Roagă Camera să voteze urgența, care se primește cu 101 voturi pentru și 2 contra.

Din partea opoziției nu erau decît foarte puțini reprezentanți, cari, de îndată ce s'a depus proectul, s'au retras din incinta Camerei.

SENATUL

Senatul votează indigenate.

Evrei americani admiși în Rusia

Petersburg, — Agenția Wolf telegrafiază, că naționaliștii au supus Dumei un proiect de lege, prin care nu se admit în țară evrei americani și se sporește considerabil taxele vamale asupre mărfurilor americane.

Zestrea Principesei Elena a Serbiei

Belgrad.—Scupstina a adoptat contra opoziției întregi un proect de lege care dă principesei Elena un loc de un apanaj de 60000 dinari pe viață, o zestre de 1 milion 400000 dinari pentru trusou.

Turcia va fi declarată sub protectoratul Rusiei și Angliei

Constantinopole. — Rusia și Anglia, au comunicat Turcii, oă vor proclama-o sub pratectoratul lor, dacă nu se va grăbi să aducă ordine cu Italia, prin încheerea unei păci onorabile cu Italia.

TULBURĂRILE DIN PERSIA

Consulul englez furat de rebeli

Teheran.—Agenția Westnic află că consulul englez Smart care călătorea cu o mare escortă de călăreți indieni din Busir la Siras, a fost atacat. Escorta lui a reușit să ajungă la Kașerun, dar consulul englez a dispărut; numai calul său rănit, a fost găsit.

Tiraliori ruși ocupă citadela orașului

Taebriz.—Agenția Westnic află, că telefonul de la Taebriz la Djufa a fost tăiat. 20 de fidais și caucazieni au fugit în munții Karadja, de unde vor încerca să treacă granița rusască. Banca rusă e păzită milităreşte. Tiraliorii ruși au ocupat citadela orașului unde fălfăe steagul rusesc.

SCUFUNDAREA UNUI VAPOR

— 34 persoane înnecate —

Hamburg. — Vaporul german Chios, s'a scufundat eri, în timpul cînd se serba Crăciunul, în golful Biscaia.

Din echipajul compus din 36 persoane, numai 2 au scapat.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. I a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

20000 lei.—*30,799.*
1000.—*58,944.*
300.—*57,458.*
200.—*58,294, 33709.*
150.—*7720, 8722, 18174, 20368, 48333 48910, 56114.*
100.—*4872, 6828, 8281, 13184, 14154 15478, 19071, 19092, 23054, 26771, 29506 33690, 41667, 41503, 43, 404, 45,708 55082, 56832, 58447.*

Războiul Italo—Turc

LUPTA DE LA TOBRUK

Tripolis.—O mare luptă s'a dat eri sara, la Tobruk. Italienii au suferit o grea înfrîngere. Arabii au dat o luptă desperată,

O luptă care durează 12 ore

Constantinopol. — O depeșă primită de ministerul de războiu, vestește că turco-arabii au atacat, în ziua de 22 curent, pozițiile italienilor la Tobrak și ar fi reușit să pătrundă în fortificațiile ocupate de ei, și să fi luat o mitralieză.

Această luptă ar fi ținut 12 ore.

RETRAGEREA OPOZIȚIEI

București. — La întrunirea care a avut loc astăzi, acasă la d. Take Ionescu, s'a decis, ca deputații și senatorii ambelor partide din opoziție, să se retragă astăzi sau mîine din parlament.

Declarațiunea de retragere va fi citită la Cameră de d. Take Ionescu, iar la Senat de d. Ionel Brătianu.

Declarația va fi motivată de faptul, că opoziția se rîdică contra proectelor de lege mai importante, pe care le va aduce guvernul.

O mare parte din deputații și senatorii opoziționiști, care se găsesc în Capitală, au și semnat astăzi demisiunile lor; iar cei cari lipsesc din Capitală, au fost chemați telegrafic.

Mare surpriză

200 bucăți numai pentru 4 lei 50

Un ceasornic aurit, precizat, cunoscut sub marca „Cyklop", umblînd exact, garanție patru ani. Trei batiste fine, un strălucit inel de domn, cu rubin imitat. un colier oriental de perle, o frumoasă broșă de dama, un port-moneu de piele, o pereche de butoni cu lănțișor pentru dame, de argint și similibriliant, o elegantă oglindă de buzunar cu peptene, o pereche nasturi de manșete, aur dublu; un sopon parfumat, 72 peniițe englezești, 20 obiecte pentru corespondență și încă 150 bucăți lucruri utile și indispensabile casei.

Toate obiectele împreună cu ceasornicul, care reprezintă singur întreaga valoare, costă numai 4 lei 50 bani, expediați ramburs, sau contra valoare, de către

CASA CENTRALA de export VIENEZA

Ch. Jimgwirth, Krakau 13

N. B) Făcîndu-se două comenzi se adaugă gratis un brici englezesc prima calitate. Cînd nu convine, banii se restitue, așa că nu este nici un risc.

15,000 Decalitri *Vin nou de vînzare la moșia Stînca. Se vinde și în detaliu minimum 1 Vas.*

Prețul fix 7 lei Decalitru.

A se adresa d-lui LEO POPPER Iași.

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cel mai bun cadou de Crăciun şi Anul Nou

este maşină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat şi ţesut

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Medalii şi Recompense la Expoziţiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

CHASSAING

O PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doi agenţi naturali şi indispensabili ai digestiunei. Vinul lui Chassaing a obţinut, în 1878, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din ce în ce mai important în Therapeutică, şi este ţinut prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SAU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENŢELOR LUNGI, VĂRSĂTURELOR, DIARREIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeroase imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acestă semnătură în patru culori pe banda care stilizează capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b. Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

HOŢII ŞI FOCUL sunt duşmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

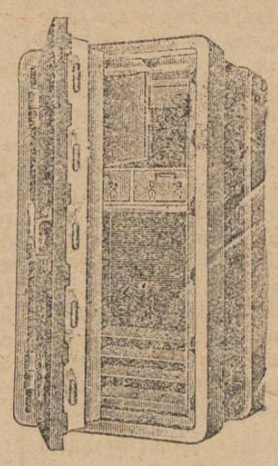

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistenţa lor colosală** şi în calităţile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OŢEL DE PRIMA FORŢĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume şi fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se şi de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

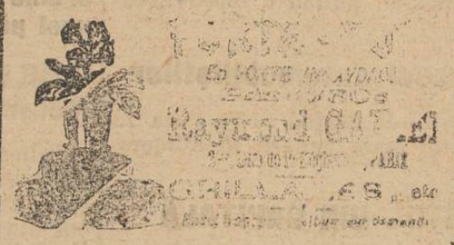

BROSSE TAPIS

Prix 1.50 fr.

R. GARIEL

2, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi în contul la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Prisnaĭ No 17,

In 10 Octomvrie 1891, Academia de Medicina din Paris ne acordă UNA RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24.000 FR

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĬ FRANCESCŬ. — ADMIS ÎN SPITALE DE

Vindecarea sigură, radicală a *bolelor de piele, dertrilor, vicerilor sângelui, glandulelor, scrofulelor, rachitismului, reumatismului, tumorilor, afecţiunilor canceroase, leprei, gutului, ulcerilor inveterate şi atoniei* bolelor provenind din necurăţenia şi alterarea sângelui. | Specificŭ prin excelenţă contra *BOLELORĬ SIFILITICE* şi a urmărilor consecinţe, dobândite sau ereditare recente sau inveterate şi rebele la orice tratament. Nici un alt medicament în lume nu poate sedă instinctuile ca acesta Pasmetĭ Dr Olivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DU DOCTEUR OLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust foarte plăcutŭ şi de digestiune uşoră se conservă ani intregĭ în orice temperatură şi climă. După 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă în bolele cele mai inveterate. — *Ŭă broşura acompaniatoare fie care ustie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativĭ* a Dr Olivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportŭ seŭ oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acestŭ pesmeţi este un remedŭ de compoziţiune constantă, de preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot de servicĭ mari humanităţiĭ.»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINA — 60 ANĬ DE SUCCES ÎN TOTE TERILE

CHIENS ARGUS

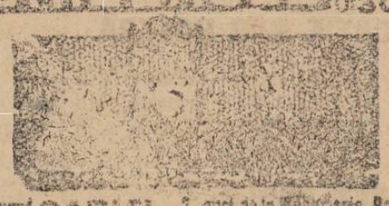

Maison GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

MONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

FONDOIR

Prix..... 6 fr. 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Appareil pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX—No 1473—Sîmbătă 17 Decembrie 1911

Valoarea reală a d-lui Marghiloman

Nu-i vorba aci despre imagina pe hîrtia senzibilă a chipului fizic care răspunde la numele de Alex. Marghiloman.

Acel portret frumos, care nu răsfrînge nici o rază din hipocrizia sufletului de om ce el reprezintă, şade foarte la locul său, cum ziceau mai mulţi confraţi, prin cancelariile subprefecturilor şi a comunelor rurale, spînzurat alături de calendarul omorului ritual, în care se vede cum Romînia are să fie înjunghiată de cei doi şefi ai partidelor de opoziţie. Poate că, privind această operă şi imagina pe care o reflectă, va eşi, pentru acei ce vor examina lucrurile mai de aproape, vre-un fel de explicaţie asupra raporturilor dintre structura fizică a capului, care a conceput şi monstruozitatea operei executată de acel cap. Dacă nu profanii, cel puţin adepţii şcoalelor lui Lombroso şi Ferri vor avea motive să fie recunoscători pentru documentul interesant ce o asemenea împerechiere de imagini le pune la dispoziţie.

Aci, însă, vrem să spunem două cuvinte numai, asupra portretului intelectual şi moral, care sub formă de legendă explicativă, întovărăşeşte chipul d-lui Marghiloman, editat, cum se ştie, pentru a fi distribuit în ţara întreagă.

Din complexul de însuşiri, cu cari natura a înzestrat pe d. ministru de interne, de sigur pentru fericirea ţării, cum zice autorul, nu vom reţine de cît una singură, anume pe aceea că d. Marghiloman ar fi *„pe atît de îndatoritor şi de generos, pe cît este de bogat.“*

O asemenea apropiere între bogăţie şi generozitate nu ni se pare, întru cît porneşte de la un admirator, prea mult măgulitoare pentru nobila persoană a d-lui ministru de interne. A fi generos e de sigur frumos lucru. E admirabil chiar, cînd generozitatea o poate cineva practica jertfindu-se pe sine însuşi. Cînd liberalitatea se sprijină pe bunurile moştenite de-a gata, tot lucru de laudă este, dar locul pe scara meritului trebue căutat în acest caz, cu o treaptă mai jos. Atunci, însă, cînd generozitatea cuiva se adăposteşte dindărătul fondurilor secrete şi se practică în scopul de a conrupe conştiinţele, nimeni nu mai poate susţine că cel ce dă, face act de merit.

O asemenea generozitate este o nebunie curată, o risipă culpabilă. Ce aţi zice de un director al R. M. S. care, cuprins de un acces de generozitate şi în scopuri personal politice, ar lua un balot întreg de tutun *bectimis*, din magaziile Regiei şi i-ar da foc într'o întrunire publică, sub pretext că toţi cetăţenii cari vor aspira din acel excelent fum vor vota cu guvernul?

Ar putea fi numit generos un asemenea om?

Iată, dar, că, în materie de generozitate, sînt nuanţe diverse şi de de aceea credem că rău a făcut autorul legendei că n'a precizat e'anume fel de generozitate dă drept d-lui Marghiloman, la administraţiunea contemporanilor săi.

Căci, s'o recunoaştem, simplul raport direct între generozitate şi bogăţie, prea face să samene clienţii d-lui ministru de interne, cu umilii supuşi ai marelui Mogol, cari, cum se ştie, cîntăreau zilnic aurul divinului împărat pentru a-l putea venera, în fie ce moment, proporţional cu greutatea fizică a bogăţiilor lui.

Dar mai e încă ceva. Bogăţia, mare sau mică, nu este bine să figureze în bilanţul de însuşiri cu cari avem pretenţiunea de a zugrăvi personalitatea unui om. Căci, dacă figurează, se pune de la sine următoarea întrebare: dar oare despuiată de acele bogăţii persoana în chestie ar valora tot atît?

Şi, în această privinţă, este prudent să ne amintim veşnic de păţania atenianului Cimone.

Se spune că generalul Cimone a luat ca prizionieri un mare număr de Perşi, pe care, odată întors de la războiu, i-a scos în vînzare, potrivit obiceiului de pe acea vreme. A avut, însă, proasta idee să facă două loturi: unul din hainele perşilor şi al doilea din soldaţii puşi în pielea goală. Cum hainele erau de o bogăţie neîntrecută, lumea s'a bătut ca să le cumpere; cît pentru bieţii oameni, nimeni nici nu vroia să audă.

Cu toată bună credinţa, întrebăm şi noi la rîndul nostru: dacă am despărţi bogăţiile d-lui Marghiloman de meritele sale personale, n'ar cădea şi d-lui în categoria acelor bieţi prizonieri, pe care nimeni nu-i vrois, iar ilustrul pictor de măriri ar mai fi scris acel portret?

Instalaţiile de pe domeniile Coroanei

Numărul şcoalelor la început era de 18, aproape toate în case ţărăneşti închiriate şi clădite în paiantă sau de lemn cu 21 săli de clasă şi 20 învăţători, In anul 1008 | 9 au fost 42 şcoale, din care 3 în case închiriate, 39 avînd lecaluri proprii, mai toate refăcute sau construite din nou de Administraţia Domentului Coroanei, solid şi după ultimele cerinţi pedagogice. Aceste localuri de şcoală în valoare de 781,000 lei au 61 săli de clase, 31 săli pentru ateliere, 10 săli de recreaţie, 11 biblioteci, 10 muzee, 35 cancelarii 22 săli de gimnastică şi 131 camere pentru locuinţa învăţătorilor, cu dependenţele lor.

Numărul elevilor este de 4 ori mai mare decît era la început.

Cu teatru sătesc s'a cheltuit de la 1903—1908	lei	64,056.94
Cu societăţile culturale de la 1902—1908	„	18,101,60

In 6 ani 1803—1909 s'a dat pentru şcoale:

1) Construcţiuni şi reparaţiuni	lei	278,132.02
2) Mobilier şi material didactic	„	31,884.84
3) Premii şi ajutoare	„	18,095.35
4) Ajutoare elevilor în şcol. superioare	„	14,422.20
5) Grădini şcolare şi seminţe	„	6,380.84
Total	„	348,916.16

Băncile populare 11, la număr, aveau la sfîrşitul anului 1908 un fond cultural de 13,079 lei 75 bani aproape 14.5 la sută din totalul de 91,128 lei 58 b., al celor 2410 bănci din ţara întreagă şi dispun la Decembrie 1908 de următoarele fonduri:

Capital social vărsat	lei	609.298.51
Depuneri spre fructificare	„	84,407.50
Fond de rezervă	„	28,729

Cooperative sunt 5 societăţi pentru consum 3 pentru procurarea şi vînzarea de producte, 4 societăţi pentru cultura zarzavatului şi 9 societăţi de cumpătare. Societăţile culturale s'au înfiinţat întăi pe Domeniile Coroanei la 1897, iar băncile populare la 1899.

Biblioteea populare a Administraţiei Domeniilor Coroanei a ajuns la a 45-a broşură, cari se împart gratuit.

La înfiinţarea islazurilor comunale deşi Domeniul Coronei era excepţionat prin lege, totuşi a oferit cel dintăi islazurile comunale.

In revoltele ţărăneşti Domeniul Coroanei n'a fost atins cătuşi de puţin, deşi în mai toate satele imediat vecine, răsvrătirea ajunsese sîngeroasă, cum a fost în judeţul Dolj între Segarcea şi Sadova.

„Prin aceste sacrificii şi manitestări diverse s'a adus o îmbunătăţire simţitoare în starea de obiceiu atît de înapoiată şi atît de grea a sătenilor noştri şi se vede din starea economică şi culturală relativ mai bunicică, ce se poate uşor observa la ţăranii de pe Domeniile Coroanei“.

Dar lăsînd starea socială şi morală a sătenilor la o parte trecem la organizarea Domeniilor Coroanei, pentru marea cultură ca atare propriu zisă.

Pentru înzestrarea moşiilor s'a afectat următoarele sume:

1) Clădiri necesare tuturor domeniilor	lei	7,059.481
2) Cumpărărl de vite	„	1,092,702
3) Pluguri cu aburi şi diferite maşini uneltc	„	2,191,030
Total	„	10,344,215

Ceea ce repertizat la 48,444 ha, ar veni 213,5 lei de hectar, cam 100 lei la pogon capital de înzestrare la o evaluare medie de 800 lei ha, abia 15 la sută, iar în partea supusă silviculturei de 83,670 ha.; lucrări făcute de administraţia în asociaţiune cu antreprenorii de păduri de 1,800,000 lei, cari după contract rămîn tot în proprietatea domeniilor; se vine cîte 21,5 lei de hectar sau 10,75 lei de pogon. In realitate cele dîntăi sunt ceva mai mici cuprinzînd şi clădirile de la ocoalele silvice, cele din urmă ceva mai mari.

Un guvern isprăvit

Politica guvernului actual, o politică în care nebunia se întîlneşte cu prostia, merge spre sfîrşit.

Şandramaua crapă.

Şandramaua aceasta crapă de a doua zi, de la venirea guvernului la putere. Acum guvernul e de sfîrşite, şi peste puţin nu va mai rămînea din acest mizerabil regim, decît amintirea unei acţiuni rele.

Nimic nu ne surprinde. Noi prevăzusem la timp, că venirea la putere a d-lui Carp, pe care voinţa ţărei, nu-l indicase, n'a fost numai un act neconstituţional, dar mai ales, un isvor de dificultăţi de care cei îndrept nu voeau să-şi dee socoteală.

Atacat în Cameră şi de d, Take Ionescu şi de d. Ionaş Grădişteanu, oameni care au dovedit că guvernul poate să se creadă conservator, dar ministerul nu se compune din conservatori, oratorii au dovedit îndeajuns şi faptele o dovedesc, că un asemenea guvern nu poate dăinui.

Acum guvernul a depus pe biuroul Camerei legea tramvaiului şi s'a pus astfel deacurmezişul justiţiei.

Cînd protestăm contra acestei legi, ni se spune că partidul conservator-democrat, creat dintr'un interes personal, serveşte acum unor interese personale ale liberalilor.

Partidul nostru, nu apără nici un interes personal. Partidul a creat pentru a asigura ţărei, un mai mare respect pentru constituţie, legalitate, pentru justiţie şi adevăr!

Partidul nu se va desface de cît în ziua în care va vinde principiile, primind în schimb satisfacţie de interes.

Acea zi, nu va sosi nici odată.

Junimiştii au cercat să ne cumpere, dar oferta lor n'a fost numai respinsă cu dezgust, dar a fost detestată.

Noi detestăm acest guvern. Nu numai acum, cînd merge pe sfîrşite—ci totdeauna.

Cerealele noastre

Atît în cercurile noastre de exportatori de cereale, cît şi în ziarele din Viena şi Budapesta, s'a agitat mult în zilele din urmă situaţia pieţelor noastre de cereale.

Se constată că, din cauza recoltei din cele două Americi, care a fost în parte consumată acolo, din cauza creşterei consumaţiunei, importul în statele europene a scăzut şi marile mori din Austria, Germania şi Ungaria au nevoe de grîu.

Pe de altă parte, şi porumbul românesc este foarte mult căutat de cîteva zile la bursele de cereale din Viena, din Budapesta, ba chiar şi din Anvers. Cererile cele mai mari sunt din Italia.

*

Acum două săptămîni, cînd s'a vestit că Italia va bloca ieşirile din Dardanele şi, pe urmă, cînd s'a produs un schimb de note diplomatice între Turcia şi Rusia din cauza Dardanelelor, şi se credea că exportul de cereale din România şi, parte mică numai din Rusia se va suspenda, — la bursele de cereale din Viena şi Praga baiseişti au început o campanie pentru depreciarea valorilor cerealelor şi porumbului romîn.

Ei s'au bazat pe presupuneres, că importantul stoc de cereale din porturile noastre, neputînd fi exportat prin Dardanele, exportatorii noştri vor fi nevoiţi să-l vîndă şi să-l exporteze prin Dunăre la Viena şi la Budapesta.

*

Aceste manevrări de bursă, cari au durat din Septembrie, adică de la isbucnirca răsboiului italo-turc, au produs acele încurcături şi mari falimente, —în total vre-o 10 milioane,—în Brăila; cei doi exportatori mari, cari se află acum în faţa justiţiei, au speculat în mod prea îndrăsneţ şi pe termen scurt, aşa că bursierii speculaţi din Viena şi Budapesta au contribuit la falimentul lor, faliment care este pe cale de a se dovedi ca fraudulos.

*

Acum, însă, — de vre o patru zile, — stabilindu-se definitiv că exportul de cereale şi de porumb românesc prin Dardanele este absolut sigur şi garantat pe deplin, în contra ori cărei surprize sau eventualităţi, — baisse-iştii de mai deunăzi dela bursa de cereale din Viena şi din Budapesta au pierdut sume enorme, producîndu-se o importantă panică Sîmbătă şi Luni.

Iar preţurile grîului şi ale porumbului romînesc s'au urcat şi, mai ales porumbul este foarte mult căutat, nu numai la Viena şi la Budapesta, ci chiar şi la Odessa.

OAMENI ŞI LUCRURI

Cînd sunt mulţumite....

Parchetul parizian a avut din nou de lucru, zilele aceste, în urma unei plîngeri, depusă de clienta unui aşa zis „profesor de frumuseţe“...

Se ştie că, în afară de slabele resurse, pe care le oferă astăzi arta medicală întru a repara unele defecte fizice corigibile, s'a ivit în vremile noastre o artă specială, care făgăduieşte lesne crezătoarelor că le va reda frumuseţea,—mai mult: tinereţea pierdută.

Cu acea persistenţă ce izvoreşte din instinctul cel mai tare şi cel mai firesc al femeei, rînd pe rînd cad în cursă numeroase victime. Increzindu-se în publicitate şi îndemnuri, clienta vine să facă apel la „ştiinţa“ medicului-artist care-i va îndeplini cel mai scump vis al vieţei, cea mai intimă şi mai puternică voinţă: înfrumuseţarea, întinerirea.

De multe ori nu e măcar un medic care e în joc: profesionistul titrat riscă prea mult luînd atari angajamente.

Intocmai aşa s'a întîmplat, pare-se, şi cu pariziana care a reclamat acum justiţiei, după ce a fost extorcată de mai multe mii de franci de către fenomenalul specialist.

Aceasta însă nu va învăţa minte pe... altele. Vor urma să funcţioneze în toate oraşele mari faimoasele „Institute de frumuseţe“; ca şi altă dată vor bate nenumărate inimi de femei în preajma lor şi vor naşte multe speranţe.

Speranţa *nu* de a fi frumoasă, dar de a fi *mai* frumoasă de cît celelalte.

Un proces identic cu acel actual din Paris s'a judecat dăunăzi la Londra. Şi acolo s'a găsit nu o singură naivă care să creadă în puterea unui pseudomedic, dar o singură femee curagioasă, care, după ce a fost amăgită, să se încumeteze a trage la răspundere pe înşelător.

In legătură cu aceasta ne-am reamintit o legendă din sorginte engleză, cu privire la arta înfrumuseţării.

O tînără se prezintă unei.. Vrăjitoare, care cunoaşte tainele tuturor farmecelor lumeşti.

— Te prinzi să mă faci frumoasă?

— Da; pentru suma.., cutare, te fac aşa de frumoasă, ca să steie toţi bărbaţii în drum şi să te privească.

Tînăra zimbi cu un uşor surîs de dispreţ: nu-i se păru lucru mare făgăduinţa vrăjitoarei.

— Pentru o sumă îndoită te fac aşa de frumoasă, ca să te roage toţi fotografii să-i laşi să-ţi scoată chipul şi să-l afişeze.

Dar ambiţiunea tinerei părea că ţinteşte mai departe şi nu se învoi încă.

— Dacă întreieşti suma, te pot face atît de frumoasă, că nu vei mai avea o singură prietenă între toate femeile din lume. Vrei?...

La această făgăduinţă ochii tinerei femei scînteiară de bucurie şi ea zise repede:

— Da, *asta* s'ar chema frumuseţe!..

Rodion

Importanţa jocurilor

— pentru perfecţionarea fizică, morală şi intelectuală a copiilor [1]) —

Exerciţiul, care merită cel mai mult numele de exerciţiu natural, e *jocul*. Jocul nu este decît regularea mai mult sau mai puţin metodică a mişcărilor instinctive, pe cari ori şi ce fiinţă se simte atrasă a le face în mod spontan, cînd ea rssimte trebuinţa de a se exercita. Jocul poate fi numit un exerciţiu natural, fiindcă în toate speciile vedem tinerele animale jucîndu-se între ele; se vede chiar tatăl sau mama excitîndu-şi micuţii lor de a se juca. Jocurile prin progresul civilizaţiei au luat forme foarte diferite, sau supus unei metode pentru a fi mai bine adaptate în vederea rezultatului higienic şi recreativ. Din punct de vedere fizic, ele nu cer nici sforţări prea intense, nici contracţiuni musculare prea localizate. Jocurile, chiar cele mai complicate nu cer decît o combinare a mişcărilor simple şi atitudinilor naturale.

In jocuri copilul trebue să fugă, să sară, să se agaţe, să lovească, să asvirie, toţ lucruri pe care ei le face de cînd începe a umbla. Afară de plăcere, care din punct de vedere higienic este o necesitate pentru copil, jocurile constitue un exerciţiu foarte suficient. Este de ajuns pentru a ne asigura de aceasta, de a privi la sfîrşitul jocului, fizionomiile animate, ochii strălucitori, dovadă că sîngele circulă cu violenţă în tot organismul, pepturile ridicate de mişcările respiratoare propunde şi repetate, probă că travaliu muscular a fost suficient pentru a aduce setea de aer, care este beneficiul principal al exerciţiului muscular, căci această sete obligă copilul de a introduce în organismul său, o cantitate cît mai mare de oxigen.

Jocurile dau o plăcere directă, o veselie spontană, care convine admirabil higienei copilului, ele pot da de asemeni, sub o formă mai grea, o satisfacţie mai gîndită, mai delicată, care poate fi gustată şi de tinerii oameni. Elementul recreativ pe care copilul îl găseşte în joc, tinerii pot să-l găsească într'un grad mai înalt în exerciţii de sport, care în realitate nu sunt decît jocuri mai grele, în care trebue şi sforţări musculare şi atenţia spiritului, aşa sunt: lupta, boxul, înotul, crichetul.

Plăcerea este pentru centrele nervoase ale copilului, un exicitant necesar, pe care însă-şi natura copilului îl face să-i simtă trebuinţa. Crierul copilului are nevoe de plăcere ca şi plămînul de oxigen. Constringerea şi plictiseala oboseşte viaţa, pe cînd bucuria dezvoltă şi dă efecte higienice minunate. E de ajuns să asişti la eşirea elevilor din şcoală, să vezi mişcările lor nebuneşti, strigătele lor sălbatece, pentru a înţelege, ceea ce a fost înăduşit în aceşti copii menţinuţi imobili în băncile de studiu. Mişcare, veselie şi sgomot, aceasta este formula exerciţiului la copii.

Jocurile, mai ales cele în aer liber, constitue cea mai bună gimnastică respiratoare. Ele obligă muşchii membrilor la mişcări repezi şi repetite, forţînd astfel sistemul nervos de-a transmite repede impresiile, care se succed cu viteză. Jocurile procură corpului atitudini, gesturi, graţii şi mlădiere în mişcări şi prin mulţimea şi varietatea mişcărilor se formează şi chiar se perfecţionează vederea, auzul, pipăitul, simţurile superioare sau mai bine zis percepţia exterioară.

Jocurile şcolare care tind a face copilul stăpîn pe corpul său, sunt bune şi prin ele însuşi şi prin efectele lor imediate. Ele au avantajul de a fi un

1) Lucrare scrisă la prelegerile d-lui I. Bucovineanu, la şcoala de gimnastică a societăţii de gimnastică, sport şi muzică din Iaşi.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc.

puternic auxiliar al educaţiei morale, căci după cum ajută la desvoltarea fizicului, tot aşa contribue şi la formarea caracterului. Jocurile prin plăcerea ce o excită au o influenţă moralizatoare, căci fericirea, acest stimulent cald al tuturor forţelor sufleteşti şi trupeşti, ce se desvoltă în timpul jocurilor, dă o bună dispoziţie întregei fiinţi omeneşti, dă predispoziţii către vederi mai senine, mai bune, înclinaţii mai blinde, mai sociabile. O şedinţă de joc trebue să fie înainte de toate o lecţie de plăcere şi numai profesorul poate să mărească atracţia jocului, să stîrnească emulaţia între elevi, făcînd să se nască vre-un incident, capabil de a le excita interesul. In jocuri, copilul îşi manifestă plăcerea prin strigăte şi trebue să ne ferim de a opri aceste manifestaţii, căci strigătul nu e numai manifestaţia veseliei, dar este actul cel mai eficace al gimnasticei respiratoare, este pentru plămîni un exerciţiu tot aşa de energic ca şi săriturile pentru picioare.

Strigătul este şi un mijloc natural de excitaţie, este un mijloc de îndemnare la acţiune, de a stărni entusiasmul,

Jocurile colective fac spiritul mai atent, gata de a descoperi pericolul şi de a lua o rezoluţie, dau curaj în a înfrunta primejdia, pentru a eşi învingător. Ele dizolvă spiritul de solidaritate şi pune în acţiune forţele morale şi intelectuale cele mai complexe.

Jocul este cel mai bun factor prin care copilul îşi ia posesiune de eul său, căci copilul nu-şi poate cunoaşte individualitatea, de cît puind fiinţa sa în prezenţa obiectelor exterioare, natura eului său se degajează prin comparaţia impresiilor primite şi tocmai jocul trezeşte o serie de impresie, dorinţi diverse, de unde asociaţia de idei, formare de judecăţi, formarea voinţei, imaginaţiei.

In jocuri copilul poate să constate schimbarea diferitelor obiecte ce el le ştia în jurul său, tocmai prin activitatea lui proprie şi atunci va recunoaşte cu multă satisfacţie, că el este cauza schimbărilor provocate şi aşa se dezvoltă din ce în ce mai mult ideea eului la copii.

Memoria copilului se măreşte în [illegible] şi în promptitudine, în jocurile colective copilul este atent şi plin de animaţie, el înmagazinează toate regulile jocului, culege toate indicaţiile necesare, ca la momentul decisiv să se poată folosi de ele, reamintindu-şi-le şi combinîndu le pentru a'şi cîştiga cauza sa. „6 copii, zice Rousseau, uită uşor ceea ce li s'a zis, nici odată însă ei nu uită ceea ce au făcut şi ceea ce au de făcut".

Să vedem o partidă de bar: ei sunt în mare număr, se încrucişează în fuga lor necontenit, ei trebue să se gîndească, mereu trebue să-şi reamintească, care e cel pe care trebue să-l prindă, de care trebue să se ferească pentru a nu fi prins, ce se inventeze pentru a trage în cursă pe adversar.

Toate facultăţile intelectuale, memoria, atenţia, judecata, imaginaţia se desfăşoară cu o energie şi o repeziciune neobişnuită; toate forţele spiritului şi corpului se exercitează la o laltă şi nimic nu jenează, şi nu contrazice această forţă a naturei. Deci jocurile nu trebuesc considerate pentru copil numai ca o distracţie recreativă, căci în jocuri copilul trăind printre camarazi de vrîsta sa, cari au inteligenţa instinctivă a trebuinţelor şi gusturilor lor, cari îşi pot ghici fără multă greutate dorinţele şi intenţiile lor, şi prin plăcere în mod inconştient el face o serioasă învăţătură a virtuţilor sociale, îşi dezvoltă facultăţile intelectuale, într'un mediu care le conviue, în care nu se simte stînjenit şi cari tocmai favorizează dezvoltarea activităţei sale. *Montaigne* a zis: „Jocurile copiilor nu sunt jocuri, ci trebue să le considerăm ca cele mai serioase acţiuni ale lor."

Aşa dar să lăsăm liberi copii să se joace, să le favorizăm chiar jocurile şi plăcerile lor, să nu regrete cînd vor fi oameni, că s'au trecut copilăria, acest timp de inocenţă, de fericire şi care fuge atît de repede, fără a fi gustat din bucuriile ei.

Eugenia Popescu

MED. ŞI CHIRURG

Dr. FRIEDA AKERMANN

Faceri, boli de femei şi copii

Sero-reacţiunea Wassermann

Consultaţiuni 9—11 3—5

S'A MUTAT

Str. I.C. Bratianu (de sus) No. 125

Litere-Ştiinţe-Arte

Istorie ori legendă.—In timp colectele abundă în coloanele unui ziar popular în favoarea veteranului Grigore Ion—căruia i-se atribue eroica faptă de a fi luat din mînile turcilor steagul verde, la Griviţa—un militar superior în rezervă, aci în Iaşi, protestează energic, dezminţind legenda eroizmului.

După o povestire a evenimentelor, la care a luat parte activă, militarul în rezervă scrie:

„...Ştiu cu siguranţă, că Grigore Ion e o invenţie a maiorului Candiano Popescu; căci drapelul dus de sergentul, trimis de căpitanul Negoescu, a fost luat de acest maior şi dus la marele quartier general al armatei, pentru care act a capatat gradul de Lt. Colonel. Că Grigore Ioan e o invenţie a acestui maior, că cele debitate de acest veteran sunt simple basme; căci am demonstrat că vînătorii nu au ajuns la redută, că turcii nu se vedeau, n'a existat nici o luptă corp la corp.

„Turcii au părăsit reduta, odată ce s'au simţit ameninţaţi pe la spate, că trupele batalioanelor reg. 14 şi 16 de Dorobanţi au ocupat reduta şi au menţinut-o toată noaptea şi n'au părăsit'o nici după ce am sosit noi.

„Pentru acest nenorocit drapel căpitanul Negoescu a reclamat într'una, nu vre'o recompensă, ci să se recunoască adevărul şi să nu se folosească altul pe nedrept; totuşi nu a reuşit şi a intrat în mormînt cu acest mare regret.

„...Şi eu am tăcut cît am fost în activitate; dar astăzi cînd sunt cetăţean liber, strig *că afacerea cu drapelul* turcesc e o afacere, care ne degradează şi ar fi un mare rău a se încuraja minciuna; că Grigore Ion a luat drapelul din mîna lui Cadiano-Popescu şi acesta din mîna sergentului din compania căpitanului Negoescu, care l'a găsit în redută. *Acesta e adevărul!*"

E locul de a întreba: unde şi care e adevărul adevărat?

*

Divorţul soţilor Langevin, devenit celebru din pricina cunoscutului scandal, în care serioasa d-na Curie, savanta fiziciană şi profesoară la Sorbona, fusese—unii zic pe nedrept,—amestecată s'a terminat.

In acelaş timp d-na Langevin şi a retras plîngerea de concubinaj îndreptată contra soţului său.

La Paris, vor apărea de sigur, cît de curînd arii şi scenete pe această temă, şi iată cum doi savanţi, d-na Curie şi d. Langevin, îşi vor datori celebritatea faţă de marele public mai mult unei aventuri amoroase de cît valorii lor ştiinţifice.

„A Paris tout finit par une chanson"—zice un... cîntec.

*

Editorul parizian Calman Levy, a pierdut procesul ce intentase moştenitorilor lui Alexandre Dumas, cari autorizase o casă de cinematograf să extragă scene pentru filmele sale din operele popularului scriitor—făcînd astfel o concurenţă volumelor editate de pomenitul editor.

*

Sarah Bernhardt organizează o reprezentaţie foarte interesantă: „Estera" lui Racine va fi jucată aşa cum, în vremea autorului, a fost reprezentată de pensionarele de la Saint-Cyr, adică toate personagiile vor fi interpretate de femei.

Marea Sarah va juca rolul lui Ahasverus.

*

Artista Georgette Leblanc, soţia poetului Maeterlinck a plecat la Boston, în America, pentru un ciclu de conferinţi şi interpretări din operele poetului belgian.

A plecat şi Maeterlinck care a pariat cu un director de ziar că va calca pe pămîntul american fără ca să fi reuşit vre un reporter de gazetă să-l recunoască, ori să-l interviewe.

Vom vedea—care pe care.

*

In editura bibliotecei „Lumen"—103, a apărut: „Despre Pasiuni" de Aristotel, traducere de Mihail Negru. Preţul 15 bani se anunţă în aceaşi editură: „Dreptul la lene" de decedatul Paul Lafarque.

*

Henry de Rotschald şi-a retras de la Vaudeville noua piesă: „Le Caduceé" dîndu-şi seamă că lucrarea cuprinde lucruri prea după natură din viaţa medicilor. N'ar fi fost... colegial din partea unui scriitor, care e şi dînsul doctor în medicină.

Piesa va apare însă în volum.

La 25 Aprilie viitor se va inaugura la Veneţia noua „Campanile" a turnului San Marco.

*

STRUNA ZILEI

UN NECHEMAT

Diverşi veterinari dovedesc în ziare că poetul D. Anghel atingînd chestii de veterinărie a scris... prostii, din nepricepere.

Ce 'nsemnează aşa dară
Cei cu veterinăria,—
Cînd nu monopolizară
Nici măcar... dobitocia?

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Noui neregularităţi la un institut public

Mai multe mii de coroane lipsesc la Bazarul ţării,—Vinovatul protejat.—Bucovina bîntuită de epidemia defraudărilor. — Conrupţia şi germanii naţionali.

Cernăuţi 15 Decembrie.—De cînd cu descoperirea fraudelor de la „Crucea Roşie" din Cernăuţi, opinia noastră publică este mereu sezizată de cazuri identice. La ordinea zilei avem o nouă afacere senzaţională, care pasionează în cel mai înalt grad lumea noastră politică,

E vorba de nişte neregularităţi descoperite la Bazarul ţării în următoarele împrejurări:

Comitetul ţării a hotărît facerea mai multor inspecţii la diferite institute publice de sub administraţia ei. Aşa s'a hotărît facerea unei inspecţii neanunţate şi Bazarului ţării din Cernăuţi.

Comisiunea însărcinată cu facerea acestei inspecţii, s'a presentat zilele trecute funcţionarului-casier al acestui institut, cerînd să-i puie la dispoziţie registrele şi Cassa.

Care n'a fost însă surprinderea celor din comisiune, cînd au găsit lipsă şi la acest institut *mai multe mii de coroane*, cari n'au putut fi justificate. Funcţionarul văzîndu-se descoperit a început să devie nervos, spunînd celor din comisiune, că e imposibil să lipsească această sumă, invocînd motivul că ar fi posedînd acasă mai multe bonuri de plată şi alte hărtii, prin cari ar putea justifica cele susţinute de dînsul.

Fiind trimis să aducă acele hărtii, funcţionarul nu s'a mai întors.

Abia tîrziu seara, acesta a prezentat o chitanţă semnată de un bancher din localitate, pentru suma 3500 cor.

Cum însă scrisul de pe chitanţă era încă proaspăt, comisiunea a înţeles imediat că la mijloc nu e lucru curat şi în consecinţă a raportat casul mareşalului ţării, cerîndu se destituirea şi darea pe mîna parchetului a abuzivului funcţionar.

Mareşalul încă nu şi-a spus cuvîntul, dar după cît se vorbeşte, afacerea va rămînea în suspensie, din cauză că funcţionarul din chestiune este fratele unui deputat german care are o influenţă foarte mare în politica Bucovinei.

După cum se vede în Bucovina domneşte epidemia fraudelor, căci în decurs de 3 ani numai, s'au descoperit numeroase neregularităţi la consiliul cultural, la „Crucea Roşie" şi acum la Bazarul Ţării.

De notat este însă, că pe timpul crizei financiare a băncilor romîneşti, germani-naţionali au strigat în gura mare: „în puşcărie vinovaţii", de astă-dată însă, presa lor tace, nespunînd nici un cuvînt asupra acestei afaceri scandaloase, pentru simplul motiv că cel cu pricina e un german-naţional.

Romînii au acum cel mai bun prilej să le arăte unde domneşte conrupţia adevărată, şi că domnii „nemţi" ar face bine să-şi mai pipăie din cînd în cînd, cenuşa de pe chilia proprie...

*

In ultimul moment aflu că funcţionarul cu chestia a plecat la Viena în căutarea unei mînă protectare care să-l scape din încurcătură—numai de n'ar nimeri, ca Irimia, cu oiştea în gard.

In curînd şi această afacere va fi trecută, ca multele altele, la posteritate, de oare-ce se află în joc persoane de a căror feţe simandicoase nu se poate atinge nici cel mai neînsemnat paragraf din codul penal.

Dacă ar fi fost vorba de un romîn... ar fi altă-ceva: un valah mai puţin ca funcţionar, e floare la ureche.

Suntem deprinşi. **Gama.**

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specialist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

INFORMAŢII

❑ *Prime pentru exportul de spirt.*

Pentru a stimula pe fabricanţii din ţară la exportul spirtului, este vorba ca ministrul finanţelor să introducă în budgetul viitor o sumă de 500,000 lei pentru prime de export.

❑ Atragem atenţiunea cititorilor, asupra anunciului Societăţei Anonime pentru distribuirea produselor petroleului, relativ la preţul de vînzare al petroleului.

❑ In astă seară Vineri, are loc la ministerul instrucţiei şedinţa comisiei, care elaborează proectul pentru reforma învăţămîntului superior.

Domnii profesori dr. Riegler şi I. Simionescu, din Iaşi, au plecat ieri seara pentru a participa la şedinţa de astăzi.

*

Iată reformele propuse de consiliul profesoral al facultăţii de drept din Bucureşti, în ce priveşte studiul dreptului:

Studenţii facultăţei de drept, pentru a putea obţine diploma de licenţă să fie obligaţi a trece încă două examene, după alegere, din următoarele cursuri ale facultăţei de litere şi anume: istoria filosofiei, istoria contimporană, sociologie, psihologie şi cursul de medicină legală, care se predă la facultatea de medicină.

La cursul de doctorat în drept s'a prevăzut de asemeni o separare totală a cursului de doctor juridic, faţă de doctoratul economic.

Pentru examenul de promiţie la doctorat, s'au prevăzut două bile albe şi restul roşii, candidatul care obţinut o bilă neagră să fie respins.

Tot prin noul regulament, s'a mai prevăzut, să se ceară ca in reformele administrative şi la numirile în magistratură, doctorii în drept de la facultăţile noastre, să aibă un privilegiu de numire şi înaintare, faţă de licenţiaţii în drept, căci numai prin această acordare de privilegiu se va putea desvolta la noi frecuentarea şi înscrierea licenţiaţilor la doctorat.

*

Cu privire la numirea profesorilor de toate gradele, consiliul profesoral a hotărît să ceară d-lui ministrru al instrucţiei publice, ca numirile să fie făcute numai pe baza recomandărei consiliului profesoral.

Profesorii conferenţiari, cari timp de un an de la numirea lor, n'au trecut examenul de docent, ori prezentîndu-se la acest examen au fost respinşi, să fie opriţi de a mai face prelegeri.

❑ Aflăm cu părere de rău despre decesul doamnei Profira Botez, mama regretatului profesor doctor C. Botez, a doamnei dr. Lambrior a doamnei Finţescu, profesoară şi a d-nei Caterina Marinescu.

Condoleanţele noastre.

❑ Cinci sute mii lei vor fi prevăzuţi în budgetul ministerului instrucţiei pentru clădiri de şcoli rurale.

❑ Cercurile militare vor fi recunoscute persoane morale.

❑ Individul Sterian Popescu, cercînd să fure din casa stăpînului său Bogdan Vasiliu din Galata, prin sustragerea cheilor, a fost surprins asupra faptului.

Numitul servitor a dispsrut.

❑ Copila Catinca Deleanu din comuna Ţiganaşi, în etate de trei ani, fiind lasată singură în casă şi umblînd pe lîngă foc i s'au aprins hainele. Dusă la spitalul Caritatea, copila a încetat din viaţă.

❑ Duminică 18 Decembrie va avea loc sfinţirea bisericei parohiale din satul Mînzeteşti, com. Ungheni.

❑ Adunarea generală a membrilor societăţei catolica de binefacere din Iaşi, ţinută în ziua de 11 Decembrie, a pus la dispoziţia comitetului provizor suma de 547 lei şi 95 bani, spre a o distribui cu ocazia serbătorilor, membrilor nevoiaşi din societate.

Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

❑ Cunoştinţele juridice ale prefectului.

Prefectul poliţiei Iaşi, în chestia păţaniei cu asasinul Beilici, a înlăturat partea principală şi discută afacerea în laturea ei juridică.

Domnul Stroja este jurisconsult. Este chiar om de legi la patrat: a fost specialist în procese penale militare şi a luat şi licenţa în drept, fără a pleda înaintea instanţelor civile.

In calitatea aceasta de jurisconsult dublu, d. Stroja ce şi-a zis? Şi-a zis: „sunt foarte tare in ale condicei penale. Voi trata chestia Beilici din punct de vedere penal şi voi înfunda, fiind iresistibil, pe adversari."

Chestiile juridice tratate de prefect sunt două: 1) după codul penal prefectul poliţiei *este inditruit să ordoane percheziţii domiciliare, fără de avizul expres al parchetului,* 2) dacă se vor găsi lucruri furate de fiu, la tată, la mamă, la fraţii sau surorile furului — poliţia este în drept să ordone punerea în libertate a acelor tăinuitori, în tot cazul poliţia nu este în drept să i aresteze, „legiuirile romîneşti nepedepsind rudele tăinuitoare" — glăsueşte solemn jurisprudenţa prefectului.

Nu stăm de vorbă cu prefectul, fiind că n'avem cu cine. Dar este extra ordinar ca un avocat—prefectul fie avocat—să susţină asemenea enorme enormităţi?

Dar cum rămîne cu Beilici?

❑ Ministerul Instrucţiunei publice, a aprobat, ca banca populară *Sediul Săracie*i, din comuna Buciumi, să continue a şi avea sediul în localul şcoalei din acea comună până la 23 Aprilie. De la acea dată însă va fi obligată să se mute.

❑ In ziua de 11 Decembrie, s'a ţinut conferenţa lunară a cercului cultural în comuna Ţiganaşi.

S'a vorbit despre folosul recreaţilor în şcoli.

❑ In noul program de astă seară Joi 15 Decembrie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala Sidoli se cuprind între altele:

Braţara de aur, (Prinţesa de Challant şi don Pedro de Cordova), măreaţă reconstituire istorică, (două părţi de cinematograf).

Actriţa, splendidă piesă teatrală cu *D-ra Mystinguett,* în rolul principal.

Jurămîntul unui fumător, comedie.

Londra, giganticul oraş în toată activitatea lui.

In stil francez, comedie.

Succesul unui poet, scene foarte comice de moravuri pariziane.

O mare vînătoare la contele Potocky, scene de vederi filmenate după natură.

Primavara înflorită, interesante vederi luate după natură.

In noul program de Sîmbătă-seară *Miranda,* piesă daneză în două părţi, în rolul principal apare pentru întâia dată celebrul artist dramaturg Björnson, fiul poetului şi al romanţierului norvegian Björnstjerne Björnson.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare obişnuite, şi mîine Sîmbătă seara reprezentaţie cu program nou.

❑ Diferitele fabrici de mezeluri din localitate, au fost azi inspectate, de către un inspector veterinar din Bucureşti.

❑ Comitetul teatral, întrunit eri, s'a ocupat cu diferite propuneri, pentru luchirierea salei teatrului naţional.

❑ Din Mănăstirea Agapia, ni se scrie că pînă în acest moment încă nu s'a făcut distribuirea de lemne, ce obicinuit se acordă călugăriţelor.

❑ Consiliul comunal se va întruni mîine, Sîmbătă.

CURA — Cea mai raţionată de **UNT DE PEŞTE** pentru ADULŢI şi COPII — *e numai acea cu:*

UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai multe distincţiuni.

Unt de Peşte iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei. inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri înclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.

Unt de Peşte iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a stadiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kgr. 5 lei 75 bani, la care se adaugă porto.

Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *furnizorul Curţei Regale* **Iaşi.**

Pentru Bucureşti: la Drogueria *I. Zaharia,* Str. Lipscani No. 35.

Pentru Craiova: la Farmacia *Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

Ultime INFORMAȚII

❑ Se crede că opoziția se va abține de la cele patru alegeri parțiale, la Dorohoi, Neamț, Fălciu și Olt, fixate pentru 13 Ianuarie.

❑ *Procurorul general de Iași șeade de opt zile la Galați și face chefuri, la toartă, în cîrciuma Suré.*

Intrebăm pe ministrul justiției, și el a mator de chefuri, dacă a acordat permisie d lui Tomescu să chefuiască la Galați.

❑ *Alegerea Episcopului Timuș al Argeșului ca Mitropolit Primat, este definitiv hotărîtă; episcop al Argeșului va fi ales P. S. Teodosie Ploieșteanu, vicarul Mitropoliei din București, iar locul de vicar va rămînea vacant pînă în Mai.*

Episcop al Romanului va fi ales P. S. Calist Botoșeneanu, iar locul lui de arhiereu va rămînea vacant pînă în luna Mai.

Locurile de arhierei vor fi împlinite prîn numirile arhimandriților Scriban și Nazarie.

❑ *Am vorbit despre acțiunea pe care d. Braunstein a intentat o comunei Iași, care a refuzat să dee reclamantului autorizația de a clădi o casă pe locul viran, fost Neuschotz.*

Tribunalul s. I s'a pronunțat ieri, primind acțiunea și condemnînd comuna să plătească lui Braunstein zece mii lei, pentru trecut și cinci zeci lei pentru fiecare zi de întîrziere de acum înainte.

❑ *S'a reclamat procurorului general de Iași contra judecătorului ocolului rural Răducăneni, că s'a făcut vinovat de fapte, care degradează cu totul pe acel magistrat.*

Procurorul general s a făcut complicele acelui magistrat, prin faptul că toate reclamațiile și denunțurile au rămas puse la dosar.

Acum ni se denunță nouă un nou fapt, extra-ordinar de grav, în sarcina acelui magistrat: din ordinul seu a fost adus la el acasă și apoi dus în grefa judecătoriei, cu străjeri, săteanut Ion Isarie, care figurase ca martor într'un proces de revendicare.

Din ordinul judecătorului, grefierul a schimbat depoziția acelui martor, punînd să semneze o alta, redactată de judecător.

Intrebăm pe procurorul general dacă asemenea acuzări grave pot rămîne ne cercetate?

❑ *In tot timpul vacanței Crăciunului, afacerile de natură urgentă, la Curtea de Apel din Iași, vor fi expediate de d. consilier N. Leonescu.*

❑ *Lucrările urgente la tribunalul Iași, pe timpul vacanței Crăciunului, vor fi expediate de d. membru de ședință Emil Vincler.*

Ca grefier va figura d. Ștefănescu.

❑ *Un viu schimb de cuvinte a avut loc ieri, la tribunalul Dorohoiu, între d-nii avocați Matei Cantacuzino și Ernest Cananăn.*

Incidentul a avut loc de la pledarea procesului Miclescu—Fischer, pentru anularea unui act de ipotecă.

❑ *Am anunțat că agenții, din ordinul prefectului, au ridicat de la domiciliul seu pe numitul Gr. Mavrodi, care ar fi amenințat cu moartea pe prefectul, și l'au dus la parchet ca să-i se constate starea mintală.*

Parchetul, constatîndu se că Mavrodi este normal, a dispus eliberarea.

❑ *Mai mulți studenți și studente sărace de la facultatea de litere, au înaintat un protest, asupra chipului cum au fost distribuite bursele din fondul Carol I.*

Studentele se plîng, că tocmai cele mai sărace și mai meritoase au fost omise, în dauna celor cu 60.000 lei dotă și părinți proprietari mari.

Vom reveni cu amănunte exacte.

❑ O mare vînătoare, la care va lua parte și A. S. R. Principele Ferdinand, va avea loc întăia și a doua zi de Crăciun, în pădurile de la Țibănești.

❑ Epitropia sf. Spiridon a renunțat la scoaterea în vînzare a viei Vanghele, care va fi căutată în regie.

❑ Consilierul comunal Octav Erbiceanu a fost dat în judecată de administrația comunală, pentru că n'a făcut instalații de apă, la un imobil al seu.

Procesul ie pendinte la judecătoria ocolului I.

❑ Tribunalul s. I se va pronunța mîine în procesul bandei de hoți de cai în cari sunt implicați frații Bogonos și alții.

❑ Examenele de capacitate pentru desemn, vor începe la 1 Aprilie 1912, iar pentru caligrafie la 20 Aprilie.

❑ Consiliul comunal a fost convocat, pentru mîne, la orele 5 p. m.

Consiliul va lua în discuțiune proectul d-lui general Pascu, cu privire la serviciul pompierilor.

❑ D. Dimitriu, inspector general al corporațiilor, a sosit azi dimineață în localitate.

D sa a inspectat diferitele corporații.

❑ Curtea de Apel s. I a respins astă-zi contestația pentru ștergerea din listele comunale, col. I, de Dorohoi, a d-lui D. Moruzzi.

❑ **De la spitalul militar.**— Spitalul militar din localitate urmează să obție, prin noul budget al ministerului de răsboiu, o sumă de îmbunătățiri.

*

Credem interesant a reproduce cîte-va date, privitoare la această instituție, pe care le spicuim dintr'o lucrare a d-lui dr. Vicol.

Cel dintăiu spital militar a fost inaugurat în Iași, în 1833, prin îngrijirea d lui dr. Iacob Czihac, medicul șef al micei armate moldovenești, creată în anul precedent.

Doctorul Czihac, a fost medic șef al spitalului și al armatei pînă la 1861. De la 1861 pînă la 1874, medicul șef al spitalului trece sub autoritatea directă a medicului inspector general al armatei,—celebrul și regretatul general Davila.

In 1874 el redevine din nou medic șef al diviziei a IV, transformată în corp de armată în 1882.

De la această dată și pînă în 1908, medicii șefi ai diviziei, aveau în același timp și atribuțiunile de medic șef al spitalului militar.

*

Trei în special, — mulțumită duratei mai lungă a activității lor,—au făcut din spitalul militar un centru științific însemnat.

Cel dintăi a fost directorul Iacob Czihac, care după cum am zis, deschisese spitalul militar din Iași în 1833, și a muncit pentru organizarea lui, timp de 24 de ani, muncind în același timp pentru tot serviciul medico militar al Moldovei, după cele mai bune metode științifice ale acelei epoce.

Succesorul său, doctorul colonel Gustav Otremba, a continuat pe această cale, timp de trei ani, sub direcțiunea sa, au fost executate în 1883, lucrările de construcțiune a actualului local, în care se află instalat spitalul militar.

Un mic amănunt, destul de interesant: doctorul Otremba, era în ceia ce privește boalele interne, unul dintre practicianii cei mai căutați de clientela privată.

*

A urmat apoi, generalul dr. Ștefan Corvin, care tot conducînd cu bravură diversele ramure ale serviciului medico militar, a avut în același timp meritul de a ridica nivelul chirurgiei în acest spital.

Mulțumită spiritului său luminat, susținut de un admirabil devotament, instituțiunea a devenit o adevărată școală pentru medicii militari.

Rezultatele brilante obținute în acest timp, fac una din paginele cele mai frumoase din analele chirurgiei militare romîne.

*

D. dr. Vicol a fost însărcinat să conducă mai departe, în ceia ce privește chirurgia, opera acestui eminent conducător și a știut să menție bunul renume al acestei instituțiuni.

❑ **Experții in materie de falimente.**—La Camera de comerț, s'a întocmit tabloul experților în materie de falimente și contestații comerciale și civile.

Iată acest tablou:

Cismărie și pielărie.—D-nii: Gh. Caracaș, str. Păcurari; Ștefan Istrate, str. I. C. Brăteanu; Vasile Arsenie, str. Cuza Vodă No. 67; Iancu Gheorghiu, str. Sf. Sava; Teodor Grigoriu, str. I. C. Brătianu.

Croitorie și haine gata.—Carol Donat, str. 40 Sfinți (școala inf. de croitorie); A. S. Rosenblum, str. Ștefan-cel-Mare; C. Stan, str. I. C Brătianu.

Mobile de lux.—N. Ostapovici, A. Brociner, J. Hirsch, str. Lăpușneanu; Iosef Finkelstein, str. Ștefan-cel-Mare.

Manufacturi și stofe.—Berman Polingher, S. Cahana, str. Lăpușneanu; Jacob Bergher, str. Costache Negri; D. Gavrilescu, str. Smîrdan.

Ornice, obiecte de fantesie.—N. Ostapovici, A. Brociner, J. Hirsch, V. Ostapovici, str. Lăpușneanu; C. Enghel, str. Piața Unirei.

Sticlărie, faianțe și Porțelanuri. — M. Karacaș, str. Lăpușneanu; Alex. Artino, str. Bărboi; A. Hirsch, str. Lăpușneanu; I. Bergher, str. Anastasie Panu.

Mărunțișuri.—Alex. Artino, str. Bărboi; N. Petrăchescu, str. Costache Negri; D. Gavrilescu, str. Smîrdan.

Cereale, Mori, Pitării, Făinuri. — C. Cerchez, str. Carol; C. D. Papana, str. Unirei; I. C. Fleașcă, Hristea Vartic, Aizic Klepper, str. Anastasie Panu; E. H. Goldsman. str. Ștefan cel Mare; Michel Klepper, str. Canal; Leon Brül, com. Podul-Iloaei.

Operațiuni de bancă, Scont și Imprumut.—C. Marinescu, A. M. Tepeș, Faust Birsănescu, B. Stătescu, Gh. Răzuș, la sediul Băncei Naționale, Iași; Teodosie Motăș, Credit Foneiar Urban, Iași; Emil Briul, Cassa de Scont și Imprumut; Paul Ballo, str. Ștefan cel-Mare (Cassa de Economie, str. Palat); C. Popovici, Banca Iașilor, str. Ștefan-cel-Mare; V. I. Radu, str. Elena Doamna.

Experți de păduri. — C. Cerchez, str. Carol, N. Cozadini str. Tăutu, P. Ianculescu str. Sf. Sava, Teodor Rișcanu str. Păcurar (inginer), Mihai Viorescu strada Elena Doamna.

Experți de vii. — Const. Chirilă str. Alexandri, I. S. Ionescu str. Alexandri, Claudius Rivalet str. Procopie No. 17, M. Viorescu str. Elena Doamna, V. Stocker, Loco, Teodor Jellea str. Cuza Vodă (Farmacie), D. Buznea str. Calarași, Gustav Ulrich, str. Elena Dosmna, Spiridon Irimescu str. Arcu.

Experți de moșie, Articole de Agronomie.—C. Cerchez str. Carol, N. Cozadini str. Tăutu, inginer T. Rășcanu, M. Viorescu str. Elena Doamna, Spiridon Irimescu str. Arcu.

Experți de acarete. Materiale de construcție.—C. Cerchez str. Carol, Virgiliu Hălăceanu str. Alexandri (inginer), Gr. Bejan str. (Albă) Elena Doamna, Iulius Reinicke str. Carol, N. Botez st. Malu, No. 9, V. Antoniu str. Toma Cozma, R. Școlari str. Toma Cozma.

Alamărie, Bronzerie, Ferărie, Mașini Agricole.—Bachstetz str. I. C. Brătianu, Luca Bogdan str. Usinei, N. Ostapovici str. Lăpușneanu.

Argintărie și bijuterie. — D-nii N. Ostapovici, str. Lăpușneanu, Leon Mayer str. Stefan cel Mare, P. Cohf str. Stefan cel Mare, L. H. Goldsteman str. Stefan cel Mare, V. Ostapovici str. Lăpușneanu.

Articole de lux, Galanterie și Parfumerie.—N. Ostapovici str. Lăpușneanu, A. Brociner str. Lăpușneanu, J. Hirsch str. Lăpușneanu, Alex. Artino str. Bărboi, N. Petrăchescu str. Veche, D. Gavrilescu str. Smîrdan.

Brașovenie.—A. Goldștein str. Anastasie Panu, Pincu Langmantel.

Arme și cuțitărie — R. Tuffli str. Păcurar, N. Traina str. Cuza-Vodă, Jac Calmanovici str. Lăpușneanu, Leon Goldenberg și Leon Goldștein str. I. C. Brătianu.

Librărie și papetărie.—P. Iliescu, D. Iliescu, str. Piața Unirei, Th. P. Maximovici, str. Lăpușneanu, Ioan S. Ionescu, str. Alexandri, N. V. Stefăniu, str. Ștefan cel Mare.

Instrumente Muzicale.—A. Michelsohn Oscar Grünberg, și A. H. Finckelștein, str. Lăpușneanu.

Coloniale —C-tin D, Arghiropulo, str. Carol, I. Ermacov, str. Piața Unirei, Ion Vasilescu, str. Cuza-Vodă, Isidor Margulies, str. Stefan cel Mare, Vasile Bogza, str. Sărărie, I. D. Martinescu, str. Piața Sft. Spiridon, C. Croitoru, strada Carol.

Vinuri și băuturi spirtuoase.—R. Tuffli, str. Păeurari, C. D. Arghiropulo, str. Carol, Dim. Soituz, str. Abator, Rivalet Claudis, str. Procopie No. 17, Anton Rohr, str. I. C. Brăteanu, Iosef Rohr str. I. C. Brăteanu, Gustav Ulrich, str Elena Doamna, I. Ermacov, str, Piața Unirei, C. Croitoru, str. Carol, Spiridon Irimescu, str. Arcu.

Cofetărie,—R. Tuffli, str. Păcurari, Gustav Ulrich, str, Elena Doamna, Alex. Funiak, str, Lăpușneanu, V. Danoeur, Piața Unirei.

Farmacii, Drogherii și Culori.—Teodor Jellea, str. Cuza-Vodă, Ioan Enghel str. Stefan cel Mare, Ioan Werner, Piața Unirei, Emil Flach, str. Socola, Dr. N. A. Racoviță, Ioan Rothbard, str. I. C. Brătianu. Gg. Eiven, str. Nemțească No. 14.

Luminări și articole de ceară.—Gh. D. Șerban, str. Anastasie Panu, Ioan Motăș, str. Bulevardul Ferdinand.

Experți Contabili.—C. Marinescu, directorul Băncei Naționale, Gh, Botez, secretar comptabil școalei de Arte și Meserii, Costantin Popovici, casier Băncei de Scont Iași, Paul Ballo, contabil Prima Casă de Economie, Gh. Răzuș, Adrian M. Țepeș, Th Stihi, Faust Bărsănescu, B. Stătescu, de la Banca Națională, N. Georgescu de la Casa de Scont, Gh. I. Mirăuță, secretarul Camerei de Comerț. R. Tuffli, str. Păcurari, V. Macnea, contabil Camerei de Comerț, N. Georgescu, contabil al Manufacturei de Tutun, P. Hett și N. T. Vasiliu de la Creditul Funciar Urban Iași, Mihai Borcea.

❑ Senatul universitar și consiliul facultății de litere din București, au recomandat, ca și senatul și consiliul din Iași, pe d. I. Petrovici, ca agregat definitiv la catedra de logică și istoria filosofiei, foastă a d-lui Negulescu, vacantă la facultatea din Iași.

— Domnul Petre Rișcanu a fost confirmat decan al facultății de litere din Iași, pe un period de doi ani.

❑ La Spiridonie s'a ținut ieri licitație pentru furnisarea medicamentelor necesare spitalului din Iași.

Au concurat casele: G. R. Fritz, Viena; Paul Storff, Anvers și May și Backe Londra.

Casa din Anvers a oferit prețurile cele mai avantagiosse.

❑ Spitalul sf. Spiridon din Iași n'are closete sistematice—dar are bani pentru șampanie.

Primăria a somat pe eforie să-și facă closete sistematice, de nu, îi le va efectua dînsa, în contul eforiei.

❑ Fabrica de țesături „Textila" din Iași, a propus eforiei casei sf. Spiridon să plaseze în acea fabrică un număr de 20 fete orfane, crescute în institutul Gregorian.

Direcția fabricei va da orfanelor cîte 60 lei anual și hrană. Sumele vor fi depuse pînă la majoratul fetelor, cînd fabrica le va da și alte gratificații.

❑ Consiliul de răsboi al Corp. 4 de armată, va ține ședință în zilele de 20 și 21 Decemb. cînd va judeca 7 procese.

Consiliul va fi prezidat de d. colonel Stamatopol, asistat de maiorii Costăchescu și Pascali, de căpitanii Lupașcu și Girlea.

SABIA VAGMISTRULUI

— Un nou epizod din activitatea prefectului de poliție —

Prefectul poliției a fost bine cuvîntat de la natură, cu o săptămînă grasă. Dacă ar fi avut minte, precum n'are, prefectul și ar fi cumpărat, înaintea tragerii, un bilet de loterie.

Dar nu trebuia să cumpere. Geniile n'au nevoie de parale. Dar să nu ne îndepărtăm. Bună săptămînă a avut prefectul. Succesul lui cu Bilici, pe care nu l'a putut prinde fiind că era noaptea, a fost urmat ieri seara, de un alt succes.

Să povestim faptele: de la femei, sau de la băutură, o discuție oare care deveni violentă, în cîrciuma Boltă rece, între niște civili și un serjent major din roșiori.

Civilii, la un moment dat, luară sabia militarului și de aci, se înțelege ceartă mare, căci nu ie lucru banal să lași pe un militar fără sabie.

In cearta d'intre civili și militari se ivi de odată, ca la toate evenimentele importante, prefectul poliției. El în persoană. De ce el și nu un comisar oarecare? Fiindcă ce poate fi mai important trebue să și fi zis prefectul, decît sabia unui vagmistru?

S'ar crede că intervenirea prefectului a avut macar atita efect: că părțile beligerante, la vederea prefectului, se împacară pe loc.

Ei și! O oră pe ceasornic au durat parlamentările între prefect și civili, pînă ce aceștia, convinși de prefect, de rugămințile și milostivirile lui, binevoiră a reda sabia.

Apoi urmară pupături. Nu doar între civili și militar, ci între civil și civil: prefectul căzu în brațele fiecărui civil, în parte, și depuse sărutări calde pe obrazul fie-cărui.

O agapă puse capăt emoționantei scene. O agapă în care s'au ridicat tuasturi în sănătatea vajnicului prefect, pentru continuarea succeselor sale à la Bilici și sabia vagmistrului. — strigîndu-se, la sfîrșitul fie-cărui toast: „jos ziarele, cari nu recunosc succesele prefectului".

❑ Ministerul de Interne a dizolvat consiliul comunal al comunei Voinești instituindu-se o comisie interimară compusă din d-nii A. Băisan, președinte, Savel Cărăușu și V. Mertic membri.

❑ Oficial s'a desmințit știrea dată de noi, că în pădurea Bodeștii—Precista, proprietatea Spiridoniei, s'au descoperit neregularități.

Cu tot ordinul dat inginerului silvic Apostolescu, de a mușamaliza afacerea, raportul său, depus zilele acestea, arată că s'au vîndut, pe furatele, un număr de șapte semiceri tineri și alte lemne.

❑ Sfatul sătesc al satului Frumușelele din comuna Mădîrjac, a numit pe Constantin A. Ionescu delegat special al satului.

❑ Ministerul agriculturii și Domeniilor a însărcinat pe șeful ocolului Ciurea să depună la primăria comunei Galata, planul parcelar pentru vînzarea a 9 loturi din moșia statului Hlincia, și să primească de la locuitori declarațiile de cumpărare. Pentru aceasta s'a pus în vederea autorităților în drept aducă aceasta la cunoștința locuitor, obligînd pe primărie, perceptor și notarilor să facă declarațiile locuitorilor.

Ultima oră

Bucureşti 16 Decembrie

REVOLTA ȚĂRĂNEASCĂ IN BUCOVINA

Cernăuți. —800 locuitori din comuna Stoboda au pătruns pe teritoriul moșiei Ispas, ținută în arendă de d. Marcu Fischer, înarmați fiind cu topoare și ciomege, punînd stăpînire pe vre-o 80 hectare de pămînt.

S'a cerut ajutorul autorităților noastre, cari au trimis astă-zi mai multe forțe militare.

Pînă în prezent încă nu se știe ce dimensiuni a luat această revoltă, care a produs o senzație enormă în oraș.

Procurorul general a plecat la fața locului.

Tulburările din China

Peking. — Agenția Reuter află că împărăteasa mamă Yuausikkai și alți prinți manciurieni au aderat la propunerea unei conferenți ce se va ține la Shanghai, tinzînd la convocarea unei conferinți mai numeroase și mai reprezentative de cît cea din Sianghai. Delegații actualii conferinți din Shanghai au fost vestiți de cabinet că tronul va primi hotărîrile noului conferințe reprezentative ori care ar fi ele.

Intoxicația de la Berlin

Berlin. — Cu privire la cazurile de intoxicare de la azilul de noapte examenul bacteriologic a dovedit că n'a fost vorba de vre-o boală contagioasă ci de o intoxicare cu pește.

Guvernul francez și oaze Djault

Constantinopol.—Ziarul Sabah spune că guvernul francez a răspuns demersurilor porței cu privire la ocuparea oazei Djanet că de oarece trupele turcești au plecat spre nord, jandarmii francezi au trebuit să ocupe oaza spre a împedica furturile la granița tunisiană.

Retragerea opoziției

Declarația d-lui Ionel Brătianu

București.—Ședința se deschide la orele 2'20. Prezidează d. Gh. Cantacuzino.

D. Ionel Brătianu, în numele opoziției liberale și conservator-democrate, citește declarația retragerei opoziției din parlament, motivată prin săparea bazelor constituționale, prin desezizarea justiției prin votul puterei legislative.

D. Ionel Brătianu prezintă demisiile scrise ale membrilor opoziției.

D. Cantacuzino, președintele Senatului, cere să se pronunțe Senatul prin vot secret.

Propunerea se admite și demisiile sunt respinse.

Senatorii din opoziție, în timpul în care se votează respingerea demisiilor, părăsesc incinta Senatului.

*

Declarația d-lui Take Ionescu

București. — Iată textul declarațiunei cetită de d-nii Take Ionescu și Ionel Brătianu:

„Opoziția a declarat încă de la începutul acestei seziuni, că situația creată de actualul guvern este anormală. Guvernul însă nu a ținut nici o socoteală de cuvintele rostite de noi.

Pe lîngă violențele și scorupțiunea din alegeri, care au dat actualului guvern, caracterul unei stăpîniri de fapt, pe lîngă fără de legile și abuzurile de putere, guvernul prin declarațiile și faptele sale din urmă, sapă însеși temeliile organizației noastre de stat, așa cum au fost așezate prin constituțiune.

Uzurparea puterei judecătorești prin legea adusă eri înaintea adunărei deputaților, care răpește de la tribunale un proces în curs de desbatare și pretinde să o curme prin voturile unor majorități politice, nesocotește principiul sparațiunei puterilor și desființează neatîrnarea puterei judecătorești, principiu și neatîrnare care sunt garanția de căpitenie a dreptului fiecăruia și stavila contra anarhiei.

Opera, marilor generații din ambele partide care cu atîte jertfe au așezat Romînia modernă, este astfel primejduită.

„Opoziția nu poate să asiste la o violare atît de îndrăzneață a Constituției, și părăsește corpurile legiuitoare, lăsînd guvernului întreaga răspundere a urmărilor actelor ce se săvîrșesc."

*

D. Carp a răspuns că nu înțelege ca cineva care rostește un rechizitoriu, să nu asiste și la apărarea celui ce este atacat.

Dacă lucrul este în sine regretabil și a fost calificat altă-dată de liberali ca o deserțiune, apoi cauza de azi este înjositoare, de oare-ce lupta nu s'a dat pe idei.

*

Deputații din minoritate, de îndată ce d. Tache Ionescu, a terminat cetirea declarației, au părăsit cu toții incinta Camerei.

Mobile Löbel

Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași

DORMITAORE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
— Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăți —
Galerii de bronz pentru perdele
Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase. Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Petru Al. Pogonat
DOCTOR IN DREPT
AVOCAT
— Iași Str. Muzelor No. 13 —

Cel mai bun cado de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune
pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

Nu plătiți mai mult ca 20 BANI litrul de

Petrol pentru iluminat

PETROL

INȘTIINȚARE

In depozitul nostru pentru distribuirea petroleului din acest oraș, situat lîngă Gară, vindem cu ridicata (cel puțin 100 kilograme)

PETROL PENTRU ILUMINAT

de cea mai bună calitate pe prețul de

Lei 22 suta de kgr. cîntărite

Acest preț este egal cu 18⁸ bani litrul.

Căruțele noastre aduc la domiciliul consumatorilor, petrol de cea mai bună calitate

cu prețul de 20 BANI LITRUL.

Nu plătiți
deci revînzătorilor detailiști

mai mult ca

20 bani litrul de petrol

SOCIETATEA ANONIMA
pentru
distribuirea produselor petroleului

PETROL

Nu plătiți mai mult ca 20 BANI l trul de

Petrol pentru Iluminat

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

La administratia ziarului

se primesc

anunciuri cu preturi convenabile

HOȚII ȘI FOCUL

sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

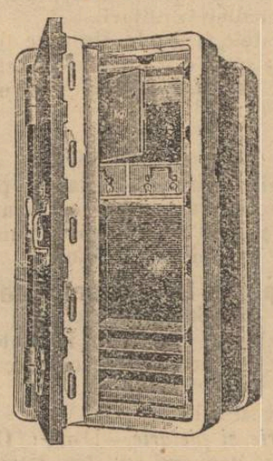

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserției la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 11,

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul IX — No 1474 — Duminică 18 Decembrie 1911

Guvernul Carp se duce

Actul final al dramei politice s'a jucat.

Opoziția părăsind incinta Camerei, a lăsat guvernul d-lui Carp să-și închee bilanțul activității sale, ca să-l depună în mînele Măriei Sale, căruia va fi silit să se prezinte pentru a-i înmîna demisia Cabinetului.

E chestie de zile, e chestie de săptămîni; dar aceasta va veni de la sine fără doară și poate.

Regimul constituțional, pe care e alcătuită viața noastră politică e sdruncinat. Mașina nu mai poate merge. Cu un Rege sus, și cu un guvern cu majorități în Cameră, fără opoziția legală a celor 2 partide de opoziție, nu se poate guverna. Ori ce fapt, ori ce lege ce va vota parlamentul nu mai are putere constituțională, și țara nu poate îngădui să i se dea legi fără discuția, cortrolul și intervenirea opoziției.

Cum se face de a adus d. Carp la bătrînețele sale viața noastră politică să se scoboare așa de jos? Trăit într'un cerc de viață politică vicios; practicînd pe deandoasele toată viața lui regule neconstituționale de traiu politic, trăind din mila altora, nesocotind că adevărata viață constituțională e o luptă prin țară pentru mănținerea rolului tău de partid, sfidînd ori ce regulă de morală politică, d. Carp care și-a rîs de țară toată viața, a fost adus acum, cînd a ajuns să fie șef de guvern, și deci primul sfetnic al Măriei Sale să provoace în țară acea anarhie legală, semn al decăderii politice în care pururi a viețuit.

Pentru ce ar fi anormală la d. Carp starea de fapt ce a creiat astăzi vieții politice de partid, cînd d-sa n'a avut nici o dată prilejul să se adăpe la experiența vieții cetățenești, ca să găsască în ea înfrînarea pornirilor omului care stă veșnic în slujba puterii. Dacă n'a avut parte de a fi la cărma afacerilor, el a stat pururi în slujba celor cu puterea, așa că și-a viciat mentalitatea de cetățan, care găsește în practica reală și adevărată a vieței cetățenești înfrînarea pornirilor anarhice. Veșnic opoziția miluită a prins numai formele exterioare ale puterii, nu și răspunderea morală a celui ce deține puterea. Cerșind veșnic, s'a deprins a i se îndeplini toate, rolul său de opozant miluit, desvoltînd numai o parte a firei omului politic: năzuința și dreptul de a cere și a i se îndeplini, nu și acela de a avea datorii și răspunderi.

Numai așa ne explicăm la d. Carp hipertrofia omului politic normal, numai așa ne explicăm de ce de la început acest guvern n'avea nimic viabil în sine.

Trăind pururi în atîrnare de cei de sus; uitîndu-se numai spre Vodă ca singurul în putere de a se milostivi spre el, pentru d. Carp țara a fost un *semper ignoramus et ignorabimus*. Pentru colegiul al III partidul d-lui Carp nu exista, deci pentru 46000 alegători un guvern Carp este o emanațiune palatistă, cu totul străină nevoilor mulțimei. Pentru colegiul al II-a un guvern Carp e o apariție de curiositate, gata a se pleca la așa zisele nevoi burgheze, dar negata de a le înțelege și remedia. Tot programul făurit *adhoc* al d-lui Carp a fost, dragă Doamne, să se arunce praf în ochii burgheziei, căci d-sa transformase în premisă politică: *revoluția orașelor* va fi mai groaznică de cît cea rurală din 1907. Pentru a răspunde la această premisă, d sa a făurit programul economic cu eftenirea traiului, care a eșit pe dos; căci zaharul s'a scumpit cu 25 bani la chilo, ceia ce reprezintă 5 milioane la traiu mai scump; peștele s'a îndoit la preț, ceia ce mai reprezintă alte 5 milioane în plus la scumpirea traiului.

Singur colegiul I cunoaște pe d. Carp și l cunoaște ca un *dolce far niente* al seniorului de la Țibănești, gata a asmuți pe marii proprietari contra țărănimei răsculate.

Ei bine cu așa mentalitate, nu se putea ca d. Carp izbutind în visul său, de a fi șef de guvern, să nu vicieze atmosfera vieții politice. Era în persoana lui, era în trecutul lui, era în traiul lui politic ceva anormal, care — dacă devenise pentru sine a doua natură — era însă dăunător țării.

Dl. Carp a venit la putere fără partid, și fără voința țării. Iar dacă Coroana s'a milostivit cu d. Cărp a fost pentru a-i sluji de lecție, că un om ca d. Carp trebuia să sfărșească cum va sfîrși în curînd. E trist că s'a dat prilej țării să facă o asemenea experiență și tristă și goală. E trist că s'a silit să se scoată din țițînele sale rostul vieței politice! E trist că un bătrîn își încheie o carieră politică așa cum își va încheia-o în o zi, în o săptămînă, în o lună!

Male parta, male dilabuntur, ziceau străbunii; și foarte mare dreptate aveau! Un guvern Carp nu era viabil, căci țara cere ca un guvern să fie expresiunea voinței sale, nevoilor sale, dar nu numai a unui factor! Guvernul Carp n'avea de la început această bază constituțională. Guvernele trebue să fie la început populare, căci puterea uzînd guvernul, își pierde popularitatea sa. Guvernul Carp a fost dimpotrivă. A venit la putere impopular, dar a hrănit iluzia de a deveni popular prin legile sale economîce, cari au dat *fiasco*. Pentru a căpăta însă această popularitate a forțat toată nota politică. Dacă alte guverne au siluit conștiința la o sută de alegători, guvernul d-lui Carp a siluit'o la o mie, dacă alte guverne au corupt conștiințe la o sută, guvernul d-lui Carp a corupt'o la o mie, întinînd și Universitățile cu mercantilismul politic; dacă alte guverne au ademenit zeci de diserțiuni, guvernul d-lui Carp a pompat sute de fugari, împlîndu și cadrele goale cu tot ce a putut căpăta de strînsuri.

Avînd dar la bază imoralitatea politică, a crezut că poate transforma acest parlament de inconscienți și imorali în parlament de legiuire în folosul țării.

Și răzbunarea trebuie să vină cît de curînd. Neflind în măsură de a cumpăni pasul omului de la putere cu răspundere, și fără a fi acoperit cu tăria unui partid, guvernul d lui Carp a violat baza constituțională a țării, amestecînd rostul celor 3 puteri în stat, călcînd în picioare justiția țării, transformînd consiliul de miniștri în tribunal de contencios, și regulînd pe cale de lege în parlament, litigii deja introduse la Tribunale.

Și acum drama e pe sfîrșite; actul final cu patul muribundului a început să scoale publicul nerăbdător în picioare. Unii mai grăbiți au început a se îndesi la garderobă să-și ia paltoanele, șoșonii, umbrelele să nu se fure, ori să se încurce; căci cînd cortina va cădea, va fi prea mare înghesuială.

Partidul d-lui Carp a fost înjghebat ca și niște privitori la drama politică, ce se desfășură acum în dealul Mitropoliei. Toți pot avea cel mult *curiozitatea* morții guvernului de pe scena politică, nici unul nu va avea *regretul*, căci nu există nici o legătură alta între guvernul d-lui Carp și țară, de cît curiozitatea noutății politice: să dăinuiască un guvern fără partid, ori cu partid de adunătură; să dăinuiască un guvern contra voinței țării, ci numai prin mila Măriei Sale; să dăinuiască un guvern incapabil de a legifera pentru binele țării.

Ei bine; de astăzi înainte zilele guvernului sînt numărate. In parlament s'au deschis 51 de vacanțe prin demisiile parțiale ale membrilor îmbelor opoziții; adauge la acestea și vacanțele produse prin deces, încă 9 la număr, iată 60 de vacanțe, deci o cincime din scaune vacante. Face va guvernul alegeri? Preta-se-va Corona la acest joc politic al guvernului? Mai legifera-va acest guvern legi fără azistența opoziției? E obligată țara să înghită asemenea legi?

Ca buni și ortodoxi creștini; ca cei ce sîntem deprinși cu exercițiul normal al vieții politice, ca cei ce știm că ceea ce dă sprijin și tărie unui guvern e razemul său pe țară, nu putem zice de cît că guvernul Carp a fost. Și fără a purta pentru el vre un regret, ca și pentru majoritățile sale eșite din venalitățile și corupția electorală, vom zice însă ca buni creștini:

Sit terra levis!

Gh. Ghibănescu.

Păpușerie sau vot de blam?

Răspunzînd declarației de retragere a opoziției, citită în Cameră de d. Take Ionescu, primul ministru a spus: „cauza pentru care această retragere are loc, este atît de înjositoare, încît nu m'aș fi așteptat la asemenea spectacol.. Pe principii se fac revoluții, pe afaceri—nu".

Declarației citite de d. Brătianu la Senat, i-a respuns d. Maiorescu, care a spus: „guvernul nu poate de cît să-și exprime părerea de rău în fața atitudinei opoziției".

Apoi președintele Senatului, d. George Gr. Cantacuzino, dînd citire articolului din regulament privitor la demisii, pune la vot demisiile minorității, cari sunt respinse de Senat cu unanimitatea voturilor senatorilor guvernamentali prezenți.

Nu se putea să nu fie uniformitate de vederi, în chestia retragerii opoziției; între Senat și Cameră, între primul ministru și ceilalți miniștri.

Și cu toate astea n'a fost uniformitate. Ministrul, care reprezinta guvernul în Senat, d. Maiorescu, a exprimat, *în numele guvernului,* **părerea sa de rău în fața atitudinei opoziției. Această părere de rău a guvernului, a fost împărtășită de președintele Senatului, care pentru prima oară în această sesiune a venit la Senat, a fost împărtășită de unanimitatea senatorilor guvernamentali, prin respingerea demisiilor.**

Altfel la Cameră. Guvernul, prin organul primului-ministru, n'a regretat retragerea—a calificat-o chiar ca motivată pe o chestie de afaceri; iar Camera nici n'a discutat demisiile.

Suntem sau în fața unui vot de blam pe care un reprezentant al băncii ministeriale, unit cu Senatului și cu președintele său l'au dat guvernului, sau în fața unei păpușerii, care apare odioasă fată cu evenimentul important al zilei.

DOUA SĂBII

Sabia lui Damoclès—curtezanul Tiranului și sabia lui Stroja, curtezanul șerului.

Tebuia să ne întoarcem hăt îndărăpt, în anul 400 înainte de Cristos, ca să descoperim pereche tocmai la prefectul poliției Iași, care nu poate descoperi tîlhari „de cît ziua".

Tiranul Syracusei, Denis, avea un curtizan—pe Damocles, care necăjea pe Denis cu lingușirile sale josnice, vorbindu-i într'una despre fericirea celor sus puși. Denis, Regele, ca să-l tămăduiască, hotărî să-l facă Rege, pentru o zi, pe Damocles, și dete ordin tuturor să-l trateze pe curtizan în Rege.

Pus în haine strălucitoare, încins cu diadema pe frunte, curtizanul înoată în fericire. In toiul acelei fericiri, adevăratul rege învită pe curtizan să și îndrepte privirea spre bolta sălii, unde curtizanul zărește o sabie, suspendată de un păr de cal. Curtizanul, îngrozit, cere să fie detronat: înțelesese ce ie fericirea tiranului.

Domnul Stroja în anul 1911 după Christos, este și el curtizan: al d-lui Grecianu. De lingușerii, de micimi de suflet, a dat destule dovezi Regelui său. Și el—Stroja—a visat fericirea completă: prefectura de poliție.

Pentru un om ca el, fără ideal, fără busolă, prefectura a fost un mare deliciu. Să te salute gardiștii toți, să te poți prezinta prefect, să poți primi în audiență—trebuie să n'ai cap, ca să le faci pe toate.

Alți prefecți aveau alte idealuri. Cel de astă-zi lucrează pentru exterior: sparie gîștile cu vasta sa personalitate, nu poate prinde tîlharii noaptea și are o condică penală umoristică, comisă de el ad hoc.

Sabia lui Damocles și-a găsit un fel de pereche în persoana prefectului: este sabia unui sergent major, care, luată în primire la o petrecere într'o cîrciumă, a fost obiectul unei intervențiuni personale a prefectului.

Și cum afacerea s'a întîmplat noaptea și prefectul n'are noroc de cît ziua, sabia aceea va rămînea suspendată deasupra capului d-lui Stroja, ca mostră distinctă a capacității sale.

Istoria se cunoaște. Și se cunoaște iarăși asemănarea d'intre fostul curtizan al fostului Rege al Siracusei, cu actualul curtizan al actualului Rege al elocvenței romîne.

Pe Damocles l'a lecuit repede Regele tiran—probabil fiind-că nu era prost.

Dacă se va găsi cine-va să-l lecuiască pe Stroja. de mania de a fi prefect—asta se va vedea.

Teamă ne-e, însă, că vom continua să vedem gafele curtizanului șerului.

Ce va face guvernul Carp?

Iată ce se întreabă azi ori-care cetățean, care nu e prea deprins cu mecanismul vieții politice.

Unii mai naivi și bine voitori, zic: saracul d. Carp! n'are noroc să guverneze de răul liberalilor!

Alții mai surprinși de graba desfășurării evenimentelor, aruncă vina pe însuși partidul conservator, că nu e capabil de a guverna.

Alții, mai aproape de Carpiști, aruncă vina pe șeful democraților, că s'a lasat tîrît de duhul rău al liberalilor.

Chestia este acum: sîntem în fața unui fapt împlinit. Opoziția s'a retras din parlament. D. Carp a rămas singur, nestingherit de nimeni. Ce e mai ușor de cît acum să se pue și să legifereze strașnic, ca să și capete popularitatea.

Poate face d. Carp aceasta?

Nu.

D-sa, care s'a lăudat, că va face situația și mai normală, iată-l astăzi descoperit în fața țării, în fața Coroanei.

Nicăiri litera Constituției nu spune ce trebue să facă un guvern, cînd n'are opoziție. Dacă guvernul ar fi avut unanimitate în parlament încă ar fi fost o jenă, dar azi cînd opoziția se retrage ostentativ din partament, ce poate face un guvern?

Să legifereze, să închidă camerile și să guvcrneze, vor zice mulți, Aceasta nu se poate petrece. Legile votate de un asemenea parlament nu pot fi socotite ca valabile în constituțiune, căci le-a lipsit la discuția lor controlul, luminile și criticele opoziției.

Opoziția chiar criticînd și votînd contra unei legi, dă aparența unei aprobări legale, căci legea e rezultanta unei deliberări și votări cu *pentru* și *contra*.

In alt caz puterea legiuitoare este o extensiune a puterei executive, căci n'ar fi de cît expresiunea voinții guvernului. Iar dacă d. Carp va crede în senilitatea sa politică că se poate crampona de putere, vor fi alte organe, care să aducă la simțul realității pe d. Carp, Aceasta cît de degrabă.

Și de altmintrelea însuși d. Carp a prezintat lucrul, cînd a afirmat, că guvernul n'a meditat de cît 2 legi: legea meseriilor și legea descentralizării, și apoi ne mai avînd nici în minte nici în inimă alte legi—va aviza.

Timpul de avizare a sosit mai diuainte. Țara așteaptă desnodămîntul.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

PRO DOMO...

Unul din redactorii „Vieții Romînești" onorează cu rînduri măgulitoare lucrarea de curînd apărută: traducerea în versuri a „Mărioarei" de Carmen Sylva, —traducere făcută de scriitorul rîndurilor de față.

„Opera—scrie revista iașană—interesantă prin autor și prin subiect, se va ceti cu plăcere. La aceasta va contribui și forma în care este tradusă, căci traducătorul nu este un diletant, ci un poet, care are la activul său mai multe volume de poezii și care s'a remarcat prin acuitatea senzației și prin puterea de auto-analiză. Astăzi, pe cît știm, nu mai scrie versuri, afară de spiritualele epigrame zilnice dintr'un ziar local în care mai publică și cronici, tot zilnice, interesante prin varietatea subiectelor și plăcute prin ușurința formei".

Că am reprodus aci rîndurile scrise de vechiul coleg care și-a reamintit, pentru ocaziune, primul său pseudonim, C. Vraja, e o dovadă că le socot măgulitoare. Dar o nedumerire se naște, obsedantă și—poate—supărătoare. De ce a ținut să spună recenzentul în atît de puține rînduri atît de multe și variate lucruri de odată?

Iată, mai întîiu, reamintile vechile volume,—foile moarte ale trecutului...

Nu poate fi o mai... penibilă măgulire pentru cineva de cît să-i aduci aminte că *nu* mai scrie, după ce a scris „mai multe volume".

Tragicul „nu mai"!...

Atîtea priviri cari mustră, cari scrutează, cari compătimesc, cari dor...

Atîtea puteri cari te recheamă în trecut și-ți cer socoteală și te sfidează și te întreabă par'că mereu:

— De ce ai pierdut atîta vreme, ai trîndăvit, ai vegetat, ai irosit cele mai bune prilejuri de a mai... aduna un volum de versuri—de a-ți mai arăta „acuitatea senzației" și „puterea de autoanaliză"...

Ți-ai zis în fiece zi: „mai este timp... să mai aștept, să mai las, să mai umplu carnete de note, saltarele—de hîrtii".

Dar toate acele însemnări sunt lucruri moarte, pentru că le a trecut vremea,—iar lumea, critica, prietenii te-au clasificat, pentru totdeauna, în rubrica neagră a dispăruților, a acelora cari „nu mai scriu"...

„Cel mult cronici zilnice într'un ziar, sau în două... Nu însă „literatură"!

Nedumerirea însă e mai cuprinzătoare. De ce oare despre cineva care-ți trimite trei acte cuprinzînd mii de versuri, — fie și albe, fie și traduse — amintești că „*nu* mai scrie versuri"?

... Dar epigramele zilnice, epigramele spirituale?

E de sigur din cale afară prea multă cinste pentru o rubrică atît de modestă, atît de nepretențioasă, atît de anonimă ca să fie pomenită într'o publicațiune importantă, cum este marea revistă iașană.

Dar, în afară de aceasta, nu e tocmai în tradiție divulgarea numelor în imprejurări în care cineva ține să nu fie cunoscut. Ce poate fi mai anonim de cît lipsa permanentă și intenționată a semnăturii?

... Dar încep a crede că nedumerirea iea forma pretențioasă a unei polemici! Ar fi prea multă lipsă de modestie...

Rodion

Contra scumpirei traiului

Ives Guyot — Președintele Ligei *Liberului Schimb* — arată că scumpetea provine din două feluri de cauze: cauze naturale și cauze politice.

Contra celor dintăi guvernul nu poate face nimic. Cît privește celelalte cauze, ele se pot examina dîndu-se origina și urmările lor.

In 1910, ploile au împedecat cerealele de a se coace, fapt de care recolta se resimți. Cartofele nu eșiră bune. Aratul și sămănatul se făcură în condiții rele.

Anul acesta, s'a întîmplat contrariul. In locul ploilor, a fost secetă. Recolta în loc să fie milită, a fost săcătuită. Cartofele au încolțit fără să se coacă. Fînul a eșit rău. Vitele n'au putut fi hrănite bine. Vacile au dat mai puțin lapte. Frigurile aftoase au bîntuit în cîteva departamente. Legumele s'au uscat prin grădini.

Față de acest dezastru, miniștrii au fost mișcați, dar au recunoscut cu oarecare melancolie, că nu stă în puterea lor să dee ploae și timp frumos, după trebuință. Menajerele însă s'au revoltat făcînd oarecari ravagii prin piețe.

Cîțiva primari au căutat să facă anumite tarife, dar aceasta a adus unele greve tacite prin închiderea magazinurilor.

Atunci membrii Confederației generale a Muncii, au manifestat prin discursuri, amenințări, strigăte, drapele, etc. „Dar acestea n'au putut da abundența cartofelor, a morcovilor, a cepei și nici n'au putut da drumul fîntînilor de lapte în fericita țară a Beticei."

Rămînea vigilența oamenilor de la putere. S'a anunțat că Ministrul de Agricultură va face o anchetă. Dar nimic n'a ajutat să eftinească traiul, pentru că singurul fapt de îndeplinit n'a fost de nimeni luat în samă. Acest fapt e numai *modificarea tarifelor vamale* — care au produs scumpetea, spune Ives Guyot. De acest fapt sunt responsabili protecționiștii, favorizînd pe productori, fără a ținea seamă de condițiile producției și a vînzării.

In acest timp scumpetea își are și cauzele ei politice, care sunt de imputat guvernului și administrației.

Albert Sauzède, într'un articol în legătură cu cel scris de Ives Guyot, dă remediile contra scumpirei traiului: 1) *Concentrarea şi eftenirea.* — Cartelurile şi trusturile fiind o cauză de scumpire, *asociaţiile micului comerţ* ar fi o soluţie a eftenirei traiului. Înlăturîndu-se intermediarii, reducerile cheltuelilor generale şi de transport, ar scădea preţul. *Cooperaţiunea productorilor* din domeniul industrial şi agricol pentru cumparare şi vindere în comun, rezolvă în parte problema scumpirei.

Alt remediu pentru eftinirea traiului este 2) *Reglementarea tîrgurilor* care cere supravegherea jocurilor Bursei, împedecarea epidemiilor de specie bovină şi reconstruirea tîrgurilor şi a abatoarelor.

3) *Perfecţionările comerciale şi industriale* care ar consta în: *reducerea preţurilor de transport* pe drumurile de fier; *industriile frigorifice,* care să permită a păstra carnea în stabilimentele frigorifice ce s'ar instala prin porturi; *magazii de refrigeraţiune* care pot păstra mărfurile proaspete; o lună sălăţile; 2 luni merele şi 6 luni celelalte produse. Termenul maxim al acestei metoade de prexedere e de 10 luni pentru paseri, carne de vacă şi unt; nu au carnea proaspătă, peştele şi fructele uscate.

4) Şi ultim remediu sunt *puterile publice şi controlul social.* Acestea constau în reducerea *tarifelor vamale* şi a *taxelor speciale*; atenţie asupra *fraudei* ce se face cu cîntăririle inexacte, — hîrtia de împachetat intrînd în costul mărfii. In Franţa există o lege din 1 August 1905, care pedepseşte pe cel care ar fi înşelat sau încercat să înşele pe cumpărător. Faptul de a cîntări fără să fi luat daraua sacului, a hîrtiei sau a vasului în care urma să se pue marfa, constitue o înşelătorie, care merită a fi pedepsite. De asemenea trebue făcut atenţie şi la schimbarea mărfii, căci sub motiv de a o eftini, îi scade calitatea.

In acest remediu intră *Cooperativele municipale şi regiile.* Intervenirea comunelor în domeniul economic, în ceea ce priveşte interesele generale, poate folosi foarte mult.

Ca unul dintre remediile cele mai eficace, se dă modificarea alimentării ordinare. Aşa, în locul cărnii, care e aşa de scumpă în Franţa, se recomandă peştele, al cărui preţ nu s'a schimbat. In locul legumelor să se consume orezul, pastele, macaroanele. In locul untului să se întrebuinţeze grăsimea de gîscă, de vacă, vegetalină.

Ca criza cărnii în Germania s'au înmulţit căsăpiile de cîine. Şi se crede că în cîrnaţii de Frankfurt s'ar găsi tot felul de carne. In icrile negre se găsesc elemente surprinzătoare — pînă şi ouă de furnică.

Cît priveşte conservele — nimic nu-i mai nimerit ca să sdruncine organismul. Ele sunt un furnicar de microbi şi paraziţi variaţi.

Numărul falşificatorilor creşte neîncetat. Se vinde cicoare în loc de cafea; melci făcuţi din bucăţi de mai şi vegetalină; cîrnaţi umpluţi cu lapte, crohmoală şi miez de pîne; ouăle stricate se acopăr cu o pătură de culoare închisă şi vătămătoare. Ouăle virtoase se păstrează umplîndu-le cu o pastă de gelatină şi de grăsime adaogată cu oxid de zinc şi chromat de plumb.

Faţă de înmulţirea alimentelor nesănătoase prin scumpirea traiului, autorul acestui articol — Albert Gauzède — stăruieşte pe consumatori să se solidarizeze. Şi *Liga consumatorilor francezi* a hotărît să întrebuinţeze următoarele mijloace: presiune asupra puterilor publice sau private, ameninţarea constantă a organizării cooperative, schimbarea consumării de la un productor la altul, greva consumatorilor...

Această Ligă s'a propus următoarele reforme: crearea unui oficiu de statistică, care v'a supraveghea variaţiile cursului, studiind şi cauzele; lupta energică contra ridicărilor de preţ nejustificate şi contra acaparării pe cale legală şi economică; educarea consumatorului şi represiunea fraudelor.

Oare la noi nu s'ar putea încerca nici unul din aceste remedii?

Maria C. Buţureanu

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITOARE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
— Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăţi —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 completă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase. Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Retragerea opoziţiei

Asupra manifestaţiei opoziţiei, ziarele „Roumanie" *şi* „Ordinea", *publică următorul articol:*

La 28 Decembrie, guvernul Carp, împlineşte anul.

Inainte de a se împlini, guvernul e mort politiceşte.

Opoziţia s'a retras din Parlament, ne voind să dea, prin prezenţa ei, o aparenţă de legalitate acolo unde ea nu mai există.

Intreaga existenţă a acestui guvern a fost o minciună şi un abuz.

A venit la putere în potriva voinţei ţărei, datorită unei intrigi.

A făcut alegeri, cari vor rămîne în veci o ruşine în istoria acestui regat.

A rîdicat la înălţime de dogmă sistemul corupţiei.

Nu există nimeni în această ţară, pe care guvernul actual să nu fi încercat să-l cumpere.

Dacă, într'o zi, se va ridica vălul, dacă se va da în vileag întreaga turpitudine a regimului, ne vom desgusta pentru totdeauna de guverne potrivnice voinţei ţărei.

In administraţie n'a făcut de cît ignominii. E încă în aducerea aminte—pentru a nu cita de cît un caz— că în Ianuarie trecut, un funcţionar al Creditului Urban trădase aşezămîntul, pe care-l servea de ani de zile şi care fusese gonit pentru acest fapt. Guvernul l'a numit prefect.

Nici o lege, nici un principiu, n'a fost respectat. Aşa la Craiova s'au creat impozite fără lege.

In chestia religioasă guvernul a atins culmea nebunici.

A făcut să se pedepsească cu o penanalitate ilegală, pe acel care luptase pentru modificarea legei sinodale, şi a modificat apoi legea, în senzul propus de cel pedepsit.

Tot ce a fost atins de mîna acestui guvern, a fost profanat.

*

Voind să pedepsească partidul liberal pentru că n'a acceptat cartelul împotriva noastră, a conservatorilor-democraţi, guvernul a născocit chestia tramwaielor din Bucureşti.

Consiliul de miniştri a anulat fără drept statutele pe cari consiliul precedent le aprobase, şi pe baza cărora se făcuse subscripţia publică.

Guvernul s'a transformat în judecător, în loc să se adreseze el justiţiei.

Dacă guvernul s'ar fi oprit aici, opoziţia ar fi continuat să şi îndeplinească datoria ei de opoziţie, cu sinceritatea şi cu demnitatea, de care a dat dovadă în ultimele unsprezece luni.

Profundul ei dispreţ, pentru acest guvern, n'ar fi împiedicat-o să rămînă în Parlament.

Opoziţia ştie cît sunt de dureroase măsurile energice, şi n'ar fi recurs la ele.

Dar guvernul n'a ţinut socoteală de avertismentul opoziţiei.

Cu toate că d. Take Ionescu a precizat în Cameră, maximul de concesiune pe care opoziţia o poate face guvernului,—cînd, adresîndu-se d-lui Carp, i-a zis: „opriţi-vă cît mai e vreme; lăsaţi ca justiţia să-şi continue opera; ştiţi că se iartă mult pocăiţilor",—guvernul însă n'a înţeles; şi ieri a venit înaintea Camerei cu o lovitură de Stat parlamentară.

S'a depus un proiect, prin care guvernul va hotărî el statutele societăţei de tramvaye, adică că contractul dintre Primărie şi acţionari e nul, şi că îl înlocuieşte cu un altul—şi aceasta sub pretextul că statutele pe baza cărora s'a făcut subscripţia, er u potrivnice legei.

Or, tocmai această chestie a legalităţei statutelor se găseşte astă-zi în faţa justiţiei; aceasta-i chestia care se dezbate în faţa a două secţiuni ale tribunalului Ilfov; aceasta-i chestia asupra căreia justiţia urma să se pronunţe în patru sau cinci zile.

Legea guvernului violează trei din principiile fundamentale ale Constituţiei noastre.

Principiul separaţiunei puterilor, principiul în baza căruia nimeni nu poate fi sustras de la judecătorii săi fireşti.

Principiul în virtutea căruia nimeni nu poate să fie expropiat de cît pentru una din cele trei cauze de utilitate publică: căi de comunicaţiune, sănătate publică, apărare naţională.

Este adevărat că legea guvernului nu-i numai o violare a constituţiei, ci, în acelaşi timp, şi-o intamie prin modul ipocrit şi lăturalnic în care a fost redactată.

Asupra acestor lucruri vom reveni cu amănunte şi fără încetare.

Şi, fiind şi ipocrită şi laşă, asta nu o împiedică de a fi o adevărată violaţiune nu numai a Constituţiei, dar chiar şi a ordinei în Stat, aşa cum această ordine se concepe în toate statele civilizate; asta nu o împiedică să fie o murdărie pentru istoria acestei ţări şi o pată neştearsă pentru Romînia din 1911.

*

Opoziţia a socotit ca o adevărată datorie de onoare şi de patriotism de a retrage din aceste adunări care se fac complicii unei lovituri de Stat fără măreţie, fiind-că nici un interes superior nu o îndreptăţeşte.

A face de sus o revoluţie într'o ţară, pentru singura plăcere de a satisface o pizmăşie, iată una din acele murdării politice, de la care ne întoarcem capul cu un profund dezgust.

Plîngem din toată inima pe toţi acei care, în conştiinţele lor, sunt adversarii acestei legi infame şi care totuşi n'au găsit în sufletul lor destul curaj pentru a o spune tot atît de franc ca şi noi.

Noi cunoaştem pe atîţia cari, direct sau indirect, dau sprijinul sau îngăduirea lor acestei lovituri de Stat inexplicabilă, acestui act de nebunie politică, şi care, ca şi noi, cred cu o adîncă convingere că justiţia singură avea că derea de a judeca această chestiune.

Cîndva examinînd ceea ce s'a petrecut în Decembrie 1911, în Regatul Romîniei, istoria va fi crudă pentru că va fi dreaptă.

*

Opoziţia, care şi a luat asupră şi răspunderea trecutului glorios a două mari partide de guvernămînt şi care vede patrimoniul naţional dispreţuit de o mînă de aventurieri, de un regim de aventură,—de aventură, pentru că e regimul bunului plac—opoziţia n'a putut să stea la îndoială intru îndeplinirea datoriei.

Astăzi se face un prim pas: se retrage din Parlament şi, prin aceasta spune ţărei că de aici încolo ne găsim afară din legi.

De va fi silită, va merge şi mai departe.

Nimic nu-i prea mult, nimic nu-i peste măsură, cînd e vorba de a salva bazele esenţiale ale ori cărei existenţe civilizate şi libere.

Două partide mari, asupra cărora apasă îndoita răspundere a gloriei trecutului şi a garanţiei viitorului, nu pot să-şi precupeţească jertfele lor cînd este vorba de a restabili ordinea legală în această ţară, care n'a ajuns încă în halul despotismului oriental.

Ştim prea bine că guvernul îşi închipueşte că va putea să înşele pe ignoranţi, făcîndu-i să creadă că este vorba de o mică chestiune şi nu de principiile esenţiale pe cari se sprijină ori ce societate; asta o ştim. Da, scamatorii de bilciu cari diriguesc în acest moment politica guvernului şi cari au plăsmuit această lege, model de şiretenie şi de înşelătorie, îşi vor da seama mai curînd de cît îşi închipuiesc: că le vom demasca toate minciunile şi că nu va mai rămîne de pe urma trecerei lor pe la cîrmă, de cît acest învăţămînt mîngăetor: cînd vii în potriva opiniei publice, nu poţi face nimic la guvern, nici chiar răul.

Litere-Ştiinţe-Arte

Morala şi interesul.—Zilele acestea a apărut, în editura F. Alcan din Paris, o scriere a publicistului rus J. Novicow, care prezintă un interes de actualitate pentru noi.

Scrierea poartă titlul: „la morale et l'intérêt" şi are ca scop să demonstreze că între morală şi interes nu există nici un antagonism.

Pentru a ajunge la această demonstraţie, Novicow face deosebirea intre interesul *bine* înţeles şi interesul *rău* înţeles. Egoiştii fraudatori şi delicvenţi sunt oameni cari îşi înţeleg rău interesul...

Autorul nostru ţine să arate, prin multe exemple luate din istorie şi din viaţa practică, că un interes rău înţeles loveşte în primul rînd pe acel care îl realizează.

Aplicînd această teorie la morala internaţională, Novicow susţine că un Stat, care nu asigură dreptatea şi ordinea în afacerile economice şi publice este un stat degenerat. Singura probă valabilă, că un Stat este forte, este respectul pe care îl dă drepturiler cîştigate.

S'ar zice că autorul s'a gîndit—cu atîţia ani în urmă la,,. agitaţiile politico-economice, cari sunt astăzi la ordinea zilei la noi în ţeară.

*

Astăzi apare „Versuri şi proză", foasta revistă „Versuri" cu formatul mărit. Va fi mărit oare şi tirajul?

*

Din Capitală se anunţă de asemenea apariţia unei publicaţiuni cu tendinţi simboliste: „Chemarea".

*

Franţa pierde tot mai mult pe tărîmul economic. Aşa, în anul acesta exportul său a scăzut cu 110 milioane faţă de anul trecut.

*

„Inelele lui Saturn", se credeau a fi o bandă circulară de lumină, însă azi nişte experienţe par a demonstra că ele sunt datorite unei radieri electrice a planetei.

*

In „Revue de Paris" se publică nişte scrisori postume ale poetului François Coppée, din 1873, asupra Germaniei şi Germanilor.

Fireşte scrisori foarte... nervoase şi anti germane.

*

STRUNA ZILEI

ŞTIRI DIN RĂSBOIU

Agenţiile turce: «duşmanul a fost gonit lăsînd mai multe mii de morţi...»
...Agenţiile italiane: inamicul fuge in dezordine; pierderilo se ridică la mii de turci...»
Depeşi zilnice·

De ar fi să credem aidoma
Ce scrie 'n ori-ce cotidian,
Sunt morţi toţi Turcii —iar la Roma
N'a mai rămas un Italian.

INFORMAŢII

❑ Aseară profesorii şcoalei normale „V. Lupu" s'au întrunit în conferinţă şcolară spre a coordona lucrările bim. I şi a lua cunoştinţă de o nouă circulară a ministerului de Instrucţie în ceia ce priveşte schimbarea bimestrelor. In vedere că anul acesta au fost epidemii, ministrul a dispus să lungească anul şcolar până la 15 Iunie inclusiv, împărţindu-l aşa: bim. I până la 8 Ianuarie, bimestrul al 2 a de la 8 Ianuar—8 Mart; bim III de la 8 Mart—15 Mai şi bim. IV de la 8 Mai—15 Iunie. In vedere însă că în Iaşi şcoalele au început normal, s'a oprit la litera regulamentului.

— S'a discutat situaţia elevilor clasei a 6 a faţă cu unele constatări de fapt în ceia ce priveşte multele ţeluri de urmărit.

In urmă s'a discutat asupra excursiei scolare de făcut şi s'a admis în principiu ca excursia cea mare să se facă a 4-a zi de Paşti, timp de 8 zile; Iar ca loc s'a admis să se viziteze Basarabia, în regiunea Chişinău-Binder, Orhei, Lăpuşna, Bălţi, Hotin, apoi la întors prin Cernăuţi, Putna, Suceava la Iaşi. Se vor lua la timp măsurele necesare pentru excursie, în vedere că anul acesta se face şi serbarea centenarului alipirei Basarabiei la imperiul moscovit.

❑ Domnul căpitan Victor Corjescu, din batalionnl I vînători, a fost mutat la batalionul IV (Iaşi).

❑ *Printr'o foarte regretabilă confuzie de nume, s'a anunţat ieri, în ziar, decesul doamnei Profira Botez, muma regretatului profesor, în loc de decesul mumei d-rului Buzenchi.*

Ne grăbim a face cuvenita rectificare, adresînd scuze familiilor, cărora eroarea involuntară a reporterului, le a cauzat, de sigur, multe supărări.

❑ Domnul I. Zăhărescu a fost numit brigadier silvic la Băceşti, în locul d lui M. Botez.

❑ Au reuşit următorii candidaţi, din 33 înscrişi, la probele scrise pentru examenul de capacitate la l. franceză în ordinea alfabetică.

Specialitate principală: Babencu Gr., Dornescu, Hild George, Iftodiu M., Lebrun Francisc, Ştefănescu Ion, Tănăsescu, Valeriu Alex.

Specialitate secundară: Isbăşeanu, Mihăilescu, Papahagi.

Comisiunea examinatoare e compusă din d-nii C. Dem.-Iaşi, preşedinte, Pompiliu Eliade şi Ch. Drouhet.

Examenul oral începe astăzi Sămbătă la orele 3 p. m. la Seminarul Pedagogic.

Din Iaşi au reuşit domnii: Babencu, Iftodiu şi Valerian.

❑ Administratorul băei comunale, d. Gh. Horhogea, a fost destituit pe ziua de 15 Decembrie, de oare ce se constatase în cercetarea făcută de ajutorul de primar Stamatiu, că numitul administrator, în scurtul timp cît a funcţionat, a defraudat comuna cu aproape 1000 lei. Horhogea, dăduse ordin la controlul biletelor de bae, ca biletele să nu fie rupte, ci să se ia numai de vizitator şi intacte să-i fie redate lui. Aceste bilete, Horhogea le repunea din nou în vînzare.

In locul necinstitului administrator a fost numit d, D. Răducanu.

La iscălirea decretului, de destituire, d. Stamatiu ar fi spus: ai noroc, că m'am împăcat cu Cosmovici, altfel cu toată protecţia lui, te-aşi fi vîrît în puşcărie.

Dar cum rămîne comuna, cu suma defraudată?

❑ Domnul C. Tincu, institutor în Iaşi şi-a regulat drepturile la pensie, cu începere de la 1 Octombrie, pentru 32 ani serviţi, cu 299 lei lunar.

De asemenea şi d. Constantin Carp, fost ajutor de grefier, pentru 27 ani serviţi, cu 126 lei lunar.

❑ Atragem atenţiunea cititorilor, asupra anunciului Societăţei Anonime pentru distribuirea produselor petroleului, relativ la preţul de vînzare al petroleului.

Russian-American India Rubber Co.
„TREUGOLNIK" St. Petersburg
Suţursala: Bucureşti, Strada Sărindar 22

Ultime INFORMAȚII

❑ *Sub domnia Regelui Carol, opoziția s'a retras de trei ori din Parlament: pentru prima oră, în 1883, cînd cei 12 membri ai minorității se retrăsese spre a protesta contra revizuirei legei electorale. Se retrăsese opoziția conservatoare, la guvern fiind de șapte ani, liberalii. Junimiștii profitară de pr lej spre a deveni auxiliarii guvernului.*

In primă-vara anului 1905, se retrăsese minoritatea liberală pentru a protesta contra legei minelor, prezintată de d. Carp. In momentul demisiilor liberalilor, guvernul era de șapte ani la putere și căzu cîte-va luni mai tarziu.

Pentru a treia oră, evenimentul s'a repetat ieri.

❑ *Consiliul superior al magistraturei, întrunit alaltăieri, a opinat pentru transferarea d-lui I. Corjescu, consilier la Curtea de Apel din Iași, la Curtea de Galați, în locul d lui Titus Istrate, trecut la pensie.*

Consilier la Iași va fi numit d. V. Antonescu, președintele tribunalului Buzeu.

❑ *In mai puțin de o oră, Camera, în ședința de ieri, după retragerea opoziției, a votat următoarele proiecte: 1) privitor la reangajații militari; 2) privitor la patentarii mici; 3) privitor la unele articole din legea petroleului; 4) la reangajările în armată; 5) la unificarea pensiilor; 6) la desființarea legei tramvaelor; 7) la noua lege sinodală și 8) bustut generalului Manu.*

❑ *Membrii clubului liberal național din Iași, au fost convocați în întrunire plenară, pentru mîine Duminică, ora 4 cînd d. Stere va face o dare de seamă asupra situației politice.*

❑ *Pe teritoriu străin, aproape de o frontieră romînească, va avea loc mîne o ieșire pe teren, cu pistolul, între principele Calimaki și d. Lupașcu, avocat redactorul ziarului Libertatea din Botoșani, autorul unui articol apărut în acest ziar, sub titlul „Pălmuitul".*

❑ *Circulă svonul, în tacăra guvernamentală, că mîine și in cursul săptămînei viitoare, cîțiva fruntași conservatori, din Cameră și Senat, care nu aprobă politica guvernului, se vor retrage și ei din parlament.*

❑ *Toți foștii membri ai minorității parlamentare, se vor prezinta mîne la palat, pentru a se înscrie în registre.*

❑ *O nouă manifestație anti guvernamentală, a d-lui Matei Cantacuzino. Numit de ministru asesor în comisiunea de judecată a profesorilor secundari și superiori, d. Matei Cantacuzino a declarat că, nu va primi această demnitate, deși o ocupase, mult timp sub ministeriatul d-lui S. Haret.*

D. Cantacuzino a mai declarat că pregătește un rechizitor în chestiunea legei tramvaiului, pe care'l va rosti în Senat.

❑ *Aflăm că primarul Grecianu a dat, cu de la sine putere, d lui Naiman Paraschivescu, transfug politic,* **2000 lei,** *sub motivul că eternul transfug ar fi decorat orașul în timpul sărbărilor universitare.*

Gheșeftul a fost scris la carnet pentru ca judecătorul de instrucție să se ocupe de el, la timp, intre multe altele.

❑ *Guvernul a hotărît să nu declare vacante locurile de deputați și senatori ale opoziției.*

Opoziția, pe de altă parte, a hotărît să nu susție nici o candidatură la diferitele alegeri parțiale, care vor avea loc în ziua de 15 Ianuarie.

O delegație a liberalilor din Huși, și o alta a conservatorilor-democrați, care s'au prezentat astăzi d lor Ionel Brătianu și Take Ionescu, în privința candidaturei de la colegiul I cameră—Fălciu, au căpătat răspunsul că opoziția nu va lupta la nici o alegere.

❑ *Am anunțat, că studiul publicat în „Curierul judiciar" în chestia tvamvaiului și semnat de d. profesor D. Alexandrescu, este de fapt opera unui docent, în specialitatea dreptului comercial.*

Intre adevăratul autor și cel care a semnat articolul fusese convenit că se va arăta că articolul a fost scris în colaborare cu docentul.

Probabil din nebăgare de seamă semnatarul articolului a omis să facă acea observație, așa că d. Alexandrescu trece de autor integral al unui studiu, pe care poate că nici nu l u citit.

❑ *Eri a fost depus la ministerul de interne, raportul comisiei de anchetă privitor la d. dr. Șumuleanu, directorul institutului de chimie al Statului, din Iași.*

După cîte transpiră, raportul constitue un aspru rechizitor la adresa anchetatului și este probabil că d. Șumuleanu va fi destituit sau dacă insistențele pe care d. Iorga le pune pe lîngă d. Marghiloman, vor reuși întru cîtva, d. Șumuleanu va scăpa cu demisia.

❑ **Domnii A. A. Badareu și G. Lascăr, foști senatori, au sosit astă-zi în localitate.**

❑ **Opoziția consideră ca neconstituțională legea în chestia tramvaiului, depusă eri la Cameră și susține că s'au violat articolele 14 și 19 din Constituție.**

Articolul 14 prevede că nimeni nu poate fi sustras în contra voinței sale, de la judecătorii ce-i dă legea, iar articolul 19 e privitor la garantarea proprietății de orice natură.

❑ **Opoziția unită va ținea o mare întrunire publică în București, sala băilor Eforiei, probabil în ziua de 8 Ianuarie, la care întrunire vor lua parte delegațiuni liberale și conservator-democrate, din toate cluburile țării.**

La acea întrunire nu vor lua cuvîntul de cît d-nii I. I. Brăteanu și Take Ionescu, care vor vorbi despre retragerea opoziției din parlament și asupra situației.

❑ Eri s'a făcut inventarierea averei remasă pe urma defunctului Vasile Diculescu, fost mult timp primar al comunei Galata. La inventariere s'a găsit suma de 30,000 lei.

In afară de această sumă, defunctul mai are depuși peste 100,000 lei, la prima casă de economie din Iași.

❑ Judecătoria ocol. Podul-Iloaei, a condemnat eri pe cîrciumarul Lupu Sîrcu, din Podul Iloaei, la 15 zile închisoare pentru sustragerea unor lucruri de sub sechestru.

❑ Consiliul profesoral al facultății de drept din Iași, a fost convocat săse întrunească Luni și Marți spre a redacta observațiile privitoare la reformele de introdus în învățămîntul superior și pentru a decide cui să se acorde cele 5 burse din fondul Carol.

❑ La 15 Ianuarie va avea loc alegerea noului comitet al societății studenților în medicină.

❑ Primăria comunei Iași, a prevăzut un ajutor de 600 lei anual, societății medico-farmaceutice din Iași.

❑ D. N. Costăchescu, directorul laboratorului de chimie minerală și suplinitorul d-lui P. Poni, a cerut înființarea unui post de asistent pe lîngă laborator.

❑ Elevul Ioaniu N. Toma, din liceul militar din Iași, a fost șters din controalele liceului, după cererea familiei.

❑ Curtea de Casație s. II, a casat eri decizia Curții de Apel din Iași, s. I prin care comerciantul Ch, Rosenfeld, din Iași, era condamnat la o lună închisoare pentru bancrută.

❑ D. I. Borcea, directorul laboratorului de zoologie, de la facultatea de științi, a cerut rectoratului, ca prin noul buget să prevadă un post de șef de lucrări, care în prezent e ținut gratuit de d. dr. Russ, doctor în științi naturale

❑ Senatul universitar și consiliul facultății de medicină, se vor întruni Joi, pentru a recomanda un candidat la catedra de farmacologie, suplinită în prezent de d. profesor dr. I. Teodorescu.

La această catedră candidează pe lîngă actualul suplinitor și d. dr. D. Ionescu.

❑ D nii profesori: Ilie Bărbulescu, D. Gusti, Charles Drouhet și I. Ursu, au cerut ministerului de instrucție, să prevadă prin noul budget al anului curent, subvențiile trebuitoare pentru seminariile catedrelor lor, după cum este prevăzut de cîțiva ani, la facultatea de litere din București.

❑ **Cazul Frunzianescu.** — Se știe că comandorul Frunzianescu a fost dat în judecata consiliului de reformă, al Corpului III de armată, pentru motivul că, nefiind înaintat în grad, s'a prezintat ministrului, comunicîndu-i hotărîrea de a se înrola într'o marină străină și rugînd pe ministru să-i precizeze în marina cărei țări ar trebui să se înroleze.

Evident că soluția pe care comandorul a propus o ministrului, lăsa loc de bănuit că d. Frunzianescu, se afla în suresciture, cînd a propus-o.

Dar avem sub ochi un document, care dovedește că ministrul de război a fost și mai surescitat decît comandorul, cînd a dat ordin comandamentului marinei să traducă în judecată pe comandor.

Ordinul ministrului este datat din 14 Noembrie 1911 și conține următoarele, privitoare la propunerea comandorului de a trece în marina străină pe care i-o va indica ministrul:

„Comandorul Frunzianescu, de altmintrelea un ofițer capabil, e stăpinit de ideea fixă și de preocuparea exclusivă a înaintării și sufere de grava infirmitate a obsesiunei anuarului.

Starea patologică, în care se află comandorul Frunzianescu, ca de altmintreli toți cei atinși de această nenorocită boală, a produs la acest ofițer capabil obliterarea sentimentelor ostășești. Această stare i-a răpit mințile și l'a prefăcut într'un ofițer de armată mercenară.

Pentru aceste motive veți aprecia, dacă este cazul, ca d. Fruzianescu să fie trimis în judecata consiliului de reformă."

*

După cum se vede, ministrul repetă de cîteva ori, că d. Frunzianescu este un ofițer capabil, iar asupra cererei acestui ofițer capabil, de a fi înaintat, pune diagnosticul că este.. nebun, și-l trimite în judecata consiliului de reformă, din care însă, nu face parte nici un medic.

❑ **Școlare.**—Inspectoratul școlar din Iași, a aprobat următoarele numiri, pe ziua de 1 Decembrie a. c.:

D. I. Zaharia absolvent al școalei normale Vasile Lupu, ca suplinitor la școala din com, Cotnari.

— Învățătoarea Maria Gheorghiu de la școala din com, Cotnari, transferată la școala din com. Comarna, în locul d-nei Sevastia Mancaș demisionată.

— D-ra Beatricea Dogaru a fost numită ca suplinitoare la școala din Podul-Iloaei, catedra d-lui I. Petrov în locul d lui Gh. Leonescu demisionat.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă", de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăți: Revizuirea Constituției.

Cestiuni culturale: Dr. C. I, Istrati.—Menirea Facultății de științi.

Critică: N. Em. Techari—Fondul și fora în literatură —I. Netzler.—Caracterizarea dinamică în literatura germană.

Psihologie populară; V. Vîrcol. Cum caracterizează Romînul, neamurile cu care a venit în atingere.

Literatură: I. Chiru-Nanov.—In preajma Cheahlăului.—Gabrielle d'Annunzio. —Cîntul de peste mare.

Cronica științifică: Em, Grigoraș.—Noutăți științifice: Sborul planat al lui Orville Wrigt. Atmosfera lui Marte.

Insemnări: Sărbătorirea d-lui Spiru C. Haret.—Expoziția Gropeanu,—Geniul literar.—Domnul „A".—Ignoranța recruților francezi.

Revista revistelor: Luceafărul.—Versuri,—Viața Romînescă.—Revista Adamachi,—Săptămîna Politică.—Mercure de France.—La Voce.

❑ In noul program de astă seară Sîmbătă 17 Decembrie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli se cuprind între altele:

Crima lui Nicu. O excelentă desfășurare din lumea copiilor.

Un pungaș convertit, scene humoristice.

Bibică simulează, comedie.

Miranda, romanul unei dansatoare. Desfășurare artistică daneză în 2 părți, în rolul principal apare pentru întâia dată celebrul artist dramaturg Björnson, fiul poetului și al romanțierului norvegian Björnstjerne Björnson.

Cea mai nouă apariție din Pathé Journal, revistă săptămînală însuflețită.

Little Emily, după romanul lui Charles Dickens, interpretare artistice.

Leontina rămîne acasă, comedie.

Mîine Duminică la 3 ore ziua mare matineu, iar mîine seară la 9 ore reprezentație obișnuită.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Ultima oră

București 16 Decembrie

INTRUNIREA MAJORITĂȚII

București —Azi la orele 5 are loc, la ministerul de externe, o consfătuire a majorității, la care vor lua cuvîntul d nii Carp și Marghiloman, pentru a explica situația creată guvernului, prin retragerea opoziției.

UN GUVERN TAKE IONESCU

București.—Aseară, după sfîrșitul consfătuirei liberale, numeroși fruntași politici, comentînd evenimentele zilei, spuneau că după toate prevederile, pînă la sfîrșitul lui Ianuarie, vom avea un guvern Take Ionescu.

Camera refuză reintegrarea cheferiștilor revocați

Paris.—Camera a respins cu 312 voturi contra 14, proectal de rezoluție prezentat de socialistul Colly în favoareo reîntegrărei cheferiștilor revocați.

Situația la Mandciurea

Mukden.—Vice-regele a refuzat a trimite trupe la Peking, declarînd că liniștea nu este asigurată în Manciurea.

Austria și acordul Franco-German

Paris. — Austro ungaria a aderat la acordul franco-german la 4 Noembrie 1911.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

CAMPANIE DE RESTURNARE

— Marile întruniri din Capitală —

MAREA INTRUNIRE CONSERVATOR-DEMOCRATĂ

— Discursul d-lui Take Ionescu —

București. — Aseară opoziția a ținut două întruniri importante, una la sediul clubului conservator-democrat, alta la clubul liberal.

*

Intrunirea de la clubul conservator-democrat a avut loc la oara 9 seara.

D. Tache Ionescu a fost primit cu lungi și entuziaste ovațiuni.

D. Take Ionescu rostește o cuvîntare importantă, dese-ori întreruptă de aplauzele adunărei.

— „S'a înșelat guvernul, crezînd că noi vom întîrzia oara luptei. Am început bătălia, pentru a reîntrema viața normală a țerei.

Cînd a fost vorba de ultima schimbare de regim, fiind consultați, am aratat că se poate încerca ori-ce sistem, afară de un guvern Carp, care va însemna un adevărat cataclism pentru țară.

Și aceste prevederi n'au dat greș,

S'ar fi putut poate trece peste escese și violențe, dar nu peste conrupțiunea înfăptuită de actualul guvern, conrupțiune care pătează sufletele.

Cît pentru partidul nostru, el a devenit cu adevărat demn, după ce au plecat toți transfugii.

Guvernul, după ce a comis șiruta nedreptate cu Episcopul de Roman, a venit cu o lege, prin care se modifică legea Sinodală, după cum a cerut Episcopul Saferim.

Și eri guvernul a prezintat legea în chestia societății tramvaiului, pe care nu o putem admite.

D. Take Ionescu, analisează noua lege a tramvaiului, și relevă că în fond ea nu aduce mult mai mari foloase comunei,—însă știrbește punctul nostru fundamental.

„N'am mințit nici o dată — zice domnul Take Ionescu,—și vă spun cu sufletul împacat că nu e nimic necurat în toată această chestiune, de care, totuși guvernul s'a folosit, pentru a calca ordinea și a interverti mersul normal al lucrurilor.

Am avut mult de suferit de la liberali, și cu atît în largul meu vă spun, că mergem azi alăturea, pentru a repune ordinea în țară.

*

Continuînd, d. Take Ionescu spune, că guvernul sdruncină țara, înlocuind justiția prin politică.

Arată împrejurările, în care s'a petrecut altă dată retragerea opoziției din parlament, și spune că azi momentul e mai grav ca ori cînd.

Pe lîngă violențe și conrupțiune, guvernul a adăugat la activul său crima, ca acea de a răsturna ordinea legală.

Aceasta nu o putem permite și ne dăm perfect seamă de lupta noastră, pentru întronarea legalității.

Guvernul actual trebue să plece și de nu va vroi, va trebui să-l facem a înțelege aceasta.

Noi vom continua lupta pînă la sfîrșit.

*

D. Take Ionescu, spune că la 8 Ian, se va ține o mare întrunire în Capitală, cu delegați din întreaga țară.

INTRUNIREA DE LA CLUBUL LIBERAL

Intrunirea la clubul liberal, a avut loc la ora 9 seara. D. Ionel Brătianu este primit cu aclamare.

D. Ionel Brătianu, luînd cuvîntul zice:

„Am făcut, de sigur, un act foarte grav, el răspunde însă la o situație și mai gravă.

Avem conștiința împacată, că am făcut tot posibilul. pentru ca lucrurile să nu ajungă aci.

D. Carp, mi-a aruncat în Cameră, învinuirea de afacere, — dar n'a fost afacere, ci o întreprindere comunală, venită tocmai să întărească bazele economiei naționale.

Guvernul conservator a comis trei crime.

A calcat principiul mare constituțional al continuității și respectarea acțiunei guvernelor.

A făcut un act de expropiere ilegală.

Și în fine, a nimicit ultimul razim al fiecăruia, înlocuind prin politică libera expresiune a justiției.

Noi nu vom putea veni la putere fără ca mai întăi să ni se admită restitutio in integrum, a tot ce legea prezintată eri ne poate răpi.

D. Ionel Brătianu termină zicînd:

D. Carp a vorbit de revoluție. Apoi revoluționar este actul guvernului care nimicește ordinea în stat.

Insă ori cum va intitula lupta noastră, pentru reîntroducerea legalității și ordinei garantate de Constituție, nu ne vom da în lături, siguri că isbînda noastră e sigură.

*

La întrunirea liberală au mai luat cuvîntul d-nii Haret, Djuvara și Ferechide, explicînd actul opoziției, ca resultînd din situația anormală creată țărei de către guvernul conservator.

Războiul Italo — Turc

Italieni nu pot debarca trupe din cauza mărei

Roma.—Agenția Stefani comunică din Tripolis, că marea e mereu agitată din care cauză debarcările și imbarcările sunt împedecate.

Din Benghazi, se află că unele triburi armate au părăsit lagărul turcilor unde domnește o mare nedumenire în privința mersului ce trebue să aibă.

Din Derna se află că 4 batalioane și jumătate din infanterie cu 6 piese de artilerie de cîmp și 4 secții de mitralieze, sub ordinele generalului Delbuono au înaintat în susul fluviului Derna și au întâlnit pe inamic dispunînd de forțe remarcabile cu artilerie de calibrul 75.

S'a angajat o luptă în timpul căreia soldații italieni de geniu au putut săvîrși lucrările numite.

LUPTA DE LA DERNA

— Greutatea cu care Italienii și construesc întărituri —

Tripolis.—Generalul Capelle, comandantul rezervei și a două batalioane care de la începutul luptei fusseră ținute la dispoziția generalului Trombi, a primit ordin de a face contra atac pentru a opri și a degaja trupele care protejau lucrările.

Intervenirea eficace a contra atacului rezervei, a respins trupele turco-arabe și a permis italienilor că după ce lucrările geniului vor fi terminate, să se întoarcă spre redute după instrucțiunile primite.

Italienii au avut 3 morți și 77 răniți.

!! Mare surpriză !!

200 bucăți numai pentru 4 lei 50

Un admirabil ceas de precisiune de aur, cunoscut sub marca „Cyklop", mers exact, garanție patru ani. Trei batiste fine, un strălucit inel de domn, cu imitație de rubin, un colier de perle orientale, o frumoasă broșă de dama, un elegant port-monou de piele, o elegantă pereche de butoni de damă cu prinzătoarele de argint veritabil și briliant de simili, o prea frumoasă toaletă de buzunar cu pepene, o pereche butoni de manșete doublé; brevetați ultima modă, un foarte fin săpun parfumat, de toaletă. 72 penițe englizești, 20 obiecte pentru corespondență și încă alte 150 bucăți lucruri utile și indispensabile în orice casă.

Toate obiectele împreună cu ceasornicul, care reprezintă singur întreaga valoare, costă numai 4 lei 50 bani, expediați ramburs, sau contra valoare, de către

CASA CENTRALA de export VIENEZA

Ch. Jungwirth, Krakau 13

N. B) Făcîndu-se două comenzi se adaugă gratis un brici englizesc prima calitate. Cînd nu convine, banii se restitue, așa că nu este nici un risc.

IN BIUROUL

Isidore Margulies

— Str. Stefan cel Mare No. 27 —

sunt vacante: un loc pentru un tînăr, care să se ocupe cu vama, gara și operațiile respective; și un loc pentru un tînăr, cate a mai lucrat la registre de biurou.

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

SINGER ,66'

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

Nu plătiți mai mult ca 20 BANI litrul de

Petrol pentru iluminat

PETROL

INȘTIINȚARE

In depozitul nostru pentru distribuirea petroleului din acest oraș, situat lîngă Gară, vindem cu ridicata (cel puțin 100 kilograme)

PETROL PENTRU ILUMINAT

de cea mai bună calitate pe prețul de

Lei 22 suta de kgr. cîntărite

Acest preț este egal cu 18^{8} bani litrul.

Căruțele noastre aduc la domiciliul consumatorilor, petrol de cea mai bună calitate

cu prețul de 20 BANI LITRUL.

Nu plătiți deci revînzătorilor detailiști

mai mult ca

20 bani litrul de petrol

SOCIETATEA ANONIMA pentru *distribuirea produselor petroleului*

PETROL

Nu plătiți mai mult ca 20 BANI litrul de

Petrol pentru Iluminat

HOȚII ȘI FOCUL

sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

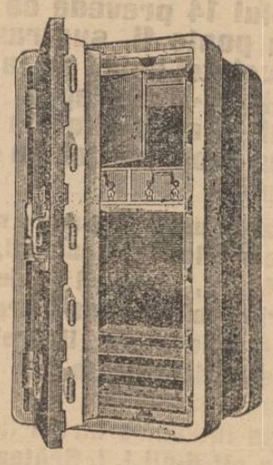

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată in 892 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale și accesorii

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEIWEG, ROSENKRANZ

SCHIEDMEYER

Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Ichau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX – No 1475 – Marți 20 Decembrie 1911

Retragerea opoziției din Parlament

Interview cu d. Take Ionescu

Cauza retragerei.—Legea tramvaielor.—Deosebirea dintre nouile statute și cele anulate.—Chestia sinodală.—Consecințele retragerei din Parlament.—Campania extra-parlamentară.

Șeful nostru, d. Take Ionescu, a acordat următorul interview, unui redactor al *Universului.*

Cauza retragerei. Legea tramvaielor

Am întrebat în primul rînd pe d. Take Ionescu, asupra cauzei retragerei opoziției.

— *Legea tramwayelor a fost pretextul, sau cauza retragerei opoziționei?*

— Nu pretext, ci cauză. Orice ar fi făcut guvernul în chestia tramwayelor, opoziția nu s'ar fi retras din Parlament, dovadă că anularea statutelor datează din Iulie și opoziția nu s'a gîndit să se retragă. Dar legea propusă de guvern violează în așa chip toate principiile de căpetenie din Constituție, în cît era imposibil opoziției să facă altceva decît ceea ce a făcut.

— *Cari sunt principiile pe cari le-ar viola legea aceasta?*

— Principiul că nimeni nu poate fi expropiat, decît în cazurile prevăzute de Constituție, și principiul că nimeni nu poate fi sustras dela judecătorii ce-i dă legea (art. 14 din Constituție).

Farsa din ultimul articol al legei, care spune că nu închide recursul la tribunale, dă legei un caracter de ipocrizie, care o face și mai odioasă. Intr'adevăr, chestia supusă judecății tribunalului Ilvof, este, dacă statutele sunt sau nu conforme cu legea; dacă, prin urmare, contractul dintre acționari și comună, care este statutul pe baza cărora ei au subscris, este sau nu obligator pentru comună. Or, legea, creind pentru societate alte statute decît cele pe baza cărora acționarul a subscris, legea schimbă contractul și împedică astfel, ca justiția să se pronunțe asupra chestiei principale: statutele sunt, sau nu conforme cu legea, și dacă vre o dispoziție din ele nu ar fi conformă, care e consecința? Cade acea dispoziție sau însăși societatea devine ilegală și nulă?

— *Nu ar putea totuși justiția să judece în libertate?*

— Din nefericire, pînă acum jurisprudența în România a fost că tribunalele nu au drept să discute constituționalitatea legilor. In totdeauna am protestat contra acestei jurisprudențe, suvenir al epocilor de tiranie. Nu știu, însă, dacă de rîndul acesta, jurisprudența va avea cumințenia să primească doctrina statelor libere și anume, că acolo unde există o Constituție scrisă, tribunalele nu trebue să aplice legile neconstituționale.

Deosebirea dintre nouile statute și cele anulate

— *Ce deosebire găsiți între statutele anulate și cele votate de Cameră?*

— Mai multe deosebiri. Cele mai importante sunt trei: 1) Comuna își poate vinde acțiunile. Cînd mă gîndesc că din vînzarea acțiunilor Băncei Naționale Statul a pierdut 30 milioane, stau pe gînduri asupra înțelepciunei acestei dispozițiuni; 2) Monopolul se restringe asupra stradelor ocupate de liniile vechi și a acelora pe cari le va alege societatea în termen de șase luni. Societatea, în schimb, nu mai este obligată să construiască, liniile pe cari i le-ar cere comuna. Această dispoziție este în dezavantajul comunei, căci oricine înțelege că noui societăți nu se vor face pentru crîșpee de linii, iar Bucureștiul nu-și va putea dezvolta rețeaua de tramway; 3) Pentru liniile actuale, societatea ar plăti o redevență nefixată în lege, decît în termeni elastici: jumătatea mediei venitului net pe ultimii cinci ani.

„Am făcut socoteala după media veniturilor ultimilor cinci ani, care ar fi partea primăriei conform cu statutele votate de Cameră, în comparație cu cele din legea și statutele anulate. Deosebirea în folosul primăriei este de vreo două sute de mii de lei pe an. Dacă se ține socoteală că tar fele se vor face din nou, că și caetul de sarcini, se va face din nou, e evident că acești două sute de mii de lei pe an, se pot cu prisos complecta prin alte avantagii ce s'ar da societății, pe care vrea s'o creeze guvernul.

— *Cunoașteți vre-un precedent de vre-o lege de acest fel?*

— Nici unul, nici la noi, și în nici o țară constituțională.

Chestia sinodală

— *Astăzi s'a votat legea sinodală. Se zice că erați hotărît să vorbiți cu această ocazie? Ce este adevărat?*

— Da, eram hotărît să critic cu toată severitatea și servindu-mă de propriile discursuri ale d-lui Carp, toată politica guvernului în chestia religioasă; eram hotărît să spun că Episcopul Saferin este și azi, din punct de vedere legal, Episcop al Romanului, și că, fără demisiunea lui, scaunul nu poate deveni vacant.

Eram hotărît să arăt, cu istoria de 30 ani a bisericei noastre, că tutela excesivă a Statului în chestiile Bisericei s'au dovedit funeste, și să schițez și liniile mari de chipul cum s'ar putea schimba situația Bisericei noastre, pe baza unei mult mai mari libertăți de cît pînă acum. Regret mult că n'am putut să-mi îndeplinesc astfel datoria.

Consecințele retragerei din Parlament

— *Credeți că retragerea opoziției va avea consecințe grave?*

— Firește. Nu vă puteți închipui că două partide ca cel conservator-democrat și cel național-liberal au recurs la acest mijloc neobicinuit, fără ca să-și dea seamă de tot ce au de făcut, pentru ca să readucă Statul nostru la starea de Stat, de drept. Nici d, Brătianu nici eu nu suntem copii, și nici dovadă de ușurință nu am dat pînă acum.

Ne dăm perfect seama de actul nostru și toată lumea poate să fie sigură, că este aci o acțiune de bărbați politici, iar nu de supărare trecătoare.

— *La Senat s'au respins demisiile; ce vor face senatorii demisionați?*

— Un senator ca și un deputat, nu poate de cît să-și dea demisia și să se considere el însuși ca fost senator, sau fost deputat. Restul nu-l privește. De aceea și eu, cînd m'am dus la Senat, m'am așezat în loja foștilor deputați. De altminteri, după 27 ani de viață parlamentară, ideea că astăseară îți vorbesc în calitatea mea de fost, nu mă turbură întru nimic.

Campania extra-parlamentară

— *Ce acțiune înțelegeți să faceți de aci înainte?*

— Imi vei permite să nu-ți vorbesc de cît despre ceea ce s'a hotărît La 8 Ianuarie, în București, va fi o întrunire a opoziției, la care va fi chemată țara întreagă, Aceasta nefiind nici întâia, nici a doua a mea campanie de răsturnare, îți mărturisesc că nu simt nici măcar greutatea debutului în această privință".

Cu această declarație s'a terminat convorbirea

Revoluțiile d-lui Carp

Nu se putea ca d. Carp să nu fi avut o maximă și cu prilejul răspunsului ce l'a dat declarației din urmă a opoziției: „revoluțiile, a spus d. Carp, se fac pe principii, nu pe afaceri".

Ar urma, că retragerea minorității este un act de revoluție, iar violarea articolului din constituție cu privire la proprietate și la justiție—o afacere!

Dar dacă revoluțiile se fac pe principii—am dori să știm cînd a avut d. Carp principii? In materie de revoluție prin retragerea din parlament, d. Carp, în anul 1893, a avut principiul de a deveni auxiliarul guvernului—cînd minoritatea conservatoare, spre a protesta contra legei electorale—se retrăsese din Parlament,

Iată un principiu, care n'a fost de afacere, căci trecerea tainică a opoziției la guvern, nu este o afacere—doar o afacere lașă!

Noi înțelegem perfect pe d. Carp. El a avut totdeauna atîta profundă considerație pentru guvernele altora, le atîta ipistatism în felul de a stima guvernele, în d. Carp, că nu înțelege cum se poate ca opoziția să fie contra guvernului.

Mai ales o opoziție liberală. Domnul Carp nu s'a gîndit macar să facă revoluție lui Ion Brătianu, a fost, cu toate zeflemelele contrarii, mameiucul opozant al d-lui Sturza, nu s'a revoltat la preluarea șefiei de către d. I. I. Brătianu, l'a servit și pe acesta cu credință — a fost un ideal opozant, sau, mai bine zis, un renegat guvernamental, adversar al opoziției —iar liberalii, la rîndul lor, în loc să fi primit oferta de cartelare, fac opoziție, ba chiar de cea revoluționară!

De aceea, după părerea șefului junimiștilor, ori ce act anti-guvernamental, afară de zeflemeaua, cu care nu se restoarnă un guvern, dovadă că d. Carp n'a răsturnat nici un guvern, ori ce act antiguvernamental, înseamnă revoluție pe afaceri!

Guverne rele nu există după d. Carp. Doar guverne conservatoare în care d. Marghiloman n'ar putea împlini rolul de rival—acelea ar fi rele. Guvernele Lascar Catargi, Cantacuzino au fost rele. Dar un guvern Carp, sau un guvern, care nu pune contra candidat, în alegeri, d-lui Carp, nu pot fi rele.

Din contra. Cu cît ar fi mai rele, cu atît ar fi mai cordială, mai sinceră, mîna de ajutor ce i-ar întinde d. Carp. Principiul servilismului pentru guvern, este așa de intens în d. Carp, încît el nu s'ar retrage din Parlament nici într'un caz.

De aceia nu poate înțelege principii contrarii și le consideră, îmbrăcîndu-le în maxime filosofice, de „revoluții pe principii de afaceri."

Falimentul trufiei

Guvernul cere scuze d-lui Doiciu și primește aderarea unui fugar.

Nu sunt opt zile d'atunci, Epoca *anunță că președintele Camerei a oprit pe deputatul de Covurlui să împlinească atribuția de chestor, iar* Conservatorul, *în două sau trei numere consecutive, se arată nemulțumit, cu numai atîta reprinandă, cerînd îndepărtarea din Adunare a d-lui Doiciu.*

Acesta, neavînd unde polemiza cu gazetele conservatoare, care-l atacau, recurse la ospitalitatea unui ziar liberal, atăcînd, la rîndul seu, gazetele guvernului,

Deputatul Doiciu fusese vehement atacat fiind că îndepărtase, din incinta Camerei, pe prefectul orașului Galați; iar a doua zi după retragerea opoziției din Parlament, același domn Doiciu, de teama să nu se retragă și el din Parlament sau să devie leaderul unei minorități ce nu există—este tratat cu scuze!

Epoca *scrie, pur și simplu, că notele vehemente la adresa zisului deputat se „strecurase fără știrea redacției", iar d. Doiciu lămurește nota, scriind „nu m'am gîndit să mă retrag din Cameră".*

Josniciile acestea junimiste—căci este o josnicie să revii asupra unor comunicate în ziare—se petrec în gazetă.

Pe cînd în saloanele ministerului de externe, la întrunirea de alaltăieri a majorităților parlamentare, s'a petrecut o josnicie și mai mare: o caracudă politică de la Roman, C. Roiu, care a fost precupețit de guvern cu ocazia alegerilor, a putut lua cuvîntul la aceia întrunire, pentru a vorbi de „program" și contra „gheșeftarilor.

Guvernul se află, de sigur, într'o stare cu totul anormală, dacă acuză atîta teamă, a doua zi după retragerea opoziției, pentru un deputat pe care-l pedepsise în ajun și dacă are nevoie de certificatele unui transfug, ca să și susție dreptatea și echitatea în chestia tramvaiului.

Cu tina care s'a scurs din partidul nostru inspre partidul lor, cu oameni, asemenea lui Roiu, care s'au vîndut cu tată, cu frați, cu cuscri și cu casele ipotecate ale soacrelor, pentru a țintui drapelul cinstei, cu asemenea tină vrea să-și susție dreptatea domnul Carp—cum își susțin unii dreptatea ca martori falsi.

Un guvern, care se teme de plecarea din partid a d-lui Doiciu, care aplaudă, cu majorități, cu tot, pledoaria unui apărător de judecătorie—și care, totuși, se arată indiferent și rece, că a ramas fără de fruntașii opoziției, în Parlament!

Că Roiu de la Roman să fi ajuns viețelul de aur la care se închină d. Carp și unanimitățile sale—este o dovadă mare că trufia junimistă, legendară, ie în plin faliment.

„Obsesia anuarului"

Se cuvine să revenim asupra ordinului dat de ministrul de rezboi ca d. comandor Frunzianescu să fie trimis în judecata consiliului de reformă.

Domnul N. Filipescu a înțeles să facă din acel ordin un act de expertiză medicală și să diagnosticheze la d. Frunzianescu, boli ce nu există, căci d. Filipescu, care nu este medic, n'ar fi putut ști, nici ghici, adevărata boală a căpitanului—dacă bolnav este.

Domnul Filipescu cere ca victima sa medicală, să fie judecată și, natural, condemnată, fiind-că sufere de „obsesia Anuarului militar".

Iată o boală universală, care, ca afare, este o boală sănătoasă. Căci obsedați de a înainta, fie ca poziție socială, fie ca poziție morală, fie ca materială — suntem cu toții. Ori cît ar spune omul — și o spune rar—„sunt mulțunit cu ceea ce am"—gîndește altfel. El vrea tot mai mult.

Și, în cazul special, d. Frunzianescu nici n'a vroit lucruri extra-ordinare, a vroit chiar un lucru ce-i se cuvenea—precum însuși declară ministrul. Căpitanul Frunzianescu, dorea să devie maior—și că nu visa imposibilul, dovedește spusa ministrului: Frunzianescu este un ofițer capabil—repetă ministrul de trei ori, în actul seu medical, în care încearcă ridicule studii de psichiatrie pe socoteala căpitanului,

Domnul Filipescu califică de patologică, starea în care se găsește victima sa și declară că o asemenea stare este epidemică în armată, că ofițerul, care dorește să fie avansat, ofițerul, care afirmă, că n'a fost avansat pe nedrept, este cuprins de o boală nenorocită — sunt și boli fericite—boli foarte dese în armată.

Fiind-că am ajuns să vedem civili nedoctori diagnosticînd „obsesii de Anuar" și „boli nenorocite" — trebue să ne așteptăm să vedem militari nedoctori, dingnosticînd, la civili „obsesia șefiei" și alte boli—fericite.

OAMENI ȘI LUCRURI

DE LA TITLU...

N'a fost o inovație fericită de a se trimite... alegătorilor, la domiciliu, programul și mai cu seamă subiectul piesei originale anunțată pentru Simbătă seara.

Subiectul a inspirat prea puțin curagiu și prea puțin eutuziasm. Nu că n'ar fi fost suficient ca să umple un spectacol în patru acte. Din potrivă. Prea abundent,—un subiect de roman!

Drama acelui simpatic Victor Axente care din... ciudă că n'a putut lua pe Nineta—frumoasă și inteligentă—se căsătorește cu „urîta și mediocra" Olga, se anunță de la început furtunoasă și într'adevăr suntem puși în curent de programul imprimat:

„Victor hotărîndu-se la pasul acesta, înțălegea să se răsbune în senzul că muncind și ridicîndu-se tot mai tare, va așeza pe Olga — care era un obiect de ironii și înfruntări acasă— pe o treaptă socială mai înaltă de cît acea pe care o va avea Nineta, sora ei.

In adevăr, la al doilea act, după 10 ani de interval, îl găsim ministru de instrucție. Insă nu este fericit, între Olga și dînsul era o deosebire radicală, și pe cînd el se istovea lucrînd, dînsa ducea o viață mondenă superficială. Venit după o grea luptă parlamentară să se odihnească la țară, la Nineta—care era măritată cu un moșier nu tocmai subțire și veșnic plecat în inspecția proprietăților—printr'o serie de circumstanțe și tranziții, cei doi protagoniști (sic) care se amărîseră reciproc și își făcuseră atîta rău unul altuia din egoism și ambiție rău concepută, se simt biruiți de puterea sentimentului care trăește și care, în cadrul naturei, și-a redobîndit o putere nouă și îșî cad unul altuia în brațe. Cînd Victor însă înțelege să soarbă paharul iubirei pînă la fund, Nineta—un fond cu mult mai moral—rezistă spunînd că ar fi o infamie să ia bărbatul surorei sale. Victor, mîniat, pleacă spre București cu primul tren, renunțînd să mai rămînă o zi, așa cum plănuise. Indată cum a plecat, sosește o scrisoare adresată lui, pe care Nineta întîmplător deschizînd-o, găsește un denunț anonim în care i se spunea că nevasta sa, va fi în noapte aceia în brațele șefului de cabinet. Nineta în prada unei surescitări extreme, avînd pe conștiința sa, plecarea precipitată a lui Victor din care cauză el îi va surprinde, și cu temperamentul lui, ar putea face cine știe ce nesocotință, ia automobilul și ordonă să pornească ca o vijelie pentru a sosi înaintea trenului cu care Victor venea. Din cauza acestei goane automobilul se răstoarnă pe drum. Nineta e adusă jumătate moartă acasă la Victor, abia are timp să o vestească pe Olga și să-l cruțe pe Victor de umilință și de un gest periculos. Murind, face pe amîndoi să jure, în parte că vor fi credincioși unul altuia, și își dă suflarea chemînd umbra mamei sale, moartă și dînsa de un an".

Vedeți oare executîndu-se pe scena noastră un ast-fel de spectacol? Vedeți oare înjghebîndu-se o tecnică de scenă pentru un asemenea complex dramatic, care ar cere un scriitor consumat în ale teatrului?

... Intr'adevăr după reprezentația de Simbătă, atmosfera în public era defavorabilă și ni s'a afirmat că autorul însuși—d. Ion Petrovici—are intenția de a prelucra piesa.

Vom profita de ocazia dată spre a vedea drama în noua ei edițiune,—dar cu o condițiune: să nu se mai divulge subiectul și scenariul pînă în seara spectacolului și să se schimbe titlul piesei. Dacă dramaturgia e o artă,—alegerea unui titlu este și ea o artă. Și sunt piese cari se... strică de la cap, adică de la titlu. Să mediteze puțin autorul „Viței sfărîmate" care a găsit altă dată titluri așa de poietice, pentru romantice drame în versuri.

Rodion

Cine să fie Mitropolit Primat?

Vacanța unei Mitropolii ca și a unei Episcopii, nu puțin bucură pe toți Arhiereii noștri, întru cît cei mai mulți sunt preocupați cu deosebire de interese și ranguri lumești. Nu se gîndesc cîtuși de puțin la greutatea și răspunderea unei asemenea situații înalte. Dacă sufletul lor ar fi mai pătruns de evlavia și idealul creștin, care nu poate fi realizat decît prin sacrificii, atunci s'ar da seama că nu trebue a se impune prin orice mijloace, ci ar fi opriți de conștiința lor, deși nu se poate admite același grad de răutate la toți.

Ca aceste vacanțe să nu mai tulbure sufletele și să nu mai fie prilejuri de scandal societății creștine și înjosire pentru clerul nostru înalt, eu am arătat leacul în broșura *„Rîsul din biserică"* ce curînd va apare; că adică, să se revină la vechiul uz, de a trece Mitropolit al Moldovei, în caz de vacanță, episcopul de Roman, iar în Muntenia, cel de R.-Vîlcea... etc. Pînă atunci însă, de sigur se va urma tot după norma de azi, alegînd guvernul pe cine voește prin Camerile sale. Și fiindcă am văzut mai multe păreri relative la cine trebue să fie ales Mitropolit Primat, îmi permit a'mi da părerea, întemeiată pe adevărul cunoscut prin mine însumi, cu nădejdea că va fi o bună indicațiune pentru acel care este mai capabil și mai vrednic de o așa înaltă situație socială spre cinstea bisericei și țării noastre.

Am citit că e bine să avem Primat pe Mitropolitul Meșianu din Sibiu. Am tot respectul de meritul și bătrînețele I. P. S. Sale, pe care-l cunosc și personal cu ocaziunea unei expozițiuni din trecut. Dar îl rog să mă ierte, dacă susțin că această părere este greșită, de oarece legea respectivă nu dă voe a fi Episcop sau Mitropolit în țara noastră, decît născut romîn în țară, nu naturalizat, Apoi faptul acesta, dacă s'ar stărui pentru realizare, ar fi un blam pentru țara și biserica noastră, că nu are un singur om vrednic. Căci ori cîte scăderi vor fi avînd Ierarhii noștri, nu se poate susține în mod absolut, că nici unul nu va fi vrednic, cel puțin așa după cum l'a format țara Că suntem săraci în oameni virtuoși în adevăratul înțeles al cuvîntului, e adevărat. Dar nu suntem lipsiți cu totul de oameni capabili și cu ceva merite, încît să fie nevoe a importa și oameni de peste graniță, după cum importăm multe. Astăzi slăbirea sentimentului religios, de unde provine împuținarea faptelor bune, este o boală generală nu

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debilităţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

numai în ţara noastră, ci în toate părţile, deci şi în Transilvania. Prin urmare, nădăjduesc că voiu fi şi în vederile I. P. S. Meţianu, cu părerea mea, că va fi mai multă nevoe de I. P. S. Sa acolo, unde se găseşte, pentru cauza romînismului, după cum însuşi a afirmat într'un interview, acordat unui ziarist de la noi.

Am citit apoi o altă părere — că Mitropolit Primat va fi ales Arhimandritul Iulian Scriban, directorul seminarului Central. Mărturisesc, în adevăr, că de aceasta m'am bucurat căci îi cunosc calităţile intelectuale şi morale, ca şi energia cerută unui cleric distins. Deşi tînăr — şi poate aceasta va fi şi o pedică la alegerea sa, căci la noi se pune temeiu mai mult pe barbă, decît pe minte şi virtute, şi de aceia am ajuns în starea în care ne găsim, — el este un vrednic urmaş al moşilor săi Scribăneşti, cari au făcut epocă însemnată în istoria bisericei noastre romîne. Şi astăzi mai ales, avem nevoe în capul Bisericei romîne, de un cleric capabil, energic şi vrednic moraliceşte, ca să nu planeze asupră-i fapte reprobabile, spre cinstea şi înaintarea bisericei şi neamului. La nevoe ar trebui să se prefere modificarea legii, ca vrîsta să nu-i poată fi o pedică în alegere, căci s'ar mai putea găsi şi alte caractere vrednice. Dar cu regret am citit în urmă, desminţirea însăşi a Prea Cuvioşiei Sale, că n'a stăruit şi nici a inspirat o asemenea părere şi că nu umblă după pomană etc. Acaasta este o modestie creştinească şi-l felicit de această înălţime sufletească. Dar să mă ierte, dacă Prea cuvioşia sa îşi mai imaginează că în timpul nostru, mai pot fi chemaţi la lucru cei indiferenţi ori cît de pretenţioşi ar fi. Nu numai atît, dar chiar este biciuit şi înăduşit meritul şi demnitatea personală, Exemplu are pe moşii săi, şi după cum văd şi însuşi simte lucrul aceste, şi-l spun şi eu din experienţă, că aşa se practică şi în societatea noastră de azi şi în biserică. De aceia la situaţii înalte sociale, nu reuşesc de cît cei ce doresc şi stăruesc din toate puterile, în afară de consideraţiunea meritului. Deci Prea Cuvioşia Sa greşeşte, căci dorinţa este ceva natural în fiecare om, de a înainta şi ajuta şi pe alţii, după cît va fi cu putinţă ; şi mijlocul cel mai puternic şi sigur de a contribui în o măsură mai mare la lucrarea binelui public, sunt tocmai poziţiunile cît mai înalte. Din acest punct de vedere, nepăsarea este un păcat şi Prea Cuv. Sa are datoria imperioasă, nu în interesul său, de a stărui cu toate puterile prin mijloacele permise şi obicinuite la noi, căci stînd la o parte, nu poţi reforma în bine, ori cîtă pricepere şi merit ai avea. Insuşi Isus Hristos a luptat în reforma societăţii omeneşti, cu mult curaj şi energie şi nu s'a temut de vrăjmaşii cari l'au chinuit, i s'au împotrivit şi l'au şi omorît. Numai astfel au biruit răul şi întunericul îndepărtîndu-le şi tronînd în loc, lumina adevărul şi binele. Să mă ierte, dacă ca mai bătrîn îi dau sfatul, că mai ales la noi, numai prin năzuinţă şi luptă aprigă, se poate învinge şi dobîndi o situaţie de unde să poţi lucra binele aşa cum doreşti. Altfel pierde biserica şi neamul, prin dezinteresarea celor cari ar fi în stare să lucreze binele şi nu vor, spre liniştea lor personală.

Am citit apoi şi alte păreri, — că Primat va fi Mitropolitul Moldovei, ba Episcopul de Argeş, ba şi Episcopul de Huşi. Nu ştiu care poate fi adevărată, dar eu îmi dau părerea asupra fiecărui, de oarece îi cunosc destul de bine pe toţi :

Faţă de I. P. S. S. Pimen, — pe care l'am avut profesor de dogmatică la facultate şi am slujit ca diacon cu P. S. Sa ca Arhiereu, — n'am nimic de zis, dacă poziţia ce are deja, îi dă oare care drept a trece ca Primat şi dacă guvernul găseşte aceasta cu cale ; întru cît dacă a fost bun ca Mitropolit al Moldovei, nu se poate admite că n'ar merita şi de Primat. Totuşi ar trebui să fie mai calm şi mai drept. Mai mult însă o să mă opresc asupra candidaturei P. S. Episcop de Argeş şi nu voi neglija şi pe P. S. Episcop de Huşi.

Am citit că P. S. Gherasim Timuş al Argeşului a fost propus ca candidat de Primat, de chiar Sf. Sinod, iar P. S. Konon de sigur este propusul său. Dar în acelaş timp am văzut o campanie înverşunată, deslănţuindu-se împotriva Episcopului de Argeş, pe tema imoralităţii şi altele. Nu ştiu întru cît vor fi sau nu adevărate cele ce i se impută. Cu toate acestea, o asemenea campanie venită la momontul oportun, cu intenţiune distrugătoare, dovedeşte o mînă ocultă, care lucrează sistematic pentru înjosirea clerului şi slăbirea credinţei noastre, fie chiar şi un interes de favorizare al altora.

Cînd este vorba a scormoni intimităţile tinereţelor, apoi acuzaţiuni de soiul acesta s'ar găsi ori-cărui om, din lume şi atunci absolut nimeni n'ar mai fi moral sau vrednic de ceva. Dar acestea nu se mai potrivesc azi cu P. S. Timuş, care este peste 60 ani şi care de altfel cu lucrările sale de episcop, este la locul său şi pot afirma, superior tuturor. Cînd mă pronunţ astfel, sunt în deplină cunoştinţă, căci am stat în eparhia P. Sf.-sale de la 1894 pînă la 1906 : doi ani ca diacon la episcopie şi 10 ani ca preot, din care, 7 ani şi ca Protoereu al jud. Argeş. Apoi nu mi se poate obiecta că aşi părtini, întru cît eu am plecat supărat din eparhia Argeş, în urma scandalurilor ce am suferit de la oamenii săi; şi nu sunt pretenţios ca cineva să fie perfect în totul. Criteriul după care putem judeca că cineva este moral sau imoral, este totalitatea faptelor şi purtărei din întreaga viaţă, iar nu numai un caz izolat, inscenat sau şi real, întru cît omul poate greşi, dar să nu-i vedem stăruinţa în rău. Acest punct de vedere voiu să-l explic în privinţa P. S. Timuş, ca şi P. S. Konon.

(Va urma).

Econ. D. Lascar

Societatea ortodoxă naţională a femeelor romîne
şi
— Membrii corpului didactic primar —

Sîmbătă 17 a. c. au avut loc conferinţele lunare ale institutorilor şi institutoarelor, împărţiţi în 4 secţii, pe la diferite şcoli din oraş.

Cu această ocazie s'au prezintat mai mulţi domni şi doamne din Societatea ortodoxă şi au cerut sprijinul membrilor corpului didactic primar, în acţiunea educativă ce au întreprins.

O seamă de institutori şi institutoare, atraşi de ideea infiinţării grădinelor de copii, au răspuns la apelul Societăţii fără discuţie. Alţii însă au refuzat să dea concursul lor, sub cuvînt că n'au fost consultaţi la înjghebarea statutelor. Alţii iarăşi observînd statutele s'au opus de a sprijini Societatea în acţiunea ei, de teamă că să nu se exercite asupra minţii în desvoltare a copilului, o influenţă mistică prea mare, care ar avea urmări dăunătoare pentru întreaga lui viaţă.

Aceştia au combătut scopul societăţei zicînd, că după cum pentru apararea drepturilor noastre n'ar fi nimerit să pornim la răsboi în contra duşmanilor cu arme de un sistem mai puţin perfecţionat de cît acela de care însuşi aceştia se servesc, tot aşa în lupta noastră pentru existenţa naţională şi ca stat, trebuie să întrebuinţăm întru educaţia copiilor noştri aceleaşi mijloace de care se servesc toate popoarele civilizate.

Altmintrelea riscăm să rămînem în urmă şi să fim înghiţiţi de acestea. Şi acele mijloace nu pot fi altele de cît cunoştinţele pozitive, ştiinţifice, cari cad sub simţurile copilului, şi cnre singurele pot să-i ajute la desvoltarea facultăţilor sale şi nici de cum un învăţămînt plin de misticism, de care vrea să se servească societatea ortodoxă spre acest scop. Cunoştinţele religioase n'au avut acest dar nici odată.

Cel puţin acesta este ultimul cuvînt al ştiinţei în această privinţă. Dar sentimentele religioase, de care numita societate se plînge că ne lipsesc şi lipsei cărora ea atribue starea noastră de inferioritate faţă de alte popoare, — se pot infiltra pe altă cale, pe calea exemplului şi a persuasiunei, de pildă şi încă la oamenii mari şi nu prin aceea a impunerei pe dinafară, adică prin predarea învăţămîntului Religiei la copii din şcoala primară. Prin aceasta de pe urmă cale îl învăţăm pe copil doar vorbe goale şi nu sentimente, tocmai pentru că sentimentele nu se cîştigă printr'un învăţămînt abstract, pe care copii nu-l pot pricepe. Şi cea ce nu merge la cap, nu poate să se coboare la inimă.

De partea acestor institutori este şi tendinţa spiritului timpului. Chiar părerea guvernanţilor nu dă dreptate societăţii ortodoxe. Dovada ? Modificările cari s'au adus în programe de un timp încoace, privesc mai cu seamă Religia. Materia acestui învăţămînt s'a redus, în timp ce aceea a cunoştinţelor pozitive s'a amplificat. Şi tendinţa este, de sigur, ca treptat materia la Religie să se reducă, ca să nu mai rămîie din ea de cît numai nişte noţiuni de morală, care ar putea conveni minţii copilului şi care s'ar putea preda de către institutorii laici şi nu de către preoţi, după cum vreau ortodoxii. Preoţii au cu totul altăceva de făcut.

Nimerit poate ar fi fost ca, în această importantă chestiune a educărei copilului, să se fi consultat membrii corpului didactic înainte de a se alcătui statutele, ca unii ce-şi dau seama mai bine de ceea ce poate suporta cu folos mintea copilului, şi de ceea ce nu poate, de ceea ce-i este folositor pentru desvoltare, şi de ceea ce nu-i este folositor, sau îi este chiar dăunător. Dacă aceasta nu s'a putut face din capul locului, ar fi fost bine macar ca membrii corpului didactic să se fi adresat ca să discute chestiunea aceasta înainte spre a putea lua o hotărîre comună.

C. V. Buţureanu

Litere-Ştiinţe-Arte

Epizod franco-romîn.—Oare se ştie că Victor Hugo, în momentul de a fugi din Franţa ca urmare a viei campanii contra lui Napoleon III, n'a scăpat de la o arestare sigură, de cît intervenţiei unei romînce, d-na Golescu ?—întreabă o notiţă a „Flacărei",

Chiar poetul povesteşte aceasta în scrierile asupra exilului său. Victor Hugo era urmărit foarte de aproape de poliţişti, care nu aşteptau de cît momentul potrivit, pentru a pune mîna pe el; în fine într'o gară ei se apropiară să l aresteze.

Atunci compatrioata noastră înţelegind lucrurile, se adresă lui Victor Hugo în româneşte cu aceste cuvinte : „Urcă-te mai iute în vagon, că n'o să rămînem aci".

Desigur că Hugo a mormăit deasemeni cîteva cuvinte neînţelese, pentru a lăsa să se creadă că el răspunde în aceiaşi limbă. Urmăritorii, auzind pe aceştia, vorbind o limbă străină, au perdut urma şi au lăsat să le scape din mînă prada.

Iată un epizod puţin cunoscut, din viaţa marelui poet francez, care de altfel nu e lipsit de interes.

*

„Viaţa Romînească" conţine articole, nuvele, versuri, cronici, recenzii semnate de : C. Stere, St, O. Iosif, I, Botez, D. Nanu, Ch. Drouhet, M. Sadoveanu, Sp. Popescu, Mircea D. Rădulescu, H. Sanielevici, M. Codreanu, Isabela Sadoveanu, G. Galaction, Dr. Cazacu, M. Carp, G. Topîrceanu, Nicanor et Comp, etc.

Nume cari apar pentru intăia oară în revistă : T. Arghezi şi Leon Feraru.

Cronici teatrale din Bucureşti şi despre teatrul naţional din Iaşi.

*

A apărut „Sănătatea" cu data de 15 Decembrie cuprinzînd ca de obiceiu un sumar medical şi literar foarte variat şi instructiv, cum şi suplimentul amuzant „Viaţa fericită".

*

Intr'o documentată cercetare asupra poeţilor franceji în parlament, Fernand Hauser citează—în „Le Journal"—cîteva nume surprinzătoare de poeţi cari nu mai scriu.

Intre ei amintim pe : Emile Combes, Jean Jaurès, Jules Guesde, Camille Peletan, Joseph Reinach, Georges Leygues Maurice Faure etc.

Pînă şi preşedintele Fallières a... păcătuit în tinereţe cu oare care talent de versificator.

*

Roland Bonaparte a descoperit o mulţime de fosile în cel mai vechiu teren sedimentar din Statele-Unite, în pătura huroniană.

Fapt însemnat este că fiinţele ce trăiau atunci sînt echinoderme şi anume din grupa encrinilor.

*

Femenismul se luptă în Europa, dar biruie în America.

Statul Uruguay a numit la Bruxelles pe d-ra Clotilda Luisi, dr. în drept, în calitate de ataşată de ambasandă.

E un semn al timpului, ori cîte glume nesărate ori mai curînd prea pipărate, ar face diplomaţii de meserie căror li se înfrînge monopolul.

*

In ultimul număr al „Ordinei", „Scrisorile din Iaşi" se ocupă exclusiv de teatrul iaşan vorbind despre : „Cele două lumi—Cine vine la teatru—Clienţii melodramei—Melpomena boicotată—Puţină istorie—Sub diroctoratul lui Kogălniceanu—Pe cînd se vorbea franţuzeşte—Boerimea se distrează—Teatru în două limbi—Ce se cerea unui director—In era anacronismelor—Progrese încete".

*

Chiar cînd cade. pe scenă o piesă de teatru, tot nu e rău să fie autorul... ministru. E menajat.

Bună oară despre „Irinel" cronicarul „Flacărei" nu pomeneşte nimic. Pînă şi „Facla" şi-a amînat darea de seamă.

*

Marelui chimist Van't Hoff i se ridică prin subscripţie un monument la Amsterdam.

Admiratorii lui pot subscrie la redacţia Revistei Ştiinţifice „V. Adamachi" din Iaşi.

*

Un deputat francez, de Monzi, cere guvernului să interzică apariţia copiilor pe scenă.

*

E amuzant lucru să cunoşti *marile mistificări literare*, pe cari le a suferit lumea cultă a celor două veacuri din urmă.

Găsim aci scriitori aprocrifi sau pastişeuri ca Chatterton. Caillot-Duval, enigmatica Clotide de Surville, ca Charles Nodier şi prosper Mérimée, care a înşelat o lume întreagă cu poemele sale.., ilirice de o veridicitate, în ce priveşte coloritul lor local, surprinzătoare. Cartea lui Th'ery nu ajunge însă pînă în vremurile noastre, aşa că n'are de ce să teme d. Cuza.

*

Nu numai dansatoarea Villany, dar şi Isidora Duncan are de lucru cu cenzura.

La Paris—în Parisul moralistului Bérenger—a fost nevoită să-şi pună văl ca să poată dansa înaintea publicului.

*

STRUNA ZILEI

UNUI AUTOR MINISTRU

D. Delavrancea autorul pieselor „Luceafărului" şi „Apus de Soare", a suferit cu piesa *Irinel*, un dezastru complect. *Ziarele.*

Din scriitor valid, om teafăr,
Ce soartă oarbă te a răpus ?
Te văd tot mai puţin... Luceafăr.
Şi zi cu zi tot mai... Apus !

INFORMAŢII

❑ In duelul dintre d-nii Al. Calimachi şi Lupaşcu, care a avut loc ieri, acesta de pe urmă, după două reprize, a fost rănit uşor la antibraţul drept.

Combatanţii nu s'au împacat pe teren.

❑ Un profesor secundar, pedepsit cu excluderea temporară pe timp de 2 ani, pierde dreptul la leafă şi gradaţie, dar nu pierde şi dreptul de a fi reîntregrat.

Iată, în această privinţă, jurisprudenţa stabilită de curînd de Curtea de Casaţie s. I, în recursul făcut de minister în proces cu profesorul Tudor Buzoianu :

După art. 42 din legea învăţămîntului secundar şi superior, profesori secundari definitivi sunt inamovibili şi nu pot fi suspendaţi, permutaţi sau excluşi din corpul didactic de cît în conformitate cu prescripţiunile legei, iar după art. 47 profesorul pedepsit cu excluderea temporană de 2 ani, pierde dreptul la leafă şi gradaţie.

De aci rezultă că afară de decăderea din dreptul la leafă şi gradaţie, profesorul exclus temporar, nu poate fi decăzut din dreptul de a fi reîntregrat la catedra ce a ocupat înaintea pedepsei, fără a se viola principiul interpretaţiunei respective în materie de pedepse şi fără a se aduce o ştirbire principiului inamovibilităţei, edictat de art 42 din lege, care fiind general, se aplică atît în ce priveşte dreptul la funcţiune cît şi la catedra sau localitatea unde se exercită funcţiunea.

❑ Recruţii contigentului 1912 din trupa companiei de subsistenţă, corpul pompierilor, escadronul de excortă şi trupa de la liceul militar—au depus ieri, Duminică legiuitorul jurămînt în faţa comandanţilor respectivi şi preutului garnizoanei, sf. Sa preotul stavrofor Econom G. Agapi.

După prestarea jurămîntului, S. S. a ţinut o importantă predică soldaţilor către Patrie şi către Tron şi dînd sfaturi religioase soldaţilor.

S. S. a fost viu felicitat pentru predica sa.

❑ O reprezentaţie extra-ordinară va avea loc la cinematograful Botez, în sala Sidoli, Miercuri 21 Decembrie, în beneficiul şcoalei filantropice „Junimea".

❑ Atragem atenţiunea cititorilor, asupra anunciului Societăţei Anonime pentru distribuirea produselor petroleului, relativ la preţul de vînzare al petroleului.

Suntem informaţi că acest preţ nu va fi mărit.

❑ Astă seară Luni se reprezintă un program nou la cinematograful Pathé Frères din sala Sidoli.

Acest nou program cuprinde şi o piesă din seria filmelor teatrale, cel mai nou produs al Scandinaviei.

„Intre glorie şi iubire" este titlul frumosului roman cu intercalări sportive. Intreaga desfăşurare cuprinde două părţi de cinematograf, şi se petrece la coastele Danimarcei. Piesa este o adoptare cinematografică după scrierea lui Harry Jensen „Généreuse action".

Restul noului program de astă seară mai cuprinde : Fiica sinucisului, mare roman contimporan, redat de actori dramatici francezi.—Lanţul munţilor „Marelui Paradis" (Franţa) scene de călătorie—Lansarea unui dreanought (cuirasat uriaş)—Din vitejile lui Firfidon, comedie—Un rege al arcanului, scene humoristice.

*

Se aduce la cunoştinţă, că în tustrele zile ale sărbătorilor de Crăciun vor avea loc cîte două matineri (la 3 şi la 6 ore) şi reprezentaţie serale la 9 ore.

❑ **Din Huşi.**—Elita huşană îşi continua în fie-care Sîmbătă seară, seralele la Intim Clubul din localitate. Picnicul de Sîmbăta aceasta a fost, cel mai reuşit de şi în acelaşi timp, o parte din lume îşi dăduse întîlnire la cinematograful Krug, iar alţii erau invitaţi la o petrecere familiară. Clubiştii au petrecut bine de tot, iar după un dans destul de animat a urmat de la orele 3 înainte, un supucu care a ţinut pînă la 6 dim. în cea mai mare cordialitate şi veselie.

Intre d-ne am remarcat : d-nele Ruxanda Mitache, Elisa D. Munteanu, Natalia Mitache, Eleonora Vuruglas, Elena Al. Calciu, Justina Al. Rişcanu, Margareta Popov, Ruxanda Popovici, Z. Dumitriu, Felicia Holban, Marie maior Ionescu, Marie Georgescu, Aneta Dumessu, Marie Stoianovici, Pinita Cordescu, etc. etc.

Dintre d-re zăresc pe d-rele : Corina şi Florica D-tru Munteanu, Elisa Ralle, Tincuţa şi Alice Dobreanu, Constance şi Marie Popovici, Elena Mitache, Clara Georgescu, Elena şi Emilia Bosie, Aneta Ralle etc.

Iar tinerii destinşi în antrenarea dansului citez pe d-nii : Berea, P. Popov, Păsăreanu, M. Rale, Jenică Constantinescu, Vasile Mitache, Gh. Mitache, profesorii Simionescu şi Ionescu etc., conduşi cu multă măestrie în ale dansului de d. locot. Voruglas.

❑ Eri s'a ţinut conferinţe la cercurile culturale în şcoalele din comunele Lungani, Cucuteni, Băiceni, Valea Oilor şi Bădeni.

❑ Ministerul de industrie şi comerţ, a acordat avantagiile legei industriei naţionale, fabricei „Fortuna" din Iaşi.

Debitele BADAREU
de produse alimentare şi vinuri naturale
— Strada de Sus No. 189 —
(lîngă piaţa Sf. Spiridon)

Aduce la cunoştinţă onor. clientelă că de Sfintele Sărbători ale Crăciunului şi anului nou, preţurile produselor alimentare s'au redus la următoarele :

	Kg.	Litrul
Unt proăspăt pentru gătit	3.40	
Brînză de vaci proaspătă	0.70	
Delicioasa smîntînă centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.80	
Renumita brînză de munte în burduluri mari şi mici	2 60	
Caşcaval de Penteleu.	3.00	
Caşcaval grecesc	2.60	
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.45
	litr.	0.30
Zilnic ouă proaspete garantate		10 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
Miere de Mai, gavanosul.		1.10
Brînză de oi	1.20	
„ „ „ de munte	1.80	
Nuci recolta anului curent		0.75%
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Lapte de oi de munte fiert		1.20
Unt topit pentru gătit	4 00	
Brînză de Brăila recolta de toamnă, grasă	2.00	
Zilnic se găsesc păseri tăete : gîşte, găini, curcani. răţe.		1.80

Tot în vederea sărbătorilor Debitul de Vinuri Badareu, e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din cele mai renumite podgorii cari vinuri s'au pus în consumaţii, cu preţuri populare, începînd de la 0.80 bani litrul.

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

Un protest al farmaciștilor iașani

In chestia desființărei rabaturi or și tocmelilor în farmacii și interpelarea d-lui Mezincescu.

In ședința publică de la 15 c. a consiliului de higienă al orașului, d. dr. Mezincescu, fără nici un motiv bine fondat, a atacat pe d. medic șef al orașului și pe noi, întreg corpul farmaceutice din Iași, acuzîndu-ne că, prin întruniri misterioase și schimbări de polițe, urzim o fraudă contra populațiunei sărace și suferinde.

Noi, farmaciștii din Iași, protestăm cu energie contra ofensei ce ni se aduce de d. dr. Mezincescu și regretăm, că un profesor universitar, un om pretins cult, se amestecă într'o chestiune pe care nu o cunoaște de loc, insinuînd în public lucruri ofensătoare la adresa noastră și care în realitate, nu există.

Ie de datoria noastră de a limpezi chestiunea, arătînd la ce se reduc acele întruniri misterioase și acea fraudă despre care vorbește d. doctor Mezincescu.

Este un regulament al taxei farmaceutice decretat de Majestatea sa Regele, care la art. 23, glăsuește ast-fel:

„Este riguros interzis farmaciștilor de „a publica prin ziare, prin afișe, prin cir„culări, sau de a comunica verbal că exe„cută ordonanțele medicale mai eftin de „cît prețul stabilit prin taxa în vigoare. „Nu este permis a se lăsa nici un rabat „pentru prescripțiunile medicale".

Pînă acuma s'a călcat acest regulament din cauză că o parte din populațiunea orașului a luat din ce în ce mai mult obiceiul de a se tocmi prin farmacii, umblînd cu rețetele din farmacie în farmacie pentru a obține reduceri sub taxă și forțînd prin aceasta pe unii dintre colegi de a se concura între dînșii în mod cu totul neloial.

Rabaturile devenind din ce în ce mai exigente că a avut ca rezultat de a aduce pe unii colegi la o stare de lucruri cu totul deforabilă atît din punctul de vedere moral cît și din punct de vedere financiar; care la urma urmei este și în detrimentul publicului, căci colegul care se găsește într'o stare economică rea de cauze concurenței, forțamente nu mai poate să-și întrețină farmacia în spiritul regulamentelor sanitare.

Starea aceasta de lucruri începînd a fi nesuferită, unii colegi au denunțat real autorităților prin ziare.

D. Medic șef al orașului la rîndul său, sesizînd chestiunea și-a făcut datoria referind cazul direcțiunei generale a serviciului sanitar, care a delegat pe d. farmacist Iteanu, membru în consiliul sanitar superior, spre a veni la Iași împreună cu d. inspector sanitar dr. Riganì care să constate starea de lucruri și se avizeze ce este de făcut pentru ca să înceteze situația deficilă în care găsesc farmaciile din Iași din cauza concurenței reciproce prin rabaturi.

D. Iteanu ca representant al Direcțiunei sanitare ne-a convocat la o consfătuire și am hotărît pur și simplu ca pe viitor să intrăm cu toții în legalitate încetînd cu concurența reciprocă, respectînd litera regulamentului care interzice categoric rabaturile în farmacie fie la particulari, fie la stat, județ sau comună și ori-ce instituție particulară.

Chestiunea stînd ast-fel „întrebăm acum pe d. Dr. Mezincescu **cînd noi căutăm a intra în legalitate comitem prin aceasta o fraudă contra populațiunei sărace și suferinde?** Fraudă și cartel este cînd te supui legilor?

Populațiunea saracă, știm cu toții, că are medicamente gratuite de la comuni, de la sf. Spiridon, de la spitalul israelit, iar în farmaciile noastre sunt medicamente și scumpe și eftine, cu acelaș efect, de care d-nii medici pot face us după situația materială a bolnavului.

Tocmelile în farmacie și concurența între farmaciști prin rabaturi nu pot fi decît în dauna publicului căci concurența împinge în cele mai multe cazuri la neregularități.

De aceia legiuitorul s'a și gîndit că este mai bine de a impune o taxă fixă și a se oprima formal rabaturile, împiedicînd astfel concurența care nici într'un caz nu poate garanta siguranța sănătății publice; exemplul acestei măsuri bine chibzuite îl avem în toate țările civilizate ca Germania, Austria și chiar în Rusia.

Ținem să atragem atențiunea d lui dr. Mezincescu că menirea farmacistului în viața socială nu diferă de acea a medicului și unul ca și cel-alt au primit aceiași pregătire în cele mai multe cazuri de la aceiași facultate cu aproape aceiași profesori. Bolnavul trebue să pășească în farmacie cu aceiași încredere cu care intrînd în cabinetul de consultație a medicului îi încredințează sănătatea și chiar viața sa; nu tocmeala și rabatul este aceia de care are nevoe bolnavul, ci încrederea și siguranța că farmacistul ca și medicul nu au precupețit sănătatea lui.

Din cele mai sus arătate, cu toată buna voință ce avem, nu putem găsi mobilul care v'a îndemnat la o eșire așa de violentă contra noastră, cu ocazia ultimei ședințe a Consiliului de higienă. Un singur mobil poate fi întrevăzut și acela este *reclama*.

Ați ținut să treceți cu ori ce preț în fața opiniei publice drept filantrop și pentru aceasta ați îmbrăcat haina de amic al sărăcimei suferinde și cu dărnicie ați început a împrăștia filantropia pe socoteala noastră. Dacă în adevăr filantrop sunteți, de ce nu ați început această întreprindere pe socoteala Dv., căci este de notorietate publică că Dv. filantropul de ocazie, în calitate de conducător al Laboratorului de higienă al Statului, unde întreaga instalație, cu tot personalul și cu tot materialul științific care vă stă la dispoziție, nu vă costă nimic, fiind al Statului, și unde ori ce speze sunt plătite de Stat, nu vă jenați, cu toată filantropia de care faceți paradă, să încasați peniru analizele dv, particulare, de la bogat și *de la sărac* taxe exorbitate care formează venitul dv. personal.

Asupra acestei chestii, la nevoie, vă putem servi cu detalii.

Este stabilit dar, că atunci cînd d. dr. Mezincescu cu atacuri violente contra noastră, voește să stabilească o atmosferă defavorabilă nouă, răspîndind o serie de neexactități, cu aceasta nu a urmărit alt scop decît o *reclamă personală*.

Fărmaciștii diriginți din Iași

Ultime INFORMAȚII

❑ *In ce privește recomandarea de agregați la Universități actuala lege va fi reformată în senzul, că asemenea recomandări nu vor mai fi făcute de cele 2 senate universitare și de consiliile profesorale ale facultăților respective, ci numai de consiliul profesoral al facultății pentru catedra căreia vor fi candidații, adăugîndu se și un specialist de la facultatea respectivă din București—relativ din Iași—care specialist va fi delegat de ministru. Consiliul profesoral al facultății va avea să cerceteze titlurile și lucrările candidatului, care va depune și o probă didactică.*

Noua reformă a învățămîntului superior, va prevedea și o scurtare a mandatului electiv al rectorului, care este acum de trei ani, și care urmează a fi redus la un an, sau cel mult la doi ani.

❑ *Parlamentul a luat vacanță pînă la 10 Ianuarie esclusiv.*

❑ **Un judecător nedemn.** — Din Fălciu ni se scrie cu data de ieri, Duminica:

De vre-o două luni se vorbește, în județul Fălciu, că d. C. Filipescu, judecătorul ocolului rural din Răducăneni, s'a făcut nedemn de a mai ocupa postul său. S'au denunțat d-lui Procuror general cazuri speciale de falșuri în acte publice și luări de mită, și pînă în prezent, nici o anchetă n'a fost făcută. Atît pentru demnitatea magistraturei, cît și pentru liniștea justițiabililor, ar trebui ca inspectorul judecătoresc sau Procurorul general, să ia cazul în cercetare și să se vadă: ce-i cu falșificarea depozițiilor marturilor în procesul preotului Ghiorghiu de la Covasna; ce-i cu falșificarea jurnalelor din dosarul afacerei Ion Hanganu (reclamant) Iosef Rabinovici; ce-i cu contestațiile Herșcu Lazarovici, Zeilic Moșcovici, I. Zingher și Luchianu și ce rol joacă evreii Bercu Caner și Moisă Milberg pe lîngă judecător (afacerea Iițic Goldemberg—Ioana I. Străchinoaia).

Dacă d. judecător se simte curat, cum îngăduie ca stagiarul său să-l acuze de afaceri nesinstite și să strige în gura mare prin tot tîrgul că e un pungaș. Locuitorii din circumscripția Răducăneni, nici nu se mai duc la judecată ci își îndeplinesc formele și vin în apel la Tribunal pentru a-și căuta drepturile lor.

Iată efectele legei d-lui Stelian: judecătorii devin arbitrari și să dedau la acte nedemne pentru că n'au controlul actelor lor prin avocați.

*

Fratele judecătorului de la Răducăneni, numit Savel Filipescu, care era grefier la judecătoria rurală II Huși s'a făcut vinovat pentru sustragere de timbre, în valoare de 600 lei lucru constatat de d judecător respectiv și d. procuror, ceia ce l'a făcut să demisioneze telegrafic; Procurorul însă îi va face raport de destituire și dare în judecată.

❑ Numitul Iordache Croitoriu, voind să treacă, pe Jijia înghețată, din Golăești în Bosia, ghiața s'a rupt și nenorocitul s'a înecat.

❑ Femeia Aglaie Soroceanu, din comuna Mărășești, pe cînd se afla la moara unde soțul său este morar, trecînd pe lîngă cureaua de transmisiune, a fost prinsă de haină, și ridicată în sus a fost izbită cu capul de o grindă.

Nenorocita femee a ramas moartă pe loc.

❑ Primăria comunei Iași a început de astă-zi, distribuirea ajutoarelor pe trimestrul de Ianuarie 1912.

❑ Lucrătoarea de la regia M. S. Maria Dimitriu din str. Bădărău, a încercat să se otrăvească, bînd o cantitate de spirt denaturat, în care dizolvase mai întăi o pastilă de sublimat.

Numita a fost internată la spitălui Central.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a făcut cunoscut revizoratelor școlare că a dispus acordarea a 2 zile permise in primele zile ale lunei Ianuarie, tuturor învățătorilor care îndeplinesc slujba de contabil, la băncile rurale—aceasta în vederea închierei bilanțului băncilor rurale, care arc loc în Ianuarie.

❑ Astă-zi a încetat din viață bătrînul fost institutor Vasile Săghinescu.

Săghinescu a fost unul din cei mai vechi institutori și cunoscut prin diferitele broșuri ce le-a publicat.

Condoleanțele noastre familiei.

❑ Funcționarii comerciali din Iași, au trimes ieri telegrame primului ministru, miniștrilor de Industrie și de interne, cerînd ca repauzul duminical integral, să fie respectat, de toate branșele comerciale, la orașe și la sate.

❑ Din banii adunați prin vînzaroa florice'elor, în ziua de 6 Decembrie, s'a strîns suma de 4433 lei 35 bani.

Din aceștia s'au cheltuit: 100 lei pentru cumpărarea florilor, iar restul s'a împurțit în modul următor:

1370 lei, dați prin d-nele: Elena Riegler, Maria Uhrinovschi, Elisa Mavrocordat, d-na General Lambrino, Sofia Sculy, Preoții Știubei și Carp, la familii nevoiașe.

966 lei, la cumpărarea de încălțăminte și îmbrăcăminte pentru 40 femei văduve și bătrîne. Facturile se vor depune la Primărie.

Suma de 1508 lei 15 bani, s'a împărțit în zilele de 15 și 16 Decembrie, în localul „Pîinea Saracilor", din str. Palat No. 11, în fața d-nelor Moruzzi, Uhrinovschi, Elena Riegler, Cimara și a preotului Știubei, la 275 saraci, precum și 50 carnete de lemne și hrană.

A rămas în casă suma de 440 lei, care va fi depusă la banca agricolă și va fi întrebuințată pentru cumpărare de îmbrăcăminte.

❑ Consiliul comunal al comunei Iași a fost convocat pentru ziua de 20 Decembrie a. c. în seziune extra-ordinară spre a se hotărî asupra următoarelor chestii:

1. Organizarea serviciului de pompieri. 2, Deschideri de credite, 3. scutiri de taxe, și 4. cereri de răscumpărări de bezmene și recunoașteri de proprietari bezmenari.

❑ Rău făcători, au încercat astă noapte să spargă cîrciuma lui Atanase Blană din com. Costuleni.

Hoții spărsese un perete al cîrciumei și fiind simțiți au fugit.

❑ Un incident civilo-militar, care din fericire n'a avut urmări prea grave, s'a întîmplat eri sub seară în str. Ștefan cel Mare, aproape de otelul Dacia.

Intr'o cîrciumă din strada Uzinelor, petrecuse cei trei frați Bogonos, vestiți hoți de cai, împreună cu nevestelor lor, la altă masă fiind trei soldați din reg. de roșiori.

Se pare că militarii, au avut o ținută puțin reverențioasă, față de femei și la eșirea soldaților din cîrciumă, cei trei frați se luară după soldați și ajungîndu i aproape de otelul Dacia, unul din frații Bogonos, cîrpi o palmă unuia din soldați.

Atunci soldații scoaseră săbiile și începură a da lovituri celor 3 frați, așa că la un moment dat locul unde s'a întîmplat scandalul era plin de sînge.

Numai cînd interveni, d. căpitan Flor, ordonînd soldaților să nu mai facă uz de săbii, scandalul luă sfîrșit și o mai mare nenorocire a fost evitată.

Civilii au fost duși și pansați la Spiridonie, iar soldații arestați la comanduire.

❑ Toate școlile primare și secundare din localitate, vor lua vacanțe în seara de 23 c.

❑ Un concediu de 3 zile, cu începere de astăzi, a fost acordat d-lui judecător de ședință Alfred Winkler.

❑ Examenul oral pentru definitivatul judecătorilor de ocoale și membrilor de ședințe ale tribunalelor va începe în ziua de 10 Ianuarie.

❑ **In chestia repausului duminical.**—Domnul G. D. Șerban, fost președinte al Camerei de Comerț din Iași, invitat să participe la consfătuiraa funcționarilor comerciali locali, în chestia repausului, a trimis președintelui societății, scrisoarea ce urmează:

Am primit adresa dv. din 13 c. prin care mă invitați a lua parte la consfătuirea de la 18 c. în chestia Repausului Duminical. Vă mulțumesc de onoarea ce-mi face societatea tovarășilor de muncă a comercianților a auzi și părerea mea în rezolvirea acestei importante chestiuni. Regret sincer, că din împrejurări independente de voia mea, nu pot participa la consfătuirea ce veți avea în lupta ce duceți pentru revendicarea celui mai sfînt drept, acela al repausului după muncă.

Sunt de părere ca repaosul să fie complect și general. Repaosul să cuprindă numai Duminicile, Anul nou, 24 Ianuar, Prima și a 2-a zi de Paști, 10 Mai, 25 și 26 Decembrie, 23 April și 26 Octombrie.

Excepțiuni cît mai puține, anume: farmaciile prin alternare, hotelurile cu rotație pentru chelneri, birturile propriu zise, grădinile cu dreptul a vinde vinuri limonăzi, ape minerale, bomboane, înghețate, lăptărie. Teatrele, cinematografele, Berăriile cu concerte, Vinațuri.

La comunele rurale să facă excepție numai cărciumele vînzînd vinuri și avînd scrînciobe, aceste putînd fi deschise de la April pînă la Octombrie dela orele 5—9 p. m. și de la Octombrie—Aprilie dela orele 3—8 p. m.

Repausul nu aduce nici un prejudiciu comerțului, din contra, El contribue la recrearea organizmului slăbit de muncă și complectarea culturei atît de necesară omului în timpul în care trăim.

Luptați cu stăruință și veți învinge, dreptatea fiind de partea D-v.

Primiți și arătați colegilor d-v urările de isbîndă și salutările mele.

G. D. Șerban.

❑ **Judiciare.** — Ziarele au vorbit despre procesul intentat d-rului Goldenștein, de d. avocat Emanuel Socor, pentru onorariu de avocat.

Procesul s'a judecat astăzi la judecătoria ocolului II, dîndu se cîștig de cauză d-lui Socor, prin condamnarea reclamantului la 500 lei.

— La secția II a Curții, se va judeca mîne apelul, făcut de procurorul tribunalului Fălciu, contra sentinței achitătoare ale d lor Froim și Leon Fischer, care au fost dați judecății, pentru contravenire la legea trustului arendășesc.

— Nici o secție a tribunalului nu va mai judeca procese, de mîne, Marți și pînă la 8 Ianuarie exclusiv.

Secțiile Curții vor judeca procese electorale și unele penale, pînă în seara de 22 c.

— Dosarul afacerei privitoare la cei trei scopiți, cari s'au făcut vinovați de mutilări, a fost înaintat astă-zi primului președinte al tribunalului, ca președinte al Curții cu juri.

— Negețitorul Samoil Zingher din Piatra N. fiind deținut pentru bancrută frauduloasă, a cerut Camerei de punere sub acuzare să l pună în libertate pe cauție.

Camera a fixat cuantumul cauției la trei mii lei.

— A fost trimis în judecata Curții cu juri numitul Herman Poplikar din Bacău, care a atentat la pudoarea unei fetițe de trei ani.

❑ Tribunalul s. I s'a pronunțat astăzi în procesul bandei de hoți de cai, condemnînd: pe I. Nacu la 5 ani închisoare, Th. Bogonos la 5 ani, I. Popa, la doi ani, Al. Cojocariu, fost primar la Aroneanu, doi ani și jumătate, achitînd pe frații Beilici și dînd celorlalți din bandă, pedepsi care variează între 18 și 8 luni.

Telegrame

❑ **Firul telefonic cu București este din nou deranjat.**

TURBURĂRILE DIN PERSIA

— Menținerea ordinei —

Taebris.—Agenția Westnic spune că un aviz al consulului general rusesc, invită populația de a deschide bazarele. Trupele rusești mențin ordinea.

Găsirea de cadavre de grenadiri ruși mutilate de persani

Taebris. — Joi s'au găsit corpurile a trei grenadiri ruși din regimentul Mingrel oribil mutilate de Fidaiși. In cîteva case s'au găsit rămășițe omenești arse. Un alt soldat rus a fost îngropat de viu; trei corpuri au fost scoase din tr'un puț de lîngă palatul guvernatorului general.

Anglia debarcă trupe

Abacir.—Agenția Reuter află că cruciișătorul englez „Fox" a debarcat aici un regiment indian de infanterie. Perderile Englezilor cu prilejul atăcărei consulatului englez de lîngă Kaserun au fost 5 morți și 10 rîniți. Indigenii erau înarmați cu puști de sistemul cel mai modern.

Expirarea armistițiului

Hanken.—Agenția Westnic află că armistițiu la expirat și că republicanii au deschis focul din Wutciang contra punctului Hanjang.

Craniul Principelui Karagheorghievici găsit la Viena

Viena.—Azi dimineață s'a găsit într'un stufiș al cimitirului St. Marcu, un crapiu învelit în foi de ziar. Maxitarul inferior lipsește. E probabil ca acest craniu e al principelui Karagheorghievici. O comisiune va stabili dacă supoziția e adevărată.

INTOXICAREA DE LA BERLIN

— Cauzele ei —

Berlin. — Ancheta făcută în cazurile de intoxicare de la azilul de noapte de aici a stabilit că ele se datoresc rachiului vîndut celor din azil de trei negustori, și care rachiu conținea alcool metilic.

Rachiul a fost confiscat, cele 3 magazine închise, iar furnizorul alcoolului, droghistul Scharmach din Charlottenburg, a fost arestat pentru delict contra legei alimentelor. Cercurile medicale însă se arată sceptice cu privire la putința otrăvirei din cauza alcoolului metilic.

Războiul Italo—Turc

Recunoașterile trupelor italiene

Roma.—După agenția Stefani, cavaleria italiană a făcut o explorare spre Biracaba și Biredin, și a zărit cîteva mici bande dușmane. Forțele totale ale inamicului însă nu depășeau de 500 oameni.

Cu prilejul anului nou s'au schimbat cordiale depeși de felicitare între d-nii Bethman Hollweg, Aerenthal și San Giuliano, făcîndu-se călduroase și respectoase urări pentru suveranii celor trei țări.

S'A DESCHIS

— NOUL ȘI MARELE —

HOTEL CONTINENTAL

SPECIAL CLĂDIT CU TOT COMFORTUL MODERN

Situat în centrul orașului, în apropierea autorităților Financiare și Judiciare.

Calorifer. - Ascensor. - Băi. - Telefon

CAMERE SPAȚIOASE, BINE AERISITE ȘI IN BATAIA SOARELUI. — MOBILIER nou, special construit în străinătate.

Prețuri moderate

AȚI AUZIT DOAMNELOR?

LA MARELE MAGAZIN DE MANUFACTURĂ ȘI GALANTERIE

La GLOBUL VERDE

NATHAN ALBRECHT & Co.

Strada Cuza Vodă (foastă Golia)

S'a pus în vînzare cu ocazia sărbătorilor, un mare asortiment de stofe de rochii și bluze, cît și un mare stock de șolduri, a căror scăzămînt de prețuri întrece așteptarea.

Deci onor. clientelă a Iașului, trebue se cumpere cadouri de serbători numai de la „Magazinul Globul Verde".

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capitol 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI

și

LIBRETE DE ECONOMII

cu dobînda de

5% p. a.

Petru Al. Pogonat

DOCTOR IN DREPT

AVOCAT

— Iași Str. Muzelor No. 13 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expozițiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

INGER ‚66'

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

Nu plătiți mai mult ca 20 BANI litrul de

Petrol pentru iluminat

PETROL

INȘTIINȚARE

In depozitul nostru pentru distribuirea petroleului din acest oraș, situat lîngă Gară, vindem cu ridicata (cel puțin 100 kilograme)

PETROL PENTRU ILUMINAT

de cea mai bună calitate pe prețul de

Lei 22 suta de kgr. cîntărite

Acest preț este egal cu 18[8] bani litrul.

Căruțele noastre aduc la domiciliul consumatorilor, petrol de cea mai bună calitate

cu prețul de 20 BANI LITRUL.

Nu plătiți deci revînzătorilor detaliști

mai mult ca

20 bani litrul de petrol

SOCIETATEA ANONIMA pentru *distribuirea produselor petroleului*

PETROL

Nu plătiți mai mult ca 20 BANI litrul de

Petrol pentru Iluminat

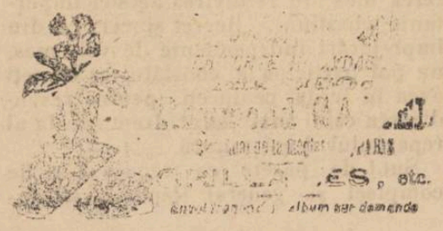

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

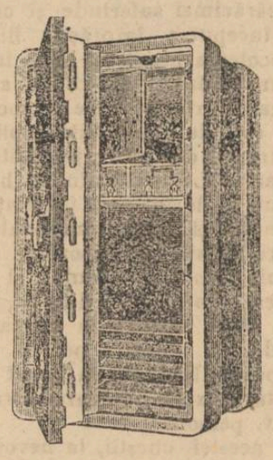

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale și accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEIWEG, ROSENKRANZ SCHIEDMEYER

Vînzare și în rate lunare fără acont INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

---

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iobau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Kirica 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1476 Mercuri 21 Decembrie 1911

ÎN PLINA CRIZA...

Pentru a-și încuraja majoritățile deprimate în urma retragerei opoziției din parlament, guvernul le-a convocat [illegible] la ministerul de Externe. Iar pentru a le dovedi strînsa solidaritate ce există între toți membrii cabinetului, le-au ținut cuvîntări, pe lîngă d-nii Carp, Marghiloman și Lahovary, pînă și d. Filipescu. Este o bună bucată de vreme de cînd pe d. Filipescu nu-l mai interesa chestiunile lăuntrice ale partidului, ba încă părea că are un profund desgust pentru ele. De aceia pretutindeni lumea se întreba: „dar d. Filipescu ce zice? Ce face? Ce gîndește?" Și la toate aceste întrebări însuși d. Filipescu se grăbea să răspundă: „Mă ocup cu oștirea și numai cu oștirea!"

Acum însă cînd opoziția a declarat resboiu guvernului, Ministrul de resboi a fost solicitat, — impus să vorbească, mai ales că șeful guvernului, la actul de așa zisă provocațiune a opoziției, a răspuns că e complect pregătit să reziste cu și prin aceleași mijloace de care va uza și opoziția.

„Să poftească!"—a strigat d. Carp—în mijlocul parlamentarilor săi—„...vom ști să menținem ordinea în potriva actelor de resvrătire ale adversarilor"... iar Ministrul de răsboiu, l'a urmat la tribună pentru a'l asigura că „nici desperarea tachistă, nici furia liberalilor" nu vor fi de natură a sdruncina guvernul.

Înșelătoare și dureroasă închipuire!

Căci pe cînd unul după altul miniștrii d-lui Carp se urcau la tribună pentru a-și convinge amicii de puterea lor,—pe fețele tuturor se vedea amărăciunea sfîrșitului apropiat și inevitabil al acestei urite aventuri politice pe care o nenorocită fatalitate a aruncat'o de un an asupra țăre.

Suntem în plină criză de guvern, domnii mei!—iată ce vă putem spune noi, astăzi, ca prim rezultat al actului politic important și grav săvîrșit de partidele opoziționiste în parlament.

Țara și Coroana au fost deci avertisate, și fie care din ele, urmează acum să avizeze asupra situației.

D. Carp nu mai poate guverna — și nici nu mai poate fi considerat că guvernează de acum înainte;—d-sa girează acum afacerile publice, exercită cum s'a zice un provizorat guvernamental până la alcătuirea cabinetului de mîine.

„Ce fel de legi trainice, pot fi acestea, —a zis altăieri Șeful Statului,—primului seu ministru, cînd opoziția nu mai ia parte la votarea lor—și se angajează a le desființa din primul moment?" Și d. Carp a înțeles caracterul adevarat al acestei observații venită din partea Suveranului și n'a făcut un secret dintrînsul și l'a împărtășit plin de amărăciune colegilor săi în cel dintăi consiliu ținut după cîte-va ore, la ministerul de interne.

Bărbații politici cari au venit mai des în contact cu Regele, cunosc procedeul Suveranului nostru, cînd e pe drumul de a concedia guvernele, și atitudinea Șefului Statului față de primul Seu ministru, este o atitudine de foarte apropiată concediare. D-lui Gh. Cantacuzino tot Regele i-a spus, în audiența de acum 4 zile, că este imposibilă guvernarea d lui Carp în contra coaliției a două forțe opoziționiste atît de mari, cît timp nu vor fi deslipite, și ataşată una din ele la organizația conservatoare. Și fostul șef al partidului conservator n'a făcut nici el un secret din această părere a Suveranului nostru.

Și tot același limbagiu l'a ținut Coroana și președintelui Camerei, d. Olănescu. In cît ambii președinți ai corpurilor legiuitoare cari au convorbit cu Regele în cursul ultimelor zile, cunosc opinia Suveranului asupra situației sdruncinate a guvernului, a acestei situații pe care miniștrii au avut cinismul s'o prezinte la consfătuirea majorităților ca invincibilă.

Noi spuneam d-lui Carp, să nu se joace cu situația guvernului și a partidului său — și să găsească momentul prielnic pentru armistițiu și să oprească lupta la timp. Pentru aceasta se cerea d-lui Carp, o mare dovadă de înțelepciune, și vrista d-sale ne dădea dreptul să comptăm pe înțelepciunea bătrînească.

Acum cu d. Carp, am terminat-o!

A vrut bătălie—și bătălie va fi—după cum a declarat șeful nostru la întrunirea de la clubul din Capitală imediat după retragerea sa din Parlament.

Dar, Coroana vrea bătălie? Iată întrebarea ce ne o punem cînd terminăm acest articol. Opoziția nu va înceta lupta, pînă cînd formațianea ministerială actuală nu-și va prezenta demisia în mîinele Regelui. Aceasta este hotărîrea ei fermă— și de la această hotărîre nimic nu o va abate. Pentru a reuși, ea va duce lupta cea mai crîncenă cea mai grozavă. Va ridica țara de la un capăt la altul și va produce o mișcare așa de puternică, în opinia publică, cum nu s'a mai văzut de la 1866.

De acest fapt Coroana este complect informată—și știe că guvernul va trebui în cele din urmă să se demită.

Și atunci, întrebarea: Nu este prudent și util, pentru liniștea și bunul mers al țarei,—în aceste vremuri de turburare extremă—ca demiterea guvernului să se producă înainte de începerea bătălii?

Suveranul nostru are credința formată că guvernul său e slab, și că nu-i poate acorda încrederea regală prin desfiderea însuși a sentimentului țărei. Și atunci înțelepciunea profundă și legendară a bătrînului nostru Monarh, se pune în mod fatal, acum la încercare; pentru a se calma lucrurile, și a se clarifica o situație gravă cu un moment mai de vreme;—pentru a se reda țarei ordinea și liniștea de care are atita de mare nevoe.

Aparține Regelui și numai Regelui, dreptul și meritul de a fi oprit la timp desfășurarea unei lupte cari poate îmbrăca forma cea mai violentă și avea urmări incalcu abil de mari. Ziua de 8 Ianuarie—nu e departe. Spiritul Său de adîncă prevedere,—ochiul Său care străbate și prin piatră,— suntem siguri va vedea din vreme în toate proporțiile ei grandioase, lupta hotăritoare pe care țara prin glasul energic și conștient al opoziției a declarat-o împotriva guvernului. Și ca suprem arbitru al situației, nu se poate ca Regele nostru să nu împiedice răsbolul apropiat din năuntru, pentru ca cel puțin în țară să avem guvernare liniștită, serioasă și rodnică cînd în afară se petrec evenimente atît de grave, și se prevăd altele și mai grave.

Vespasian I. Pelia.

Contra cambriolorilor

Opoziția a făcut un gest mare—dar cu întîrziere, retrăgîndu-se d'intr'un Parlament, care reprezintă gazda unor cambriolori politici. Opoziția ar fi trebuit să se retragă din prima zi a constituirei acelui Parlament, ieșit din alegerile violente și corupte făcute de d. Marghiloman.

Este un Parlament născut putred și el n'ar mai fi existat astăzi dacă cei cincizeci și doi aleși ai opoziției, adevărații și singuri aleși ai Națiunei, ar fi refuzat, din primul ceas, de a sta în mijlocul unei bande, încăpută în parlament prin mijloace josnice.

Acum abia, prin gestul retragerii, banda a fost tratată cum merită, ea a fost izolată și Parlamentul bandei a devenit un simplu lazaret.

Miniștri fac legi și bandele le votează, fără să le citească macar, cu iuțeala de boscari. Asemenea legi, votate în asemenea împrejurări, poartă pecetea ilegalității și sunt nule și de nul efect.

Șeful partidului nostru, în întrunirea ținută la clubul din București, asupra retragerii opoziției, a relevat nulitatea legilor votate după retragerea minorității.

Acum opoziția-unită va intra în campanie extra-parlamantară și oricît ar striga d. Carp „revoluție", această campanie va avea loc, trebue să aibă loc, căci în fața unei stări anormale, în fața uzurpării prerogativelor puterei judecătorești—opoziția nu poate sta cu brațele încrucișate, nici nu poate decreta rezistența pasivă.

In lupta contra unui guvern și contra unui Parlament de cambriolori, în lupta contra unor majorități, cari socoteau că vor anihila minoritatea—aceasta a preferat retragerea, pentru a nu avea responderea ilegalităților Parlamentului corupțiunei.

D'inăuntru lupta a ajuns afară—și acum Națiunea are ultimul cuvînt.

Ea va învinge cu siguranță, căci lupta va fi ușoară.

Opoziția a dat dovadă de destulă răbdare, lăsînd guvernul să conducă treburile statului, timp de un an.

Acum, dînd semnalul retragerii din Parlament, opoziția a dat și semnalul zorilor pentru lupta în afară.

Acest semnal este începutul sfîrșitului erei corupției—și el nu va întîrzia să vie.

REVIZUIREA

Nu despre revizuirea Constituției și despre lărgirea dreptului electoral va fi vorba aici. In rîndurile ce urmează e vorba despre revizuirea numeroaselor ilegalități, pe care guvernul actual le a în grămădit după o guvernare abia de un singur an

Prima nedreptate, nedreptatea cea mai strigătoare la cer, care va trebui îndreptată, este cea făptuită împotriva venerabilului Episcop de Roman. Acest sfînt și înalt prelat a fost scos hoțește din scaunul său păstoresc, pentru că a cerut și a luptat cu sacrificiul persoanei și înaltei lui demnități bisericești, pentru modificarea unei legi, pe care o credea potrivnică sfintelor dogme ale Bisericei ortodoxe.

N'am fi avut poate nimic de zis împotriva sentinței sinodale, ori cît de vădit nedreaptă ar fi ea, dacă guvernul și ar fi conformat conduita cu hotărîrea Sf. Sinod

Dar nu actualul guvern pare a și fi pierdut cu totul capul. Căci după ce a scos din episcopat pe P. S. S. Safirin Gherasim, nu s'a sfiit să modifice legea sinodală, tocmai în sensul cererilor deputatului Episcop al Romanului.

Din învins guvernul a transformat pe Episcop în învingător, în martir.

Nedreptatea va trebui înlăturată, mai cu seamă că Sf. Sinod n'avea nici un drept să declare scos din scaun pe un Episcop, care și deține scaunul păstoresc, nu de la Sf. Sinod, ci de la Marele Colegiu electoral.

Safirin Gherasim e încă Episcop de Roman Scaunul lui nu e vacant, și ori care din archierii noștri, care ar primi să candideze în locul lui Safirim Gherasim, nu va putea fi considerat ca episcop al Romanului. Căci, să se știe, guvernul actual e un guvern de fapt, și tot de fapt va fi și alegerea unui episcop pentru o eparchie, care încă are un titular în viață și necaterisit.

Activitate distinsă

In acel și număr de ieri, *Evenimentul* scrie despre d. Grecianu: distinsul nostru fruntaș, d. D Grecianu, s'a întors astăzi în Iași; 2) distinsul nostru fruntaș, d. D. Grecianu, primarul Iașului și vice-președintele Camerei, a fost primit în audiență de M. S. Regele, în ziua de 16 c."

Era fatal ca „distinsul fruntaș", care a plecat din București la Iași, să fi ajuns aci, iar cît despre audiența la Rege și d. Pascal Toncescu a avut una, mai dăună zi.

Știm ce a căutat d. Toncescu la Palat, nu știm ce a căutat distinsul fruntaș de la Iași. Domnul Toncescu, leader al majorității, se apucase să polemizeze cu d. Take Ionescu și apoi a cerut audiență la Palat, ca să afle impresia Suveranului asupra discursului.

Dar distinsul fruntaș — primarul Iașului și vice-președintele Camerei? Distinsul a mers la Palat a treia zi după ce rostise în Cameră cunoscutul adjectiv inexact — apostrofă vehementă la adresa d-lui I. Grădișteanu. Nu numai Coroana, dar nici măcar obositul pronunțător al adjectivului — n'au insistat asupra lui în cursul audienței. Prea este prudent Regele, ca să vorbească despre darul vorbei cu distinsul de la Iași și prea este modest distinsul, ca a vorbit el singur despre succesul său adjectivic.

Activitatea politică a distinsului, capacitatea sa — consistă, chiar după relațiunile regulate ce le publică ziarul său, în acelaș fapt banal de transport: „distinsul nostru a plecat la București, distinsul nostru s'a întors în localitate."

Nimic alta. Acum, ca variantă, a intervenit și audiența distinsului la Palat — care și dînsa face parte din activitatea politică a pronunțătorului adjectivului.

Ce ar fi făcut distinsul, dacă el s'ar fi ivit barbat de stat în vremea în care nu se putea călători cu atita ușurință dintr'un oraș în altul?

Așa, însă, cum stăm astăzi, distinsul poate pleca, se poate întoarce — și la dus, ca și la întors, ziarul poate înregistra activitatea febrilă a distinsului: distinsul nostru a plecat, distinsul nostru a sosit.

Cum ne degorește obrazul de rușine — bietul Iași!

In discursul rostit de d. Take Ionescu la întrunirea clubului conservator-democrat din Capitală, n'a făcut în aceeași termeni ca și d. I. Brătianu declarația relativă la legea d-lui Al. Marghiloman.

D. I. Brătianu a declarat că această lege e nulă și neavenită, și prin urmare, ea nu obligă un alt Parlament și un alt guvern. D. Take Ionescu a cugetat că această idee se găsește virtualmente cuprinsă în declarația sa, cum că legea este anti-constituțională.

De aceia suntem autorizați să atragem atenția asupra acestui punct, acelora cari ar putea să-și închipuiască că deosebirea de text ar constitui, o deosebire de idei.

Nici de cum.

Pentru d. Take Ionescu legea d-lui A. Marghiloman este o lege inconstituțională, și urmările acestei legi, situația pe cari le crează, sunt neconstituționale și prin urmare nule și neavenite.

OAMENI ȘI LUCRURI

DUPĂ O SERBARE

Putem avea cugetul împăcat, noi ceștia din jurul „Opiniei". Vorbind — mai cu seamă așa cum a vorbit — la banchetul dat în onoarea d-lui Const. Mille, colegul și directorul nostru, Vespasian Pelia, a rostit gîndul și urările tuturora.

Cu toate aceste, cetind darea de seamă amănunțită a serbării, — mai mult intimă—am avut impresiunea că nu s'a spus în deajuns, că nu s'a spus tot despre marele rol publicistic pe care l'a jucat — și-l joacă din ce în ce mai mult—acel organ viguros, puternic și vioiu care se cheamă „Adevărul", condus de unul din acei puțini și rari directori de ziar, cari sunt în același timp gazetari în cea mai plină accepțiune a cuvîntului, gazetari prin temperamentul lor, gazetari pentru că, în orice situație socială s'ar găsi, în potriva ori-căror altor însușiri ale lor proprii. Și dintre aceștia face parte d. Mille, directorul „Adevărului".

Afară de criticul și sociologul Dobrogeanu-Gherea și de V. G. Morțun, toți întemeietorii și scriitorii „Contemporanului" sunt astăzi zariști, chiar dacă unii ocupă și alte pozițiuni sociale, profesoratul, politica militantă... Cu toate aceste, e destul de curios că, afară de Gherea, nici unul n'a luat loc la masa oaspeților adunați să serbătorească activitatea directorului Mille, în personalitatea căruia ar fi fost drept să nu se uite talentatul și vigurosul literat — în versuri și în proză — de odinioară și poate încă de astăzi.

Tînăr numai de două zeci de ani, Mille scria în „Contemporanul" strofe inaripate și eloquente, adunate în unicul volum al „Cactului roșu" strofe pline de generos avînt și îmbinînd lirismul visătorului cu vehemența luptătorului:

De sus, de sus, din rîndul al cincilea de sus,
Cu gîndul lîngă tine ca fulgerul m'am dus:
E timpul răzvrătirei, Parisul e în mișcare
Vuind stupește tunul mînia lui cea mare
Răscoala se lățește pe strade ne 'ncetat:
Alăturea cu mine ești tu, prin foc, prin moarte
In brațe mi-i copilul, tustrei rîzînd de soarte,
Ne 'mpărtășim prin fumul orașului sculat!

In sufletul aceluia care a scris pe Dinu Milian a rămas și idealizm și simțire și duioșie—însușiri cari nu l'au părăsit în mijlocul luptelor și preocupărilor ce însamnă atîția ani de gazetărie și de polemici și de inițiative uneori fatalmente prozaice, ori brutale.

Nu e dară de mirat că „Adevărul", de cînd se află sub conducerea lui Mille n'a fost nici odată lipsit de elementul literar și beletristic; iar *toți* cîți se află astăzi împrăștiați—ori adunați—în jurul publicațiilor literare, toți au trecut pe la „Adevărul", cu toții au găsit acolo și apreciare și încurajare și răsplată și consacrare.

Nu e puțin lucru—aceasta!

Au fost vremuri — în cele din urmă două decenii—cînd afară de vr'o două reviste mari și mai ales bătrîne—și rigide—nu apăreau în țeară publicațiuni literare ospitaliere.

Atunci singur „Adevărul" era tribuna permanentă a tineritului,—pe lîngă că era singurul organ care consfinția talentele și nu abuza nici odată de nevoia scriitorilor—nevoia materială, nevoia deșertăciunii, nevoia de a găsi consacrarea cu ori cîte sacrificii li s'ar fi cerut. Tinerețea e darnică pînă la risipă!

Și toți cîți am trecut pe acolo—și nu e aproape nimeni cu oare care reputațiune publicistică să nu fi trecut— am prețuit neprețuita gentileță a directorului, de o corectitudine, de o sinceritate, de o bună voință și o delicateță cu totul excepțională. De aceea a făcut „Adevărul" atît de tare și atît de iubit, atît de temut și atît de simpatizat în același timp.

De aceea am avut impresia că ar fi vrut mai mulți, mult mai mulți, să figureze între acei cari au putut și pot ura „Adevărului" și directorului jubilar, prin graiu ori prin scris,—viață și prosperitate.

Bodion

China Republică?

In necunoscut.—Ce știm și ce nu știm.—Urmările revoluției.—China de mîni. Cultura apusană în Orient.—Cele două țări.—Ex Oriente lux.

De cînd cu războiul italo-turc s'a ridiculizat ceea ce odinioară se numia serviciul telegrafic special întreținut de corespondenții marilor ziare europene, începînd cu cele engleze și germane.

In adevăr, atît de mult se contrazic noutățile, zi cu zi; sunt atîtea exagerări, atîtea mistificări împrăștiate cu ajutorul telegramelor originale „de pe cîmpul de războiu", încît lumea a ajuns sceptică, a ajuns să nu mai creadă nimic din relațiuni telegrafice, nici chiar din relațiile corespondenților.

Cu atît mai mult cînd e vorba de o țeară atît de îndepărtată, atît de exotică, cum este Imperiul Chinez.

Ce s'a petrecut, în adevăr, în acele depărtate regiuni?

Că Imperiul galbăn a fost — și poate este încă teatrul celor mai grele și mai adînci frămîntări, e sigur. Că partidul „revoluționar" a făcut repezi și mari progrese, — e sigur de asemenea. Care este scopul imediat și cari sunt mijloacele de luptă — se știe ceva mai puțin sigur. De asemenea variază părerile asupra „programului" marei campanii revoluționare.

Fundatorul și sufletul partidului revoluționar chinez este doctorul Suen-Yi Sien, care a expus ideile sale într'o broșură publicată în 1904 și intitulată *Adevărata cestiune chineză*. Intr'un meeting organizat în Japonia în Ianuarie 1907, de către studenții chinezi, el a desvoltat din nou concepțiunile sale într'un discurs, care a fost apoi reprodus și de jurnalul *Ming Pao* (jurnalul poporului). La acest meeting asistau 5000 chinezi, parte domiciliați în Tokio, parte veniți inadins din China. Acest discurs al lui Suen-Yi-Sien poate fi considerat ca un manifest al partidului revoluționar chinezesc. El a făcut o mare senzație, și a impresionat într'atît pe guvernul din China, că acesta ceru cu insistență și obținu expulzarea lui Suen-Yi Sien din Japonia. Cunoștința acestui discurs este necesară ori și căruia, care vrea să înțeleagă caracterul adevărat al revoluțiunei actuale.

Trei principii sunt desvoltate în amintitul discurs: 1) principiul luptei pe rase; 2) principiul suveranității poporului și 3) socialismul.

Lupta de rasă. De 260 ani, zice Suen-Yi-Sien, China este dominată și oprimată de Mandciurieni. Această rasă trebue combătută. „Cînd guvernul se găsește în mîinile unor străini, noi Chi-

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

„nezii nu avem încă o patrie. Noi sun-„tem nişte sclavi. Noi vrem dar să scu-„turăm jugul Mandciurenilor şi să ne „recîştigăm independenţa naţională".

Suveranitatea poporului. „Principiul „suveranităţii poporului, continuă Suen-„Yi-Sien, cere obolirea monarhiei abso-„lute. Nu este destul să avem, sentimen-„tal, patriotismul naţional. Chiar dacă „Împăratul ar fi din sînge chinez, tot „este necesar să facem revoluţiunea pen-„tru a instaura Republica. Altă dată „toate revoluţiunile aveau de scop de a „înlocui un Impărat prin altul. Dacă „ambiţiunea noastră n'ar merge mai „departe, China ar merge sigur spre „ruină. Dar noi vrem un guvern tare. „un guvern popular, adică o Republică".

Socialismul, Suen-Yi-Sien crede că singurul mijloc de a pune un sfîrşit inegalităţilor sociale este de a resolva cestiunea agrară, prin suprimarea tuturor impozitelor şi aşezarea unui singur impozit funciar, care să meargă progresiv. Revoluţionarul nu numeşte pe Henry Georges, dar este lămurit că teoria naţionalizării solului propagată de acest din urmă, formează baza socialismului său.

Suen-Yi-Sien termină apoi discursul său astfel :

„Vrem să facem o *revoluţie de rasă,* fiindcă nu mai suferim ca o mînă de Mandciurieni să monopolizeze toate bunurile ; vrem să facem o *revoluţie politică,* fiindcă nu mai suferim ca un singur om să ţină pentru sine întreaga putere ; voim să facem o *revoluţiune socială.* fiindcă nu mai suferim ca o mînă de capitalişti să-şi împartă toate bogăţiile ţării !..."

La începutul anului 1908, un articol publicat de Suen-Yi-Sien cuprindea următoarele puncte:

1) *alungarea Mandciurienilor ;* 2) *republica ;* 3) *libertatea ;* 4) *împărţirea pămînturilor ..*

*

Se vorbeşte în acest moment, ca de un fapt împlinit de „Republica chineză".

Să fi fost într'adevăr naţiunea Imperiului Ceresc pregătită pentru atari schimbări ?

In luna Noembre revista „La Nature" scria următoarele despre „China veche şi China nouă":

„Mişcarea revoluţionară din China, pare să fie surprins lumea europeană, aceasta din cauza lipsei de informaţii mai precise asupra vieţei chineze actuale. Schimbarea întîmplată în mentalitetea populaţiei „cerescului imperiu" se datoreşte contactului ei cu Europa, Statele Unite şi Japonia. Veacuri întregi Chinejii au fost oproţi de a trece zidul ce incompară ţara lor, Abia în 1870 se îngădui la vre o 40 de tineri să meargă în Europa şi în Statele-Unite spre a se instrui. Insă curînd Curtea imperială găsi că aci tinerii „învaţă prea multe multe lucruri" şi li se porunci să se întoarcă în ţară.

Tocmai în 1906 guvernul chinez trimete iar în Europa şi America, vre'o 100 de studenţi la studii, iar chinejii bogaţi trimeseră pe fii lor să-şi facă învăţătura în Japonia.

La întoarcere, elementele adoptate la cultura ţărilor unde fuseseră, căuta să trezească din amorţirea de veacuri şi ţara lor.

Se organiză armată, industria într'un timp neînchipuit de scurt, se desvoltă activitate puternică, în toate direcţiile şi mult simţ practic. Se înfiinţează ziare. Veniră şi isbînzile Japonezilor în Manciurea, care treziră şi mai puternic simţul milităresc în poporul chinez şi astfel se pregăti pe nesimţite mişcarea puternică actuală a Chinezilor în potriva dinastiei Manciuriane, de origine tatară, care îi stăpîneşte de sute de ani".

Intru cît a fost pregătită China pentru marile transformări sociale, vom vedea.

Se va şti dacă, încă odată, se adevereşte vechiul dicton : „Ex Oriente lux..."

A.

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Cine să fie Mitropolit Primat?

(URMARE)

Ponegritorii ocazionali a P. S. Timuş, nu vor să între în activitatea sa episcopală, căci ştiu că nu vor găsi motive destul de puternice în susţinerea planului lor, de aceea se mulţumesc a se folosi de vechituri răsuflate, care au fost scoase la iveală şi la alegerea sa de episcop, încurajaţi, că acest clişeu le-a reuşit la detronarea Mitropoliţilor Parthenie, Mironescu, etc. Voiu vorbi dar de faptele episcopului de Argeş, Gherasim Timuş.

Toată lumea îl cunoaşte destul de bine, că imoral nu este şi nici nu are acte abuzive sau nedrepte, ca alţii. Se ocupă numai cu cetitul şi scrisul, în cît mai mult ca toţi a contribuit la îmbogăţirea literaturei noastre bisericeşti ; pe lîngă multe articole de interes religios publicate în revisle, a tipărit cu cheltuiala sa, cărţi teologice ca : Dogmatica Macarie în 3 volume, Tetravanghelul lui Coresi, Istoria bisericei de Eusebin Popovici în două vol. în tovărăşie cu P. S. Mironescu ; apoi a lucrat şi singur : Dicţionarul Arghiografic, explicarea Psalmilor în trei mari volume, etc. Este apoi de o calitate sufletească neîntrecută : foarte blînd, bun şi milos, dulce la vorbă şi prietenos cu ori-cine, nu mîndru, cătuşi de puţin, ori să nu primească pe preoţi şi ori cînd ar veni. Nu lipseşte apoi nici un prilej, ca să nu lucreze binefaceri personale şi publice : ajută elevi şi studenţi în şcoli, ori ce văduvă şi sarac i se prezintă ; apoi şi instituţii publice, ca societ. „Frăţia" din Piteşti, cu bani, cărţi, etc. La Monast. Turnu Argeş a construit case şi o biserică cu spesele sale, a ajutat nu puţin şi construirea din nou a bisericei schitului Stănişoara-Argeş şi altele. Afară că taxe sau biruri nelegale şi ori ce apăsări asupra clerului, la Argeş nu se văd ca în alte eparhii.

Dacă ceva nemulţumiri vor fi în eparhia Argeş, apoi nu sunt de cît din prea multă încredere acordată revizorului său bisericesc, Ionom V. Predeanu, al cărui cuvînt şi lucrări au adus multe turburări. Aceasta în ori ce caz este o mică greşală, care înlăturată, va deveni cel mai bun lerarh ca un vrednic urmaş al bunului şi blîndului decedat Iosif Gheorghian, mai ales că P. S. S. iubeşte oamenii corecţi şi la datorie. Din acest punct de vedere, consider, apreciarea Sf. Sinod ca cea mai dreaptă şi în cele din urmă, ar trebui preferat macar pentru Mitropolia Moldovei, ca cel mai bun.

Cît pentru P. S. Konon, de care încă se vorbeşte, nu pot ascunde, că nu întruneşte calităţile personale şi meritul public, pentru o aşa înaltă treaptă socială. Ştiu că doreşte şi se interesează pe sub ascuns, căci însuşi P. S. S. personal mi-a reproşat în faţă, după alegerea în locul demisionatului Parthenie, că aş fi scris la o revistă sau gazetă (care ?) că : „ce ne trebue nouă Mitropolit ca retrogradul Konon" ? Ce poate fi aceasta, de cît o imputare că aş fi fost eu piedică realizării dorinţii P. S. S. ? Dar mărturisesc pe conştiinţă, că nu ştiu nimic şi nu am scris nimic. Poate această bănuială l'a împins să mă urască şi să mă prigonească, aşa de mult, în cît mi-a răpit şi dreptul de apărător bisericesc, cu calcarea legii prin abuz de putere şi fără temeiu, Apoi ca să se vadă mai mult interesul său, a găsit cu cale să susţină în Senat, modificarea legii sinodale propusă de actualul guvern, criticînd foasta lege a d-lui Haret, pe care în trecut a susţinut-o cu acelaş zel şi a votat-o ca bună. La suflet nu e bun ; rste iute, cu ură, patimă, răsbunzre şi chiar nedreptăţi ;

Nu mă sfiesc a afirma că chiar în privinţa moralităţii nu este mai sus ca P. S. Timuş şi nici binefaceri personale sau publice, nu se văd la P. S. S. De bine voeşte, sunt la dispoziţie a-i dovedi, ca să nu fiu taxat de calomniator. Nu urmăreşte de cît momentul oportun de interes personal. Presupun însă, în descărcarea P. S. S., că şi P. S. S. este mai mult un instrument docil al camarilei sale, în care are orbeşte toată încrederea, fără a se convinge singur de adevăr. Răul acesta ar trebui să dispară de la noi şi acei episcopi sau mitropoliţi cari vor înţelege şi vor lua măsuri de la sine a îndepărta acest cuib de intrigi şi linguşire, vor fi primii factori de iniţiativă, în îndreptarea răului din biserica noastră romînă şi vor contribui la marea operă de regenerare morală. Deci încheiu, că aceste păreri sunt date fără părtinire pentru cineva, ci numai pe adevărul faptelor cunoscute de mine.

Econ. D. Lascar

Litere-Ştiinţe-Arte

La pilule dorée... Chiar cronicarul celui mai guvernamental ziar... independent— Universul—conchide, analizînd piesa „Irinel" a ministrului Delavrancea :

„...Este foarte firesc deci ca cei obişnuiţi cu rafinamentul artei dramatice să găsească în noua lucrare a d-lui Delavrancea tot atîtea stîngăcii de tehnică teatrală aproape cîte scene sunt în toată lucrarea.

Care autor dramatic mai păstrează un personagiu în scenă de la un cap la altul al actului, cum se întîmplă cu Iorgu în actul întîi ? Care autor dramatic n'ar fi căutat să rupă monotonia tînguirii nefericitului Iorgu de-alungul celor trei acte ?

Care autor dramatic n'ar fi stors sumum-ul de util din prezenţa alături a celor două fiiri opuse ale lui Irinel şi Iorgu ? Care autor dramatic ar fi abuzat într'atîta de neverosimilitatea monologului ? Care autor dramatic şi-ar fi îngăduif atîtea digresiuni, atîtea îndrăzneli de limbagiu ?

Care uutor dramatic n'ar fi scos din „Irinel" o dramă de cea mai modernă factură, dacă... dacă i s'ar fi îngăduit să fasoneze pe gustul nostru pe boerul Mieluş de acum patru-zeci de ani, să supună la casna modernei psihologii sufletul simplu al timidului Iorgu ?

D. Delavrancea nu este un autor dramatic. D-sa e unul din cei mai mari prozatori ai noştri şi ca atare i se pune la dispoziţie scena cu menire educatoare a Teatrului Naţional, mai cu seamă spre a face să răsune pe dinsa chemări la altă viaţă, la viaţa pe care am uitat-o că ne este făcută numai din trecut, spre a evoca acel trecut cu evlavioasa d-sale migală de amănunte, care mai de care mai fermecătoare".

„Migala de amănunte fermecătoare" este o relativă şi slabă mîngîiere ; este mijlocul de a administra pilula daurită —a căderii fără speranţă,

*

Mici indiscreţiuni literare. Pseudonimul Mefisto din „Flacăra" ar fi aparţinînd d-lui D. Anghel. Dacă ştirea e sigură, atunci „Caleidoscopul" lui A. Mirea nu va avea urmare.

Adversarul lui Mefisto—este pseudonimul „Proletar" şi „dr. Mistigri"—sub care s'ar fi adăpostind unul şi acelaşi scriitor : d. T. Arghezi. Legenda nu atribue oare prea multe pseudonime poetului Arghezi, de o bucată de vreme încoace începînd cu al... fostul Arhidiacon de la „Facla".

*

De altfel scriitorii noştri au început a deprinde revistele cu tot felul de... întîlniri şi împerecheri.

Colaboratorii d lui Cocea, d-nii Galaction şi Arghezi sunt definitiv legaţi de „Viaţa Romînească". Pe d. Galaction îl anunţă de Crăciun şi „Flacăra".

Adversari la producţiuni şi redacţiuni—scriitorii fraternizează în jurul... administratorilor culanţi.

*

In una din circumscripţiile Berlinului orgonizaţia medicilor practici a hotărît a ridica de la 1 Ianuarie 1912, preţul onorariilor cu 25 la sută.

Curat.. practici !

*

STRUNA ZILEI

POLEMICA...

Farmaciştii răspund în mod drastic d lui dr. M.

O doctore, de ce te sperii ?
...Dacă te'ncaieri cu spiţerii
La un duiel, să nu te miri
De-atîtea drastice... ieşiri.

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Adunarea Preoţilor Romîni

Entusiasmul preoţilor.—Afacerea asanării „Centralei" şi angajamentul fondului religionar.—Chestiunea bisericească.—Naţiunile.

Cernăuţi 19 Decembrie.—Zilele acestea s'a ţinut în oraşul nostru adunarea preoţilor romîni, convocată de deputatul preoţesc păr. dr. Spolit Tarnavschi. Această adunare a avut o ţinută foarte impunătoare prin faptul că în toate cuvintele oratorilor a predominat interesul naţional.

La nici o adunare romînească n'am observat atîta interes la discuţie şi obiectivitate fără patimă că acum. Se vede deci, pe zi ce merge că un progres la Romînii din Bucovina nu e posibil fără preoţi, care sunt şi vor fi pionierii demni în lupta pentru obţinerea cestui progres. Dacă în trecut preoţimea romînă din Bucovina, din motive scuzabile—neflind lupta naţională aşa de acută—n'a fost atît de entusiasmată pentru chestiuni naţionale, acum cu toţii, bătrîni şi tineri, fără excepţie, legaţi într'o dragoste sinceră, sunt cuprinşi de un entusiasm înfocat pentru ori-ce mişcare romînească. Cam în aceste sfere s'a mişcat şi discuţia liniştită a preoţilor, care s'au adunat într'un număr impozant.

La ordinea zilei au fost următoarele puncte:

1) Afacerea asanării „Centralei" şi angajamentul fondului religionar.

2) Chestiunea bisericească.

La primul punct din ordinea de zi au luat cuvîntul aproape toţii preoţii, aducînd mulţumiri I. P. S. Sale Mitropolitului dr. Vladimir de Repta pentru ţinuta Sa în această afacere. In cele din urmă păr. dr. Tarnavschi aminteşte că sacrificiul adus de fond pentru salvarea băncilor săteşti e bun, şi că numai modul cum s'a procedat la această asanare n'a fost corect. După aceea S. Sa citeşte o reprezentaţiune care urmează să fie trimisă Mitropolitului, ministerului de agricultură şi ziarului „Reichspost", care a şi fost primită.

Dat fiind importanţa acestei revoluţiuni, cred necesar s'o redau textul :

„Preoţimea gr.-or. romînă din Bucovina adunată astă zi în Cernăuţi constatează că cu ocaziunea asanării centralei, pentru care fondul a ajuns jertfe de milioane, nu s'au respectat drepturile, care după ordinea de gestiune a consistoriului, le are Consistoriul respective Exc, Sa Mitropolitul, prin aceea că factorii susnumiţi nu au fost de fel întrebaţi ori de consimţesc la această acţiune de sanare înainte de hotărîrea Prea Inaltă, cu toate că la executarea acestei sanări s'au luat din fond pe de o parte 3.9 milioane cor. şi pe de altă parte s'a cumpărat un ferestreu pentru suma de 800,000 cor.

Adunarea preoţilor gr.-or. romîni protestează contra faptului, că forului bisericesc şi capului lui nu i s'a dat nici o ocazie să se exprime asupra acestei acţiuni, atît de însemnate, şi care taie adînc în viaţa economică a fondului, precum este sanarea băncilor raiffeisiene romîne, şi acesta cu atît mai mult, cu cît în cazul de faţă se întreinează din fond o sumă considerabilă, care se întrebuinţează pentru un scop ce zace cu totul afară de stipulaţiunile uricului de fondare a fondului.

Adunarea preoţilor îşi exprimă mai departe îngrijirea, că o astfel de procedură este în stare să micşoreze averea fondului în aşa măsură, în cît fondul nu va mai putea conrespunde scopului destinat, şi aşteaptă ca să se iee măsuri, ca în viitor să nu provie astfel de atacuri la averea fondului.

S'a luat apoi în discuţie chestia bisericească.

Din desbaterile urmate reesă că clubul politic rutean a întreprins paşii necesari în această privinţă, şi că deputaţii lor urgentează în parlament rezolvarea chestiei în sensul lor. Memoriul votat de meetingul poporului romîn din 17 Iulie a. c. s'a înapoiat consistorului, ca aceasta să se exprime.

Şi în această chestiune s'a votat următoarea rezoluţie care va fi trimisă consistorului :

„Adunarea preoţilor gr.-or. romîni din Bucovina roagă cu supunere pe Sfinţia Voastră, ca să rezolviţi afacerea chestiei bisericeşti gr.-or. în interesul păcii în ţara aceasta conform cu hotărîrile luate de de marele meeting al poporului Romîn din 17 Iulie a. c."

După votarea acestei rezoluţiuni, adunarea a fost închisă, şi fie care s'a despărţit cu conştiinţa împăcată că şi-a făcut datoria.

GAMA

INFORMATII

❑ Nici-o decoraţie nu va fi acordată membrilor Parlamentului cu prilejul Anului nou, ci abia de 10 Mai.

❑ D. dr. Stănculeanu, profesor de oculistică la facultatea de medicină din Bucureşti, a deschis un curs liber de oculistică pentru medicii de spitale din provincie.

Cursurile vor fi gratuite şi vor dura din Decembrie pînă în Maiu s. v. 1912 Cursurile se vor ţinea pe serii, timp de o lună pentru fiecare serie.

Medicii de spitale, cari vor dori să asiste, vor obţine congedii de la direcţia generală a serviciului sanitar.

❑ A apărut No.7 din „Versuri şi proză" —continuare la foasta revistă „Versuri" conţinînd un sumar variat şi interesant de poezii, schiţe, reflexii, cronici şi recenziuni.

Formatul publicaţiunii a fost considerabil mărit.

❑ Societatea de gimnastică, sport şi muzică din Iaşi, a organizat 3 mari serbări, cari ca în totdeauna, vor atrage un mare număr de asistenţi.

In ajunul anului nou, de la orele 3 pînă la 5 seara, va avea loc serbarea copiilor, a doua serbare va avea loc de revelion, în seara aceleaşi zile, iar a treia serbare, cea mai grandioasă, va consta într'un mare *Bal costumat mascat,* care va avea loc în seara de 28 Ianuarie.

Casa Rurală

PUBLICAŢIUNE

In ziua de 15 Ianuarie 1912, orele 11 dimineaţa, se va ţine licitaţie orală, la primăria comunei Sculeni, jud. Iaşi, pentru arendarea pe termen de 2 ani, cu începere de la 1 Martie 1912, a viei de la Cotul lui Ivan, de pe moşia Medeleni—Cotul lui Ivan. proprietatea Casei Rurale, (foastă proprietate a fraţilor Corjescu).

Intinderea totală este de aproximativ 9 Ha. din care vie propriu zisă 6 Ha. aproximativ (4500 butuci), iar restul finaţă şi huceag.

Licitaţia va începe de la suma de lei 1300 anual,

Pentru a fi admişi la licitaţie concurenţii vor trebui să depună în mînile delegatului Casei Rurale, o garanţie de lei 130 în numerar.

Casa Rurală îşi rezervă un termen de 10 zile libere spre a se pronunţa asupra rezultatului licitaţiei. In caz de neaprobare concurenţii nu vor putea avea altă pretenţiune de cît restituirea garanţiei.

❑ **In chestia repausului duminical.**—Am anunţat ieri, că funcţionarii comerciali din Iaşi, împreună cu delegaţi din provincie, au protestat telegrafic contra nerespectării legei repauzului duminical, prin telegrame trimise primului ministru, ministrului de interne şi miniatrului comerţului.

Iată textul acelei telegrame :

Domnului Petre Carp
prim-ministru
BUCUREŞTI.

Reprezentanţii organizaţiunilor de funcţionari comerciali din ţară, împreună cu colegii lor ieşeni, întruniţi la camera de comerţ din Iaşi, constată cu adîncă deziluzie, că programul partidului conservator, care făgăduia reforme de protecţie tuturor claselor muncitoare, n'a fost întru nimic realizat faţă de noi funcţionarii comerciali. Dimpotrivă cercurile guvernamentale încurajează pe faţă campania contra repauzului duminical integral, singura lege protectoare de care ne bucurăm

Protestînd contra acestor tendinţe, declarăm că vom considera ori-ce modificarea reacţionară a repauzului duminical integral ca măsuri de persecutare şi robire a breslei noastre.

Vă înaintăm şi d-voastră un exemplar al memoriului, ce îl supunem ministerului comerciului, rugîndu-vă a studia dreptele noastre cerinţe şi a le transforma în lege, achitînd ast-fel promisiunile programului conservator faţă de oropsita breaslă a funcţionarilor comerciali.

*

Domnului Neniţescu
ministru comerciului
BUCUREŞTI.

Reprezentanţii organizaţiilor de funcţionari comerciali din ţară, împreună cu colegii lor ieşeni, întruniţi la camera de comerţ din Iaşi informaţi de insistenţele puse pe lîngă dv., de anumite cercuri retrograde pentru ştirbirea repauzului duminical integral declară în unanimitate că resping cu toată energia repauzul rotativ cum şi ori-ce altă formă a repauzului care n'ar fi repauzul duminical complect la oraşe şi la sate.

In consecinţă vă rugăm a nu ţinea cont de dezideratele reacţionare şi a nu admite modificarea legei de cît în senzul lărgirei şi garantărei repausului duminical integral.

Prin poştă vă înaintăm memoriul adoptat de adunarea noastră.

*

Domnului Marghiloman
ministru de Interne
BUCUREŞTI.

Reprezentanţii organizaţiilor de funcţionari comerciali din ţară, împreună cu colegii lor ieşeni întruniţi la Camera de comerţ din Iaşi, constată cu adîncă mîhnire că în multe oraşe ale ţărei. precum Roman, Huşi, Ploeşti, Focşani, Vaslui, Tecuci, Botoşani, Galaţi, precum foarte multe oraşe din Muntenia şi Oltenia repauzul duminical continuă a fi nesocotit. Protestăm cu energie contra acestei stări de lucruri dăunătoare prestigiului legei şi vă rugăm să bine voiţi a pune capăt acestei toleranţe ilegale chemînd administraţiile respective la datorie.

❑ Atragem atenţiunea cititorilor, asupra anunciului Societăţei Anonime pentru distribuirea produselor petroleului, relativ la preţul de vînzare al petroleului.

Suntem informaţi că acest preţ nu va fi mărit.

❑ Sculptorul I. Iordăchescu a fost însărcinat de preşedintele Camerei să execute bustul lui G. Panu, care va fi aşezat în incinta Camerei.

❑ Locuitorul Vasile C. Macovei, din satul Osoi, umblînd cu un revolver încarcat, arma a luat foc, lovindu-l în piept.

Starea sa este gravă.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Declarații grave privitoare la condemnarea Episcopului de Roman*

Ziarul Acțiunea *afirmă că Episcopul Dunării de jos, P. S. S. Nifon, s'a prezintat în redacția acelui ziar, făcînd următoarele declarațiuni cu privire la sentința Sinodului pentru depunerea Episcopului de Roman:*

— „Sunt nevoit să spui tot adevărul, căci de multă vreme conștiința mea este adînc turburată: am condemnat pe un nevinovat, căci Episcopul Gherasim Saferin este cel mai sfînt dintre noi toți și înaintea lui trebue să ne închinăm".

— Cum se face că avînd această convingere, totuși ați semnat sentința de condemnare?

— „Dacă ați ști la ce torturi am fost supuși, noi, toți judecătorii lui! Eu, de trei ori am refuzat să semnez o sentință atît de nedreaptă, dar față de presiunile ne mai pomenite exercitate de guvern, care ne-a impus soluția crizei bisericești și ne-a dictat sentința, am șovăit și în acele momente de rătăcire am semnat acea sentință, așa cum au făcut toți ceilați. De atuncea nu mai am liniște și aș dori din adîncul sufletului ca greșeala făcută să se repare și pacea să se restabilească în biserica noastră..,".

❑ *Inaintea Trib. Ilfov, unde se judecă procesul tramvailor, s'a petrecut un fapt foarte grav, care pune în evidență falșitatea și ticăloșia guvernului în această pasionantă afacere.*

Pe cînd ministrul de interne, cinicul Al. Marghiloman, pe de o parte declară cu o zi mai înainte la Senat și la consfătuirea majorităților că societății prin acționarii ei, îi este deschisă calea justiției, pentru a'și formula pretențiunile ei și a cere daune pentru actul ilegal al guvernului, pe de altă parte însărcinează pe avocații Ministerului și ai Primăriei să ceară justiției amînarea procesului față cu votarea legei, prin care să declară ilegal constituită societatea.

Procedarea aceasta a Ministrului de Interne, a produs o vie indignare în toate cercurile judecătorești de la palatul de justiție, și o penibilă impresie asupra întregei lumi, care asista la proces. Vom vorbi în numărul de mîine pe larg asupra acestei procedări, pentru a învedera urmările grave ce ea va avea.

❑ *Plagiatele—la Universitatea din Iași*

Ministrul Arion a întrebat zilele trecute pe rectorul Universității din Iași, față fiind și un alt profesor, de la facultatea de științi, de ce n'a raportat nimic la minister în chestia plagiatului d rului Daniel?

Rectorul tăcu. In local său, profesorul de la facultatea de științi, întrebă:

— De ce nu vi s'a raportat nimic asupra plagiatului Cuza?

Ministrul nu știe, însă, că d rul Daniel a fost făcut agregat, după stăruințile rectorului, care, în schimb, fusese confirmat rector de d. Haret.

Și ministrul nu știe încă un lucru: că rectorul n'a putut raporta în chestia plagiatului d-lui Cuza, fiindcă acesta l'a votat pe d. Bogdan la rectorat.

Mîndria goală a rectoratului, cîntărește mai mult, la d, Bogdan, de cît știința—de cari de altmintreli este absolut străin.

❑ *Astăzi, la secția III a a tribunalului, d. Matei Cantacuzino a făcut următoarele declarațiuni d lui Lascar Antoniu, autorizîndu l să le publice: 1) Guvernul a făcut un act neconstituțional în chestia legei tramvaiului; 2) guvernul face numai prostii; 3) admit punctul de vede vedere al d-lui Take Ionescu în chestia neconstituționalității legii tramvaiului, dar cred că d. Take Ionescu n'a făcut act de bun conservator, retrăgîndu-se din Parlament, ca, împreună cu liberalii, să ducă luptă extra parlamentară, ci ar fi trebuit să lupte în Parlament, alături de toți conservatorii cinstiți, în contra legei și contra altor acte ale guvernului.*

Am publicat întocmai declarațiunile senatorului de Iași. Am dori să ne spună însă, alături de cari conservatori ar fi putut lupta d. Take Ionescu, cînd legea tramvaiului a fost votată cu unanimitatea voturilor?

❑ Niște rău făcători, s'au introdus astă-noapte, prin spargerea unei ferestre, în circiuma lui Vasile a Costăchioaei din comuna Poeni, furîndu-i o sumă de bani din tejghea și mai multă marfă.

❑ Se știe că studentul Paraschiv S. Paraschiv a fost condemnat de judecător la o sută lei amendă, fiind-că a lovit pe comerciantul Eskenasy, care pronunțase, în stradă numele Iorga.

Astă-zi, în apel, la s. III, cartea de judecată a fost confirmată.

❑ **In chestia farmacilor.**—Referitor la întîmpinarea farmaciștilor din Iași, publicată de noi ieri, d. profesor agregat Mezincescu, ne scrie următoarele

Domnule Director,

Farmaciștii diriginți din Iași, publică, în stimatul dv. ziar, un protest privitor la comunicarea ce am făcut în ultima ședință, Consiliului de higienă.

Acest protest ocolește, cu bună știință, chestiunea în discuție și se mulțumește a înșira o serie de necuviințe la adresa mea.

Nu mă voi lasa tîrît în acest fel de a trata o chestiune de o însemnătate așa de mare; țin însă să dau cîteva lămuriri la partea din urmă a protestului, privitoare la analizele ce se fac la Laboratorul de Higienă, ce am onoare să conduc.

Laboratorul acesta, care există sub forma de azi, grație muncii și stăruințelor mele, deși nu primește nici o subvenție de la Comună, Ministerul de Interne sau altă instituțiune, și ca atare nu este prin nimic obligat la aceasta, a executat tot prin munca mea și a asistentului meu, dr. Șeptelici, sute de analize cu totul gratuite, pentru serviciile sanitare ale orașului, pentru diverse spitale (Sf. Spiridon, Militar, Infirmeria Frumoasa) și pentru mulți particulari lipsiți de mijloace.

Pe lîngă acestea s'au făcut și un mic număr de analize cu plată, în special analize de sînge, atunci cînd în oraș nu era vreun Laborator înzestrat pentru aceasta. Aceste analize sunt îngăduite de Ministerul de Instrucție și îmi dau dreptul de a beneficia personal de 60 la sută din sumele încasate.

Țin însă să afirm, și o pot dovedi oricui, că și această parte care mi se cuvenea mie, a fost întrebuințată în bună măsură tot în folosul Laboratorului.

Am convingerea că munca mea la acest Laborator a servit sanatății publice, și atît Comuna cît și D ția serviciului sanitar, mi-au mulțumit oficial pentru serviciile mele.

Afirmațiunile din protestul Farmaciștilor, rămîn deci o necuviință la adresa mea, pe care pentru respectul ce am pentru cititorii dv., am crezut de cuviință să o relevez.

Mulțumindu-vă pentru ospitalitatea ce veți bine-voi, cred, a da acestor rînduri, vă rog să primiți expresiunea deosebitei stime ce vă port.

Dr. D. Mezincescu
profesor agregat la Facultatea de Medicină, membru al Consiliului de Higienă

❑ Iată un mod exact numele candidaților în procesul hoților de cai și pedepsele pronunțate: Iancu Popa, doi ani; Dumitru Mazuru, opt luni; Toader Bogonos și Iancu Lazăr Nacu, cîte cinci; Iancu Pluș, 18 luni; Aron Șmilovici, doi ani și jumătate; Moise Șmilovici, un an; Ioan Alex. Cojocariu, doi ani jumătate; Alex. Manea, doi ani; Neculai Roșanu, un an; Vasile Ciobanu, opt luni; Alexandru Beilici, S. Iftimache, Iosub sin Iosub, achitați.

Ion Popa, Dumitru Mazuru, Th oader Bogonos, Nacu, Iancu Pluș, Aron Șmilovici, Moise Șmilovici, și I. Al. Cojocariu, au mai fost condemnați, in solidar, a plăti despăgubiri 500 lei: Aron și Moise Șmilovici au mai fost condemnați să plătească în solidar 200 lei lui Iosub sin Iosub.

Ceilalți păgubiți prin operațiile acestei bande, lipsind de la ultimul termen, n'au dobîndit nici o sumă.

Condemnații au declarat apel.

❑ Averea rămasă pe urma defunctului Vasile Diculescu, fost primar al comunei Galata, în suma de aproape 90,000 lei, a fost lasată prin testament, d-lui Gh. Stoianovici, fost redactor al ziarului Evenimentul.

❑ **Școlare.**—Pe ziua de 1 Decemb. s'a înființat o școală de adulți, pe lîngă școala din com. Cristești județul Suceava.

Următorii normaliști au fost numiți ca învățători pe ziua de 1 Ianuarie 1911:

— D. Pîslă C., a fost numit învățător suplinitor la școala din cătuna Holboca com. Deleni, județul Vaslui.

— D. Fumu C. a fost numit învățător la școala din Coșciugeni, com. Albești județul Botoșani.

— D. Niculin V, a fost numit învățător la școala din com. Pomîrla jud. Dorohoi.

— D. Popescu A. Ioan, a fost numit învățător la șc. din comuna Golăești, județul Iași.

— D. Dimitriu C. Alex. învățător la școala din Madeni jud. Suceava.

— D. Negoescu Z. Iordache, la șc. din comuna Hangu Schitu jud. Neamț.

— D. Procopie D, la șc. din comuna Dochia, jud. Neamț.

— D. Dabija V. învățător la școala din com. Gîrcina jud. Neamț.

— D. Stîrbu V. învățător la școala din com. Vînătorii Neamțului, județul Neamț.

— D. Leonte C. învățător la școala din com. Păstrăveni, jud. Neamț.

— D. Antiștescu G, N., învățător la școala din com. Timișești.

— D. I. Țuchel, învățător la școala din com, Pipirig jud. Neamț.

— D. Andronescu I. Ioan învățător la școala din com. Budești Ghicăi, jud. Neamț.

— D, Dandu G, N. învățător la școala din com. Dobreni, jud Neamț.

— D. Teodorescu N., învățător la școala din com. Socea-Condești jud. Neamț.

— D. Ignat A. Ioan, învățător la școala din com. Miorcani, jud. Dorohoi.

— D. Dimitriu S, Mihai, învățător la școala din com. Luncă jud. Dorohoi.

— D. Dimitriu Justin, învățător la școala din com. Drăgășanii de jos, jud, Dorohoi.

— D. Popovici N. învățător la școala din com. Hudești, jud. Dorohoi.

— D. Trofin I. C. învățător la școala din com. Cozmești jud. Vaslui.

— D. Teodorescu D. învățător la școala din com. Buda Mare jud. Dorohoi.

— D. Hădîrca G. Constantin învățător la școala din com. Milianca județul Dorohoi.

— D. Andreescu Octav, învățător la școala din com. Tureatca jud. Dorohoi.

— D. Bolboros D. Dun, învățător la școala din com. Știubieni jud. Dorohoi.

— D. Simion C. V. învățător la șc. din com. Bărsănești jud. Dorohoi.

— D. Comicescu C. învățător la șc. din com. Flămînzi jud. Dorohoi.

— D. Ciobanu Ion, învățător la șc. din com. Laza jud. Vaslui.

— D. Blanaru G. învățător la școala din com. Tansa jud. Vaslui.

— D. Efstate Ștefan, învățător la șc. din com Scînteia j d. Vaslui.

— D. Moșeni I., învățător la școala din com. Cîntălărești jud. Vaslui.

— D. Dimitriu P. învățător la școala din com. Osești jud. Vaslui.

— D Constantinescu N., învățător la școala din com. Curșeți jud. Vaslui.

❑ **Incendiul din strada Cucu.**—Un incediu a distrus azi dimineață 3 apartamente din casa str Cucu No. 37.

La ora 4 și un sfert, sergentul de stradă a observat eșind fum pe sub streașina cesei cu No. 37.

Dîndu se imediat alarma, au sosit la fața locului. autoritățile și pompierii, care au început lucrările de salvare. Incendiul s'a declarat la apartamentul ocupat de bacanul David Solomonovici. De aci focul s'a întins la apartamenful din dreapta ocupat de cizmarul Herș Herșcovici și apartamentul din stînga ocupat de juvaergiul Bercu Moșcovici, care era și proprietarul caselor incediate.

Focul a luat naștere de la o lampă, care ar fi făcut explozie. Așa afirmă băcanul David Solomonovici.

La 5 ore incendiul era localizat complect, arzînd casa și o parte din lucruri de ale băcăniei.

Imobilul era asigurat. Din cercetările făcute, rezultă că focul a fost pus de David Solomonovici, deținut arestat, care de curînd își asigurase marfa din băcănie pentru suma de 6000 lei. S'a constatat însă că în ultimele zile numitul băcan avea foarte puțină marfă în rafturi.

Ca dovadă că focul a fost pus, se afirmă, că la declararea incendiului, sergentul ducîndu-se se scoale pe locatari, a trebuit să sparga ușa pentru a-i scula, și cînd a deschis ușa ambii soți erau îmbracați.

Pagubele ar fi aproximativ de 8 mii lei.

Cercetările continuă.

❑ **Un caracter universitar.** — E vorba de d. Ion Bogdan, decanul facultății de litere din București, omonimul d-lui dr. Bogdan rectorul jubilar al Universității din Iași.

Dl Ion Bogdan—se zice—e junimist dintre intelectualii d-lui Maiorescu. A condus ani de zile *„Convorbirile literare"*, a vorbit la teatrul liric în 1901, cînd cu asanarea moravurilor.

Dar d. I. Bogdan are strînse legături *de afaceri* cu d. Haret. D. Haret l'a pus președinte al comisiei istorice cu leafa de 600 lei lunar. In această calitate de oploșit al d-lui Haret, a luat parte la banchetul politic dat fostului ministru Haret, unde s'a proslăvit opera lui politică, *sau neactivitatea* lui de Academician.

Mai mult încă, d. Ion Bogdan a și vorbit și a declarat că de 25 ani e colaborator a d-lui Haret, din 1886. Mai clară declarație nici că se poate! Dar d sa e junimist sadea. Iar *Conservatorul* o avut naivitatea să l ia drept Haretist. Eri ziarul oficios al guvernului revine în mod *pieziș*, pentru a afirma că d. Bogdan, de și a fost 25 de ani în solda d-lui Haret, de și a mîncat la masa lupolitică, de și i-a lăudat opera sa politică, e tot junimist. La Cameră junimiștii aplică ferul roș liberaliilor, și un caracter universitar proslăvește pe d Haret de opera lui scolară.

Iată notița din *Conservatorul*:

„Suntem autorizați din partea prietenului nostru d. I. Bogdan să declarăm că aluzia strecurată într'o notiță a ziarului nostru, că d-sa ar fi înscris în partidul liberal e un neadevăr calomnios.

Regretăm că din nebăgare de seamă o astfel de informație s'a putut strecura în coloanele ziarului nostru."

❑ Procesul pentru contravenire la legea trustului arendășesc, care urma să se judece astă-zi la secția II a a Curții, s'a amînat.

Se va termina în Ianuarie.

— Falșificatorii de monezi din atelierile C. F. din Iași, condemnați de tribunal la pedepse, variind între cinci și doi ani, vor fi judecați, în apel, joi la secția II a Curții.

La secția I a Curții se va judeca tot Joi, procesul Van Saanen și complicii.

❑ Premiul I pentru cel mai bun plan al construcției Senatului, a fost acordat d-lor architecți Doneaud și Maimarolu.

❑ In cursul lunei Ianuarie, se vor ține la universitate, următoarele interesante conferințe,—de către studenții de la litere ca lucrări de seminar de pedagogie, la d. profesor, Ile Ghibănescu, domnișoara Tarnoschi asupra lui Emile (de Roussean) d ra Vrînceanu Loke, d ra Elisabeta Dimitriu—Mihail, Educația Voinței (Payot). D. Magheru despre Herbart. D. Halipa—Tolstoi ca educator—d. C. Bottez, A. Bain—știința educației.

D. Răutu Schiller—din punct de vedere al educației estetice și originală lucrare a d-lui Petru Andrei. Etica lui Spinoza și Kant, cu aplicare la pedagogie, care urmează a fi dată mai tîrziu publicității.

❑ O reprezentație extra-ordinară va avea loc la cinematograful Botez, în sala Sidoli, Miercuri 21 Decembrie, în beneficiul școalei filantropice „Junimea".

❑ Cu numărul nostru de astăzi, distribuim în supliment gratuit, discursul rostit de d. C. Stere la întrunirea de Duminică a membrilor clubului liberal din Iași.

❑ *Un om ingrat.*

Evenimentul *d lui Grecianu a stat cu credință în slujba d lui Iorga. Eri, însă, la o „conferință" ce a ținut-o în Iași, d. Iorga a citat* Evenimentul *ca exemplu de ziar insipid și injurios.*

Domnul Iorga este un ingrat.

Telegrame

❑ Nici astăzi nu funcționează firul telefonic Iași-București, înregistrăm sălbătăcia aceasta, fără a o comenta.

Găsirea craniului principelui Karagheorghevici

Viena.—Comisiunea de anchetă a constatat că cu adevărat craniul găsit eri într'un stufiș din cimitirul St. Marx în partea cimitirului unde se îngroapă ortodoxii, e al principelui Alexandru Karagheorghevici.

Lupte între Spanioli și Marocani

Ministrul de externe printr'o notă remisă ambasadorului francez, a relevat faptul, că numeroși Mauri au trecut teritorul algerian spre a se uni cu trupele marocane, care combat trupele spaniole în jurul orașului Melilla.

Stație radio-telegrafică

Vehulfa. — O companie a sosit aici spre a stabili o legătură radio-telegrafică între Persia și Rusia.

Revoluționarii atacînd un oraș

Peking.—Agenția Reuter află că guvernul anunță că 4000 revoluționari au atacat eri sara Hankeu.

Lupta continuă.

Căpitanul Lux, scăpînd din închisoarea germană

Paris.—Căpitanul francez Lux care a scapat de curînd din închisoarea de fortăreață din Germania a sosit la Paris.

Intoxicări în mase la Berlin

Berlin. — Pînă la amiază în ziua de anul nou au fost 161 cazuri de intoxicare dintre care 71 mortale.

Prăbușirea unui tunel, 19 lucrători uciși

Belgrad — Lîngă Sorljig pe linia în construcție Khajevatz Niș un tunel în construcție s'a prăbușit, 19 lucrători au fost îngropați, nu s'a putut stabili încă dacă sunt morți.

Franța și caricaturile ziarelor spaniole

Paris.—Din Madrid se spune că Franța s'a plîns guvernului spaniol de caricaturile ce batjocoresc poporul francez, publicate de ziarele din Madrid.

Războiul Italo—Turc

Localități evacuate de turci

Roma —Dugă agenția Stefani, cavaleria care a făcut o recunoaștere spre Barselim, Biracaba și Birtobras a constatat că aceste localități sunt evacuate de dușmani

Atacul de la Birtobras

Roma. — Depeșa din Constantinopol către ziarul „Neue Freie Presse" pretinzînd cum că la 28 Decembrie Turco-Arabu concentrați la Birtobras, au respins pe Italieni e absolut falșă.

IN VEDEREA SF. SARBATORI

Cunoscutul magazin de MANUFACTURĂ și GALANTERIE

„LA PARADIS"

A pus în vînzare, cu prețuri foarte reduse, un mare asortiment de articole fine, precum: **Catifele, Corsete, Jupone, Bluze, Matinela, Gente moderne, Ercharfe de teatru, Ciorapi, Mănuși, Batiste. Garnituri de rochii și furnituri de croitorie, etc.**

Deci, onor. clientelă, nu uitați „Paradisul" să vizitați.

Cu stimă

„LA PARADIS"

vis-à-vis Ad-ția Financiară

In penetenciarul Iași *se repară ori ce scaune și canapele așa zise de Manila precum și alte lucrări care depind de această branșă, sub comanda maestrului* **P. Mardare,** *cu preț foarte avantagios.*

Mobile Löbel

Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași

DORMITAORE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

—Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăți —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase. Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultațiuni 3—6 p. m.

— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —

(intrare prin bolta magaziei Kahane

S'A DESCHIS

— NOUL ȘI MARELE —

HOTEL CONTINENTAL

SPECIAL CLĂDIT CU TOT COMFORTUL MODERN

Situat în centrul orașului, în apropierea autorităților Financiare și Judiciare.

Calorifer. - Ascensor. - Băi. - Telefon

CAMERE SPAȚIOASE, BINE AERISITE ȘI IN BATAIA SOARELUI. — MOBILIER nou, special construit în străinătate.

+ Prețuri moderate +

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

SINGER „66"

MASINI de CUSUT SINGER

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Iutrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

Nu plătiți mai mult ca 20 BANI litrul de

Petrol pentru iluminat

PETROL

INȘTIINȚARE

In depozitul nostru pentru distribuirea petroleului din acest oraș, situat lîngă Gară, vindem cu ridicata (cel puțin 100 kilograme)

PETROL PENTRU ILUMINAT

de cea mai bună calitate pe prețul de

Lei 22 suta de kgr. cîntărite

Acest preț este egal cu 18[8] bani litrul.

Căruțele noastre aduc la domiciliul consumatorilor, petrol de cea mai bună calitate

cu prețul de 20 BANI LITRUL.

Nu plătiți deci revînzătorilor detaliști

mai mult ca

20 bani litrul de petrol

SOCIETATEA ANONIMA pentru *distribuirea produselor petroleului*

PETROL

Nu plătiți mai mult ca 20 BANI litrul de

Petrol pentru Iluminat

PONDOIR pârosi Prix..... 6f.50 R. GARIEL 2 bis, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS Prix 14 fr. R. GARIEL 2 bis, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

Raymond GARIEL PARIS PALLADES, etc. Envoi franco du Album sur demande

HOȚII ȘI FOCUL

sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

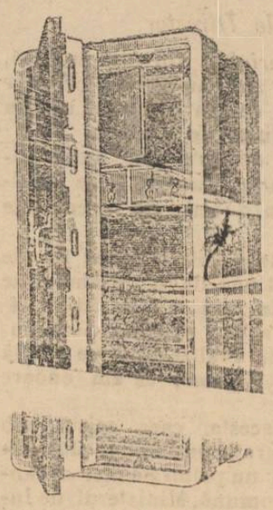

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă [illegible] numai din [illegible] **sunt fabricate** în [illegible]

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în 892 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale și Accesorii

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical,*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrîși la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu — Instalațiune cu motore electrice, executată de Ichau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul IX—No 1477—Joi 22 Decembrie 1911

Consolidarea celor patru curente

Situația critică a guvernului Carp, ne-o arată spiritul ce a domnit la întrunirea majorităților. Șeful, d. Carp, n'a vorbit. De ce ar mai fi vorbit? Rolul său e definitiv încheiat. D Carp se șterge din viața politică, o dată cu prăbușirea guvernului său.

In schimb însă, d-sa a lăsat să se producă toți reprezentanții celor 4 curente din minister cu nota, ce o reclamă situația politică

Iată cele 4 curente:

a) Curentul *Marghilomanist*, chemat a reprezenta directiva politică a guvernului și a partidului. Ceea ce a afirmat d. P. P. Carp, răspunzînd d-lui Take Ionescu, era în sufletul întregei Camere. Kronprințul politic al d-lui Carp era d. Marghiloman. Iar d. Carp întindea d-lui Take Ionescu o punte politică, cînd declara ca să înceteze de-a fi adversarul d-lui Marghiloman, spre a i fi rival în partid. Se indica prin aceasta o succesiune, la care ar fi venit, cel întâiu Take Ionescu, dată fiind abnegarea silită a d-lui Marghiloman.

D. Marghiloman a vorbit îndemnînd pe toți aderenții săi—majoritatea parlamentară—la o solidaritate cu guvernul, pentru ca în vorbele lui să găsească majoritățile un îndemn la stăruinicie și nedezertare politică.

b) Curentul *Filipescu*, reprezentat în guvern și prin d. Barbu Delavrancea, a ținut să se manifeste, aderînd la solidarizarea, nu numai a celor 2 miniștri, ci și a tot ce e Filipescan în Parlament. D. Nicu Filipescu a fost atras în curentul politicei d-lui Carp încă cu 10 ani în urmă. D-sa și în 1901 a căzut de la putere, fiind ministru de domenii, în cabinetul Carp. De și dușman politic și prin convingeri și prin tactică politică d lui Carp, adversiunei căreia *Monitorul Oficial* a înregistrat cele mai violente eșiri parlamentare, d-sa s'a solidarizat definitiv politicei d-lui Carp, și dacă păstra încă după 10 ani o notă deosebită, era ambiția de a nu fi *efasat* de persoana d-lui Marghiloman.

Dacă d. Carp *personal* a designat pe d. Marghiloman, pretendent la șefie, d-sa singur s'a îndepărtat acum pentru totdeauna. Datorită lipsei sale de prevedere, în lupta politică încinsă acum, se va datori prăbușirea guvernului Carp, pentru a prăbuși nu numai un sistem, dar și o categorie de oameni. Cel întâi vizat e tocmai d. Marghiloman.

Declarația dar de solidarizare a d-lui N. Filipescu cu politica d-lui Carp, nu ne mai surprinde ca noutate, ci ca *dedesupt* politic, înlocuind în politica viitoare a partidului conservator, directiva d lui Marghiloman.

c) Curentul *Nababului* avea în guvern 2 miniștri: d-nii Mișu Cantacuzino și D. Nenițescu Era dar ținut d. Mișu Cantacuzino să declare solidarizarea tuturor Tonceștilor și Țoțoilor cu politica d-lui Carp. Această declarare e urmarea actului încheiat cu tatăl, la 26 April 1907, ca să vină *fiul* în 1911 Decembrie, să arăte ascultare celuia ce a satisfăcut ambițul tatălui.

De fapt, în guvern, d. Nenițescu, ministrul de rezort la departamentul Industriei, începuse de mult a înota în apele junimiste. Familia Nababului a socotit ca o dezerțiune faptul că șeful guvernului s'a apersevat a da loc în mesagiul regal, numai la legea d-lui Nenițescu, punîndu-l pe el, fiul Nababului, la *efetera*. Această atenție dată persoanei d-lui Nenițescu, cum și operei sale legislative, nu era numai o recunoaștere a valoarei legii, ci era o urmare a unui act de deosebit devotament politicei d-lui Carp, altul de cît cel încuviințat de capul dinastiei.

Nababul cedînd în 1907 d-lui Carp șefia partidului, era ținut ca el și toți ai lui să intre în sfera de acțiune politică a d-lui Carp, chiar cu rolul șters ce l'au jucat în actualul guvern, unde valetul de casă a fost mai băgat în samă, de cît stăpînul.

Această declarație de solidarizare făcută prin gura *dofinului* casei, e un fel de răspuns la știrile de culise ce se ventilase în publicul de la Capșa, că s'ar putea ca mîne conu Iorgu să ia revanșa și să facă el concentrarea conservatoare. Dinastia Nababului afară de 2—3 nume n'aduce partidului de cît boeri și boerinași găunoși, ciocoeși politici, cari trăesc prin mila șefului casei și latifundiarul Romîniei moderne. Cînd Nababul era șeful partidului s'a putut lupta cu succes pe numele său între 1901—1904, astăzi neavînd această calitate valoarea declarațiunei făcute în numele grupei sale din partid și-a pierdut valoarea sa actuală.

d) Curentul *Iancu Lahovari*. Acesta e cel mai slab, căci se întrupează în persoana ministrului de domenii, șters și în Vlașca, șters și în guvern. D. Lahovari a ținut hangul celorlalți colegi, nu pentru a-și mări valoarea sa, ci pentru a împrăștia o atmosferă creiată în jurul-i, că ar fi versatul în întorsătura evenimentelor politice, că ar păstra în sîngele său ura contra d-lui Carp, ura fratelui său Alex. Lahovari, și că dar s'ar putea desprinde de guvernul căzut al lui Carp în 1911, cum fratele său Jacques s'a desprins de acelaș guvern Carp în 1901.

Lumea politică s'a deprins a vedea în d. Iancu Lahovari toate anomaliile. D sa n'a mai rămas azi de cît oratorul *descusut*, causeur ul interminabil și negustorul guvernului Carp, lipsit de ori ce scrupul, ca un adevărat negustor politic. D-sa reprezintă cel mai bine duplicitatea cabinetului Carp și deci d sa e simbolul slăbiciunei acestui regim. Pe cînd șeful perora la tribuna Senatului, aplicînd *ferul roș* pe afacerile patriotice ale dinastiei Brătianu, atitudine care îl punea pe d. Carp în situația bătrînului Catone de la Roma, Iancu Lahovari trata în ascuns cu d. Costinescu să facă o apropiere între Carp și Brătianu, contra d-lui Take Ionescu.

Singur acest fapt, singur acest gest arată goliciunea întregei lupte, ce d. Marghiloman a dus'o și o duce contra Brătenilor.

C'est une femme au milieu, a zis lumea politică și șeful a zis'o la c'ub, apropiind eșirea nesocotită a d-lui Marghiloman cu războiul Impărătesei Eugenia, din 1870.

Și socotind și cîntărind toate aceste declarații a celor 3 curente din sînul guvernului Carp, reiese în mod vădit că guvernul *cade* solidar, dar că *cade*.

Vom analiza în alt articol rațiunea politică a modului de cădere de la putere, nu numai a faptului căderii

Gh. Ghibănescu

Cinism și perversitate marghilomanistă

Ministrul de interne—cinicul Al. Marghiloman—ne a dat ieri, încă o dovadă de falșitatea și perversitatea sentimentelor sale, în afacerea tramvaiurilor comunale.

Prezentînd la Senat, legea votată de Cameră, ministrul de interne, spunea în ședința de la 17 Decembrie, că noua lege dă dreptul acționarilor să se adreseze Tribunalelor, individual sau colectiv și să ceară despăgubiri, în cazul cînd majoritatea lor nu vor primi noile statute alcătuite de guvern.

Dar la obiecțiunile ipocrite ale Ministrului de Interne, șeful nostru a răspuns prin discursul rostit la clubul conservator, că ce fel de daune mai pot cere acționarii, cînd guvernul, prin noua lege, declară societatea ca ilegal constituită și indică astfel justiției, care e chemată a aplica legea, soluțiunea ce trebue de dat procesului angajat, prin respingerea daunelor, cînd e vorba de constituirea ilegală a acestei societăți?

Ei bine, perversitatea și ipocrizia Ministrului de Interne s'a constatat odată mai mult ieri, cu ocazia judecărei procesului, la Tribunal.

D nii avocați P. Missir, vice președinte al Senatului și Em. Antonescu,-deputat, ambii junimiști de origină și marghilomaniști de speță, în calitatea lor de avocați, primul al Ministerului de Interne, iar celălalt al Primăriei Capitalei, au cerut Tribunalului să amîne judecarea procesului, pînă cînd se va convoca adunarea generală a acționarilor, spre a hotărî dacă primesc să constitue societatea pe baza noilor statute ale guvernului—în care caz acțiunea întrodusă de societate și care a dat naștere acestui proces, cade de la sine.

Cererea formulată de acești doi amici ai Ministrului de Interne, cu știrea și învoirea sa, a învederat cîtă dreptate au avut acei cari au susținut că prin noua lege marghilomanistă nu se caută de cît sustragerea procesului angajat de la judecătorii chemați a'l rezolva și în tot cazul, forțarea justiției de a respinge pretențiunile societății, care fiind declarată prin lege a fi ilegal constituită nu se mai poate plînge de actul guvernului privitor la desființarea Societății.

In potriva cererei perverse, a avocaților puși în slujba ministrului de interne, reprezentanții și avocații Societății s'au rîdicat cu energie și protestînd în potriva tendinței de suspendare a procesului, au cerut Tribunalului să respingă această cerere—și să continue a judeca înainte procesul, fără a se ocupa de noua lege, făcută numai cu scopul de a da soluția dorită și voită de guvern, procesului în chestiune.

Și obiecțiunile rîdicate de apărătorii Societății se sprijineau pe considerațiuni de înaltă ordine Constituțională, declarînd și demonstrînd, că justiția nu este ținută să aplice ori ce lege. numai pentrucă e promulgată. Justiția are dreptul de a se preocupa dacă legea este constituțională—și dacă instanțele judecătorești o vor găsi în urma examenului ce vor face, că e neconstituțională. pot și trebue să considere ca nule și fără efect juridic toate dispozițiunile ei și să nu le aplice.

Și avocații Societății, nu s'au mărginit numai la o simplă cerere s'au enunțare de principii—ci au învederat inconstituționalitatea noei legi, în primul rînd că ia litigiile dintre particulari. de la justiție și le duce la parlament, ca să le rezolve, producînd astfel un mare conflict de atribuțiuni între puterile constituționale și anume dînd cădere puterei legislative să împieteze asupra puterei judecătorești, iar în al doilea rînd că violează principiul consacrat în Constituție, că nimeni nu poate să fie expropiat de proprietatea sau avutul său, de cît numai în cazurile stabilite prin Constituție.

Ca atare, legea nouă făcută de ministrul de interne, este o lege creată ad-hoc, numai pentru a curma procesul angajat, și tribunalul este în dreptul său să nu respecte această lege și să pășească mai departe la judecarea procesului.

Tribunalul a amînat în continuare procesul—discuțiunile asupra incidentului de suspendarea procesului nefiind terminate—dar lumea toată a putut vedea ce a urmărit și ce urmărește guvernul și în special conducătorul seu sufletesc, Al. Marghiloman.

La Senat, în Cameră și pretutindeni, Ministrul de Interne spune acționarilor—să se adreseze justiției, care, dacă vor avea dreptate le o va da—iar la tribunal—Ministrul de interne îi cere justiției suspendarea procesului pentru a ajunge apoi la desesizare, ceia ce nu e decît un singur pas.

Este timpul să se demaște odată acești țățarnici politiciani, cari au otrăvit viața noastră publică, prin falsitatea și cinismul actelor lor de banditism politic și să fie scoși pentru totdeauna din politica țărei, ca periculoși și dăunători pentru bunul mers al statului și al instituțiunilor sale de căpitenie.

Și mișcarea opoziției va avea ca rezultat sigur, înmormîntarea acestor ticăloși politiciani, a căror fapte constituesc o rușine pentru țară și un pericol pentru organismul ei politic.

Vip.

Doi corifei junimiști

Citim în *Evenimentul*, tipărită cu caractere cursive, notița inimoasă: „d. C. L. Negruzzi, prefectul județului nostru, însoțit de d. L. Bogdan, prefectul județului Neamț. a vizitat Duminică herghelia de la Graş̦i“.

De ce s'a publicat această știre și de ce cu caractere subiniate? Probabil din cauza importanței ei. Este foarte important că prefectul județului Iași a onorat o herghelie cu vizita sa—și trebuie să fie important de vreme ce, în această vizită peste atribuțiile sale, prefectul de Iași a fost însoțit de colegul său de la Neamț.

Pentru prima oră un prefect al județului Iași se ocupă și de cele hipice și în mod așa de serios, ce se întovărășește în escursia sa, cu colegul de la Neamț, nu numai fiind-că este prefect în județul în care se află herghelia, dar și fiind-că este un barbat equestru.

Că prefectul județului Iași a mers să caute potcoave de cai morți, tocmai în județul Neamț, ar fi putut rămînea un secret al vieții sale. Căci, în definitiv, pe cine interesează asemenea naive escapade? Dar prefectul a ținut să dee vizitei sale la hergheli, însoțit de prefectul Bogdan, dimensiunile unui fapt divers sensațional și de aceea faptul a fost publicat în ziar, cu litere osebite.

Poate, însă, că greșim. Din vizita prefectului de Iași, însoțit de acel de Neamț, în herghelia de la Graş̦i, va rezulta poate ceva util pentru rasa cavalină de la Iași.

Și Pegasul, care s'a născut din sîngele Medusei, a fost cal. Cal cu aripi care sboară cu poeții pînă în Helicon. Asemenea cai nu se găsesc la Graş̦i, dar asemenea prefect, însoțit de inteligentul de la Piatra-N.—cine știe cu ce planuri s'au întors ei de la herghelie.

Ar avea haz ca viitorul să ne rezerve plăcute surprize rezultate din vizita prefectului la Graş̦i—și că d. Negruzzi, care n'a fost inginer cînd era inginer, care nu este prefect, de cînd a fost făcut prefect, să se ivească—pasă-mi-te, cu un memoriu asupra herghelei de la Graş̦i, prefață de Leon Bogdan.

Doi corifei junimiști ca aceștia, sunt capabili de asemenea surprize și atunci nu vom mai rîde, că astăzi, de notița cu litere mari a ziarului prefectoral local.

Pînă la ivirea surprizei, noi reținem vesela realitate de astă zi: „prefectul județului Iași a vizitat herghelia de la Graş̦i, însoțit de prefectul de Neamț.

Interesant tablou și vivant!

OAMENI ȘI LUCRURI

OBIECTIVITATE...

E poate o coincidență remarcabilă întîmplarea că tocmai în momentul cînd s'a serbătorit activitatea îndelungată, simbolică mai mult decît personală, a unui ziarist profesionist, —a d lui Mille— s'a ivit ocaziunea de a vorbi despre conferința de turneu a unui ziarist neprofesionist, academicianul— diletant, d. N. Iorga.

N'am asistat la conferința de luni seara, în sala teatrului național, dar întru cît e o conferință stereotipă, purtată din oraș în oraș, de pe o scenă pe alta, ținută în beneficiul unei viitoare gazete zilnice, o cunoaștem din rezumatele gazetelor bucureștene:

„Domnul Iorga în cea mai recentă a sa cuvîntare ne-a arătat dorința ce o hrănește de-a face să apară un ziar cu adevărat obiectiv. După d. Iorga, ziarele noastre—de ce nu și cele din alte țări?—păcătuesc tocmai prin faptul că redau numai anumite idei, și o anumită atmosferă politică. Dar marele public, care nu este pasionat nici pentru conservatori, nici pentru liberali, care nu este nici socialist, nici democrat, ci se mulțumește numai a fi pus în curent cu cele ce se petrece în țară, acest public nu are presa ce-o dorește. Ar fi locul, deci, apărînd o gazetă care să judece și pe unii și pe alții, cari să dea perfect de sincer și de desinteresat lămuriri asupra evenimentelor zilei, fără idei preconcepute, fără spirit de partid, și fără sectarism.“

...Să crezi că visezi, nu alta!

Apostolul naționalist este cea mai nemiloasă osîndire a obiectivității; este cel mai neobosit semănător, prin graiu și prin scris, al sectarismului; este, prin chiar temperamentul său, negarea nepărtinirii.

Un filosof al naționalismului francez, Maurice Barrès, a avut curagiul original de a sfidă opinia publică și bunul simț, scriind cu oarecare cinism:

—„Mă prindeți cu ocaua mică? Imi arătați cu fapte că ceea ce spun este neadevărul?

Poate: nu este adevărul *vostru*, dar e al nostru. Noi avem un alt adevăr, care nu seamănă cu al vostru întru nimic...“

La Vălenii de Munte apare o revistă destul de cunoscută. Să fie oare „Neamul romînesc“ oglinda, în care se resfrînge, de pe acum, imaginea viitoarei obiectivități cu care se va scrie ziarul zilnic condus de d. N. Iorga și —poate —de d. Cuza?

Știm că obiectivitate absolută nu există. Dar tocmai de aceea preferim presa așa cum este, cu frămîntările și pasiunile ei, cu contrazicerile și greșelile ei. Ea este mult mai puțin primejdioasă decît hipocrizia care se plimbă în fața publicului sub numele de „viitoarea presă obiectivă.“

Mostre de obiectivitate a dat d. Iorga chiar în conferința de la Iași, citind din ziarul oficios local — fără să aibă curagiul de a-i spune numele!—un articol contra unui chimist faimos, care *trebuie* să fie om cinstit și de caracter, pentru că e de ai Vălenilor de Munte — și generalizînd exemplul ca o dovadă de decădere a presei!

Dar asemenea exemple, ori altele infinit mai convingătoare, s'ar putea ceti cu toptanul din colecția „Neamului“ care e nu numai o publicațiune vătămătoare ca model de stil incorect, ci complet inutilă prin îngrămădirea de insinuări necontrolate și necontrolabile.

Dar chiar cu exemplul oficiosului ieșan, a nemerit-o ca Irimia cu oștea în gard. Căci atăcînd pe celebrul chimist, ziarul a înțeles să-și facă o datorie de conștiință și poate un compliment—noilor săi abonați cîrciumari, în număr de o sută: tocmai atîția cîți au plătit chimistului sumele grase care urmau să se dee unui așăzămînt cultural romînesc și *nu* s'au dat!

...Ori așezămîntul în chestiune fi-va cumva ziarul obiectiv al apostolului de la Vălenii?

Rodion

Un înjurător contra violenței de limbaj

Recunoaștem că de și locuim în Iași de și ziarul nostru este totdeauna bine informat, noi n'am știut nici că d. Iorga avea să conferențieze, ieri seara, pe scena teatrului național din Iași, nici că acea conferință s'a ținut în folosul unui ziar zilnic, pe care d. Iorga, care este un poligraf ireductibil, socotește să-l publice de la 1 Ianuarie 1912.

Protestăm în primul loc, contra comitetului teatral, care dă sala unui teatru național, pentru interesele de partid ale d-lui Iorga; protestăm că d. Iorga a abuzat de ospitalitatea rău plasată a acelui comitet, prin faptul, că de pe scenă, ca să-și impună viitoarea marfă, a avut ieșiri injurioase la adresa ziarelor locale.

Nu protestăm doar contra atacurilor aduse nouă. Ele ne-ar fi lasat absolut reci. Mai mult: după cum asigură „Evenimentul“ noi am fi fost lăudați chiar de d, Iorga—și iată-ne protestînd foarte energic,—domnul Iorga poate să ne înjure, dar n'are dreptul să ne laude.

Protestăm, însă, că celelalte ziare au fost citate, cu proiecțiuni, ca exemple de ziare injurioase—protestăm contra locului pe care și l'a ales d. Iorga spre a ataca ziarele citate.

Pe noi ne poate înjura ori cum, ori unde. Să nu ne laude nicăiri, fiindcă ne simțim jenați de asemenea laude. Cu liberalii și cu greceniștii din Iași, d. Iorga și ai săi, a avut diverse și multiple cumătrii: noi l'am repugnat pe el și pe ai săi.

Liberalii l'au ales deputat, i-au făcut negutitorie în piața Unirii și ațîțau pe băieți să ne spargă geamurile la redacție; greciniștii i au făcut frumos ani de zile—și dacă acum d. Iorga înjură și pe unii și pe alții—este o dovadă, că pentru unii, recunoștința este un obiect de gumă elastică.

Dar ca d. Iorga să protesteze contra limbajului violent în presă—iată ce nu mai înțelegem.

Injurăturile ca la ușa cortului sunt esclusiva specialitate a *Neamului Romînesc*. Alte ziare înjură la ocazie, publicația d lui Iorga, numai înjură.

Domnul Iorga, ca să-și susțină tema a adus cu el două numere din ziarele locale, citind din ele mostre de limbaj violent.

Am dori să se găsească un prieten al d-lui Iorga, care să aducă un singur număr din „Neamul“ unui singur, care să nu conție înjurături,

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

X

30 Ianuarie 19..

. . . . . .

In sfîrșit! După o alergătură de 2 zile găsii ceva care mă atrase. Știi că nu sunt prea neîmpăcată în gusturi. Dar în ceea ce privește, oamenii cu cari am a face, caut pecît mai cu putință să fie dintre cei ce-mi sunt simpatici. Neaparat că la rîndul meu și eu voi fi fiind îndepărtată de cei cărora nu le pot inspira simpatie... dar cu atît e mai bine. Păcatul e, că această regulă nu se ține totdeauna. Cîtă lipsă de dragoste prietenească nu se ascunde sub masca politeței a bunei voinți și a interesului!...

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debili tăţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

Dacă oamenii ar căuta ca în toate manifestările lor, să fie sinceri cu riscul de a părea brutali chiar, cît ar fi de bine şi cîte neplăceri nu s'ar cruţa — neplăceri cari de multe ori provoacă adevărate dureri.

De data aceasta am preferat ca gazda să fie o femee simplă pentru a fi scutită de multe. Dar în orice caz, mi-am făcut educaţia în privinţa aceasta. Voiu şti s'o ţin mai la distanţă.

De cînd m'am instalat, mă bucur de o linişte complectă, de o discreţie cuvenită şi de o atenţie neaşteptată. Suntem mai mulţi locatari, casa fiind mare. Dar nu comunicăm unii cu alţii. Am luat toate precauţiunile de a comunica şi cu gazda cît mai puţin. In schimb ea are 3 fetiţe foarte drăgălaşe, pe care le chem des la mine şi care-mi fac multă plăcere.

In salonul de alături de mine stă o studentă ruscă, urmînd medicina. Ciudată coincidenţă! Prima seară ce o petrecui aici, cînd era aproape să mă culc, deodată aud alături piano şi o voce. Cineva cînta „Steluţa". Iţi poţi închipui oare plăcerea, surprinderea şi toate amintirile ce mi evocă acest cîntec?... Mă văzui în ţară lîngă ai mei... Mă gîndii apoi la nestatornicia vieţei şi a soartei... Imi închipuii că s'ar putea întîmpla să nu-i găsesc pe toţi,... că chiar eu ar fi cu putinţă să nu mai văd nici pe unul din cei pe care vă iubesc... şi multe altele îmi trecură prin minte... Pînă despre ziuă nu mai putui dormi.

A doua zi am aflat că la domnişoara de alături, vin din cînd în cînd nişte studenţi, între cari şi un romîn. Pentru moment îmi veni în minte să cercetez cine e romînul şi să caut a-l cunoaşte. Dar de teamă de a nu fi unul din banda de la Anul nou, renunţai.

— Barbatul d-nei de gazdă e un mic funcţionar, dar avînd mai multe apartamente de închiriat, trăeşte foarte bine. E om simplu în apucături. Ştie însă 3 limbi: franceza, germana şi engleza. Scrie la un jurnal englezesc — un jurnal de propagandă religioasă dealtmintrelea — şi cunoaşte muzica. Sara după masă cîntă totdeauna duete cu soţia lui. In sfîrşit mă simt bine cu aceşti oameni simpli, dar care par a avea o inimă excelentă.

Şi acum intrînd în altă ordine de idei îţi voi relata că am intrat în relaţii ceva mai apropiate cu unul din institutorii portugezi. Şi o doriam chiar, pentru a întreba unele lucruri care mă interesează. Intîmplarea a făcut să ne întîlnim pe cheiul de pe marginea lacului, — lac pe care nu-l părăsesc, deşi de multe ori e întunecat ca un om mînios şi deşi munţii sunt ascunşi în ceaţă.

Dl. Ladeiro e un om cu vîrsta cam problematică. Poate să aibă 25 de ani, dar n'ar fi de mirare, dacă ar avea şi 35. Slab, palid, cu musteaţa mică. Părul cam ondulat, despărţit în două printr'o carare, formează nişte rulouri de o parte şi de alta, dîndu-i un aer nu tocmai favorabil.

Primele păreri fură schimbate asupra localităţii, asupra societăţii, în sfîrşit asupra banalităţilor de neînlăturat pentru cei în ale căror relaţii, inima nu are nici un rost. Imi spuse că localnicii nu sunt ospitalieri, că nu-s muzicali şi că-s interesaţi. Cînd fu vorba despre Portugalia — fapt la care voiam să ajung — îmi spuse multe lucruri interesante, descriindu-mi pe Portughezi ca oameni foarte deschişi, expansivi, primitori, veseli şi moderni, — obiceiurile vechi evoluînd sub ochii tuturor. Şcolile primare nu au director nici la ei. Făcui o ironie, pe care nu mi-o prinse decît cu multă greutate.

— Dar bine sunteţi nenorociţi atunci? O şcoală fără director e semn de înapoiare... Şi cum mai poate merge învăţămîntul la Dv.?

— Ce are a face învăţămîntul şi cu direcţia, d-nă? — mă întrebă el, privindu-mă drept în ochi.

Nu putui rezista şi începui să rîd. Se înţelege, fui nevoită să-i explic tot sistemul nostru erarhic şi bazele pe care e aşezată această erarhie.

Afla-i că la ei, un învăţător care se distinge într'adevăr prin tot felul de probe, poate ajunge trepte cît de înalte în învăţămînt.

Femeile au voe să predee învăţămîntul şi la băeţii mai mari, dar d. Ladeiro nu-i de părere ca ele să fie şi la şcolile de băeţi. Caut să-i arăt că nu vede tocmai drept. In afară că femeia e prima educatoare, apoi barbaţii au mai multe căi de cîştig. Imi declară că la el în ţară, deşi există o mişcare mai mult tacită în favoarea drepturilor femeei, — el nu-i pentru sufragiu. Admite coeducaţia însă Desigur că aceasta mi-a fost destul pentru a i arata că se contrazice în principiile lui. Discuţia noastră deveni ceva mai animată; dar sufletul meu nu se simţi încă'zt. Şi doar avusem un schimb de idei pe terenul preferat...

Cîte specimene de oameni şi e dat să vezi uneori! Am fost la clubul Femeilor pentru a mai lua o carte. Acolo găsii pe d-na Richard—neadormita membră şi o domnişoară în vrîstă, ce era de rînd, la bibliotecă.

Ii cer *Le droit des femmes* de Ch. Secretan. Ea mă priveşte cam lung şi zice: *Mais c'esttrès difficile à comprendre.* La rîndul meu voi privi şi eu tot aşa de lung şi luăi un aer, care de sigur ajută mult răspunsului: „voiu încerca cel puţ n". Lovită de aerul meu se vede îmi zice: „O, dar aţi putea avea o inteligenţă vastă, d-nă eu vă spun aceasta pentru că am citit-o".

La eşire D-na Richard mă petrecu spunîndu-mi cu un ton matern; să ştii că pretutindeni sunt şi oameni, care mai mult strică de cît folosesc. Căutai s'o asigur că n'am dat nici o atenţie. Ea însă, ţinu să'mi mai spuie că nu e bine niciodată să ne facem iluzii prea mari, căci riscăm să păţim ca cei carî au întrebat ce se vede în Elveţia, de o vizitează toată lumea. — O, nişte munţi enormi, li se răspunseră. Dar cînd acei oameni curioşi veniră în Elveţia nu li se păru de loc înalţi munţii.

Ce bătrînă simpatică şi înţeleaptă! Dacă ai cunoaşte-o sunt sigură că ţi ar plăcea mult.

Imi spui că romanul ce te-ar ispiti să-l faci în jurul D-nei Papi, n'ar mai putea fi iscălit numai de d-sa. Să fie o ironie aceasta?—Nu te ştiu capabil de aceasta. Să fie serios?—N'aş voi să cred. In orice caz—de şi e iarnă—în mijlocul naturei unde te afli, găsesc explicarea scrisorii excepţionale ce mi-ai trimes. „La ţară toate sentimentele i-au proporţii enorme"....

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

Litere-Ştiinţe-Arte

Modă nouă.—Cine urmăreşte mai de aproape revistele noastre literare, trebue să fie izbit de un fenomen destul de bizar şi anume.

De o vreme încoace publicaţiile noastre periodice, şi cele mai mari şi cele mai mici, au introdus în afară de recenziile obişnuite ale cărţilor apărute, —un sistem de a recenza... recenziile însăşi ale altor reviste.

Aşa că, dacă deschidem partea finală a periodicelor literare dăm, nelipsit, de această parte curioasă a militantizmului literar dus la forma cea mai originală, cea mai neserioasă în acelaşi timp. Rolul revistei nu se mai mărgineşte la analizarea, la studiarea şi lămurirea unor opere apărute, ci mai mult—la distrugerea unor alte păreri, emise de publicaţiuni rivale—şi toate sunt rivale în de ele!

Excesul acesta duce la rezultatul paradoxal, că o lucrare care place unei reviste, neaparat va displăcea celeilalte.

Inovaţia e absolut contemporană şi... naţională. Este singura manifestare „literară" de „modă nouă".

*

La opera Comică din Paris, s'a jucat „Carmen", opera lui Bizet, pentru a 1285 a oară, cu d-na Delna în rolul Carmencitei, care a reluat acest rol, după 13 ani, în mod puţin satisfăcător

*

Nu numai cronica teatrală apare neobişnuit de abundentă în numărul nou al „Vieţei Romîneşti" dar şi „cronica veselă" are de astă dată două rubrici.

Afară de d. G. Topîrceanu consacrat în genul acesta, apare şi o bucată „Sufleurul" excelent scrisă, semnată de d. M. Sevastos.

*

Cel puţin în privinţa sumelor în care se subvenţionează aiurea teatrele oficiale ne putem lăuda, că relativ facem foarte puţine sacrificii.

In capitala ţarilor, la Petersburg ex'stă patru teatre. Ei bine, aceste teatre împreună cu Opera din Moscova primesc o subvenţie de *două-spre zece milioane lei anual.*

Nu numai atît: deficitul,—ca toate întreprinderile de furnituri ruseşti, de altfel, — în fiecare an,—dau şi deficit cu toată subvenţia grasă ce primesc—e acoperit din caseta imperială.

Şi ştiţi la cît se ridică deficitul Operei din St. Petersburg?—La nouă sute de mii de lei anual!

Opera din Berlin primeşte un sprijin de un milion una sută două-zeci mii lei.

*

STRUNA ZILEI

ADMINISTRAŢIEI PENITENCIARULUI

Se repară scaune, canapele cu preţ avantagios la penitenciarul din Iaşi.

Anunciu.

De scaune, de canapele
Socot, prea mult vă ocupaţi,..
Sunt datorii mai mari, mai grele:
Să dregeţi... oamenii stricaţi.

D. Take Ionescu şi chestia bisericească

Importante declaraţiuni.—Punctul de vedere al partidului conservator-democrat

Ziarul „Universul" publică azi un interview cu d. Take Ionescu, în care şeful nostru face importante declaraţiuni în în chestia bisericească.

Demiterea Episcopului Romanului

— Aţi citit, d le Take Ionescu interviewul ce l'am obţinut de la d. ministru al cultelor?

— Cum nu, şi dacă ai vre-o întrebare să-mi faci relativ la acest interview sunt gata să ţi răspund.

— Cari sunt motivele în baza cărora susţineţi nulitatea sentinţei sinodale?

— Aş, putea să-ţi răspund că sentinţa Sinodului este nulă din punct de vedere moral, cînd ştiu că înainte de această sentinţă fusese o altă primită de opt din treisprezece judecători şi care sentinţă condamna pe Mitropolitul Atanasie. Aş putea să-ţi spun că sentinţa este nulă din punctul de vedere moral cînd este ştiut că Episcopul Saferin nu a îndreptat în contra Mitropolitului acuzaţiile de ordin personal de cît după ce Sinodul primise în unanimitate să se ceară de la guvern revizuirea legei sinodale, aşa cum s'a făcut acum în urmă, şi fostul Mitropolit, în Senat în loc să susţie încheerea Sinodului, a spus că legea nu trebuie modificată de cît după ce va fi experimentată. Aşa fiind, este evident că în ziua în care a triumfat punctul de vedere al Episcopului Safirin nu se mai pot incrimina şi pedepsi faptele lui, care nu erau un scop ci un mijloc pentru a ajunge la o modificare a legei aşa cum a făcut o d. Arion.

„Aceasta însă nu ajunge. Sentinţa de condamnare a episcopului Safirim cuprinde o pedeapsă care nu se poate da nici după legi nici după coroane. Sinodul poate caterisi pe un episcop şi prin aceasta indirect să-l facă să-şi piardă scaunul. El nu poate să lese archeria unui episcop, şi să-i ia numai scaunul. In toată biserica ortodoxă nu esistă nici un precedent de acest fel.

— Se spune totuşi, că la Constantinopol au fost patriarhi care şi-au pierdut scaunul păstrîndu şi archieria?

— In toate acele cazuri acei patriarhi şi au dat demisiile. Că demisiile câte odată fuseseră sugerate, este adevărat; dar tot demisii sunt din punct de vedere legal.

— Nu ştiţi dacă nu s'au gîndit la vre un mijloc ca să legitimeze sentinţa Sinodului.

— Da, s'au gîndit la canonul 1, al Sinodului al II-lea ecumenic, care vorbeşte de scoaterea din treapta episcopiei pentru Episcopii, cari ar fi făcut anume fapte.

In acest canon însă cuvintele „Scoaterea din treapta Episcopiei" înseamnă *Caterisire*, şi cei din lumea clericală, care invoacă acest canon, dovedesc o ignoranţă fără seamăn. Intr'adevăr acest canon al Sinodului Ecumenic de la Efes din anul 431, se aplică la faptul săvîrşit de 33 de Episcopi în cap cu Ion al Antiochiei, cari se opuneau la excomunicarea lui Nestorie şi primeau crezul lui Celestin.

Or este evident, că atunci cînd este vorba de erezie, nu poate fi la mijloc de cît caterisire, căci nu se poate concepe ca unui eretic să i se lase archieria, adică darul. Astfel sentinţa Sinodului în privinţa Episcopului Saferin, cuprinzînd o pedeapsă necunoscută în istoria şi în dreptul bisericesc, este nulă. Şi este o fericire că o sentinţă căpătată, toată lumea ştie cum, să fie nulă şi din punct de vedere legal.

„De altfel sentinţa în contra episcopului Saferin este şi grotească. Sinodul achită pe mitropolitul Atanasie de cele mai grave învinuiri şi condamnă pe episcopul Saferin pentru că a acuzat pe mitropolitul Atanasie fără să poată dovedi acuzaţia sa. Ori în asemenea caz Sinodul trebuia să condamne pe episcopul Saferin la pedeapsa pe care ar fi luat-o Mitropolitul dacă acuzarea ar fi fost dovedită şi această pedeapsă era evident, caterisirea.

— Dar nu sunt şi alte fapte, pentru cari a fost condemnat Episcopul Saferin?

— S'au pus şi altele: toate în fapt inexacte cum s'ar putea dovedi dacă ar fi să expun chestia întreagă. Dar aceasta n'are importanţă. Din moment ce sentinţa în drept este ilegală, devine inutil să examinăm şi nedreptatea ei în fapt.

— Menţineţi declaraţia că P. S. S. Saferin nu poate înceta de a fi Episcop de Roman de cît prin demisie?

— Cînd a fost condemnat Mitropolitul Ghenadie, am spus că este cu neputinţă ca Ghenadie să înceteze de a fi Mitropolit, altfel de cît prin demisia sa. Peste cîteva luni, evenimentele mi-au dat dreptate. Cu mai multă tărie spun aceasta, despre Episcopul Saferin, mai ales în urma votărei legei sinodale.

Politica bisericească a guvernului

— Ce aţi înţeles prin politica bisericească a guvernului?

— Am înţeles politica lui, adică purtarea guvernului în chestia bisericească. Or, această purtare este neexplicabilă. Politica d-lui Haret era foarte logică: d-sa crezînd legea perfectă şi de o canonicitate neîndoioasă, nu putea vedea în Episcopul Saferim decît un revoltat. D. Arion, care a odifică legea în sensul cerut de Episcopul Saferim nu mai are dreptul să vadă într'insul de cît un apostol al adevărului. Şi nu se gonesc apostolii adevărului.

Influenţa Statului în biserică

— D. Arion a spus că dv. sunteţi rău venit ca să pretindeţi că influenţa nemărginită a stutului în biserică a dat roade rele, pentru că legea d tră a clerului dela 1893, a fost în aceeaşi direcţiune,

— Văd cu regret că d. Arion care este desigur un om inteligent, nu 'şi dă seamă de mărimea problemei. In cea mai perfectă bună credinţă şi cu d. Haret văzînd progresele Statului nostru şi starea inferioară a clerului nostru am crezut că sporirea influenţei statului va fi spre binele bisericei. De aceea eu, în legea de la 1893, pe lîngă trei lucruri foarte bune: plata preoţilor, o instrucţie superioară şi limitarea numărului preoţilor, am făcut şi o greşală sporind influenţa statului în chestiile bisericeşti.

D. Haret a sporit şi mai mult această influenţă. Cînd însă vedem rezultatele, este evident că a fost greşită calea aleasă şi că va trebui să lăsăm biserica să se salveze singură în libertate.

— Voiţi separaţia bisericei de Stat?

— Nu. Dar voesc ca toată legislaţia relativă la Biserică, fără a excepta legea din 1893, să fie revizuită în sensul unei mai mici influenţe din partea statului.

— Aveţi un plan întreg conceput în această privinţă şi dacă îl aveţi îl puteţi comunica?

— Fireşte că am un plan. Voi satisface curiozitatea prietenului meu d Arion, cînd partidul conservator-democrat fiind chemat la guvern, va legifera şi în această direcţiune.

INFORMAŢII

❑ *De la 1 Octombrie 1911, salariile învăţătorilor ajutori vor fi sporite la 80 lei lunar.*

❑ Noul regulament al casei Sf. Spiridon din Iaşi, în ce priveşte concursurile medicilor primari, secundari şi farmaciştilor, a fost aprobat de ministrul de interne.

❑ **Actele de proprietate ale farmaciilor.**—Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a adresat următoarea circulară medicilor primari de judeţe şi medicilor de oraşe, cu privira la înaintarea actelor de proprietate ale farmaciilor:

Am onoare a vă ruga să puneţi în vedere, în timpul cel mai scurt posibil, d-lor proprietari de farmacii din acel judeţ sau oraş, că de acum înainte, cînd vor cere aprobarea direcţiunei pentru recunoaşterea unui farmacist diriginte al farmaciei, în calitate de arendaş, sau cînd vor vinde farmacia în calitate de arendaş sau administrator, sau cînd vor vinde farmacia, trebuie să ne trimeată pe lîngă actele cerute de art. 170 din legea sanitară a dirigentului, şi toate actele de proprietate ale farmaciei, începînd de la origină şi pînă în prezent, spre a se vedea dreptul primordial al concesiunei şi modul de succesiune a proprietarilor.

Dacă aceste acte nu ni se vor înainta, nu vom putea recunoaşte dreptul de proprietate sau diriginţă, persoanei recomandate.

❑ Direcţiunile şcoalelor secundare de băieţi din Iaşi, au trimes părinţilor elevilor, spre a semna de vedere, ordinul circular privitor la purtarea elevilor în afară de şcoală.

După cererea direcţiunilor, reproducem încă odată acel ordin:

Domnule Director,

In desele inspecţiuni pe care organele noastre de control le-au făcut, am constatat că purtarea elevilor afară din şcoală lasă mult de dorit: fumează fără nici o sfială, pe străzile principale ale oraşelor, prin treouri şi staţiuni, aruncă vorbe ofensătoare trecătorilor, petrec parte din timp prin localuri publice sau stau pînă tîrziu noaptea prin grădini şi parcuri.

Spre a curma aceste nereguli sunteţi rugat, Domnule Director, să interveniţi pe lîngă părinţii elevilor a căror conduită ar lăsa de dorit, prevenindu-i ca în caz de abateri grave şi ori ce act de incorectitudine la care elevii vor da loc prin localuri publice—presenţa prin cafenele, jocul de cărţi sau table sunt considerate ca atare, va atrage eliminarea neîntîrziată a elevilor; această măsură nu trebuie să rămînă o simplă ameninţare, ci o veţi aplica cu rigurozitate, ori de cîte ori s'ar prezenta cazul.

In acelaş timp veţi îngriji ca în termen de 20 de zile, elevii să poarte uniformă şi să aibă numărul brodat, pe de altă parte, veţi ţinea Ministerul în curent de stricta îndeplinire a ordinului de faţă.

❑ Se anunţă pe membri societăţii *Uniunea Educatoarelor romîne*, că mîne 22 a. c., ora 4 p. m., va avea loc obicinuitul concert trimestrial, în localul şcoalei secundare de fete „Oltea Doamna" din strada Muzelor. Membrele pot să aducă cu sine şi alte persoane.

❑ Joi, 29 a. c., ore 4 p. m, va avea loc ceaiul intim oferit de d-na Dr. Socor, membrelor societăţii *Uniunea Educatoarelor romîne*, în localul şcoalei „Oltea Doamna".

❑ O reprezentaţie extra-ordinară va avea loc la cinematograful Botez, în sala Sidoli, Miercuri 21 Decembrie, în beneficiul şcoalei filantropice „Junimea".

Debitele BADAREU
de produse alimentare şi vinuri naturale

— Strada de Sus No. 189 —
(lîngă piaţa Sf. Spiridon)

Aduce la cunoştinţă onor. clientelă că de Sfintele Sărbători ale Crăciunului şi anului nou, preţurile produselor alimentare s'au redus la următoarele:

	Kg.	Litrul
Unt proăspăt pentru gătit	3.40	
Brînză de vaci proaspătă	0.70	
Delicioasa smîntînă centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.80	
Renumita brînză de munte în burduluri mari şi mici	2 40	
Caşcaval grecesc	2.60	
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.45
	litr.	0.30
Zilnic ouă proaspete garantate		10 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
Miere de Mai, gavanosul.		1.10
Brînză de oi	1.20	
„ „ „ de munte	1.80	
Nuci recolta anului curent		0.75%
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Lapte de oi de munte fiert		1.20
Unt topit pentru gătit	4 00	
Brînză de Brăila recolta de toamnă, grasă	2.00	
Zilnic se găsesc păseri tăete: gîşte, găini, curcani, răţe.		1.80

Tot în vederea sărbătorilor Debitul de Vinuri Badareu, e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din cele mai renumite podgorii cari vinuri s'au pus în consumaţii, cu preţuri populare, începînd de la 0.80 bani litrul.

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

Ultime INFORMAȚII

❑ Din partea d-lui Matei Cantacuzino, primim următoarea scrisoare căreia îi facem loc cu plăcere :

Domnule Director,

Fiind că Opinia *de eri îmi face onoarea de a reproduce, sub denumirea pompoasă de „declarațiuni", cîteva vorbe spuse de mine în formă glumeață în cursul unei conversații, mă cred dator și în drept, a vă ruga să faceți următoarele rectificări. N'am zis, că guvernul nu a făcut de cît prostii, ci am zis că n'a făcut de cît prostii în chestia tramvaielor. N'am cruțat nici atitudinea liberalilor. Și am adaos, că din toate .. greșelile comise în jurul acestei afaceri, cea mai mare după mine s'a comis de d. Take Ionescu.*

N'am făcut distincție între conservatori cinstiți și neciastiți

N'am autorizat ca vorbele mele să fie reproduse, ci fiind amenințat de o indiscrețiune, am zis : cei puțin atunci publică le toate.

Primiți, vă rog, Domnule Director, asigurarea distinsei mele considerațiuni.

M. B. Cantacuzino

Iași, 21 Decembrie 1911.

*

Natural, că d. Cantacuzino a fost în dreptul seu să ne ceară publicarea acestei scrisori, precum noi suntem în drept, să comentăm acea scrisoare.

Domnul Cantacuzino spune, în rectificare, că guvernul n'a făcut de cît prostii în chestia tramvaiului—și că d-sa a declarat aceasta „sub forma glumeață".

Nu credem că asemenea glume să convie guvernului—în tot cazul nu înțelegem de ce prostiile ce le face gurernul, trebue să convie opoziției?

In primul rînd ele nu convin d-lui Matei Cantacuzino și dovada a dat'o prin retragerea sa din Senat : d. Cantacuzino n'a luat parte la nici o ședință a Senatului, de la redeschiderea Parlamentului —nici n'a motivat'o.

Opoziția, însă, și a motivat retragerea. Intre retragerea d lui Cantacuzino și aceea a minorității, este numai o osebire de formă, pe cînd fondul este același : s'a retras unul, s'au retras ceilalți, ca o protestare contra prostiilor guvernului, indiferent dacă într'o chestie, sau mai multe.

❑ *Comandorul Frunzianescu-reformat.*

Se știe eă ministrul de războiu a trimis în judecata consiliului de reformă al corpului III de armată, pe comandorul Frunzianescu, din marină, care a cerut ministrului să i permită să se înroleze în o armată străină.

Comandorul a fost judecat ieri și consiliul era compus din domnii : general Hârjău ; colonel de cavalerie Cerkez, colonel de marină Bălescu, colonelii de artilerie Poenaru și Palade.

❑ *D. maior Polizu, din regim. 25 Rahova-Vaslui, a fost tradus înaintea consiliului de reformă al corpului IV de armată, învinuit de abateri grave la onoarea de militar.*

Consiliul, sub președinția d lui colonel P. Stamatopol, se va întruni în ziua de 28 Decembrie, pentru a judeca pe numitul maior.

Tot pentru abateri grave de la onoarea militară, a fost tradus înaintea consiliului de reformă un sub locotenent, care va fi judecat în ziua de 29 Decembrie.

❑ *D. A. A. Badareu, va pleca mîini la Paris, la fiul seu, care urmează cursurile liceale în acel oraș.*

D Badareu se va înapoia în Iași în ziua de 6 Ianuarie.

❑ *Călătorii, cari au sosit în Iași aseară cu trenul de 11 și 30, nici n'au simțit primejdia de care au scăpat.*

In adevăr, pornind din gara Buhăești, nu se știe încă din ce cauză, trenul apucă pe linia I a, în loc de linia a II-a.

Dar abia parcurse o mică distanță și se zărea din depărtare venind un tren de marfă. Incă o secundă și ciocnirea devenea inevitabilă.

Din fericire însă, mașinistul văzu pericolul și înțelese cauza. El dădu cu forța trenul îndărăt și la timp trecu pe linia întâia.

Primejdia fu astfel înlăturată

❑ *In cercuri militare bine informate, se crede ca ministrul de războiu, cu tot raportul violent, ce l a făcut contra comandorului Frunzianescu, care a fost reformat eri, cu trei voturi contra două, va face raport pentru grațiarea reformatului, în vedere că pedeapsa aspră, care i s'a dat, este viu criticată de militari.*

❑ Din 19 candidați prezintați la examenul de ofițeri de serjenți, au reușit numai trei și anume domnii : N. Niculescu, Z. Zestroiu și M. Teodorescu.

❑ Diaconul Gh. Carpen învățător, a fost transferat de la orășeni la Crețești jud. Botoșani.

❑ La 25 Iunie 1912 se va ținea în București examen pentru calificarea provizorie de învățători, de limba ebraică la școlile primare israelite.

❑ S'au rîdicat cu începere de la 13 Decembrie a. c., măsurile preventive contra holerei pentru provenienețele și călătorii din Serbia.

Astă-noapte s'a furat din grajdul moșiei Cristești, com. Brăești, două epe și o mînză ale d lui D. Marinescu, administratorul moșiei și un cal al d lui D. Atanasiu, proprietarul acelei moșii.

❑ Ministrul Cultelor și Instrucției a aprobat rezultatul licitației pentru arendarea terenului bisericesc din comuna Golăești, cu suma de 254 lei ad judecat asupra d-lui Vasile I. Dănăilă.

❑ In comuna Opreșita, jud. Vaslui s'a deschis o școală de adulți, frecventată de 50 săteni.

❑ **O solemnitate.** — I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Pimen, avînd în vedere că mai toți elevii școalei de cîntăreți bisericești din Iași sunt fii de săteni și lipsiți de mijloace, a dispus, ca din ajutoarele, acordate de Prefecturile județelor Iași, Botoșani, Neamț, Suceava și Dorohoi, precum și ale Primăriilor capitalelor de județe din această eparhie, pentru întreținerea acestei școale, să se dea cu prilejul sărbătorilor Nașterii Domnului, haine, încălțăminte și rufe tuturor elevilor acestei școale.

I. P. S. S. sosind astă-zi, a ținut să prezideze însuși distribuirea acestor ajutoare.

Impărțirea ajutoarelor a avut loc la orele 11, în localul școalei de cîntăreți bisericești dela reședința mitropolitană.

Cu acest prilej Inaltul Prelat a vorbit profesorilor și elevilor școalei despre frumoasele obiceiuri strămoșești și creștinești ce însoțesc această sărbătoare.

I. P. S. a insistat cu deosebire asupra vădit necesității de a pastra și cultiva cu îngrijire frumoasele obiceiuri naționale, ce au loc cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului și a anului nou, arătînd că mergerea cu steaua este întemeiată pe faptul evanghelic, că o stea pe cer a călăuzit pe magi, acum 1912 ani la locul Nașterei Mt-lui Christos.

I. P. S. Mitropolit sfătuiește pe elevi, ca dncîndu-se de sărbători în sînul familiilor lor, să caute a cultiva și răspîndi aceste obiceiuri și să nu lase ca ele să fie înlocuite cu altele străine. In acelaș timp îi îndeamnă ca fie care să caute a nota în scrisorile cele mai frumoase cîntece și urări ce se obișnuesc a se cînta în satele lor, ca astfel ele să se poată colecționa și pastra cu îngrijire pentru viitor.

Cu acest prilej I. P. S. Sa aduce mulțumiri onor. Prefecturei și primăriilor capitalelor de județe pentru prețiosul concurs dat la întreținerea acestei școale.

Ajutoarele au fost împărțite la cei 50 de elevi ai școalei.

❑ **Intre Iași și Egipet.** — Am anunțat la timp, ca ministerul de industrie a cerut lămuriri Camerei de comerț, cu privire la nevoia ce s'ar simți, pentru încheierea unei convențiuni comerciale între Rominia și Egipet.

*

Pentru a răspunde la aceasta, d. Meriuță, secretarul Camerei de comerț, a făcut o anchetă minuțioasă în circomscripția Camerei de comerț, cercetînd pe toți marii industriași și comercianți. Din această anchetă rezultă, că din circomscripția acestei Camere, nu se exportă în Egipet, decît lemne de stejar.

Cu toate aceste, industriașii ar dori să stabilească oarecare raporturi comerciale cu Egipetul. In special morile ar înclina să facă acolo un mare export de făină.

In circomscripția acestei Camere se găsesc 12 mori, care desvoltă o activitate mare și ar putea face acest export, dacă bine înțeles li s'ar acorda oarecari beneficii la transport și prime de export.

*

Cu și mai multă rîvnă, ar dori să facă acest export, fabricele de spirt din circomscripția acestei Camere. Aceste fabrici au mai în totdeauna o supra-producție, atît de mare, încît sunt nevoiți, pentru un anume timp, să concedieze pe lucrători.

Proprietarii acestor fabrici, ar face cu atît mai mult acest export, cu cît se știe, că spirturile noastre, sunt preferate pe piețele orientului.

Dar nici acest export nu se poate face fără o încurajare din partea statului.

In aceiași categorie, mai sunt și alte producțiuni ale solului, ce s'ar preta pentru export.

*

In ceia ce privește importul, el poate fi considerat ca nul, după indicațiunile culese de către d. Meriuță.

S'au făcut foare care încercări de a se importa bumbacul crud, însă fără nici un succes.

Cu toate aceste, ar fi multe produse ce ar putea fi importate.

*

D. Miriuță, va termina lucrarea sa, prin a analiza chestia convenției, enumerînd studiile ce trebuesc complectate pentru a ni putea da seama, de condițiile in care o atare convențiune ar putea fi încheiată.

❑ La debitul Badareu se vinde lapte dulce proaspăt : oca—0.45, litrul—0.30. De asemenea de sărbătorile Crăciunului și anului nou s'au pus în vînzare sub prețul pieței jamboane și costițe afumate, producție proprie. Precum și vinuri noui și vechi cu prețuri populare.

Casa Rurală

PUBLICAȚIUNE

In ziua de 15 Ianuarie 1912, orele 11 dimineața, se va ține licitație orală, la primăria comunei Sculeni, jud. Iași, pentru arendarea pe termen de 2 ani, cu începere de la 1 Martie 1912, a viei de la Cotul lui Ivan, de pe moșia Medeleni—Cotul lui Ivan. proprietatea Casei Rurale, (foastă proprietate a fraților Corjescu).

Intinderea totală este de aproximativ 9 Ha. din care vie propriu zisă 6 Ha. aproximativ (4500 butuci), iar restul fînață și huceag.

Licitația va începe de la suma de lei 1300 anual,

Pentru a fi admiși la licitație concurenții vor trebui să depună în mînile delegatului Casei Rurale, o garanție de lei 130 în numerar.

Casa Rurală își rezervă un termen de 10 zile libere spre a se pronunța asupra rezultatului licitației. In caz de neaprobare concurenții nu vor putea avea altă pretenție ne de cît restituirea garanției.

❑ Ministerul Instrucției și al cultelor, a acordat institutorului I. Dimitriu de la școala de băeți No. 1 din Botoșani, un concediu de 20 zile fiind suplinit de d. V. Pavelescu.

❑ Consiliul de războiu al corp. IV de armată, a amînat astăzi, din cauza de lipsă de martori, judecarea procesului brigadierului Niculescu Mircea, din Bîrlad, dat judecății pentru că ar fi comis patru furturi, un fais, și pentru evadare din arest.

❑ D. inginer Bejan a cerut Primăriei, să-i acorde cuvenita autorizațiune, pentru a construi un teatru, pe locul său de la Rîpa galbenă.

Teatrul va fi cu totul modern și va cuprinde 800 de locuri.

El va fi înconjurat de un otel mare și un local de berărie, care va fi cel mai spațios din localitate.

❑ Expoziția retrospectivă, ce se organizează la școala de Bele-Arte, va fi deschisă la 23 Aprilie viitor.

❑ Curtea de compturi a aprobat gestiunea Camerei de comerț, pe anul 1908 – 1909.

❑ Intre direcția generală a închisorilor și administrația comunală, a intervenit o învoială, cu privire la mutarea penitenciarului din centrul orașului.

Primăria a pus la dispoziție un loc la Șapte oameni, unde se va construi un penitenciar model.

Construcția va începe la 1 Martie.

Actualul penitenciar va fi dărîmat, și în loc se va înființa un square.

❑ Azi Cercul didactic din Iași, ține ultima ședință săptămînală înainte de Crecium. D. casier al Cercului, Lazăr Greceș, institutor, va face darea de samă asupra venitului curat, produs de ședința cinematografică de Joi 15 Decembrie a. c.

Apoi d. Gh. Ghibănescu își va desvolta conferința sa avînd de tilu : *„Poziția corpului didactic într'un oraș cu trăditii culturale ca Iașii."*

❑ Direcțiunea generală a serviciului sanitar a pus în vedere d-lor medici din țară, să facă cunoscut tuturor farmaciș i'or, că pe vi tor trebue să ție seamă de art. 6 și 21 din regulamentul pentru funcționarea farmaciilor, carl prevăd ca :

1. Să se semneze în registrul special prescripția medicamentelor și numele farmacistului, care a efectuat și expediat medicamentul.

2. Să pună prețul medicamentului efectuat, la rubrica costului prescripțiunei, care nu se achită în momentul expediției.

3. Să taxeze reducerea cuvenită la prescripția de medicemente pentru uzul veterinar.

Prescripția medicamentelor se va copia ad literam în registru cu prețul și cu numele medicului sau al farmacistului care a efectuat rețeta.

❑ Astă seară Mercuri se reprezintă un program nou la cinematograful Pathé Frères din sala Sidoli.

Acest nou program cuprinde și o piesă din seria filmelor teatrale, cel mai nou produs al Scandinaviei.

„Intre glorie și iubire" este titlul frumosului roman cu intercalări sportive. Intreaga destășurare cuprinde două părți de cinematograf, și se petrece la coastele Danimarcei. Piesa este o adoptare cinematografică după scrierea lui Harry Jensen „Généreuse action".

Restul noului program de astă seară mai cuprinde : Fiica sinucisului, mare roman contimporan, redat de actori dramatici francezi.—Lanțul munților „Marelui Paradis" (Franța) scene de călătorie—Lansarea unui dreanought (cuirasat uriaș)—Din vitejile lui Firfidon, comedie—Un rege al arcanului, scene humoristice.

Se aduce la cunoștință, că în tus trele zile ale sărbătorilor de Crăciun vor avea loc cîte două matineri (la 3 și la 6 ore) și reprezentație serale la 9 ore.

TRIBUNA PUBLICĂ

— Răspuns d-lui Mezincescu —

In ziarele locale de aseară, doctorul Mezincescu, printr'o scrisoare publicată și subscrisă de d-sa, ne răspunde la protestul nostru făcîndu-ne pe de-o parte *necuviincioși* iar pe de alta ne *acuză că ocolim cu bună știință chestia pusă în discuție de d sa* în ședința consiliului de higienă. Se încearcă apoi prin acea scrisoare să demonstreze că la laboratorul de higienă a statului ce dirijează, face într'adevăr acte de filantropie, nu de speculă.

La aceste aserțiuni răspundem :

1) *Necuviincios* a fost și este doctorul Mezincescu care și-a permis să loveasc că în noi acuzîndu-ne că în unire cu medicul șef al orașului complotăm la *frauda* contra populațiunei sărace și suferinde.

In ceea ce privește faptul, că am fi ocolit cu bună știință chestia pusă în discuție de d sa, este cu totul neînțeles, căci pe lîngă că nu am ocolit nimic, din contra am demonstrat că erau un *neadevăr* afirmațiunile sale în chestia intrunirilor noastre, care nu am făcut decît să decidem intrarea in legalitate.

3) Relativ la Laboratorul de higienă a Statului, ținem să fie bine știut că d rul Mezincescu acolo nu este de cît un funcționar plătit de stat și că acea instituție este creată cu scop didactic și științific, care să aducă servicii publice *numai gratuite*, fîndcă nici într'o țară civilizată, o astfel de instituție creată cu scopul de mai sus, nu poate servi și pentru speculă personală ; tot așa cum pe mesele de operație a spitalelor, operatorul înconjurat de ajutoarele și studenții săi, face știință și nu speculă.

Cum poate dar d-rul Mezincescu crede că este filantrop și nu speculant, cînd în laboratorul de higienă al „statului" încasează taxe de cîte 40—50 lei pentru o analiză de sînge, ceea ce în alte părți specialiștii pentru analize de felul acesta făcute în laboratorile lor personale încasează cel mult 10 până la 15 lei.

Credem dar bine stabilit că d-rul Mezincescu, este cel ce a comis necuvințe, iar nu noi.

Farmaciștii diriginți din Iași

❑ In ziua de 8 Ianuarie, se va efectua alegerea consiliului comunal, al comunei rurale Voinești,

❑ **De la consiliul comunal.**—Consiliul comunal întrunit ieri, după ce a amînat din nou discuția privitoare la înființarea unui corp de pompieri comunali, a însărcinat pe primar. să trateze cu inginerul Ionescu, și cu d. Reineke, în privința proceselor, intentate de aceștia comunei și prin care primul cere un onorariu de 3000 lei, pentru că a încercat tuburile de apă, la presiune și al doilea 8000 lei, pentrucă i s'a stricat o cișmea, din lăuntru fabricei de bere, cișmea ce o prevede în baza unor hrisoave.

La sfîrșitul ședinței, primarul a adus la cunoștiniă, că o doamnă foarte bogată din Iași, i-a propus să facă, să planteze pe socoteala ei, mai multe locuri virane din Iași, pentru a le transforma în grădini.

❑ **Judiciare.** — Numitul Dumitru Michalopol fost funcționar la Prefectura de județ, inculpat că ar fi comis mai multe falsuri la Prefectură, a fost înaintat azi cabinetului II de instrucție.

— Numitul Vasile Plugaru a fost trimes azi, în judecata curței cu juri din Neamț, pentru că a aplicat lovituri, care au cauzat moartea lui Gh. Chiper.

— Camera de acuzare a pus în libertate provizorie, pe o garanție de 100 lei, pe numitul Ion G. Pândașul, inculpat pentru furt simplu.

Telegrame

TRIBUNALELE ȘI CONSTITUȚIONALITATEA LEGILOR

Bucureș'i.—In cercurile politice, se discută cu aprindere chestia de a ști, dacă justiția are dreptul de a se pronunța asupra constituționalității legilor.

La Banca Națională

București. — D. Jacques Negruți a fost numit cenzor, iar d. Henri Catargi, a fost reales director, la Banca Națională.

INTRUNIREA ACȚIONARILOR

Bucureș'i.—Astă-zi la orele 9 seara, are loc, în sala Liedertafel, o întrunire a acționarilor societății tramvaiului, pentru a lua o atitudine, față cu noua lege.

O INMORMÎNTARE

Bucureș'i.—Ceremonia înmormîntărei remășițelor pămînteș ti ale regretatei d-ne Irina Marghiloman, a avut loc azi, la orele 1 după amează.

ATENTATUL DIN SALONIC

Salonic.—Cazarma corpului de gardă a jandarmeriei de lîngă Istip a fost distrusă cu bombe de dinamită. Nu se știe dacă sunt răniți. Intărîtarea crește din nou la Istip și în împrejurimi.

ACCIDENTUL DIN GALAȚI

Galați. — O mare nenorocire s'a întîmplat pe lacul Brateș.

Zece pescari ruși, trecînd lacul, ghiața s'a spart și unul din ei s'a înecat. Un altul a fost scos, însă grav rănit.

Incendiul de la Otelul Continental

Bucureș ti. — Un incendiu a isbucnit aseară, la otelul Continental, în sala în care se află motorul electric.

Incendiul a putut fi însă repede localizat.

ALEGERI PARȚIALE

Bucureș'i.—Pentru locul vacant din Mehedinți, în afară de candidatul oficial guvernamental, vor mai candida ca independenți, d-nii C. Rădulescu și Nicu Cernătescu.

Presa străină și afacerea Tramvaiului

Viena.—Unele ziare de aci se ocupă de lupta politică, încinsă în jurul chestiei tramvaiului din Bucureș ti.

Inchiderea băncei Romei

Constantinopol.—Din ordinul guvernului, sucursala băncei Romei de aici, a fost închisă.

Intervenția Angliei

Constantinopol.—După Akdam, Anglia a promis că va interveni contra capturărei vasului Kap sunt care aparține cruciei roșii.

Executări în Persia

Talbris.—Doi agenți și cinci alte persoane au fost executate eri din cauza atacului făcut contra trupelor ruse.

Spionajul în Turcia

Constantinopol.—Memdoh, funcționar la arhivele marelui vizir a fost arestat sub inculparea de a fi abuzat de secretele documentelor.

Această arestare e în legătură cu acea a altor doi funcționari de la ministerul de externe.

Revoluția din Cbina

Shanghai.—Trei crucișătoare revoluționare au sosit la Cifu spre a servi de bază atacurilor contra Chinei septenbrionale.

IN VEDEREA SF. SARBATORI

Cunoscutul magazin de MANUFACTURĂ și GALANTERIE

„La PARADIS"

A pus în vînzare, cu prețuri foarte reduse, un mare asortiment de articole fine, precum : **Catifele, Corsete, Jupone, Bluze, Matinele, Gente moderne, Ercharfe de teatru, Ciorapi, Mănuși, Batiste. Garnituri de rochii și furnituri de croitorie, etc.**

Deci, onor. clientelă, nu uitați „Paradisul" să vizitați.

Cu stimă

„LA PARADIS"

vis-à-vis Ad-ția Financiară

Petru Al. Pogonat

DOCTOR IN DREPT

AVOCAT

— Iași Str. Muzelor No. 13 —

AȚI AUZIT DOAMNELOR?

LA MARELE MAGAZIN DE MANUFACTURĂ ȘI GALANTERIE

La GLOBUL VERDE

NATHAN ALBRECHT & Co.

Strada Cuza Vodă (foastă Golia)

S'a pus în vînzare cu ocazia sărbătorilor, un mare asortiment de stofe de rochii și bluze, cît și un mare stock de șolduri, a căror scăzămînt de prețuri întrece așteptarea.

Deci onor. clientelă a Iașului, trebue se cumpere cadouri de serbători numai de la „Magazinul Globul Verde".

15,000 Decalitri *Vin nou de vînzare la moșia Stinca. Se vinde și în detaliu minimum 1 Vas.*

Prețul fix 7 lei Decalitru.

A se adresa d lui LEO POPPER Iași.

In penetenciarul Iași *se repară ori ce scaune și canapele așa zise de Manila precum și alte lucrări care depind de această branșă, sub comanda maestrului* **P. Mardare,** *cu preț foarte avantagios.*

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

SINGER ,66'

fiind cele mai bune
pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta

Matincuri

Sămbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b. Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

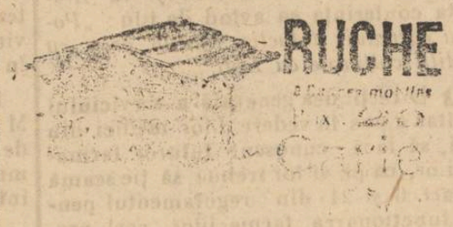

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameștecă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Cefralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 6 hapuri în doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sera. Nu trebue de a mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
LONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 8 f

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

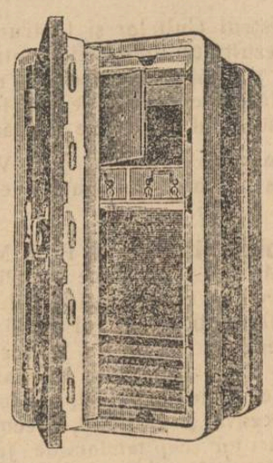

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

—ANGLIA—

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în 892 —

NOTE de MUZICA

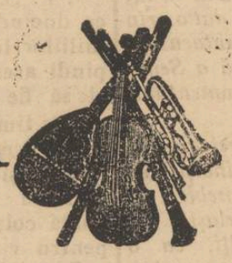

Instrumente muzicale și Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

---

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și trec pe la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17,

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1478—Vineri 23 Decembrie 1911

GUVERNUL IN AGONIE

Presa oficioasă ne vorbește de o *contracampanie* a guvernului. Astfel „Conservatorul“ organul autorizat al d-lui Carp, în numărul de ieri, spune că partidul guvernamental nu va sta cu mîinele încrucișate, față de campania opoziției, ci conștient de puterea sa, va porni în fața dușmanilor și va primi piept la piept lupta ce i-se oferă.

A doua zi după retragerea opoziției din parlament, toată lumea se întreba care va fi *atitudinea* guvernului față de situația dificilă ce i-au creiat'o d nii Take Ionescu și I. Brătianu. Și persoane din anturagiul șefului guvernului lasau a se înțelege, că ori cît de serios și de grav este actul opoziției și ori cît de violentă va fi campania, ce ea o va desfășura în țară și în Capitală, guvernul va pastra o atitudine absolut rezervată.

Era aceasta o tactică politică nelipsită de oare-care abilitate, care dacă nu dovedea conștienta pretinsei forțe a guvernului, dar cel puțin a respunderei sale.

Dar iată acum, că ziarele carpiste—și pînă și oficiosul „Conservatorul“—nu mai vorbesc de indiferența guvernului, bazată pe a tot închipuita sa puternicie—și nici măcar nu ne declară că nu mai în cazuri de mari dezordine sau turburări, guvernul va ști să'și facă datoria pentru a menține ordinea și liniștea publică. Ziarele guvernamentale ne vorbesc de o adevarată eșire în luptă a guvernului, cu opoziția, pentru a zădărnici ori ce acțiune de înfrîngere sau îndepartare a sa de la putere.

„Membrii parlamentului—spune *Conservatorul*—vor începe marea luptă în contra opoziției, chiar de astăzi și avantposturile lor vor lua *contact* cu inamicul, imediat.

Dl, Take Ionescu a voit bătălie — ei bine bătălie va avea.“

Ce înseamnă această declarație resboinică, din partea unui ziar, care trece de cel mai cumpătat și serios organ al guvernului?

Că nu ne găsim în fața numai a unei voinți hotărîte de a se menține la putere ori cît de grea îi este lupta de dus împotriva unei opoziții coalizate — ci chiar în fața unei hotărîri a guvernului de a răspunde acestei lupte prin luptă, de a lua deci însuși guvernul ofensiva pentru a împedica succesul opoziției.

Prin urmare la actul de legitimă provocațiune a partidelor cartelate — guvernul respunde printr'o provocațiune categorică și vorbește opoziției că—primește lupta în toate manifestările ei și cu toate urmările ei.

Acum suntem perfect edificați de situația guvernului. Declarațiile din ziarele sale, ne-au risipit și ultimele resturi de îndoială ce mai aveam, cu privire la durata guvernărei sale.

Putem să afirmăm, că pentru noi guvernul se poate considera ca sfîrșit și că opoziția nu va avea de dus luptă prea lungă în potriva lui. De la prima ciocnire, guvernul se va prăvăli de la putere, avîndu-și de acum pregătit totul pentru plecare.

Căci un guvern, care tot mai nădăjduește de a sta la putere, nu răspunde astfel opoziției și nu se angajează la luptă pe strade. Cînd guvernul declară însă, că va eși în stradă—că va ține piept mișcărei opoziției și că 'și va ciocni armata sa, cu cea dușmană, un asemenea guvern, este de astăzi pierdut.

Explicațiunea acestei atitudini a d lui Carp, noi o găsim în situația sa cu totul sdruncinată la Palat. Șeful guvernului nu mai poate compta din ziua retragerei opoziției din parlament, de cît numai pe propriile sale forțe. Creditul moral al Regelui i-u fost complect închis.

Și ne mai găsind forță de resistență, de Sus—d. Carp și-a scoborît privirea în jos, la masele flămînde și disperate ale bugetelor, la drojdia, imorală și decăzută, a stradelor — și cu această adunătură de lihniți și mercenari desperați, declară prin presă că'și constitue armata și o pune în linii de avantposturi pentru a se bate cu opoziția.

Ei bine—să poftească! Noi regretăm că opoziția, din cauza sfintelor sărbători a fixat tocmai ziua de 8 Ianuarie pentru prima ei ciocnire cu guvernul.

Dacă e vorba de dat lupta piept la piept, cu armata d-lui Margh loman, armata ce și-o pregătește tot prin aceleași mijloace, cum a pregătit armata sa electorală, este pacat să dai termen așa de îndepartat pentru luptă. A doua zi de le retragerea din parlament, opoziția ar fi putut să scoboare guvernul cu mercenarii săi în stradă, pentru ca să se sfîrșească cu ei, cu un moment mai de vreme.

Știm că d. Marghiloman, a declarat în plin public, că de va ști că cheltuește din averea sa un alt milion, cît a cheltuit în alegeri — și tot nu se va lăsa să fie răsturnat de la putere, fără bătălie crîncenă și vărsări de sînge;—că la întrunirile publice ale opoziției va opune întrunirile publice ale guvernului;—că la manifestările pe stradă ale partizanilor opoziției, va opune manifestațiile partizanilor fondurilor statului și ale pungei sale—și că la provocațiunile și ciocnirile adversarilor săi va răspunde prin provocațiune și ciocnire violentă.

Acest plan de rezistență al d-lui Marghiloman, e desvăluit acum de presa sa—și noi suntem acum complect lămuriți asupra situației:

Guvernul a întrat în agonie, iubiți cititori și pregătiți vă să-i ziceți în curînd creștinescul:

„D-zeu să'l ierte!“

Vespasian I. Pella

Nemuritorul la Banca Națională

Dacă este adevărat că toate drumurile duc la Roma, ni se pare că trebuie să fie drum cu totul impracticabil—acela ce duce pe cineva de sub Cupolă la—Banca Națională.

Președintele corpului doct al Nemuritorilor a fost numit, și a primit să fie cenzor la Banca Națională, devenind astfel, alături de industriaș al științei, al literelor, al Frumosului, funcționar în cetatea industriei banilor.

Domnul Iacob Negruzzi, noul cenzor al Băncii Naționale, una din instituțiile atinse de fierul roșu al d lui Carp, părea dedat numai afacerilor ideale de sub Cupolă.

Junimist veritabil, de dată veche, victima lui Hajdeu cînd cu înscenarea far sei poesiei lui Geibler—d. Negruzzi făcuse, în vremuri, și politică, avînd fieful său la Iași; dar se lasase și de politică și de articolele semnate Bebe. spre a deveni cu fieful în Academia Romînă, al căreia președinte este de cîți va ani.

Domnul Negruzzi se mulțumea să-și vadă rudele asigurate, pentru moment în dulciurile aristocrației budgetare; un nepot prefect, un altul deputat, un al treilea delegat cu onoruri din partea Suveranului—d Iacob Negruzzi era cu totul radios de toate aceste succese altruiste și le complecta cu mulțumirea sufletească de a fi, după secretarul perpetuu al Academiei, cea mai însemnată personalitate a adunării savanților.

Un an aproape împlinit, un an negru de la ivirea junimizmului la treburile statului, d. Negruzzi se mulțumea cu decizia altruistă: „totul pentru nepoți, nimic pentru mine“.

Iar cînd să se isprăvească primul an negru și de teamă că să nu-i vie și perechea, d. Negruzzi, milionar ca avere, s'a dedat la visuri mai practice și a coborît calea Victoriei, de unde este sediul Academiei, pentru a se opri la acea Bancă Națională a Brătienilor, acea instituție a democrației budgetare, în care fruntași și savanți junimiști, ca d. Negruzzi, întru cu mare plăcere, spre a ieși cu multă amărăciune.

Nu știm dacă și Academia franceză, Institutul Franței sau Academia din Berlin, furnisează cenzori Băncii Franției, lui Comptoir National sau lui Reichsbank. Trebuie să admitem că nu, fiind-că ni se pare că trebuie să existe o incompatibilitate de delicateță între aristocrația științei și învărtitura de bani, între știință și camătă.

D'ar n'avem nevoie să trecem fruntariile.

Este interesant, pentru încercările desperate de asanare, la care se dedau junimiștii, să constatăm că ei dau asalt la instituțiile liberale cu nemuritorii lor de la Academie; că violează pactul fondamental cu legendara nepăsare, caracteristică ciocoiului, caracteristică, mai ales, ciocoilor purceși din vechiile ciocoilor—spre a asigura venituri comode la de al de Pascal Toncescu....

Cazul Frunzianescu

— Ce devine un studiu patologic, cînd este descris de un profan —

D. N. Filipescu, înainte de a reapărea, dup' un lung relache, pe barcadele politice, a încercat să facă, plictisit, probabil, de situația politică, o expertiză medicală, referitoare la un caz de rătăcire mintală. Acea expertiză d. Filipescu, ca ministru de războiu, a comunicat'o sub formă de ordin ministerial, comandantului marinei din Galați, iar apoi, probabil pentru ca lumea să știe că Romînia posedă, fără să știe, un mic Charcot—d. Filipescu și-a publicat ordinul-expertiză în *Monitor*, de și *Monitorul* nu obișnuește să publice studii patologice, nici miniștrii nu obișnuesc să-și publice ordinele confidențiale.

Incercarea medicală a d-lui Filipescu privea pe comandorul Frunzianescu, pe care d. ministru de războiu l-a expertizat „atins de obsesia Anuarului“, precum d. Marghiloman, amicul d-lui Filipescu, este atins de obsesiile șefiei partidului conservator, tramvaiului și corupției.

Dar dacă d. Marghiloman este lasat în libertate, d. Frunzianescu, expertizat grav bolnav de un profan în ale medicinei, a fost trimis în judecata a cinci medici cari să-l judece și să-l condamne fiindcă este bolnav, ceea ce dovedește că boala a ajuns de domeniul și de competința condicei penale.

Din cinci judecători—trei au spus că Frunzianescu este bolnav, atins de obsesia Anuarului, „boală nenorocită, care a ajuns epidemică în armată“, iar doi au spus, că este sănătos. In urmă tuscinci au recomandat pe Frunzianescu clemenții regale — spre a fi grațiat și, deci, reîntegrat în armată.

Am fi dorit, în interesul prestigiului armatei, ca un consiliu militar, compus d'intr'un general și cinci coloneli, să fi fost mai independent, mai independent, spre pildă, de cît, la civili, consiliul superior al magistraturii.

Fiindcă, dacă operațiile cu totul josnice ale consiliului magistraturei, descurajează pe magistrați, decizii ca aceea de la Galați, ar putea descuraja pe militari.

Un general si cinci coloneli ar fi putut spune, ar fi trebuit să spună: noi nu suntem medici ca să facem contra expertiza ordinului medical al ministrului. Judecătorii d-lui Frunzianescu n'au avut, însă, nici un fel de curaj: n'au avut curajul să-l condamne, n'au avut curajul să-l achite.

Și fiindcă consiliul, din mustrare de cuget, a făcut apel la clemența regală, credem că Regele va face un frumos dar armatei, de anul nou, redîndu-i pe d. Frunzianescu, care nu trebue să se aleagă cu existența sfărîmată fiindcă d. Filipescu a ajuns critic de boli mintale—redînd gradul lui Frunzianescu, pentru a nu introduce în armată instituții mercantile—cum este pentru civili, consiliul magistraturii.

Regele va grația pe Frunzianescu.

Activitatea unui om politic

Activitatea oamenilor politici este de domeniu public, fie-care cetățean are dreptul a critica faptele ori-cărui om politie, sub singura condiție ca critica să fie obiectivă, punînd în evidență cu dreptate, meritul, resultînd din faptele fiecăruia.

Cu aceste premise, să criticăm cu toată indulgența, activitatea omului politic, a omului public, care se numește Dimitrie A. Grecianu.

Mulți tăgăduesc d-lui Grecianu, calitatea de om politic; tagada se razimă pe calitățile intelectuale ale d-lui Grecianu. Noi, fiindcă suntem din categoria criticei obiective, acordăm d-lui Grecianu, calitatea de om politic, recunoaștem că sub punctul de vedere al intelectului, nu spre cinstea Iașului, dar în fine, recunoaștem d lui Grecianu a această calitate.

D. Grecianu, ca om politic, cată să fie privit din 3 puncte de vedere:

a) Șef de partid în a doua capitală;

b) Membru al parlamentului, rîdicat la demnitatea de vice-președinte al Camerei; și,

c) Primar al Iașului.

Ne vom permite a critica activitatea d-lui D. A. Grecianu, om politic, din aceste trei prea importante puncte de vedere.

Cetățenii Iașului să bage bine de samă, că e vorba de activitatea unui om politic, care ține în mîinele lui și interesele și demnitatea Iașului.

Să vedem.

Pe d. D. A. Grecianu, ca sef de partid: In această direcțiune d-sa s'a ilustrat ca cel mai cinic om, în a exploata politiceste nevoile alegătorilor. Amenințarea și ademenirea, au fost armele de predilecție în luptele politice ale d-lui Grecianu.

N'a respectat nimic, nici demnitatea Personală a omului, nici prestigiul instituțiilor publice. A încurajat înclinările de conștiință, a pescuit transfugi, pe cari i a cocoțat și chiar acolo unde nu se cuvenea.

Dar nimic n'a apărut pînă acum la lumina zilei, din calitățile sefului la dispoziția țarei ori a Iașului. D-lui Grecianu, îi lipseste darul cuvîntului; îi lipsește talentul scrisului; îi lipsește calitatea concepției, a cugetărei. In parlament s'au discutat chestii grave, a vorbit Pascal Toncescu, a vorbit chiar și Popovici-Răcăciune, dar a tăcut d. Grecianu.

Dl. Grecianu ie filologul tăcerei, prin absența gîndirei.

Privind activitatea de șef și om politic a d-lui Grecianu, ne amintește de un fapt petrecut la o școală primară rurală, între o mamă, care venisă la școală să întrebe pe învățător, cum îi merge odrasla cu scoala, adecă, cu cartea. La care, învățătorul i-a răspuns: Femee, fiul d-tale ie cel mai bun școlar, dar să știi, că a ceti pe carte, nu prea poate. A scrie, nu prea știe. Iar la lecțiile pe de rost, e cam prost.

Iată activitatea șefului de partid a Iașului, și membru al parlamentului: nu are darul cuvîntului, nu are talentul scrisului, nu are calitatea gîndirei. Să vedem acum, care ie activitatea d lui Grecianu, ca Primar.

Vre-o concepție oarecare financiară, care să înlesnească comunei, noi lucrări de pavare, organizarea serviciului de curățire, întinderea rețelei de canalizare, lucrări de absolută necesitate pentru higiena, salubritatea orașului, n'au apărut pînă acuma la lumina zilei.

Ie naturală deci întrebarea: Care ie activitatea Primarului Iașilor? Care ie activitatea șefului conservatorilor din Iași? Care ie activitatea d lui Dimitrie A. Grecianu, om politic, ajuns șef de partid în orașul inteligenței și c lturei?

Activitatea d lui Grecianu, se mărginește la rîdicarea d lui I. Martinescu la rangul de consilier comunal și a d lui Cerchez la acea de președinte al Camerei de Comerț.

Avea dreptate învățătorul rural, cînd spunea mamei măhnite: Fiul d-tale ie bun băiat, dară, a ceti pe carte nu prea poate, a scrie nu prea stie, iar la lecțiile pe de rost, e foarte prost.

Măhnirea mamei a trecut la cetățenii Iașului, cînd se gîndesc la actualul lor Primar.

Cetățean

OAMENI ȘI LUCRURI

IN JURUL UNUI EROU

In una din zilele aceste sosi la redacțiunea ziarului o cartă postală pe care o redăm aci în întregime. Am dori chiar ca zețarii — pedanți în ale autografiei—să nu facă nici-o îndreptare în text:

Domnule,

Cetind în Opinia din 16 | 12 am găsit un capitol unde spune despre eroicul Gr. Ioan și m'am mirat f. mult nu numai eu, ci o lume întreagă cum poți scri o așa de mare minciună: cum că nu e însuși el, care a luat steagul: ci un altul care i la dat lui, cum se putea așa ceva chiar d-ta să fi fost acela, l ai fi dat altuia?

Costache din Iași

...Vehemența pe care anonimul vrea s'o pună, cu ori-ce pret, în scrisul său dovedește numai că e la mijloc o convingere sinceră. Decît, cetățeanul — în care presupunem un veteran, poate un fost camarad de arme al eroului Grigore Ioan—a greșit... adresa.

Noi n'am negat valoarea militară a zisului veteran, ci am reprodus—într'o notiță literară — părerea unui vechiu militar superior, după care isprava atribuită lui Gr. Ioan ar fi mai mult decît îndoelnică. E un militar care a luptat în răsboiul de la 1877, care a văzut oamenii și lucrurile de aproape și care, în deceniile ce s'au scurs de atunci încoace, presupunem că s'a edificat tot mai mult în istoria militară a războiului pentru independență. Și ne-am mulțumit numai a atrage luarea aminte că e cel puțin straniu ca asupra unui epizod istoric contemporan să domnească în opinia publică două păreri atît de contrarii.

Mărturisim că povestirea publicată de „Universul“ în ajun de a se deschide în coloanele acestui ziar colecta națională nu ne a inspirat *toată* încrederea. E prea de... cinematograf, par'că și ni s'a părut că prea repede i-a făcut Grigore Ion... harcea-parcea pe acei nefericiți ofițeri turci, purtători ai fanionului cu simbolul semi-lunei zugrăvit pe el.

Dar dacă au contemporanii dovezi sigure, izvoare și documente netăgăduite,—să se dee la lumină, pentru ca să nu vedem alcătuindu-se două... tabere beligerante în jurul gloriei acelui simpatic veteran ploeștean. Istoria mai veche are destule fapte nesigure pe cari însă suntem obligați a le crede, impuse prin manualele oficiale.

Pînă la lămurirea deplină a rolului jucat de Gr. Ioan în războiul de la Griviița libertatea de a crede și de a nu crede în eroismul lui — e deplină.

Rodion

Diferențe în viața școlară

Am pomenit de curînd despre recenta broșură, în care d. M. Cădere își publică raportul asupra școlilor normale, secundare și comerciale, vizitate de d-sa în Germania și Elveția.

In afară de generalitățile pe cari le am subliniat, vom mai pune în evidență unele trăsături caracteristice din viața școlilor acelora, în comparație cu starea lucrurilor de la noi.

„Sunt fapte instructive dintre cari unele ne pot părea surprinzătoare. Așa, bună oară, în ce privește programele analitice și orariile. In anii mai din urmă, mai cu seamă, domnește la noi o tendință tot mai mare de simplificare, de ușurare a studiilor prin împuținarea oarelor de clasă, prin o alternare tot mai „plăcută“ a obiectelor. Cu toate aceste nu peste tot pare a domni, în centrele culturale apusene, convingerea că în normele de mai sus stă mîntuirea și idealul.

„Nici în Saxonia, nici în Bavaria, nici în diferitele cantoane elvețiene ce am vizitat, n'am găsit programe analitice în senzul programelor noastre liceale. Programele de studii, zise analitice, cuprind în termeni cît se poate de generali materia repartizată pe clase și cu indicarea numărului de ore săptămînal pentru fiecare studiu și clasă. Nicăieri n'am găsit indicat în ce număr de lecțiuni trebue tratat un anumit capitol din ori ce studiu ar fi.

„...In diferitele școli secundare din Saxonia și Bavaria numărul orelor de studiu zilnic în prima clasă este de minimum 5, maximum 7 lecții, toate obligatorii; cea mai ușoară zi de clasă pentru elevi, am găsit-o cu următoarea distribuire: „franceza, germana, desemn, geografie, canto“.

In schimb clasele superioare sunt mai încărcate, — pînă la 9 lecțiuni zilnic. Cea mai ușoară zi e „Marți cu: „istoria, latina, matematica, franceza, fizica“ și cea mai grea e Luni cu: „religia, engleza, chimia, franceza, germana (a. m.); „latina, matematica, cor, gimnastica (p. m)“.

La școlile normale orarul este și mai încărcat; așa în Dresden am găsit numai 6 lecțiuni, obișnuit au loc 7, 8 și chiar 9 lecțiuni zilnic. Același lucru la școala normală de la Küssnacht, lîngă Zürich, unde am găsit și 10 lecțiuni zilnic, de ex.: geografia, gimnastica, matematica (2 ore); cor, l. germană (2 ore), violina sau piano. De asemenea la școala normală din Lausanne au loc zilnic 4—9 lecțiuni, de pildă: instrucția civică, l. germana, chimia, comptabilitate (a. m.); zoologia, caligrafia, cîntul, germana, violina, — adică 6 obiecte principale și 3 dexterități într'o singură zi.

Minunate și uneori uimitoare lucruri povestește autorul broșurei, despre ordinea și curățenia ce domnește în localurile școlare, despre urmările bunei educațiuni în familie — ceea ce ușurează pare-se foarte mult misiunea dascălilor — iar de aci izvorește și o serie de alte... avantagii.

„Acestei educații sănătoase se datorește — între altele — și faptul care m'a surprins, de-a găsi în Elveția școli nor-

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

male și comerciale, în cari școlari și școlărițe între 15 și 20 de ani, își fac studiile pe aceleași bănci, fără nici un preludiș; căci acești tineri nici măcar nu „flirtează" după cum m'au asigurat directorii și profesorii acelor școli.

*

Cerințele tot mai mari ale studiului au impus nu numai mai multe ore de învățămînt zilnic, dar și o scurtare a vacanțelor. Așa, în Saxonia, vacanța durează, vara, de la 14 Iulie pînă la 15 August, dar mai este o vacanță de două săptămîni la începutul lui Octombrie.

Clasele încep vara la 7 dimineața, iar pe alocurea chiar tot timpul anului. In multe părți cataloagele au dispărut, odată cu teroarea notelor cotidiane. In schimb pretutindeni există examene de sfîrșit de an, cu delegați din partea ministerului și ai municipalității.

Dar în atari împrejurări, se înțelege, că corpul profesoral trebue să fie un element important între toate.

„Nivelul cultural al profesorilor secundari germani — scrie d. Cădere — și elvețieni este destul de ridicat. In deosebi simți îndată că fiecare e pătruns de cultura pedagogică, crea ce nici nu trebue să ne surprindă în aceste țări premergătoare la învățămînt și unde literatura pedagogică e atît de răspîndită și la îndămîna tuturor, ca și ziarele. Judecați însă numai după activitatea din clasă, nu găsești la profesorul german ori elvețian — spre deosebire de acel romîn — de cît numai o pregătire pedagogică mai intensă, care se traduce prin o mai mare unitormitate în metodele de predare, care face munca profesorilor, în școală, mai concordantă și prin o chibzuită întrebuințare a timpului.

Incolo, meșteșugul dăscălesc se datorește numai firii omenești.

Mi-a fost lesne să întîlnesc tot felul de specimene de profesori, căci am căutat să asist nu numai la profesorii ce mi se recomandau Rectori și Directori; ca și la acei pe cari evitau — fără îndoială cu intenție — de a mi-i recomanda.

„..La o școală normală din Dresden unii profesori s'au sustras curiozității mele „regretînd" că „lecțiunea aceasta a avut loc deja, prin o schimbare de orar".

In toate celelalte școli nu mi s'a refuzat nici o asistență și am avut ocazia să văd și situații neplăcute; așa un tînăr profesor (Lehrer) la unul din cele mai cunoscute licee din Dresden s'a încurcat rău de tot lecția întreagă cu legea Boyle-Mariotte, pe care n'a putut s'o scoată la capăt; încît m'am simțit foarte stingherit și am regretat curiozitatea mea, cînd a fost nevoit să se scuze, la sfîrșitul lecțiunii. E ușor de înțeles starea de nedisciplină a clasei față de încurcătura lui. La alt gymnazium din München, un tînăr profesor nu știa cum să închidă într'un tub de sticlă niște sodiu topit într'un curent de hidrogen; ori la Fribourg un profesor de chimie care citea lecția în clasă de pe enormul tratat al lui Troost, părăsit de mult chiar în Franța".

*

Toate aceste detalii picante n'ar trebui însă să bucure prea mult pe nechemații noștri. Nivelul general al școalei — judecînd după observațiile înregistrate în raportul d-lui Cădere — e mult mai ridicat în Apus de cît la noi. Nici n'ar fi de așteptat să fie altfel și nimeni nu încumetează să ceară țărilor cu cultură recentă ceea ce se vede în centrele celei mai vechi culturi. **As.**

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Lupta dintre romîni și ruteni

Rutenii iau poziție contra Romînilor.— Acuzări neintemeiate,—Mișcarea între Romîni.—Originea Răzeșilor. Protestul Romînilor.

Cernăuți 20 Decembrie.—In cercurile romînești din Bucovina și mai cu seamă în rîndurile răzeșilor a produs o indignare enormă, atitudinea deputaților ruteni, contra romînilor, manifestată într'o consfătuire recentă, din Cernăuți.

In urma acestei consfătuiri, rutenii au început a răspîndi prin presa lor, versiuni false asupra aspirațiunilor romînilor, versiuni cari sunt menite a-i arăta pe aceștia ca pe unii cari propagă idei iredentiste, ca pe unii, cari introduc desordine în rîndurile popoarelor autohtone, etc. Acestea toate pentru simplul motiv că, Romînii nu vor să se mai lese seduși de periculoșii agenți ucraini și cer mereu școli romînești în acele comune unde ele lipsesc, pentru că cer recunoașterea limbei romînești—pe la autorități, așa după cum le garantează constituția—, pentru că cer despărțirea bisericei de ruteni—cari contestă romînilor dreptul de a beneficia din averea lăsată de domnii și boierii Moldovei, cu menirea expresă de a le servi, ca mijloc de a și susține demnitatea națională și culturală—și în fine pentru că acei romîni, a căror conștiință a fost întunecată de emigranți galițieni, s'a deșteptat și nu mai vor să vorbească o limbă încîlcită, care le este străină. Pentru toate acestea, rutenii acuză pe romîni de „iredentiști", de „agresivi".

Fiind lăsați multă vreme în pace, rutenii se deprinsese cu gîndul și aveau convingerea, că ei într'adevăr sunt chemați a stăpîni în Bucovina. Romînii pînă nu de mult, nu făceau față de neruşinarea ucraină alta decît se bociau, constatînd progresarea încălcării teritoriului romînesc. A început însă de cîți-va ani, și mai ales în cel din urmă o redeșteptare activă, care promite roade frumoase, romînii se plîng mai puțin și înaintează mai mult, pe calea națională.

Ingroziți de schimbarea tacticei romînilor, rutenii s'au pus din nou la lucru. Numai că lupta lor se deosebește foarte mult de cea a romînilor.

Pe cînd aceștia merg pe calea luminării poporului care, convingîndu-se că au fost înșelați, începe a se lepăda de falșii săi prieteni, reîntorcîndu-se la matcă, cei dintîiu recurg la arma specifică a barbarului: ciomagul și calomnia!

Față de astfel de argumente, romînii au ieșit din rezervă, și zilele acestia răzeșii și mazilii din Bucovina, acești viteji oșteni de ai marilor voivozi Moldoveni, acești bravi grăiniceri de la motoarele țării care pentru că s'au luptat romînește cu leșii și tatarii și cu toți dușmanii care își aruncau privirea nesățoasă asupra țării, au căpătat denumirea de „mazili" și „răzeși", au ținut zilele acestea o impozantă întrunire de protest în Cernăuți, contra uneltirilor rutene, unde s'a votat următoarea moțiune:

„Noi Mazilii și Răzeșii din toate părțile țării, adunați cu prilejul unei adunări generale la Cernăuți, protestăm contra afirmării deputaților ruteni, întruniți mai dăunăzi într'o adunare, că Romînii ar face invaziune în terttorul rutean, avînd în vedere satele răzeșești care se deșteaptă din slavism.

Noi Mazilii și Răzeșii, conștienți de originea noastră romînească, voim să trăim și să ne manifestăm ca Romîni, un drept care ne compete pe temeiul legilor fundamentale și cerem cu hotărîre să ni se dee înapoi limba romînească, care singură ne asigură propășirea noastră culturală și care ni s'a răpit fără nici un drept, din școlele noastre.

„Protestăm contra cererii deputaților ruteni, ca cîrmuirea să ne asuprească pe noi în mișcarea noastră culturală de hatîrul lor și o înfierăm ca un atentat la dreptul nostru. Noi respectăm drepturile naționale ale altor neamuri, dar cerem să fie respectate și drepturile noastre".

Acum încep să se convingă și acei romîni, cari mai credeau în sinceritatea rutenilor, că ori-ce cooperare cu aceștia e imposibilă și că datoria fiecărui romîn este, să combată cu ultima energie o unire cu rutenii, cari au pierdut ori ce simț de dreptate și omenie.

Acum, mai mult ca ori cînd, împrejurările cer ca romînii să-și stringă rîndurile în jurul unui singur drapel, să-și dea mîna frățește și cu puteri unite să lupte pentru susținerea drepturilor lor, cîștigate cu mari sacrificii de strămoși.

Dar... cel ce scrie aceste rînduri cunoaște foarte bine situația, și știe că orice împăcare între romîni e exclusă și că toate aceste idei frumoase sunt din nefericire, irealizabile.

Dar, cine știe, poate simțul național îi va chema pe frați la datorie, în fața primejdiei, și că se vor mai găsi destui romîni, cari să apere cu vitejie ultima rămășiță de romînism: biserica și școala.

Gama.

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specialist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

CONFERINȚA

D-LUI GH. GHIBĂNESCU

Cercul didactic din Iași a avut Mercuri sara ședința sa săptămînală. Casierul Cercului a arătat că ședință de Cinematograf a produs venit bruto 622 lei, din care reducînd cheltuelile, a rămas în casa Cercului 4 8 lei.

D. Gh Ghibănescu a expus apoi subiectul conferinței sale, tratînd despre: *Poziția corpului didactic față cu un centru cu tradiții culturale ca Iașii.*

In partea întâia a cuvîntării, conferențiarul s'a întrodus cu cîteva noțiuni istorice asupra Iașilor, de cînd devin capitală, după capitularea lui Rareș Vodă la 1538. Concentrată fiind viața statului Moldovenesc în acest oraș timp de 300 de ani, de și n'avea situația geografică de mare capitală, fără apă, fără ieșire la mare, Iașii sat sfăceau cerințele politicei Turcești, fiind aproape de Bugeacul tătăresc și așezat pe drumul comercial al Tartariei și al Cafei. Toată viața politică a Moldovei aici s'a frămîntat, iar azi, această radiare de viață politică lipsește Iașilor, situația creată lui fiind alta.

In schimb, toate celelalte manifestări ale vieții culturale, economice, artistice ale Moldovei au rămas Iașilor. Aici avem încă din secl. al XVII o puternică manifestare religioasă, care atinge apogeul sub Vasile Lupul și Varlaam Mitropolitul, cu sinodul de la 1642, cînd a venit toată lumea ortodoxă ca să formuleze doctrina creștină ortodoxă. V. Lupul a fixat definitiv Capitala, cumpărînd cu un milion lei moștele sf Paraschiva de la Patriarhia Țarigradului.

Aici la Iași s'a deschis cea dintâi tipografie în care Varlaam n'a avut parte de a tipări toate traducerile sale de Evanghelie și Psaltire, ci numai *Cazania*. Aici am avut cele dintâi școli secundare, în colegiul Vasilian, mențiuut în tot secl. al XVIII, dar în o vădită decadență.

Tot secl. al XVII naște în Iași o literatură istorică în persoana Urecheștilor și a Costineșlilor, fără pereche în Muntenia. Tot aici se manifestă primele încercări estetice în poezie și arhitectură, care fac podoaba secl. al XVII.

Școala publică merge progresind în secol. al XVIII a prin înființarea scolilor din Mitropolie cu 3 grade de studii: moldovenește, slavonește și grecește; cu îngrijirea de a pregăti pe candidații la preoție; și școala în acest timp reprezinta o tradiție culturală, mențiinînd studiile slavone pentru rațiuni de divan, prin pregătirea a vestiți dascali ca Axinte Uricarul, Gh. Evloghie, polcovnicul Pavăl Debrici, Ioniță Stamati și alții.

Frămîntarea tuturor nevoilor culturale ale timpului aici în Iași s'a făcut și se poate dovedi că la noi cultura n'a fost numai un fapt de împrumut, ci o adaptare a nevoilor noastre. Noi am început cu Seminarul; am deschis apoi școala de inginerie hotarnică, iar învățămîntul pedagogic a evoluat așa de mult, că numai împrumut n'am făcut.

Pe acest teren Iașii a fost un centru de radiare culturalá în toată țara. Așa găsim Iașii în secol. al XIX-a cînd Veniamin Costachi și Gh. Lazăr se pun și organizează învățămîntul public: Seminarul 1803; Școala de inginerie 1813; teatrul 1817; școala primará de la Trei Erarhi 1828.

Școlile din Iași devin normative celorlalte orașe din țară și absolvenții de la Iași slujesc ca primii dascali în țară după 1832, cînd se deschid școlile împărătești, ducîndu-se de o potrivă și la țară ca și la oraș.

Cele întâi frămîntări de mișcare pedagogică în Iași se fac, cu Ion Alboteanu, 1844, cu Gh. Săulescu și Anton Velini, pedagog Herbartian din 1860.

Cu un învățămînt așa de vechiu și cu o evoluție așa de înceată și statornică, se întreabă care e chemarea actualului corp didactic Iașan?

Aici se întră în partea a 2-a a conferinței.

Corpul didactic din toate gradele în Iași numără 500 persoane, mai mult ca judecătorii dela toate tribunalele din țară.

Din acest corp avem 75 la sută femei în învățămîntul primar; 25 la sută în învățămîntul secundar și 3 la sută în învățămîntul superior, special și laboratorii.

Acest corp unit e o forță, și de la vlaga lui atîrnă ca să se mențină Iașilor centrul de radiare culturală în țară. Corpul didactic din Iași are datoria de a menține viu un patrimoniu așa de bogat și de scump inimei noastre; în fiecare din noi trebue să vibreze răspunderea situației sale, nu numai de a fi buni muncitori în ogorul școalei ca școala, dar a fi la nivelul mediului, unui oraș ca lașii, și a face să progreseze acest mediu cultural.

Școlile din Iași se bucură de o atmosferă didactică specială și superioară. Părerea aceasta n'o avem noi, ci o au alții despre noi, și a lor e mai dreaptă. Pentru a ne menținea trebue să fim conștienți de chemarea noastră. Nicăiri aiurea un Cerc didactic nu răspunde mai bine acestei înalte chemări, ca aici la Iași. Să căutăm a fi și astăzi un centru de radiare culturală și prin exteriorizarea muncii noastre.

Așa noi putem discuta aici pe larg dacă recrutarea pe viitor în corpul primar urban va da elemente mai la nivel cu mediu; netăgăduit că și institutorii și institutoarele viitoare, vor fi mai pe jos ca cele actuale cu cerințele mediului, în care au a trăi și profesa.

Corpul didactic Ieșan trebue să fie un centru de radiare în activitatea literară didactică. Pentru aceasta trebue mai multă libertate în mișcarea dascălului și mai multă inițiativă. *Metoda* de la Iași și *Învățătorul copiilor* a slujit zeci de ani în școala primară din țară ca un semn de o vădită mișcare pedagogică în Iași. Azi!... nimic,

In mișcarea economică corpul didactic din Iași a făcut minuni. Grație lui Darzeu, Iașii are azi o societate—un credit funciar rural—cu 8 milioane capital, din cei 25 lei strînși în o cutie de 5 bani în 1872!

Iar ca încheere conferențiarul exprimă dorința că ce spor moral nu s'ar da Cercului didactic din Iași, dacă el ar patrona o mare publicație periodică școlară, care să dea tonul în țară.

Membrii prezenți au acoperit cu îndelungate aplauze încheierea conferinței și a felicitat pe conferențiar de vederile drepte și întregi aduse în desvoltarea conferinței sale. **Rep.**

Litere-Științe-Arte

Altă gamă. —Sunt vre'o 2—3 ani de cînd ziarele junimiste mai.. literarizate—bună oară „Epoca"—nu mai conteniau cu atacurile în contra d lui Spiridon Popescu autorul schițelor publicate sub titlul „Moș Gheorghe la Expoziție".

Bucata era taxată drept „anarhistă" și decretată ca o lucrare fără vre-o valoare literară. De aceea ne surprinde să cetim în cel mai recent număr din „Săptămîna politică și literară"—oficiosul semi-literar junimist—următoarea notiță despre apărutul volum: „Moș Gheorghe":

„..Simplicitate și cunoaștere desăvîrșită a vieții și a sufletului țărănesc, imaginație bogată, stil limpede fără trudă de cuvinte alese și cizelare de fraze, mai mult realitatea în forma ei adevărată, constituie caracteristica operii d-lui Sp. Popescu,

Realizmul operii însă, uneori este exajerat cu voință de autor, pentru a nu se putea întrevede, nici măcar printre rînduri intenția delicată ce are de a da nu o bucată literară, ci sub înfățișarea literaturii, o pagină de viață socială.

D. Sp. Popescu e un artist, care nu poate, nu vrea să idealizeze viața eroilor săi, a mediului social din care au eșit și iată pentru ce trebuie să poarte aceiași proporție și pentru realizmul operii sale, pentru a rămîne un fin scriitor, care cunoaște bine sufletul țărănesc.

Altfel, poate fi un artist tendențios!"

In treacăt fie zis, d. Sp. Popescu scrie din ce în ce mai clar și mai simplu. Dovadă, cea mai nouă bucată „Diplomata din Vădeni" apărută în „Viața Romînească" numărul din urmă.

*

Prin unele ziare cotidiane se arată, că pseudonimul *Mefisto*—din „Flacăra"—nu aparține d-lui D. Anghel.

Mai simplu ar fi să se spună cui aparține și să se termine o discuțiune de prisos.

*

Se pare că ne-am înșelat afirmînd că pseudonimul Proletar din „Facla" aparține poetului T. Arghezi. Ni se afirmă că „Proletar" este iașan.

*

La Berlin se va executa în Februarie viitor, „Taina lui Christ", o tetrologie subt forma de oratorium, compusă din patru părți: nașterea, profețiile și moartea lui Christ.

Autorul ei e Félix Draeseke, în vrîstă de 77 ani, compozitorul marei „Simfonia tragică" și unul din amicii în viață ai lui Richard Wagner și Frantz Liszt.

*

Se afirmă că anunțata revistă bucureșteană „Chemarea" va fi chemată să stîngă... „Flacăra",

Aceasta ar fi menirea negativă, Să vedem ce va face mai pozitiv.

*

La Petersburg s'a deschis o școală de artă populară.

In tot cazul nu de mișcări populare. Asemenea intenții nu ar fi patronate de guvern, sub forma unei școli.

*

Unii critici pariziani se arată nemulțumiți de reluarea „Poveștirilor lui Hoffman" la Opera Comică.

...Să nu fie oare aceasta „vechitură" preferabilă multor noutăți muzicale franceze?

*

Dramaturgul german Max Reinhardt care se află acum la Londra, unde condițiile piesei „Minunea" la teatrul Olimpia, a încheiat un contrat cu Beerbohm-Tree, care va face un turneu în Romînia și Odesa împreună cu trupa sa de la Deutches Theater din Berlin, jucînd „Oreste".

*

Maurice Donnay, cunoscutul academician și dramaturg francez are intenția de a scrie drame în versuri. A scris poezii în tinerețe, ca ori ce literat. On revient toujours...

*

D rul Landouzy, decanul Facultății din Paris, cercetează de mulți ani, problema moștenirei tuberculozei.

Se credea că se moștenește numai dispoziția. El arată că luînd zămuri din organele puilor de mume tuberculoase pui care păreau sănătoși și injectîndu le la epuri de casă, le-a dat oftigă. Landouzy scoate încheerea că puii capătă de la mamă nu numai predispoziția, dar chiar și microbi în număr mic.

*

STRUNA ZILEI

EMINESCU APLICAT

„..D. N. Iorga n'a mai contenit cu laudele, la adresa „Opiniei" — afirmă „Evenimentul".

Suportînd cu ușurință
Și cu zîmbet a lui ură,
Laudele lui, de sigur
Ne-ar scîrbi, peste măsură.

INFORMAȚII

❑ **APEL.**—Toate persoanele care au cetit apelul Societății U. E. R. relativ la Orfanii Sfîntului Spiridon și se interesează de soarta acestor mici nenorociți, sunt rugate să iee parte la consfătuirea ce se va ține la școala „Oltea Doamna", Mercuri 28 Decembrie, orele două jumătate din zi.

p. *U. E. R.*
Tereza Strătilescu

❑ Ministerul instrucțiunei publice a trimes o circulară tuturor revizorilor școlari, prin care le face cunoscut că ministerul a hotărît următoarele, cu privire la notarea elevilor și elevelor de la școalele care au început cu întîrziere mai mare cursurile, din cauza epidemiilor.

„In cazul cînd elevii sau elevele n'au fost notate în răstimpul de recapitulare a materiei din clasa procedentă, notarea va începe din trimestrul al II-lea, iar media generală se va forma prin adunarea notelor din trimestrul II și III și împărțirea prin două".

❑ La ministerul de interne are loc astă-zi, Joi, o consfătuire a ministrului cu 16 prefecți de județ, privitoare la legea administrativă.

Intre cei 16 prefecți se află și acel al județului Iași. Ceilalți 16 prefecți au fost convocați pentru mîine, Vineri.

❑ O pensie de 153 lei lunar a fost recunoscută doamnei Basilia I. Grossi, văduva defunctului dr. I. Grossi, fost medic secundar la spitalul Spiridoniei din Galați.

❑ Comisia însărcinată cu scoaterea la pensie, din oficiu, a institutorilor și institutoarelor din Iași, va începe să lucreze în ziua de 16 Ianuarie, în o sală a Universității.

Comisia va fi prezidată de d inspector școlar C. Praja. Ca medici vor figura medicul primar al județului Iași și domnul dr. Augnst Müller.

❑ Țaranii subarendași ai moșiei Petroasa, din Basarabia, proprietatea Spiridoniei, refuză să plătească cîștiurile arendașului principal.

❑ In „Ordinea" de astă-zi „scrisorile din Iași se ocupă de: „Arta materializată—Criza abonamentelor teatrale—Clasele sociale iubitoare de acte—Clasele străine de ea—O comparație cu preutul—Amintiri de contemporani—Suggestiile unui poet—Un amrtor prozator—Arta într'o șandrama—Epoca de entuziasm—Problema stării de astă-zi.

❑ D-șoara Amalia Lărgeanu, a fost numită învățătoare la școala de fete din Tg. Frumos, în locul d nei Dugan Maria, aflată în concediu.

❑ In noul program de astă seară Joi 22 Decembrie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala Sidoli se cuprind între altele:

Lacul mihnirei, un excelent roman modern, cu o admirabilă și magistrală redare. O capod'operă cinematografică, care va lăsa adînci impresii spectatorilor.

Cerșetorul împarat, feerie pariziană înscenată la Chatelet.

Salinele din Sicilia, scene instructive filmenate după natură.

Junato, omul-caucic, scene artistice sportive.

Princc vrea să moștenească, scene comice cu simpaticul actor.

Jane Shore, o pagină din Istoria Scoției, splendide reconstituiri.

In noul program de Sîmbătă seara, reapare simpaticul actor parizian *Max Linder*, într'o proprie a sa creațiune comică.

Ultime INFORMAȚII

❑ Publicăm cu multă plăcere următoarea scrisoare a prietenului nostru d. Lascar Antoniu :

Domnule Director.

Fiindcă Opinia *de eri publică scrisoarea d lui Matei Cantacuzino, prin care confirmă, explică, rectifică și dezminte în același timp, declarațiunile ce mi le a făcut, cu privire la* „prostiile guvernului conservator; în chestia tramvaiului" *pro pria expresie a d lui M. B. Cantacuzino,—mă cred dator, ca unul ce v'am autorizat ca să reproduceți conversațiunea* publică *avută cu d. Cantacuzino, să vă asigur despre autenticitatea declarațiunilor pe care* Opinia *le a publicat, astfel după cum au fost făcute la s. III a trib. în prezența și auzul d lui dr. Ilie Stroici.*

Dacă, însă, d. M. B. Cantacuzino, revine astăzi asupra seriozității cu care mi-a vorbit și afirmă, probabil ca o slabă explicație numai, față de corelegionarii d sale politici, că declarațiunile în chestiune au fost făcute în formă glumeață, nu pot avea vina că nu am sezisat neseriozitatea politică în declarațiunile d-lui M. B. Cantacuzino.

Primiți, vă rog, asigurarea perfectei mele colegialități.

Lascar Antoniu.

❑ *La epitropia spitalelor sf. Spiridon se studiază prefacerea băilor Slănic într'o societate pe acțiuni, după modelul băilor Govora*

❑ *In tot cursul anului, s'au înregistrat în localitate 203 cazuri de febră tifoidă, inclusiv cele din spitalul militar.*

In comparație cu anii trecuți, însamnă aproape dispariția grozavei boli, care seceră populațiunea Iașului.

❑ Consiliul de război al corpului IV va fi convocat să se întrunească la finele lunei viitoare, spre a judeca mai multe procese.

Actualul consiliu va fi schimbat prin unul nou.

Un sub locotenent și un sergent major, vor fi dați judecății pentru falsuri și luare de mită; plutonierul Negrescu Ion, din regimentul 3 roșiori, pentru deturnări.

❑ Preotul Dimitrie Lascar, econom stavrofor, licențiat în teologie, a dat la lumină un interesant „Studiu, asupra răului din Biserica Romînă și leacul de vindecare".

Cartea, tipărită la tipografia Const. Lețcae din Huși, se vinde pe suma de 2 lei și o recomandăm călduros tuturor bunilor romîni.

❑ Farmaciștii dirigenți din localitate au răspîndit azi circularea următoare:

„Avem onoarea a vă face cunoscut, că cu începere de la 1 Ianuarie 1912, nu vă mai putem acorda nici *un rabat* la medicamentele ce furnisați din farmaciile noastre; această dispoziție ne este impusă de art. 23 din regulamentul taxei în vigoare, pentru a cărei strictă aplicare, ni s'a atras atențiunea în mod expres, de către organele superioare sanitare, care conform cu legea, sunt chemate a supraveghea exercițiul farmaciei în țară, în limitele și condițiunile legei, a cărei nerespectare atrage grave penalități,

❑ *Candidații chemați la examenul de judecător de tribunal și judecător de ocol.*—Următorii candidați au fost chemați la probele orale pentru funcțiunea de judecător de tribunal și judecător de ocol, în localul Curții cu jurați din palatul de justiție din Capitală,

Luni 9 Ianuarie 1912, orele 9 a. m. —D-nii Boerescu Const., Carapancea Gh., Degerățeanu Virgil, Demetrescu S. Dimitrie, Bagdad D., Enescu Eug. și Gheorghiu Ap. Ioan.

Marți 10 Ian. 1912 orele 9 a. m.—D-nii Lazaride N., Mantu Gh., Poltzer Gh, Prodan Const., Ronetescu M. Dimitrie, Teodorescu P Aurel și Văcăreanu Emanuel.

Miercuri, 11 Ianuarie 1912 orele 9 a. m.: D-nii Aronescu Ioan, Carp Vasile, Ciocănescu Dimitrie, Dacian P. Ioan, Demetrescu S. Constantin, Fornurachi Emil și Gheorghiu N. Vasile.

Joi 12 Ianuarie 1912, orele 2 a. m.: D-nii Ioanidi M. Alexandru, Ioanițescu S. Ioan, Ivanovici V. Stelian, Manoliu V. Gheorghe, Moișescu D. Dimitrie, Palade Ioan și Paladi Ion (Bîrlad)

Vineri 13 Ianuarie 1912 orele 9 a. m.: D nii Roban G. Vasile, Sălcianu M Virgil, Scărlătescu St. Alexandru, Segîrceanu Camil, Tiron G. Anton, Vasilescu Chiriță și Zamfirescu Dimitrie.

❑ Normalistul Popescu A. Ioan a fost numit învățător pe ziua de 1 Ianuarie 1912 la școala din Golăești jud. Iași.

❑ Locuitorul V. Ciobanu din Iași, pe cînd sapa nisip pe teritorul comunei Holboca aproape de cotuna Dîncu, a dat peste cadavrul unui om necunoscut, în stare de putrefacție.

Se fac cercetări.

❑ **Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

Moartea subită a Episcopului de Argeș

La locuința sa din București, în curtea caselor bisericei Antim, unde s'a stins din viață și fostul Mitropolit Parthenie al Moldovei, a fost găsit mort, în pat, astăzi dimineață la orele cinci, P. S. S. Episcopul Timuș al Argeșelui, care a fost desemnat ieri, într'o consfătuire a membrilor sf. Sinod, ca Mitropolit Primat, în urma refuzului Mitropolitului Moldovei de a primi primația, Dacă Mitropolitul Pimen ar fi primit, Episcopul Timuș ar fi fost recomandat de Sinod ca Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

*

Decesul Episcopului a fost făcut cunoscut astăzi dimineață, telefonic Mitropolitului Moldovei, care va pleca în astă seară la București, spre a oficia ceremonia înmormîntării. Mitropolitul Moldovei a fost coleg, la facultatea teologică din Cernănți, cu defunctul Episcop.

*

Vestea despre moartea Episcopului, a doua zi după desemnarea sa în cel mai înalt scaun bisericesc, a produs mare senzație în cercurile clericale și cei superstițioși fac fel de fel de conjecturi asupra morții, punînd o în legătură cu anatema episcopului de Roman.

*

Prin decesul Episcopului de Argeș revine chestia vacanțelor în biserică și se crede cu siguranță că Mitropolitul Moldovei va fi desemnat din nou ca Mitropolit Primat.

*

P. S. S. a fost profesor și decan al facultății de teologie din capitală pînă la numirea sa ca episcop ai Argeșului.

Episcopul de Argeș era ieșean, născut în anul 1849. In anul 1871 a fost hirotonisit diacon și repartizat la biserica Sf. Lazăr, în ziua de 7 Martie.

După moartea nevestei sale, în același an, P. S. S. Timuș se înscrise pentru a urma studiile la Seminarul de la Socola-Iași, după terminarea căreia plecă la Cernăuți și se întoarse în 1874 licențiat în teologie.

La 10 Septembrie 1874, a fost numit archidiacon și mutat la Mitropolia din București; în 1886 a fost ales arhiereu și 1894 episcop al Argeșului, în locul fostului Mitropolit Primat, Ghenadie.

Un frate al decedatului Episcop trăiește în Tg.-Frumos.

*

Episcopul Timuș a fost un prelat foarte studios. In aceaste calitate a scris foarte mult, contribuind la îmbogățirea operelor religioase.

Pe lîngă multe articole de interes religios publicate în reviste, a tipărit cu cheltuiala sa cărți teologice ca: Dogmatica Macarie în 3 volume, Tetravanghelul lui Coresi, Istoria bisericei de Eusebiu Popovici în două vol. în tovărășie cu P. S. Mironescu; apoi a lucrat și singur: Dicționarul Arghiografic, explicarea Psalmilor în trei mari volume etc.

Defunctul a fost un om foarte blînd, bun și milos, dulce la vorbă și prietenos cu ori-cine, nu mîndru, cîtuși de puțin.

❑ Direcțiunea generală a serviciului sanitar, a făcut cunoscut medicului șef al orașului, că în urma votului consiliului sanitar superior, morile de măcinat cereale, cu motor pentru țiței vor fi clasate de azi înainte între stabilimentele industriale de clasa I, în fabricele de brichete, din clasa III-a.

❑ Ministerul de finanțe a făcut cunoscut direcțiunei mărfurilor, ca toate mărfurile ce sosesc din Egipet, vor fi supuse la taxe, după tariful general, neexistînd convenție comercială cu Egipetul.

❑ La vama locală s'a primit înștiințarea, că sulful rafinat, în bulgări, cere a fi taxat după articolul 733 cu 0.50 la suta de chilograme, și nici de cum, după articolul 578, cum fusese taxat pînă acuma.

❑ Camera de punere sub acuzare a pus în libertate provizorie, pe o cauțiune de 2,500 lei pe negutitorul falit Ichil Kahane.

❑ Domnii profesori Riegler și Simionescu, membri în comisia pentru reforma învățămîntului superior, p'eacă astă zi la București spre a participa la ședința ce se va ține la minister mîne, Vineri, ora 5.

❑ Un nou grajd comunal va fi înființat în mahalaua Broscăriei.

❑ **Ghiața artificială.** — In conformitate cu votul Consiliului de higienă, d. dr. Flor, medicul șef al orașului, a făcut cunoscut administrației comunale votul consiliului, în ceia ce privește ghiața ce urmează a se pregăti pentru vară.

*

Medicul șef a explicat apoi Primarului, că inspectînd toate lacurile nu se poate admite de a se introduce ghiață decît de la Ciric, adică într'o cantitate foarte minimă.

Pentru a se evita o adevărată catastrofă din lipsă de ghiață, medicul șef a propus ca administrația să ieie imediat cuvenitele măsuri, pentru a se crea unul sau două basenuri încăpătoare, în care să se adune o mare cantitate de apă, care să fie lasată spre înghețare.

In același timp, d-sa a opinat ca administrația să dee în concesiune, fără nici un cîștig, hala retrigerentă, pentru fabricare de ghiață artificială.

*

Să nădăjduim că administrația comunală, va aviza la măsurile ce sunt de luat și aceasta în mod neîntîrziat.

E foarte firesc a se prohibi introducerea de ghiață infectă, care ne va aduce cine știe ce epidemii.

Dacă aceasta era inevitabil, cînd orașul suferea de lipsă de apă, nu se mai poate permite aceasta, acum, cînd avem apa de Timișești.

Pericolul se poate evita, numai în cazul cînd administrația comunală se va pune pe lucru, și nu va amîna chestia pentru calendele grecești, spre a se ocupa exclusiv de conflictele între ajutorii de primar.

*

In același timp, medicul șef al orașului, studiază funcționarea unor mașini casnice, pentru fabricarea gheței, care se găsesc azi introduse în străinătate.

Dacă medicul șef se va convinge că sunt practice, va impune introducerea lor, la diferitele mari stabilimente.

❑ Dumitru Boconeț, originar din Bucovina, a fost condemnat de tribunalul Iași, secția III-a, la trei luni de zile închisoare, pentru că ar fi tăiat urechia unui tregher de la gara Iași.

Azi s'a judecat de Curtea de Apel, secția II a, apelul, prin care s'a respins contestația făcută de Boconeț la executarea sentinței de mai sus.

Tribunalul a respins contestația condemnatului și încarceratului sub cuvint că procedura de chemare și comunicarea hotărîrei erau bine îndeplinită la ultimul domiciliu.

Curtea n'a admis acest mod de a vedea și admițînd contestația, a hotărît că, în materie penală, nu poate fi vorba de *elecțiune de domiciliu*, nici de ultimul domiciliu, că în general legiuitorul nu cunoaște decît domiciliul real în materie penală și cum s'a făcut dovadă cînd individul n'a domiciliat acolo unde s'a îndeplinit procedura, a anulat hotărîrea condemnatorie, dispunînd punerea lui în libertate.

❑ Un domn Grigorescu, din Tîrgoviștea, a cumpărat la licitație, pentru suma de 220,600 lei, moara foastă Haier din Iași.

Față cu prețul derizoriu oferit — moara avînd o valoare de peste 500,000 lei, — mulți amatori se vor prezinta la supra licitarea ce se va ținea în ziua de 9 Ianuarie, la s. III-a a trib. Iași.

❑ **Judiciare.**—Apelul procurorului de Fălciu în procesul contravenirei la legea trustului arendășesc, se va judeca la 10 Ianuarie la s. II a a Curții.

— La secția I a Curții urma să se judece astă-zi apelurile procurorului, inculpatului și complicilor, în afacerea Van Saanen. Acesta a cerut să se amîne procesul, de oare ce apărătorul numit din oficiu, d. Șeptelici, n'a avut vreme să studieze afacerea.

Asupra cererei de amînare se face divergință, după care secția complectată, admite amînarea pentru 20 Ianuarie.

— Aceeași secție a amînat pentru 11 Ianuarie judecarea apelului lui G. Bogan, condemnat la cinci ani închisoare pentru falsificare de monezi și punerea lor în circulație.

Telegrame

Amănunte asupra morții Episcopului Timuș

Prin fir telegrafic

București.—Nimeni nu se aștepta la a această moarte. Eri dimineață I, P. S. S. Episcopul Timuș, se afla de tot bine și a primit pe d. Arion, care i a comunicat că sinodul, în unanimitate l'a desemnat pentru a fi ales Mitropolit Primat.

Intrevederea aceasta a avut loc la locuința episcopului, de la biserica Antim.

Seara, episcopul a petrecut o în societatea nepotului său, inspectorul veterinar Vasile Timuș, cu care a stat de vorbă până la ora 10.

La această oră, episcopul s'a închis în odaea sa de culcare.

*

Episcopul Timuș se scula de obicelu, foarte dimineață.

Ca în toate zilele, îngrijitorul intră în odaie, la ora 5 dimineață, pentru a scula pe episcop, pe care însă îl găsi mort în pat.

Ingrijitorul dădu alarmă. Cu rînd sosiră medicii, precum și d-nii Arion și D. Boroianu.

Orice ajutor însă era de prisos, episcopul încetase din viață.

*

Corpul defunctului a fost așezat în bibiserica Antim, iar autoritățile au început a lua cuvenitele măsuri pentru înmormîntare.

Dorința familiei ar fi, ca înhumațiunea să aibă loc la Mănăstirea Cernica

Se spune însă, că episcopul Timuș, și-ar fi exprimat într'o vreme dorința, să fie înmormîntat la Mînăstirea Turnu, din județul Argeș, zidită de el.

*

Știrea despre moartea episcopului a produs o senzație enormă si formează obiectul discuțiunei generale.

Cauza morței, se crede a fi un enfizem pulmonar, boală de care regretatul suferea de mai multă vreme.

Eri însă boala s'ar fi agravat, din cauza enervărei în care se găsea episcopul, în urma unor atacuri grave, la adresa sa, apărute în ultimul număr din revista „Romînia creștină".

Rescumpărarea căei ferate Vîrșovia-Viena

Petersburg.—Țarul a sancționat proectul votat de consiliul imperiului și de dumă, privitor la răscumpararea căței ferate Varșovia Viena.

Greva din Belgia

Bruxelles.—Minerii din ținutul Borinage au proclamat și ei greva.

EVADAREA CAPITANULUI LUX

Berlin.—Căpitanul Lux avea cu fratele său și mai mulți amici o corespondență regulată prin mijlocul cernelei chimice invizibile. Apoi, din Paris s'au trimis diferite mijloace a și îndeplini planul; în niște cărți și calendare li s'au trimis banii necesari și un plan amănunțit al cetății. Spre a se coborî jos prin fereastră dl. Lux a întrebuințat două cearșafuri.

Candidatura lui Taft

Washinton. — Președintelele Taft a declarat că va lupta cu d. Rossevelt pentru presidenț a republicei.

Războiul Italo — Turc

Situația în Tripolis

Roma.—Agenția Stefani află din Tripoli cu data de 2 c, că patrule puternice de cavalerie au plecat din Anizara spre sud vest fără a întîlni nici un dușman.

Starea financiară a Italiei

Roma.—Ziarul „Tribuna" relevă că în primele 6 luni ale exercițiului 1911—1912 încasările principale au fost sporite, de 30.525.000 lire față de aceiași perioadă cu anul precedent ziarul constată că puterea financiară a statului italian, a rezistat admirabil tuturor evenimentelor, chiar războiului care nu oprește desvoltarea pașnică, nici viața națională a Italiei,

FURTUNĂ PE MAREA NEAGRĂ

Constanța.—Din cauza furtunei, ce bîntuia pe Marea Neagră, vapoarele „Regele Carol" și „Principesa Maria" au sosit din causa aceasta, cu mari întîrzieri.

Vaporul „Principesa Maria" de sub comanda căpitanului Staicovici, s'a adăpostit în Bostor, în tot timpul furtunei.

IN VEDEREA SF. SARBATORI

Cunoscutul magazin de MANUFACTURĂ și GALANTERIE

„La PARADIS"

A pus în vînzare, cu prețuri foarte reduse, un mare asortiment de articole fine, precum: **Catifele, Corsete, Jupone, Bluze, Matinele, Gente moderne, Ercharfe de teatru, Ciorapi, Mănuși, Batiste. Garnituri de rochii și furnituri de croitorie, etc.**

Deci, onor. clientelă, nu uitați „Paradisul" să vizitați.

Cu stimă

„LA PARADIS"

vis-à-vis Ad-ția Financiară

Se caută, *pentru București,* **bandagist-ajutor** *cu bune referințe. Oferte sub „Bandagist" la ziar.*

Mobile Löbel

Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași

DOMITADRE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

—Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăți —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase. Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Petru Al. Pogonat

DOCTOR IN DREPT

AVOCAT

— Iași Str. Muzelor No. 13 —

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cel mai bun cado de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

FOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

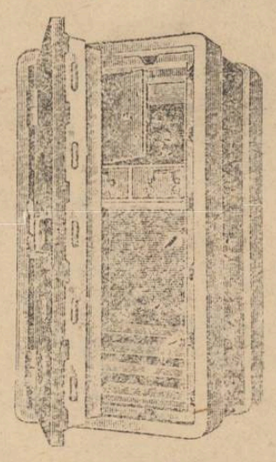

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistenţa lor colosală** și în calităţile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenţi generali: HANS HERZOG & Co. Bucureşti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărţi de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta

Matincuri

Sămbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Preţurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în 892 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

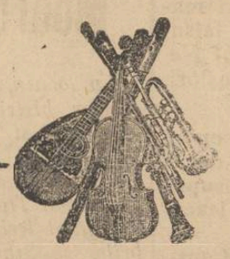

Instrumente muzicale și Accesorii

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE (curedi și moduri) Nevralgiele cele mai grele de tămăduit, Migrenele, Durerile, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase care se resimț la toborul oelor. Fă alte remedii

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dima cea d'antaiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simțit o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere Les Véritables Pilules MOUSSETTE de CLIN & Cie, de Paris, care se pot găsi la toți Droguiștii și Farmaciștii.

Bayard GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
MONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 51

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și la Agenția

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

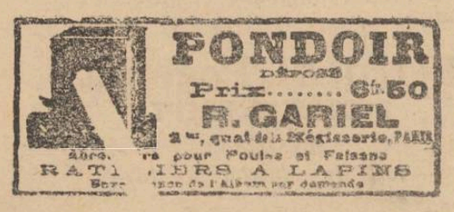

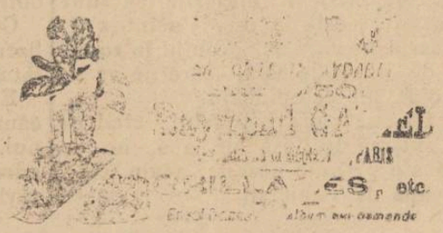

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mirzeni — Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1479 — Sîmbătă 24 Decembrie 1911

Cum ţine să cadă d. Carp!

D. Carp nu mai dorește să se țină la putere. Nici un mijloc de menținere nu mai vede. Lăsat a fi tărît pe povărnișul patemilor d-lui Marghiloman, d. Carp a pierdut busola; a pierdut simțul recunoștinței liberale; a exagerat nota cinstei și a aruncat cu noroiu între oameni tot așa de buni și răi în 1911 ca și în 1909, cînd li era prietin. Dar d-sa a păcătuit contra legilor fundamentale ale țării; a nesocotit justiția, a amestecat rostul celor 3 puteri în stat și pentru cinstea unei opinii publice anonime a tărît în noroiu steagul și ideia conservatoare, idee de *ordine*, *legalitate* și *dreptate*.

Zilele guvernului sunt numărate; așa că în această grabă de a cădea, nu mai interesează pe d. Carp altceva, de cît *cum să cadă*. Aici ie toată chestia zilei. D. Carp hrănia o idee, era legănat de o speranță: în ziua cînd d-sa va avea decretul Regal pentru prezidența Consiliului, Take va primi colaborarea, iar partidul se va topi în fața puterei, ca ceara de fața focului. Cu o mînă de transfugi n'a luat partidul și azi noi stăm mai dărzi în fața d-lui Carp, fiindcă avem cu noi botezul încercării de ademeniri infame. D. Carp s'a înșelat și pe sine și pe Vodă. Pe sine s'a înșelat, căci n'a cunoscut nici ca cum oamenii din jurul șefului nostru. Nimic nu s'a clintit din organizația noastră! Toți sînt gata de luptă, strîns în jurul șefului, numai să-i cheme *la bătălie*.

Pățania d-lui Carp i'a servit și-i servește de învățătură.

După cum zice grecul: patemile slujesc de învățătură cuiva. Take Ionescu există, cum există și partidul conservator-democrat și de și d. Carp ar fi voit pe Take fără partid, sau pe partid fără Take, azi vede că unde e partidul e și Take, și unde e Take e și partidul. Sînt puteri, ce se ajută reciproc. Partidul are unitate în persoana strălucită a șefului, șeful se oglindește în tăria partidului său.

Ei bine! Azi d. Carp voește să plătească poliță. Cad eu, dar vreau să cad întreg, cu toți colegii mei de minister, cu tot statul meu major. De aceia s'au pus cei 4 irozi să se declare solidari cu guvernul, ce va cădea, și dacă la 1901 a perdut pe Lahovari generalul, în schimb și-a alipit pe Nicu Filipescu. Iar ca siguranță a pus pe cei 4 matadori ai majorităților să vorbească de *unison* în politică. Amară scamatorie!

D. Carp vroește prin această tactică să facă la Palatul Regal o spărietoară, ca să crează șeful statului, că dacă el se duce, toți ai lui vor face gol în jurul lui Take Ionescu, și deci se va arăta slăbănog în întruparea cerințelor timpului. Slab am fost eu la început, slab va fi și guvernul Take Ionescu. In schimb va căuta să facă și să dreagă tot felul de intrigi.

Cred că această tactică va fi ținută pînă la urmă. Guvernul Carp va cădea solidar, pentru rațiuni de tactică. O cît de mică defecțiune făcută sus la vîrf, ar compromite tot guvernul d-lui Carp și ar dovedi mai mult ca orice, că acest guvern a fost un conglomerat, și jos în majorități și sus în consiliul de miniștri.

De cît, se pune acum întrebarea: care e greutatea specifică politică a celor mai mulți din guvernul d-lui Carp? Nu tăgăduim, că nu se poate împlea lipsa unui Filipescu; dar a crede că lipsind din guvern membri ca Delavrancea, Nenițescu, Mișu Cantacuzino s'a prăbușit ideia conservatoare. Un guvern Take Ionescu va străluci prin valoarea șefului, va străluci prin valoarea statului major ce-l înconjoară. Și apoi, toți acești miniștri de resort, cari vor cădea *in bloc* cu d. Carp, cine le garantează un colegiu? D. Lahovari fiind ministru n'a fost pus în balotaj, dar mîne, cînd nu va mai fi ministru?

Negreșit, că idealul ar fi: să se pună în slujba ideei conservatoare toate forțele viabile ale partidului; dar dacă împrejurările pun față în față forțele în direcție contrară? Nu e vina noastră! Bătălii s'au dat și la Rișova și la Războeni, în contra dușmanului crucei; dar au fost bătălie și la Finta și Ogojeni, în care armatele lui Mateiu au învins pe ale lui Vasile Lupu. Blîndul și democratul Mateiu Vodă a învins iuțeala și mîndria de leu a lui Vasile Vodă!

Cu tot regretul ce avem de a da în curînd bătălie de sînge între frați, sînt bune și aceste bătălii, căci curăță atmosfera vieții interne, de acele nazuri aristocrate, ce strică bunului mers al afacerilor din țară. Și apoi, tot răul spre bine.

Guvernul Carp a fost un rău organic. Căderea lui în bloc va dovedi că democrația conservatoare singură are dreptul de a dirigui interesele reprezentate prin ideia conservatoare.

Gh. Ghibănescu

La luptă!

Acesta trebue să fie strigătul tuturor bunilor cetățeni în potriva guvernului anarhic, care stă cramponat de putere.

La luptă fără odihnă și fără ezitare—plină de energie și continuă, pînă vom avea succesul deplin.

Semnalul dat de opoziția unită trebue să miște de la un cap la altul întreaga țară și cu mic și mare să pornească la răsturnarea regimului nefast, care ne guvernează.

Nici o îngăduire, nici o tolerare, cît de scurtă și neînsemnată, nu se mai poate acorda bandiților politici, cari au escaladat puterea prin cele mai dezonorabile mijloace.

Pe Rege l'au șantajat spre a fi chemați la guvern, amenințîndu-l că vor face gol în jurul palatului cu toate familiile lor ciocoești; pe țară au înșelat'o cu promisiuni irealizabile și cu crîmpee de reforme, cari mai mult îi vor pricinui rău, decît bine, masa electorală a tuturor colegiilor, a fost compromis-o prin traficul de conștiință și taraba de suflete deschisă cu fondurile statului și cu banii boerești adunați prin cine știe ce furtișaguri sau excrocherii; instituțiunile statului rînd pe rînd au fost zdruncinate și lovite în însăși baza lor—iar mai presus de toate au calcat în picoare pactul fundamental al țărei: constituțiunea, punînd puterea judiciară sub călcâiul puterei legislative, violînd principiul sacru al separațiunei puterilor de stat.

Ei bine, un asemenea guvern imoral, necinstit, anarhic și periculos nu mai poate sta la putere. Opinia publică a țărei strigă din toate părțile să-i se dee satisfacție cît mai curînd și cît mai complectă. Altfel și-o va lua singură, ori cari ar fi mijloacele de cari ar uza, căci în potriva unor asemenea guvernanți, orice mijloace sunt permise, sunt necesare.

Ziua de 8 Ianuarie se apropie și toți cetățenii să se rîdice și să spulbere de la putere guvernul netrebnic.

La luptă dar -la luptă hotărîtă și energică, pînă la desăvîrșitul triumf!

Incurcătura guvernului

Sub guvernul d lui P. P. Carp și al educatorului său politic Alex. Marghiloman, chestiunea bisericească tinde să ia o turnură din ce în ce mai gravă. La prostiile și răutățile guvernului se mai adaugă și hazardul, care pare a vrea cu ori ce preț să încurce și mai rău lucrurile, spre a nu eși din cadrul acțiunii de guvern a stăpînitorilor actuali ai țării.

Telegraful ne a adus eri trista veste a morții Episcopului Timuș al Argeșului, care cu o zi mai înainte fusese desemnat pentru scaunul mitropolitan din Capitală. In urma refuzului energic al Mitropolitului Moldovei și al imposibilității de fapt de a fi ales un alt episcop, Sinodul se decisese pentru alegerea Episcopului Timuș.

Dar Episcopul Timuș moare a doua zi, sub impresia dezastroasă, pare se, ce i a produs această veste, în vremurile de acum, cînd țara și biserica sînt lăsate la discreția guvernului „cinstei" politice și private a d lor P. P. Carp și Alex. Marghiloman.

Incurcătura este evidentă. Scandalul provocat și agravat de guvern prin condamnarea nedreaptă a Episcopului Saferin departe de a fi fost terminat, ia proporții și mai mari; iar guvernul conservator, care se zbate de atîta timp în căutarea unui candidat la primăția mitropolitană în speranța de a rezolvi o încurcătură în care singur s'a vîrît, se vede prigonit chiar de hazardul, care la început părea a i fi bine-voitor.

Moartea Episcopului Timuș este de natură a agrava situația conflictului bisericesc, pentru soluțiunea căruia primul pas era tocmai alegerea unui Mitropolit primat. Aceasta cu atît mai mult, cu cît decedatul Episcop părea a fi unicul care ar fi putut ocupa în starea de astă-zi a bisericei, scaunul mitropolitan din București.

Ce va face guvernul? Dar ce ni interesează pe noi lucrul acesta? El va trebui să rezolve o chestie, pe care a provocat o și căreia a încercat să i dea o soluție criminală. Noi suntem siguri, că se va zbate neputincios și că neputința a ceasta îi va scutura agonia.

IMPACAREA...

D. Dimitrie Grecianu, dacă nu are alte calități, de necontestat însă, că e un bun creștin, provoslavnic, și aceasta mai ales, în urma prieteniei ce l leagă cu d. A. C. Cuza, de cînd acesta a introdus feștania la Universitate.

Amărît, d. Grecianu, a evitat pe cît posibil contactul cu Primăria. Pentru a nu se expune, a amînat sine die toate chestiunile mai mari, ce se găseau la ordinea zilei, pentru ședințele consiliului comunal. Aceasta, din cauză, că la orice discuție, primarul orașului e silit a-și exprima regretul, că nu e în curent cu chestia, iar scumpii săi ajutori refuză orice explicațiune.

Obosit de atîta muncă, primarul s'a decis să părăsească țara, pentru a petrece sărbătorile peste hotar. Foarte firesc aceasta. Dar înainte de a plecă, d. Grecianu s'a gîndit să facă o operă mare, o operă adevărat creștinească, în ajunul sfintelor serbători.

Istoricii se vor ocupa de această operă nemuritoare a actualului primar.

Incordîndu-și toate forțele musculare și intelectuale, admirabil secundat de prietini devotați, d. Grecianu a isbutit să adune la un loc pe d nii Cosmovici și Stamatiu, și să ude acest eveniment cu valuri de șampanie.

Nu-i vorbă, această împacare n'a avut loc la Primărie, ci la restaurantul otelului Traian, — dar oricum primarul a plecat cu conștiința împacată, că cel puțin, pentru aceste sfinte sărbători, cînd Primăria e în vacanță, cea mai perfectă armonie va domni în sînul administrației comunale.

Și noi, ne facem datoria de buni creștini, ca felicitînd pe primar, pentru această operă măreață, să-i spunem: petrecere bună!

N.

Iarăși chestia bisericească

Insuși faptul că ministrul cultelor e nevoit să revină mereu asupra sentințelor sinodului, e cea mai bună dovadă că scandalul bisericesc e departe de a fi luat sfîrșit. In adevăr, d. C. C. Arion acordă un al doilea interview *Epocei* și încearcă să dovedească că Episcopul de Roman a fost bine scos din scaun, fără a fi caterisit.

Adevărul e că sentința Sf. Sinod constitue o crudă nedreptate și că ea va trebui revizuită, în primul loc pentru că Sf. Sinod n'avea dreptul să ia episcopatul lui Saferin Gherasim fără a l caterisi, în al doilea loc pentru că guvernul a mituit pe judecători și în al treilea loc pentru că guvernul a exercitat o adevărată teroare asupra judecătorilor, pe cari nu i a putut mitui, cum a declarat-o Episcopul Nifon al Dunărei-de-Jos, d-lui Victor Ionescu, directorul *Acțiunei*.

Dar nedreptatea sentinței sinodale reesă încă și cu mai multă tărie din faptul că Episcopul Romanului n'a fost vinovat. Invinuirile pe cari le-a adus fostului Primat, s'au dovedit toate întemeiate, iar Athanasie Mironescu și-a luat pedeapsa, fiind silit să părăsească scaunul primațial.

Campania Episcopului de Roman împotriva legei sinodale, a fost iarăși întemeiată, de vreme ce însuși d. C. C. Arion a modificat legea în sensul cererilor lui Gherasim Saferin.

Nevinovăția prelatului pedepsit, ca și împrejurările în cari ministrul cultelor a știut să smulgă Sf. Sinod hotărîrea de demitere, constituesc tot atîtea elemente de revizuire a proceselor sinodale.

Și revizuirea se va face, căci ar fi în adevăr să disperăm de viitorul acestei țări, dacă nedreptăți strigătoare la cer, ca cea făptuită la Sinod, ar rămîne în picioare. E o pildă rea ce se dă țărei, și nu credem că Gherasim Saferin va putea fi privat de scaunul său păstoresc, lăsat să moară de foame în timp ce Athanasie Mironescu a fost îngăduit să demisioneze și să primească o pensie ce nu-i se cuvine.

SIC TRANSIT...

Este un adevăr prea banal, a spune că de la venirea la putere a guvernului Carp, n'a fost act al guvernului, n'a fost zi lăsată de la Dumnezeu, în care să nu se vadă, că dacă au mai fost în această țară naivi, cari să creadă că un guvern Carp ar fi mai curat ca celelalte, această credință este în fiecare zi dezastruos distrusă.

Ani de zile acest partid al milei publice și al sărăciei sufletești, a trăit, cum zice Romînul, „calic și fudul"; din turnul său de fildeș d. Carp a aruncat sfidare destinului și întregei istorii politice a acestei țări, anunțînd că numai el este în stare să aducă în această țară cinstea căzută în desuetudine din pricină că partidul său era în aceiași desuetudine.

Nu e nevoe să arătăm ce rușinos a fost călcată în picioare de la venirea acestui guvern, nu cinstea elementară, de cari ar roși un muritor încărcat cu mai puține atribuite ca d. Carp, dar chiar ceea ce mai rămăsese ne batjocorit în viața noastră politică. Secta de politicieni de josnică speță, în a cărei mîni a dat d. Carp destinele guvernului său, a terfelit nu numai numele unui partid, care până acum nu înnotase în murdărie, dar a acoperit cu rușine și ridicol numele unui șef care, ori ce s'ar zice, a crezut în ceea ce spune și a spus, ceea ce crede.

La sfîrșitul vieței politice a d lui Carp, numele său va rămîne veșnic întinat de negustoriile politice josnice a celor cari speculează numele unui partid, pentru interesele unei șefii problematice, la care nimic nu'i indică.

Nu era nevoe de multe dovezi, pentru a arăta decăderea morală a celor care pentru a'și propti șandramaua amenințată, recurg la toate josniciile și compromisurile. Ultima dovadă, însă, le întrece pe toate și calcă în picioare și ultima rămășiță de demnitate personală a d lui Carp. In adevar, ziarele ne anunță, că pentru a contrabalansa campania opoziției, guvernul va „mișca" și el masele. Este interesant, însă, să știm cu ce mijloace le va mișca. In această privință ni se anunță că d. Deșliu a chemat la dînsul pe cîrciumarii nemulțumiți, cărora d. Carp le-a declarat că va fi foarte riguros față de ei și i-a informat că rigorile sunt suspendate față de ei, cu începere de eri. Chiar legea în vigoare nu va mai fi aplicată. In schimb această înaltă categorie socială, rachiul și șpirtul, va avea menirea sa „conserve" simpatiile sale, guvernului de conservare personală.

Nu mai este nevoe să arătăm ce are de desgustător această conduită; nu mai trebue să arătăm că numele, persoana și tot trecutul d-lui Carp, sunt calcate fără nici o jenă, de negustorii politici, pe care se sprijină guvernul său. In afară de speranțele ce această conduită poate să nască într'o categorie socială deprinsă a fi la preț mai ales la guvernele impopulare, în afară de credința ce sădește în efectele rezistenței celor cu greutate electorală, este un foarte trist sfîrșit pentru viața politică a d-lui Carp. Să cînți o viață întreagă pe toate tonurile litaniile cinstei politice, compromisă de alții și să o compromiți mai rău pe a ta personală, la sfîrșitul unei vieți consumate în compromisuri și transacții!

Așa trece o viață care n'a izvorît din seva vie pe care o dau numai rădăcinele puternice în masele cetățenești: așa se distruge o glorie edificată pe lauda personală și pe tirade de ocazie; așa va trece și faima unui partid care într'un timp mai scurt ca ori-care altul, a dat dovezi mai mult ca ori-care altul, că nu se pot menține guverne personale.

G.

„Case dei Bambini"

— Metoda Montessori —

Cu acest nume se numesc la Roma și Milan sălile în cari copiii de la 3—6 ani se adună în lipsa părinților de acasă și sub privigherea unei învățătoare de grădini de copii, ei își desvoltă spiritul de inițiativă și de observație, precum și voința și aptitudinile practice, după o metodă deosebită, ale cării principii generale se vor vedea în trăsături mari, mai la vale.

Aceste săli, se găsesc sub acoperemîntul marelor clădiri locuite în cea mai mare parte de către lucrători și cuprind pînă la 40 copii, cel mult, de ai lucrătorilor, cari plecînd la lucru, n'ar avea cu cine-i lăsa acasă.

Sălile sunt prevăzute și cu o grădină în care copiii se pot juca. Invățătoarea locuește și ea în aceiași clădire, ca și părinții elevilor, așa că ea se găsește în contact neîntrerupt cu familiile, cari îl cer sfaturile și primesc cu plăcere rezultatul observațiilor ce a făcut pe socoteala copiilor lor. Cînd mamele se întîmplă să vie la prînz acasă, ele își iau copiii de la școală spre a-i readuce, dacă după amiază ies după afacerile lor. Așa că nici copiii nu sunt lipsiți de influența și afecțiile mamei lor, și în acelaș timp și aceste profită de prezența și de bunavoința unei persoane mai instruite și bine crescute, care se ocupă și de ele.

După cum se vede, aceste *case dei bambini* nu sunt decît niște grădini de copii sau școli infantine din alte țări. Dar interesantă este metoda, în oarecare măsură nouă și originală, care se urmează aice pentru a ocupa pe copii și pentru a-i ajuta ca să-și desvolte forțele lor, metodă care se datorește unei femei-medic, *Dr. Maria Montessori*.

Autoarea nouii metode, care poartă numele ei, și-a început studiile asupra copilăriei în institutele private pentru anormali, cari se găsesc în împrejurimile marei capitale engleze și și le-a continuat cu experiențe și observațiuni asupra copiilor normali. Cînd în 1907 ea fu însărcinată cu organizarea și direcțiunea acestor *case dei bambini*, ea încercă să estindă și să dezvolte la normali metodele deja cunoscute, care se întrebuințau pentru educarea copiilor anormali.

Caracteristica *metodei Montessori*, căci sub acest nume e cunoscută în toată lumea, este simplicitatea. Principiile generale ale ei nu sunt de sigur nouă, căci baza însăși a acestei noui pedagogii se sprijină pe desvoltarea liberă a manifestațiunilor individuale și spontane ale copiilor, cari au fost exprimate încă de Rabelais, de Montaigne și reluate de Rousseau și alții și puse în practică de Froebel. Dar ceea ce e nou este emanciparea totală a copilului de spiritul de servitute, la care a fost supus pînă acum. Pînă aci s'a pus mare bază pe banca școlarului, care s'a căutat să fie cît mai bună spre a-l mobiliza complect, și metoda Montessori previne acest incovenient al educației.

In ceea ce privește fundamentul cunoștințelor, materialul de care se servește, este cel întrebuințat pe către grădinile de copii obișnuite, puțin mai modificat în unele părți. Sălile de lucru, mai bine zis, de joacă, sunt foarte simplu mobilate. In mijloc sunt cîteva mese, la care iau loc 2—3 copii, pe scaune după măsură. Pe pereți, tablouri și tabele negre pentru scris cu creta, iar într'un colț un piano, cu ajutorul căruia învățătoarea intonează cîteva cîntece copilărești. In altă sală este un lavabou, foarte jos, unde copiii se duc foarte des să se spele. Cea mai bună grijă este pentru curățenia trupului.

Ocupațiile copiilor sunt împărțite în trei grupe: exerciții pentru viața practică, exerciții pentru dosvoltarea simțurilor și exerciții premergătoare instrucțiunii.

*

Educația se începe prin exercițiile vieței practice, care tind să facă pe copil să nu aibă nevoe de ajutorul celor dinprejur, căci însăși baza pe care se sprijină noua pedagogie, după cum o înțelege d-na dr. Montessori, este libertatea, este desvoltarea liberă a manifestațiunilor individuale și spontane a copilului. Invățătoarea cată să joace din ce în ce un rol mai pasiv, cu toate că mult mai științific de cum a jucat pînă acum în educația copilului în genere. Rolul ei constă mai mult în a dirija decît a instrui. Intervențiunea sa activă

S'A DESCHIS

— NOUL ŞI MARELE —

HOTEL CONTINENTAL

SPECIAL CLĂDIT CU TOT COMFORTUL MODERN

Situat în centrul craşului, în apropierea autorităţilor Financiare şi Judiciare.

Calorifer. - Ascensor. - Băi. - Telefon

CAMERE SPAŢIOASE, BINE AERISITE ŞI IN BATAIA SOARELUI.

MOBILIER nou, special construit în străinătate.

+ Preţuri moderate +

Se reduce la minimum şi toată arta sa pedagogică constă în a şti momentul precis cînd ajutorul ei este necesar pentru a excita inteligenţa născîndă a copilului şi cînd i se poate îngădui acestuia ca să lucreze.

In cadrul exerciţiilor vieţei practice, copii trebue să înveţe a se îmbraca şi a se desbraca singuri, a se spala singuri, a se mişca fără zgomot şi în ordine, a-şi ţine lucrurile în bună orînduială, a scutura lucrurile etc.

Pentru a înlesni aceste exerciţii, d-na Montessorii a imaginat o serie de aparate didactice speciale: pe nişte cadre de lemn sunt prinse în nasturi nişte bucăţi de postav pe care copii le îmbumbă şi le desbumbă singuri. Aceasta pentru a se exercita la îmbrăcare şi desbrăcare. Cînd s'au deprins să mînuiască lesne asemene aparate, copiii încep a se ajuta între ei, aşa că la 4 ani şi jumătate, ei ajung să se îmbrace singuri şi să se spele. Apoi în fie care dimineaţă ei trebuie să măture sala în care se adună, îşi aşează lucrurile lor şi pe ale păpuşelor. Aceste exerciţii constituiecs baza pe care se dezvoltă învăţămîntul menager pentru fete şi au avantagiul de a distra aşa de bine copiii.

Exerciţiile de gimnastică simplă, joacă dessemenea un rol foarte însemnat; scopul lor este de a contribui la desvoitarea normală a mişcării. Acestea constau mai intii în jocuri cari au nevoe de alergări sau marşuri şi de cântări, apoi exerciţii de respiraţie, de vorbire, exerciţii la aparate simple speciale. Copiii să mai exercitează la unele lucrări în grădini şi la îngrijarea cîtor-va animale casnice, pe care ei le iubesc.

Pentru educaţia simţurilor, D-na dr. Montessori a inventat sau a adaptat un material didactic special. Astfel pentru dezvoltarea tactului ea întrebuinţează nişte planşe de lemn acoperit cu hârtie de la cea mai netedă, lustruită, pînă cea mai aspră, apoi bucăţi de ţesături, de la postavul cel mai aspru pînă la matasa cea mai fină. Copii trecînd uşor degetele lor pe feţele acestor exemplare, se învaţă a cunoaşte stofele fără a le vedea. După un metod analog învaţă ei să-şi dea seama de greutatea lucrurilor, de grosimea lor, de temperatură, de gust, de miros, etc.

De la sensaţii copilul trebue să treacă la noţiuni, la idei, şi la asociaţii de idei. Pentru a ajunge la acestea copilul primeşte multe lecţii de nomenclatură, individual şi cu multă simplicitate. Învăţătoarea, spre pildă, arată două culori şi zice clar şi cu multă linişte; acesta este roş, acesta albastru. Iar după cîteva minute întreabă pe copil unde este roşul, unde este albastru. Şi dacă copilul răspunde exact, ea adaugă: dă-mi pe roş, dă mi pe albastru. Dar dacă face vre-o eroare, nu trebue să-l îndrepte, ca să nu aibă aerul că vrea să-i impue vre-o cunoştinţă de-agata. In cazul acesta trebue reluată lecţia.

Unde însă metoda Montessori ne surprinde prin noutatea şi prin originalitatea ei, este la învăţămîntul scrierei şi al cetirei, căci acest învăţămînt nu este exclus dintre ocupaţiile copiilor de 6 ani. Cu toate acestea mulţumită acestei metode el nu este nici mai obositor nici chiar mai puţin distractiv de cît celelalte exerciţii. Scrierea şi cetirea sunt rezultatele spontanee şi naturale pe care le dă educaţia sistematică a simţurilor, care este baza educaţiei unei idei după semnele scrise.

Se începe prin scriere şi anume prin a face exerciţii destinate a pregăti mecanizmul muscular întrebuinţat la scriere. D-na dr. Montessari protestează contra greşalei în general comise, de a se începe exerciţiile de scriere cu linia dreaptă, fiindcă scrierea e compusă din linii curbe.

A începe cu linii drepte însamnă a începe cu o greutate. In metoda Montessori copii încep scrierea cu desenul; ei desenează figuri cu creion de culoare.

Ei trebue să facă atenţie ca să nu treacă peste linie. In urmă copiii întrebuinţează pentru aceasta litere tăiate în hîrtie aspră şi lipită pe carton. Copilul pipăe litera cum a pipăit şi alte obiecte şi degetele sale se obişnuesc repede cu diferite forme. Apoi i se spune numele literei şi sunetul ei. El învaţă a pipăi literile şi a le recunoaşte cu ochii legaţi. Mai tîrziu se începe compunerea cuvintelor. Atunci se dă copilului litere tăiate în carton. Învăţătoarea pronunţă limpede un cuvînt simplu. Copilul care cunoaşte deja sunetul şi litera le alege pe care compun cuvîntul.

Cînd toate aceste exerciţii au fost îndeajuns repetate cînd copilul este capabil de a recunoaşte toate literile după pipăit, cu ochii legaţi şi a compune cuvinte, atunci scrierea trebue să vie de la sine, ceea ce după asigurările celor ce au văzut, se întîmplă în *casa de-i bambini*.

Astfel scrierea se învaţă foarte bine. De altmintrelea ea nu se predă de cît copiilor cari ar dori s'o înveţe. Nu se sileşte pe nimeni de a învăţa a scrie.

S'a constatat cu toate acestea că un copil de 4 ani poate să înveţe a scrie într'o lună şi jumătate,

Lectura în sistemul Montessori vine pe urmă după scriere, căci lectura este interpretarea unei idei după semnele scrise. Un copil ştie să citească cînd cuvintele scrise îi evoacă o idee, cu alte cuvinte, cînd fără a auzi cuvîntul, el poate să-l recunoască şi să i spue înţelesul.

C. V. Buţureanu.

OAMENI ŞI LUCRURI

EROIZME UITATE

Vorbiam eri despre lupta—poate din ce în ce mai grea şi mai violentă—în jurul unuia din eroii noştri contemporani a lui Gr. Ioan.

Ce este, în fond,—gloria? Ce este eroizmul? Atîrnă, se înţelege, din ce punct de vedere privim oamenii şi lucrurile.

Dar, la urma urmei, celebritatea, faima, de ori ce origine ar fi, sunt trecătoare, ori cît ar fi fost, la un moment dat, de mari, de întinse şi de înrădăcinate. Nu ori-cine este, în omenire, în istorie, un Alexandru Macedon, un Napoleon. Şi încă în cazurile unor astfel de eroi, este elementul de legendă, elementul de mit şi de miracol care captivează minţile omeneşti, înlănţuie imaginaţiile şi asigură nemurirea, — mai mult decît mănunchiul de fapte sigure, istorice.

Ceteam acum de curînd oare cari amănunte asupra unora din eroinele contemporane,—a celor mai recente. Şi mă minunam de repeziciunea cu care au fost date uitării,—chiar într'o ţeară ca Franţa — unde ziarele sunt atît de mult cetite. Se poate că tocmai de aceia sunt atît de repede uitate. Produse ale ziarelor populare, acele faime şi reputaţiuni pier tot aşa de repede cum s'au făurit, ca să facă loc altora, cari, la rîndul lor, vom dispărea după un oarecare timp, în faţa altora care se ridică.

In acea cronică se amintia de foasta princesă Clara de Chimay, înamorată de ţiganul Rigo. Cîte coloane de ziar scrise, cîte cîntece, glume şi farse pe această temă! Apoi—„eroina" celebrului proces criminal Gabriela Bompard; d-na de Steinheil, eroina misteriosului proces de omor, — afacerea pictorului Steinheil. Iată un „erou"—pe odinioară mult pomenitul Jules Jaluzot, director şi acţionar principal al marelui „Magasin de Printemps", al cărui faliment a ruinat o groază de oameni.

Dar dacă e vorba de „arta" de a ruina, iată şi pe cea mai uitată eroină, pe acea Theresa Humbert, posesoarea faimoasei casse de bani, cu sute de milioane şi care reuşise a înşela nu numai oameni modeşti, — dar şi pe atîţia oameni de stat, oameni politici, iscuşiţi. Acum cîtva timp d-na Humbert a părăsit mica ei locuinţă din Asnières, ca să fie internată într'o casă de nebuni. Se zice că sufere de o manie, o idee fixă, — mania că posedă nu ştim cîte sute de milioane într'o cassetă misterioasă.

Ciudată lume!... Intr'o vreme cînd eroina ştia că nu are nimic, dar reuşia să facă pe toată lumea să creadă că e miliardară, toţi „cuminţii" o adorau, o linguşiau. Iar azi cînd nu mai poate face rău nimănui mania ei de a vorbi de milioane închipuite, — azi o declară nebună şi o închide în celula zăvorită!..

Dar nu de aceasta e vorba, ci de psihologia „celebrităţii", — de uşurinţa cu care se dobindeşte şi se pierde în toate domeniile activităţii omeneşti gloria sau eroizmul.

...Cu toate aceste lupiăm şi sîngerăm pentru o clipă de renume, — preludiul idealei şi de multe ori imaginarei celebrităţi, care consacră pe eroi.

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Apusuri.—S'a vorbit mult zilele aceste de apusul gloriei dramatice a d lui Delavrancea. Din nefericire, apusurile literare sunt la noi, mai dese, mai obişnuite de cît răsăriturile promiţătoare.

Bună oară cele mai recente strofe ale poetului St. O. Iosif sunt aşa de departe de cele ce făgăduia, cînd-va liricul acesta!. Iată trei strofe din aceste „Cîntece" din urmă:

Visez.., dar visurile pier
Curînd, ca fiorile de brumă-atinse
Iar visul meu din urmă stins e...
Cu braţe 'ntinse 'n gol şi 'nvinse
O, vis de eri, în van te cer!

Şi fără tine viaţa mi-i
Deşartă ca un ţărm de mare,
Pe care eu te chem din zare,
Şi caut dus de se nazare
Vre'un semn pe apele pustii...

Te chem şi zi şi noapte, dar
Tu nu-mi auzi în veci chemarea!
Şi nu-i mai fioroasă marea
In zbuciumarea ei, ca marea
Mea jale, chinul meu amar!...

Lipsa de inspiraţie poate duce la atîta lipsă de vigoare, în expresiune, în sintaxă, în claritate, la atîta sforţări şi încălecări de versuri.

Atari constatări pe seama talentelor consacrate se fac, negreşit, numai cu mihnire.

*

„Newyork American" povesteşte diverse epizode din viaţa Curţii din Petersburg. în special despre micul Ţarevici, care ar fi avînd de pe acum, apucături de perfect autocrat.

Cînd o fi ajuns mare, poate să fie prea tîrziu ca să facă pe tiranul autentic!

*

Adevăraţii martiri ai aviaţiunii sunt cei cari se prăpădesc încercînd iar nu exploatînd, nedibaci, o descoperire.

Un adevărat martir fu prof. Montgomery de la Santa-Clara Collège (Statele Unite), care muri dăunăzi în timpul unei experienţe de sbor planat fără motor, El, înaintea fraţilor Wright, a construit „planori" cu cari putu să facă numeroase alunecări prin aer.

*

A apărut—ca teză de doctorat—o lucrare juridică asupra Bulgariei, scrisă de Chaulnier.

E cuprinde material interesant mai ales pentru cei ce se leagă cu lumea diplomatică.

*

La Limoges, în Franţa, a avut loc—ca în toţi anii—un mare tîrg pentru cumpărătură de păr natural,

Acolo se adună amatorii-comercianţi şi cumpără cantităţi însemnate de păr de la populaţia femenină de ptin sate.

Anul acesta au fost mai căutate culorile: alb şi blond-roşiatic.

S'u plătit între 80 şi 100 franci chilogramul.

*

Cu ocazia anului nou „Berliner Tageblatt" a adresat celor mai însemnaţi scriitori germani întrebări asupra lucrărilor literare ce proiectează.

Din răspunsurile date reiese că librăriile vor fi inundate de romane, scenele de drame. Ca de obiceiu.

*

STRUNA ZILEI

IN AJUN

Prin pana primului său redactor, d. Crăciun, „Evenimentul" declară că d. N. Iorga candidează la balamuc.

Iorga discalificat
Şi-arătat drept un nebun?
..Cum s'ar zice: înjunghiat
Tocmai de... Crăciun!

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.
Emite cecuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.

SCRISORI DE DEPUNERI
şi
LIBRETE DE ECONOMII
cu dobînda de
5 % p. a.

INFORMATII

APEL.—Toate persoanele care au cetit apelul Societăţei U. E. R. relativ la Orfanii Sfîntului Spiridon şi se int-resează de soarta acestor mici nenorociţi, sunt rugate să iee parte la constituirea ce se va ţine la şcoala „Oltea Doamna", Mercuri 28 Decembrie, orele două jumătate din zi.

p. *U. E. R.*
Tereza Strătilescu

Moartea Episcopului Timuş.—Eri la ora 4 după amează d. C. C. Arion ministerul cultelor, a fost la biserica Antim, unde în preună cu membrii familiei defunctului episcop a luat toate dispoziţiunile înmormîntărei.

S'a hotărît să se respecte dorinţa defunctului, să fie înmormîntat la mînăstirea Turnu, din judeţul Argeş, de pe margina Oltului, al cărei cititor şi susţinător era.

Rămăşiţele pămînteşti ale defunctului Episcop vor fi pornite la gara de Nord, astă seară la orele 10. Corpul lui va fi aşezat într'un vagon deschis, ast-fel precum se află, stînd pe foto iu.

In vagon vor lua loc doi călugări care vor însoţi corpul pînă la destinaţie.

Plecarea se va face cu trenul de 11.35 noaptea, iar înmormîntarea Sîmbătă dimineaţa, la ora 10.

La înmormîntare va lua parte d. ministru Arion şi toţi episcopii. Serviciul va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

Astă zi la orele 4 d. a. s'a oficiat la biserica Antim, pogribania.

Serviciul a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, înconjurat de Episcopii de scaun.

Din Fălticeni, ni se comunică: în rîndurile guvernamentalilor din localitate se dă ca sigură candidatura d-lui I. Alexandrescu, primarul oraşului, la colegiul I de Senat, ramas vacant; ca primar, va fi ales d. G. Măcărescu ori d. Gogu Niculescu, avocat şi consilier comunal.

Dela societatea *„Unirea educatoarelor Romîne"*. Eri a avut loc concertul anunţat. Şedinţa aceasta a fost consacrată numai lui *Mendelsohn Bartholdy*, D-na Sofia Teodoreanu, profesoară la Conservator, a expus viaţa şi operele celebrului compozitor, cu o căldură şi un natural care a entuziasmat şi pe cei mai profani în ale muzicei.

S'au executat apoi următoarele bucăţi ale acestui compozitor:

1) Uvertura *Ruy Blas* la piano de către d-nele A. Praja şi A. Socor.

2). Alhnächtlich in Främe voce de d-ra Florescu, acompaniată de d na A. Socor.

3) Nocturna din Sommernachtstram la piano de d-nele A. Socor şi Ema Stroja şi d nii Breviman şi Bomgart.

4). *Lied* şi *Barcarolă* din violoncel de d. Breviman acompaniat de d na Ema Stroja.

5). *Fantezie* la piano executat de d-na V. Drăghici.

6). *Wiegenlied* voce şi piano de d-ra Florescu şi d-na Aneta Dr. Socor.

7). Lied şi Andante din *Concerto* op. 64 din violină executat de d. Baugarten acompaniat de d-na A. dr. Socor.

8). Hochzeitmarsch din Sommernachtstraum la piano, violină şi violoncel executat de d-nele A. Praja şi E. Stroja şi d nii Breviman şi Baugarten; iar la vioara a doua d-na Aneta dr. Socor, ceea ce entuziasma şi mai mult sala.

Asistenţa era numeroasă; totuşi multe membre lipsiau. Sperăm însă că Joi 29 a. c. la ceaiul oferit de d-na Socor vor răspunde un număr mai mare.

De altmintrelea membre noi se înscriu la fiecare şedinţă şi legăturile dintre membre se strîng din ce în ce mai mult.

In cursul săptămînei de la 14—21 Decembrie curent în Iaşi timpul a fost schimbător, între 14 şi 18, timpul a fost ploios la 18—21 a nins cu îngheţ, Gros mea zăpezei este între 8—10 c. m. Starea semănăturilor în general este bună.

Locuitorii se ocupă cu îngrijirea vitelor.

D. Emil Gîrleanu, directorul Teatrului Naţional din Craiova, care a sosit în Capitală se află grav bolnav.

Consiliul general al judeţului Neamţ, precum şi delegaţiunea judeţiană, au fost disolvate.

Alegerile se vor face după cum urmează: colegiul I la 20 Ianuarie, colegiul II la 22 şi colegiul III la 24 Ianuarie.

Fiecare colegiu va alege cîte 6 consilieri judeţeni.

Din Bucureşti se comunică:

Domnişoara doctor Maria Coemgiopol, medic de plasă, în judeţul Prahova a fost eri arestată şi înaintată închisoarei Văcăreşti.

Cauza acestei arestări cari a produs o vie senzaţie este o sentinţă definitivă dată contra domnişoarei doctor, prin care era condamnată la o amendă de 150 lei.

Birourile redacţiei şi ministraţiei OPINIEI, se a instalate în strada Gh. M zescu No. 25.

In noul program de astă s Joi 22 Decembrie, al cinemsto fului Pathé-Frères, din Sala Sidoli cuprind între altele:

Lacul mihnirei, un excelent ro modern, cu o admirabilă şi magis redare. O capod'operă cinemstogra care va lăsa adinci impresii specta lor.

Cerşetorul împarat, feerie pariz înscenată la Chatelet.

Salinele din Sicilia, scene instru filmenate după natură.

Junato, omul-caucic, scene arti sportive

Prince vrea să moştenească, scen mice cu simpaticul actor.

Jane Shore, o pagină din Is Scoţiei, splendide reconstituiri.

In noul program de Sîmbătă se reapare simpaticul actor parizian *Linder*, într'o proprie a sa creaţ comică.

Intre altele mai cuprinde şi: „I ronarea la Durban a regelui An ca împarat al Indiilor, etc.

*

Se aduce la cunoştinţă, că în trele zile ale sărbătorilor de Crăc vor avea loc cîte două matineur 3 şi la 6 ore) şi reprezentaţie se la 9 ore.

La debitul Badareu se vinde l dulce proaspăt: oca—0.45, litrul— De asemenea de sărbătorile Crăciun şi anului nou s'uu pus la vînzare preţul pieţei jumboane şi costiţe mate, producţie proprie. Precum ş nuri noui şi vechi cu preţuri popu

Membrii Cercului cultural Sin întrunindu-se la şcoala primară ru din Lungani, în ziua de 18 Decem la ora 9 a. m., au ţinut şedinţă int în care d. Gh. Milieş a vorbit de „Ce greutăţi întimpină învăţătorul tru realizarea apostolatului său".

La orele 2 p. m. s'a deschis şed publică, cînd d. Gh. Milieş a vo despre „Traiul Romînilor în vechi în faţa unui număr însemnat de să

După conferinţă a avut loc o fru să producţie şcolară

In zina de 18 Decembrie s'au m nut conferinţe culturale, urmate de moase producţii şcolare, la şcoala Larga, organizată de membrii cerc cultural „Romînaşti"; la şcoala din deni, unde a avut loc numai confer intimă; la şcoala d n Bivolari, la marne, organizată de membrii cerc cultural Osoiu, şi la Cogeasca, und lîngă conferinţe şi producţii şcolare mai fixat şi subiectele care se vor t în cursul lunilor viitoare.

Debitele BADARE

de produse alimentare şi vinuri natu

— *Strada de Sus No. 189* —
(lîngă piaţa Sf. Spiridon)

Aduce la cunoştinţă onor. clien că de Sfintele Sărbători ale Crăc nului şi anului nou, preţurile pro selor alimentare s'au redus la ur toarele:

	Kg.	Lit
Unt proăspăt pentru gătit	3.40	
Brînză de vaci proaspătă	0.70	
Delicioasa smântână centrifugată dulce,		
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.40	
Renumita brînză de munte în burduţuri mari şi mici	2 40	
Caşcaval grecesc	2,60	
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	litr.
Zilnic ouă proaspete garantate		
Gervais romînesc pachetul		
Zilnic iaurt proaspăt castronul		mare
Miere de Mai, gavanosul.		
Brînză de oi	1.20	
„ „ „ de munte	1.80	
Nuci recolta anului curent		0
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Lapte de oi de munte fiert		
Unt topit pentru gătit	4 00	
Brînză de Brăila recolta de toamnă, grasă	2.00	
Caşcaval de Penteleu proaspat	3 40	
Prune uscate	0.50	
Adevăratul oţet de vin	0 60	
Jamboane şi costiţe afumate	200	

Zilnic se găsesc păseri tăete: gîşte, 1.60 găini, curcani. răţe.

Tot în vederea sărbătorilor De de Vinuri Badareu, e aproviziona cantităţi însemnate de vinuri natu excelente, noi şi vechi, din cele renumite podgorii cari vinuri s'au în consumaţii, cu preţuri populare cepînd de la 0.80 bani litrul.

Pentru comenzile de la 5 lit sus se serveşte la domiciliu av du-ne verbal sau prin o carte tală str. de sus 189. No.

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matinciuri

Sămbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b. Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

RUCHE

à Cadres mobiles

Prix 20f

Gariel

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE asuprește și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tâmplă, *Migrenele, Gutunelele, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* care au resistat celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu se ia 3 hapuri, unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simțit vre o ușurare, va lua 4 hapuri în doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sêra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *care se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

GRILLAGES

Daym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

GONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f

FONDOIR à Graisse

Prix..... 6f.50

R. GARIEL

2 quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE

Prix

R. GARIEL

2 quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

TAPIS

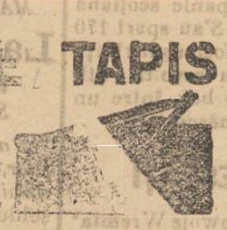

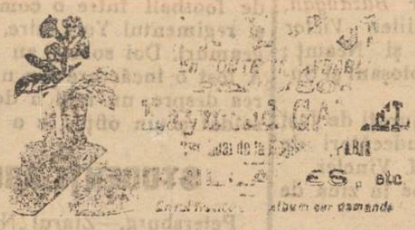

HOȚII ȘI FOCUL sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

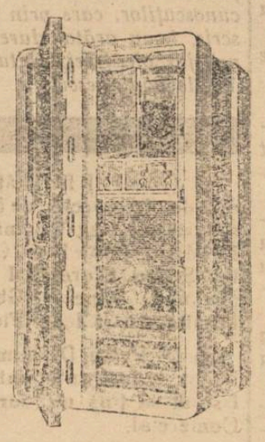

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

—ANGLIA—

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale și Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

---

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și în

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

Ultime INFORMAȚII

Curtea de apel în secțiuni unite, a luat astăzi jurămîntul d lui Victor Antonescu, înaintat consilier la Curtea de Apel din localitate, în locul d lui Corjescu, mutat la Galați.

D Victor Antonescu s'a născut în București, la 1 August 1865. A obținut Doctoratul în drept, de la Facultatea juridică din Paris.

La 19 Ianuarie 1893 a intrat în magistratură ca substitut de procuror la Tecuci, de unde a trecut ca judecător la Trib. Ialomița, apoi la Brăila și București.

A fost apoi înaintat ca președinte la Tribunalul de Buzeu, și de aci la Curtea din Iași.

D. Antonescu a fost însoțit la depunerea jurămîntului, de către d nii consilieri Savel Zăhărescu și D Antonescu

Am arătat, că în urma alarmei, dată de consiliul de higienă, administrația comunală a luat dispoziționea, pentru ca tăerea porcilor, să se facă numai la abator.

Administrația comunală s'a și grăbit să placardeze pe uliți, vestind lumei această dispoziție.

Dar măsura aceasta n'a durat de cît o clipă și administrația s'a grăbit a reveni asupra ei, permițînd tăerea mascurilor la toate respintenile fără nici un control.

De astă-dată, însă, se pare că administrația comunală își va găsi beleaua cu direcția generală a serviciului sanitar, care e indignată de modul cum procedează administrația comunală din Iași

Marți seara, un chef monstru a avut loc, în restaurantul otelului Traian, oferit de d. D. Grecianu, pentru a serba încoronarea sforțărilor făcute de d sa, pentru a întruni la o laltă pe d nii Cosmovici, Stamatiu, Konia și Borcea.

Persoane cari au asistat, afirmă totuși, că adversarii nu s'au împacat pe teren.

Direcția Generală a serviciului sanitar, a dispus ca toate probele de alimente și băuturi ce vor fi luate spre analiză, să fie înaintate institutului de chimie din București și laboratoriului de higienă din Galați.

Direcțiunea nu pomenește nimic de existența institutului de chimie din localitate.

Doamna, care, după cum am anunțat s'a oferit să facă pe cheltuiala sa fântîni artistice monumentale în piața nouă și o grădină, e d na Ghica-Comănești—născută Keșco, — sora ex reginei Natalia a Serbiei. D na trăește la Florența, unde se ocupă cu sculptura.

Șefii de lucrări, asistenți și preparatori de la laboratorul facult. de științe, au înaintat rectoratului un amănunțit memoriu, prin care cer următoarele.

1. Legiferarea și regulamentarea poziției lor în învățămînt, avîndu-se în vedere normele din învățămîntul secundar și superior, în privința stabilității și gradațiilor.

2. Toate posturile similare din laboratorile din București și Iași, să fie retribuite cu aceleași sume. Șeful de lucrări 450 lei, asistentul 350 și preparatorul 300 lei lunar.

Ca să nu mai existe stare actuală de lucruri, neegalitate de salar, pentru aceleași îndatoriri la 2 universități ale aceleași țări.

3. Pentru ori care din aceste posturi, dacă sunt ocupate sau s'ar ocupa de d-rii în științe, să se prevadă, după cum e la universitățile franceze, un plus de 500 lei anual.

4. Pentru recrutarea personalului laboratorului și pentru a se face o selecționare cît se poate de serioasă să se admită concurs dacă va crede ministru.

Birourile electorale pentru alegerile parțiale, ce vor avea loc la 15 Ianuarie — dacă bine-înțeles nu se va fixa data alegerilor generale pînă atunci, — vor fi prezidate după cum urmează:

La Fălciu, pentru col. I deputați, d. cons. D. Porfiriu.

La Neamț, pentru col. II senat, d. cons. S. Zăhărescu.

La Dorohoi, col. III deputați, secția I, d. cons. Grigorovici și secția II, d. cons. Cernătescu.

Consiliul facultății de științe, a acordat burse cîte de 50 lei. din fondul Carol I, următorilor studenți:

La secția Matematică: Alex. Ghimuș, Gr. Gr. Patriciu, Stef. Stauvin și C. Teodor.

La secția fisico-chimică: Alex. Cocotă, St. Corciovă, E. Toporescu și Gh. Sebastian.

La secția Șt. Naturale: Liviu Bogdan și Olga Duzescu.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Doctorul Victor Săghinescu și familia, neputînd răspunde fiecăruia în parte, mulțumesc din inimă tuturor prietenilor și cunoscuților, care prin prezență sau prin scris, le au arătat durerea și simpatia cu prilejul pierderei iubitului lor soț și tată, Vasile Săghinescu.

Consiliul facultății de medicină, a acordat burse cîte de 50 lei, din fondul universitar Regel, următorilor studenți: D. Mant, Tecău Ioan, Cărlan Savel, Galan Ștefan, Florescu I. Gh, Alex. Filipeanu, S. Banescu. Gh. Oprescu, Emil Dimitrescu și Ioan Florescu.

D. Petru Dragomirescu, doctor în Drept, a fost autorizat de consiliul profesoral să țină un curs liber de Drept Comercial.

Membrii clubului liberal vor fi convocați pentru 2 Ianuarie, pentru a alege delegații, care vor reprezinta clubul, la întrunirea pe care opoziția o va ține în capitală, în ziua de 8 Ianuarie.

In seara de 25 Decembrie, va avea loc în saloanele societății Cultura, balul funcționarilor comerciali.

D. P. S. Alexandrescu, artist dramatic, pensionar, a sezizat justiția, în contra modului, cum i-a fost acordată pensionea ce i se cuvine, de către comitetul teatrului național.

Serviciul sanitar al orașului va funcționa și în zilele de serbătoare.

P. C. S. Arhimandritul Eghenie Ungureanu, starețul mănăstirei Rișca, printre alte numeroase îmbunătățiri aduse acelei mănăstiri, a hotărît să înființeze un atelier de împletituri, de pae și papură—precum scaune, panere, lăzi de voiaj, rogojini, rame, etc.

In acest atelier urmează a lucra toți călugării din Rișca, cum și copiii sătenilor din comuna Bogdănești.

Învățătorul din Bogdănești și-a luat însărcinarea după invitația starețului Ungureanu, de a crea o școală de adulți și a instrui pe călugării, ce nu cunosc decît slova veche

D-nul Em. D. Lefter, avocat, a fost numit procuror pe lîngă Trib. Iași în locul d-lui H. Grigoriu, care a fost numit judecător de ședință la Trib. s. I-a în locul d-lui Gr. Demetrescu demisionat.

Curtea cu jurați.—Iată lista juraților, trași la sorți astăzi de către d. prim președinte V. Erbiceanu, din care se va forma comisiunile ce vor judecă procesele pendente în cursul seziunei de Ianuarie:

C. Dobrea profesor, N, Dimitriu maior pens. C. Lefter pens. Al. B. Brandia pens, D. P. Ioan student, Eug. P. Stoica inst. C. Butureanu inst. Sp. Dobrovici propr. M. Ionescu chimist, V. Botez prof. Coru R. Popa medic, C. Panaitescu maior retragere, I. Ioanide pensionar, Garaberet Manea propr. Gr. Pascu curs sec., Gh. Maxim proprietar, Ion Paul profesor, Th. Al. Ionescu avocat, Gh. Chirilă proprietar, Fr. Mayer farmacist, I. Popovici pensionar, N. Alexandrescu proprietar, C. Popovici căpit. pensionar, V. Bogza proprietar, Aurel Mănescu profesor, R. Demetrescu maior, C. Munteanu stud. secondare, Al. Comarnescu proprietar, An. Savul inginer, I. Butmann avocat, Andrei Bădărău proprietar, Gh. Dimitriu căp. pensionar, P. Ballo proprietar, Al. Badareu avocat, V. C. Sava inginer silvic, Gh. Săndulescu avocat.

*

Suplimentari: D. Herțenberg farmacist, I. Averescu avocat, d. Apostoliu inginer, Mihai Antoniu stud. secondare.

Aflăm cu părere de rău încetarea din viață a lui Sigismund Groholski, fost ofițer superior la oficiul telegrafic central.

Eforia spitalelor Sf. Spiridon și Primăria, iau vacanța de azi și pînă la 28 Decembrie.

In zilele de 28—31 Decembrie. oarele de cancelarie la Primărie, vor fi de la 8—12 a. m.

Judiciara.—D. I. Corjescu, consilier de curte, fiind transferat la curtea de Galați, a fost numit în locul său la Curtea de Iași, d. Victor Antonescu, fost prezident la Trib. Buzeu, care a depus azi legiuitul jurămînt.

— Curțile cu jurați din seziunea viitoare vor fi prezidate de următorii d-ni consilieri: d. consilier *Sturza*, va prezida curțile cu jurați din Iași, Roman și Fălciu; d. consilier *Buzdugan*, Vaslui și Tutova; d. consilier *Victor Antonescu*, Bacău Dorohoi și Neamț; d. consilier *N. Leonescu*, Botoșani și Suceava.

Ca asesori la curtea cu jurați de Iași au fost trași la sorți d. judecători de ședință: H. Mirzescu și Alf. Vincler.

Seziunea Curții va începe în ziua de 15 Ianuarie.

— Astă zi a depus legiuitul jurămînt pentru exercitarea profesiunii de advocat' d. Vasile Apotecher, licențiat în drept.

— D. judecător de instrucție al cab. III a dat ordonanță de urmărire în contra lui Iancu Eugen Marcovici, asistent în farmacia Konya, pe baza căruia parchetul Trib. Iași l'a pus sub inculpare pentru calomnie.

Afacerea s'a repartizat la a. 3-a.

— D. Jude instructor al cab. III a dat ordonanță de urmărire în contra d-rului I Goldenștein, trimițîndu-l în judecata Curții cu jurați pentru delictul de ultraj și calomnie prin presă.

Se știe cu ce ocazie d rul Goldenștein s'a făcut vinovat de aceste delicte. Nu de mult numitul doctor a publicat o broșură, în care a calomniat și ultragiat pe doi magistrați ieșeni.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI
INȘTIINȚARE

Fiind-că s'a dat din nou în antrepriză d nei Rebeca Teitler pe un period de cinci ani Serviciul Barometric pentru a evita abuzuri din partea Antrepenoarei și pentru ca proprietarii și chiriașii să poată supraveghia Serviciile, care li se fac de acea Antreprenoară, s'a dispus ca antreprenorul să aibă în centrul orașului un biurou de administrație (situat actualminte în strada I. C. Brătianu foastă strada de Sus, peste drum de poarta Spitalului Sft. Spiridon) unde unde se vor adresa toate cererile relative la acest serviciu.

„Cererile vor fi trecute de persoana interesată într'un registru special, pe care antreprenorul este obligat a'l avea în biurou său în acel registru se va însemna de proprietarii sau chiriașii interesați, numele, pronumele, strada și numărul imobilului, la care urmează a se face vidanjarea, precum și data cererei.

„Se aduce la cunoștința publicului că tot în interesul de a se putea controla pe Antreprenor de către proprietar sau chiriaș, s'a dispus ca el să nu mai poată face nici o vidanjare pînă nu va fi cerută de proprietar sau de un chiriași al său, care va fi responzabil către proprietar, sau pînă ce nu va fi primit vre'un ordin de la Administrația comunală pentru a curăți latrinele cînd va fi nevoie și proprietarii vor neglija a cere asemenea lucrare.

„Antrepenoara este asemenea datoare, înainte de a începe lucrarea a înștiința pe proprietar sau chiriaș prin un aviz tipărit, luînd dovada de primire, de noaptea cînd va executa vidanjarea, iar curățirea care se va face îndeplinirea acestor formalități, va fi considerată ca nefăcută.

No. 25915 20 | 2 Dec. 1911

Telegrame

Firul special telefonic, în nepăsarea generală continuă a fi deranjat, așa că nici azi n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din București.

Plecarea unui regiment

Hongkong.—Un regiment indian cu artilerie și muniții a fost trimes la Canton.

Audiență

Viena.—Imparatul a primit o audiență pe d. Mavroieni noul ambasador al Turciei, care i-a ramas scrisorile sale de acretitare.

Un împrumut

Viena.—Neue Freie Presse dezminte pe baza unor informații singura știre a ziarelor străine, cu privire la un împrumut al Austriei, care ar servi pentru armamente, sumele de care guvernul are nevoe, vor servi la amortizarea de datorii și la scopuri pur economice administrația finanțelor austriace are intenția de a se adresa piețiilor străine în acest scop.

Incidentul din lagărul din Longmoor

Londra. — Cu privire la incidentul din lagărul din Longmoor se dau următoarele amănunte sigure: O încăerare a isbucnit cu prilejul unui match de football între o companie scoțiană și regimentul Yorkshire. S'au spart 170 geamuri. Doi soldați au fost ușor răniți. A fost o încăerare iar nu revoltă. Știrea despre un match de box între un soldat și un ofițer, e o născocire.

STUDENȚI ARESTAȚI

Petersburg.—Ziarul „Nowoje Wremia" află că s'au făcut eri numeroase percheziții la domiciliul unor studenți și lucrători. S'au făcut mai multe arestări.

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ȘI ȘTEFĂNESCU-GALAȚI

Situat lîngă IAȘI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrgușorul Socola, într'o pozițione încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraș și cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii și livezi, primește pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescențe, debilități, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condițiuni a se adresa la Iași, în ce privește boalele nervoase și interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce privește boalele urinare D-lui Dr. Ștefănescu-Galați, Str. Alexandri, ori și deadreptul la Sanatoriu, șoseaua Socola, comuna Bucium.

Războiul Italo—Turc

Londra.—Agenția Reuter află din Hodeida cu data de 2 Ianuarie, că crucișătorii italieni „Premonte" și „Puglia" au bombardat garnizoana turcească d'n Djobana la 10 mile spre nord de Hodeida, fără a cauza stricăciuni.

Apararea unei linii ferate

New-York. — Ziarul „New York Herald" află din Peking, că ministrul american, a cerut telegrafic trimitere a de trupe, pentru apărarea căei ferate Tsingwangtaw.

GREVĂ

Bruxelles. — Peste 26000 mineri s'au pus în grevă. Ordinea n'a fost turburată.

Intoxicările din Berlin. Arestarea vinovatului

Berlin.—Poliția a arestat pe un anume Castrow care fabrica rachiu cu alcool metalic. Castrow era în legături economice cu droghistul Scharmach arestat în afacerea intoxicărilor.

Noui decese prezentînd simtome de intoxicare s'au produs în azilul de noapte de aici.

Deces

Catanea.—Poetul Mario Rapisardi a murit.

Admonestare

Canea.—Reprezentanții puterilor protectoare ale insulei, au pus în libertate pe deputații cretani după ce i-a admonestat.

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE
Dr. med. I. Nimereanu
— Iași Str. Banu No. 1 **(colț cu strada Lăpușneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc,) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

Dr. C. Miclescu
OCULIST OPERATOR
Consultațiuni 3—6 p. m.
— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —
(intrare prin bolta magaziei Kahane

In penetenciarul Iași *se repară ori ce scaune și canapele așa zise de Manila precum și alte lucrări care depind de această branșă, sub comanda maestrului* **P. Mardare,** *cu preț foarte avantagios.*

AȚI AUZIT DOAMNELOR?
LA MARELE MAGAZIN DE MANUFACTURĂ ȘI GALANTERIE
La GLOBUL VERDE
NATHAN ALBRECHT & Co.
Strada Cuza Vodă (foastă Golia)

S'a pus în vînzare cu ocazia sărbătorilor, un mare asortiment de stofe de rochii și bluze, cît și un mare stock de solduri, a căror scăzămînt de prețuri întrece așteptarea.

Deci onor. clientelă a Iașului, trebue se cumpere cadouri de serbători numai de la „Magazinul Globul Verde".

IN VEDEREA SF. SARBATORI
Cunoscutul magazin de MANUFACTURĂ și GALANTERIE
„La PARADIS"

A pus în vînzare, cu prețuri foarte reduse, un mare asortiment de articole fine, precum: **Catifele, Corsete, Jupone, Bluze, Matinele, Gente moderne, Ercharfe de teatru, Ciorapi, Mănuși, Batiste. Garnituri de rochii și înrnituri de croitorie, etc.**

Deci, onor. clientelă, nu uitați „Paradisul" să vizitați.

Cu stimă
„LA PARADIS"
vis-à-vis Ad-ția Financiară

15,000 Decalitri *Vin nou de vînzare la moșia Stînca. Se vinde și în detaliu minimum 1 Vas.*
Prețul fix 7 lei Decalitru.
A se adresa d lui LEO POPPER Iași.

DE INCHIRIAT
LOCUINȚE EFTINE

Apartamente *compuse din 3 odăi și 2 odăi cu bucătărie, șoproane bune, o gradă mare, grădină apă, canal, latrine sistematice, odăile curate zugrăvite și vopsite.*

Inchiriez un loc viran *mare îngrădit. Bun pentru depozit sau ori ce fabrică.*

Ateliere mari de zid pentru fierărie, lemnărie.

— Strada Păcurari No. 111 —
Proprietar **V. EMIL, Sft. Teodor,** *36 (în curte).*

50,000 *lei de dat cu împrumut ipotecar. A se adresa d lui vocat C. Jornescu.*

Mobile Löbel
Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași

DORMITOARE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
—Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăți —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase. Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Petru Al. Pogonat
DOCTOR IN DREPT
AVOCAT
— Iași Str. Muzelor No. 13 —

Dr. H. Solomovici
Specialist pentru boale de
Nas,-Gît și Urechi
Reîntors din Berlin și-a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.
Str- Cuza Vodă (Golia) 67.
CLINICA BOALELOR DE OCHI

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iași, Sărărie

Dr. Suzana WEXLER-GROS
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1480—Duminică 25 Decembrie 1911

SARBATORI TRISTE

Nu numai pentru că impulziunea firească a sufletului ne îndeamnă să căutăm prilej de veselie în zile de odihnă, dar prin ele însăși, și prin puterea tradițiunei lor, sărbătorile crăciunului, și cele care le urmează au ceva vesel, înălțător și înduioșător în acelaș timp.

Crăciunul comemorează nașterea Domnului, nașterea aceea înconjurată de gloria mistică a legendei și de frumusețea simplicității sale. E sărbătoarea care mîngîie pe cei mici și umiliți, sărbătoarea celui care s'a născut în ieslele Betleemului pentru a străluci mai tirziu în cea mai frumoasă aureolă în care poate străluci o figură divină. E sărbătoarea umilinței și a gloriei, a durerei și a speranței, a luminei care învinge întunerecul, a dreptății care se rîdică de asupra tiraniei. E sărbătoarea cea mai omenească din toate, pentru că vorbește mai cu înțeles de cît ori carp alta, celor mai mulți și celor cari au mai multă nevoe de mîngîiere.

Deasupra tuturor frămîntărilor care au transformat societățile, care au schimbat credințele, care au înlocuit vechile concepții omenești, sărbătoarea pruncului divin a rămas dar sărbătoarea copiilor mici și mari, care așteaptă sosirea ei cu aproape aceiași căldură mistică cu care în vremile de demult așteptau sosirea lui Messia.

Pentru noi, însă, de data aceasta, sărbătorile ce vin, vor fi sărbători triste. Biserica, a cărei misiune este de a prezida la toate misterele credinței și la toate solemnitățile comemorărei gloriilor sale apuse, biserica ortodoxă romînă e îndoliată de moartea unuia din cei mai înalți slujitori ai săi.

Inalt preasfîntul archiereu Timuș al Argeșului, a adormit întru Domnul, tocmai cînd glasul sinodului îl chema la cea mai înaltă demnitate bisericească. Creștinătatea nu poate să nu ia parte la această dureroasă pierdere, și nu poate să nu priceapă că glasul armonios al clopotelor care chiamă pe credincioși la rugăciunea de preaslăvirea Domnului. n'au în acelaș timp o notă de tristeță funebră care-i îndeamnă să și întoarne gîndul pentru odihna sufletului sfîntului pastor.

Și gîndul pornit pe calea aceasta îmbrățișează numai de cît întreaga tulburare în care Biserica se zbuciumă de atîta timp.... El evocă frămîntările prin care am trecut și din care un moment întrevăzuse putința de a ne mîntui. Și rugîndu-se pentru liniștea sufletească a episcopului reposat, credincioșii nu vor uita să se roage și pentru liniștea bisericei însăși, adînc tulburată și zdruncinată pînă în temeliile sale.

Mergînd mai departe, cu repeziciunea acelea uimitoare pe care numai aripile sale i le poate da, gîndul celor ce se roagă nu va putea trece peste cauzele mici și mari, directe și lăturalnice, care au adus tuiburările Bisericei.

El va privi cîrmuirea actuală, cu toate neajunsurile și cu toate pacatele ei; îi va pune în față cealaltă figură de sfînt cucernic, pe care tirania a smuls'o cu sîlnicie de lîngă altar, izgonind-o ca pe un netrebnic. Va cîntări toată vina ocîrmuirei, și va hotărî osînda care se cuvine.

Și toate gîndurile aceste vor strecura în sufletul drept credincioșilor amărăciunea și grija. Și în loc ca sărbătorile care vin să fie prilej de liniște sufletească, de odihnă a minței și a trupului, în loc să înveselească și să înalțe, ele vor fi prilej de tulburare și de neliniște,—ele vor fi, ceia ce nu trebuie să fie,—niște sărbători triste.

Plecînd genunchii în fața cucernicului adormit, plecînd fruntea în fața grijelor ce ne apasă, dorim din suflet ca lumina divină să-și reverse din nou razele bine făcătoare peste acea înaltă instituție care a unit credința cu iubirea de neam a strămoșilor noștri, peste acel mare edificiu de care ne leagă sufletește atîtea lucruri, și care este vechea Biserică a Voevozilor noștri.

„OPINIA"

Răsturnarea guvernului

Guvernul trebue răsturnat!

Aceasta este lozinca opoziției—și acțiunea ei e sprijinită pe sentimentul întregei opinii publice a țărei. Guvernul trebue răsturnat pentru că a devenit periculos pentru toate așezămintele organice ale statului, sdruncinînd și dărămînd din temelia ei, întreaga, muncă a generații de oameni cari au clădit statul romîn.

Cine cunosc cît de mare a fost truda bătrînilor noștri pentru a da țării o constituție liberă și modernă, de care ne-am folosit o jumătate de veac pentru a ridica și civiliza viața politică a Romîniei; cine știu cu cîte sforțări uriașe, barbații încercați în treburile publice au putut pune baza pactului nostru fundamental, numit Constituție; cine au citit și auzit din cîte frămîntări și desbateri „sîngerînde pînă în fundul sufletelor"—cum spunea pe vremuri un vechiu luptător din trecut—a eșit aceasta sfînta Constituție pentru a cărei respectare a jurat tînărul Domnitor, azi Marele Rege Carol I—aceia și numai aceia vor înțelege și simți că în toată adîncimea lui sentimentul de legitimă revoltă, pe care a produs'o printre conducătorii celor două partide de opoziție, acțiunea sălbatică și nebuneasca a guvernului carpist.

Nici Regele — nici Țara nu mai pot îngădui guvernului o clipă de viață liniștită.

Regele are datoria să vegheze ca această Constituție, pe care a jurat cînd a calcat cu piciorul pe pămîntul Romîniei, să nu fie masacrată de banditii intronați la putere printr'o mare și neertată greșeală.

Țara are datoria sa să apere opera gigantică a generației trecute, de sălbatecii cari socot, că pot sfida și batjocori sentimentul public în ambiția lor uricioasă de a se menține la putere.

Șefii celor două partide, cari au conștienta răspuderei lor față de țară, au dat și Regelui și țărei semnalul luptei apropiate.

Prima lor datorie și-au făcut-o deci—și acum ei așteaptă încrezători și primele rezultate.

Pînă la 8 Ianuarie — mai avem două săptămîni, timp suficient de reculegere pentru sălbatecii de la cîrmă și mai ales timp suficient de matură reflecțiune pentru Suveranul, care i-a adus prin nedreptate la putere,

Dacă nu se vor retrage sau nu vor fi siliți de Rege să se retragă —atunci vor fi doboriți printr'o formidabilă mișcare a opiniei publice.

Orașe cu orașe s'au pus deja în mișcare—de la un cap la altul al țărei, pretutindeni domnește o frămîntare extraordinară și din toate părțile se strigă retragerea guvernului.

Și strigătul acesta curat, cinstit și hotărît, trebue ascultat.

Trebue,—căci pornește din mijlocul tutulor straturilor neamului —din toate colțurile ținutului romînesc; ei e strigătul întregului popor.

Și ce voește poporul trebue să se îndeplinească.

Aceasta o știu din istorie și Regii și sfetnicii lor.

UN AN

Suntem siliți să ne facem cu trei zile înainte, datoria creștinească către guvernul care, de bine—de rău, împlinește peste cîteva zile un an de viață.

Un an de chin! Căci nu se poate spune, că în acest timp viața ce a dus guvernul a avut, macar în aparență, aerul de viață liniștită și normală. N'a fost guvern care, încă de la naștere, să fi fost mai trudit și mai frămîntat de vicii organice adînci, care compromit chiar organisme mai puțin șubrede de cît al actualului guvern.

Născut la termen fix și la poruncă, a rămas de la început atins de slăbiciunea ce atinge organismele artificiale. Adeseaori savanții pot produce artificial, prin clocire în mașini, organisme vii, dar care trebuesc multă vreme ținute sub clopot și la căldură, ca să nu piară. Aceiași soartă a avut'o gavernul nostru.

Marele savant, care face guvernele, a avut, poate, la bătrînețe un capriciu creator; închis în alchimia prea banală pe care a speculat'o atîția ani, a avut și el o dată, — modern Faust — dorința de a răsturna legile firei; a născut un guvern artificial. N'a fost, însă, greu să se vadă că acest organism destinat clocitorilor mecanice, a fost lipsit de căldura care trebuia să'i întrețină viața și pe care nu putea să i-o dea de cît simpatiile populare.

Aseminea organisme șubrede, de obicei sunt caracterizate de către savanți, ca fiind atinse de „vicii constituționale".

Viciile constituționale urmăresc ca un păcat, guvernul eșit din păcat. Născut și crescut în disprețul formelor constituționale, eșit din ambiția vre unui Prometheu doritor să pună viață acolo unde nu este, va avea soarta de a fi răstignit acolo unde trebue să se consume toți acei cari caută prin furt să poarte o flacără pe care n'au știut nici o dată s'o aprindă.

Un an de viață! Cînd ne gîndim cît s'a compromis în acest an viața noastră politică, ce vertiginos a scoborît guvernul povîrnișul tuturor pacatelor care duc la descompunerea guvernelor, cît de limpede apare astăzi, chiar în mintea partizanilor săi, nevoia de a'și primeni sufletele pîngărite de un an de zbucium și de venin, vom înțelege că este clar pentru oricine, că acestei aniversări nu trebue să'i mai urmeze o alta.

Dacă acum opoziția a dat un termen fix începutului campaniei sale de răsturnare, nu este de cît tot piaza rea care urmărește guvernul termenelor fixe. Acum un an prefecții și toți potentații prezumtivi, își scomptau deliciile scadenței termenului poliței lor politice; au fost achitați la termen, dar după un an sunt siliți să privească cu atîta grijă scadența celuilalt termen, în cît suntem siguri că s'au convins că în politică prezumția nu e monedă în curs.

Și acum cînd sunt siliți să privească în ce mod destinul, care n'a fost nici o dată prietenul d-lui Carp, n'a vrut să'i lase nici o șușăniță de glorie pe harta soartei, în care ziua cea de pe urmă este așa de aproape de cea d'intîi, trebue să facă triste reflexiuni asupra greșelei de a fi căutat să impună țărei o stăpînire silită. Dacă au putut căpăta guvernul prin intimidarea de a face gol în jurul Tronului, vor învăța că țara nu se intimidează de golul ce ar putea face într'o zi la festinul ei de glorie, la a cărei făurire au făcut toate chipurile ca să nu contribue cu nimic.

Fie că în ceasurile de liniște ce le mai au pînă la deschiderea campaniei, să se poată reculege, să vadă cît rău au făcut de cînd sunt la guvern, iar aniversarea unui an de putere, să le dea macar suvenirul unui an perdut, pentru țară și pentru partidul couservator.

S. G.

Nașterea Domnului

Toți creștinii numără anii după era creștină vulgară, ce are întemeetor pe călugărul apusan Dionisie Exigul, mort cam pe la 550 d. H. Această eră, numără anii de la nașterea lui Christos și a intrat în întrebuințare în Apus, din veacul al 9 lea și în Orient din veacul al 18-lea.

După mulți cronologi, era noastră e mai tîrzie cu 7—4 ani, Christos născîndu-se cu 7—4 ani mai înainte de începutul erii stabilit de Exigul, căci regele iudeilor Irod era în viață, murind la 750 după fundarea Romei, și steaua despre care povestesc evangheliile, după calculele astronomului Kepler, s'a arătat între 748 și 750 ani de la fundarea Romei și cum fundarea Romei e pusă 753 înainte de Christos, esă întîrzierea de 7—4 ani.

Din viacul al 4-lea, mai întăi în Occident și apoi și în Orient s'a stabilit ca lună și zi a nașterii lui Christos, 25 Decembrie. Sosise timpul prezis de profeți și făgăduit de Dumnezeu Evei, de a trimite un Mîntuitor, care să șteargă pacatul strămoșesc, să întemeeze pacea pe pămînt și să stabilească o nouă legătură între Dzeu și omenire; starea religioasă-morală a omenirei era așa fel, că se aștepta și simțà nevoe de o prefacere, iar sceptrul domniei asupra iudeilor, să luase din casa lui Iuda. Despre nașterea lui Iisus Christos ne povestesc mai pe larg evangheliștii Luca și Matei, contemporani cu Iisus și ei au luat povestirea nașterii și de la fecioara Maria și de la Iosif.

După cum preziseră și profeții, fecioara Maria a zămislit de la Duhul Sfînt, înștiințată de această zămislire de Arhanghelul Gavriil. Maria era din seminția lui David, trăia în Nazaretul Galilei și era logodită cu tîmplarul Iosif, tot din neamul lui David. In acel timp, împăratul roman August, a dat poruncă să meargă fiecare la locul originei neamului său, și să se înscrie pentru cens sau numărarea generală a populației.

Iosif și Maria au plecat pentru înscriere în Betleem, leagănul casei lui David. Evanghelistul Luca zice: „Și a fost cînd erau ei acolo, s'au împlinit zilele ca să nască ea. Și a născut pe fiul său cel întăi născut și l'a înfășat și l'a culcat în iesle, pentru că nu aveau ei loc la gazdă. Și păstorii erau într'aceiași lature petrecînd și păzind streji de noapte împrejurul turmei lor. Și iată îngerul Domnului a stătut înaintea lor și slava Domnului a strălucit împrejurul lor și s'au înfricoșat cu frică mare. Și le-a zis lor îngerul: Nu vă temeți, că iată ves'esc vouă bucurie mare, care va fi la tot norodul. Că s'a născut vouă astăzi Mîntuitor, care este Christos Domnul, în cetatea lui David. Și aceasta va fi vouă semn: Afla-veți un prunc înfășat, culcat în iesle"... „Și au venit degrabă și au aflat pe Maria pre Iosif și pre pruncul culcat în iesle".

In scurt, acesta este istoricul nașterii Mîntuitorului Isus Christos, Mesia așteptat ri prezis de prooroci, și care ne-a predat divinele precepte și învățături, pe care de le urmăm, căpătăm fericire în lumea aceasia și în viața veșnică. Pregătindu-ne prin post (ajun), în amintirea Nașterii Mîntuitorului, avem 3 zile de sărbătoare, numite sărbătorile Crăciunului, în limbajul poporului. Mîntuitorul Christos își ilustrează învățăturile sale divine, dîndu-ne exemple chiar de la nașterea și prin nașterea Sa. Ce pildă măreață de umilință și contra celor mîndri și îngîmfați. El, Dumnezeu, s'a născut și a luat trup omenesc dintr'o fecioară săracă, logodită cu un meșter teslar.

Prin nașterea Sa în ieslea dobitoacelor, ce pildă măreață contra celor ce să îngîmfă în averea lor. Contra mîndriei și îngîmfării, servesc pildă și Iosif și Maria, care de și din neamul lui David, dar ajunseseră așa de săraci, că n'au putut găsi loc pentru mas noaptea în Betleem, de cît o peștere și ca leagăn pentru copil de cît ieslea. Prin nașterea Sa umilită, pe cei umiliți și sermani îi rîdică în ochii proprii și-i spiritualizază a nu dori numai de cît numai bunuri pămîntești și a răvni starea altora, căci fericirea și mîntuirea nu stau numai în avere.

Cei puternici prin naștere și avuție și cei umiliți prin naștere și sărăcie, au îndemn pentru a trăi în armonie unii cu alții, prin pilda măreață dată prin nașterea Sa, căci și scopul venirei Sale pe pămînt a fost „Pace pe pămînt și între oameni bună-voire".

Ioan A. Parfenie Preot

Brăești—Iași

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

XI

5 Februarie 19 . .

. . . . . .

Mă întrebi cu privire la scrisoarea ce numesc eu *utopie*. Ei bine, *utopie* e ceea ce pare, că nu se poate realiza. Și cu toate acestea, nu aproape toate invențiile și descoperirile actuale au fost luate odată numai cu utopii? Iar progresul ar mai fi el cu putință, dacă ar lipsi utopiștii? Și d-ta oare, nu faci parte dintre aceștia? — d-ta care pe oparte cer i să mă aduci „pe pămînt"; iar pe de altă parte, cea mai intimă a d-tale, o consacri numai utopiilor, și nu te simți bine decît pe terenul utopiilor, Eu am simțit aceasta. De cîte ori începeai vre o lucrare, de cîte ori erai în crearea unei lumi ideale, erai schimbat, transfigurat, nu te mai cunoșteam. Intr'adevăr peste cîtva timp aveam explicarea auzind că ai terminat *„In plină lumină"* sau *„Suflete desrobite"* sau altă scriere a d tale. Te credeai neobservat, nu-i așa?

De mai bine de o săptămînvă vizitez *școalele infantine*. Ce lume nouă pentru mine? Aci entuziasmul meu nu cunoaște margini. Și dacă această țară stă în frontea celorlalte în ceea ce privește cultura generală a tuturor, a poporului mai cu seamă, — aceasta o datorește de sigur numai *grijei de cei mici — religia nmanității cugetătoare.*

Mai întăi aspectul școalelor e minunat. Nu vorbesc de clădire, căci clădiri mari și pompoase pe din afară se mai văd și prin alte părți. Mă raportez la curățenie, comoditate și grija ce se vede în cele mai neînsemnate lucruri — dacă într'o școală poate fi ceva mai puțin însemnat. Mobilierul este absolut conform micilor școlari, adică copilașilor, — ei fiind tratați ca atare. Băncile greoae și posomorîte sunt înlocuite cu mesuțe și scaune mici, ce par ca niște jucărele. Pereții îmbrăcați cu tablouri vii, vorbitoare și apropiate de mintea copiilor. Sălile pline cu vegetații de care nici un copil nu se atinge.

In sala comună un piano. Micuții înainte de a intra în clas, trec în această sală unde una din învățătoare cîntă din piano, iar celelalte cîntă în cor cu copiii, făcînd în acelaș timp, mișcări sau ronduri. După aceasta în sunetele cadențate ale unui marș, copiii pleacă doi cîte doi în clas, unde cu multă liniște își iau locurile.

De obiceiu clasul se începe cu cîte o istorioară, spusă cu mult șic de învățătoare, după care copiii o repetă. O, să i auzi cît de frumușel se exprimă și cum însuflețesc ceea ce nu pot ei spune, prin gesturi așa de drăgălașe...

Fetițe și băeți sunt la un loc. Toți cu pestelcuțe de un'formă, încît cu greu îi poți deosebi după sex, cei mulți purtînd părul împletit. Cu toții sunt așa de frumos pieptănați, așa de bine spălați, că dacă ai vrea să-i compari cu copiii din alte părți, pe aceștia din urmă i ai lua drept puii unor sălbatici.

Dar să vezi încă pe acești copii fenomenali în ora desemnului. Fiecare din ei își are la dreapta un tălgiraș cu nasturi colorați cu care fac figura desemnată de pe tabelă pe cartoanele lor punctate ce li se dă. Ce delicat iau ei cu degetele lor nasturii și cu ce atenție caută să imiteze ceea ce li se cere! Iar dacă cumva vreunul din ei scapă ceva din mînă, colegul de alături se grăbește a i-l da.

In toate cartierile acelaș sistem, aceiași grijă și aceiași atenție și muncă din partea învățătoarelor. Toate au o răbdare uimitoare și o pornire sufletească pentru copii, de admirat. Cred că aceasta provine din faptul că ele se găsesc în această profesiune numai prin vocație. Și ceea ce mi întărește credința este faptul că o învățătoare nu se bucură de o considerație socială prea mare aci. O comersantă, de exemplu, e cu mult mai bine văzută.

Revenind iarăși la copii, e de obser-

vat că ei aparţin clasei de mijloc şi clasei muncitoare. Cei din clasa de sus preferînd să-şi aibă guvernante. Astfel se explică pentru ce pătura de jos, poporul face impresie aşa de bună. Ori cine, cît de puţin ar însemna, dă înfăţişarea unui adevărat om, Poate înţelege orice, se exprimă frumos, e demn, îndatoritor, cinstit, de bună credinţă; în sfîrşit e un *om*, Un lucrător de aici are mîinele murdare, „dar conştiinţa curată, pentru că e tratat şi el ca un *om*".

Grija municipalităţii, spiritul de solidaritate şi umanitate au făcut să se creeze atîtea şcoli infantine şi atîtea opere sociale, care aduc adevărate foloase. Şi dacă ţara întreagă e prosperă, dacă oamenii sunt cultivaţi, nu puţin se datoreşte şcoalelor infantine. Aci toată lumea e conştientă de ceea ce însamnă a ocroti şi a educa pe aceşti copii ai poporului din cea mai fragedă vîrstă.

O mamă lucrătoare îşi poate duce copilul în timpul zilei la *leagăn* unde e alăptat, hrănit şi ţinut în condiţii igienice, mai bune decît cele de acasă la ea. De la 2 ani e pus în şcolile materne, unde e deprins cu ordinea, curăţenia şi cuviinţa. Apoi copilul e luat în şcoala primară care durează 6—7 ani, în care timp îşi poate cîştiga primile cunoştinţe necesare vieţei cît mai juste, desvoltîndu şi în acelaş timp facultăţile atît cît natura îi permite.

In faţa unui asemenea absolvent vezi că ai a face cu un om format, în stare a-şi lua drumul în viaţă fără grijă. Astfel pregătit el va şti să se susţie şi să înţeleagă ce cale trebue să apuce pentru a-i fi mai prielnic.

Aceste reflecţii le spuneam şi d-lui Ch., care ascultîndu-mă cu multă atenţie, cu un surîs abia perceptibil îmi zise: „Nu pot de cît să mă felicit de apreciarea pe care un străin ca d-ta o face asupra ţării mele şi a instituţiilor ei. Dar eu care cunosc mai bine personalul nostru didactic, care ştiu lipsurile ce domnesc încă în organizarea învăţămîntului nostru, nu pot să mă arăt aşa de satisfăcut. Şi apoi naivitatea d-sale nu cred să meargă pînă a te face să-ţi închipui, că cei pe care i ai vizitat lucrează totdeauna întocmai după cum i-ai văzut. Părerea despre copii însă o ai justă. De atîtea generaţii, disciplina internă a devenit ca înăscută. Dar şcoala noastră are încă multe rele. Şi pentru a te convinge de cele ce spun eu, ar fi destul să citeşti observaţiile d-lui G, inspectorul nostru,—observaţii nedate încă la lumină".

Acum înţelesei legătura şi insistenţa ce pusese inspectorul se văd neaparat pe d. Ch. Voia să nu plec cu idei greşite despre ţara lor. Se temea să nu cunosc numai pe unii din învăţătorii.

M'am făcut membră a *Casei Poporului* de aici, pentru a putea beneficia de cărţile din bibliotecă şi de jumătatea preţurilor la concertele ce au loc. Neputînd lua de cît două cărţi odată, vin des şi am ocazie să văd cum tinerii şi bătrînii lucrători se întrunesc pentru a citi şi a discuta tot felul de chestiuni în afară de cele religioase.

Ştii obiceiul meu de a nu citi cărţi de cît de autori cunoscuţi. Mi-a venit în minte să iau unul după titlu şi nu după autor. Avea titlu: *Voinţă*. Ce era în el? De toate. Amor nefericit, constanţă, inimă slabă de femee, boală, moarte; în sfîrşit toată gama vieţei. Dar nici o febră a inimei mele n'a vibrat... Pentru ce? Stau şi mă întreb şi eu. E ciudat! Eu, care vibrez cîteodată şi la un singur cuvînt scris sau spus, de data aceasta n'am simţit nimic. De sigur, lipsia acea comunicare misterioasă, care trebue să aibă loc între autor şi cetitor. Ce deosebire între acest necunoscut care m'a lăsat indiferentă şi între autorii mei favoriţi, cari mă pun într'o nesfîrşită vibrare...

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

OAMENI ŞI LUCRURI

Jucării şi jocuri

In vitrinele celor mai multe librării cărţile au fost înlăturate: în locul lor s'au aşezat, acum în ajunul Crăciunului, — jucăriile.

Şi am văzut în lucrul acesta, inocent şi firesc, un învăţămînt: unul care nu e din cărţi, ci e împotriva lor. E simbolică înlăturarea cărţilor, pentru că gestul şi împrejurarea ne spun în graiul lor fără de cuvinte:

— De ce atîta trudă sub povara volumelor tipărite? Lăsaţi meditările, lăsaţi cumineniile, opriţi-vă cu gîndul, cu privirea, cu luarea aminte asupra unor preocupări mai frivole, dar mai înviorătoare şi mai odihnitoare. Nimic nu e mai plăcut ca *jucăria* şi nimic nu e mai omenesc ca *jocul*.

Cîte variate şi mari întrebuinţări găseşte cuvîntul acesta, aliintător în aparenţă, dar filosofic în numeroase înţelesuri şi împrejurări!

Jucăria! Ea întrupează o parte timpurie a vieţei noastre, în întregime. Atunci toată lumea pentru noi nu există decît sub această formă parodiată, primitivă, stranie şi picantă — a jucăriei. Primele noastre intuiţiuni, întîile noastre învăţături se fac numai cu ajutorul jucăriei.

Iar apoi, cu cît creştem şi învăţăm mai mult, — cu cît ajungem a şti că tot ce ştim şi înfăptuim, tot — e numai o... jucărie a marilor forţe necunoscute şi nepricepute ale Universului nemărginit.

Cuceririle noastre sunt formidabile Fără îndoială. Dar cu toate minunile medicinei suntem încă aceeaşi jucărie în mînile morţii şi ale sorţii. Stăpînim de mult întinderile apei,—dar marile vapoare sunt aceeaşi jucărie a valurilor. Văzduhul e al aeroplanelor noastre, — dar ce jucărie a întîmplării şi a vîntului sunt aceste minuni ale tecnicei moderne!

Dar jocul! Sunt numai jocul patimilor; facem cînd jocul unuia, cînd jocul altuia. Iar cînd cineva a ajuns în vîrful scărei sociale — încă face jocul cînd al unui partid, cînd al unor interese, cînd al unui regim, — cînd al unui Suveran.

Dar noi înşi-ne suntem foarte adeseori jucăria propriilor noastre sentimente şi iluzii. Iar singura manifestare omenească, mai puternică, mai trainică, mai adevărată, —iubirea— cere, înainte de toate, să părăsim seriozitatea şi să cultivăm—jucăria....

.. Te priveam, mai eri, frumoasă domnişoară cu ochii mari şi adînci, cum răspundeai cu rîsul clar, cristalin şi tînăr, privirilor *lui* rugătoare şi pline de dorinţi. Era o filosofie în rîsul acela drăguţ şi sănătos,—era o dovadă că ai priceput foarte bine că vîrtejul care-i ţinea mintea şi căutătura înlănţuite, erau trecătoare ca jocul vîntului şi al valurilor. De aceea răspundeai, la toate vorbele şi stăruinţele, cu acel rîset senin şi străbătător ca săgeata ascuţită şi argintată, reducîndu-le toate la o jucărie nevinovată şi fără de urmări.

...O jucărie e totul. Să slăvim dară serbătoarea jucăriilor!

Redion

Litere-Ştiinţe-Arte

O piesă de M. Sadoveanu. — Revista teatrală Rampa ne aduce ştirea, că directorul teatrului naţional îşi preface romanul istoric „Şoimii" într'o dramă în 5 acte. Iată cuprinsul lor:

„Primul act se petrece pe malurile Moldovei. Aice vine Potcoavă, Alexandru şi moş Gînj. Aici se dă a înţelege că fraţii sînt copiii lui, care nu ştiau taina asta.

In actul întăi se găsesc lămuririle necesare, ca spectatorul să fie destul de iniţiat şi să poată înţelege evenimentele următoare. Aici se întîlnesc cu fata lui Eremia Golia (trădătorul lui Ioan Vodă cel cumplit) şi cu boerul din Davideni, care îi poftește pe viteji la curtea lui, mai ales că Potcoavă era greu rănit şi avea nevoe de odihnă.

Actul al doilea se petrece la curtea boerească din Davideni şi e format din două tablouri. In cel dintăiu se va arăta că amîndoi fraţii o iubesc pe fata lui Iremia Golia, care simte o nelămurită înclinare pentru Potcoavă; în al doilea tablou—peste cîtva timp—e plecarea fraţilor, despărţirea dureroasă de fata din Dăvideni. Se duc în stepă să aducă oaste.

Actul al treilea iarăşi are două tablouri: primul—pe malul Nistrului, cînd se întorc cu armată ca să-l alunge pe Petru Şchiopul de pe tronul Moldovei: cealalalt tablou—în Iaşi.

E luptă mare, Iremia Golia e prins şi acei ce luptaseră cu Ioan Vodă cer moartea trădătorului. De faţă e şi fata lui. Se naşte un conflict grozav în sufletele fraţilor: dragostea şi datoria răzbunării îi muncesc.

Potcoavă şovăeşte, dar condamnă; Alexandru mai tînăr, mai aprins, vrea ertare. Dar moş Gînj. clocotind de ură s'aruncă asupra lui Iremia Golia şi-l ucide. Alexandru, în faţa durerii iubitei lui, îl omoară pe moş Gînj, tatăl lui,

Taina ţinută atîta vreme acoperită, se desvălue. Alexandru pleacă în lume. Fata lui Irimia, zdrobită, moare; iar Potcoavă amărît părăseşte domnia şi pleacă în stepă.

Acesta e actul culminant.

Actul următor se petrece în stepă. Potcoavă îndurerat stă în mijlocul cazacilor, care întotdeauna i-au fost prieteni buni.

Botgros, personagiul comic de la început devine căpitanul temut Botgrozna cu care face planuri mari de viitor,

Actul al cincilea ne redă sfîrşitul frumos al lui Potcoavă. In Polonia, în loc să fie ajutat cum credea, în urma unor intervenţii, e pus la închisoare şi decapitat într'o piaţă a Lembergului.

Potcoavă a murit viteşeşte—cum a trăit. In faţa lumii adunate a spus cine este, că n'are nici o vină asupra sufletului lui, a cerut să-i se aducă un covor, pe care să îngenuncheze, a cercetat barda de-i ascuţită, l-a întrebat pe călău cum să se aşeze şi după ce i s'a rostogolit jos capul, se văd flăcări cuprinzînd Lembergul.

Sosise cu oaste Botgrozna, dar prea tîrziu".

Subiectul este bogat îndeajuns. Decît—rămîne să vedem tecnica autorului. O cunoaştem, admirabilă, în roman şi în nuvelă,—nu încă în dramă. Cu această ocaziune anunţăm că vom vorbi despre noul volum de proză al d-lui Sadoveanu—„Instigatorii"—de îndată ce autorul ori editura ne va trimite lucrarea.

•

Aflăm că „Viaţa Romînească" No. 12 va apărea de anul nou cu un sumar ales.

*

Poezia „Albumuri" a d-lui I. N. Raşcu, arată, odată mai mult, că tinerii poeţi simbolişti nu abuzează de avantagiile ce le îngăduie forma nouă, — minulesceană,—cînd au într'adevăr talent şi originalitate.

*

„Rampa" de eri publică pentru a doua oară portretul d-lui Eugen Lovinescu în decursul unei singure luni de zile. Nu e prea mult?

*

„Ordinea" — număr de Crăciun—se va vinde mîni în Iaşi, cu un sumar bogat, cuprinzînd şi „Scrisori din Iaşi".

*

Crăciunul e sărbătoarea copiilor. De aceea vor interesa cu atît mai mult articolele colaboratului nostru C. V. Buţureanu despre „Case dei bombini".

*

STRUNA ZILEI

VESTE REA...

Administraţia comunală a placardat azi ordonanţa ca porcii să se taie numai la abatorul comunal.

Opinia.

Ură—încotro te'ntorci
Intîmpină pe bieţii,.. porci.
Pîn'şi în zile sfinte—lor
Li se vorbeşte de—abator!

„Case dei Bambini"

II

In volumul al III lea cu rapoartele prezentate cu ocazia celui de al III-lea *congres internaţional de educaţie familială* ţinut la Bruxelles în 1910, se găseşte şi raportul în care se arată lămurit, *cum se învaţă a ceti şi a scrie în case dei bambini*. Raportul este un adevărat povăţuitor pentru scris şi cetit şi volumul în chestiune se găseşte în Biblioteca pedagogică de la Ministerul nostru de Instrucţiune. Cei cari se interesează şi au posibilitatea să exprimenteze noua metodă, de fapt, să o facă şi dacă vor găsi un progres cît de mic în predarea acestui învăţămînt atît de arid şi de greu, nu se vor fi trudit în zadar. Ei vor fi contribuit la uşurarea muncii copiilor, cari şi fără aceste sunt destul de împovoraţi şi de osîndiţi.

Aceste zise, voiu continua cu expunerea generalităţilor asupra metodei eminentei profesoare de la Universitatea din Roma. Pentru învăţarea Aritmeticei, d-na Dr. Montessori se serveşte de asemenea de un material bogat, compus din beţişoare late, de lungime gradate, roşii şi albastre, precum şi de un număr de obiecte uşor de adus şi de mănuit. Copilul învaţă a cunoaşte diferite numere după cum a învăţat şi literile alfabetului. Ca şi cel destinat pentru scriere, materialul întrebuinţat în acest învăţămînt are la bază sistemul de a face pe copil să descopere singur cunoştinţele pe cari vrem să-l învăţăm astfel ca să-i susţină interesul, curiositatea, să-i dezvolte spiritul de iniţiativă şi să l împedece să acumuleze în micul său cap, noţiuni nouă pe care el nu este încă în stare să şi le asimileze. Aş mai zice că dacă metoda Montessori are o parte originală aceasta este. Căci până acum nim nu se mai mulţumia cu ceiace în mădea copilului în cap şi tot m căuta să i-l umple cu cunoştinţi mai bine zis cu cuvinte, pe care în stare să le înţeleagă, dar pe car reţine în virtutea calităţei memo sale. Pentru că d-na dr. Montesso observat şi ştie, din experienţele p log ce că din toate cuvintele pe un copil e în stare să le pronunţe foarte puţine le cunoaşte înţălesu pentru că îşi dă seama la ce rezul rele duce învăţarea de cuvinte pe un copil nu le pricepe, de aceea e opune şi stărue ca el să nu pronu dacă se poate, nici un cuvînt neînţe lată într'adevăr încă unul din po latele pedagogiei noui şi încă unul cele mai importante ale sale. De vine recomandarea pedagogiei noui învăţătorul să nu se impue cu cu tinţele sale de-agata şi să lase pe c să şi le cîştige el însuşi prin propr lui puteri, el să nu-i servească decî un ajutor la nevoe şi cînd copilul va cere, iar toată preocuparea lui nu fie alta decît cum să procure c lului mijloace ca să-şi facă singu ducaţia, să i pue numai în cale obie pe care văzîndu-le, pipăindu-le şi torcîndu-le să-şi cîştige cunoştinţele care va avea nevoe. Cît de departe s tem noi, cu şcoala primară, de ade ratele cerinţi ale pedagogiei raţion care cere ca să punem numai în mîn copiilor materialul didactic şi fără le spune ceva să-i lăsăm să aleagă singuri ce vor să facă. Atunci ei se cupă totdeauna cu plăcere sau obie ce fac albii şi se ajută ori se îndrea unii pe alţii. Învăţătorul n'are alta facă decît să le observe tendinţele p tru a învăţa să-i cunoască spre a-i tea conduce şi spre a le putea satisf curiozitatea, răspunzînd la întrebă lor şi va fi făcut tot ce se cere partea lui. Învăţătorul care vorbe mai mult decît elevii săi, nu-şi cuno meseria, ori face aceasta din marea voe ce simte că, neavînd la îndemî lucrurile pe care trebue să le ară cată să le suplinească prin vorbe, cei în sistemul nostru de educaţie învech aceasta se întîmplă de obiceiu.

Cel dintăi dintre principii'e sistem lui de educaţie a nu i împedeca ivir aptitudinilor individuale, dezvoltar facultăţilor, pentru a lăsa cîmp lib spiritului său de iniţiativă. Învăţăto rea va împiedica la copil, ori ce răuta cu energie, dar nu trebue să-l întreru în mijlocul unei ocupaţii, fiindcă ceastă procedare l ar discuraja în î treprinderile sale sau ar deştepta î tr'însul spiritul de opoziţie. Acest d urmă ar fi cu atît mai mare cu copilul ar fi mai inteligent şi ar fi d tat de la natură cu mai multă voinţ

Trebue să ne convingem, noi, persoan mature, de marea importanţă ce atribu copilul jucăriilor sau ocupaţiilor ce le născoceşte singur şi să înţelegem nu este din partea lui nici răutate, ni nesupunere, dacă nu ascultă imediat chemarea noastră cînd se află cufund în ocupaţiile sale. Este o tiranie di cele mai mari a avea pretenţie că c pilul să-şi lase ocupaţiile lui favorite să alerge la chemarea noastră pe car el n'o pricepe şi căreia nu-i atribue n o importanţă.

Această procedare neexplicabilă nu v rămîne fără urmare, care este încăpăţî narea. Din contra, trebue să ne bucu răm de tenacitatea unui copil, care orice s'ar petrece împrejurul său, nu în stare să-l întrerupă de la ocupaţiil sale. Aceasta este un semn al energie

ALBUMURI

Albumuri vechi, decolorate, cu galbene fotografii
In care dorm priviri de vise, sau rîsuri blonde de copii,
In care gesturi de statue au prins din clipa trecătoare
Poema dorurilar stinse, sau taina inimei ce moare,

Albumuri vechi, decolorate, cu enigmatice profile
De militari în porturi stranii, sau de nostalgice copile,
In care trista simfonie a vremilor patriarchale
Şopteşte 'năduşit ca şoapta rătăcitoarelor sandale
Pe drumuri lungi şi prăfuite...

...în astă-seară funerară,
Cînd prin alcovuri de penumbră răsună a viselor fanfară,
Cînd Eol tremură la geamuri...
...albumuri vechi decolorate,
Lăsaţi mă pe altarul vostru să 'ngenunchiez cu pietate.

In atmosfera ambiantă, din lămpi de aramă lucitoare,
Făşii de raze uniforme adorm pe cadre visătoare,
Şi pe ovale medalioane ce-ascund şuviţele şatene
Ale-adoratelor ce o odată au plîns pe alei,—rătăcitoare,
Cînd de pe bolţi eterizate duioasă le zîmbea Selene...

Miraj ciudat de basme triste exală oglinzele—aplecate,
Cu şnururi de mătase prinse de zidurile tapetate...
In apa lor trăeşte o vieaţă, pe luciul lor lumini fugare,
Plutesc ca paşnice gondole pe albastra mărilor cărare.

Pe etajerele luxoase înveşmîntate 'n bibelouri,
Surîd mignone statuete—evocatoarele cadouri
Din timpuri ce-au trăit odată, lăsînd acutul lor parfum,
Pe magice priviri de oglindă şi pe-al iatacului costum.

Priveşte iarna prin ferestre cîntînd exotice balade
In hexametre de suspine, ca versul anticei Iliade...
Aleargă vîntul printre ramuri flotîndu-şi mantia bizară,
Şi ramuri plîng cu gesturi moarte rîvnind eterna Primăvară

..Şi vă deschid cu mîni pioase, în vraja serilor tîrzii,
Albumuri vechi, decolorate, cu galbene fotografii,
M'afund în lumea voastră-apusă ca'n lumea misticelor dome,
M'adorm—ca smirna din altare—simfonicele voastre-arome.

...Şi văd pe file cartonate, în cadrele dreptunghiulare,
Figuri de copilaşi anemici zîmbind sub bucle inelare...
Apoi fotografii ovale, cu feţe stînse de bătrîni,
Femei cu rochile învoalte şi cu brăţare mici pe mîni,
Figuri de palide madone ce au fost amorurilor sclave,
Şi'n ochii cărora surîde tristeţa toamnelor bolnave,
Profile de-Adonis—cu graţii şi cu privirea femenină...

Şi peste chipul lor palpită a vremei ftizică lumină.
Intorc o pagină uitată...
...în vesperalele vibrări,
In jur cu albe flori de seră şi cu păduri din alte ţări,
O melancolică fecioară, cu ochi de sfîntă mă privi..,
Părea sculptată în decorul romanelor lui Pierre Loti...
Urma la şcoală; luase premii; în mîni cu jerbele de flori,
Cu cărţi volaminoase, 'n ochii ei mari şi atît de visători,
In ochii 'ntunecaţi, cu ape şi străluciri de diamant,
Nevinovaţi ca ochii limpezi ai Genovevei de Brabant...
Pluteau parfumuri de tămîe...
...de-atunci e moartă, căci o spune
Figura ei, pe care noaptea şi a 'ntins funebrele i genune...
Şi gestul ei timid şi galeş, întreaga ei îmbrăcăminte...
O, tot din mica ei fiinţă exală arome de morminte.

Intorc o pagină.,.
...un tînăr zîmbeşte sub plecate ramuri,
Precum zîmbesc pe străzi ciudate, copii convalescenţi la geamuri
In zîmbetu-i i-atîta jale!
...şi lin privirile şi înneacă'n
Tremurătoarea bogăţie a ramurilor de mesteacăn.

Cu glas de vis, aceia care cu mîni bătrîne şi trudite
Işi caută pierduţi prieteni prin filele îngălbenite,
Imi povesteşte dezolata iubire a tînărului brun:
„A fost de mult, nici nu pot bine ca gîndurile să mi adun
Să ştiu decînd muri.. (de dînsul şi azi atîta mi e de milă!...)
Bunicut tău plecase'n lume şi mama ta era copilă
Cînd el, frumos ca un luceafăr, iubea o fată visătoare....
Şi rătăcea mereu de strade în toamnele suspinătoare,
Ca s'o zărească la ferestre lucrînd, sau urmărind pe-o carte
Un fir de tristă povestire... dar scris i a fost să n'aibă parte
De ea vre odată...
...mai pe urmă s'a măritat... şi el sdrobit,
Plîngea în nopţile de veghe după idealul ce—a pierit.
Sub chinuitele suspine obrazu 'n perne şi îngropa.
In aiurările de friguri cu glas de moarte o chema,
Pînă într'o zi, cînd parfumate răsar şi florile de tei,
A vrut s'o uite pe vecie... dar a murit de dorul ei".

. . . . . .

Mă culc... şi visele-fantome-mi împrăştie pe frunte steme...
Visez în paşnica penumbră, sub a tictacului poeme,
Şi din cartoanele de-albumuri, lin trupurile se desprind,
Plutesc pe-albastrele covoare, spre mine braţele şi întind,
Mă'nghirlandează'n dans fantastic, cîntîndu-mi cîntece'mpreună,
Copila ce luase premii mi-oferă o veştedă cunună,
Amantul palidei fecioare, plîngînd, sălbatec mă fixează,
Intonă o moartă elegie, cu melodii ce aiurează,
Mă strînge 'n braţele i de umbră...
...apoi madone zîmbitoare,
Cu văluri albe de mireasă, bătrîni cu plete de ninsoare,
Copii bolnavi, femei în doliu, s'apropie şi mă tortură...
Intense simfonii de groază pierdut în lumea lor mă fură
Şi tremur ca cuprins de friguri..

Albumurile, cobitor
Rînjesc stinghere fără vieaţă şi fără chipurile lor
Ce au evadat, să plîngă 'n noapte balada dorurilor pale,
A cascadărilor de patimi şi a dragostelor senzuale
Din timpuri ce au trăit odată şi şi-au lăsat al lor parfum,
Pe magice priviri de-oglindă şi pe-al iatacului costum..

I. M. Raşcu.

cu care este dotat şi al fermităţii caracterului pe care-l va avea în maturitate, dacă vom şti să i l cultivăm.

*

O expunere mai amănunţită a metodei Montessori o face însăşi autoarea într'o lucrare apărută de curînd la Roma sub titlul: „Il metoda della pedagogia scientifica; applicato all é lucazione infantile nelle case dei banbini" şi care, oricum, nu se potriveşte cu informaţiile de prin reviste.

Cu ocazia *congresului de educaţie familială*, am auzit însă aprecieri foarte măgulitoare făcute de persoane, care au văzut şi în parte au şi experimentat metoda. Copii crescuţi în acest spirit şi cu aceasră metodă, fără cea mai mică urmă de surmenagiu, zicea marchiza Elena Lucifero în interesanta comunicare ce a făcut la congres s'au arătat la 6 ani, prin urmare înainte de etatea de a intra la şcoală, superiori celor din clasa II a ai şcoalei elementare obicinuite şi cu o facilitate surprinzătoare pentru a învăţa şi a pătrune. Nu este numai o metodă teoretică, zicea înaltul personagiu, căci a fost experimentată de 4 ani la Roma şi Milan, a fost introdusă de do ani în şcolile infantine din Elveţia în cantonul Tessin (italian).

La Roma şi la Milan o mulţime de persoane distinse şi de mame de familie s'au entuziasmat de această metodă şi consiliul comunal din Roma, a însărcinat pe d-na dr. Montessori anii trecuţi să-şi expue metoda într'un curs care a fost urmat de 200 de institutoare. Consiliul are intenţia ca să introducă această metodă în toate grădinele de copii din oraş.

Începînd din acest an, consiliul a pus la dispoziţia iniţiatoarei, o şcoală publică pentru experimenta metoda şi cu copii mai mari de 6 ani spre a se vedea dacă nu se poate înţinde şi la şcoala primară.

Din iniţiativa şi sub protecţia Reginei mame, Margareta de Savoia, d na Maria Montessori a ţinut cealaltă iarnă într'un azil de copii un curs la 70 de dame şi domnişoare din întreaga societate. In Italia se aşteaptă o nouă eră în educaţia infantină şi populară prin metoda Montessori.

G. V. Buţureanu.

MĂRTURISIRE

Tînăra baroneasă de Grengerie ştipia pe o canapea, cînd jona marchiza de Renedon, dădu năvală în casă, foarte agitată, cu corsajul puţin cam boţit, pălăria mai pe-o ureche, şi căzu pe-un scaun zicînd:

— Uf! I-am făcut-o!

Prietena ei, care-o ştia că-i foarte liniştită de obiceiu, se rîdică uimită şi întrebă:

— Ce? Ce-ai făcut?

Marchiza—ce părea că nu-şi găseşte loc,—sculîndu se de pe scaun începu să se plimbe prin odaie, apoi se aşeză pe marginea canapelei, pe care se odihnea prietena ei, şi apucînd o de mînă îi zise:

— Ascultă dragă, jură-mi că n'ai să spui vre-odată cui-va, cele ce vreau să-ţi mărturisesc.

— Ţi-o jur!

— Pe viaţa ta?

— Pe viaţa mea.

— Ei bine, m'am răzbunat pe Simon,

Cealaltă îi răspunse iute: A, bine ai făcut.

— Nu-i aşa? Inchipueşte-ţi că de şase luni ajunsese şi mai nesuferit de cît înainte; dar ştii nesuferit de tot. Cînd m'am măritat vedeam bine că-i slut; dar îl credeam bun. Cum m'am înşelat! El îşi închipuise pe semne, că-l iubeam fiind-că o merită, cu burta lui mare şi nasul cel roş; căci a început a se giugiuli ca un turturel. Pe mine, înţelegi, mă umfla rîsul şi de-aceea i am şi zis hulub... Bărbaţi, zeu, îşi fac o straşnică idee de dinşii!... Cînd a priceput, că n'aveam pentru el în suflet nimic, de cît prietenie, a început să devie bănuitor, să mi vorbească înţepat, să mă facă că s cochetă, fără ruşine şi nu mai ştiu cum. Pe urmă a devenit şi mai grav, după... după..—e foarte greu de spus asta...

In sfîrşit era foarte amorezat de mine,... foarte amorezat... şi mi-o dovedea des, foarte des... Of, dragă, e un adevarat supliciu să fii... iubită... de un om grosolan... Nu zeu, ţi o spun drept, nu mai puteam... ştii,... de loc... Ca şi cînd mi-aşi fi scos în fiecare seară o măsea... ba şi mai rău, mai rău! In sfîrşit închipueşte-ţi printre cunoştinţele tale pe cineva, foarte ordinar, foarte ridicol, foarte respingător, cu o burtă mare,—asta-i spăimîntător,—şi cu şoldurile mari. Parcă-l vezi? Aşa-i? Ei bine, mai închipueşte-ţi încă şi că acest om e bărbătul tău,... şi că... în fiecare seară, mă 'nţelegi? Nu! E odios... odios! odios!... Mie îmi venea să vărs, ştii să vărs,... chiar să vărs în lighean.. Zeu—nu mai puteam. Ar trebui să fie o lege, care să proteguiască pe femei în cazuri ca acesta! Şi închipueşte-ţi aceasta în fiecare seară! Bu... e scîrbos!

Nu doar fiind c'am visat amoruri poetice, nu; nici de loc. Astă zi nu mai sînt. Azi toţi barbaţii din lum sînt grajdari sau bancheri, nu iubesc de cît caii şi banii; iar cînd iubesc pe femei, le iubesc ca pe cai, ca să le arăte în salonul lor, cu şi-ar arata la sosea o pereche de arlezani. Atîta tot. In ziua de astăzi viaţa se ia în aşa chip, că sentimentul nu mai are nici un locuşor în ea...

Să trăim şi noi dar, ca femei practice şi indiferente.

Până şi relaţiile în sine, nu-s de cît nişte întîlniri regulate, în care se repetă în totdeauna acelaş lucru. Pentru cine să ai, deci, un pic de pasiune sau gingăşie?

Barbaţii, barbaţii noştri, nu s de obicei de cît nişte manechine corecte, cărora le lipseşte orice inteligenţă şi orice delicateţă. Dacă căutăm puţin spirit, cum ai căta apa 'n pustiu, chemăm lîngă noi artişti,... şi ne trezim că vedem venind nişte pozori nesuferiţi sau nişte boemi rău crescuţi. Eu, caut un om, ca şi Diogene; un singur om în toată societatea pariziană, dar sînt încredinţată că nu l voi găsi şi nu voi întîrzia să'mi stîng lampa cu care-l caut.

Dar ca să vorbesc iar de bărbatul meu; cum mă scotea din sărite, cînd îl vedeam venind la mine, în cămaşă şi pantalonii albi, am întrebuinţat toate chipurile, toate, înţelegi, ca să-l îndepărtez şi.. să-l desgust de mine. Intăi sa'nfuriat, pe urmă a devenit gelos, îşi închipuia că-l înşel. Intăi se mulţumi să mă supravegheze. Se uita ca un tigru la toţi barbaţii, care intrau în casă; pe urmă a început a mă persecuta. Mă urmărea pretutindeni. A întrebuinţat nemăsurate mijloace ca să mă surprindă. Pe urmă nu mă mai lăsa să vorbesc cu nimeni. La baluri, se'nfigea la spatele mele, întinzîndu-şi căpoiul cela de cîne alergător, cum rosteam un cuvînt. Mă urmărea la bufet, mă oprea să joc cu cutare sau cutare, mă ducea în mijlocul cotilionului şi mă făcea de rîs, stupidă; mă făcea să trec drept nu mai ştiu ce. Atunci n'am mai vrut să ies între oameni.

In intimitate ajunsese şi mai rău. Inchipueşte-ţi că mizerabilul ăsta mă trata de... de... nici nu îndrăznesc să pronunţ cuvîntul... de... uşuratecă.

Dragă, mă întreba sara, „Cu cine te-ai mai alintat azi?"; începeam să plîng şi el era încîntat.

Pe urmă ajunsesem şi mai rău. Săptămîna trecută m'a luat cu dînsul la Cîmpii-Elisei ca să luăm acolo masa. Intîmplarea făcu, ca la o masă de alături să găsim pe Baubignac. Numai ce văd atunci pe Simon că'ncepe a mă pocni cu picioarele pe sub masă, furios, şi să mă'njure pe sub mustăţi. „I-ai dat întîlnire tu, aice, mîrşăveni-o: îţi arăt eu ţie" Şi nici nu ţi poţi închipui ce a făcut atunci: mi-a scos frumuşel boldul din pălărie şi mi l'a împuns în braţ. Eu am ţipat deodată... Au alergat toţi să vadă ce e, şi atunci el a făcut pe comedianul. Pricepi?

Din acel moment m'am hotărît: am să mă răzbun şi cît mai neîntîrziat. Ce ai fi făcut tu în locul meu?

— O, eu m'aşi fi rău bunat.

— Ei bine... Tocmai asta-i...

— Cum?

— Ce nu 'nţelegi?

— Dar, dragă,... totuşi...

— Ei bine, da...

— Da? Ce?

— Poftim, gîndeşte-te la capul lui. Ţi-l închipui, nu-i aşa? cu faţa lui grosolană, nasul roş şi favoritele ce-i atîrnă ca două urechi de cîne?

— Da?

— Mai udaugă şi faptul, că e gelos încă,—ca un cîne.

— Ei bine, mi-am zis: Mă voi răzbuna şi pe mine şi pentru Maria; căci aveam de gînd să ţi-o spun ţie, dar numai ţie, înţelegi. Inchipueşte ţi mutra lui,... şi mai închipueţi şi că e.... că e... e...

— Ce? l'ai...

— Of dragă, dar să nu spui nimărui, jură-mi încă odată. Inchipueşte ţi ce caraghioz e!... gîndeşte-te... Mi se pare din clipa aceea că totul e schimbat.. şi rîd singură... singură... Inchipueşte-ţi mutra lui...

Barona se uita la prietena ei; dar rîsul nebun ce izvorîse din gîtlej, îi isbucni printre dinţi; şi prinse a rîde dar a rîde ca şi cînd ar fi pălit o un atac de nervi; apoi ţinîndu-se cu mîinele de piept, cu faţa crispată, cu respiraţia întretăiată, se apleca înainte ca şi cum avea să cadă în naă.

La rîndul ei şi pe marchiză o înăbuşi rîsul. Ea repeta, între două cascade de hohot:

— Inchipue ţi l... închipue-ţi-l... e distractiv?... spune... Inchipue-ţi-l, cu mutra lui,... favoriţele lui... nasul lui!..., închipue-ţi-l caraghioz.. dar vezi... să nu spui... să nu spui vre-o dată...

Erau aproape să se înăduşe de rîs, în neputinţă să mai rostească o vorbă, plîngînd cu lacrimi, în aceestă aiurare de veselie.

Baroana se linişti cea dintăi şi zise printre hohote de rîs:

— Hai, istoriseşti-mi cum ai făcut.. spune mi-o... e aşa de... caraghioz... de caraghioz.

Dar cealaltă nu mai putea vorbi, abia înţînă:

— Cînd m'am hotărît, mi-am zis: Hai, repede... trebuie să i-o fac îndată... Şi i am şi făcut-o.. azi...

— Azi!

— Da... adinioare... şi i-am spus lui Simon să vie să mă ia de la tine, să mai petrecem... Are să vie... acuşi.. Trebuie să vie.. Inchipueşte ţi,... Inchipueşte ţi mutra lui., privindu-l...

Baroana, care se mai liniştise puţin, zise gîfîind ca după o alergătură:

— Hai spune-mi şi cum ai făcut? Cum?

— Foarte simplu,.. Mi-am zis: El e gelos de Baubignac, ei bine, fie Baubignac. E-un prost ca o ciobotă, dar e un om foarte cinstit,.. nu i în stare să spuie ceva. Şi m'am dus după prînz la dînsul.

— Ai fost la dînsul? Sub ce cuvînt?

— S'adun parale pentru orfani...

— Hai, spune mai iute.. spune...

— Cînd m'a văzut intrînd era aşa de mirat, că n'a putut zice un cuvînt. Mi-a dat doi napoleoni pentru săraci, şi pe cînd mă pregăteam să ies, m'a întrebat ce mai face bărbatul meu. Atunci eu m'am prefăcut că nu mă mai pot stăpîni şi i-am spus tot ce aveam pe inimă. L'am descris şi mai negru de cît cum e el de felul lui... Baubignac era foarte emoţionat atunci... a căutat mijlocul să'mi poată veni în ajutor,... Eu am început a plînge... dar ştii cum se plînge,.. cînd vrei... El m'a mîngîiat.. m'a oprit să mai stau.. şi cum eu nu mă mai linişteam, m'a sărutat.. Eu ziceam: „Oh, bunul meu prieten,... bunul meu prieten!..." Iar el repeta: „Biata mea amică.. biata mea amică!.." şi m'a tot sărutat.., sărutat... pînă... la sfîrşit!.. Poftim!

Pe urmă eu am avut o straşnică criză de desnedjde şi reproşuri... Oh, l'am tratat ca pe cel din urmă om... Dar îmi venea să rîd nebuneşte.

Mă gîndeam la Simeon, la mutra lui, la favoriţele lui.... Inchipueşte-ţi.... Inchipueşte ţi că pe drum, venind spre tine nu mă puteam stăpîni... Şi mai gîndeşte-te că s'a făcut. De acum fie ce o fi,.. s'a făcut. Poate fi război, cutremure de pămînt, epidemii, putem muri cu toţi... de geaba-i.. s'a făcut. Nimic nu mai poate întorna asta.. Inchipueşte ţi mutra lui... şi zi.... s'a făcut.

Barona, care se înăduşa de rîs, abia întreabă:

— Şi'ai să te mai întîlneşti cu Baubignac?

— Nu.... nici odată.... Vai de mine... destul,.. nu preţueşte el mai mult de cît barbatu meu.

Şi iar începură să rîdă amîndouă, cu atîta nestăpînire, că parcă aveau zbuciumări epileptice.

Sunetul unui clopoţel puse capăt veseliei lor.

Marchiza şopti. Ii el... uite-l.

Uşa se deschise şi apăru un om gras, roş la faţă, cu buza ostenită şi favoriţele atîrnînd în jos, care-şi roti ochii iritat, împrejur.

Amîndouă femeile se uitară o clipă la dînsul, şi apoi căzură de odată pe canapea, prinse de un aşa de mare delir de rîs, în cît pareau că plîng sub cea mai aprigă durere.

Iar el, le întreabă cu vocea 'năbuşită. Dar ce-i, aţi nebunit? aţi nebunit aţi nebunit?

(Guy de Maupassant)

Atta Troll.

INFORMAŢII

❑ *„Opinia" adresează cordiale felicitări prietinilor şi cetitorilor sei, cu ocazia sf-telor sărbători.*

❑ **Din cauza sf-telor serbători ale Crăciunului, viitorul număr al „Opiniei", nu va apare de cît Mercuri, 28 Decembrie.**

❑ *In diferitele gări, au început a sosi noile vagoane de transport, de cîte 20 tone fie-care.*

Dar aceste vagoane sunt aşa de inpractibile şi aşa de greu de încărcat, în cît hamalii ameninţă cu greva.

❑ *După o slujbă religioasă făcută zilele acestea, Episcopul Nifon al Dunărei de jos a declarat unui preot, că atît Sfinţia Sa, cît şi I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei sunt ferm decişi să demisioneze.*

❑ **Faţă de încetarea din vieaţă, subită a P. S. Sale Episcopului Timuş, fost al Argeşului, precum şi faţă de refuzul categoric al I. P. S. Sale, Mitropolitului Pimen al Moldovei, care a declarat că dacă se reînoesc presiunile asupra I. P. S. Sale, atunci se va retrage la mitocul I. P. S. Sale, creînd ast-fel o a doua vacanţă de Mitropolit, — criza bisericească a intrat într'o nouă fază gravă şi acută.**

Prin unele cercuri guvernamentale normative, se agită ideia ca P. S. Ghenadie, fost al Ungro-Valahiei, să fie reales Mitropolit Primat.

*

Ideia aceasta este o indicaţie, nu uumai a gravităţei crizei bisericeşti, cît mai ales a neputinţei şi al nevoiniciei guvernului de a rezolvi definitiv o cestiune menită a produce mari turburări.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

❑ **Reforma administrativă.**—Din sursă guvernamentală, se afirmă, că pînă în acest moment, nici o înţelegere deplină nu s'a putut încă stabili, între d. Carp şi ceilalţi miniştri, cu privire la reforma administrativă.

Aşa că azi d. Carp, şi-a perdut orice iluziune, cu privire la reforma, pe care o visează de 40 de ani.

*

Sunt unii miniştri, cari nu vor să accepte de loc, proectul d lui Carp, invocînd pentru aceasta diferitele pretexte.

Astfel la urmă, se pare că s'a convenit, ca totul să se reducă, la numirea a patru gubernatori.

Colegii d-lui Carp i-au făcut această mare concesiune, ca noii funcţionari, să poarte pomposul titlu de gubernatori, şi nu de directori, cum se afirmase.

*

Toată descentralizarea consistă în numirea acestor guvernatori, cari nu vor avea decît un rol de control, şi nimic mai mult.

Totul rămîne a se petrece, ca şi pînă acuma, cu singura deosebire, că pe lîngă rapoartele prefecţilor, se va adăuga pentru minister şi un raport al d lui gubernator.

*

De necontestat că d. Carp e amărît de opoziţia ce-i fac colegii, în ceea ce priveşte proectul său, care va fi cu totul altfel, de cum şi l'a închipuit.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, se 'ntoarce mîine dimineaţă în localitate. I. P. S. S. va oficia serviciul religios de mîine, la Mitropolie.

❑ In urma dispoziţiunei luată de direcţia căilor ferate, de a permite construirea de magazii particulare în gări, mai mulţi comercianţi din localitate, sunt pe cale a se constitui în Societate pentru a construi o magazie mare, particulară.

❑ Comitetul executiv al clubului central al meseriaşilor a lansat un comunicat către toţi meseriaşii din ţară şi din Capitală, prin care le aduce la cunoştinţă că conform art. 112 din noua lege a meseriaşilor, ei nu trebue să mai plătească nici un fel de dare la corporaţiuni, până la intrarea în vigoare a nouei legi şi prin urmare orice agenţi s'ar prezenta pentru încasări de cotisaţiuni, rămăşiţe, amenzi şi ori-ce alte taxe datorate de membrii corporaţiunilor, să le refuze plata şi să-i reclame autorităţilor în drept.

❑ D. Gheorghe Racoviţă licenţiat în drept de la facultatea din Iaşi, fost judecător de şedinţă, se numeşte procuror de secţie la tribunalul Covurlui, în locul rămas vacant prin încetarea din viaţă a d-lui G. D. Drăgănescu.

— D. Gheorghe G. Guriţă, actual ajutor de grefier cl. II la Trib Tutova, se înaintează grefier cl. II la acelaşi tribunal, în locul rămas vacant prin destituirea d-lui Ioan T. Zăhărescu.

❑ Membrii Camerei de comerţ vor fi convocaţi în adunare generală, în cursul lunei Ianuarie.

La ordinea zilei budgetul şi alte diferite chestiuni.

❑ ❑ *La Teatrul Naţional*: Duminică 25 Decemb. în matineu: „Faust", seara „Hoţii". — Luni 26 Dec. în matineu: „Sinziana şi Pepelea" seara: „Ana Karenin"—Marţi 27 Decemb. în matineu: „Taifun" seara: „Lucreţia Borgia".

❑ D. Dimitriu, inspectorul general al corporaţiilor, fiind în localitate, a dispus să nu se mai rîdice nici o sumă de la casa de consemnaţiuni, în contul vre-unei corporaţii.

In schimb, d. Dimitriu a declarat că ministerul va achita datoriile contractate de corporaţii, pentru ajutoare şi medicamente.

❑ La debitul Badareu se vinde lapte dulce proaspăt: oca—0.45, litrul—0.30. De asemenea de sărbătorile Crăciunului şi anului nou s'au pus în vînzare sub preţul pieţei jamboane şi costiţe afumate, producţie proprie. Precum şi vinuri noui şi vechi cu preţuri populare.

❑ In noul program de astă seară, Sîmbătă 24 Decembrie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala Sidoli se cuprind între altele:

„Incoronarea la Durban a regelui Angliei ca împarat al Indiilor.

Max şi Jana dau reprezetaţii teatrale, o admirabilă comedie, în care reapare simpaticul actor parizian *Max Linder*.

Regăsită, mare roman.—Un tată hărtăgos, scene comice—D. Popescu a perdut la joc, comedie, etc.

Se aduce la cunoştinţă, că în tustrele zile ale sărbătorilor de Crăciun vor avea loc cîte două matineuri (la 3 şi la 6 ore) şi reprezentaţii serale la 9 ore.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în oraş un caz mortal de anghină difterică.

❑ Eri d. Victor Ionescu, directorul ziarului nostru a adresat prin portărei următoarea somaţiune, P. S. Sale Episcopului Nifon al Dunărei de Jos:

P. S. Sale Episcopului Nifon al Dunărei de jos

Strada Palatul justiţiei

Loco

„Citînd în ziarul „Epoca" No. 316 din 24 Decembrie 1911, în pag. 1 art. intitulat „P. S. Episcop Nifon desminte calomniile presei tachiste", prin care desminţiţi afirmaţiunile făcute de mine pe onoare şi conştiinţă, relativ la destăinuirele ce mi le-aţi făcut în ziua de 1 Decembrie 1911, asupra afacerei sinodale, la redacţia ziarului meu *„Acţiunea"* din strada Biserica Enei No. 8 faţă de martori—vă somez ca în 24 ore, de la primirea acestia, să-mi răspundeţi dacă sunteţi sau nu autorul, sau inspiratorul acestui articol. In cazul cînd nu veţi răspunde vă consider ca autor al sus zisului articol şi voi fi nevoit să vă urmăresc pentru calomnie.

Victor Ionescu

RASCHELLE GRÜNBERG
ADOLPHE DULCE
LOGODIŢI
Iaşi
Felicitările se primesc Duminică 25 Decembrie în locuinţa d-lui Ire Grünberg str. Palat No. 4.

Debitele BADAREU
de produse alimentare şi vinuri naturale
— *Strada de Sus No. 189* —
(lîngă piaţa Sf. Spiridon)

Aduce la cunoştinţă onor. clientelă că de Sfintele Sărbători ale Crăciunului şi anului nou, preţurile produselor alimentare s'au redus la următoarele:

	Kg.	Litrul
Unt proăspăt pentru gătit	3.40	
Brînză de vaci proaspătă	0.70	
Delicioasa smîntînă centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.40	
Renumita brînză de munte în burduluri mari şi mici	2.40	
Caşcaval grecesc	2.60	
Zilnic ouă proaspete garantate	10 0/0	
Gervais romînesc pachetul	0.50	
Zilnic iaurt proaspăt castronul mare	0.20	
Miere de Mai, gavanosul.		1.10
Brînză de oi	1.20	
„ „ „ de munte	1.80	
Nuci recolta anului curent		0.75%
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Lapte de oi de munte fiert		1.20
Unt topit pentru gătit	4 00	
Brînză de Brăila recolta de toamnă, grasă	2.00	
Caşcaval de Penteleu proaspat	3 40	
Prune uscate	0.50	
Adevăratul oţet de vin	0 60	
Jamboane şi costiţe afumate	200	
Zilnic se găsesc păseri tăcte: gîşte, 1.60 găini, curcani. răţe.		1.80

Observaţi bine
semnul distinctiv al veritabilului
:Franck:
Adaus la Cafea şi
Feriţi-Vă
de Imitaţiuni înşelătoare.
Marca registrată.

Cel mai bun cadou de Crăciun și Anul Nou

este mașină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

HOȚII ȘI FOCUL

sunt dușmani, de care trebue să ne păzim avutul, banii, registrele, etc.

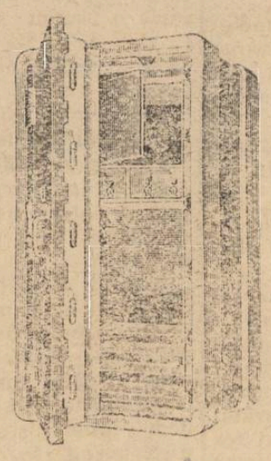

Numai o CASĂ DE BANI

MILNER

Fabricată de celebra casă

Milner Safe Co. Ltd.

— ANGLIA —

ASIGURA ACEASTĂ PAZA

Insemnătatea acestor **Case de bani** consistă în **rezistența lor colosală** și în calitățile lor superioare, dat fiindcă **sunt fabricate** în întregime numai din

OȚEL DE PRIMA FORȚĂ

MILNER SAFE Co. Ltd. este cea mai mare uzină din lume și fabrică peste **200** de Case de Bani pe săptămînă, ocupîndu-se și de tot felul de instalaliuni pentru Tezaure, Băncii, etc.

Agenți generali: HANS HERZOG & Co. București

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta

Matincuri

Sămbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată in 1892 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale și Accesorii

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont - INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

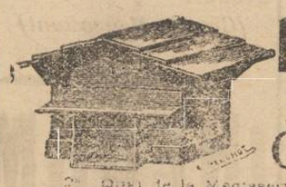

RUCHE

A Cadres mobiles

Prix: 20f

Gariel

2, Quai de la Mégisserie PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

---

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Cervalgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și cronice* cari nu resistă la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sêra. Nu trebue să se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

GRILLAGES

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

MONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

!!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

PONDOIR DÂROS

Prix..... 6f.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE TAPIS

Prix

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1482—Vineri 30 Decembrie 1911

DUPA UN AN

In ziua de 29 Decembrie 1910—se împlinește astăzi anul—partidul liberal se retrage de la putere și d. I. Brătianu, șeful guvernului, prezintă Regelui demisia cabinetului. Retragerea regimului liberal nu era un secret pentru nimeni și se știa de aceasta în cercurile politice autorizate, cu c teva luni mai înainte. Mai mult de cît atît; cercurile politice, cunoșteau în afară de epoca fixă a retragerei guvernului și cine vor fi succesorii liberalilor.

Regele nostru, care are prin Constituție dreptul de a face și desface guvernele, nu făcuse nici El un secret din promisiunea ce dăduse cu cîteva luni mai înainte d-lui Carp, de a'l aduce la putere.

Atîta numai, că procedarea Regelui, pusese în discuția lumei politice această însemnată problemă constituțională, dacă un asemenea drept recunoseut ca exclusiv al Regelui—trebue exercitat de suveran fără a se ține seamă și de sentimentul țărei cînd e vorba de retragerea unui guvern și mai ales cînd e vorba de alcătuirea unui nou guvern.

Se vede că de o asemenea părere era însuși succesorul prezumtiv al regimului liberal—căci cu cîteva luni mai înainte, d. Carp și amicii săi pentru a nu arata că vor veni la cîrma statului, numai prin voința Regelui, s'au dedat la acele ridicole manifestațiuni de stradă prin spargerea geamurilor de pe la locuințele miniștrilor liberali, spre a adăuga ast-fel la voința regală și voința națiunei.

Dar în sfîrșit, d. Carp a fost chemat la palat—după cîteva ore de la plecarea d-lui Brăteanu și însărcinat să formeze cabinetul, fără ca suveranul să simtă trebuința de a consulta și pe alți barbați politici, asupra situației.

Noul guvern s'a format chiar în ziua aceia și seara—în mijlocul unei mari și adînci decepțiuni, d, Carp împreună cu 8 colegi ai săi, depunea cuvenitul jurămînt în fața Regelui.

Odată constituit — guvernul s'a pus pe lucru și prima grijă a șefului junimist a fost de a urca scările clubului și a comunica țării programul guvernărei sale. Era și necesar să se știe lucrul acesta—căci în toți cei 4 ani de guvernare liberală, toată activitatea politică a d-lui Carp, a fost absolut negativă, consistînd numai în combaterea partidului conservator democrat, și în sprijinirea guvernului liberal în toate actele sale de guvernămînt.

Incolo, nici o discuție pe chestie de idei și de principii formulate de șeful nostru în programul partidului și puse în discuția țărei, prin toate întrunirele publice, prin presă și prin desbaterile parlamentare din cele 4 sesiuni ale legislaturei liberale.

Pe dată ce programul d-lui Carp a fost adus la cunoștința Capitalei—șeful junimist s'a simțit dator să-l facă cunoscut și I-șului și l'a onorat astfel cu o întrunire publică la Sidoli—desfășurînd și aci planul seu de muncă. El se putea rezuma în aceste trei mari puncte: eftenirea traiului, asigurarea muncitorilor și reforma administrativă.

Cunoscut fiind de țară—d-lui Carp îi trebuiau constituite mijloacele pentru a ajunge la îndeplinirea lor. Și fiindcă după Constituție, ori ce reformă pentru a avea putere de lege trebue să fie votată de Parlament — d-lui Carp îi trebuia un parlament ales pe baza unui asemenea program. De aci necesitatea alegerilor, sau cum s'ar zice în limbagiul politic înalt, consultarea țărei asupra acestor reforme. Și Țara a fost consultată și alegerile s'au făcut—și se știe cum a fost consultată și în ce fel s'au făcut alegerile. Acesta era un respuns sau un adagio la acel principiu constituțional, de care am vorbit mai sus, asupra dreptului exclusiv al Regelui de a alcătui guvernele, independent de sentimentele sau voința națiunei.

Urgia cea mai ticăloasă s'a deslănțuit de la un cap la altul al țărei—corupțiunea și imoralitatea cea mai abjectă au domnit septămîni de-a rîndul, oameni pretinși politici s'au creiat și format în 24 de ore, pentru a se putea constitui acel parlament trebuincios d-lui Carp, cel mai decăzut și cel mai rușinos parlament pe care l'a avut țara în decurs de 50 de ani—și Regele a închis ochii la toate nelegiuirile săvîrșite de guvernul Seu—cu toate protestările țărei și cu toate miile de telegrame ce curgeau la Palat — căci altfel ar fi recunoscut prea din vreme marea greșală ce făcuse prin încredințarea guvernului tocmai barbatului politic, pe care țara în alegerile parțiale îl repudiase cu cel mai adînc dispreț.

Ei bine, un an a trecut de atunci, un an exact se împlinește chiar astăzi și datori suntem să facem bilanțul guvernărei carpiste, a acestei guvernări care a început prin decepție și desgust și sfîrșește prin revoltă.

Eftenirea traiului a fost un imens moft—asigurarea muncitorilor o imensă prostie, iar reforma administrativă o faimoasă minciună!

Nimic bun, nimic serios în toate actele sale de guvernămînt;—nimic cinstit, nimic ordonat în toată activitatea sa de un an de zile. Pretutindeni și peste tot corupțiune, degradare morală, ilegalitate și dezordine complectă.

Un an de guvernare tristă, dureroasă pentru țară; un an de suferință.— Iată în ce se poate rezuma toată această activitate politică—care a pricinuit atîta neajuns țărei.

Cu un asemenea bilanț își încheie guvernul anul său prim de guvernare și într'o ast-fel de situație pășește el în al doilea an.

Va avea țara nenorocirea să îl vadă veținind mai departe? Ar fi o adevărată nenorocire, pe care țara n'ar mai putea-o suporta, iar conducătorii celor două mari partide de guvernămînt, cari au răspunderea de soarta țărei, ar savîrși o adevărată crimă de stat tolerînd guvernul carpist să și bată joc de țară mai departe.

De aceea odată cu bilanțul său anual, guvernul își încheie sau va trebui să și încheie existența sa. In istoria țărei, această tristă și blestemată guvernare va fi o pagină urîtă, dar pe care să sperăm o vor urma altele frumoase.

Greșelile sunt omenești și se iartă chiar cînd lasă urme adinci și se plătesc scump—și chiar cînd se săvîrșesc de Aceia cari își exercită puterea lor conducătoare, și pe drepturi divine. Să le iertăm dar—și să ne ferim pe viitor de a le repeta. Guvernarea carpistă din 1911 să serve de exemplu, și să fie o tristă experiență și pentru Suveranul, care s'a încrezut sau s'a lăsat înduplecat de ei, și le-a încredințat guvernul, și pentru aceia ce le vor lua mîine succesiunea.

Măcar atîta folos să aibă țara dintr'o asemenea guvernare, cînd a avut de suferit atîta rău.

Vespasian I. Pella.

CENUȘEREASA

— Cu privire la îndrăsneața tendință de a muta liceul militar din Iași —

In decursul vremurilor am avut foarte mulți miniștri, cari au încercat toți fără de succes — să știrbească din avutul cultural al Iașului—singurul seu avut; am avut foarte puțini miniștri, cari să se fi gîndit la extinderea acestui avut.

Nimeni nu s'a gîndit să ieе din avutul Iașului și să-l treacă altui oraș din Moldova, ci tendința a fost să se treacă Bucureștiului, sau Craiovei, acum chiar unei foaste mănăstiri din Muntenia, una din instituțiile noastre culturale.

In Aprilie 1910, ministru de războiu fiind generalul Crăiniceanu, se hotărise, pentru economii, suprimarea gimnaziului militar din Craiova. După energicele protestări ale cetățenilor municipalității, deputaților și senatorilor doljeni, ministrul, speriat, cade la învoială să suprime gimnaziul, dar să-i dee Craiovei, în loc, liceul militar din Iași. Eminenta zărăfie n'a reușit, dar vedeți că, pentru a scapa de protestele doljenilor, se hotărise lovirea Iașului—ceea ce însemna că, dacă Craiova există, Iașul nu există.

Contra proiectului generalului Crăiniceanu protestase și ziarele conservatoare, iar acum se anunță ca fapt împlinit, că ministrul conservator Filipescu a hotărît să mute liceul militar din Iași la mănăstirea Dealul, aproape de Tîrgoviștea.

Invităm consiliul comunal din Iași, pe deputații și senatorii locali, să protesteze, cum au protestat cei din Craiova, contra actului îndrăsneț al ministrului, care crede că este permis ca o instituție militară, fondată în 1857 sub călimăcănia lui Vogoride, întărită și egalată cu școala similară din București sub Vodă-Cuza, ca o asemenea veche instituție, cu peste 300 elevi, poate fi transferată în Muntenia, pe simplă cale de decizie ministerială, mai drept, de capriciu ministerial—fără nici un motiv, fără nici un argument.

Credeam terminate timpurile cînd Iașul era considerat ca un fel de oraș-cenușereasă. Le vedem reapărînd sub ministeriatul Carp, falsul moldovean.

Ieșenii nu vor îngădui actul nesocotit al ministrului Filipescu. Cînd este vorba să se ieе Iașului, absolut pe degeaba, o instituție culturală și să se treacă plocon Munteniei—Iașul se va înarma cu toată energie de care este capabil și va trimite pe d. Filipescu să facă acte de expertiză medicală, nu să se atingă de Iași.

Impulsivul acesta, care se numește Filipescu, n'a făcut nimic bun pentru Iași, n'a fost rugat să facă, pentru ca să aibă dreptul ca, din proprie inițiativă, să desbrace Iașul de un avut al seu.

Ar fi mai bine ca, de cît să se încerce marea cu degetul, să se revie asupra unei măsuri nesocotite, care, tradusă în fapt, va produce mari perturbări în Iași.

Să plece guvernul!

Să plece guvernul!—iată ce se voește și se strigă de cît-va timp de întreaga țară. Să plece, căci altfel va fi răsturnat printr'o mișcare violentă, cum nu s'a mai pomenit de multă vreme în luptele noastre politice.

Opoziția și-a făcut datoria și și-a spus cuvîntul ei hotărîtor, în ziua cînd reprezentanții ei, cei mai autorizați, au părăsit pentru totdeauna parlamentul ca să ducă lupta lor în afară de parlament.

Țara este acum chemată să confirme actul acesta energic și salutar al opoziției, trimețindu și în Capitală pentru ziua de 8 Ianuarie delegațiuni numeroase.

După întrunire—șefii celor două partide se vor prezenta Regelui și îi vor comunica rezoluțiunea țărei, reprezentată prin delegații veniți în Capitală—și îi vor cere să rezolve prin retragerea guvernului, conflictul grav ivit între guvern și țară.

Acesta va fi începutul bătăliei. Dacă cererea opoziției va fi satisfăcută, țara va reintra în liniște și situația ei politică va deveni iarăși normală.

Dacă, din contra, guvernul va continua să dețină mai departe frînele puterei — atunci actul seu constitue o provocațiune revoltătoare la adresa țărei și o desfidere jignitoare pentru cele două mari partide de guvernămînt, singurele pe cari țara și tronul se pot sprijini în momente grele.

In acest caz, răspunderea va cădea asupra tutulor acelora, cari n'au voit să cunoască în toate proporțiile ei grava situație ce se va creia țărei prin lupta ce se va desfășura.

Va fi o luptă mare, crîncenă, o luptă plină de violență și mînie, care nu va avea sfîrșit pînă cînd guvernul nu va fi doborît;—căci această răsturnare a hotărît'o opoziția, și hotărîrea ei fiind sprijinită de toată țara, trebuie să triumfe ori ce ar fi să se întîmple. **Democrat**

Asanarea continuă

După scandalul în biserică, guvernul a reușit să și pună pe brațe și scandalul în armată; două succese de o potrivă de „epatante“, pentru oamenii cari de și n'au făcut nici o reformă, care să stîrnească măcar discuție în jurul legilor, lor, au reușit să-și creeze dificultăți care are să îi coaste capul.

Dacă zguduirea ce s'a adus bisericei și pe care împrejurările o agravează la fie care pas, poate să ne miște din pricină că religia strămoșească este legătura, care în trecut ne-a păstrat iubirea de țară și în numele ei s'au dat luptele glorioase ale strămoșilor, zguduirea ce se aduce armatei amenință viitorul, amenință temelia actuală pe care se sprijină prestigiul nostru în afară și căreia i-am datorit de curînd salvarea noastră înlăuntru.

Era natural că noua dificultate s'o creeze marele maestru al boclucurilor, d. Filipescu. De și a tăcut vre-o zece luni și a lăsat numai pe d. Marghiloman să creeze dificultățile pe care le putea închipui o ambiție personală neînfrînată, a fost destul ca d Filipescu să intre în acțiune, pentru ca încurcăturile să începă.

In afară, însă, de succesul personal ce revine d-lui Filipescu în noul scandal militar, nu trebue să uităm că membrii guvernului actual s'au declarat solidari, în cît trebue să privim chestiunea și în legăturile ei și s'o considerăm ca făcînd parte din același program de „reparație socială“, la care ține așa de mult șeful guvernului.

Ca reparație socială scandalul militar, pe care l'a creat guvernul, poartă pecetea tuturor actelor de asanare ale guvernului, aceiași lipsă de scrupul, aceiași călcare a ori cărui principiu de moralitate, același sistem de a subordona totul intereselor momentane ale unei guvernări, care a distrus și ceia ce mai era necompromis în trecutul acestui partid.

Ca sistem, scandalul bisericesc și cel militar se înrudesc, fiindcă în ele se regăsește același spirit de înaltă prevedere care știe să iasă din încurcătură.

Priviți sfîrșitul scandalului metropolitan: Primatul *vinovat* este seăpat prin demisiune, care a fost inventată ca salvator al tuturor; în același mod colonelul Frunzianescu *nevinovat*, este sfătuit să demisioneze, ca să scoată din dificultate pe ministrul de război, pe care a avut nenorocirea să'l găsească în vre unul din momentele sale de iritație, care'i sunt așa de obișnuite.

Două cazuri deosebite, aceiași măsură. Demisiunea scapă de rușine pe un nerușinat și tot demisiunea trebue să răpească armatei pe un ofițer de valoare. Ori ce s'ar zice, guvernul actual de și a avut ocazia rară de a guverna fără să facă nimic, este așa de zăpăcit de greutățile în care se găsește, încît în o chestie neînsemnată reușește să'și piardă capul și să scoată o nouă prostie.

In ce privește legenda asanărei, este curios cum a reușit s'o compromită în așa fel, în cît nici el singur nu mai vorbește de iea, iar noile dovezi de corupțiune de moravuri ce ne aduce, nu fac de cît să arăte țărei în fiecare zi, ce sărăcie morală conduce azi destinele țărei.

OAMENI ȘI LUCRURI

La două zeci de ani

E un belșug de publicațiuni femeniste, ori femenine în orașul nostru. Reviste mai mult sau mai puțin redactate exclusiv de femei și cari anunță, sub diverse forme, năzuințe de emancipare sau cel puțin, de ridicare intelectuală. La București se anunță de asemenea o importantă întreprindere publicistică de această natură.

Găsim subiecte literare, sociale, economice; găsim producțiuni beletristice și psihologice scrise și semnate de nume femenine; unele încercări destul de originale și de concise. Bună oară acea mică bucată semnată de Nelly în una din pomenitele reviste sub titlul: „Farmecul tinerei fete“:

.. „Toată poezia femeei e în acest cuvînt: două zeci de ani! Această e vrista în țara noastră, cînd fără a fi cu totul dezvoltată, frumusețea se hotărește, trăsăturile delicate sunt fermecătoare prin dulceața și armonia lor. Fata este în adevăr floare, —o floare de abia îmbobocită, însă cu toată puterea parfumului ei. Nici o suflare vătămătoare n'a atins-o încă.

...A fi tînără este cel mai mare farmec. Ieri încă, era fetiță la pension. Cochetăria îi era oprită; rochia era scurtă, părul pieptănat fără pretenție; gîtul nedezvoltat. Mîni — ea va fi femee și totul îi vă fi permis pentru ca să placă. Va putea să se pieptene după frumusețea sa, arătînd grațios gîtul și umerii

Intre aceste două ore ale vieței sale: puțin femee— însă rămînînd încă copilă, păstrînd vraja uneia în o mie de detalii,—dar începînd cu toate aceste a avea și farmecul celeilalte, e simplă, veselă, atrăgătoare, fără neurastenie; e veselia casei.

Inima ei încă n'a cunoscut desamăgirile, amărăciunile vieței; negreșit, uneori are și ea secrete, ca ori-ce fată; a plîns, chiar a visat, dar cea mai mare parte din timp, inima îi e senină; ea nu cunoaște din iubire decît un lucru: speranța, o speranță misterioasă și dulce.

E seninătatea care face delicioasă frumusețea fetei, adevarata frumusețe, acea pe care nici un artificiu, nici un cosmetic, nu reușește s'o dea femeei. E o frumusețe curată fără nici-o cută pe frunte, nici pe inimă...“

Cu toate micile stîngăcii de stil, autoarea știe să caracterizeze cu talent și să suggereze gîndire. Dar se poate găsi, în această descriere, atîta particularitate, încît să afirmăm că tabloul e anume și adevărat întocmit „pentru țeara noastră“?

Iar dacă icoana este într'adevăr cea reală,—cum va fi ea oare, după o vreme, cînd mișcarea ce se anunță acum, prin atîtea reviste și publicațiuni, va imprima femeei de două zeci de ani năzuinți de luptă și de emancipare?

Despre aceasta vom încerca să spunem cîteva cuvinte. **Rodion**

VECINII BULGARI

In spre primăvară.—Rivalii noștri.—Detalii literare.—Dramaturgia bulgară.

Cele mai recente știri, apărute, cu mai multă ori mai puțină discrețiune, vorbesc mereu de temeri și de primejdii din partea Regatului vecin.

Acei cari știu să prevadă, cred că Bulgaria nutrește ambițiuni îndrăznețe și că în cadrul acestor ambițiuni intră și eventuale conflicte ce ar putea să rezulte pentru țeara romînească.

Despre unele taine diplomatice de această categorie s'au putut ceti detalii și în „Opinia“ de aseară, în legătură cu zvonurile de apropiat războiu în Balcani sau chiar în Europa.

Ori cum ar fi, e fapt sigur că în anii din urmă publicațiile noastre periodice au dat o atenț une tot mai mare evenimentelor politice, ca și manifestările literare din Bulgaria. Aproape fiece revistă mai importantă de la noi publică regulat cîte o cronică balcanică și în special cîte ceva relativ la mișcarea științifică-literară bulgară.

De aceea credem interesante următoarele date pe care le publică „Das Echo“ asupra literaturii bulgare mai noue și în deosebi a celei dramatice:

„De cînd s'a deschis teatrul național, poeții Bulgariei scriu mult pentru el. Dintre toți se disting Vasov, Strașimirov și Todorov; iar dintre aceștia trei se distinge Vasov.

Ivan Vasov dramatizase timpurile țărilor vechi. Acum poetul s'a ocupat cu epoca contemporană: cu ultimele zile ale domniei turcești și cu luptele pentru emancipare. Mai de curînd a publicat (1910) un volum de „Legende despre Tarevici“, reînviind timpurile de glorie ale Tîrnovei.

Anton Strașimirov își adună operele dramatice în „Piese“ (1910). „Vampirul“ este o dramă țărănească; „Angelina“ asemeni; „Casa“ este o comedie satirică și înfățișează viața unei familii de funcționar corupt. In 1910 a apărut și volumul „Cîntecul cîntecelor“ cu viața și dragostea de haiduc a Macedoneanului Sura Bir, care i îmbrăcat în colori orientale sclipitoare, cu povestea despre Ramadan-bei și palatu-i blestemat, cu anecdota despre măscăriciul șahului și cu scenele lirice despre iubirea tragică a cîntărețului.

Petcu Todorov a dat teatrului două piese. Intr'una, „Doamna Bosiana“, a tratat o idee desvoltată de mai multe ori de el: este idea că artistul, ființă dumnezeească, nu-i făcut pentru a trăi legat pămîntește de casă și de familie. Tot contrastul dintre artist și lume îl tratează (1910) în „Nunta Smeului“, îmbrăcîndu-l într'un subiect poporan. Nenorocita Cena, care-i plină de dor vag după sublim, îndrăgește pe duhul pădurii, pe Smeu și se lasă să fie furată și dusă de ei în munți, în lăcașul său. După ce s'a scuturat de spaima și îndoeala omenească, femeească, ea îi ascultă cu încîntare vorbele despre farmecul munților. Dar o mulțime de țărani proști vin din sat și cer pe Cena. Cuțitul menit să ucidă pe Smeu străbate inimă plină de dorinți a Cenei, care abia gustase din fericirea libertății de la munte.

Penciu Sluveicov nu scrie teatru, fiindcă el știe ce poate și ce nu poate. El a publicat de curînd o antologie „Pe insula fericiților“ (1910): o serie de biografii ale poeților acelei insule, ale căror opere le a tradus el: dar biografiile sunt numai părți din biografia sa. Poeții insulei sunt foarte nemulțămiți

S'A DESCHIS

— NOUL ŞI MARELE —

HOTEL CONTINENTAL

SPECIAL CLĂDIT CU TOT COMFORTUL MODERN

Situat în centrul craşului, în apropierea autorităţilor Financiare şi Judiciare.

Calorifer. - Ascensor. - Băi. - Telefon

CAMERE SPAŢIOASE, BINE AERISITE ŞI IN BATAIA SOARELUI.

MOBILIER nou, special construit în străinătate.

+ Preţuri moderate +

de poporul lor, se simt străini şi singuri şi adeseaori despreţuesc mulţimea. Studiile acestea imaginare sunt adeseaori critice magistrale îndreptate contra criticilor, profesorilor, filologilor, politicianilor, „geniilor analfabete", literaţilor. Poetul este supărat, dar îşi iubeşte ţara şi neamul. El distilează motive de poezie poporană, descrie frumuseţea Balcanului şi suferinţile copiilor lui, şi-aduce aminte de eroii căzuţi pentru patrie şi prinde cu gingăşie melancolia blîndă a naturii. Este un om întreg.

„După umbrele norilor" este titlul celei din urmă colecţii (1910) a lui *Peiu Iavorov*, care-i încă tot neliniştitul, căutătorul pribeag prin întunerec care a fost pînă azi. Simpatia pentru nenorociţi şi entuziasmul pentru idealele patriei nu l-au putut prinde de cît în mod trecător pe acest poet; numai dragostea curată şi necurată, îl mai trezeşte la vieaţă; dar şi dragostea dezamăgeşte, mai ales că ceasexuală, spre care l împinge firea sa, îi pare un sacrilegiu. Ziua minciunei s'a stins; el trece ca pilda moarte prin carnavalul vieţii şi se cufundă răşi în noaptea ce-i chinueşte cu stafiile sale. La urma urmelor tot Cleopatra, Messalina şi Sappho pun stăpînire pe gîndurile lui.

*

Producţia dramatică a trezit şi discuţii critice despre literatura naţională. Discuţiile au defectul că nu ţin seamă de personalitatea poeţilor, care este determinată şi permanentă. Celor tineri li se dă sfatul să nu se izoleze de naţiune, să nu se stringă în înguste cercuri de esteţi (Vasov). Poeţilor dramatici li se cere să se gîndească că din naivitatea dramei naţionale de astă-zi s'ar putea ridica cu Lessing spre Shakespeare".

Debitele BADAREU

de produse alimentare şi vinuri naturale

— Strada de Sus No. 189 —

(lîngă piaţa Sf. Spiridon)

Aduce la cunoştinţă onor. clientelă că de Sfintele Sărbători ale Crăciunului şi anului nou, preţurile produselor alimentare s'au redus la următoarele:

	Kg.	Litrul
Unt proăspăt pentru gătit	3.40	
Brînză de vaci proaspătă	0.70	
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.40	
Renumita brînză de munte în burduluri mari şi mici	2 40	
Caşcaval grecesc	2.60	
Zilnic ouă proaspete garantate	10/c	
Gervais romînesc pachetul	0.50	
Zilnic iaurt proaspăt castronul mare		0.20
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.45
	litr.	0.30
Miere de Mai, gavanosul.		1.10
Brînză de oi	1.20	
„ „ „ de munte	1.80	
Nuci recolta anului curent		0.75%
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Lapte de oi de munte fiert		1.20
Unt topit pentru gătit	4 00	
Brînză de Brăila recolta de toamnă, grasă	2.00	
Caşcaval de Penteleu proaspat	3 40	
Prune uscate	0.50	
Adevăratul oţet de vin	0 60	
Jamboane şi costiţe afumate	200	

Zilnic se găsesc păseri tăete: gişte, 1.60 găini, curcani, răţe. 1.80

Tot în vederea sărbătorilor Debitul de Vinuri Badareu, e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din cele mai renumite podgorii cari vinuri s'au pus în consumaţii, cu preţuri populare, începînd de la 0.80 bani litrul.

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

COOPERATIVELE

CORPULUI DIDACTIC PRIMAR

O dispoziţie a d-lui ministru de instrucţie publică

Membrii corpului didactic primar au dat fiinţă — după cum se ştie — la numeroase cooperative în diferite direcţiuni.

Aceste cooperative au fără îndoială tot dreptul să fie încurajate şi îngrădite de o protecţiune specială, mai ales atunci cînd scopul pe care îl urmăresc este înlesnirea vieţei sau asigurarea unui cîştig, graţie căruia să se poată veni în ajutorul învăţătorilor şi institutorilor.

S'a întîmplat însă că numeroşi membri conducători ai acestor cooperative se abat de la calea cea adevărată.

In această privinţă d. ministru al instrucţiunei a primit numeroase rapoarte nefavorabile.

Spre a preveni răul ce ar decurge pe viitor din greşita întrebuinţare a adevăratului scop al cooperativelor, d. ministru al instrucţiunei publice, a trimis o circulară inspectorilor şcolari de circumscripţie, prin care le dă unele instrucţiuni cu privire la modul cum trebue să se înţeleagă o cooperativă condusă de învăţători sau institutori.

Cooperativele trebuesc să fie bazate pe principiul de solidaritate, de ajutor mutual şi exclud orice idee de cîştig comercial, a celor cari le au organizat sau le conduc.

Ministerul — cu drept cuvînt — nu poate admite societăţi cari ar avea numai aparanţa de cooperative ale învăţătorilor şi institutorilor, şi cari ar urmări scopuri de cîştig, iar nu de ajutor mutual şi mai cu seamă cari ar fi destinate să îmbogăţească pe unii în detrimentul celorlalţi, sub orice formă ar fi.

Cîştigul urmărit pe această cale — spune circulara — ar fi nu numai contrar legei, dar contrar moralei şi dăunător şcoalei.

Spre a cunoaşte activitatea fie-cărei cooperative de acest fel şi a-şi da seama de modul cum sunt conduse de către învăţători şi institutori, d. ministru a cerut să-i se refere ce societăţi cooperative sunt şi la ce fel de cooperaţiune se adaptează.

De asemeni de cine şi cum sunt administrate, cum se împart beneficiile, dacă administratorii, membrii în consiliu sunt plătiţi, dacă asociaţiunea are funcţionari, dacă aceştia sunt şi institutori sau învăţători şi ce salar primesc.

In circulară se atrage apoi atenţiunea că societăţile cooperative numai atunci au existenţă legală cînd au fost învestite cu toate formalităţile prevăzute de lege. Numai la societăţi ast-fel constituite învăţătorii şi institutorii au dreptul să participe.

Societăţiile cooperative cari se vor dovedi că urmăresc cu adevărat scopul de a veni în ajutorul mutual al membrilor corpului didactic, vor avea tot sprijinul din partea ministerului ca ele să progreseze.

După cum se vede d. ministru al instrucţiunei publice are intenţiunea să îndrumeze pe calea cea adevărată — adică pe calea ce vine în ajutorul membrilor corpului didactic—cooperativele conduse de ei.

AŢI AUZIT DOAMNELOR?

LA MARELE MAGAZIN DE MANUFACTURĂ ŞI GALANTERIE

La GLOBUL VERDE

NATHAN ALBRECHT & Co.

Strada Cuza Vodă (foastă Golia)

S'a pus în vînzare cu ocazia sărbătorilor, un mare asortiment de stofe de rochii şi bluze, cît şi un mare stock de şolduri, a căror scăzămînt de preţuri întrece aşteptarea.

Deci onor. clientelă a Iaşului, trebue se cumpere cadouri de serbători numai de la „Magazinul Globul Verde".

Litere-Ştiinţe-Arte

Dimboviţă, apă dulce.—In numărul din urmă al „Flacărei" găsim o nouă şi foarte drăguţă traducere a cunoscutului cîntec scris odinioară de Carmen Sylva pentru legendara Dimboviţă. Iată strofele în chestiune:

Dimboviţă, fermecată,
Dulce, dulce apă! Cine
A gustat din tine odată,
Nu mai pleacă de la tine.

Dulce Dimboviţă! Poate
Ţi-am sorbit prea mult din apă:
Gînd, simţiri, iubire,—toate
Mi le-am pus aici în groapă!...

De-al tău verde ţărm, de dînsul
M'am încătuşat anume,
Vai, de cînd culcai într'însul
Ce-mi era mai drag pe lume!

*

Un spaniol, Franc I. Gisbert, care a întreprins mai multe călătorii în marea polară, a desvoltat înaintea societăţii geografice din Madrid proiectul unei călătorii spaniole la pol, luînd de model călătoria dui Nansen de la 1894—96, numai ca să se facă intrarea în regiunea gheţurilor ceva mai spre răsărit.

Gisbert crede că expediţia va dura 3 ani, dar cere o aprovizionare pentru 5 ani. Costul s'a evaluat la 750 pes. Corabia se va numi Espagna şi ar urma să pornească la 1 Iunie 1912, ca să pătrundă pe la sfîrşitul lui August în gheţurile arctice.

S'a numit o comisiune ca să studieze proiectul şi să avizeze la găsirea mijloacelor necesare.

*

In Franţa ca şi în Elveţia, se fac pregătirile necesare pentru a 200-a aniversare a naşterei lui Jean-Jacques Rousseau.

Comitetul francez, care e alcătuit din miniştri, senatori, deputaţi, profesori universitari, literaţi, artişti şi primarii oraşelor Neuchâtel şi Geneva, se va întruni la 11 Ianuarie viitor spre a hotărî programul serbărilor.

Afară de cermonii e oficiale de la Paris, se va da o serie de serbări din luna pînă în Septembrie în oraşele, cari aderă la serbarea bicentenarului filozofului Revoluţiei franceze.

*

„Viitorul Romîncelor" este titlul unei reviste lunare nou apărută în Iaşi, sub direcţie d-nei Adela Xenopol.

Despre conţinutul ei vom mai vorbi

*

Generalul Caneva, comandantul suprem al trupelor italiane din Tripolis a luat dispoziţiuni ca să fotografieze în Italia familiile soldaţilor aflători în Africa şi să se transforme în filme cinematografice Aşa ca soldaţii izolaţi de ai lor, să aibă mulţumirea de a se simţi măcar pe această cale în mijlocul familiilor.

Decît va fi o mîngîiere cam slabă, mai cu seamă pentru cei... tineri.

*

❑ Sumarul ultimului număr din *Noua Revistă Romînă*, de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi: Carnavalul roşu. Asigurările muncitoreşti.

Cestiuni sociale: Dr. I. Duscian.—Eroismul şi intelectualii noştri; Ion D. Arginteanu.—Chestiunea romînească din Turcia.

Critică: I. Netzler.—Caracterizarea dinamică în literatura germană.

Literatură: George Duma.—Poeme; Gh. D. Belinsky.—Sfîntul Neculai (Poveste de Crăciun; Alarcon.—Noaptea de Crăciun; I. Chiru-Nanov.—In preajma Ceahlăului (cu ilustraţii).

Polemice: D. Russo.—Un răspuns datorit d-lui Nerva Hodoş.

Insemnări: Vorbe cuminţi de peste munţi.—Contestări oţioase.—O carte de metafizică.—Cercul optimiştilor. — Student şi salahor.

Revista revistelor: Natura.—Economia naţională.—Liliceа Pindului.—Viaţa liberă.—Revue internationale de sociologie.—La Voce.

Memento.

*

STRUNA ZILEI

IN TRIPOLIS

Viaţa în Tripolis a devenit de o scumpete de nesuferit, de cînd cu războiul italo-turc.

Kutschbach (Universul).

La informaţia de sus,
Doar un cuvînt mai am de spus:
Că viaţa-i scumpă, negreşit,
Cînd vieţi cu miile-au pierit.

Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

INFORMATII

❑ *In Aprilie 1910, cînd ministerul de războiu de atunci încercase să mute liceul militar din Iaşi la Craiova, Evenimentul protestase contra acelei semeţe îndrăsneli.*

Fiind că Evenimentul apare acum tot în Iaşi, îl învităm să fie consecinte şi să repete acum, cînd se încearcă din nou mutarea liceului, protestările sale.

❑ *Preţul vagonului de făină a scăzut cu trei sute lei şi făina ce se aduce în Iaşi de la Ploeşti, costă mai ieften cu 150 lei vagonul de cît la Iaşi.*

De ce se tolerează atunci ca preţul pînei să fie tot aşa de rîdicat ca înainte cînd făina era mai scumpă.

❑ *Prin decisiunea Consiliului de administraţie sub No. 95,350 din 20 Decembrie 1911, s'a hotărît ca valorile diferitelor titluri, cari prin legea organică a Cassei de Depuneri sunt admise să garanteze împrumuturile ce se pot acorda particularilor, în loc de a se mai primi în gaj cu cîte o reducere percentuală a respectivelor cursuri zilnice din Cota Oficială a Bursei, să fie primite — cu începere din luna Ianuarie 1912 — pe cursul ce ar rezulta din capitalizarea efectivului venit net, ce-l produce anual fiecare dintr'însele, luîndu se ca bază a acestei capitalizări: pentru titlurile de Rentă 4 la sută, o dobîndă de 5 la sută; iar pentru toate celelalte efecte publice, ca şi pentru acţiunile Băncii Naţionale, cîte o dobîndă de 5 jumătate la sută.*

❑ Domnul C. Stere, a plecat ieri la Viena, de unde se va reîntoarce în ziua de 1 Ianuarie.

❑ Anunţasem că doamna Eliza I. Brătianu a cumpărat domeniul Salceа, jud. Botoşani, proprietatea d-lui Al. Cantacuzin-Paşcanu.

Vînzarea n'a fost, însă, realizată, din cauza unei neînţelegeri asupra preţului.

❑ La examenul de stagiar a reuşit din Iaşi, d. Bronislaw Werner, magistrat stagiar la trib. Iaşi, s. I.

❑ Două moşii din judeţul Iaşi, au fost vîndute zilele acestea unor proprietari din Muntenia: moşia Larga pentru suma de un milion 450,000 lei şi moşia Coada Stîncei pentru suma de 675,000 lei.

❑ Depozitul de fermentat tutunuri instalat provizor pe lîngă manufactura de tutunuri din Iaşi, a fost mutat la Bîrlad.

❑ Societatea de Gimnastică, Sport şi Muzică, credincioasă tradiţiilor ei şi pe care vrea să le înrădăcineze din ce în ce mai mult în spiritul public, a organizat şi anul acesta strălucite serbări, ca în toţi ceilalţi ani.

Prima serbare va fi a copiilor şi va avea loc în **ajunul anului nou,** de la orele 3 pînă la 5 p. m.

A doua serbare şi anume **Revelionul** va avea loc în aceiaşi zi, de la orele 10 seara înainte.

Comitetul organizator, al acestor mari serbări familiare, îşi dă toată silinţa pentru a asigura succesul.

Revelionul va fi o adevărată noutate, graţie frumosului program întocmit de d-nii: M. Vioreseu, şi Nanu Jeilea.

Comitetul societăţei urmărind prin aceste serbări cimentarea cît mai puternică a legăturilor între membri şi nici de cum vre-un cîştig material, face cunoscut că preţurile de intrare la aceste serbări sunt aşa de mici, încît ele nici nu vor acoperi cheltuelile.

❑ Principii Ferdinand şi Carol, cu adjutanţii căpitan G Manu şi locotenent Gr Duca, se vor întoarce astă-seară de la Ţibăneşti, la Bucureşti.

❑ Mîine, la ora 5, va avea loc o ultimă consfătuire a farmaciştilor din Iaşi, în localul societăţii medicilor şi farmaciştilor, cu privire la aplicarea taxelor fără reducere, cu începere de la 1 Ianuarie.

❑ Pentru Duminecă seara, 1 Ianuarie, se montează la teatrul naţional piesa-feerie „Inşiră te, Mărgărite!" a d-lui Victor Eftimiu.

TEATRUL NAŢIONAL

— Vineri 13 Ianuarie 1912 —

UN SINGUR CONCERT

dat de celebrul Violonist

JAROSLAW KOCIAN

PROGRAM

1). Tschakowky Concert Re major *J. Kocian*
2). Piano Solo *M. Eisner.*
3). I. S. Bach Ciaccona *J. Kocian.*
a J. Kocian Sérénade
4). b St. Lobin Donizetti Sixtet din Opera Lucia şi
c. Riess Motto perpetuo *J. Kocian.*
5). Piano solo *M. Eisner.*
6). Sarasate Zigeunerweisen *J. Kocian*

La Piano d. M. Eisner din Chikago.

Biletele la Agenţia „Thalia" Th. P. Maximovici.

❑ Comitetele tuturor corporaţiilor de meseriaşi din localitate, au înştiinţat Camera de meserii că, în urma ştirilor apărute în ziare despre încetarea atribuţiunilor actualelor corporaţii, încasările sunt foarte mult îngreuiate.

Camera a făcut cunoscut comitetelor că, pînă la 1 Aprilie ve.hea lege rămîne în vigoare cu obligaţiile şi îndatoririle de pînă acum, în special în ce priveşte acordarea de ajutoare în cazuri de boală şi de moarte, aşa că cotizaţiile membrilor nu pot fi întrerupte pînă la aplicarea noului legi care reînfiinţează breslele, păstrînd corporaţiile.

❑ Copilul Andrei Hîrţopanu, în etate de 10 ani, din satul Hălceni, pe cînd venea eri, de la tatăl său care e cioban, a fost surprins de viscol pe cîmp şi acoperit cu zapadă.

Cadavrul micei victime a fost găsit azi dimineaţă, în apropierea satului Hălceni.

❑ Băetanii Mihai V. Zaharia şi Constantin Gh. Cuzu, din Sculeni, fiind la moară, s'au luat la ceartă din cauza unei fete. Cearta degenerînd în bătae, cel întăi a lovit grav cu un cuţit pe cel de al doilea, care a fost transportat la spital.

Criminalul a fost arestat.

❑ Doamna Natalia Manoilescu, institutoare la şcoala de fete No. 6; d-ra Emilia Gort, învăţătoare la şcoala din comuna Costuleni şi dena Elena Comarnescu, institutoare la şcoala de fete No. 10, au fost chemate pentru ziua de 16 Ianuarie 1912, a se prezenta înaintea comisiunei medicale.

❑ Invăţătorul Ioan Bogdan, de la şcoala din Sineşti, a fost detaşat la şcoala din com. Dorobanţu, jud. Iaşi.

❑ Astă-seară, Joi 29 Decembrie a. c., are loc în sala Pastia, obişnuitul Bal Mascat, dat de d. L. Dukaten.

Garderoba care e asortată cu cele mai elegante costume, va fi pusă la dispoziţia publicului. O orchestră va delecta pe onor. vizitatori.

❑ Graţierile, reducerile şi comutările de pedepse, privitoare la unii deţinuţi în penitenciarul din Iaşi, vor apare în ziua de 1 Ianuarie.

❑ In ziua de 29 Ianuarie se va face alegerea unui decan al facultăţii de medicină din Iaşi, mandatul actualului expirînd la 1 Februarie.

❑ Din cauza viscolului, acceleratul din Bucureşti, a intrat în gara Iaşi cu o întîrziere de 50 minute.

❑ Astă noapte s'a săvîrşit din viaţă, după îndelungate suferinţi, d. M. Schnürer, fost multă vreme preşedintele comunităţii israelite din Iaşi, şi preşedintele multor societăţi culturale şi de bine facere din localitate.

❑ Serata dansantă muzicală, organizată în profitul şcoalei de fete a „Reuniunei femeilor israelite din Iaşi", a produs un venit brut de lei 3850, profitul net fiind de lei 3310.

Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debilităţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

Ultime INFORMAȚII

Intr'un consiliu de miniștri s'a hotărît ca tot excedentul budgetar pe anul 1912—1913 să fie afectat ministerului de războiu.

O nouă operă a d-lui Delavrancea. In proză—în cea mai banală din proză, domnul Delavrancea a fost la Piatra-N. și a reușit să împace pe Bogdanii cu Corbii și Șoarecii de acolo.

Ar urma ca actualul primar, d Vănescu, să candideze la alegerea parțială senatorială, iar primar să fie ales d. Semaca.

O circulară ministerială adresată Direcțiunilor școlilor particulare din localitate, impune a se prelungi vacanțele școlare pînă la 8 Ianuarie, la fel cu vacanțele școlilor publice, în vedere că vacanțele—spune circulara — au de scop a evita surmenagiul copiilor, nu numai repaosul corpului didactic.

Doi ofițeri reformați.—*Interogatorul maiorului Polizu, din regimentul 25 Racova, a durat ieri opt ore, după care deliberarea și pronunțarea sentinței au fost amînate pentru astă zi.*

După o deliberare de două ore și jumătate, consiliul a pronunțat reformarea maiorului Polizu.

Sentința a fost pusă în plic, sigilată, și ramasă comandantului corpului IV de armată.

In consiliu pe lîngă cei citați ieri, au figurat și domnii coloneli Derigault și Popovici.

*

Un alt consiliu de reformă a judecat astă zi pe sub-locotenentul Virgil Focșa, din regimentul Roman No. 14, acuzat că ar fi servit de agent electoral în a legeri.

Consiliul, prezidat de d colonel Stamatopol, asistat de domnii locot coloneli V. Dimitriu, Dionisie Bănescu, Gh. Popovici și Zadic, a pronunțat reformarea zisului sub-locotenent.

La clubul carpist local se joacă cărțile. Aceasta n'ar fi lucru mare, căci la toate cluburile politice se joacă cărțile.

Ceea ce este grav, însă, este că la clubul carpist joacă toți funcționarii regimului, între care și unii mănuitori de bani publici și că prefectul poliției figurează între pontatori

Chiar un membru al clubului a atras atenția prefectului, că ceea ce face n'ar trebui să facă.

Il chemăm și noi la realitate, ca să nu mai joace cărțite cu intendenții Spiridoniei și cu alți funcționari.

Liceul militar din Iași are peste trei sute elevi, 24 profesori și zece ofițeri, cu un budget anual de 500,000 lei.

Toți banii aceștia rămîn în Iași, iar acum ar urma să fie dați plocon Tîrgoviștei.

Avis cetățenilor Iașului.

Mîine se va semna o convenție la Viena, în baza căreia se înființează un abator provizor la Mihăileni, pînă la terminarea abatorului din Burdujeni.

Se află acum un incident foarte caracteristic, petrecut în Cameră în ziua în care ministrul de interne a depus proiectul tramvaiului.

Nici d. Olănescu, nici unul din cei trei vice președinți prezenți nu voiau să presideze ședința în acea zi.

Primul ministru se adresă atunci d lui Olănescu și 'i zise:

— Eu nu stau de vorbă cu vice-președinții. Dar mă adresez d-tale, președinte, și îți spun că dacă nu vei prezida, guvernul va demisiona și răspunderea situației o vei avea d ta.

Numai ast fel amenințat, d. Olănescu se învoi să prezideze.

Consiliul de reformă, sub președinția colonelului Stamatopol, comandantul brigăzei Iași, a judecat eri pe sublocotenentul Focșa din Roman, acuzat că cu prilejul alegerilor generale s'ar fi îmbrăcat civil, servind de agent electoral și ducînd alegători la vot.

Un nou proprietar viticol în Iași. La tribunalul Iași, secția de notariat s'au transcris zilele acestea actele prin care d. Andrei Brief, avocat al Primăriei Iași, a cumpărat de veci două porțiuni de vii, proprietățile d lui Spiridon Irimescu, o porțiune în comuna Aroneanu, o alta în comuna Horlești.

Noul proprietar viticol, venit sărac la primărie, se ocupă cu afaceri la primărie și la prefectura de poliție și iată-l proprietar — sub regimul asanării moravurilor.

Și cîți ca el!

Birourile epitropiei sf. Spiridon nu vor fi redeschise de cît la ziua de 2 Ianuarie.

Cu începere de ieri orele de cancelarie la administrația financiară din Iași, vor fi de la 11 dimineața la 5 ore seara, în toate zilele lucrătoare.

Administrația comunală a terminat lucrările de edilitate și acum s'a apucat să repare ceasornicul de la Abator.

Devizul pentru această reparațiune e trece de 500 lei.

Administrația comunală a intrat din nou în conflict cu consiliul de higienă al orașului, căci puțin le pasă edililor de sănătatea publică.

Iată despre ce e vorba.

*

In ultima sa ședință, consiliul de higienă s'a ocupat de chestia pregătirei de ghiață, pentru timpul verei.

Cu drept cuvînt, consiliul și-a zis, că acum cînd omul e alimentat cu apă bună, ar fi o crimă să se încuviințeze aducerea de ghiață din iazuri infecte, care va aduce în același timp și o epidemie de febră tifoidă, cu atît mai grea, cu cît în primavară avem să ne așteptăm la o invazie a holerei.

In vederea aceasta, consiliul a invitat Primăria, să se grăbească de a pune hala refrigerentă în condițiuni de a fabrica ghiață artificială și a construi un basen, în care să se lese a îngheța apă de la Timișești.

Pentru a nu fi învinuit de lipsă de prevenire, consiliul a mai numit o comisiune, care să cerceteze iazurile și să indice pe acela de unde s'ar putea aduna ghiață

Această comisiune, după o anchetă minuțioasă, a referat că nu se poate admite a se cara ghiață de cît numai de la iazul Ciricului.

Aceste toate s'au comunicat administrației comunale.

*

Se înțelege de la sine, că domnii din frunteа comunei, ocupați cu alte certe, nu s'au ocupat și n'au luat nici o măsură, pentru a aduce în grabă la îndeplinire desideratele consiliului de higienă. In primele zile însă, administrația comunală s'a mărginit a nu permite de cît aducerea gheței de la ciric.

*

Aceasta însă n'a ținut de cît 2 zile.

A 3 a zi, administrația comunală, s'a grăbit să calce hotărîrea luată de consiliul de higienă, acordînd autorisațiuni de a se scoate ghiața și din alte locuri.

*

Printre membrii consiliului de higienă, fapta administrației comunale a produs o vie indignare și chestia va fi pusă în discuțiune, în viitoarea ședință.

Procesul lui Bogan, condemnat de Tribunalul Iași la cinci ani pentru falsificări de monede, a fost fixat să se judece la 16 Ianuarie, la secția I a a Curții.

Camera de comerț, a invitat școalele profesionale, de a-i înainta un tablou statistic, despre mersul școalei în anul 1911.

In seara de 7 Ianuarie, va avea loc în sala Turn Verein, balul organizat de cercul comercial și industrial din localitate.

In ziua anului nou se va oficia în catedrala Metropolitană, un serviciu religios, de către I. P. S. S Mitropolitul, înconjurat de tot clerul Mitropoliei. Serviciul divin va fi urmat de un Te-Deum, la care au fost invitate toate autoritățile, după care va urma o recepție, la palatul Mitropolitan.

Ministerul lucrărilor publice a hotărît să construiască două poduri de beton armat pe apa Jijiei, precum și rampele de acces, unul la kilometrul 16 de pe șoseaua Iași—Sculeni, celalalt la km. 16, de pe șoseaua Iași—Sculeni.

Valoarea lucrărilor este de 331,000 lei. Licitația se va ține în ziua de 2 Februarie, la ministerul lucrărilor publice.

Comisiunea numită de ministrul instrucției pentru studiarea reformei învățămîntului superior, a fost convocată să se întrunească pentru ultima oră, în ziua de 15 Ianuarie.

Guvernul a hotărît să lase vacant mai mult timp, scaunul Episcopului de Argeș.

Guvernul pretextează că face aceasta din condescendență pentru memoria defunctului Episcop, adevărul însă este, că guvernul n'are candidat serios.

In noul program de astă seară, Joi 29 Decembrie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala Sidoli se cuprind între altele:

Devotamentul unei surori, mare roman contimporan cu o splendidă înscenare și strălucită interpretare.

Romanul unui braconier (delincvent silvic) narațiune însuflețită.

Ruinele din Tebesa (Algeria) urme interesante de arhitectură romană și bizantină.

Recunoștință, o admirabilă piesă teatrală, excelent redată de artiști de merit.

Speranța tatălui, scene humoristice.

Violenie și iubire, scene comice.

Prince încasator, comedie cu simpaticul actor.

Programul nou viitor începe Sîmbătă seara 31 Decemb. cu un al 3-lea episod din viața împeratului *Napoleon I iu.*— O dramă la Florența (2 părți de cinematograf)—Pathé-Journal.

Duminică 1 Ianuarie 1912 au loc 2 matineuri (3 și 6 ore) și reprezentație serală la 9 ore.

Astăzi, a încetat din viață elevul Mihai Pătrașcu, de la Liceul Național, fiul preotului Al. Pătrașcu din Bîrnova

Societatea de bine facere „Ocrotirea copiilor" (școalele de îndreptare) a primit în ultimul timp o donație de 200 lei de la d. dr. E Riegler, profesor universitar și 50 lei rezultatul unei serii făcută de d-na Cleopatra dr. Papiescu, directoara școalei mixte No. 3 Păcurari.

Duminică 1 Ianuarie 1912, în frumoasa sală „Piu al X lea" din curtea bisericei catolice, va avea loc „Serbarea Pomului de Crăciun".

*

Ultima oră

Bucureș[illegible] 29 Decembrie

Mișcarea de răsturnare

București.—As[illegible]ară au avut loc în Capitală, 15 în[illegible]runiri provocate de partidul liber[illegible].

S'au ținut cuv[illegible]tări și s'au îndemnat membrii [illegible] a participa la marea întrunire [illegible] a opoziției, de la 8 Ianuarie.

*

Ploești.—Asea[illegible]ă a avut loc o întrunire la clubu[illegible] liberal.

D. Radovici luînd cuvîntul, a explicat retragere[illegible] a opoziției din Parlament.

Vorbind de legea Tramvaiului, d. Radovici a zis că, d. Carp a silit pe Rege să semneze decretul.

Legea — a zis oratorul — însamnă violarea Constituției.

*

București. — Pentru marea întrunire a opoziției, de la 8 Ianuarie, se anunță sosirea în Capitală a peste 10,000 delegați din țară.

Intrunirea din Brăila

Brăila. — Azi după prînz, a avut loc aci o întrunire al opoziției unite.

Intoarcerea d-lui Carp

București.—D. P. P. Carp, și a anunțat întoarcerea în Capitală, pe ziua de 8 Ianuarie.

Nenorocirea din stația B. M.

București.—In stația B M., un lucrător a fost tamponat, eri după prînz.

Retragerea lui Goga de la „Tribuna"

Buda-Pesta,—Alexandru Vaida, a făcut să apară un articol, prin care dezaprobă „Tribuna", și spune că Octavian Goga, ar fi intrat în relațiuni cu guvernul unguresc.

Goga a răspuns desmințind faptul și cerînd constituirea unui juriu de onoare.

Acest juriu s'a constituit sub președinția lui Andrei Bartian.

Goga a declarat, că se va retrage de la „Tribuna", căci probabil cine-va de la ziar, a intrat în relațiuni cu guvernul unguresc, luînd numele său.

Juriul a consemnat toate aceste declarațiuni.

Procesul sindicalistilor autori ai dezertorilor din armată

Incăerări—Grevă

Paris.—Azi după amiază au compărut naintea tribunalului corecțional sindicaliștii V'an Baritand și Dumont, urmați pentru provocarea militarilor la dezertare, pe cale de circulări.

Uunea sindicaliștilor, a organizat o grevă de 24 ore și o manifestație înaintea palatului de justiție.

O încăerare a avut loc la încrucișarea chiurilor Rivoli și Saint Martin, între un grup de manifestanți și poliție.

Manifestanții, au fost împrăștiați. S'au făcut numeroase arestări.

SCUFUNAREA VAPORULUI „RUS"

Galați.—A domnește o mare emoție, în urma știrei adusă, că vaporul „Russ", s'a scufundat în Marea Neagră

Pe acest vapor se aflau numeroase familii din Galați, între care și familia consulului rusesc

Vaporul „Russ" era unul din cele mai elegante și a costat peste un milion.

CONDEMNARE UNUI POET LA MOARTE

New-Iork. — Revrendul Risetin, acuzat de a-și fi omorît logodnica, a fost condemnat la moarte.

El va fi executat în cursul septămînei.

Știri desmințite

Petersburg.—Agenția Westnic, desmințe știrile, după care Rusia, ar fi adresat Chinei, reclamații privitoare la Mongolia, și că ea ar pregăti chiar ocuparea acestei provincii.

O grevă monstră

Rio-de Janeiro.—7000, băeți de restaurante și oteluri, bucatari și amploiați diverși, s'au pus în grevă.

Incendiu, pagubele sunt de 50 milioane, 3 morți și numeroși rîniți

Newyork. — Incendiul biurourilor societății de asigurare **L'equitable** *a cauzat 3 morți. Mai sunt două persoane dispărute și 7 rînite.*

Pagubele sunt evaluate la 50 milioane. In casele de fer, se aflau valori de 200 milioane, care au scapat neatinse.

Demisia cabinetului francez

— Germania se opune la numirea lui Delcassé —

Paris.—O depeșă a agenției Havas, a anunțat, că cabinetul Caillaux a demisionat în urma unui consiliu de miniștri. Următoarea notă a fost publicată: In urma greutăților întîmpinate pentru atribuția portofolului marinei, cabinetul Caillaux crede a nu mai putea duce responsabilitatea guvernului.

Numai în urma refuzului d-lui Poincaré, de a primi portofoliul afacerilor străine, d. Delcassé a cedat insistențelor președintelui consiliului.

Tot odată acceptarea sa a fost subordonată numirei unui ministru de marină, hotărît a urma opera întreprinsă de d. Delcassé. Singura dificultate de rezolvit era în privința designării noului ministru de marină. Atenția guvernului s'a oprit asupra d-lui Millerand.

Un consiliu de cabinet se va ține pentru a fixa deciziile definitive ale guvernului cu privire la designarea unui ministru de marină, cît și la atitudinea guvernului înaintea camerei. Amiralul Germinet a refuzat portofoliul marinei. Se așteptă răspunsul d-lui Pierre Baudin.

*

Paris —Cu privire la demisia cabinetului, se afirmă că adevărata cauză, ar fi opunerea Germaniei la numirea d lui Delcassé, ca ministru de externe.

Se zice că ambasadorul Germaniei, ar fi informat pe d. Cailloux, că Germania nu poate tolera, numirea d lui Delcassé, care este cel mai mare potrivnic al ei.

D. Cailloux neavînd în cotro a inaintat demisia întregului cabinet.

IN VEDEREA SF. SARBATORI
Cunoscutul magazin de MANUFACTURĂ și GALANTERIE
La PARADIS'
A pus în vînzare, cu prețuri foarte reduse, un mare asortiment de articole fine, precum: **Catifele, Corsete, Jupone, Bluze, Matinele, Gente moderne, Ercharfe de teatru, Ciorapi, Mănuși, Batiste. Garnituri de rochii și înrnituri de croitorie, etc.**
Deci, onor. clientelă, nu uitați „Paradisul" să vizitați.
Cu stimă
„LA PARADIS"
vis-à-vis Ad-ția Financiară

Dr. C. Miclescu
OCULIST OPERATOR
Consultațiuni 3—6 p. m.
— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —
(intrare prin bolta magaziei Kahane

Intristați i: fii, fiice, frați, surori, nepoți, nepoate și gineri, au durerea a face cunoscut decesul prea sou:ului lor, părinte, frate, bunic, unchiu și socru

M. SCHNÜRER

săvîrșit din viață în seara de Mercuri, 28 Decembrie, în vrîstă de 70 ani.

Inmormîntarea rămășițelor mortuare ale regretatului va avea loc Vineri, 30 Decembrie, ora două după prînz.

Cortegiul va porni de la locuința defunctului, str. Stefan cel Mare 13.

In loc de înștiințări speciale.

Se caută un practicant de tipografie, care știe a lucra bine la zaț și Tiegeldruck-Pressé. Se plătește bine.
A se adresa la *Librăria Meierovici*, Podul-Iloaei.

SOCIETATEA ANONIMĂ
Banca MOLDOVA
Capital 1.000.000 lei
Face ori ce operațiuni de bancă.
Emite ceeuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.
SCRISORI DE DEPUNERI
și
LIBRETE DE ECONOMII
cu dobînda de
5% p. a.

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE
Dr. med. I Nimereanu
— Iași Str. Banu No. 1 **(colț cu strada Lăpușneanu)**
Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc.) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

Cel mai frumos cadou pentru ANUL NOU
se poate cumpara de la elegantul și bine asortatul magazin de bijouterie și ceasornicărie
LAZAR IOSEF
din piața CUZA-VODA
în casele marelui otel Continental.
Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, brațari, broșe, lanțuri, etc. cu prețurile cele mai modeste.

Dr. J. BRENER
După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*
Specia ist în Boale de Femei
MAMOȘ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iași, Sărărie

CURA — **Cea mai raționată de UNT DE PEȘTE pentru ADULȚI și COPII** —
e numai acea cu:
UNT de PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și UNT de PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**
Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la mai multe expoziițiuni din țară și din străinătate, cu cele mai multe distincțiuni.
Unt de Pește iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei. inflamațiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri inclinațiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum și un excelent tonic la *reconvalescenții sifilitici.* Pentru copiii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.
Unt de Pește iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele și un *tonic prin excelență* în perioada creșterei copiilor, în stările limfatice și a stadiului pubertății.
Costul unei sticle de jumătate kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.
Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *furnizorul Curței Regale* **Iași.**
Pentru București: la Drogueria *I. Zaharia, Str.* Lipscani No. 35.
Pentru Craiova: la Farmacia *Ed. Konteschweller.*
Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—Str. Smîrdan 51

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. Bd. Marie Louise 79

SPECIALITATE : Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE
Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz cu aburi şi supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —
CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI • FABRICI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger't, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

SAMOVARE
Balanţe de cereale

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
— Casă de încredere, fondată în 892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici
STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE
PENTRU SKATING
Calitate superioară—Preţuri reduse

Cel mai bun cadou de Anul Nou este maşină de cusut

SINGER ‚66'

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat şi ţesut

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.
Societateapentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI
Strada Lăpuşneanu No. 37
şucursale în toate oraşele principale din ţară.

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE asuprezi şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari au resistat celorlalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

GAILLACES la dobânzi la preţul de 2 c.

Maison GARISL., 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERES
MONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.— Instalaţiune de motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1483—Sîmbătă 31 Decembrie 1911

1778/912

Injosire sau Neconstituționalitate ?

Ziarele guvernamentale califică de înjositoare campania pe care opoziția o duce împotriva guvernului. Negreșit nu ne putem aștepta la cuvinte de laudă din partea unor organe a căror existență depinde în mare parte de însăși existența guvernului. Dar campania opoziției e calificată în așa mod, pentru că prin ea, spun ziarele carpiste opoziția, îngenunche principiile și idealurile înaintea unei josnice chestii de afaceri și a unor meschine interese de partid.

Credem că tocmai guvernului i se poate imputa o asemenea conduită politică și deci i se poate atribui calificativul presei sale. In adevăr de ce acuză opoziția pe d. Carp ? Că, pentru un meschin interes de partid și spre a și satisface o josnică răzbunare, a născocit așa zisa chestie a societății tramvaiului, lovind și răsturnînd idei de drept și principii constituționale foarte importante.

In primul rînd, actul guvernului de a anula statutele a fost un flagrant abuz de autoritate. Căci consiliul de miniștri n'avea dreptul să se amestece într'o chestie de resortul justiției.

Dacă prin modul cum a fost constituită societatea, comuna București era prejudiciată sau fraudată, autoritatea comunală actuală n'avea de cît să se adreseze justiției, pentru a-și valorifica pretențiile ei, lucru pe care de alt-fel l'a și făcut independent de hotărîrea consiliului de miniștri, care anulează statutele societății. Ori ce ar fi făcut și ar mai face guvernul într'o asemenea chestiune, fapta sa este și va fi lipsită de sancțiune, cît timp nu va interveni justiția ca să și spună cuvîntul ei definitiv atît asupraconstituirei legale sau ilegale a societății, cît și asupra daunelor reclamate de părți.

In al doilea rînd, guvernul aducînd în discuția parlamentului chestia ilegalității societății, *a impietat asupra dreptului și libertății justiției de a se pronunța asupra acestei chestiuni* — ceia ce însemnă *o flagrantă violare a constituției, care declară în statul nostru, că puterea legislativă e separată de puterea judecătorească.*

Puterea legislativă a fost ast-fel silită de guvern prin discuțiunile ce a avut loc și prin votul ce s'a dat, ca să judece și să declare de ilegala societatea—drept care aparține în statul nostru exclusiv puterei judiciare.

Mai mult încă, guvernul prin legea cea nouă modificătoare a statutelor, trecută cu iuțeala fulgerului prin cele două Camere, *a impus justiției modul său de a vedea, forțînd-o să aibă de criteriu în judecata sa, noua lege — adică legea care conține credința parlamentului și a guvernului că societatea e ilegal constituită.*

In aceste acte, noi vedem un amestec complect atît al puterei executive cît și acel al puterei legislative în atribuțiunile justiției și *punerea acestei puteri independente și suverane, sub voința celor doi,*

A cărei faptă a guvernului și a parlamentului său este *că însăși legea conține dispozițiuni contrarii constituției*—încît nu e inconstituțională numai prin faptul că dictează justiției sesizate de mai înainte interpretarea sau hotărîrea ce trebue să dea proceselor angajate—dar e inconstituțională și prin faptul că cere justiției *să răstoarne principii constituționale, declarate în mod solemn ca intangibile de puterea constituantă și cari nu pot fi schimbate sau înlăturate de simpla putere legislativă.*

Acest ultim act al guvernului, de o excepțională gravitate a silit opoziția să se retragă din parlament, și prin urmare nu a fost la mijloc un meschin sau josnic interes de afaceri sau de partid—ci o mare chestie politică și constituțională.

Opoziția n'a părăsit parlamentul nici pentru că guvernul a săvîrșit abuzul de autoritate administrativă anulînd astă vară statutele societății, nici cînd guvernul și parlamentul au discutat vechea lege în ședințele din luna trecută—ci numai cînd a venit cu noua lege, care în ea însuși conține dispozițiuni contrarii constituțiunei, și cari nu pot fi atinse de puterea legislativă.

Acesta este faptul extrem de grav, care a determinat opoziția la rîndul ei să recurgă la un act tot așa de grav, acela de a părăsi parlamentul,

Un asemenea fapt guvernul 'l va plăti cu propria-i existență. Este chiar necesar să'l plătească în chipul acesta. Căci trebue să se știe și să serve de învățămînt pentru ori ce guvern că nu este îngăduit în țara aceasta după o jumătate de veac de viață constitutională să se atingă de constituție *alt-cine va* de cît numai puterea constituantă și aceasta, numai atunci, cînd e împinsă și sprijinită de națiune de la care deține o asemenea putere.

Vespasian I. Pella.

Trampa ?

S'a arătat în ziar, că, pentru a arunca praf în ochii eșenilor, se va anunța că, în locul liceului militar va fi mutată la Iași școala de ofițeri din București.

Ziarul guvernamental din Iași a luat de bună farsa și anunță că se va face trampa. Că n'are să se facă—este sigur. Nimeni nu va îndrăsni să se atingă de o instituție scolastică din București și ministrul, chiar dacă va voi, nu va reuși să facă transferarea școalei de ofițeri.

Și de ce s'ar face ? De ce să ni se iee nouă, chiar dacă ni s'ar da altă ceva în loc, o școală ce există în Iași de 55 ani ? Nimic nu îndrituiește transferarea școalei, nici împrejurări igienice, nici motive didactice sau strategice, căci dacă ar exista asemenea motive, sau macar unul din ele, de ce se spune, că în loc se va transfera o școală similară ?

De liceul militar din Iași, foasta școală de cadeți, apoi școala militară, stă legată o parte însemnată din trecutul Iașului. Creată în 1857, sub căimăcănia lui T. N. Balș, reformată sub Vodă Cuza, școala aceasta, mai vechie de cît Universitatea, reprezintă pentru noi, ca vechime, un monument istoric.

Prin urmare, chiar dacă ni s'ar da o compensație în locul ei, încă n'am lasa ca această școală, tocmai aceasta, să fie transferată departe de Iași, aproape de București—după cum nu este îngăduit să distrugi un monument istoric, chiar dacă el s'ar afla în ruină.

De ce nu s'a putut realiza încercarea de a desființa gimnaziul militar din Craiova, o instituție mai tînără—și de ce am admite noi să se prefere o monastire din Muntenia, în locul vechei Capitale a țării ?

Evident, craiovenii s'au arătat mai demni, mai conștienți de noțiunea valorei unei instituțiuni culturale—de cît noi. Cînd s'a încercat acea desființare, s'au făcut unul și guvernamentali și opozanți și au opus resistență încercării—reușind.

Nu vedem nici o mișcare la fel în Iași. Suntem destul de conștienți de slăbiciunea noastră, ca să ne închipuim că alarma ce-o dăm noi în ziar, va fi destul de puternică pentru ca să împiedice hotărîrea ce a luat'o, el știe pentru ce, actualul ministru de războiu.

Dar stăruim ca sfatul obștesc, consiliul general al județului, deputații și senatorii Iașului, să se facă interpreții dorinței concetățenilor lor, că ei sunt adînc mîhniți că li se ia o instituție culturală, că ei nu admit nici o trampă în materie de asemenea instituții.

Crăciunul... prelungit

In luna Noembrie ziarul „Evenimentul“ a deschis o listă de subscripție, pentru săraci, de serbătorile Crăciunului.

Cu această listă se petrec două stări pe lîngă cu totul originale: lista cuprinde din capul locului 120 lei adunați, banii erau destinați săracilor, de Crăciun și cu toată trecerea sărbătorilor de Crăciun, lista a rămas tot cu 120 lei și banii destinați tot pentru a fi împărțiți de sărbătorile Crăciunului.

Că *Evenimentul*, ziar guvernamental, n'a putut strînge de cît 120 lei, din cari 40 dați de primar[illegible] de șeful curățirii strad[illegible] tut colecta, deci, de c[illegible] vedește trecerea pe c[illegible] tabile ale ziarului le a[illegible] rilor.

Dar nu pricepem ce [illegible] are ziarul guvernamen[illegible] trecut și dacă banii se[illegible] pentru sărbătorile Cr[illegible] trebue să fi existînd [illegible] grecinist, un Crăciun p[illegible] Crăciun postum, sau, [illegible] există, colecta trebue să[illegible] ciunului 1912.

Zice cîntul țiganului [illegible] Crăciun, mîncam pere[illegible] Asta înseamnă că Crăciun[illegible] cade vara, sau nu cad[illegible] că nu există copac [illegible] dee pere.

Asemenea Crăciun [illegible] a avea și grecinismul, [illegible] 30 Decembrie continu[illegible] pentru Crăciunul, care [illegible] de 25 și 26 Decembrie.

Dar un lucru este si[illegible] *nimentului* sunt foarte [illegible] capital rotund de 120 [illegible] tru Crăciun și i'au lă[illegible] pitalizabil, căci 120 a[illegible] Crăciun, 120 a rămas.

Săracii *Evenimentu*[illegible] gați, cari n'au noțiu[illegible] altmintreli, fiind că a[illegible] n'au nevoe de capital [illegible] clama să se depună [illegible] ficare.

Dar, așa cum se fa[illegible] două permanentizări [illegible] capitalul de 120 lei [illegible] scriși de primar și s[illegible] vine Crăciunul nici [illegible] Grecianu și 20 [illegible] lor—că n'a pu[illegible] 60 lei—asta do[illegible] i apelurile cari[illegible] asupra cetito[illegible]

[illegible] fel de călindar [illegible] al. Crăciunul a [illegible] colectează tot [illegible] ciunului, atunci [illegible] în calendarul [illegible] relungit, sau un [illegible] dacă ele nu e[illegible] se fi făcînd Crăciunul.

„asta iarna dă [illegible] d'intr'un prun“. [illegible] ciunul țiganului [illegible] nici vara, fiind [illegible] e prune, care să [illegible]

[illegible] roblematic pare [illegible] cînd în ziua de [illegible] să strîngă bani [illegible] a fost în zilele [illegible]

[illegible] ur: săracii *Eve*[illegible] bogați. Ei au un [illegible] lei destinat pen[illegible] at neatins, neca[illegible] fost înainte de [illegible] după Crăciun.

[illegible] *ui* sunt din bo[illegible] ea valorei, căci [illegible] a dat dovadă că [illegible] ar fi putut re[illegible] banii spre fructi[illegible]

[illegible] e, am ajuns la [illegible] nu se mărește [illegible] din cari 60 sub[illegible] balternul seu, nu [illegible] după Crăciun!

In contra mutării liceului militar

Pe cale de dispoziție ministerială, d. Nicu Filipescu, ministru de războiu, a luat măsura de a muta pe ziua de 1 Sept. 1912 liceul militar, din Iași, la mănăstirea Dealul de lîngă Tîrgoviște.

Nu ne surprinde pe noi fapta d-lui Nicu Filipescu. D-sa crede că o școală, un așezămînt militar se poate desființa așa, pe cale de decizie ministerială, par că ne-am juca cu crearea sau desființarea unui batalion sau escadron.

La mănăstirea Dealului a fost după vremuri o școală a copiilor de trupă. Existența acestei școli avea ceva trecător în sine, ca și însăși organizarea copiilor de trupă. Ministrul Averescu a desființat școala ca ne mai corespunzînd vremui scop anumit, cum de pildă s'ar putea desființa fără pic de mustrare de cuge institutul Medico-militar din București, care este o sarcină de prisos în budge azi, cînd avem pletoră de doctori, pegătiți mai complect în facultățile de medicină și clinicile spitalelor.

Școala militară din Iași e veche și e legată de mîndria acestui oraș, de pe cînd era capitală de țară. Marele Caimacan Tudor Neculai Balș, prin hrisovul său din 17 Februarie 1857 a dispus înființarea unei școli militare în scopul, cum zice în hrisov: „țintind luarea amintire asupra învățăturii tinerilor destinați a intra în cadrele oastei, am văzut că aceasta este departe de a răspunde la trebuințele și nevoile țării, neflind putincioasă de a forma bune cadre de ofițeri de merit, cît și de subofițeri, ce sînt și așa de folositori într'un corp de armă ca și ofițerii, și această stare a lucrurilor provenind din cauză că țara este lipsită nu numai de o școală militară de cadeți, în care tinerii să poată ocupa o deplină educație militară, dar și chiar de ori ce școală de învățături, măcar în condiția acelor școli, care se află prin regimente în toate oștile bine organizate“.

De la 1857 soarta acestei școli e legată de soarta Iașilor, și e cel mai frumos titlu ce i se dă și păstrează Iașilor păstrîndu-se o școală de o vechime de 54 ani.

Actualul ministru voește a ne aduce aici școala de ofițeri, adică a sublocotenenților cu 2 ani de vechime, chemați să facă un an de aplicație în școală.

Cadrele acestei școli sînt fluctuante, utilitatea ei problematică, întru cît existența ei atîrnă de solida pregătire militară în școlile inferioare.

Dacă mîne vine un ministru de războiu și în loc de gimnazii și licee militare, face deodată o școală specială din clasa V-a, nu o școală de cultură generală, necesitatea școalei de ofițeri se șterge.

Această școală vine, ca cum ar fi o școală normală de aplicație pentru învățătorii eșiți deja din școalele normale!

Dacă azi cadrele școalei de ofițeri sînt de 160 ofițeri, la anul pot fi de 50 numai, după cum vin seriile.

In menținerea liceului militar aducem pe lîngă vechimea sa și faptul că intrat copilul la 11 ani în gimnaziul din Craiova, după 4 ani vine la Iași, în liceul superior, unde mai stă 4 ani, ca apoi să treacă la București pentru 2 ani.—Filiera aceasta consună cu chemarea militarului de a cunoaște centrele mari ale țării, a suge o dată cu cultura sufletul Romînului de pretutindeni, și a se înfrupta de bunurile și rălele neamului așa răz'eț și variat cum este.

Reamintim puternicilor zilei de astăzi frumoasele vorbe cu care își închee hrisovul T. N. Balș, caimacanul de la 1857: **„rog pe A Tot Puternicul de a îndemna și cugetele viitorilor ocărmuitori ai acestei țări cu asemenea dorință și stăruință, cari nu pot avea de scop de cît lauda și înflorirea acestei țări.“**

***

OAMENI ȘI LUCRURI

Frumusețea de mîne

Intrebarea cu care am terminat cronica de eri—dacă sub influența progreselor culturate și a luptelor de emancipare, fizicul femeesc și criteriul frumuseței în general se vor resimți — preocupă astăzi pe mulți cercetători.

Așa, între alții, și-a pus-o de curînd directorul publicațiunii pariziane „La Revue“, d Jean Finot, vorbind despre [illegible] Mai drept a femeei viitoare. Directorul zisei reviste crede că noilor condițiuni sociale și morale, va corespunde un ideal nou de frumusețe femenină. Femeea va urma și în viitor să fie frumoasă, dar de o frumusețe concepută „în mod intelectual și uman“. Nu se va mulțumi de a fi păpușa vie, idolul delicios și capricios, prostesc cum sunt toți idolii. Ci dezvoltîndu-și personalitatea, va mări în același timp și va face mai prețios încă tezaurul seducțiunilor sale.

„Femeea va fi frumoasă în alt mod; dar bărbatul se va înclina cu aceeași pasiune înaintea farmecelor ei preschimbate“.

Intr'un cuvînt, nu e vorba de o eră de „masculinizare“, ca să uzăm de expresia brutală la exces, ori trivială; nu va fi nici o renunțare la grațiile cari fac însușirea supremă și atracția încîntătoare a femeei tuturor vremilor.

Cel mult se va schimba, ori modifica.... gustul, după cum, în decursul epocilor, s'a schimbat de atîtea ori.

Există oare și a existat cînd-va un criteriu absolut, un „gust“ general, în alegerea și în preferința frumuseței femeești—și poate gradul de cultură, ori starea socială cu raporturile ei între sexe să influențeze atît de mult măsura în această delicată și dificilă materie?

Un filosof rafinat și pătrunzător cum a fost Montesquieu a scris cîndva în lucrarea sa asupra „Gustului“:

„...De multe ori se află în oameni ori în lucruri un farmec nevăzut, o gîngășie naturală care n'a putut fi definită și pe care oamenii au fost nevoiți a-l denumi un „nu știu ce“; mi se pare că e efectul bazat în mod firesc pe elementul surprizei. Ne mirăm că o persoană ne-a plăcut mai mult decum se pare dintru întâiu că ar fi trebuit să ne placă și suntem mulțumiți că a știut să învingă defectele pe care le văd ochii dar nu le mai simțește inima. Iată pentru ce femeile urîte au de multe ori grații și rareori le au femeile frumoase: fiindcă o persoană frumoasă face de obiceiu contrariul de ce ne așteptam să facă; ea ajunge să ne fie atunci mai puțin amabilă; după ce ne-a surprins în bine, ne surprinde în rău, dar impresia bună e trecută, pe cînd impresia rea este proaspătă. De aceea persoanele frumoase fac rareori marile pasiuni, acestea fiind rezervate acelora cari posedă grații, adică încîntări la care nu ne așteptam...“

Cuvinte vechi, dar adînci și bine gîndite. Dar mult mai vechi filosofi au văzut și spus același lucru. Pentru că, încă odată, totul e relativ în această delicată materie, iar astăzi nu putem ști care va fi gustul omenilor de mîne.

In ori-ce împrejurări, gustul în materie de frumusețe femenină nu va atîrna de gradul și răspîndirea culturii în rîndul femeilor, — precum se tem unii fără cuvînt.

Rodion

Teatru - Cinematograf

-- Cu ocaziunea reprezentațiunii poemului dramatico-feeric „INȘIRA-TE, MARGARITE“ —

Pentru Duminecă saara se anunță la teatrul național, o piesă originală, una dintre acele puține cari au reușit, în anul din urmă, să țină afișul în Capitală. E vorba de piesa feerie „Inșiră-te Mărgărite!“ a tînărului scriitor V. Eftimiu.

Nu însă, ori nu încă, despre valoarea literară a lucrării vom vorbi aici, — ci cu totul de altă ceva.

Spectacolul cu piesa originală a d-lui Eftimiu a dat ocaziune teatrului național, în actuala stagiune să încerce un gen cu totul nou și anume o combinațiune de teatru cinematograf, imitîndu-se întru aceasta încercările făcute — și reușite — în alte centre culturale.

Nu e de mirat. Cinematograful stăpînește astăzi domeniile activității, ale gîndirii și ale imaginației. Este un rival primejdios, din ce în ce mai tare, al artei dramatice și nu se poate încă prevedea la ce punct se va opri această concurență, nu numai între teatru și cinematograf, dar între acesta din urmă și toate manifestările de artă.

E vorba de inovația cu cinematograful, de *compromisul* între o artă ce și-a cîștigat cu prisosință acest titlu glorios și între un început de artă neconsacrată încă și tot atît de îndrăzneață cu teatrul, cum ar fi pictura, de o pildă, cu literatura.

„Reușit-a oare acest compromis ? se întreba un confrate al nostru, de la „Ordinea“, vorbind de noua combinație artistică. Iată o chestiune de [illegible] deși unanimitatea presei a primit fără nici o rezervă această inovație, ursită să dovedească cum că noua direcțiune a Teatrului Național a izbuti să evoluționeze, ba chiar să revoluționeze prima noastră scenă. E evoluție, revoluție, sau ceea ce nu presimte direcțiunea, decadență ?

Spectatorii premierei, veniți în număr neobișnuit de mare, spre a vedea poemul d-lui Victor Eftimiu în compromis cu cinematograful, au primit inovația ceva mai rece decît obișnuesc să întîmpine premierele pieselor originale romînești. E vorba de inovație, nu de poem. Spectatorii n'au întîmpinat-o nici cu protestări, poate legitime, și n'au primit-o nici cu căldura aplauzelor, așa cum poate ar fi dorit direcțiunea, ci, au mulțumit, — unii să nu-și dea nici o părere, — alții, — majoritatea, — s'o gratifice cu epitetul de „interesantă“ și foarte puțini în sfîrșit, — și dintre aceștia citez un personagiu, care a căutat zadarnic să provoace explozii de entuziasm printr'un „bravo“ sec și... stingher, — au găsit o extraordinară.

Eu, unul, însă, socotind-o ca un semn de decadență, aș fi dorit, — cu cheltuielile necesitate de cinematograf, — să se fi introdus oare-și-cari îmbunătățiri în ce privește punerea în scenă: reconstituirea pe de-antregul a acelui faimos și ridicol palat al Smeului, din partea doua a poemului.“

Cinematograful ar putea, în adevăr, să aducă servicii reale teatrului. Dar nu dramatice, — adică să *pună* și *să deslege conflicte* în locul artiștilor și ca să fiu mai în subiect, *să complecteze operile de teatru*; ci servicii accesorii, adică technice și *numai technice.*

„Ce minunat redă cinematograful jocul ondulat al talazurilor și ce minunat serviciu ar fi adus poemului nostru, dacă în locul acelui faimos palat, obiectivul cinematografic ar fi pictat pe pînza albă un peisaj accidentat la orizontul căruia și pe un vîrf mai înalt ar fi clădit trufaș, misteriosul și ruinatul palat al Smeului.

Și rolul cinematografului n'ar fi fost coborît la infimul rang de laternă magică, ci și-ar fi depănat, după un act de imobilizare figurativă, minunatul său film, reprezentînd feerie, în toată puterea cuvîntului, incendiul fantastic al palatului. Și atunci da, în aceste margini, compromisul ar fi fost acceptabil și cinematograful ar fi adus un real serviciu teatrului. Căci așa și numai așa în marginele lui de technică, se poate înțelege și primi cinematograful în teatru. Depășind peste aceste margini, cinematograful din automat ce este, se ridică la rangul de actor și de [illegible]—dacă glumele se permit,—mîne poimîne—de oare ce i se încredințează role atît de însemnate—trebue să i se facă un loc

S'A DESCHIS

— NOUL ŞI MARELE —

HOTEL CONTINENTAL

SPECIAL CLĂDIT CU TOT COMFORTUL MODERN

Situat în centrul oraşului, în apropierea autorităţilor Financiare şi Judiciare.

Calorifer. - Ascensor. - Băi. - Telefon

CAMERE SPAŢIOASE, BINE AERISITE ŞI IN BATAIA SOARELUI.

MOBILIER nou, special construit în străinătate.

+ Preţuri moderate +

de secretar şi iarăşi, mîne poimîne, de oarece *complectează*, desăvîrşeşte, operile dramatice, o să ajungă dramaturg-colaborator cu pretenţii la tantieme!..

*

Avem impresiunea că la Teatrul Naţional din Capitală, s'a cam părăsit ideea unei combinaţiuni durabile a teatrului cu cinematograful. Nu e vorbă, teatrul n'are în repertoriu multe drăguţe piese feerii, cum este acea a d-lui Eftimiu, ca să se încerce prea adeseori... compromisul de care vorbea mai sus confratele nostru.

Dar incursiunile cinematografului în domeniul literaturii şi artei sunt aşa de variate şi de abundente, în cît vom vorbi încă despre acest subiect într'un articol următor. **A.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Postumă.—In numărul apărut acum din „Epigonii" găsim între altele următoarea frumoasă bucată dintre „postumele" regretatului Spiru Prasin, intitulată „Vraja Lunei":

Se revarsă 'n jurul lunei sînge'n noaptea străvezie,
Ţinuită 'n diamante, iar din codrul ce se'nclină
Sub un vaer lung de vînturi, mult mai trist cînd se alină
Se aude un sonet talaie şi de cruntă poezie.

Parc'o plîngere s'arata, în nor de armonie,
De cutremură copacii de 'a creştet la tulpină,
Nu o plîngere uioasă, nenorocul de-şi alină,
Ci un zîngănit şi un răcnet depărtate se îmbie.

Ca o navă înroşită într'o mare tot de sînge,
Unde stelele-s ca lacrimi dintr'un ochiu cu pururi plînge,
Luna trece peste arini, frăntă pîn'la pămînt.

Şi, vedenie a nopţei, sau un nour în schimbare
Peste discul roş al lunei o fantasmă alb'apare,
Cu diademă şi skiptru: un pal şarge de mormînt.

*

Le Bargy, interviewat la Viena de un ziarist, a spus între altele, că avea promisiunea defunctului Sonnenthal că va veni să joace la Comédie Française la spectacolul de retragere al artistului francez de la acest teatru.

Din nefericire moartea a răpit pe marele artist, fără ca să-şi fi putut ţinea angajamentul. Dintre artiştii actuali ai Parisului Le Bargy apreciază cel mai mult pe Guitry.

*

Fiecărui societar dela Comedia Franceză din Paris îi revine pe anul aceasta mai mult de 22 mii de lei din beneficiul net.

Cu ocazia adunării generale a Comediei Franceze, s'a supus din nou comitetului demisiunea lui Le Bargy, care se află actualmente în turneu prin Orient.

Adunarea a înregistrat-o din nou şi cazul său priveşte de acum înainte numai pe ministrul respectiv.

*

Dramaturgii francezi Bernstein şi Weber, au dat în colaborare o nouă lucrare „Fratele Iacob", comedie în 4 acte, care se joacă actualmente la teatrul Grévin din Paris.

*

Cea mai nouă dramă a cunoscutului scriitor Hermann Bahr se intitulează; „Das Tänzchen".

*

In parlamentul austriac un deputat a interpelat guvernul asupra pericolelor ce prezintă teatrele cinematografe, pentru siguranţa publicului. Se înţelege că faptul e o consecinţă a contingentelor din zi în zi mai mari, de spectatori pe care-i atrage cinematograful. De altfel asupra desvoltării şi aplicărilor moderne ale cinematografelor publicăm, cu începere de astăzi, o serie de articole în prima pagină a ziarului.

*

STRUNA ZILEI

TURCILOR...

In Parlamentul turc discuţiunile continuă a fi pătimaşe spiritele fiind iritate.

...In mijlocul dezbaterilor ministru de răsboiu, căzu lovit de apoplexie.

...Ofiţerul care a pierdut peste un milion din banii de răsboiu, s'a sinucis, pierzînd la joc.

Ştiri turceşti.

Din oazele Tripolitanii
Vor să vă scoată Italianii;
Cu ei aici purtaţi războiu,
Dar de murit,—muriţi... la voi.

De la soc. Educatoarelor Romîne.—La ceaiul oferit de d-na A. Dr. Socor, au luat parte multe membre. Bucureşti: D-nele Principesa Maria Rosetti, Victoria Hurmuzescu, Maria Mo[illegible], Elena Cernătescu, Eliza Tulcimaşiu, Natalia Nether, Cleopatra Gheorghiu, Eu[illegible] Ştefănescu, Sonia Teodoreghiu, Adel[illegible] şi multe profesoare de curs secundar, etc., mă[illegible]stitoare şi ciţi va domni, secundar şi [illegible] de persoane.

In total peste 1[illegible] ...ăţilescu—secretara şi D-ra Tereza [illegible] societăţi — a mulţumit sufletul acestei [illegible] Aneta Socor, pentru preşedintei d-[illegible] societăţii arătînd interesul ce l-[illegible] prin care a trecut odată şi gre[illegible] organul ei,—„Unirea cut societăţ[illegible]" care împlineşte Educatoarelor [illegible] pe viitor va 3 ani de [illegible] apare lunar.

D-sa anunţă [illegible] viitor: ocrosocietatea se va [illegible] Sf-tului Spitirea orfanilor [illegible] ridon.

D-na Maria C. [illegible]eanu amintind membrilor şi al [illegible] scop al societăţii—acela de a s[illegible] cunoaşte mai de aprospe—la indea[illegible] să se gîndească şi la partea ideală, [illegible] care partea practică nu se poate, [illegible] vînd încredere unele în altele şi căuti[illegible] a-şi înţelege sufletele şi nevoile.

D-sa aduce mul[illegible]miri d-nei preşedinte şi d-şoarei secret[illegible] pentru munca ce depun.

Mai vorbesc d-[illegible] Eleonora Strătilescu, şi d. Tăzlăuanu.

Şedinţa viitoare va avea loc Joi 5 Ianuarie, ora 4 p[illegible] în acelaşi local, şcoala secundară [illegible] „Oltea Doamna" str. M[illegible].

*** *Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. [illegible]lescu, administratorul [illegible]ziarului, singurul în d[illegible] a încasa pentru tot ce orice sumă [illegible]nistraţia aceştui ziar.*

LEGEA TRAMVAIULUI

— Este ca o lege constituţională? —

O mare ilustraţiune a vieţii noastre publice s'a pronunţat în această privinţă faţă de un redactor al Adevărului, în chipul următor:

— Mă surprinde că tocmai cei mai constituţionali de la noi, acei cari se intitulează şi azi, ca cei mai veritabil partid constituţional, tocmai ei să se mire că se cere tribunalului să se rostească asupra constituţionalităţei unei legi?

„Ia să vedem cum se pune chestia. Sînt ţări, ca Englitera, cari n'au Constituţiune scrisă. Acolo parlamentul împreună cu regele sînt suverani, pot face orice. Acolo *nu se* poate vorbi de lege neconstituţională, de şi, prin uzanţe, se respectă anumite principii.

„Sînt alte ţări, cum e Franţa, ale căror Constituţiuni nu cuprind de cît organizaţiunile politice ale Statului. Acolo iar e foarte rar ca o lege să fie neconstituţională. Ar trebui să fie vorba de o lege de ordin pur politic cum ar fi de pildă suprimarea preşedinţiei republicei ceea ce ar necesita o revizuire etc.

„Sînt şi Constituţiuni ca cea belgiană şi ca a noastră cari cuprind două lucruri deosebite şi anume:

Cuprind nu numai dispoziţiuni de organizare politică dar şi dispoziţiuni de principii, după modelul declaraţiei drepturilor omului, etc., şi cari prevăd în acelaş timp şi un sistem deosebit prin care se poate modifica Constituţia.

„In Constituţiuni de felul acesta cu dispoziţi pozitive şi cu sistem special de a modifica, dacă se pune teoria că justiţia este datoare să respecte orice lege, chiar cînd este evident contrarie Constituţiei, *atunci de 'fapt este desfiinţată acea dispoziţie din Constituţie, că nu se poate nimic modifica de cît prin 2/3 alegeri speciale*, etc.

„Se ajunge atunci, în realitate *că Constituţia devine o lege ca toate legile ordinare care se poate modifica prin ori ce lege* şi garanţia *constituţională nu mai însemnează nimic.*

„De aci americanii merg foarte departe pentru respectul Constituţiilor scrise. Curtea lor federală compusă din judecători inamovibili are dreptul nu numai să nu aplice o lege neconstituţională într'un proces dat, dar cu ocazia acelui proces are drept să hotărască că legea aceia nu se va aplica niciodată.

„Asta în Europa nu se poate fiindcă în Europa justiţia nu are dreptul de cît să judece procesul care-i este deferit şi numai pentru acel proces să judece constituţionalitatea sau neconstituţionalitatea legei.

*

„Cum e Constituţia noastră? A noastră este şi mai severă de cît cea belgiană. A noastră nu numai că cuprinde un aparat special pentru revizuire, dar cuprinde şi declaraţiuni de principii ca cea belgiană asupra tuturor drepturilor cetăţenilor şi [illegible] proprietăţei [illegible] cea belgiană [illegible] merge mai departe [illegible] spune numai ca ori-ce belgian, că nimeni nu poate fi expropriat de cît pentru cauză de utilitate publică, dar adaugă că cauza de utilitate publică se înţelege *numai* comunicaţia, salubritatea şi lucrările de apărare a ţărei.

„Intr'o Constituţie ca cea de la noi, dacă s'ar admite că tribunalele sunt datoare să aplice orice lege cît de neconstituţională, atunci viitoarele Camere liberale ar putea vota o lege prin care moşiile Nababului ar putea fi declarate ca proprietăţi ale Statului fără sau cu oare care despăgubiri sau o lege care să hotărască că Al. Marghiloman a încetat de a fi romîn şi poate fi expulzat. Primeşte Marghiloman sau Mişu Cantacuzino ce asemenea legi tribunalele ar fi datoare să le aplice de şi sunt evident neconstituţionale"?

„Un cuvînt şi mai mare pentru Romînia ca să lase justiţiei dreptul de a judeca constituţionalitatea unei legi, este că Camerile noastre sunt realmente numite de guvern şi regele n'a exercitat niciodată dreptul de veto, de cînd este pe tron, aşa că dacă nu se recunoaşte justiţiei dreptul de a nu aplica o lege neconstituţională, cetăţenii Romîniei *nu mai au nici o garanţie în contra voinţei guvernelor.*

*

„De aceea la noi, în lumea juridică, sunt trei păreri: o părere, care este cea absurdă, că justiţia ar fi datoare să aplice orice lege, fără a cerceta constituţionalitatea ei. Această părere aproape nu mai are partizani.

O a doua părere, pe care într'un cerc de prieteni la palatul justiţiei, a expus'o d. Petre Misir, este că trebuie făcută această deosebire: în Constituţie — după d. Petre Misir — se află unele stipulaţiuni precise asupra unor chestii determinate şi se află declaraţiuni de principii.

„După d. Petre Misir, o lege care ar călca o stipulaţiune precisă a Constituţiunei, tribunalele sunt în drept şi datoare să nu o aplice, căci altfel n'ar mai fi Constituţie.

Legile însă cari nu se abat de cît de la declaraţiuni de principii din Constituţie, tribunalele trebuie să le aplice.

„Deosebirea aceasta este foarte subtilă şi n'are nici un temei juridic, nici chiar de bun simţ, căci tocmai această chestie de a şti dacă o lege calcă sau nu Constituţia este o chestie care nu se poate lămuri decît cu ocazia fiecărei legi, aşa că jungem tot la a 3-a părere şi anume că tribunalele au dreptul şi datoria să cerceteze dacă vreo lege este sau nu contrarie textului Constituţiei şi dacă e, să nu o aplice.

Iată un exemplu: la 1907 guvernul Sturdza propusese o servitute de pădune pe proprietăţi articulare în favoarea ţăranilor. *Opoziţia conservatoare* de atunci a declarat lucrul neconstituţional şi guvernul Sturdza a cedat.

Dacă nu ceda opoziţia conservatoare se hotărîse să ducă chestia înaintea justiţiei şi să ceară justiţiei ca să declare legea neconstituţională.

Sunt şi alte exemple şi precedente la noi.

„Este evident însă că justiţia n'ar putea să refuze să aplice o lege fiindcă ar fi contra *tendinţelor* Constituţiei, ci trebue să fie contra *textului* Constituţiei.

*

In legea tramvaiului se pretinde că două articole din Constituţie sunt călcate. Articolul 19 care spune că proprietatea de orice natură precum şi toate creanţele în contra Statului sunt sacre şi neviolabile şi articolul 14 care spune că nimeni nu poate fi sustras în contra voinţei sale de la judecătorii ce-i dă legea.

Acest articol se combină cu articolul 36 care spune că puterea judecătorească se exerciţiă de Curţi şi tribunale şi prin aceasta exclude parlamentul din exerciţiul puterei judecătoreşti.

„Acum care este importanţa socială a doctrinei, întru cît e justificată teama unor înapoiaţi că am merge astfel spre anarhie?

„Nu numai că nu se duce la anarhie, dar este singura garanţie pentru libertăţile şi drepturile noastre. Sînt ţări în cari respectul pentru drepturile oamenilor este aşa de înrădăcinat în cît nu e nevoe de garanţii constituţionale. La noi însă apucăturile administrative şi legislative sînt cu totul despotice, adese-ori chiar barbare. Aşa de pildă cînd s'au închis 14,000 cîrciumi la ţară, fără să se dea oamenilor nici o despăgubire, nu s'a violat în realitate Constituţia, dar a fost un abuz de putere administrativă fără precedent.

Aceleaşi apucături de nerespectarea drepturilor cetăţeneşti vedem sub toate guvernele şi parlamentele.

„Atîta garanţie mai avem şi noi: Constituţia. Dacă nici drepturile din Constituţie n'ar avea nici o sancţiune, ce ne mai remîne?

„Constituţia garantează libertatea presei. Liberalii au cercat, sub Ioan Brătianu, într'un proces intentat de administraţia Creditului rural celor de la „Independenţa", să obţină o hotărîre de condamnare în daune, dela tribunalele ordinare. La prima revizuire s'a tăiat şi calea daunelor interese. Dacă mîine un guvern ar face o lege asupra presei, în care ar lua judecata dela juraţi şi ar da-o la tribunalele ordinare sau ar stabili cenzura, e oare admisibil ca în faţa unei astfel de legi, evident contra textului Constituţiei, să nu mai avem nici un recurs?

„Concluzia: cine este în contra dreptului justiţiei de a nu aplica legile neconstituţionale,— acela este partizan al revoluţiei sau poate chiar al atentatelor anarhiste".

Problema pusă astfel, examinată din toate punctele de vedere, arată ce importanţă mare politică, a politicei constituţionale, a politicei de Stat, are chestiunea rîdicată înaintea tribunalului Ilfov, secţiunea II-a.

De aceea toată lumea politică şi judiciară aşteaptă cu nerăbdare continuarea pledoariilor şi pronunţarea sentinţei.

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Situaţia Romînilor

— *la finea anului 1911* —

Cernăuţi, 30 Decembrie. — Anul 1911 se încheie pentru poporul romîn din Bucovina într'un mod cu totul trist Aşa de trist încît, nici nu se găsesc destule cuvinte potrivite, învocabularul romînesc, prin cari s'ar putea descri această tristeţă.

Şi să nu se creadă, că poporul ca atare, a produs această situaţie tristă. O! nu. Poporul romîn, e bun şi brav, ca totdeauna; el luptă cu toată energia pentru a-şi susţine cu demnitate existenţa în mod cinstit; e harnic, ospitalier şi adînc răbdător, aşa după cum îl cunoaştem din tradiţie. Acei cari au introdus această tristeţă în paginele istoriei politice romîneşti din anul 1911, a fost aşa zisa inteligenţă, fruntaşii poporului, au fost conducătorii lui autorizaţi şi neautorizaţi, cari au ştiut, prin politica lor stearpă, să facă ca acest blajin popor să sufere cele mai cumplite umilinţi în faţa celorlalte popoare.

Chiar faptul că romînii au două partide politice cari se combat mai rău ca inamicii cei mai inverşunaţi, e destul de trist, din cauză că romînii din Bucovina formează o naţiune, prea slabă politiceşte, care pentru existenţa ei în neegala luptă naţională şi culturală, cu cotropitorul popor rutean, nu trebuie, şi nici nu poate, să-şi permită luxul a două partide politice combative, cu atît mai malt, cu cît, poporul romîn n'are pregătirea necesară pentru aşa ceva.

Şi care e deosebirea dintre aceste două partide? Ce vor „democraţii" şi ce vor „naţionaliştii"? Ambele partide pretind că luptă pentru binele poporului, pentru progresul naţional, cultural şi material al acestuia.

Va să zică, ambele partide urmăresc aceleaşi aspiraţiuni şi luptă pentru acelaş ideal. Singura deosebire care îi desparte, este, că pe cînd „democraţii" înţeleg politica fără preoţi şi nobilime, „naţionaliştii" din contra, susţin că preoţii şi nobilimea e indispensabilă în politică.

Nouă ne sunt, ori cît de paradox ar suna aceasta, atît „naţionaliştii" cît şi „democraţii" simpatici, de oarece ambele partide s'au format pe aceleaşi baze, cu aceleaşi aspiraţiuni, la care nici un popor nu trebue să renunţe. Şi afară de aceasta, noi înţelegem foarte bine rostul mai multor partide, şi ştim că controlul reciproc dintre ele fereşte poporul romîn de ori-ce influenţă străină.

Dar în cazul de faţă se naşte întrebarea: sunt romînii bucovineni, după poziţia lor politică şi economică, deja pregătiţi, ca în lupta de partid, să se mărginească numai la nevoile reale ale poporului, fără a aluneca însă şi pe povîrnişul periculos al luptei personale? Existenţa lor naţională şi culturală este deja asigurată, că combaterea dintre persoane, să nu influenţeze în mod dezastros şi asupra organizaţiilor lor?

Noi credem că nu. De aceea pentru moment poporul romîn din Bucovina nu are nevoe de două partide. Mai întîi e nevoie ca posiţia lor politică, naţională, culturală şi economică, să fie asigurată şi apoi în lipsă de altă ceva mai bun de făcut, apostolii noilor concepţii să-şi formeze bisericuţe.

Pentru moment lupta dintre fruntaşi trebuie să înceteze, căci poporul se pierde. Să se convoace o mare adunare naţională a poporului, care să-şi spuie cuvîntul şi să declare cărui partid vrea să aparţie sau căror fruntaşi îi încredinţează conducerea mai departe a intereselor romîneşti.

E nevoie absolută, să se convoace o astfel do adunare, de oarece actualmente demnitatea poporului romîn, fiind compromisă, prin campania înverşunată dintre fruntaşi, nimeni nu mai ştie încotro să se îndrepte şi fie care romîn se simte jenat în faţa rutenilor, cari încep să se nutrească speranţa că steaua existenţei romîneşti a început să apună şi că nu va mai trece mult, şi ei vor proclama Bucovina de Ucraina lor.

Viitoarea sesiune a parlamentului provincial, trebuie să-i găsească pe Romîni uniţi, înfrăţiţi şi aprinşi de dorul unei legislaturi bogate în reforme sociale. Uită-se la ce-a fost în nenorocitul an 1911. Un an nou îşi face apariţia, un an în care poporul romîn şi-a pus toată nădejdea, un an care însamnă pentru acest popor *viaţă sau moarte*, un an nou, cu speranţe şi puteri noui.

Noi urăm fraţilor noştri bucovineni, cu ocazia noului an 1912, o reculegere deplină, şi o înţelegere frăţească, care să le servească cît de curînd la [illegible]rea unei mari tabere romîne, aşa cum a fost pe vremuri, şi unde să domnească entusiasmul şi iubirea cu adevărat romînească!

La mulţi ani!

TEATRUL NAŢIONAL

— *Vineri 13 Ianuarie 1912* —

UN SINGUR CONCERT

dat de celebrul Violonist

JAROSLAW KOCIAN

PROGRAM

1). Tschakowky Concert Re major *J. Kocian*
2). Piano Solo *M. Eisner.*
3). I. S. Bach Ciscona *J. Kocian.*
a J. Kocian Sérénade
4). b St. Lobin Donizetti Sixtet din Opera Lucia şi
c. Riess Motto perpetuo *J. Kocian.*
5). Piano solo *M. Eisner.*
6). Sarasate Zigeunerweisen *J. Kocian*

La Piano d. M. Eisner din Chicago.

Biletele la Agenţia „Thalia" Th. P. Maximovici.

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITOARE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

— Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăţi —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase. Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Înzăpădire de trenuri.**—*Din cauza viscolului foarte puternic, toate trenurile de seară au sosit astă noapte cu întîrziere în Iași, întîrzierile variind între 60—70 minute.*

Trenurile plecate din Iași la orele obișnuite, n'au ajuns nici unul la destinație, nici nu se cunosc locurile unde sunt înzăpădite.

*

Accelaratul plecat ieri la orele 9 seara din București, se află înzăpădit la Rebricea, de unde nu poate înainta din cauza marei cantități de zapadă aflată pe linii.

Nu se poate preciza ora cînd acel tren va sosi în Iași.

*

La ora 10 55 dimineață a plecat din Iași la Buhăești trenul princiar, în care se vor urca A. A. L. L. Principii Ferdinand și Carol, primul ministru, ministrul Germaniei, contele Fürstenberg, contele Czernin și adjutanții principelui Ferdinand.

Cu acest tren au plecat sub șeful diviziei, mai mulți ingineri și o echipă de lucrători—spre a desfunda linia, ca astfel trenul princiar să poată pleca spre București și acceleratul la Iași.

*

Trenul de Pașcani, care urmează să sosească la ora 11 în Iași, abia la această oră a plecat din Pașcani. Se crede, că la orele 2 jum 3 va sosi în localitate.

*

Mașina de ajutor, care a plecat la ora 11, spre a ajuta la dezăpădirea acceleratului la Rebicea, s'a înzăpădit în apropiere de Rebricea,

*

Trenul princiar, care a plecat azi dimineață, la ora 10,55 spre Buhăești, s'a oprit în drum, neputînd înainta din cauză că linia e ocupată de acceleratul de București, înzăpădit la Rebricea.

Din cauza aceasta, Prințul Ferdinand și domnul P. P. Carp, sunt siliți a și urmîna întoarcerea în Capitală.

❑ **Ciocnire de trenuri.** — *Astăzi dimineață la orele 8, trenul de persoane care venea din Dorohoi, s'a ciocnit cu trenul de marfă 556, lîngă stația Vorniceni.*

Trenul de marfă rămăsese pe linie din cauza lipsei de presiune la mașină; stațiile din jur n'au putut fi avizate de oprirea trenului 556.

Mașina trenului de persoane, ciocnindu-se, a deraiat, de asemenea au deraiat și două vagoane a trenului de marfă.

Nici un accident de persoane nu este de înregistrat, din fericire. Pagele sunt mari. Linia n'a fost restabilită pînă în prezent.

❑ *Administrația comunală are în studiu un proect pentru instalarea unei fîntîni luminoase în interiorul fîntînei monumentale, ce va fi așezată în piața Cuza-Vodă.*

Costul instalației electrice, necesară pentru funcționarea luminei, se va urca la 15,000 lei.

❑ *Credem a ști că d. dr. Socor nu va fi reales, precum ar dori, decan al facultății de medicină din Iași, majoritatea profesorilor fiind pentru alegerea d lui profesor dr. Manicatide.*

❑ *Direcția generală a serviciului sanitar, s'a interesat de abuzul săvîrșit de administrația comunală, — care, în contra avizului consiliului de higienă, a permis să se întroducă în oraș ghiață provenită din iazuri infecte.*

❑ *Inspectorii școlari au făcut cunoscut direcțiunilor școlilor particulare, că pe viitor nu se vor acorda autorizațiuni, pentru cursul primar privat, de cît absolvenților de liceu și de externate secundare cu opt clase.*

Din această categorie nu sunt exceptionați nici absolvenții școlilor normale străine.

❑ *Printre cazurile recente de anghină diferică a fost și un caz destul de curios. Un medic dintre practicianii Iașului a fost atins de această afecțiune, diagnosticul fiind confirmat prin analiză microscopică.*

❑ Consiliul de administrație al creditului Urban, s'a întrunit aseară și a făcut următoarele numiri și avansări.

D. Gh. Botez, a fost numit sub-director definitiv.

Domnul Costache Toma a fost avansat avocat clasa I-a, și d. Gheorghiade avocat clasa II a.

❑ Astă-noapte niște reu făcători s'au introdus în cîrciuma lui Besil, din str. Moara de Vînt No. 8, furînd bani și mai multe lucruri.

Hoții au știut să dispară.

❑ Creditul urban a luat vacanță de azi și pînă luni 2 Ianuarie.

Consiliul de administrație a acordat funcționarilor drept gratificație de anul nou, salarul pe o lună de zile.

❑ Pentru anul viitor societatea de sport și muzică va avea marșul său propriu, cu muzica de maistrul Enrico Mezzetti și cuvintele de Th. Jellea.

❑ Un grup de normaliști din Iași, au dat o serbare, în seara zilei de 28 c. în sala teatrului din Huși, în folosul mărirei fondului de excursiuni al învățătorilor din județul Fălciu.

Serbarea s'a dat sub controlul d lui Teodor Dumitru, revizorul județului.

In partea întîi a serbărei au fost recitări, dansuri naționale, cor.

In partea doua s'a jucat „Lipitorile Satelor" de V. Alexandri.

S'au remarcat următorii elevi: Bozian N., Teodorescu Dem., Vasilescu Ilie, Filon V., Luca A.

A doua zi dimineață s'a dat o gustare, la care d. Sîrbu institutor, a închinat în sanatatea d-lui Ioan Mitru, directorul școalei normale „V. Lupu" și d revizor în sanatatea normaliștilor, care au dat serbarea.

❑ Parchetul a fost sezizat, că la Tg. Frumos, locuitorul Gh. Popa, a fost omorît de mai mulți locuitori din Scobinți.

❑ D. general Lambrino, comandantul corpului IV de armată, va invita la d-sa acasă pe ofițerii superiori ai garnizoanei, pentru a petrece împreună revelionul.

❑ Consiliul de higienă al orașului, va fi convocat în cursul săptămînei viitoare.

D. dr. Flor, medicul șef al orașului, va face o dare de seamă, de mersul epidemiilor, în cursul anului 1911.

❑ Camera de comerț a cerut medicilor veterinari de orașe și județe, din circomscripția acestei Camere, de a-i înainta tabloul statistic al vitelor tăiate și pe specie, în cursul anului 1911.

❑ Ministerul comerțului și industriei a cerut corporațiilor să înainteze tablouri de toți meseriașii cari au cotizat regulat și de acei cari nu s'au pus în curent cu plățile lunare sub regimul legei vechi. Se știe că după noua lege votată zilele aceste acei meseriași cari sunt în curent cu plățile vor beneficia de casele de ajutor, după trecere de șase luni, ceilalți abia după 200 de săptămîni.

❑ D na Paulina Gelber, prezedinta societății cantinei școlare izraelite, a adresat o cerere instituțiunii „Pînea Săracilor" din Iași, ca să se acorde ajutoarele obișnuite la toți săracii fără osebire.

Aceasta în vedere că la coleta de dăunăzi organizată de „Pînea Săracilor" a contribuit toată populația ieșană.

❑ **Contrabanda.** — Comerciantul Herșcu Zumer, luase înțelegere cu conductorul Raizu, care conduce trenul Iași-Ungheni, să-i aducă din Unghenii-Roșii, diferite mărfuri de contrabandă.

Afacerea a mers o bucată de vreme. pînă ce faptul a fost descoperit ieri. Contrabandiștii sunt în cercetarea poliției.

❑ Primul procuror și ajutorul medicului legist al parchetului, vor pleca mîne la Scobinți spre a face autopsia cadavrului lui G. Popa, care a fost ucis

❑ Eri Joi 29 Decembrie s'a deschis seria conferințelor Atenenlui Romîn din București. D. T. D. Speranța a vorbit despre *„Elementele Egiptene în basmele romînești"*.

Conferințele vor urma în fiecare Joi și Duminică de la oarele 9 seara, pînă la 5 April 1912.

Ca în fiecare an subiectele conferințelor sînt foarte variat: atingînd: dreptul, sociologia, medicina, literatura, pedagogia și feminismul.

D. Gh. Ghibănescu va ține și anul acesta o conferință la Ateneu tratînd chestiunea: *„Partea femeilor în evoluția marii proprietăți"*.

Data conferinței a fost fixată la 15 Februarie 1912, Duminică.

❑ Societatea de Gimnastică, Sport și Muzică, credincioasă tradițiilor ei și pe eare vrea să le înrădăcineze din ce în ce mai mult în spiritul public, a organizat și anul acesta strălucite serbări, ca în toți ceilalți ani.

Prima serbare va fi a copiilor și va avea loc în **ajunul anului nou,** de la orele 3 până la 5 p. m.

A doua serbare și anume **Revelionul** va avea loc în aceiași zi, de la orele 10 seara înainte.

Comitetul organizator, al acestor mari serbări familiare, își dă toată silința pentru a asigura succesul.

Revelionul va fi o adevărată noutate, grație frumosului program întocmit de d nii: M. Viorescu, și Nanu Jellea.

Comitetul societății urmărind prin aceste serbări cimentarea cît mai puternică a legăturilor între membri și nici de cum vre-un cîștig material, face cunoscut că prețurile de intrare la aceste serbări sunt așa de mici, încît ele nici nu vor acoperi cheltuelile.

❑ Medicii comunali au refuzat a întocmi tabelele cerute de ministerul instrucțiunii publice asupra stării sanitare a tuturor copiilor din școlile și azilurile particulare. Acele tabele cuprind foarte numeroase amănunte, între care diferite măsurători, cîntăriri, de întreprins la intervale de trei luni.

Se crede că însărcinarea de a complecta tabelele în chestiune va fi dată d-lui dr. Al. Grossi, medic sanitar adjunct.

❑ **Chestia farmacilor.** — La ședința de astăzi a farmaciștilor vor veni în discuțiune cîteva chestiuni interesante. Intre altele acea a rabatului de acordat societăților de binefacere. Se știe că unele din organizațiile de ajutor mutual, beneficiau de foarte însemnate reduceri din costul medicamentelor. Unii farmaciști sunt de părere că nu se poate refuza acestor societăți măcar o parte din reducerile de care se bucurau pînă acum și chestiunea va fi pusă în discuțiune astăzi, fiind de față și reprezentanții societăților anume convocați.

Intre celelalte chestiuni la ordinea zilei figurează și acea a repetițiilor, adică a eliberării de prescripțiuni medicale fără ordonanțe, ci pe baza rețetelor mai vechi. De asemenea se va discuta și chestiunea „vînzării de mînă".

❑ Buletinul „Uniunii Educatoarelor Romîne" publică numele tuturor cotizantelor și sumele primite în cursul anului pentru această organizare.

Din cele publicate reiese că Uniunea încheie anul cu un însemnat deficit, sumele oferite neacoperind nici cheltuelile de imprimare a publicațiunilor Uniunii. D-ra Stratilescu, prezedinta organizației a lansat noi apeluri de înscriere.

❑ Numitul Neculai Costache, care s'a făcut vinovat de o serie de furturi, a fost prins și înaintat parchetului.

Dosarul a fost repartizat la cabinetul II al judelui instructor.

❑ Parchetul a cerut declarare în stare de faliment, din oficiu, a comerciantului Solomon Lehrer, fost domiciliat str. Ghica-Vodă 27, dispărut din Iași.

Termen la 9 Ianuarie.

❑ Apelul procurorului în procesul d-lui dr. Brăiescu, condemnat la 25 lei amendă pentru loviri, a fost repartizat la secția III, cu termen la 27 Aprilie 1912.

❑ In noul program de astă seară, Vineri 30 Decembrie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala Sidoli se cuprind între altele:

Devotamentul unei surori, mare roman contimporan cu o splendidă inscenare și strălucită interpretare.

Romanul unui braconier (delincvent silvic) narațiune însuflețită.

Ruinele din Tebesa (Algeria) urme interesante de arhitectură romană și bizantină.

Recunoștință, o admirabilă piesă teatrală, excelent redată de artiști de merit.

Speranța tatălui, scene humoristice.

Violenie și iubire, scene comice.

Prince încasator, comedie cu simpaticul actor.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu prețuri populare obișnuite, și mîine Sîmbătă seara reprezentație cu program nou.

Programul nou viitor începe Sîmbătă seara 31 Decemb. cu un al 3-lea epizod din viața împaratului *Napoleon I iu.*— O dramă la Florența (2 părți de cinematograf)—Pathé-Journal.

Duminică 1 Ianuarie 1912 au loc 2 matineuri (3 și 6 ore) și reprezentație serală la 9 ore.

Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

Cel mai frumos cadou pentru ANUL NOU

se poate cumpara de la elegantul și bine asortatul magazin de bijouterie și ceasornicărie

LAZAR IOSEF

din piața CUZA-VODA

în casele marelui otel Continental.

Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, brațari, broșe, lanțuri, etc. cu prețurile cele mai modeste.

Mare asortiment de diferite tacâmuri în argintării veritabile, precum și celemai noi fanteziuri în imitațiune.

IN VEDEREA SF. SARBATORI

Cunoscutul magazin de MANUFACTURĂ și GALANTERIE

La PARADIS'

A pus în vînzare, cu prețuri foarte reduse, un mare asortiment de articole fine, precum: **Catifele, Corsete, Jupone, Bluze, Matinele, Gente moderne, Ercharfe de teatru, Ciorapi, Mănuși, Batiste. Garnituri de rochii și fornituri de croitorie, etc.**

Deci, onor. clientelă, nu uitați „Paradisul" să vizitați.

Cu stimă

„LA PARADIS"

vis-à-vis Ad-ția Financiară

Telegrame

❑ **Firul special fiind deranjat, n'am putut convorbi azi cu corespondentul nostru din București.**

Demisia cabinetului francez

— Noui amănunte —

Paris.—Miniștrii după un consiliu de cabinet, care a ținut două ore s'au dus la Elizeu, unde d. Caillaux a remis demisia cabinetului prezedintelui republicei.

Toți miniștrii în afară de d. Sélves au adresat o scrisoare d-lui Caillaux în care spuneau între altele că d. Caillaux i-a asociat în deplina solidaritate și cu întreaga încredere la negocierile grele ce au urmat împreună într'o unitate complectă de vedere și de acțiune, miniștrii declară, că au conștiință să fi servit împreună cu d. Caillaux, pacea mondială, demnitatea și mărirea Franței.

Senat. D. Dubolt a fost reales prezedinte cu 196 voturi din 215 votanți.

Scrisoarea de demisiune remisă de d. Cailleaux d-lui Fallières constată că nici un desacord nu s'a produs între guvern și majoritatea republicană. Scrisoarea amintește apoi că guvernul s'a caracterizat mai ales prin acordul franco german care a fost întocmit de consiliul de miniștri în întregimea lui. Fie care rînd din textul acordului a fost pe faiă cercetat în întrunirile mioisteriale și nu s'a părut nici unui din cei ce demisionează acum cu d. Caillaux ca să fi avut loc vre-o dată macar o aparență de disentimente.

Rezoluțiile luate au fost totdeauna luate cu unanimitate.

D. Caillaux constată apoi că în mod brusc atunci cînd nici un motiv de nemulțumire n'a existat înainte unul din membru guvernului s'a retras. Neputînd în scurtă vreme forma cabinetul și împrejurările necesitînd o imediată întregire a guvernului d. Caillaux a crezut de a sa datorie de a se demite de funcțiile ce i-au fost încredințate.

D. Falliers, a conferit asupra crizei cu d. Duboit și Brisson, prezedinții Senatului și Camerei. Mîne va chema la Eliseu pe d. Leon Bourgens.

Pedepsirea cu moarte a revoluționarilor

Madrid —Ziarele spun că Curtea supremă a războiului și a marinei a pronunțat eri șapte pedepse capitale contra revoluționarilor. Presa republicană și liberală cere grațiarea condamnaților.

Onoruri funerare, rămășițelor principelui Alexandru de Serbia

Belgrad. — Rămășițele pămîntești ale principelui Alexandru și principesei Persida Caragheorghevici, au fost înmormîntate azi cu solemnitate în noua biserică din Topola, în prezența familiei regale, membrilor guvernului și înalților demnitari ai statului.

Călătoria d-lui Nenițescu

Viena.—D. D. Nenițescu, ministrul comerțului și industriei a plecat la Dresda.

Criza guvernului Turc

Constantinopol.—Străduințele depuse în ultimele patru zile de fostul mare vizir Hussen Hilm pașa de a realiza înțelegerea între partidele camerei au rămas fără rezultat.

Se caută un practicant de tipografie, care știe a lucra bine la zat și Tiegeldruck-Presse. Se plătește bine.

A se adresa la *Librăria Meierovici,* Podul-Iloaei.

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI

și

LIBRETE DE ECONOMII

cu dobînda de

5 % p. a.

Petru Al. Pogonat

DOCTOR IN DREPT

AVOCAT

— Iași Str. Muzelor No. 13 —

FARMACIA ROTBARD

Cu ocazia Anului Nou urează tuturor clienților și prietinilor săi un an fericit.

ANTREPRENORII

BERĂRIEI AZUGA

din IAȘI—PIAȚA UNIREI

Mulțumind distinsei lor clientele pentru bine voitorul concurs dat în acest an, le urează mulți ani de fericire ca ocazia Anului Nou 1912.

D. NEUMANN GROSSMANN

proprietarul Magazinului JOCKEI-CLUB

face urări de fericire și mulți ani,

Onor. sale clientele.

15,000 Decalitri *Vin nou de vînzare la moșia Stînca. Se vinde și în detaliu minimum 1 Vas.*

Prețul fix 7 lei Decalitru.

A se adresa d lui LEO POPPER Iași.

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE

Dr. med. I Nimereanu

— Iași Str. Banu No. 1 **(colț cu strada Lăpușneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului. Sero reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc,) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

Debitele BADAREU

de produse alimentare și vinuri naturale

— Strada de Sus No. 189 —

(lîngă piața Sf. Spiridon)

Aduce la cunoștință onor. clientelă că de Sfintele Sărbători ale Crăciunului și anului nou, prețurile produselor alimentare s'au redus la următoarele:

	Kg.	Litrul
Unt proăspăt pentru gătit	3.40	
Brînză de vaci proaspătă	0.70	
Delicioasa smîntînă centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.40	
Renumita brînză de munte în burduluri mari și mici	2.40	
Cașcaval grecesc	2.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		10 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Zilnic iaurt proaspăt castronul mare		0.20
Lapte dulce proaspăt, se găsește dimineața de la orele 5—11 a. m. și seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.45
	litr.	0.30
Miere de Mai, gavanosul.		1.10
Brînză de oi	1.20	
„ „ „ de munte	1.80	
Nuci recolta anului curent		0.75 0/0
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Lapte de oi de munte fiert		1.20
Unt topit pentru gătit	4.00	
Brînză de Brăila recolta de toamnă, grasă	2.00	
Cașcaval de Penteleu proaspat	3.40	
Prune uscate	0.50	
Adevăratul oțet de vin	0.60	
Jamboane și costițe afumate	2.00	

Zilnic se găsesc păseri tăete: gîște, 1.60 găini, curcani. rațe. 1.80

FAINA LACTATA NESTLE

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expozițiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

JACQUES PAUCKER

BUCUREȘTI Telefon 3|63.—Str. Smîrdan 51

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. Bd. Marie Louise 79

SPECIALITATE: Instalațiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE și SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Trentz cu abur și supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oțel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, șuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franțuzești „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri rusești și americane valvolină „Meteor", bumbac de șters etc.

SAMOVARE

Balanțe de cereale

FABRICI

Țevi, accesorii de țevi, robinete, canale, ventile, mușamale, bascule ‚Gawens', balanțe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger't, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALȚURI DE PORUMB patent AGEKA —

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în 892 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale și Accesorii

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Cel mai bun cado de Anul Nou este mașină de cusut

SINGER „66"

fiind cele mai bune pentru cusut, brodat și țesut

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE asuresc și sindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari nu resistă la tratarea cu celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antaiă se ia 3 hapuri: unul dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simțit vro ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

GRILLAGES

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLÔTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 6 f.

Tipografia H. Goldrer, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari